

جامعات میں اُردو تحقیق

اُردو زبان و ادب سے متعلق دنیا کی ۸۱ جامعات کے سنڊی تحقیقی مقالات کی فہرست

رفیع الدین ہاشمی

2008

ہائر ایجوکیشن کمیشن - اسلام آباد

جامعات میں اردو تحقیق

فہرست مقالات

[ایم فل، ڈی فل، ایم لٹ، پی ایچ ڈی، ڈی لٹ]

مرتب

ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی

معاون

محمد ایوب اللہ

ہائر ایجوکیشن کمیشن - اسلام آباد

Copyrights @ Higher Education Commission

Islamabad

Lahore

Karachi

Peshawar

All rights are reserved. No part of this publication may be reproduced, or transmitted, in any form or by any means – including, but not limited to, electronic, mechanical, photocopying, recording, or, otherwise or used for any commercial purpose what so ever without the prior written permission of the publisher and, if publisher considers necessary, formal license agreement with publisher may be executed.

Project: "Monograph and **Textbook** Writing Scheme" aims to develop a culture of writing and to develop authorship cadre among teaching and researcher community of higher education institutions in the country. For information please visit: www.hec.gov.pk

HEC – Cataloging in Publication (CIP Data):

Jamiaat mein Urdu tahqiq: Urdu zuban wa adab se mutalliq
dunya ki 81 jamiaat ke sanadi tahqiqi muqalaat ki fehris

Includes Index

1. Urdu literature-Dissertations, Academic-Bibliography
2. Urdu literature-20th century-Bibliography
3. Rafiuddin Hashim, Dr., comp.

016.891439-dc 22

ISBN: 978-969-417-133-3

First Edition: 2008

Copies Printed: 500

Publisher: Higher Education Commission - Pakistan

Disclaimer: The publisher has used its best efforts for this publication through a rigorous system of evaluation and quality standards, but does not assume, and hereby disclaims, any liability to any person for any loss or damage caused by the errors or omissions in this publication, whether such errors or emissions result from negligence, accident, or any other cause.

جامعات میں اُردو تحقیق

اُردو زبان و ادب سے متعلق

دنیا کی ۸۱ جامعات

کے

سندی تحقیقی مقالات کی فہرست

اُستادِ محترم

ڈاکٹر وحید قریشی ☆

کے نام

”کر مکِ بے مایہ را سوزِ کلیم آموختی“

”فہرستیں، تحقیقِ متن کا ضروری جزو ہیں..... ان کی ضرورت عام ہے اور ان کے فوائد سے ہر شخص بخوبی واقف ہے، البتہ ان کی تیاری میں جو توجہ درکار ہوتی ہے، اس کی طرف سے عموماً غفلت برتی جاتی ہے۔ دراصل..... فہرستوں کی تیاری میں خاصا علم درکار ہے۔ عام طور پر اس کا احساس کم ہوتا ہے۔“

پروفیسر نذیر احمد

پروفیسر اے ریٹس، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی

(تصحیح و تحقیق متن: ادارہ یادگار غالب کراچی، ۲۰۰۰ء، ص ۸۹)

اظہارِ تشکر

اس فہرست کی تیاری میں مرتب کو اپنے معاون محمد ایوب اللہ کے علاوہ، بہت سے بزرگوں، دوستوں اور شاگردوں کا تعاون حاصل رہا ہے۔

✽ محترم ڈاکٹر جمیل جالبی صاحب نے اس پر پیش لفظ بعنوان ”تقریش“ رقم کر کے، مرتب کی عزت افزائی فرمائی ہے۔

✽ پروفیسر عبدالحق (دہلی)، ڈاکٹر اسلم جمشید پوری (میرٹھ)، ڈاکٹر روبینہ ترین (ملتان) عبد اللہ خاور اور ظہور احمد مخدومی (سری نگر)، پروفیسر معین الدین عقیل اور ڈاکٹر تنظیم الفردوس (کراچی)، ڈاکٹر ثار احمد قریشی اور ڈاکٹر محمد ایوب صابر (اسلام آباد)، ڈاکٹر سید جاوید اقبال (حیدر آباد، سندھ) ڈاکٹر نجیب جمال (بہاول پور) ڈاکٹر محمد یوسف خشک (خیر پور) اور ڈاکٹر رشید امجد (اسلام آباد) نے اپنے اپنے دائرہ اختیار اور اثر و رسوخ کی حد تک مطلوبہ معلومات و لوازمہ ارسال کیا۔

✽ عزیز مکرم ڈاکٹر عبدالعزیز ساحر نے بہت سے حوالوں کی فراہمی، متعدد حوالوں کی تحقیق و تصحیح اور بعض اضافوں کے ضمن میں بیش بہا مدد دی ہے۔

✽ اس کتاب کا حسنِ کتابت جناب محمد شاہد حنیف کا مرہونِ منت ہے۔ وہ فقط ایک مشینی کاتب (کمپوزر) ہی نہیں، ایک ماہر اشاریہ ساز بھی ہیں۔ انھوں نے بڑی خوبی اور تناسب کے ساتھ فہرست کو ”کالم بند“ کیا ہے اور ایک سطر میں سات طرح کی معلومات کو اتنی مشاقی و عمدگی سے سمودیا ہے کہ ہر جُز بالکل واضح اور نکھرا ہوا نظر آتا ہے۔ اشاریے بھی انھوں نے مشینی تکنیک کی مدد سے تیار کیے ہیں۔ ان کی فنی دسترس راقم کے شامل حال نہ ہوتی تو اشاریوں کو نہایت کم وقت میں اور اتنی صحت کے ساتھ تیار کرنا ممکن نہ تھا۔

✽ برادرِ عزیز پروفیسر سلیم منصور خالد بہت سے علمی و تحقیقی منصوبوں میں راقم کے شریک مرتب رہے اور ہیں۔ موصوف محترم؛ کتابت، سرخیوں اور عنوانات کے مختلف اسالیب و خطوط اور مجموعی فارمیٹ کی باریکیوں پر گہری نظر رکھتے ہیں۔ اس کتاب کے حسنِ صوری میں، ان کے مخصوص ذوق اور تکنیکی مہارت کا بھی خاص دخل ہے۔

✽ اس فہرست کی تیاری میں راقم کو ڈاکٹر سید معین الرحمن مرحوم، ڈاکٹر محمد انصار اللہ، فرحت حسین، جاوید اشرف اور ڈاکٹر سہیل عباس خاں کی فہارس کے علاوہ، مختلف اصحاب کی تیار کردہ اُن مختصر فہرستوں سے بھی مدد ملی ہے، جو وقتاً فوقتاً بعض رسائل میں شائع ہوتی رہی ہیں۔

✽ آخری پروف خوانی اور اشاریہ سازی کے مراحل میں برادرِ عزیز عبد اللہ شاہ ہاشمی، شاگردانِ رشید: حمید اللہ خٹک، سلیم اللہ شاہ، قاسم محمود وائس، رضوان احمد مجاہد اور عزیزانِ شعیب ہاشمی اور محمد قاسم عزیر نے ہاتھ بٹایا۔

میں ان سب کو، اس کارِ خیر میں اپنے معاونین میں شمار کرتے ہوئے، تہ دل سے ان کا سپاس گزار ہوں۔ زیرِ نظر فہرست سے، خلقِ خدا کو جس قدر فائدہ پہنچے گا، تعاون کرنے والوں کی نیکیوں میں اس قدر اضافہ ہوگا اور وہ اتنے ہی اجر کے مستحق ہوں گے۔ اور اجر دینے والی ہستی ذاتِ باری تعالیٰ ہے۔ راقم فقط جذباتِ تشکر و امتنان پیش کر سکتا ہے: عِزِّ قبولِ افتد، زہے عز و شرف

ر۔ ہاشمی

مرتب

ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی

✽ سابق صدر شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی ✽ تدریسی تجربہ: محکمہ تعلیم پنجاب کے کالجوں میں تقریباً ۱۳ سال اور پنجاب یونیورسٹی میں ۲۲ سال ✽ اعزاز: یو جی سی کی طرف ”بیٹ یونیورسٹی ٹیچر ۲۰۰۰ء“ کا اوارڈ (فروری ۲۰۰۱ء) ✽ وزٹنگ سکالر، دستوبنک یونیورسٹی، ٹوکیو: فروری، مارچ ۲۰۰۲ء ✽ بطور پروفیسر پنجاب یونیورسٹی سے سبکدوشی: ۳۱ مارچ ۲۰۰۲ء ✽ وزٹنگ پروفیسر اردو، پنجاب یونیورسٹی: یکم اپریل ۲۰۰۲ء تا ۱۵ جون ۲۰۰۲ء ✽ مشیر علمی و ادبی (اعزازی) اقبال اکادمی پاکستان لاہور: ۲۰۰۲ء۔۔ تا حال ✽ ایکی نٹ پروفیسر، شعبہ اقبالیات، پنجاب یونیورسٹی: از ۱۸ اکتوبر ۲۰۰۶ء۔۔ ✽ تحقیقی مقالات کی نگرانی: پی ایچ ڈی = ۱۱، زیر تنقیح = ایک۔ ایم فل = ۲۰، زیر تنقیح = ایک، زیر تحقیق = ۲۔ ایم اے = ۲۵ ✽ تصانیف و تالیفات: ۳۴ ✽ تحقیقی و تنقیدی مقالات: ایک سو سے زائد ✽ بین الاقوامی کانفرنسوں میں شرکت: لاہور، حیدر آباد دکن، قرطبہ، استنبول، دہلی، گینٹ (بلجیم) اور فیصل آباد میں منعقدہ گیارہ عالمی کانفرنسوں میں شرکت کی اور مقالات پیش کیے۔

معاون

محمد ایوب اللہ

✽ لیکچرار اردو، گورنمنٹ کالج آف کامرس، پنڈ دادن خان، ضلع جہلم ✽ ایم اے اردو درجہ اول، پنجاب یونیورسٹی اور نیشنل کالج لاہور، ۱۹۹۲ء ✽ پی ایچ ڈی کا مقالہ بعنوان: ”اردو ادبی تنقید میں نظری مباحث“ پنجاب یونیورسٹی میں زیر تنقیح ہے ✽ تصانیف و تالیفات: ۲ ✽ تحقیقی و تنقیدی مقالات: ۸۔

فہرست

xvii
xix
xxxv
xxxix
xli

ڈاکٹر جمیل جالبی
مرتب

* تقریش
* مقدمہ
* فہرست مآخذ اور مخففات
* علامات
* فہرست جامعات

* ابواب

۱: تاریخ زبان و ادب

۳۵	ج اقبال شناس	۱	۱۔ تاریخ زبان و ادب: مجموعی مطالعہ
۳۸	د اقبال کے اثرات	۱۱	۲۔ ادارے
۳۹	ہ اقبال کی تصانیف اور تحریریں	۱۴	۳۔ تحریکیں
۴۳	و اقبالیاتی ادب (جائزے اور تجزیے)	۱۵	۴۔ لسانیات + اُردو اور دیگر زبانیں
۴۵	ز حوالہ جاتی مقالات	۱۷	۵۔ لغت
۴۵	ح اقبالیاتی ادارے	۱۸	۶۔ فرہنگ
۴۶	ط علاقائی جائزے	۱۹	۷۔ تحقیق
۴۶	ی اقبال کی غزل	۲۰	۸۔ حوالہ جاتی مقالے (اشاریہ، کتابیات، فہرست)
۴۷	ک اقبال کا فن	۲۱	۹۔ تدوین (کتاب، مخطوطہ)
۴۸	ل اقبالیاتی کتابوں اور جرائد کا جائزہ	۲۸	۱۰۔ رسائل
۴۹	م اقبال کے افکار و تصورات		۱۱۔ اقبالیات
۵۹	۱۲۔ غالبیات	۳۱	الف سوانح اقبال
۶۱	۱۳۔ تراجم	۳۲	ب اقبال اور شخصیات

۶۵

۱۶۔ کتب: مطالعہ و تجزیہ

۶۳

۱۴۔ تذکرے

۶۳

۱۵۔ صحافت

۲: شاعری

۹۰

۸۔ نظم [بشمول آزاد نظم اور معری نظم]: مجموعی مطالعہ

۷۳

۱۔ شاعری: مجموعی مطالعہ

۹۲

۹۔ متفرق اصناف شعر

۸۲

۲۔ حمد، نعت، منقبت، سلام

[بارہ ماسہ • پہیلی • پیروڈی • تحریف [شعری] •

۸۳

۳۔ غزل

ترائیلے • تضمین • دوہا • ریختی • شہر آشوب •

۸۷

۴۔ مثنوی

کینوز • گیت • ماہیا • مسقط • نثری نظم • نوحہ •

۸۸

۵۔ قصیدہ

واسوخت • ہائیکو]

۸۸

۶۔ مرثیہ

۹۰

۷۔ رباعی + چہار بیتی

۳: نثر

۱۱۷

۱۱۔ سفرنامہ

۹۵

۱۔ نثر: مجموعی مطالعہ

۱۱۷

۱۲۔ رپوتاژ

۹۷

۲۔ داستان

۱۱۸

۱۳۔ سیرت النبی ﷺ

۹۸

۳۔ افسانہ

۱۱۸

۱۴۔ آپ بیتی

۱۰۶

۴۔ ڈراما + تمثیل

۱۱۹

۱۵۔ سوانح عمری

۱۰۸

۵۔ ناول

۱۱۹

۱۶۔ تنقید

۱۱۵

۶۔ ناولٹ

۱۲۳

۱۷۔ مکتوب

۱۱۵

۷۔ فکشن (افسانوی ادب)

۱۲۳

۱۸۔ طنز و مزاح

۱۱۶

۸۔ انشائیہ

۱۲۵

۱۹۔ مقدمہ / دیباچہ / تبصرہ

۱۱۶

۹۔ مضمون

۱۲۵

۲۰۔ تحریف (بحوالہ نثر)

۱۱۶

۱۰۔ خاکہ / شخصیت

۴: شخصیات ادب

۱۔ ناموں کی الف بائی کی ترتیب ۱۲۷

۵: متفرقات

۲۰۶	۳۔ اردو کی تدریس	۲۰۵	۱۔ اردو بطور دفتری اور تعلیمی زبان
۲۰۶	۵۔ متفرق عنوانات	۲۰۵	۲۔ اردو رسم الخط
		۲۰۵	۳۔ اردو نصابات

* اشاریے

۲۱۱	۱۔ نگران اساتذہ
۲۲۹	۲۔ کتب و رسائل
۲۳۰	۳۔ شخصیات
۲۳۵	۴۔ اماکن
۲۳۹	۵۔ متفرق عنوانات و موضوعات

* ضمیمہ

۲۴۳	
۲۴۹	* تصریحات

تقریش ☆

جمیل جالبی

سب سے پہلے میں اس بات کا اعتراف کرتا چلوں کہ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی مجھے پسند ہیں اور اس لیے پسند ہیں کہ وہ دن رات انہماک کے ساتھ اپنی ذمہ داریوں اور علم و ادب کے کاموں میں مصروف رہتے ہیں۔ وہ ازسرتا پاپا علم و عمل کے آدمی ہیں۔ نہایت شریف النفس، بالفاظ، وقت کے پابند اور روادار۔ رکھ رکھاؤ کے ساتھ با مقصد زندگی بسر کرنے کا بھی اچھا سلیقہ رکھتے ہیں اور اسی لیے آج وہ سب کے محترم ہیں۔ ان کا طرز عمل اور سوچنے کا انداز مثبت ہے اور اس زمانے میں یہ ایک ایسی چیز ہے جو کم یاب ہی نہیں بلکہ نایاب ہے۔ اقبال اور مطالعہ اقبال ان کا خاص موضوع ہے۔ ان کا پی ایچ ڈی کا مقالہ تصانیف اقبال کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ بھی اقبال کے موضوع پر تھا جس پر ۱۹۸۱ء میں انھیں پنجاب یونیورسٹی لاہور سے ڈگری ملی۔ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی ساری عمر درس و تدریس سے وابستہ رہے اور ترقی کے منازل طے کرتے ہوئے پنجاب یونیورسٹی کے مشہور زمانہ اور نیشنل کالج لاہور سے بحیثیت پروفیسر اور صدر شعبہ اردو و تہذیب وادبیات خدمات پر انھیں متعدد انعامات و اعزازات بھی ملے۔ فی الوقت وہ ”ہائر ایجوکیشن“ کے ”ممتاز پروفیسر“ (Eminent Professor) کے منصب پر فائز ہیں۔

زیر نظر کتاب جامعات میں اردو تحقیق میں ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی نے اردو کے حوالے سے کم و بیش پاکستان اور ہندوستان کی اکاسی (۸۱) جامعات کے سندی تحقیقی مقالات کی مبسوط فہرست تیار کی ہے۔ یہ اس لیے بھی ایک مشکل کام تھا کہ شاید ہی کسی جامعہ میں اپنے پی ایچ ڈی کے مقالوں اور ڈگریوں کی وضاحتی فہرست ہر سال تیار کی جاتی ہو۔ اس صورت حال میں اس تالیف کے لیے مواد فراہم کرنا یقیناً ایک دشوار کام تھا۔ اس کے لیے ہمت و حوصلہ اور ناکامیوں سے دوچار ہونے کی عنقا صلاحیت بھی ہونی چاہیے تھی، جو اتفاق سے ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی کے پاس تھی اور اس لیے وہ اس امتحان سے کامیاب و کامران گزرے اور سب جامعات سے نہ سہی، برصغیر پاک و ہند کی اکاسی (۸۱) جامعات سے یہ مواد فراہم کر کے ایک اہم و بڑا کام کر دیا ہے۔

اس سارے مواد کو انھوں نے پانچ الگ الگ ابواب میں اور ہر باب کو کئی ذیلی عنوانات میں تقسیم کر کے، اس کتاب کو استعمال کرنے والوں کے لیے، آسان بنا دیا ہے۔ اس کتاب کی بنیادی اہمیت یہ ہے کہ ہر وہ شخص، جو ایم فل، پی ایچ ڈی کی ڈگری کے لیے موضوع تلاش کرے گا، اس کتاب کے مطالعے سے معلوم کر سکے گا کہ کس کس موضوع پر پہلے ہی کام ہو چکا ہے تاکہ بار بار ایک ہی موضوع کی تکرار نہ ہو۔ اس فہرست کے مطالعے سے یہ بھی معلوم کیا جاسکے گا کہ ایم فل، پی ایچ ڈی کے طالب علم نے کسی دوسرے کے مقالے سے بغیر کسی حوالے کے مواد وغیرہ اپنے مقالے میں استعمال تو نہیں کر لیا ہے۔ اس فہرست سے یہ بھی معلوم ہو سکے گا کہ اب کن کن موضوعات پر کام کرنے کا راستہ کھلا ہے اور یہ ایسی سہولتیں

☆ ”یہ لفظ میں نے وضع کیا تھا۔ برسوں سے اسے استعمال کر رہا ہوں۔ تقریش کے معنی ہیں: وہ پیش لفظ یا مقدمہ، تمہید یا تحریر جس میں تقریظ کا پہلو نمایاں ہو۔“ (جالبی)

ہیں جن سے طلبہ، اساتذہ اور محققین سب مستفیض ہو سکیں گے۔ اس کتاب کے ”اشاریے“ بھی تلاش موضوع کے تعلق سے خاص اہمیت کے حامل ہیں۔ اس تالیف سے یہ پہلو بھی سامنے آتا ہے کہ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی ”مقالات“ کے موجودہ معیار، موضوعات کی تلاش کے طریقوں اور مقالے کے نگران حضرات کے بارے میں کیا رائے رکھتے ہیں۔

اس کتاب کے مطالعے سے ڈاکٹر ہاشمی کے اُس ”کرب“ کا بھی احساس ہوتا ہے جس سے وہ ایم فل، پی ایچ ڈی کے مقالات کے تعلق سے گذرے اور گذر رہے ہیں۔ فی الحقیقت یہ بڑی تشویش کی بات ہے کہ زیادہ تر مقالات کا معیار مسلسل گر رہا ہے۔ میں کم و بیش ستر (۷۰) ایم فل، پی ایچ ڈی کے مقالوں کا امتحان رہا ہوں اور اس بات کی تصدیق کرتا ہوں کہ معیار یقیناً گر رہا ہے جس پر فوری توجہ کی ضرورت ہے۔ عام طور کسی مقالے کے مطالعے سے یہ بھی محسوس یا معلوم نہیں ہوتا ہے کہ خود مقالے کے ”نگران“ نے اس مقالے کی تالیف میں کیا کام کیا یا کردار ادا کیا ہے البتہ غلو کے ساتھ شکر یہ واحسان مندی کا اظہار، واشگاف الفاظ میں، مقالہ نگار ضرور کر دیتا ہے اور اپنی ساری کامیابی کا سہرا دُلہا ”نگران“ کے سر باندھ دیتا ہے۔ پی ایچ ڈی کا مقالہ پڑھتے ہوئے عام طور پر یہ بھی محسوس ہوتا ہے کہ یہ کام صرف اس لیے کیا گیا ہے کہ مقالہ نگار کی ملازمت میں ترقی کے لیے ضروری تھا اور اس سے وہ اپنی تنخواہ میں ترقی اور پی ایچ ڈی کے خاص الاؤنس کا حق دار ہو جائے گا۔ تیسرے یہ کہ مقالہ نگار کو اپنے موضوع سے کوئی دلچسپی نہیں ہے، وہ تو بس امتحانی پر چل کر رہا ہے۔ چوتھے یہ کہ پی ایچ ڈی کرنے کے بعد، دستارِ فضیلت باندھ کر، وہ اب تحقیق و تنقید اور فکر و عمل سے بے نیاز ہو جائے گا، حالانکہ حقیقت یہ ہے کہ پی ایچ ڈی کی ڈگری علم و تحقیق کا نقطہ آغاز ہوتی ہے۔

بہر حال نہ صرف ہماری جامعات کے سربراہوں کو اپنے اپنے طور پر اس صورتِ حال کا جائزہ لینے کی فوری ضرورت ہے بلکہ اعلیٰ تعلیم کے کمیشن کے سربراہ پروفیسر ڈاکٹر عطاء الرحمن کو بھی ایک ”کمیٹی“ بنا کر اصل صورتِ حال کی رپورٹ طلب کرنی چاہیے۔ علم و تحقیق کی اہمیت و ضرورت سے واقف ڈاکٹر عطاء الرحمن جیسا کوئی دوسرا شخص میری نظر میں آج موجود نہیں ہے۔ ان کی موجودگی اور تجربے سے ہماری جامعات کو پورا پورا فائدہ اُٹھانا چاہیے۔

پروفیسر رفیع الدین ہاشمی نے یہ فہرست، کتاب کی صورت میں مرتب کر کے، اہل تحقیق اور طلبہ و اساتذہ کے لیے ایک بڑی سہولت اور آسانی مہیا کر دی ہے جس کی ہم سب کو انھیں داد دینی چاہیے۔ یہ وہ کام تھا جس کی آج بھی ضرورت ہے اور آئندہ بھی ضرورت رہے گی۔ دوسرے علوم اور شعبہ کے فاضلوں کو بھی ایسی ہی فہرستیں مرتب و شائع کرنی چاہئیں تاکہ بحیثیت مجموعی ”تحقیق“ کا کام تیز و معیاری ہو سکے۔ مجھے یقین ہے کہ ڈاکٹر ہاشمی اس کتاب کی اشاعت کے بعد بھی، نیا مواد جمع کرنے کا کام کرتے اور کراتے رہیں گے۔ اس کتاب کی اشاعت پر میں ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی کو دلی مبارکباد دیتا ہوں۔ اللہ تعالیٰ انھیں صحت و سلامتی کے ساتھ عمر نوح عطا فرمائے۔ آمین۔

جمیل جالبی

۱-۱۰-۲۰۰۷ء

مقدمہ

۱۔ اردو زبان و ادب پر سندی تحقیق کا آغاز، اگرچہ قیام پاکستان سے قبل ہی ہو چکا تھا، مگر ۱۹۴۷ء تک اردو میں پی ایچ ڈی حضرات کی تعداد انگلیوں پر گنی جاسکتی تھی۔ اس زمانے میں موضوعات کی کمی نہ تھی، بلکہ تحقیق کاروں، راہ نما اساتذہ اور ڈاکٹریٹ کرانے والی جامعات کی کمی تھی۔ جامعہ پنجاب، پاکستان کی قدیم ترین جامعہ ہے، مگر یہاں بھی شعبہ اردو کے باضابطہ قیام (۱۹۴۸ء) کے بعد سندی تحقیق کا آغاز ممکن ہو سکا۔ چند برس بعد کراچی یونیورسٹی میں بھی سندی تحقیق ہونے لگی۔ بحیثیت مجموعی ابتدائی ۲۵،۲۰ برسوں میں رفتار تحقیق بہت آہستہ تھی، اس کا ایک بڑا سبب تو یہ تھا کہ اردو تحقیق کے مرکز جامعہ پنجاب میں، طرح طرح کی مشکلات بلکہ رکاوٹیں، تحقیق کاروں کا راستہ روکے ہوئے تھیں۔ (زیادہ تر رکاوٹوں کا تعلق علم و ادب سے نہیں بلکہ گروہی سیاست اور دھڑے بندیوں سے تھا)۔

۲۔ یکم جنوری ۱۹۷۳ء کو ڈاکٹر وحید قریشی صاحب شعبہ اردو کے صدر نشین ہوئے (پھر ۲۰ اپریل ۱۹۷۵ء کو ڈین کے منصب پر فائز ہوئے) تو پنجاب یونیورسٹی میں ڈاکٹریٹ کے لیے ایک اعتبار سے ”بند دروازہ“ کھل گیا اور شائقین تحقیق کی بڑی تعداد خاک و کتابیات کی تیاری میں مصروف اور سرگرم نظر آنے لگی۔ ۱۹۸۳ء میں وہ مقتدرہ قومی زبان کے صدر نشین ہو کر کراچی چلے گئے، بایں ہمہ ان کے جانشینوں (ڈاکٹر غلام حسین ذوالفقار، ڈاکٹر خولجہ محمد زکریا اور ڈاکٹر سہیل احمد خاں) نے بھی پی ایچ ڈی کے لیے وہی فراخ دلانہ طرز عمل برقرار رکھا۔ راقم کے زمانہ صدارت (۲۰۰۰-۲۰۰۱ء) میں یونیورسٹی نے حسب سابق پرائیویٹ رجسٹریشن کے ساتھ ساتھ باقاعدہ (ریگولر) پی ایچ ڈی کا سلسلہ بھی شروع کیا جو اب تک جاری ہے۔ اس طرح جامعہ پنجاب سے ڈاکٹریٹ کے طلبہ کی تعداد روز افزوں ہوتی چلی گئی۔ اس کے ساتھ علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی نے ایم فل اور ڈاکٹریٹ کے لیے طالبان تحقیق کو رجسٹر کرنا شروع کیا۔ کراچی، سندھ، ملتان اور بہاول پور کی جامعات میں بھی یہ سلسلہ جاری تھا۔ گذشتہ پانچ سات سالوں میں متعدد نئی جامعات میں ایم فل اور پی ایچ ڈی اردو کلاسوں کا اجرا ہو چکا ہے۔ اس کے ساتھ ساتھ بعض جامعات میں کچھ تحقیق کار بطور پرائیویٹ امیدوار (رجسٹریشن کرانے کے بعد) کا تحقیق میں مصروف ہیں۔ (اگست ۲۰۰۵ء سے ہائر ایجوکیشن کمیشن نے پی ایچ ڈی کی پرائیویٹ رجسٹریشن ختم کرنے کی ہدایت کر دی ہے)۔

۳۔ اردو زبان و ادب پر تحقیق کا یہ سلسلہ، پاکستانی جامعات تک محدود نہیں ہے، بیرون ملک خصوصاً بھارت کی تقریباً ساٹھ یونیورسٹیوں میں اردو میں ایم فل اور پی ایچ ڈی کی ڈگریاں دی جا رہی ہیں۔ امریکا، کینیڈا، برطانیہ، فرانس، بلجیم، ترکی اور بنگلہ دیش کی بعض جامعات نے بھی اردو زبان و ادب سے متعلق تحقیق و تنقید پر اسناد جاری کی ہیں یا وہاں تحقیق جاری ہے۔ اس طرح اردو زبان و ادب پر تحقیق کا پھیلاؤ روز افزوں ہے۔^۱

۱۔ کچھ عرصہ پہلے محکمہ تعلیم کے حوالے سے ایک خبر چھپی تھی کہ گذشتہ چھ برسوں کے دوران پی ایچ ڈی کے طلبہ و طالبات میں پانچ گنا اضافہ ہوا ہے اور تعداد ۶۳۱ سے بڑھ کر ۳۰ ہزار ہو گئی ہے۔ (نوائے وقت، لاہور، ۲۰ اگست ۲۰۰۶ء)

ایک جامع فہرست موضوعات کی ضرورت

۴۔ اردو زبان و ادب پر کار تحقیق میں یہ وسعت ایک خوش آئند امر ہے مگر اس میں کچھ غور طلب اور قابل توجہ بلکہ تشویش کے پہلو بھی ہیں:

(الف) جامعات کے اردو شعبوں کے درمیان بالعموم رابطے کا فقدان رہا ہے۔ ہر یونیورسٹی اپنی ہی دھن میں تحقیق کراتی رہی ہے۔ کن موضوعات پر تحقیق ہو چکی ہیں؟ اور کیا موضوعات زیر تحقیق ہیں؟ کیا موضوعات لائق تحقیق ہیں؟ اس بارے میں اکا دکا، ناتمام اور ناقص فہرستیں تیار ہوئی ہیں مگر ابھی تک کوئی جامع فہرست شائع نہیں ہوئی۔

(ب) باہمی رابطے کے فقدان اور کسی جامع فہرست کی عدم دستیابی کی وجہ سے موضوعات تحقیق و تدوین میں تکرار نظر آتی ہے۔ کبھی تو لاعلمی میں اور کبھی کسی مصلحت کے سبب، ایک ہی موضوع پر دو دو یا تین تین، اور بعض صورتوں میں اس سے بھی زیادہ تعداد میں امیدوار، داہ تحقیق دیتے رہے ہیں۔ بعض جامعات تحقیق کے لیے ایک جیسے موضوعات دینے میں اس قدر فراخ دل ہیں کہ ایک ہی شعبے کے دو امیدوار، ایک ہی موضوع پر تحقیق کرتے نظر آتے ہیں، مثلاً شعبہ اردو علی گڑھ مسلم یونیورسٹی کے دو زیر تحقیق مقالے:

✽ محمد نسیم اختر: مولانا اقبال سسہیل کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ، نگران: مسز قیصر جہاں (بحوالہ: رفتار

۴-۲۰۰۳ء، ص ۶۸)

✽ محمد عبداللہ فاروق: اقبال سسہیل کی ادبی خدمات، نگران: سید محمد ہاشم (بحوالہ: رفتار، ۴-۲۰۰۳ء، ص ۷۰)

اس طرح کی کچھ اور مثالیں بھی، خصوصاً بھارت کی جامعات میں، مل جائیں گی۔

بعض اوقات ایک ہی موضوع پر ایم اے اور ایم فل سطح کی تحقیق یا ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق ہوتی رہی اور ہو رہی ہے۔ ظاہر ہے کہ یہ صورت حال وقت، وسائل اور صلاحیتوں کا ضیاع ہے۔ بقول ڈاکٹر گیان چند: ”اردو کے وسائل محدود ہیں۔ یہ محدود وسائل تکرار تحقیق میں یعنی تحصیل حاصل میں ضائع ہو رہے ہیں اور ضروری موضوعات کم التفاتی میں رکھے ہوئے ہیں۔“ (تحقیق کا فن، ص ۷۶)

(ج) جامع فہرست کی عدم دستیابی کا ایک نقصان یہ بھی ہے کہ تحقیق کے (اچھے یا بُرے) رجحانات کا اندازہ نہیں ہوتا جس کے نتیجے میں تحقیق میں نئی جہتوں کی تلاش کی طرف توجہ نہیں دی گئی اور ہمارے اردو شعبے، اِلا ماشاء اللہ، پرانے، گھسے پٹے اور پامال راستوں پر چلتے نظر آتے ہیں۔

(د) راقم الحروف تقریباً ۴۰ برس سے کار تحقیق سے وابستہ ہے۔ جامعہ پنجاب اور علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی اسلام آباد میں ایم اے، ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق سے ۲۳ برس سے متعلق چلا آ رہا ہے۔ موضوعات کے تعین و تفویض کے موقع پر بار بار یہ سوال سامنے آتا رہا کہ اس موضوع پر مقالہ لکھا تو نہیں جا چکا؟ بعض اوقات موضوعات کے تعین، تفویض اور نو گرفتاران تحقیق کی مہینوں کی محنت کے بعد انکشاف

ہوتا ہے کہ فلاں جامعہ میں اس پر کام ہو چکا یا ہو رہا ہے۔

مندرجہ بالا وجوہ سے بارہا، ایک جامع فہرست کی ضرورت کا احساس ہوا۔ اسی احساس کے تحت راقم گذشتہ برسوں میں (ایک ضمنی مشغلے کے طور پر) سندی تحقیق کے حوالے نوٹ کرتا رہا۔ انہی یادداشتوں اور بعض دیگر مصادر کی مدد سے مرتب کردہ فہرست اب آپ کے سامنے ہے۔

اس فہرست کے بارے میں چند وضاحتیں پیش کی جاتی ہیں:

نوعیت

۵۔ یہ اردو زبان و ادب سے متعلق ایسے تحقیقی مقالات کی فہرست ہے جن پر دنیا کی کسی نہ کسی جامعہ سے ایم فل یا ڈی فل یا پی ایچ ڈی یا ایم لٹ یا ڈی لٹ کی سند تفویض کی جا چکی ہے یا بعض موضوعات تاحال زیر تحقیق ہیں (جن کی صراحت ”زت“ کے مخفف سے کی گئی ہے)۔

۶۔ کس مقالے پر کون سی سند دی گئی ہے، اس کی وضاحت حسب ذیل علامات سے کی گئی ہے:

☆	ایم فل کا مقالہ	+	ایم فل کا مقالہ
M	ایم لٹ کا مقالہ	D	ڈی لٹ کا مقالہ

جن عنوانات پر کوئی علامت نہیں، وہ پی ایچ ڈی کے مقالات ہیں۔

ترتیب

۷۔ موضوعات اور اصنافِ ادب کا لحاظ کرتے ہوئے، اس کتاب فہرست کے چار ابواب (۵، ۳، ۲، ۱) کو کئی ذیلی عنوانات میں تقسیم کیا گیا ہے۔

۱۔ تاریخ زبان و ادب:	۱۶ ذیلی عنوان
۲۔ شاعری:	۹ ذیلی عنوان
۳۔ نثر:	۲۰ ذیلی عنوان
۴۔ متفرقات:	۵ ذیلی عنوان

تاریخ زبان و ادب کے ذیل میں ”اقبالیات“ کا خاصا طویل حصہ ہے۔ سہولت کے لیے اسے تیرہ ضمنی عنوانات کے تحت تقسیم کر دیا گیا ہے۔ (دیکھیے: فہرست کتاب ہذا)

۸۔ عنواناتِ مقالات کو موضوع اور صنف وارتقسیم کیا گیا ہے۔ اس سلسلے میں یہ صراحت ضروری ہے کہ موضوع وارتقسیم سو فیصد ممکن نہیں ہوتی۔ بیش تر موضوعات تو بآسانی کسی ایک عنوان کے تحت آ جاتے ہیں، مگر ایک بڑی تعداد کو دو دو بلکہ بعض اوقات تین تین عنوانات کے

تحت درج کیا جاسکتا ہے، جیسے:

اردو ڈرامے کا ارتقا، بحوالہ خصوصی حکیم احمد شجاع بحیثیت ڈراما نگار [ڈراما-شخصیت]

نسیم حجازی پر اقبال کے اثرات [شخصیت-اقبال]

اردو غزل کو اقبال کی دین [غزل-اقبال]

ایسے موضوعات کے حوالے ہم نے اپنی سمجھ اور صوابدید پر کسی ایک عنوان کے تحت درج کر دیے ہیں، تاہم اشاریے کی مدد سے کسی بھی موضوع کو تلاش کرنا مشکل نہ ہوگا۔

۹۔ بحیثیت مجموعی ہر حصے میں اور ذیلی عنوانات کے تحت بھی مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے۔

۱۰۔ ”شخصیات“ اس فہرست کا سب سے زیادہ طویل باب ہے۔ اسے ذیلی حصوں میں تقسیم کرنے میں بہت سی تدوینی اور تکنیکی پیچیدگیاں آڑے آرہی تھیں اور ضخامت میں مزید اضافے کا اندیشہ تھا، اس لیے اس حصے کو مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے مرتب نہیں کیا گیا، بلکہ شخصیات ادب کے اصل نام، تخلص یا عرفیت کی الف بائی ترتیب اختیار کی گئی ہے۔ اور یہ ترتیب قائم کرنے کے لیے، تکنیکی ضرورت کے تحت، مقالے کے عنوان میں شخصیت کے اصل نام سے ماقبل کا لفظ یا الفاظ قوسین کے اندر دیے گئے ہیں۔ اس طرح ایک شخصیت پر متعدد مقالات کے حوالے، باوجود عنوانات کے فرق اور اختلاف کے، یکجا ہو گئے ہیں اور یہ معلوم کرنا سہل ہو گیا ہے کہ کسی خاص شخصیت پر کتنے مقالے کب اور کس جامعہ میں لکھے گئے، لہذا کسی شخصیت کا نام تلاش کرتے ہوئے قوسین میں درج الفاظ نظر انداز کر دیجیے۔ اس طرح الف بائی ترتیب سے مطلوبہ نام تک پہنچنا بہت آسان ہوگا۔

۱۱۔ شخصیات کے حصے کی طرح، حسب ذیل حصوں کی ترتیب میں بھی وہی قوسین کا طریقہ اختیار کیا گیا ہے، یعنی ان حصوں کی ترتیب بھی تکنیکی ضرورت کے تحت (اسمائے مصنفین کی الف بائی ترتیب سے نہیں بلکہ) شخصیات کے ناموں کی طرح الف بائی ترتیب کے مطابق ہے:

۲۔ ادارے

۳۔ تحریکیں

۱۰۔ رسائل

۱۶۔ کتب

۱۱۔ اقبالیات کے ذیل میں حسب ذیل تین حصے:

(ب) اقبال اور شخصیات

(ج) اقبال شناس

(د) اقبال کی تصانیف اور تحریریں

ان حصوں کے شروع میں بھی اس امر کی وضاحت کر دی گئی ہے۔

حوالہ

۱۲۔ ہر حوالہ حسب ذیل سات اجزا پر مشتمل ہے:

(الف) نمبر شمار یا حوالہ نمبر

(ب) مقالہ نگار کا نام (ناموں کی ترتیب الف بائی ہے۔)

(ج) مقالے کا عنوان

(د) متعلقہ جامعہ کا نام اور تکمیل مقالہ یا اجراء سند کا سنہ (اگر مقالہ زیر تحقیق یا زیر تنقیح ہے تو سنہ کی جگہ ”زت“ کی صراحت ملے گی۔)

(ه) نگران کار کا نام (اختصار کے پیش نظر، ناموں کے ساتھ ”پروفیسر“ یا ”ڈاکٹر“ جیسے سابقہ درج نہیں کیے گئے۔)

(و) ماخذ کا مخفف حوالہ (مخففات کی فہرست، کتاب ہذا کے شروع میں دی گئی ہے۔)

ماخذ

۱۳۔ یہ فہرست مختلف النوع مصادر و ذرائع کی مدد سے مرتب کی گئی ہے، مثلاً * راقم کی ذاتی قلمی یادداشتیں * ہمساری زبان، اخبار

اردو، اردو بک ریویو اور دیگر رسائل میں وقتاً فوقتاً شائع شدہ تحقیقی مقالات کی فہارس * جامعات اور اردو شعبوں کی تیار، جاری اور شائع

کردہ فہرستیں * خط کتابت کے ذریعے بعض دوستوں اور صدور شعبہ سے حاصل شدہ معلومات * ادبی جرائد اور اخبارات و رسائل میں

شائع شدہ خبریں * بعض بزرگ اساتذہ کی فراہم کردہ معلومات * بعض کتابیں (جن کا ذکر مآخذ میں موجود ہے) وغیرہ۔

۱۴۔ بعض جامعات کی فہرستیں ایک سے زائد مرتبہ تیار کر کے چھاپی گئیں ان میں سے بیش تر انتہائی ناقص ہیں اور کہیں کہیں مختلف

اوقات میں تیار شدہ ایک ہی شعبے کی دو فہرستوں کے بعض اندراجات میں اختلاف بلکہ خاصا تفاوت نظر آتا ہے، چنانچہ ان پر کلی بھروسہ کرنا

مشکل ہے مگر بیش تر بھارتی جامعات کی فہرستوں پر تو بھروسہ کرنے کے سوا چارہ نہ تھا۔ پاکستانی جامعات کی حد تک مرتب نے بہت سے مقالات

بذات خود دیکھ کر ان کے کوائف تیار کیے۔ جہاں مرتب کے لیے یہ ممکن نہ ہوا، وہاں جامعات کی تازہ (latest) فہرستوں کو بنیاد بنایا گیا۔ اندازہ

ہوا کہ بعض جامعات نے حسب ضرورت اپنے امیدواروں کو تفویض کردہ عنوانات میں کبھی تو لفظی یا موضوعی تبدیلیاں کر دیں اور کبھی نگران بدل

دیا۔ ایسا بھی ہوا کہ ایک امیدوار نے تحقیق سے دست کشی اختیار کی تو شعبے نے اس کا موضوع دوسرے امیدوار کے سپرد کر دیا یا موضوع کو بالکل ہی ساقط یا ترک کر دیا، چنانچہ اس طرح کے اختلافات اور الجھنوں کو دور کرنے کے لیے مرتب کو خاصی کھکھیر اٹھانی پڑی۔ دیگر ذرائع سے بھی، اپنی سی جستجو کر کے، اپنی دانست میں حوالوں کو مقدور بھر صحت کے ساتھ درج کرنے کی کوشش کی ہے۔ بعض اوقات ایسی صورت بھی نظر آئی کہ نگران استاد کئی برس قبل فوت ہو گئے، مگر فہرست کے بعض زیر تحقیق (زت) مقالات پر ان کا نام بطور نگران، ابھی تک درج چلا آ رہا ہے، ہم نے تازہ صورت حال معلوم کر کے نئے نگران کا نام لکھ دیا، مگر کہیں کہیں ناکامی بھی ہوئی چنانچہ ایسے اندراجات کو جوں کا توں رہنے دیا گیا ہے۔ اب اس سے فقط یہ اندازہ لگایا جاسکتا ہے کہ یہ موضوع ”لائق تحقیق“ ہے (ممکن ہے، ایسے بعض امیدوار سند بھی حاصل کر چکے ہوں۔)

۱۵۔ جملہ مآخذ کے بارے میں راقم کا تاثر یہ ہے کہ فہرست سازی کا یہ کام بھی اُس وقت تک خاطر خواہ صحت کے ساتھ انجام پذیر نہیں ہو سکتا جب تک ہر شعبہ اپنی فہرست پوری احتیاط، توجہ اور ذمہ داری کے ساتھ تیار کر کے شائع نہ کرے۔ ایسا ناممکن نہیں ہے۔ سندھ یونیورسٹی کے شعبہ اردو نے، اپنے ایک تحقیق کار (نثار احمد) سے نہایت عمدہ فہرست مرتب کر کے تحقیق ۱۴ میں شائع کر دی ہے۔ یہ ایک قابل تعریف کام ہے۔

یہاں یہ وضاحت ضروری ہے کہ زیر نظر فہرست میں معلومات کی صحت و عدم صحت کی ذمہ داری فہرست تیار کرنے والے فرد یا متعلقہ ادارے پر ہے۔ ہم نے ہر اندراج کے ساتھ اسی لیے حوالہ بھی دیا ہے۔

اشارے

۱۶۔ زیر نظر فہرست میں اگرچہ جملہ عنوانات کو موضوع وار اور اصناف وار تقسیم کیا گیا ہے۔ اس کے باوجود عنوانات میں، کچھ مزید موضوعات بھی موجود ہیں۔ چنانچہ قارئین کی آسانی کی خاطر حسب ذیل اشارے دیے جا رہے ہیں جو تلاش موضوعات میں معاون ہوں گے۔

۱۔ نگران اساتذہ: اس اشارے سے معلوم ہو سکے گا کہ کسی خاص نگران کی راہ نمائی میں کون کون سے مقالات تحریر و تیار کیے گئے ہیں۔

۲۔ شخصیات علم و ادب کا اشاریہ: کتاب کے چوتھے باب (”شخصیات ادب“) کے عنوانات، شخصیات ادب کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب سے مرتب کیے گئے ہیں۔ اسی طرح باب اول کے ذیلی موضوع نمبر ۱۱، ”اقبالیات“ کے تحت دو عنوانات: (”اقبال اور شخصیات“ اور ”اقبال شناس“) میں بھی شخصیات کے نام الف بائی ترتیب سے دیے گئے ہیں، لیکن متعدد شخصیات علم و ادب کے نام، پوری فہرست میں جگہ جگہ بکھرے ہوئے ہیں، اس اشارے میں ایسے منتشر حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے، اگر یہ معلوم کرنا مقصود ہو کہ کسی خاص فرد یا شخصیت پر کہیں کوئی مقالہ لکھا گیا یا نہیں، تو مذکورہ بالا تین حصوں کے علاوہ، اس اشارے سے بھی مدد ملے گی۔

۳۔ کتب و رسائل: باب اول کے ذیلی عنوانات نمبر ۱۰ اور نمبر ۱۶ (رسائل۔ کتب: مطالعہ و تجزیہ) کے تحت حوالے، کتابوں اور رسالوں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے جمع کیے گئے ہیں۔ نمبر ۱۱: ”اقبالیات“ کے ذیلی عنوان: ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“

کے مندرجات کی بھی یہی صورت ہے، بایں ہمہ بہت سے کتابوں اور رسالوں کے نام دیگر حصوں کے عناوین مقالات میں بھی مذکور ہیں جن کی تلاش اور نشان دہی، اول تا آخر پوری فہرست کی ایک ایک سطر دیکھ بغیر ممکن نہیں۔ ”کتب و رسائل“ کا یہ اشارہ ایسے شمار (حوالہ) نمبروں پر مشتمل ہے، جن میں کتابوں اور رسالوں کے نام مذکور ہیں۔

۴۔ اماکن: بہت سے مقالے علاقائی حوالوں سے تحریر کیے گئے ہیں، مثلاً: ”بہار میں اردو زبان و ادب کا ارتقا“ یا ”سندیلہ کے مشاہیر شعرا“ یا ”سرونج کی ادبی خدمات“ وغیرہ۔ اماکن کے اس اشارے سے مختلف مقامات، شہروں، علاقوں، صوبوں اور ملکوں سے متعلق سندی مقالات کی نشان دہی ہو سکے گی۔

۵۔ متفرق موضوعات و عنوانات: ہم نے یہ فہرست موضوع وار مرتب کرنے کی کوشش کی ہے، مگر سونی صدا یا کرنا ممکن نہیں تھا، بعض عنوانات میں دو دو تین موضوع جمع ہیں (مثلاً: دیکھیے، مقدمہ، شق نمبر ۸) ظاہر ہے ایسے عنوانات ایک ہی موضوع کے تحت آسکتے تھے، ان کے دوسرے موضوع کی نشان دہی، اس اشارے میں کی گئی ہے۔ چنانچہ کسی موضوع کی تلاش میں، فہرست کے عنوانات کے علاوہ اس اشارے سے بھی مدد ملے گی۔ اس اشارے کے حصہ (ب) میں بعض ایسے موضوعات کی نشان دہی کی گئی ہے جو فہرست میں شامل نہیں مگر مختلف عنوانات مقالات میں موجود ہیں۔

زیر تحقیق کب تک؟

۱۷۔ قارئین کو یہ دیکھ کر تعجب ہوگا کہ بعض مقالات دس دس، بارہ بارہ سال یا اس سے بھی زیادہ عرصے سے ”زیر تحقیق“ چلے آ رہے ہیں۔ ہم نے یہ سراغ لگانے کی کوشش کی کہ ان پر ڈگری ملی یا نہیں؟ مگر بہت کم کامیابی ہوئی ایسے ”زت“ مقالات کے انجام کی دو ہی صورتیں ہو سکتی ہیں: ایک امکان تو یہ ہے کہ ڈگری مل گئی ہو، دوسرا امکان یہ ہے کہ تحقیق کرنے کا کام سے ہاتھ اٹھالیا ہو۔ جو بھی صورت ہو، ہمیں غرض اطلاع فراہم کرنے سے ہے، اس ناتمام خبر سے کم از کم یہ تو پتا چلتا ہے کہ کسی جامعہ نے یہ موضوع، تحقیق کے لیے منظور کیا تھا۔

۱۸۔ قارئین بعض حوالوں کو ناتمام پائیں گے، مثلاً کہیں سنہ تکمیل نہیں ہے یا کہیں نگران کا نام ندارد، وغیرہ۔ اس ضمن میں عرض ہے کہ اس فہرست کا بنیادی مقصد موضوعات تحقیق کے بارے میں اطلاع بہم پہنچانا ہے۔ اگر کہیں سنہ لکھنے سے رہ گیا یا نگران کا نام معلوم نہیں ہو سکا تو بھی یہ کمی، اس فہرست سے استفادہ کرنے والوں کی راہ میں رکاوٹ نہیں بنے گی۔

افادیت

۱۹۔ اگرچہ زیر نظر کتاب کی ضرورت مسلمہ اور اس کی افادیت و اہمیت اظہر من الشمس ہے تاہم یہ کہنا بے جا نہ ہوگا کہ اردو زبان و ادب پر تحقیق کی ایک جامع فہرست اردو زبان و ادب، جامعات کے اردو شعبوں، اردو کے تحقیقی و علمی اداروں اور خود ہائر ایجوکیشن کمیشن کے لیے

اطمینان، وقار بلکہ افتخار و اعزاز کا باعث ہوگی۔ راقم کے لیے باعثِ مسرت ہے کہ جو کام اب تک پورے برعظیم بلکہ پوری اُردو دنیا میں کہیں نہیں ہوا، وہ اب ہائر ایجوکیشن کمیشن کے تعاون سے انجام پذیر ہو رہا ہے۔

۲۰۔ اس فہرست کی مدد سے موضوعاتِ تحقیق کی روشنی میں، اردو زبان و ادب پر تحقیق کی موجودہ صورتِ حال آئینہ ہو جائے گی۔ اور اس کی روشنی میں ہماری جامعات کے اردو شعبوں کو تحقیق کی نئی جہتوں کی تلاش اور زیادہ مفید اور بہتر حکمتِ عملی مرتب کرنے میں آسانی ہوگی۔

۲۱۔ بعض جامعات کے اردو شعبے، موضوعاتِ تحقیق کی تلاش کی ذمہ داری امیدواروں پر ڈال دیتے ہیں۔ ایسے پریشان حال نو گرفتارانِ تحقیق امیدواروں کو، اس فہرست سے ان معنوں میں خاصی مدد ضرور ملے گی کہ انھیں تحقیقی موضوعات کی نوعیتوں اور وسعتوں کا اندازہ ہوگا، اور کچھ غور و فکر اور سوچ بچار کے بعد وہ خود بھی چند قابلِ تحقیق موضوعات ایجاد و تجویز کر سکیں گے۔

جو حضرات ایم فل اور پی ایچ ڈی کے امورِ تحقیق سے وابستہ ہیں، انھیں بخوبی اندازہ ہوگا کہ کارِ تحقیق میں طرح طرح کے مسائل اور الجھنوں کا سامنا کرنا پڑتا ہے، یہاں اپنے تجربات کی بنا پر چند گزارشات پیش کرنا بے محل نہ ہوگا:

موضوعات کا ’توڑا‘

۲۲۔ طالبانِ تحقیق کی روز افزوں تعداد کے پیش نظر، ہماری بیشتر جامعات کو تحقیق کے لیے ”موضوعات نہیں ملتے“ کا مسئلہ درپیش ہے۔ بعض جامعات کے شعبے تو برملا، اس کا اعتراف کرتے ہیں مگر بعض صدور کو بوجہ اظہارِ اعتراف میں تامل ہوتا ہے لیکن جس طرح کے موضوعاتِ تحقیق سامنے آ رہے ہیں، اُن سے بخوبی اندازہ ہو رہا ہے کہ نئے موضوعات کا سخت ”توڑا“ پڑ گیا ہے۔ (اوپر بھی موضوعات میں تکرار کا ذکر ہو چکا ہے۔)

۲۳۔ یقیناً اسی ”توڑے“ کا نتیجہ ہے کہ موضوعات کے سلسلے میں کہیں تو مانگے مانگے پر کام چلایا جا رہا ہے، مثلاً جن موضوعات پر ایم اے کے مقالے لکھے جا چکے ہیں، وہی ایم فل کے لیے دے دیے جاتے ہیں اور کہیں فقط ایک ہی کتاب پر ایم فل، بلکہ بعض اوقات پی ایچ ڈی تک کے مقالات لکھوائے جا رہے ہیں۔ کہیں یہ بدعت وضع کی گئی ہے کہ دودو، تین تین اور چار چار رسائل، یا افسانہ نگاروں، یا شاعروں کو ایک ہی کٹھالی میں ڈال کر ”تھیسس“ بنایا گیا ہے۔ راقم کے نزدیک ہر سالہ، افسانہ نگار یا شاعر اپنی شخصیت اپنے مزاج، اور فکر و فن میں یکتا و منفرد ہو تا ہے۔ آپ اُسے دوسروں کے ساتھ ملا کر کوئی ملفوظہ تو بنا سکتے ہیں، ”تھیسس“ نہیں۔ کوئی سے تین یا چار افراد کا محض ہم وطن ہونا تو انھیں یک رنگی عطا نہیں کر سکتا۔

’نالائق‘ تحقیق موضوعات

۲۴۔ اسی بے چارگی یا پس ماندگی کا ایک پہلو یہ بھی ہے کہ بعض اوقات تحقیق کے لیے ”اپنی استطاعت سے باہر“ ناموزوں موضوعات معین و مقرر کر لیے جاتے ہیں، جیسے: جرمن ادب کے اردو تراجم کا تجزیاتی مطالعہ (دہلی یونیورسٹی) یا روسی ناولوں کے اردو تراجم (پنجاب یونیورسٹی)۔ سوال یہ ہے کہ کیا تحقیق کا راور راہ نما متعلقہ غیر ملکی زبانوں پر اتنی دسترس رکھتے ہیں کہ وہ ترجمے کی صحت و عدم صحت اور اس کے اچھے بُرے معیار کا اندازہ کر کے، تراجم کا کھرا کھوٹا الگ کر سکیں؟ (خیال رہے کہ متذکرہ بالا دونوں موضوعات پر علی الترتیب پی ایچ ڈی اور ایم فل کی اسناد عطا کی جا چکی ہیں۔) ہماری ناقص رائے میں تحقیق کا کو موضوع کا انتخاب کرتے وقت کسی خوش فہمی کے بغیر، نہایت حقیقت پسندی کے ساتھ اپنی صلاحیت و قابلیت کو دیکھنا چاہیے۔ اگر کوئی پتھر، محض چوم کر چھوڑ دینے کے لائق ہے تو اُسے اٹھانے کا عزم یا دعویٰ کرنا، حماقت ہے۔ (یہ الگ بات ہے کہ ہمارے ہاں معیار اس قدر پست ہو گیا ہے کہ حماقتوں پر بھی ڈگری مل جاتی ہے)۔

جیسا کہ اوپر عرض کیا گیا زیر نظر فہرست سے اندازہ ہو سکے گا کہ اب اردو زبان و ادب کے کن پہلوؤں، سمتوں اور شعبوں میں تحقیق کرنے، کرانے کی ضرورت ہے یا گنجائش — بلکہ بہت سے عنوانات دیکھ کر یہ فیصلہ کرنا آسان ہوگا کہ کس طرح کے عنوانات ”نالائق تحقیق“ ہیں اور ان پر تحقیق سے گریز ضروری ہے۔

عنوان مقالہ کیسا ہو؟

۲۵۔ موضوع کی تلاش و تعین میں کامیابی کے بعد، منتخب موضوع کو مناسب اور موزوں الفاظ کا جامہ پہنانے کا مرحلہ آتا ہے۔ اس سلسلے میں توجہ طلب امر یہ ہے کہ:

(الف) عنوان مقالہ ہمیشہ مختصر اور جامع ہونا چاہیے۔ عنوان میں اختصار اور ”الفاظ کا جامع و بامعنی استعمال بڑی اہمیت اور کشش رکھتا ہے۔“ (معین الدین عقیل) تحقیق شدہ بعض مقالوں کے عنوانات میں ابہام اور بعض کی ترتیب الفاظ (wording) میں اناڑی پن دیکھ کر تعجب ہوتا ہے۔ خیال آتا ہے کاش، ان عنوانات کو راہ نمائے تحقیق یا خود تحقیق کار کی ذرا سی توجہ حاصل ہوتی تو صحیح اور بر محل الفاظ اور ان کے موزوں درو بست کے ذریعے یقیناً عنوان بہتر ہو جاتا اور اس کا موجودہ ابہام اور ڈھیلا پن دور ہو جاتا، مثلاً: اسی فہرست میں ایک عنوان ہے:

❁ دارالعلوم دیوبند کی تحریک آزادی کے سلسلے میں خدمات اور ہندوستانی ثقافت کے فروغ میں اس کا حصہ

اول تو دو بالکل مختلف موضوعات (تحریک آزادی اور ہندوستانی ثقافت) کو ایک عنوان میں ”باندھنے“ کی مصلحت سمجھ میں نہیں آتی۔

دوم: عنوان طویل ہے — اگر اسے یوں کر دیا جاتا: تحریک آزادی اور ہندوستانی ثقافت: دارالعلوم دیوبند کی

خدمات تو عنوان زیادہ واضح اور مختصر ہو جاتا (۱۸ کے بجائے ۹، الفاظ) دراصل یہ دو الگ الگ موضوعات ہیں۔ ان کی زیادہ مختصر اور جامع صورت یہ ہوگی:

✽ تحریک آزادی: دارالعلوم دیوبند کی خدمات

اور

✽ ہندوستانی ثقافت: دارالعلوم دیوبند کی خدمات

ایک اور مثال: ✽ اردو نثر کے غیر مذہبی ادب پر عربی ادب اور زبان کے اثرات۔ اس کی حسب ذیل صورت بہتر ہوگی:

✽ غیر مذہبی نثری ادب پر عربی زبان و ادب کے اثرات (۱۳ کے بجائے ۱۰، الفاظ)

ایک اور مثال: ✽ پاکستان کی اہم آپ بیتیوں کی تاریخ کا تنقیدی جائزہ، ہمارے خیال میں یہ عنوان اس طرح بہتر تھا:

✽ پاکستان کی اہم آپ بیتیوں کا تنقیدی جائزہ۔ بلکہ صرف پاکستان کی اہم آپ بیتیاں بھی کافی تھیں۔

(ب) بعض عنوانات مبہم اور غیر واضح ہوتے ہیں، مثلاً:

۱۔ ریاست میں اردو افسانہ

۲۔ اصلاحات اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ

۳۔ پنجاب کی جامعات میں اردو قواعد: ایک محاکمہ

پہلے عنوان سے معلوم نہیں ہوتا ”ریاست“ سے کیا مراد ہے؟ چونکہ یہ مقالہ کشمیریونی ورٹی میں لکھا گیا، اس لیے اس عنوان کو یوں ہونا چاہیے تھا: ریاست کشمیر میں اردو افسانہ۔

دوسرے عنوان سے اندازہ نہیں ہوتا کہ اصلاحات اقبال سے کیا مراد ہے؟ خیال آیا شاید محمد بشیر الحق دسنوی کی کتاب اصلاحات اقبال (پٹنہ، ۱۹۵۰ء) کا جائزہ مقصود ہوگا مگر تحقیق کرنے پر معلوم ہوا کہ اقبال نے اپنے کلام پر جو نظر ثانی کی، مقالہ نگار کے پیش نظر اس نظر ثانی میں کی گئی اصلاحات کا جائزہ لینا ہے، لہذا اس کے لیے حسب ذیل عنوان مناسب تھا: اپنے کلام پر اقبال کی نظر ثانی یا اقبال کی نظر ثانی اپنے کلام پر

تیسرے عنوان میں ”اردو قواعد“ مبہم بات ہے، جامعات کے اردو شعبوں میں داخلے یا تدریس کے قواعد؟ یا اردو کے سلسلے میں جامعات کے مرکزی دفتری ضابطے اور قواعد؟ یا ایم فل اور پی ایچ ڈی کے ضمن میں قواعد؟ واضح نہیں ہوتا، فاضل مجوز کی مراد کیا ہے؟

خیال رہے کہ یہ سب ایسے عنوانات ہیں جن پر مختلف جامعات میں مقالات لکھے گئے یا زیر تحقیق ہیں۔

(ج) بہت سے عنوانات میں ”تحقیقی و تنقیدی جائزہ“ یا اس سے ملتے جلتے الفاظ کا لاحقہ لگا کر عنوان کو غیر ضروری طور پر طویل کر دیا جاتا ہے۔ مقالہ تو ہر ایک ”تحقیقی و تنقیدی“ ہی ہوتا ہے اور اُسے ہونا ہی چاہیے، اگر وہ ”تحقیقی و تنقیدی“ نہیں ہوگا تو پھر مقالہ ہی نہیں ہوگا۔ چنانچہ راقم کے خیال میں یہ لاحقہ زائد از ضرورت ہے۔

بعض امور و مسائل

۲۶۔ موضوعات کی تلاش اور عنوانات کے تعین کے ساتھ ساتھ، تحقیق و تدوین کے ضمن میں بعض دیگر امور مسائل بھی ہماری جامعات کے لیے توجہ طلب ہیں، مثلاً:

(الف) تسلیم کرنا چاہیے کہ ہمارے تحقیقی مقالات کا مجموعی معیار خاصا درگروں ہے۔ اس گراوٹ کی روک تھام کیسے ہو؟ اور پھر معیار کو کیسے بہتر بنایا جائے۔ (موجودہ حالات میں بے حد مشکل اور پیچیدہ مسئلہ۔)

(ب) مقالات کے ”ظاہر“ (کتابت کے قلم، فہرست، اقتباس، حوالوں اور کتابیات وغیرہ کے انداز و اسلوب اور مجموعی فارمیٹ) میں کیسے یکسانیت پیدا کی جاسکتی ہے؟

(ج) زندہ شخصیات پر ایم اے سطح کے مقالات تو لکھوائے جاتے ہیں، مگر ایم فل اور پی ایچ ڈی سطح کی تحقیق کا جواز یا عدم جواز؟ (ایک منفقہ اجتماعی فیصلہ لرنا چاہیے۔)

(د) مقالات کی تعداد روز افزوں ہے۔ قابل غور بات یہ ہے کہ خاطر خواہ راہ نمائی کے لیے باصلاحیت اور نگران اساتذہ کہاں سے اور کیسے میسر آسکتے ہیں؟ ڈاکٹر گیان چند نے نگران کے لیے چند اوصاف کو ضروری قرار دیا ہے، مثلاً اس کا مزاج تحقیقی ہو، اس نے خود تحقیق کی ہو اور اب بھی تحقیق کر رہا ہو، وہ جس موضوع پر کام کرائے، اس کے بارے میں بہت کچھ جانتا ہو۔ اس کے پاس اسکا لری کی راہ نمائی کے لیے کافی وقت ہونا چاہیے

اب اگر ہم اپنی جامعات کے نگران اساتذہ کا جائزہ لیں تو متذکرہ بالا اوصاف کے حامل اساتذہ کا تناسب تشویش ناک حد تک کم نظر آئے گا۔ ہمارے نامور اور بزرگ محققوں کے خیال میں جامعات میں معیار تحقیق کا انحصار، نگران اساتذہ، ان کی

۱۔ بعض اکابر (زیادہ تر نقاد) شد و مد سے قائل ہیں کہ شخصیات پر ان کی زندگی ہی میں تحقیق ہونی چاہیے، مگر بعض نقادوں اور محققین کا بڑا حلقہ اس کے برعکس راے رکھتا ہے، مثلاً بھارت کے معروف نقاد اور محقق شمیم خنئی کہتے ہیں: ”زندہ ادیب پر کام نہیں ہونا چاہیے تاوقتیکہ وہ اپنا سارا کام کر چکا ہو اور اس کی گنجائش نہ رہ گئی ہو کہ وہ مزید کوئی کام کرے گا۔“ (روزنامہ انقلاب، بمبئی، ۱۶ اکتوبر ۲۰۰۵ء، ص ۸) رشید حسن خاں، مشفق خواجہ اور گیان چند جیسے اکابر محقق کا یہی موقف ہے۔ ڈاکٹر معین الدین عقیل کے بقول: ڈاکٹر ابواللیث صدیقی تو اس سلسلے میں بڑے مضبوط دلائل رکھتے اور اصرار کرتے تھے کہ کسی بھی شخصیت پر اس کے انتقال کے پچاس سال بعد ہی کام شروع ہونا چاہیے تاکہ اس کا سارا کام اور اس پر رائے سامنے آجائے اور روابط و تعلقات اور ذاتی اثرات کی گرد بیٹھ جائے، تب ہی غیر جانبدارانہ کام ہوگا۔ مگر بہت سے اساتذہ جامعات (بیش تر وہ جن کا علاقہ تحقیق سے زیادہ تنقید سے ہے) اور خصوصاً وہ فاضلین کرام جو نئی نئی جامعات میں اردو کی صدر نشینی پر متمکن ہوئے ہیں، انتظار کے قائل نہیں ہیں، شاید اس لیے کہ رع عاشقی صبر طلب اور تمنا بے تاب۔

اہلیت، طلبہ کے ساتھ ان کے طرز عمل پر ہے، مثلاً ڈاکٹر جمیل جالبی کے خیال میں ”موجودہ تحقیقی معیار کی خرابی کے ذمہ دار وہ استاد ہیں، جو جامعات میں ان مقالات کے نگران ہیں اور خود فن تحقیق و تدوین کے اصول و مسائل سے نا بلد ہیں۔“ (ادبی تحقیق، ص ۲۰) اسی سلسلے میں رشید حسن خاں لکھتے ہیں: ”ہمارے سینئر اساتذہ، کمیٹیوں کے ممبر بننے اور ترقی کے ہجے کرنے میں اس قدر مصروف رہتے ہیں کہ لکھنے پڑھنے کے ”فالتو“ کاموں کے لیے، ان کے پاس وقت ہی نہیں ہوتا۔ طالب علم مارا مارا پھرتا ہے، حیران و پریشان۔“ (ادبی تحقیق: مسائل اور تجزیہ ص ۶۲)

ایک حل تو یہ ہے کہ اہل اساتذہ کی محدود تعداد کے پیش نظر مقالات کی تعداد بھی محدود رکھی جائے، مگر جامعات کے بارے میں ربع صدی قبل کا یہ تاثر، آج بھی صحیح نظر آتا ہے کہ ”ہماری یونیورسٹیاں، تحقیقی مقالوں کے کارخانوں کی حیثیت اختیار کر چکی ہیں۔“ (رشید حسن خاں: ادبی تحقیق، مسائل و تجزیہ، ص ۵۷) اور ”بڑے اہل اقتدار پر و فیسر لا تعداد اسکالروں کو اپنے ساتھ رکھتے ہیں۔“ (گیان چند: تحقیق کا فن، ص ۴۹) راقم کے علم میں ہے کہ ماضی قریب میں ایک جامعہ کے استاد، ایک وقت میں ۳۰، ۲۵ مقالات کی راہ نمائی کر رہے تھے۔ حالانکہ جامعات کے قواعد کے مطابق ایک نگران ایک وقت میں پانچ یا چھ تحقیق کاروں کا نگران کار ہو سکتا ہے۔

(۵) مقالات کے لیے ”نئے، مناسب اور موزوں عنوانات نہیں ملتے“ کا حل کیا ہے؟

(و) تحقیق کاروں کی راہ میں مطبوعہ مآخذ و مصادر کی دستیابی میں موجود رکاوٹیں کیسے دور ہوں؟ (اردو زبان و ادب پر تحقیق و تدوین کے لیے بھارتی کتب خانوں سے استفادہ نہایت ضروری اور بعض صورتوں میں ناگزیر ہوتا ہے مگر بھارت کا ویزا کیسے ملے؟ سفر کی دیگر مشکلات، اخراجات یا وہاں سے لوازمہ کیسے منگائیں؟ وغیرہ)

(ز) تحقیق کے جدید ترین معاونین خصوصاً کمپیوٹر اور انٹرنیٹ سے ہمارے طالبان تحقیق کیسے استفادہ کریں؟

(ح) جامعات کی دفتریت، سرخ فیتہ اور بد انتظامی کی مختلف صورتیں بھی، بسا اوقات بڑی رکاوٹیں بن جاتی ہیں۔

(ط) سب سے زیادہ تو ایک ”عزمِ صمیم“ کی ضرورت ہے، اور وہ ایک گہرے ”احساسِ زیاں“ کے بغیر نہیں ہو سکتا۔ دیکھنا تو یہ ہے کہ ہمارے کاروان اساتذہ میں احساسِ زیاں موجود ہے یا نہیں؟

[متذکرہ مسائل اور اس طرح کی مزید مشکلات سے عہدہ برآ ہونے کے لیے ایک تجویز آئندہ سطور میں پیش کی جا رہی ہے۔]

”موضوعات نہیں ملتے“ کا ایک حل

۲۷۔ جیسا کہ اوپر ذکر ہوا، سب سے بڑا مسئلہ تو نئے، مناسب اور موزوں موضوعات کا ہے۔ اس ضمن میں راقم نے ایک جامعہ کے صدر

شعبہ اردو کو دو ایک بار تو زبانی، اور کچھ عرصے کے بعد تحریراً یہ تجویز پیش کی تھی کہ آپ جامعات کے موجودہ اور سابقہ اساتذہ اور ذوقِ تحقیق رکھنے

والے جامعات سے باہر کے اصحاب میں سے چند ایسے ماہر اور تجربہ کار حضرات کو ایک یا دو روز کے لیے بطور مہمان اپنی جامعہ میں بلائیں۔ دعوت بھیجتے ہوئے ان سے گزارش کریں کہ وہ لائق تحقیق موضوعات کی ایک فہرست بنالائیں۔ اس کے لیے انھیں تین چار ہفتے کا وقت دیں۔ پھر اجلاس میں ان سب کی تجاویز پر تبادلہ خیال کر کے، ایم فل اور پی ایچ ڈی کے لیے الگ الگ فہرستیں مرتب کر لی جائیں، جن پر ہر شعبہ آئندہ پورے سال میں تحقیق کراتا رہے۔ اس فہرست کی بنیاد پر کچھ ایسے اصول بھی سامنے آجائیں گے جن پر آئندہ، شعبہ اپنی صواب دید پر نئے موضوعات تلاش اور وضع کر سکتا ہے یا اگر ضرورت محسوس ہو تو سال بھر میں ایک بار مل بیٹھ کر، فہرست میں رد و بدل اور اضافہ کیا جاسکتا ہے۔ اس طرح تحقیق کے دیگر امور اور مسائل اور مشکلات پر بھی تبادلہ خیال کر کے ان کا کوئی نہ کوئی حل نکالا جاسکتا ہے۔

مجموعی معیار کیسے بلند ہو؟

۲۸۔ اب راقم عرض کرتا ہے کہ متذکرہ بالا تجویز کی مزید بہتر صورت یہ ہو سکتی ہے کہ نہ صرف تلاش موضوعات، بلکہ جملہ مشکلات تحقیق کو آسان بنانے اور سب سے بڑھ کر مقالات کا مجموعی معیار بلند کرنے کے لیے کسی ایک جامعہ کے صدر شعبہ کے بجائے خود ہائر ایجوکیشن کمیشن، اس کام کا بیڑا اٹھائے۔ کمیشن نے تحقیق کو ایک سنجیدہ اور بامعنی عمل بنانے کے لیے کئی اقدامات کیے ہیں اور بعض نئے ضابطے وضع کیے ہیں۔ راقم کی تجویز ہے کہ کمیشن کے زیر اہتمام جامعات سے وابستہ موجودہ اور سابقہ اساتذہ پر مشتمل ایک ”مرکزی مجلس تحقیق اردو زبان و ادب“ قائم کی جائے جو کچھ راہ نما اصول وضع کرے اور اس کی روشنی میں کار تحقیق کو باقاعدہ ایک نظم و ضبط میں لا کر اسے ایک نتیجہ خیز عمل بنایا جائے۔ اگر ایسی مجلس قائم ہو جائے تو اس کے لیے کرنے کے بہت سے کام ہوں گے، مثلاً:

- (۱) مقالوں کے نگراں اساتذہ کی اہلیت کیا ہونی چاہیے؟ کیا نگراں بننے کے لیے فقط پی ایچ ڈی ہونا کافی ہے؟ یا متعلقہ موضوع پر بھی کچھ جاننا ضروری ہے؟ کیا نگراں کے لیے محقق ہونا ضروری نہیں؟ (گیان چند کہتے ہیں کوئی خالص نقاد کتنا ہی بڑا عالم اور اہل نظر کیوں نہ ہو، تحقیق کا نگراں ہوگا تو لامحالہ خالص تنقیدی موضوعات پر کام کرائے گا۔ یہ گندم نما جو فروشی ہے۔) (تحقیق کا فن، ص ۴۷) کیا نگراں وہ شخص ہو سکتا ہے جس کا اپنا مقالہ بھی قابل اشاعت قرار نہ دیا گیا ہو؟
- (ب) کیا ایسے مقالوں پر ڈگری ملنی چاہیے جنہیں کسی ممتحن نے ناقابل اشاعت قرار دیا ہو؟
- (ج) ہر تحقیقی مقالے کا ایک نسخہ متعلقہ جامعہ کے کتب خانے میں لازماً موجود ہونا چاہیے مگر ایسا کیوں نہیں ہے؟^۱
- (د) مجلس باقاعدگی کے ساتھ زیر تحقیق اور سند یافتہ مقالوں کی فہرست تیار کر کے اسے شائع کرتی رہے۔ اس فہرست میں بھارتی جامعات کے مقالات بھی شامل ہوں۔

۱۔ مثلاً ایک بڑی جامعہ کے مرکزی کتب خانے میں ایک محتاط اندازے کے مطابق پی ایچ ڈی اردو کے ۲۵ تا ۳۰ فیصد سندی مقالے موجود نہیں ہیں۔ بیشتر، کتب خانے میں داخل ہی نہیں کیے گئے اور شعبہ امتحان سے اڑا لیے گئے۔ کیا اس لیے کہ کوئی نہ دیکھ سکے کہ کیسے کیسے مقالوں پر سندی گئی ہے؟

(۵) مجلس بحیثیت مجموعی مختلف جامعات میں جاری تحقیقی سرگرمیوں کی نگرانی و راہ نمائی کرے اور جہاں قواعد سے انحراف ہو، کوئی خرابی یا کوتاہی نظر آئے، اس پر گرفت اور تنبیہ کا اہتمام بھی کرے۔

(۶) اگر مجلس، پٹنہ کے معیار و تحقیق نمبر ۲ کے انداز پر، سند یافتہ مقالات کے جائزوں پر تنقیدی تبصروں اور مباحثوں کا اہتمام کر سکے تو اس سے بھی مقالات کا معیار بلند ہوگا۔ (معیار و تحقیق نمبر ۲، سامانِ عبرت و موعظت کی اچھی دستاویز ہے۔)

(ز) مجلس وقتاً فوقتاً ماہرین کی مدد سے ایم فل اور پی ایچ ڈی کے لیے تحقیق کے لیے موزوں موضوعات کی فہرست تیار کر کے مختلف جامعات کو بھیجے۔ شعبوں کے لیے یہ لازم نہ ہوگا کہ وہ صرف انہی موضوعات پر تحقیق کرائیں، یہ فہرست فقط راہ نمائی اور معلومات کے لیے ہوگی۔

(ح) مجلس ایم فل یا پی ایچ ڈی مقالات کے مجموعی ظاہری اسلوب، فارمیٹ، حوالوں اور حواشی و تعلیقات کی نوعیت و حدود کے تعین اور امور کی معیار بندی پر بھی کچھ نہ کچھ اصول اور ضابطے متعین کرے۔ موجودہ رنگارنگی کوئی اچھا تاثر پیدا نہیں کرتی۔

نظامِ احتساب

۲۹۔ جمہوری معاشروں میں، زندگی کے ہر شعبے میں کسی نہ کسی درجے میں احتساب کا ایک نظام ضرور موجود ہوتا ہے۔ جواب دہی کا احساس؛ افراد اور اداروں کو بدراہ ہونے سے روکتا ہے۔ جامعات میں تحقیق و تدوین اور سندی مقالوں کے ضمن میں ہائر ایجوکیشن کمیشن یا اس کی مقررہ مجلس تحقیق کی سطح پر، کسی نہ کسی درجے کا، کسی نہ کسی شکل میں ایک نظامِ احتساب ضرور ہونا چاہیے جس کے ذریعے مستقلاً یہ جائزہ لیا جاتا رہے کہ:

- ☆ سند یافتہ مقالوں کا معیار کیا ہے؟ گراف اوپر جا رہا ہے یا نیچے؟
- ☆ کیا مقالات میں مقررہ اصولوں اور ضابطوں سے انحراف تو نہیں کیا جا رہا؟
- ☆ نگرانِ اساتذہ کا طریقِ راہ نمائی کیا ہے؟
- ☆ اگر مقالہ ایک خاص معیار سے کمتر ہے تو ذمہ داری کس کی ہے؟ مقالہ نگار کی؟ نگران کی؟ یا ممتحن کی؟ اگر سب معیار کی پستی کے ذمہ دار ہیں تو تناسب کیا ہے؟
- ☆ کسی جامعہ کی انتظامیہ، قواعد سے انحراف تو نہیں کر رہی؟ اس لیے کہ بعض اوقات موضوعات تحقیق کی موزونیت کا فیصلہ انتظامی افسر خود کرنے لگتے ہیں۔ اور بعض اوقات دفتری نااہلی کا ثبوت اس طرح ملتا ہے کہ مقالات جمع ہونے سے اجراے سند کا فیصلہ ہونے تک کی کارروائی میں دو دو سال صرف ہو جاتے ہیں۔

۳۰۔ مختصر یہ کہ جب تک ایک بے لاگ چھلنی نہ لگائی جائے گی اور ”رعایتی نمبر“ دینے کا سلسلہ بند نہ کیا جائے گا، معیار مزید گرتا جائے گا اور اردو والوں کی جگہ ہنسائی کا باعث ہوگا۔ یہ بات پوری اردو دنیا خصوصاً جامعات اور کار تحقیق سے وابستگان اور سب سے زیادہ اردو زبان و ادب کے نگرانِ اساتذہ کے لیے ایک لمحہ فکر یہ ہے۔

معاون مرتب

۳۱۔ راقم نے اڑھائی برس قبل زیر نظر فہرست سے متعلق اپنی منتشر یادداشتوں اور متفرق لوازم کو مرتب کرنے کا عزم کیا تو شعبہ اُردو، اورینٹل کالج پی ایچ ڈی (ریگولر ۲۰۰۳ء-۲۰۰۲ء) کے طالب علم محمد ایوب اللہ، اس کام میں معاونت کے لیے تیار ہو گئے۔ چنانچہ فہرست سازی کے صبر آزما مراحل (کارڈ نویسی، نامکمل حوالوں کی تکمیل، مشکوک حوالوں کی جانچ پڑتال اور تصحیح، ابواب بندی، ضمنی عنوانات کے تحت حوالوں کی تقسیم و ترتیب، تازہ فہارس سے حصول کے لیے بھارت اور پاکستانی جامعات کے اُردو شعبوں سے خط کتابت، بعض رسائل کی تلاش، پروف خوانی (اضافوں کا عمل ہرنے پروف میں جاری رہا) شاگرد عزیز نے بڑے تحمل سے، ہر وہ کام انجام دیا، جو ان کے سپرد کیا گیا۔۔۔ آخری ۸، ۷ ماہ میں، جب میں فہرست کو حتمی شکل میں مرتب کر رہا تھا (اور یہی ”وقتِ قیام“ تھا) وہ اپنے پی ایچ ڈی کے مقالے کے تکمیلی مراحل میں گرفتار تھے، اس لیے میں ان کی اعانت سے محروم رہا۔ بہر حال مجھے امید ہے کہ فہرست ہذا کی تیاری میں جتنی مشق اور جتنا تجربہ شاگرد عزیز کو حاصل ہوا، وہ انھیں آئندہ اپنے تحقیق و تصنیفی عزائم کی تکمیل میں بہت مدد دے گا۔

و ما توفیقی إلا باللہ

رفیع الدین ہاشمی

فی الوقت: ایچ ای سی: ”ایکمیٹ سکالر“

شعبہ اقبالیات، پنجاب یونیورسٹی لاہور

۲۹ رجب ۱۴۲۸ھ

مطابق: ۱۴ اگست ۲۰۰۷

۱۔ پی ایچ ڈی ریگولر کلاس میں ہر سال میں طلبہ و طالبات کو اُکساتا رہتا تھا کہ معمول کی کلاسوں اور تیاری سے ہٹ کر، کوئی تحقیقی، تصنیفی اور تالیفی کام کیجیے اور کوئی تیار ہو تو میں بتاؤں گا کہ کیا کام ہو سکتا ہے؟ تین سالوں میں زمین شور سے یہی ایک باہمت نوجوان سامنے آیا۔ (حال: لیکچرار اُردو، گورنمنٹ کامرس کالج پنڈادون خان۔)

فہرست مآخذ

اور

مخففات

یہ کتاب جن مآخذ کی مدد سے تیار کی گئی ہے، ذیل میں ان کی فہرست اور ہر مآخذ کے لیے، اختیار کردہ مخفف (مختصر نام) درج کیا جا رہا ہے۔

مخفف	مآخذ
احمد سجاد	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اُردو، رانچی یونیورسٹی (مرسلہ: احمد سجاد)
اخبار اُردو	ماہ نامہ اخبار اُردو، اسلام آباد
ان	سہ ماہی اخبار نما، شعبہ اسلامی تاریخ، جامعہ کراچی، جولائی تا دسمبر ۲۰۰۵ء
اُردو	سہ ماہی اُردو ادب، دہلی ۲۰۰۴ء
اُردو تحقیق	اُردو تحقیق پنجاب یونیورسٹی میں، مرتب: ڈاکٹر محمد سلیم ملک، صدر شعبہ اُردو، پنجاب یونیورسٹی لاہور، ۲۰۰۶ء
ایجوکیشن	ایجوکیشن یونیورسٹی لاہور
بازیافت	بازیافت، مجلہ شعبہ اُردو، کشمیر یونیورسٹی سری نگر، شمارہ ۳۶-۳۷، ۲۰۰۵ء
بر	دو ماہی اُردو بک ریویو، دہلی
پیش رفت	ماہ نامہ پیش رفت دہلی، ستمبر ۲۰۰۵ء
ت پشاور	شعبہ اُردو (پشاور یونیورسٹی) کی تاریخ اور خدمات، مقالہ ایم فل اُردو ۲۰۰۵ء از محمد وارث خاں
تحقیق ۱۴	تحقیق، شمارہ ۱۴، شعبہ اُردو، سندھ یونیورسٹی، حیدر آباد، دسمبر ۲۰۰۶ء
تذکرہ اُردو	بلوچستان میں تذکرہ اُردو از ڈاکٹر انعام الحق کوثر، ۲۰۰۶ء
تمثیل	سہ ماہی تمثیل بھوپال، جنوری تا مارچ ۲۰۰۵ء
تن	تحقیق نامہ ۲۰۰۳ء گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، لاہور
جت	جامعاتی تحقیق از سہیل عباس خاں: مطبوعہ شعبہ اُردو بہاء الدین زکریا یونیورسٹی، ملتان، دسمبر ۲۰۰۶ء
جنید	مطبوعہ فہرست، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، مرتب: محمد جنید خاں، (مرسلہ: مہر الہی ندیم)
جہان اُردو	ماہ نامہ جہان اُردو، دربھنگا
خاور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، اقبال انسٹی ٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر (مرسلہ: عبداللہ خاور)

خبرنامہ	خبرنامہ، شعبہ اردو کراچی یونیورسٹی
دانش گاہ	دانش گاہ علی گڑھ میں ادب، مرتب: پروفیسر خورشید احمد، شعبہ اردو علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، ۲۰۰۵ء
رفتار	مجلہ رفتار شعبہ اردو، علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، علی گڑھ، ۲۰۰۵ء-۲۰۰۴ء
سیاست	روزنامہ سیاست حیدرآباد دکن
شاعر	ماہ نامہ شاعر بمبئی
صحیفہ	سہ ماہی صحیفہ لاہور، شمارہ ۱۵۲
عبدالحق	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، دہلی یونیورسٹی، (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
غالب ۹۸ء	غالب ببلیوگرافی از محمد انصار اللہ غالب انسٹی ٹیوٹ، نئی دہلی، ۱۹۹۸ء
فاجیر	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، مہارشی دیانند سرسوتی یونیورسٹی، اجیر، مئی ۲۰۰۵ء (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
فقبالیات	غیر مطبوعہ، بعد ازاں مطبوعہ، فہرست مقالات، شعبہ اقبالیات، علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد دسمبر ۲۰۰۶ء
ف اوپن	فہرست مقالات، [۱۹۹۰ء-۲۰۰۶ء] شعبہ اردو، علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد، مطبوعہ ۲۰۰۶ء
ف اودے پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، موہن لال سکھا ڈیا یونیورسٹی، اودے پور، مئی ۲۰۰۵ء
ف ایجوکیشن	غیر مطبوعہ فہرست ایجوکیشن یونیورسٹی لاہور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: ڈاکٹر محمد ریاض قدیر)
ف بہاول پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، اسلامیہ یونیورسٹی بہاول پور، جون ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر نجیب جمال، محمد اشرف گل)
ف پشاور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو پشاور یونیورسٹی، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: ڈاکٹر صابر کلروی)
ف پنجاب	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی، لاہور
ف جواہر	غیر مطبوعہ فہرست، شعبہ اردو، جواہر لال نہرو یونیورسٹی، دہلی (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
ف جے پور	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، راجستھان یونیورسٹی جے پور، مئی ۲۰۰۵ء (مرسلہ: پروفیسر عبدالحق)
ف جی سی یو	غیر مطبوعہ فہرست مقالات شعبہ اردو، گورنمنٹ کالج یونیورسٹی لاہور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: محمد سعید)
ف زکریا	غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، بہاؤ الدین زکریا یونیورسٹی، ملتان، جنوری ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر روبینہ ترین)

- ف سندھ غیر مطبوعہ فہرست شعبہ اردو، سندھ یونیورسٹی جام شورو، حیدرآباد، مارچ ۲۰۰۷ء (مرسلہ: پروفیسر جاوید اقبال)
- ف کراچی غیر مطبوعہ فہرست مقالات شعبہ اردو، کراچی یونیورسٹی، جنوری ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر تنظیم الفردوس)
- ف کشمیر فہرست مقالات شعبہ اردو، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر، مطبوعہ: بازار یافت سری نگر
- ف ق غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، قریطہ یونیورسٹی، پشاور، دسمبر ۲۰۰۶ء (مرسلہ: صابر کلروی)
- ف گورکھپور فہرست مقالات، شعبہ اردو، دین دیال اپادھیائے یونیورسٹی، گورکھ پور
- ف مخدومی غیر مطبوعہ فہرست مقالات، اقبال انسٹی ٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی سری نگر، (مرسلہ: ظہور احمد مخدومی)
- ف میرٹھ غیر مطبوعہ فہرست مقالات، شعبہ اردو، چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی میرٹھ، فروری ۲۰۰۵ء (مرسلہ: اسلم جمشید پوری)
- ف نمل فہرست مقالات، شعبہ اردو، نیشنل یونیورسٹی آف ماڈرن لینگویجز، اسلام آباد، مئی ۲۰۰۷ء (مرسلہ: ڈاکٹر رشید امجد)
- فرحت ہندوستان کی یونیورسٹیوں میں اردو تحقیق مرتب: فرحت حسین، مشمولہ: اردو میں اصول تحقیق، جلد دوم، ڈاکٹر سلطانہ بخش، مقتدرہ قومی زبان اسلام آباد
- ق ز ماہ نامہ قومی زبان، کراچی
- کن ماہ نامہ کتاب نما، دہلی
- کتابیات زیر کتابت مسودہ: کتابیات اقبال، مرتب: رفیع الدین ہاشمی
- معیار مجلہ: معیار و تحقیق، پٹنہ، شمارہ ۲/۱۹۹۱ء
- معین اردو تحقیق، یونیورسٹیوں میں از ڈاکٹر سید معین الرحمن: یونیورسٹی بکس، لاہور، ۱۹۸۹ء
- منصف روزنامہ منصف، حیدرآباد دکن
- نقطہ نظر شش ماہی مجلہ نقطہ نظر، انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی سٹڈیز اسلام آباد
- ہ، ز ہفت روزہ ہماری زبان دہلی
- یادداشت مرتب کی تحریری یادداشتیں، جو مختلف ذرائع سے حاصل شدہ معلومات پر مبنی ہیں

علامات

علامت	برائے
+	ایم فل کا مقالہ
☆	ڈی فل کا مقالہ
D	ڈی لٹ کا مقالہ
M	ایم لٹ کا مقالہ

جن حوالوں پر کوئی علامت نہیں دی گئی، وہ سب پی ایچ ڈی کے مقالے ہیں۔

وضاحت

☆ رسائل (کے مخفف نام کے بعد ان) کے ماہ و سال کا حوالہ حسب ذیل طریقے سے دیا گیا ہے:

ب، ۹۸/۳ سے مراد ہے: اُردو ہک ریویو دہلی، شمارہ مارچ ۱۹۹۸ء

ہ، ۲۲/۱۰/۲۰۰۶ سے مراد ہے: ہماری زبان دہلی، شمارہ ۲۲ تا ۲۸ اکتوبر ۲۰۰۶ء

وعلیٰ ہذا القیاس۔

☆ تمام حوالوں کو مقالات کے موضوع اور نوعیت کے اعتبار سے، پانچ عنوانات کے تحت مرتب کیا گیا ہے۔

☆ ہر عنوان کے تحت حوالوں کی ترتیب مصنف و الف بائی ہے، البتہ ”کتب“ اور ”شخصیات“ کے تحت حوالوں کی ترتیب اسمائے کتب اور

اسمائے شخصیات کی الف بائی ترتیب کے مطابق ہے۔ متعلقہ مقام پر بھی اس کی وضاحت کر دی گئی ہے۔

فہرست جامعات

ذیل میں ان جامعات کی فہرست دی جا رہی ہے، جن کے سند یافتہ یا زیر تحقیق مقالات کے حوالے، زیر نظر کتاب میں شامل کیے گئے ہیں۔ اس کے ساتھ جامعات کے مخفف ناموں کی نشان دہی بھی کر دی گئی ہے۔

مخفف	پورا نام	مخفف	پورا نام
آرہ	ویر کنور یونیورسٹی، آرہ	بنارس	بنارس ہندو یونیورسٹی، وارس
آگرہ	آگرہ یونیورسٹی، آگرہ	بنگلور	بنگلور یونیورسٹی، بنگلور
اجمیر	مہاشی دیانند سوسائٹی یونیورسٹی، اجمیر	بھاگل پور	بھاگل پور یونیورسٹی، بھاگل پور
ازہر	جامعہ الازہر، قاہرہ	بھونیش ور	اُتکل یونیورسٹی، بھونیش ور، اڑیسہ
البرٹا	یونیورسٹی آف البرٹا، ایڈمونٹون، کینیڈا	بہاول پور	اسلامیہ یونیورسٹی، بہاول پور
الہ آباد	الہ آباد یونیورسٹی، الہ آباد	پٹنہ	پٹنہ یونیورسٹی، پٹنہ
امراوتی	امراوتی یونیورسٹی، امراوتی، مہاراشٹر	پٹیلہ	پنجابی یونیورسٹی، پٹیلہ
انام لائی	انام لائی یونیورسٹی، انام لائی	پشاور	پشاور یونیورسٹی، پشاور
اندور	دیوی ایلیمینٹری یونیورسٹی، اندور	پنجاب	پنجاب یونیورسٹی، لاہور
انقرہ	انقرہ یونیورسٹی، انقرہ	پونا	پونا یونیورسٹی، مہاراشٹر، پونا
اوپن	علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد	جامعہ ملیہ	جامعہ ملیہ اسلامیہ، دہلی
اودے پور	موہن لال سکھا ڈیا یونیورسٹی، اودے پور	جلگاؤں	نارتھ مہاراشٹر یونیورسٹی، جلگاؤں
اورنگ آباد	بابا صاحب ڈاکٹر امبیڈکر یونیورسٹی، اورنگ آباد	چنڈی گڑھ	پنجاب یونیورسٹی، چنڈی گڑھ
ایجوکیشن	ایجوکیشن یونیورسٹی، لاہور	جبل پور	جبل پور یونیورسٹی، جبل پور (نیا نام: درگاوتی یونیورسٹی)
برسلز	فری یونیورسٹی آف برسلز، بلجیم	جموں	جموں یونیورسٹی، جموں
برکت اللہ	برکت اللہ یونیورسٹی، بھوپال (سابق: بھوپال یونیورسٹی)	جواہر	جواہر لعل نہرو یونیورسٹی، دہلی
بریلی	مہاتما جیو ساپھو لے یونیورسٹی، بریلی	جون پور	ویر بہادر پروانچل یونیورسٹی، جون پور
بمبئی	بمبئی یونیورسٹی، بمبئی	جی سی یو	گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، لاہور

حیدر آباد	یونیورسٹی آف حیدرآباد (دکن)	کولہاپور	شیواجی یونیورسٹی، کولہاپور
خیرپور	شاہ عبداللطیف بھٹائی یونیورسٹی، خیرپور، سندھ	کوئٹہ	بلوچستان یونیورسٹی، کوئٹہ
دہلی	دہلی یونیورسٹی، دہلی	گلبرگہ	گلبرگہ یونیورسٹی، گلبرگہ
ڈرہم	ڈرہم یونیورسٹی، برطانیہ	گورکھپور	دین دیال اپادھیائے یونیورسٹی، گورکھپور
ڈھاکا	ڈھاکا یونیورسٹی، ڈھاکا	لکھنؤ	لکھنؤ یونیورسٹی، لکھنؤ
راجستھان	راجستھان یونیورسٹی، جے پور	لندن	سکول آف افریقن اینڈ اورینٹل سٹڈیز، لندن یونیورسٹی
راپچی	راپچی یونیورسٹی، رانچی	ماسکو	ماسکو یونیورسٹی
روہیل کھنڈ	روہیل کھنڈ یونیورسٹی، بریلی	متھلا	ملت نرائن متھلا یونیورسٹی، دربھنگا، بہار
ساگر	ڈاکٹر ہری سنگھ گوریو یونیورسٹی، ساگر	مدراں	مدراں یونیورسٹی، مدراس، تامل ناڈو
سندھ	سندھ یونیورسٹی، جام شورو، حیدرآباد	مدھیہ	مدھیہ پردیش یونیورسٹی
سوربورن	سوربورن یونیورسٹی، پیرس	مراتھواڑہ	مراتھواڑہ یونیورسٹی، ناندیئر
شکاگو	شکاگو یونیورسٹی، شکاگو	منظفر پور	بابا صاحب بھیم راؤ امبیڈکر بہار یونیورسٹی، مظفر پور، بہار
عثمانیہ	عثمانیہ یونیورسٹی، حیدرآباد (دکن)	مگدھ	مگدھ یونیورسٹی، گیا
علی گڑھ	علی گڑھ مسلم یونیورسٹی، علی گڑھ	ملتان	خواجہ بہاء الدین زکریا یونیورسٹی، ملتان
عین شمس	جامعہ عین شمس، قاہرہ	میرٹھ	چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی، میرٹھ
فیصل	گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، فیصل آباد	ناگ پور	ناگ پور یونیورسٹی، ناگ پور
قاہرہ	جامعہ قاہرہ، مصر	نمل	نیشنل یونیورسٹی آف ماڈرن لینگویجز، اسلام آباد
قرطبہ	قرطبہ یونیورسٹی، پشاور	نیویارک	نیویارک یونیورسٹی، امریکا
کان پور	کان پور یونیورسٹی، کان پور	وکریم	وکریم یونیورسٹی، اُجین
کراچی	کراچی یونیورسٹی، کراچی	وَن کٹیشور	سری وَن کٹیشور یونیورسٹی، تروپتی
کرناٹک	بنگلور یونیورسٹی، بنگلور	ونوبھاوے	ونوبھاوے یونیورسٹی، ہزاری باغ، جھاڑکھنڈ
کشمیر	اقبال انسٹیٹیوٹ، کشمیر یونیورسٹی، سری نگر	ہمدرد	ہمدرد یونیورسٹی، کراچی
کلکتہ	کلکتہ یونیورسٹی، کلکتہ		

۱

تاریخ زبان و ادب

❁ تاریخ زبان و ادب: مجموعی مطالعہ

وضاحت: مختلف علاقوں، صوبوں اور شہروں کے شعراء، ان کی شاعری اور شعری دبستانوں سے متعلق عنوانات تحقیق بھی، اسی ”تاریخ ادب: مجموعی مطالعہ“ کے تحت دیے جا رہے ہیں۔ شعرا اور شاعری کے عمومی رجحانات اور پہلوؤں سے متعلق عنوانات باب دوم (شاعری) کے ضمنی عنوان ”شاعری: مجموعی مطالعہ“ کے تحت ملیں گے۔

مصنف	مقالہ	یونیورسٹی / سنہ	نگران	حوالہ
۱: آفتاب احمد خاں	اردو میں فن تاریخ گوئی کی روایت اور ارتقا	راجستھان		ف جے پور
۲: ابوالفیض عثمانی	راجستھان میں اردو زبان و ادب کے لیے غیر مسلم حضرات کی خدمات	راجستھان		ف جے پور
۳: ابوالفیض سحر	اردو میں وضع اصطلاحات: اصول و تاریخ	جامعہ ملیہ		معیار
۴: اتم چاند	اردو ادب کی تاریخ میں ہما چل پردیش کا حصہ	پنجاب ۹۰		معیار
۵: احسان اکبر	اردو ادب کا پاکستانی مزاج	پنجاب ۲۰۰۶	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۶: اختر اورینوی	بہار میں اردو زبان و ادب کا ارتقا: ۱۹۵۷ء تک D	پٹنہ		فرحت
۷: اختر بستوی	اردو زبان و ادب کا سیکولر کردار	گورکھ پور ۷۹	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵ء
۸: اختر بلوچ	اردو ادب میں انسان دوستی کی روایت: تحقیق و تجزیہ	کراچی، زت	معین الدین عقل	ف کراچی
۹: اختر جعفری، سید	آگرہ میں اردو کے شعری و نثری ادب کا فروغ	روہیل کھنڈ ۲۰۰۵	شریف احمد قریشی	کن، ۲۰۰۵ء
۱۰: اختر مسعود صدیقی	ریاست بھوپال میں اطباء کی علمی و ادبی خدمات	بھوپال		معیار
۱۱: اختیار جعفری	آگرہ میں اُردو کے شعری و نثری ادب کا فروغ	روہیل کھنڈ	شریف احمد قریشی	ب رار ۰۷
۱۲: ارشاد علی	زلزلہ اکتوبر ۲۰۰۵ء اور اردو ادب +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۱۳: اسد ایوب نیازی	اردو ادب پر شاہ ولی اللہ کی تحریک کے اثرات	اوپن، زت	نجیب جمال	ف اوپن
۱۴: اسد علی اریب	اردو میں بچوں کا ادب	پنجاب ۶۷	وحید قریشی	ات
۱۵: اسما تبسم	دکنی ادب کے محققین	گلبرگ، زت	حشمت فاطمہ خوانی	کن، ۲۰۰۶ء
۱۶: اسماعیل شاہ	دورِ بھ میں اردو شاعری کا آغاز و ارتقا	ناگ پور		معیار
۱۷: اشتیاق عالم اعظمی	مغرب کا ہجری اردو ادب: ایک مطالعہ	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	کن، ۹۴/۴ء
۱۸: اصغر وجاہت	ترقی پسند ہندی اردو ادب کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ		معیار
۱۹: اظہر حسین	ریاست خیر پور میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی

۲۰: امت الرحیم	عزیز باغ کی اردو خدمات +	حیدر آباد ۹۲	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۰، ۹
۲۱: اویس حسین	اردو کی تہذیبی تاریخیں	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی	رفار
۲۲: ایس ایم معز الدین	عظیم آباد میں اردو	پٹنہ ۸۸		معیار
۲۳: ایہاب حفظی عزالعرب	اردو نثر کے غیر مذہبی ادب پر، عربی ادب اور زبان کے اثرات	کراچی ۹۳	ابوالخیر کشفی	ف کراچی
۲۴: بادشاہ، پی	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقاء، آزادی کے بعد: ایک جائزہ	مدراں	صفی اللہ	۹۹/۱۰/۱۰، ۹
۲۵: برکت اللہ خاں	اردو ادب میں دینی ادب کا فروغ (انیسویں صدی میں)	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۶: بشیر احمد [منصور]	اردو ادب پر سقوط ڈھاکہ کے اثرات	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	ف پنجاب
۲۷: بکر عالم، ایم	اردو زبان کی تاریخوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفار
۲۸: پرکاش چند مونس	اردو ادب پر ہندی ادب کے اثرات	آگرہ ۷۱		معیار
۲۹: ہنگی جٹین	اردو زبان ادب میں ہندوستانی عیسائیوں کی خدمات: ۱۹ویں صدی تک	کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف کراچی
۳۰: تنیم کوثر	اردو ادب میں مزاحمتی رجحانات [۱۹۲۷ تا ۲۰۰۰] +	اوپن	رشید امجد	ف اوپن
۳۱: تنویر حسین شاہ	ہزارہ میں اردو ادب، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	صابر کلروی	ف اوپن
۳۲: ثاقب حسن رضوی	راجستھان کے اردو ادب کی تاریخ	اودے پور		فرحت
۳۳: جاوید نہال	انیسویں صدی میں بنگال کا اردو ادب D	کلکتہ ۶۳	زبیر صدیقی	معیار
۳۴: جعفر رضا	جدید ہندی اور اردو ادب کی اہم مشترک خصوصیات کا تقابلی مطالعہ ۱۸۵۷ء-۱۹۵۶ء	الہ آباد		معیار
۳۵: جمال حسین، قاضی	اردو ادبیات کا تہذیبی اور سماجی پس منظر	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵، ۹
۳۶: جواز جعفری	اردو ادب: یورپ اور امریکا میں	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	یادداشت
۳۷: حبیب النساء بیگم	میسور میں اردو کی نشوونما	دہلی ۵۹		فرحت
۳۸: حسرت سہروردی	تامل ناڈو میں اردو	مدراں		فرحت
۳۹: حسن الدین	اردو زبان و ادب کی ترقی میں ہندوؤں کا حصہ	ناگ پور	محمد حبیب	۷۷/۸/۱۵، ۹
۴۰: حسین احمد	نیپالی لوک گیتوں پر اردو کلیسائی اثرات	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷، ۹
۴۱: حسین ماجد	اردو میں تعمیر پسند ادب	میرٹھ ۸۴	بشیر بدر	ب، ۲۰۰۱/۱، ۹
۴۲: حفیظ اللہ نولپوری	اڑیسہ میں اردو ادب	جواہر ۸۴		معیار

۴۳: خالد بن علی	قیام پاکستان کے بعد سندھ میں اردو کا ارتقا	کراچی ۹۰	ابواللیث صدیقی	ف کراچی
۴۴: خالدہ یوسف	اورنگ آباد میں اردو زبان کا ارتقا	عثمانیہ ۵۹	محی الدین قادری زور	۸۹/۶/۸، ۵
۴۵: خدیجہ طاہر	جون پور کی ادبی خدمات تاریخ کی روشنی میں	دہلی	افتخار بیگم	عبدالحق
۴۶: خلیل احمد بیگ	شمالی ہندوستان کی اردو کے تاریخ قواعد ۱۶۰۰ء تا ۱۸۱۰ء	علی گڑھ	معیار	
۴۷: خورشید احمد وٹو	اردو میں جاسوسی ادبیات کا تنقیدی و تحقیقی جائزہ	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۴۸: خورشید عالم	جدید اردو ادب پر وجودیت کے اثرات	مظفر پور ۷۳	معیار	
۴۹: خوش حال زیدی	اردو میں بچوں کا ادب	جامعہ ملیہ	معیار	
۵۰: ذکیہ انجم	اردو ادب پر سماجی اور اقتصادی حالات کا اثر ۱۹۱۴ء تا ۱۹۳۹ء	دہلی	محمد حسن	۷۹/۵/۱۵، ۵
۵۱: رب نواز کاوش	بہاول پور میں اردو زبان و ادب کا آغاز و ارتقا	بہاول پور ۹۷	محمد سلیم ملک	اخبار اردو ۲۰۰۲/۱۰
۵۲: رخشدہ گل	اردو ادب میں عیسائیوں کی خدمات	پنجاب ۸۱	وحید قریشی	ف پنجاب
۵۳: رشید الحسن	اردو اور برج بھاشا کے قواعد کا تفصیلی مطالعہ	عثمانیہ ۶۷	مسعود حسین خاں	۷۹/۶/۸، ۵
۵۴: رضوان الحق قیصر شمیم	اردو ادب پر عوامی ذرائع ترسیل کے اثرات	جواہر	معیار	
۵۵: رضیہ نور محمد	اردو زبان و ادب میں مستشرقین کی علمی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۶	وحید قریشی	ف پنجاب
۵۶: رفعت اقبال	اردو ادب میں خرد افروزی اور روشن خیالی کی روایت	ملتان، زت	قاضی عابد	ف زکریا
۵۷: رفیعہ شبنم عابدی	اردو میں شیعہ ادب	بہمنی	معیار	
۵۸: روبینہ ترین	ملتان کی ادبی و تہذیبی زندگی میں صوفیائے کرام کا حصہ			
۵۹: ریاض الحق خاں	[دسویں صدی ہجری کے بعد اردو ادب کی تخصیص کے ساتھ]	ملتان ۸۶	مہر عبدالحق	ف زکریا
۶۰: سجاد نعیم	اردو کی ترقی میں بنارس کا حصہ	بنارس ۹۰	معیار	
۶۱: سرور احمد	جنوبی پنجاب میں دریائے چناب پر واقع بستیوں کی ثقافت اور زبان کا مطالعہ (لوک کہانیوں، گیتوں، اور دیگر مواد کی دستاویزی تدوین کے ساتھ) +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف زکریا
۶۲: سعادت علی صدیقی	اردو ادب میں پرندوں کی علامتیں	جواہر	معیار	
۶۳: سعادت علی صدیقی	اودھ میں اردو ادب کا تہذیبی و سماجی پس منظر	دہلی	معیار	
۶۴: سعد مسعود غنی	۱۹ویں صدی میں اردو کا زندانی ادب	لکھنؤ ۸۲	نور الحسن ہاشمی	ک، ن ۹۳/۱۰
	پاکستان میں اردو ادب کی مختصر تاریخ کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا

۶۵: سعدیہ مشہدی	اردو میں بچوں کا ادب	راچی ۸۶	معیار
۶۶: سعید احمد، ایس	اردو زبان و ادب کی ترقی میں خان پور کا حصہ	کراچی ۹۵	حنیف فوق ف اوپن
۶۷: سعید حسرت سہروردی	تامل ناڈو میں اردو	مدراں	معیار + فرحت
۶۸: سعید حسن قادری	اردو ادب کی ترقی میں روہیل کھنڈ کا حصہ +	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۶۹: سلیم حامد رضوی	اردو ادب کی ترقی میں بھوپال کا حصہ	آگرہ ۵۹	فرحت
۷۰: سمیع الرحمن	اطباۃ شمالی ہند کی اردو خدمات ۱۸۵۷ء تک	کراچی ۲۰۰۳	معین الدین عقیل ف کراچی
۷۱: سمیع اللہ اشرفی	اردو اور ہندی کے اہم رجحانات کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ	رفقار
۷۲: سہیل الرحمن	پنجاب کی ادبی خدمات ۱۸۰۰ء تا ۱۹۴۷ء +	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۷۳: سید الابرار	جدید اردو ادب میں ہجرت کا موضوع: افسانے اور ناول کے حوالے سے	جواہر	محمد حسن معیار
۷۴: سیف اللہ گورمانی	پاکستان میں اردو کا زندانی ادب +	ملتان ۹۵	روبینہ ترین ف ذکر یا
۷۵: شازرہ	انیسویں صدی کے علمائے دین کی اردو خدمات	کراچی، زت	تنظیم الفردوس ف کراچی
۷۶: شازیہ الیاس	اردو زبان کا تاریخی و لسانی مطالعہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۷۷: شازیہ نورین	بہاول پور میں نسائی ادب +	بہاول پور ۲۰۰۶	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۸: شان احمد	سرونج کی ادبی خدمات	برکت اللہ ۹۰	عبدالقوی دستوی کن ۹۰/۹
۷۹: شاہ محمد ارشاد الحق	اردو میں فقہی کتب کا جائزہ	سندھ ۸۷	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۸۰: شاہد اختر خٹھر	اردو ادب کی ترقی میں سیالکوٹ کی خدمات، قیام پاکستان کے بعد +	اوپن، زت	عارف ثاقب ف اوپن
۸۱: شاہد رضا	اردو زبان و ادب کے ارتقا میں جدید سائنس کا حصہ	میرٹھ ۷۵	معیار
۸۲: شاہدہ بیگم	سندھ میں اردو کا ارتقا	کراچی ۷۸	فرمان فتح پوری معین
۸۳: شبنم خان	اردو ادب کے ارتقا میں خواتین بہار کا حصہ	پٹنہ ۸۵	یوسف خورشیدی ب ۹۷/۷۷
۸۴: شریف الدین	ناگ پور ضلع میں اردو	ناگ پور ۷۸	معیار
۸۵: شریف النساء	فارسی ادب کا اثر دکنی ادب پر	عثمانیہ	رفیعہ سلطانہ ۷۹/۶۸/۷۷
۸۶: شفیع بخش	عربی کا اثر اردو زبان و ادب پر	بہمنی ۸۳	معیار
۸۷: کلیل احمد	اردو ادب میں سائنسی نقطہ نظر کا ارتقا	دہلی	معیار

۸۸: گفتہ منظور خانی	اردو زبان و ادب کے ارتقا میں مراد آباد کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس غازی	ف میرٹھ
۸۹: شمس الدین، چوہری	ضلع گلبرگہ اردو زبان و ادب کے ارتقا کا جائزہ آزادی کے بعد	گلبرگہ ۹۳	رای قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۹۰: شمیم احمد قاسمی	دہلی میں اردو کا احتجاجی ادب ۱۸۰۱ء سے ۱۹۴۷ء تک	جامعہ ملیہ	شمیم خنی	ب، ۱۹۸۳
۹۱: شمیم سلطانہ	بیجاپور کا دبستان شاعری	گلبرگہ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۹۲: شمیم بکھت	اردو میں قرآنی محاورات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۹۳: شوکت جہاں	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	مدراں	عجم الہدیٰ	فرحت
۹۴: شہناز بیگم	اردو میں تاریخ نگاری کی تاریخ: ابتدا اور ارتقا	جامعہ ملیہ	نشاط منظر	
۹۵: صابر گوڈڑ	ماریشس میں اردو زبان و ادب: ایک جائزہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۹۶: صائمہ محبوب	بیسویں صدی کے اردو ادب میں مذہبی افکار: ارتقا اور اثرات	کراچی، زت	مہ جبین زیدی	ف کراچی
۹۷: صائمہ وسیم	اصلاح معاشرہ اور ادب کا کردار ابتدا سے ۱۹۴۷ء تک	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۹۸: صدف حسن	ادب نسواں اور معاشرتی شعور	کراچی، زت		ف کراچی
۹۹: صدیق نجفی	چھوٹا ناگ پور میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	راچی ۸۲		معیار
۱۰۰: صفیر خان	کشمیر کی جدوجہد آزادی اور اردو ادب	کراچی ۹۹	سحر انصاری	ف کراچی
۱۰۱: صفیر امام	دانش وران علی گمریالی اور ان کی علمی و ادبی خدمات	پٹنہ	ممتاز احمد	ب، ۱۹۶۳/۲۲
۱۰۲: صفیر حسین، سید	زندگی اور ادب شاہان اودھ کے عہد میں	پنجاب ۵۷	ابواللیث صدیقی	ف پنجاب
۱۰۳: ضیاء الحق	اردو میں ادبی تاریخ نویسی کی روایت	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	رفقار
۱۰۴: ضیاء الرحمن	پاکستان کے اردو ادب میں موجودہ بلوچستان کی ثقافت	سندھ ۹۷	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۰۵: ظفر اقبال	اردو میں تاریخ نویسی	سندھ ۸۳	عجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۱۰۶: ظفر اقبال	ضلع بیدر میں اردو زبان و ادب کے ارتقا کا جائزہ [۱۹۸۷ تا ۱۹۴۷]	گلبرگہ ۹۳	رای قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۰۷: ظفر اللہ خان	فسادات کا اثر، اردو زبان پر +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۱۰۸: ظہور الدین احمد	بیسویں صدی کے اردو ادب میں انگریزی ادب کے رجحانات	جموں ۷۲	گیان چند	ب، ۱۹۶۳/۲۲
۱۰۹: ظہور الدین احمد	جموں خطے میں اردو زبان و ادب کا ارتقا D	جموں		معیار
۱۱۰: ظہیر ناٹھاد	درہنگا میں اردو نثر و نثر [بیسویں صدی کے آغاز سے ۱۹۷۵ء تک]	معتلا ۸۷	محمد مطیع الرحمن	ب، ۱۹۸۳

۱۱۱: عارفہ پروین	خاندان لوہاروی ادبی خدمات +	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	فرحت
۱۱۲: عباس علی	قومی یک جہتی [۱۹۳۷ء سے ۱۹۸۷ء تک]	مٹھلا	ضیاء الرحمن	ب، ۳/۹۸
۱۱۳: عبدالباری [شبنم سبانی]	لکھنؤ کے اردو ادب کا ثقافتی اور معاشرتی پس منظر	لکھنؤ	شبیر الحسن نونہروی	معیار
۱۱۴: عبدالباری	کرناٹک میں اردو	گلبرگہ ۲۰۰۲	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۱۱۵: عبدالحفیظ	آزادی کے بعد ہندوستان میں اردو تاریخ [کذا] کی صورت حال	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفار
۱۱۶: عبد الجلیل	ضلع راجپور میں اردو زبان و ادب اور تعلیم کا جائزہ (آزادی کے بعد)	گلبرگہ ۹۴	عبدالرزاق فاروقی	ب، ۳/۲۰۰۶
۱۱۷: عبدالرحمن قریشی	ہندوستان کی لسانی ریاست میں اردو کا ارتقاء ۱۹۵۶ء سے	حیدر آباد ۸۸		معیار
۱۱۸: عبدالرحیم	دہستان بیجاپور کا سماجی اور ثقافتی پس منظر	عثمانیہ		معیار
۱۱۹: عبدالستار دہلوی	بمبئی شہر میں اردو ۱۹۱۴ء تک	بمبئی ۶۱	نظام الدین گورنگر	معیار
۱۲۰: عبدالستار، سید	دہستان گول کنڈہ کی شاعری میں ہندوستانی عناصر	دن کنیشور ۹۰		معیار
۱۲۱: عبدالعزیز عرفان	اردو کا حبشیاتی ادب	ناگ پور	منشاء الرحمن منشا	ک، ن، ۱۰/۹۴
۱۲۲: عبدالغفار شاہر	تامل ناڈو میں اردو ادب ۱۸۵۷ء کے بعد	مدراں		معیار
۱۲۳: عبدالغفار کھلیل	میسور میں بولی جانے والی دکنی اردو کا وضاحتی تجزیہ	علی گڑھ		ب، ۱۰/۹۶
۱۲۴: عبدالکریم قاسم	اردو ادب کی انگریزی میں لکھی گئی تواریخ ادب کا مطالعہ	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر	یادداشت
۱۲۵: عبدالکریم	دکنی ادب کی تخلیق کا ارتقاء اور اس کا تنقیدی مطالعہ	بنگور	محمد ہاشم علی	۵، ۱۱/۳/۹۲
۱۲۶: عبدالمنان عبدالستار	وڈر بھ میں مسلمانوں کے شخصی ناموں کا سماجی و لسانی مطالعہ	ناگ پور ۸۹		معیار
۱۲۷: عبدالوحید خاں	جبل پور میں ادبی خدمات	جبل پور	شیخ فرید	۵، ۸/۲/۷۸
۱۲۸: عبدالوحید خاں	زندہاں میں تخلیق	جبل پور ۷۸		معیار
۱۲۹: عثمانی، اے ایف	گزشتہ صدی میں راجستھان میں اردو کی ترقی میں غیر مسلموں کا حصہ	راجستھان		فرحت
۱۳۰: عطاء اللہ [عطش درانی]	اردو میں اصطلاحات سازی کی کوششوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۹۱	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۱۳۱: عظمیٰ زمان	شمالی علاقہ جات میں اردو زبان و ادب کا آغاز: ارتقاء اور اثرات	سندھ ۲۰۰۶	جاوید اقبال	یادداشت
۱۳۲: عظمیٰ عثمانی	اردو کے ادبی معرکے +	کراچی، زت		ف کراچی
۱۳۳: عفت وہاب	دہستان عظیم آباد کے ادبی گلدستے	پٹنہ		معیار
۱۳۴: علی جاوید	مستشرقین اور اردو کی ادبی تاریخ نویسی	جواہر		معیار

جامعات میں اردو تحقیق	۷	تاریخ زبان و ادب
۱۳۵: عنایت علی شاہ، سید	ڈیرہ اسماعیل خاں میں اردو زبان و ادب کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، زت صابر کلروی ف اوپن
۱۳۶: غلام رسول کمرانی	اردو میں منظر نگاری	گورکھ پور معیار
۱۳۷: غلام عباس	اردو میں بچوں کا اسلامی ادب: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴ ریاض قدیر ف اوپن
۱۳۸: غلام عباس گوندل	اردو قواعد کی مطبوعہ کتب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	بہاول پور، زت ف بہاول پور
۱۳۹: غلام قاسم مجاہد	اردو کے لیے پاکستانی بلوچوں کی خدمات	خیر پور، زت یوسف خشک ف خیر پور
۱۴۰: غوث شریف عارف	راجستھان میں اردو	راجستھان معیار
۱۴۱: فاران شکوہ یزدانی	پورنیہ میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	معتلا ۹۱ محمد مطیع الرحمن ب، ۳/۹۸
۱۴۲: فاطمہ مومن	اردو میں نسوانی کردار	بہمنی ۷۹ معیار
۱۴۳: فرح لوزین	نوابان ریاست بہاول پور کی اردو زبان کے لیے خدمات	بہاول پور، زت
۱۴۴: فرید الدین، شیخ	اردو فارسی ادب میں برہان پور کا حصہ	ناگ پور معیار
۱۴۵: فریدہ خاتون	ریاست ٹونک کی ادبی خدمات	راجستھان ف جے پور
۱۴۶: فضل میراں [گوہر نوشای]	لاہور کے چشتی خاندان کی علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۸۳ وحید قریشی ف پنجاب
۱۴۷: فقیر محمد [انجم رحمانی]	برطانوی دور میں اردو کے فروغ میں پنجاب کے نظام تعلیم کا حصہ	پنجاب ۸۰ خواجہ محمد زکریا ف پنجاب
۱۴۸: فوزیہ بیگم، چودھری	اردو میں ادب اطفال، آزادی کے بعد	گلبرگ ۹۴ راہی قریشی ب، ۳/۲۰۰۶
۱۴۹: فہیم النساء	کرناٹک کا اصلاحی ادب +	بنگلور ۸۰ فہیمہ بیگم ۱۵/۳/۹۳
۱۵۰: فیروز، مس	ریاست ٹونک میں شعری و ادبی روایت	راجستھان فضل امام رضوی فرحت
۱۵۱: کرم دین چوڑہ	اردو کا گوجری زبان و ادب پر اثر	جموں ۷۹ معیار
۱۵۲: کرن دھوڑ	اردو ادب پر ہندو مسلم تہذیب اور کلچر کے باہمی میل ملاپ کے اثرات کا تنقیدی جائزہ	ناگ پور ۲۰۰۶ منشاء الرحمن منشا ب، ۳/۲۰۰۶
۱۵۳: کشور سلطانہ	اردو میں قرآنی تلمیحات	سندھ ۷۳ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۱۵۴: کنول کرشن بالی	اردو اور ہندی عروض کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ ۷۰ فرحت
۱۵۵: گرو ناتھ دیوکر	ہندوستانی اساطیر اور اس کے نشانات اردو میں	بہمنی ۷۹ معیار
۱۵۶: گل نغمہ	ہندوستانی موسم، تہوار اور میلے	برکت اللہ آفاق احمد ۱۲/۱۲/۹۸
۱۵۷: گلنار کوثر	تانیثیت: فکری مباحث اور ادبی اثرات +	جی سی یو، زت سعادت سعید ف جی سی یو

جامعات میں اُردو تحقیق	۸	تاریخ زبان و ادب
۱۵۸: لیتھ خدیجہ	عہد ارسطو جاہ کی ادبی خدمات	عثمانیہ ۸۲ سیدہ جعفر ب، ۹۷/۵
۱۵۹: مجاہد النساء	استعارہ اور علامت ایک نظریاتی مطالعہ اور ان کا باہمی رشتہ +	حیدر آباد ۸۸ مجاور حسین رضوی ہ، ۹۶/۲
۱۶۰: محبوب حسین، سید	اردو میں غیر صحافتی سیاسی ادب	حیدر آباد معیار
۱۶۱: محمد ابرار	انیسویں صدی میں تاریخ گوئی اور تاریخوں کی ترتیب و تدوین	ملتان، زت انوار احمد ف زکریا
۱۶۲: محمد ابراہیم	مہاراشٹر میں اردو کا مقام	اورنگ آباد، زت مسرت فردوس ب، ۲۰۰۲/۷
۱۶۳: محمد اصغر	سلسلہ نو شاہیہ کی اردو خدمات	کراچی، زت معین الدین عقیل ف کراچی
۱۶۴: محمد اطہر	ریاست دہلی میں اردو زبان کا مطالعہ ۱۹۳۷ تک +	جواہر اسلم پرویز ب، ۹۸/۷
۱۶۵: محمد افضل مالیر کوٹلوی	آزادی کے بعد پنجاب میں اردو	علی گڑھ ۹۲ عتیق احمد صدیقی جنید
۱۶۶: محمد بشیر الدین	عہد آصفیہ میں اردو شعر و ادب کا ارتقا	حیدر آباد انور الدین ب، ۲۰۰۳/۵
۱۶۷: محمد جمیل خاں [جمیل جالبی]	قدیم اردو ادب کا تحقیقی مطالعہ	سندھ ۷۱ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۱۶۸: محمد حسن	لکھنؤ کی ادبی و لسانی خدمات	لکھنؤ ۵۰ معیار
۱۶۹: محمد ذاکر	ہندوستان میں اردو ادب +	دہلی فرحت
۱۷۰: محمد ذاکر	آزادی کے بعد ہندوستان کا اردو ادب: ۱۹۳۷ء تا ۱۹۶۳ء رجحانات اور تجزیہ	دہلی ۷۶ عابد حسین + فضل الحق معین
۱۷۱: محمد زبیر خالد	اُردو عروض: ارتقائی مطالعہ	ملتان، زت روبینہ ترین ف زکریا
۱۷۲: محمد سلیمان اطہر	پنجاب کی جامعات میں اردو قواعد: ایک محاکمہ +	ملتان ۲۰۰۶ انوار احمد ف زکریا
۱۷۳: محمد کلیل خان	اردو میں سائنسی ادب	دہلی ۸۳ خواجہ احمد فاروقی عبدالحق
۱۷۴: محمد صدیق	سنٹرل لائبریری [بہاول پور] میں موجود اردو مخطوطات کا جائزہ +	بہاول پور، زت روشن آراؤ ف بہاول پور
۱۷۵: محمد ضیاء الدین اشرف	اردو زبان و ادب کی خدمت میں بہار شریف کا حصہ	پٹنہ ۸۶ ممتاز احمد ب، ۹۷/۷/۱۵
۱۷۶: محمد طالب دھیکھ	اردو میں ادب الاطفال کا آغاز و ارتقا	ناگ پور ک، ۲۰۰۳/۷
۱۷۷: محمد عالم	تقسیم برصغیر کے بعد آزاد کشمیر میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳ صدیقہ ارمان ف کراچی
۱۷۸: محمد عبدالرحمن قریشی	لسانی ریاستوں میں اردو کا موقف، ۱۹۵۶ء سے ۱۹۸۷ء تک	حیدر آباد گیان چند ہ، ۹۶/۲
۱۷۹: محمد عزیز	غیر اسلامی مذاہب اور ان کے اخلاق کے مقبول عام بنانے میں اردو کا حصہ	علی گڑھ ۳۹ جنید
۱۸۰: محمد ماجد علی	ضلع کرنول میں اردو ادب، صحافت اور تعلیم کا مطالعہ	گلبرگ ۹۵ قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۱۸۱: محمد مسکین ظفر	ضلع انک کی ادبی و علمی خدمات +	ادپن ۲۰۰۰ سعد اللہ کلیم ف ادپن

۱۸۲: محمد معزالدین، سید	عظیم آباد میں اردو	پٹنہ ۸۵	محمد ذکی الحق	ب، ۹۷/۷
۱۸۳: محمد نسیم احمد	علمائے صادق پور کی ادبی خدمات +	جواہر	شارب رودلوئی	ب، ۹۸/۷
۱۸۴: محمد نعمان خان	بھوپال میں اردو، انضمام کے بعد	برکت اللہ ۷۷	عبدالقوی دستوی	ک، ۹۱/۱
۱۸۵: محمد یعقوب [عامر]	اردو کے ادبی معرکے، انشا سے غالب تک	دہلی ۷۹	خلیق انجم	و، ۷۹/۵/۱۵
۱۸۶: مختار حسین	لیہ کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	نیر صدانی	ف جی سی یو
۱۸۷: مرزا سلیم بیگ	اردو کی ادبی تاریخ نویسی کا ایک تحقیقی جائزہ	سندھ، زت	سعدیہ نسیم	ف سندھ
۱۸۸: مرزا عبدالباقی بیگ	تفلیس ادب کا ایک خاکہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۸۹: مسرت صبوحی	کشمیر میں مزاحمتی ادب، ۱۹۳۷ء کے بعد +	ادپن ۹۴	غلام حسین اظہر	ف ادپن
۱۹۰: مسعود سراج	دکنی ادب میں تہذیب اور سماج	میسور	معیار	
۱۹۱: مظہر قلندر	تامل ناڈو میں اردو زبان و ادب کا ارتقا M	مدراں	محمد یوشع	فرحت
۱۹۲: معراج	اردو زبان و ادب کی تحقیق میں مستشرقین کا رول	کشمیر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵
۱۹۳: معین الدین عقیل	تحریک آزادی میں اردو کا حصہ	کراچی ۷۶	ابوالیث صدیقی	خبر نامہ ۷۹/۵/۲۲
۱۹۴: معین زیدی	اردو زبان کا ارتقا: جدید ہندوستان میں	دہلی	معیار	
۱۹۵: ممتاز اختر مرزا	پنجاب میں اردو ادب کا ارتقا	پنجاب ۷۸	ناظر حسن زیدی	ف پنجاب
۱۹۶: منظر اعظمی	اردو ادب کے ارتقا میں ادبی تحریکوں کا حصہ D	جموں	معیار	
۱۹۷: منیرہ اقبال	اردو قواعد نویسی کی تاریخ	علی گڑھ	رفقار	
۱۹۸: مہ جبین اقبال	اردو ادب میں اخلاقی اقدار کا ارتقا	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۱۹۹: مہاویر پرشاد شرما	میواتی کا آغاز و ارتقا	راجستھان	معیار	
۲۰۰: مہران حسن	جنگ آزادی میں اردو ادب کا حصہ ☆	الہ آباد	محمد ضامن علی	و، ۷۹/۵/۸
۲۰۱: مہر النساء بیگم	دکنی زبان کے قواعد کا مطالعہ	عثمانیہ	مسعود حسین خاں	و، ۷۹/۶/۸
۲۰۲: میوند دلوئی	بمبئی میں اردو [۱۹۱۳ء تک]	بمبئی ۶۱	ظہیر الدین مدنی	معین
۲۰۳: ناظر انصاری	اردو زبان و ادب پر ہندی کے اثرات	جبل پور	معیار	
۲۰۴: ناہید پروین	موجودہ بیگوسرائے کا تنقیدی جائزہ، ادبی اور تعلیمی لحاظ سے	معتلا، زت	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳

۲۰۵: نثار احمد سومرو	اردو سندھی میں ذخیرۃ الفاظ +	خیر پور	سردار احمد	ف خیر پور
۲۰۶: نذر خلیق	اردو ادب میں سرقہ اور جعل سازی کی روایت	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۰۷: نذیر احمد تشنہ	اردو کے مروجہ قاعدوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۳	ذوالکلیف احمد	ف اوپن
۲۰۸: نسیم اختر	بہار میں اردو ادب: ۱۹۳۷ء کے بعد	پٹنہ ۸۷	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷۷
۲۰۹: نسیم آرا سعید [سعید نسیم]	اردو میں صرفی نحوی تغیرات	سندھ ۸۶	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۲۱۰: نسیم بخاری، سید	اردو میں بچوں کا ادب	میرٹھ ۸۴	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱۱
۲۱۱: نسیم بیگ مرزا	اردو میں ترکیب الفاظ اور وضع اصطلاحات کا اصول و امثال +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۱۲: نسیم بانو	اردو میں خواتین کے ادبی اور فنی کارنامے	الہ آباد ۷۷		معیار
۲۱۳: نصرت مہدی	اردو ادب میں مہدیوں کا حصہ ۱۳۹۶ تا ۱۸۰۰ +	حیدر آباد ۸۴	گیان چند	۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۱۴: نظام الدین رضوی	آرہ: ایک قدیم مرکب اردو ادب	مگدھ ۸۶		معیار
۲۱۵: نظر کامرانی	اردو صرف و نحو کا ارتقا	سندھ ۸۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۱۶: نعیم اللہ خاں	اردو زبان کی بین الاقوامی حیثیت	آگرہ ۷۷		معیار
۲۱۷: نکیت جہاں	اردو میں نسائی حسیت +	حیدر آباد ۹۱	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۱۸: نیر اقبال	اردو قواعد نویسی کی تاریخ	علی گڑھ ۶۸		معیار
۲۱۹: نیر اقبال	اردو قواعد کی تدوین کے اصول	علی گڑھ		رفقار
۲۲۰: وفاراشدی، عبدالستار	اردو کی ترقی میں اولیائے سندھ کا حصہ	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ قاسمی	تحقیق ۱۳
۲۲۱: ولی الرحمن صدیقی	جیل خانوں میں اردو ادب کی تخلیق	ناگ پور		معیار
۲۲۲: ہمنس	اردو ادب کے ارتقا میں میرٹھ کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس غازی	ف میرٹھ
۲۲۳: یحییٰ ابدالی	چودھویں صدی عیسوی میں صوفیائے بہار کے ملفوظات	پٹنہ	سید حسن	ب، ۹۷/۷۷
۲۲۴: یحییٰ احمد	اردو محاورات کا تہذیبی و لسانی مطالعہ +	اوپن ۹۳	صابر کلروی	ف اوپن
۲۲۵: یوسف خشک	اردو سندھی کے ادبی روابط	خیر پور ۲۰۰۰	نجم الاسلام تنویر عباسی	ف خیر پور
۲۲۶: یوسف خورشیدی	اردو ادب اور مشترکہ کلچر	پٹنہ ۶۱		معیار
۲۲۷: یونس اکاسکر	اردو ضرب الامثال اور کہاوتیں: سماجی اور لسانی پس منظر میں	بہمنی ۸۶		معیار

✽ ادارے

وضاحت: اس حصے میں (مقالہ نگاروں کے بجائے) اداروں کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے:

۲۲۸: صداقت حسین شاہ	آزاد کشمیر کے تعلیمی اداروں کی اردو خدمات [۱۹۹۸ تا ۱۹۳۷] +	اوپن ۲۰۰۰	رشید امجد	ف اوپن
۲۲۹: رضیہ سلطانہ، سیدہ	(اردو کے فروغ و اشاعت میں) ادارہ ادبیات اردو [حیدر آباد دکن] کی خدمات	گلبرگ ۹۵	لنٹن خدیجہ	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۳۰: دو ندر گپتا	اردو کے تصنیفی و تالیفی ادارے	جموں		معیار
۲۳۱: سونا انصاری	(اردو زبان و ادب کے فروغ میں) آل انڈیا مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کا حصہ	میرٹھرت	یونس غازی	ف میرٹھ
۲۳۲: بشری اکرم	اسلامیہ یونیورسٹی بہاول پور کے شعبہ اردو اور اقابالیات میں تحقیق کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ	ف بہاول پور
۲۳۳: شہاب الدین ثاقب	انجمن ترقی اردو (ہند) کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ ۸۷	اصغر عباس	جنید
۲۳۴: صفیہ بانو تمنائی	انجمن پنجاب، تاریخ و خدمات	کراچی ۷۶	ابوالیث صدیقی	خبرنامہ ۷۹/۵
۲۳۵: کاظم سلطانہ	(ریاست حیدر آباد میں) انجمن ترقی اردو کی خدمات +	حیدر آباد ۹۱	انور الدین	۹۶/۲/۱۰، ۵
۲۳۶: محمد اشرف کمال	انجمن ترقی اردو پاکستان کی مطبوعات، توضیحی کتابیات +	اوپن ۹۹	سلیم اختر	ف اوپن
۲۳۷: محمد یونس	انجمن ترقی اردو ہند: تاریخ اور خدمات، ۱۹۳۷ء تک	بنارس	حنیف نقوی	۹۲/۱۰/۸، ۵
۲۳۸: عطاء الرحمن	انجمن مفید عام، قصور کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۹۵	گوہر نوشاہی	ف اوپن
۲۳۹: سجاد شیرازی	(علامہ اقبال) اوپن یونیورسٹی، اسلام آباد کے شعبہ اردو میں			
	اصنافِ نثر پر ہونے والے کام کا تعارفی و تجزیاتی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	اختر رای	ف اوپن
۲۴۰: محمد ندیم خان	(جامعہ) بلوچستان اور اردو کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	فاروق احمد	ف اوپن
۲۴۱: محمد وارث خان	(شعبہ اردو) پشاور یونیورسٹی کی تاریخ و خدمات +	پشاور	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۲۴۲: محمد ارشد اویسی	اردو کی ترویج میں پنجاب اسمبلی کا کردار	پنجاب ۲۰۰۴	عبید اللہ خاں	اردو تحقیق
۲۴۳: عطاء الرحمن	(انیسویں صدی میں) پنجاب کی علمی، ادبی و تعلیمی انجمنوں کی اردو خدمات	اوپن، زت	گوہر نوشاہی	ف اوپن
۲۴۴: محمد مسعود الہی	پنجاب یونیورسٹی میں پی ایچ ڈی کے مقالات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ایوب شاہد	ف اوپن
۲۴۵: جمل حسین خان	(ادبی نثر کے ارتقا میں) جامعہ [ملیہ اسلامیہ] کا حصہ [آغاز تا ۱۹۶۵]	جامعہ ملیہ	شیم خنی	ب، ۹۷/۷
۲۴۶: زہرا عزیز	اردو نثر کی ترقی میں جامعہ عثمانیہ کا حصہ	عثمانیہ ۷۹	مغنی تبسم	ب، ۹۷/۵
۲۴۷: عطیہ سلطانہ	(اردو یونیورسٹی کا تصور اور) جامعہ عثمانیہ کا قیام +	عثمانیہ ۸۲	یوسف سرمست	ب، ۹۷/۵

۲۳۸: عبد المجید بٹ	جموں و کشمیر کلچرل اکادمی کی ادبی خدمات	کشمیر ۹۶	محمد زمان آزرده	بازیافت ۱۳
۲۳۹: شفیعہ قادری	حیدرآباد کے اردو اداروں کی خدمات +	حیدرآباد ۸۲	مغنی تبسم	۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۵۰: صبیحہ یاسمین	خوبہ ایجوکیشن سوسائٹی کی تعلیمی خدمات +	گلبرگ ۹۷	لینق خدیجہ	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۵۱: عنایت حسین	دارالترجمہ عثمانیہ کی ادبی خدمات	اورنگ آباد		معیار
۲۵۲: محمد مجیب الاسلام	دارالترجمہ عثمانیہ کی ادبی خدمات	دہلی ۷۹		معیار
۲۵۳: شہاب الدین	دارالمصنفین کی ادبی خدمات	علی گڑھ		معیار
۲۵۴: عطاء اللہ	(اردو ادب کی ترقی میں) دارالمصنفین کی خدمات	دہلی	خوبہ احمد فاروقی	عبدالحق
۲۵۵: محمد الیاس اعظمی	دارالمصنفین (شبلی اکینڈی اعظم گڑھ)	جون پور	اشفاق احمد اعظمی	۹۹/۶/۸، ۵
۲۵۶: نذیر احمد قریشی	(اردو نثر کے ارتقا میں) دارالمصنفین اعظم گڑھ کی اردو خدمات	امراؤٹی	یحییٰ شیط	ب، ۲۰۰۴/۵
۲۵۷: علی اکبر شاہ	دائرہ ادبیہ سرحد کی ادبی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۶	خاطر غزنوی	ف اوپن
۲۵۸: رضوان محمد ثاقب	(بچوں کے ادب میں) دعوہ اکینڈی کی خدمات +	اوپن، زت	محمود الرحمان	ف اوپن
۲۵۹: انتظار مرزا	(اردو ادب کے ارتقا میں) دلی کالج کی خدمات کا تنقیدی جائزہ	دہلی	مغیث الدین فریدی	عبدالحق
۲۶۰: نسیم اختر انصاری	دہلی کالج کی تاریخ اور اس کی علمی و ادبی خدمات	گدھ	علیم اللہ	ب، ۹۹/۱
۲۶۱: نیاز احمد، سید	(قدیم) دلی کالج کا اردو زبان و ادب میں حصہ	دہلی		معیار
۲۶۲: عشرت حسین انصاری	(دارالعلوم) دیوبند کی تحریک آزادی کے سلسلہ میں خدمات اور ہندوستانی ثقافت کے فروغ میں اس کا حصہ	الہ آباد	رادھے شیاام	
۲۶۳: محمد جاوید اقبال	(علمائے) دیوبند کی خدمات نثر اردو	پنجاب	سمیل احمد خاں ربیع اللہ خاں	اردو تحقیق
۲۶۴: نواز خان	(دارالعلوم) دیوبند کی صحافتی خدمات	میرٹھ ۹۱	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱
۲۶۵: محمد صدیق قمر	رائٹرز گلڈ کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	انعام الحق جاوید	ف اوپن
۲۶۶: محمد ریحان خان	رضا لائبریری رام پور کی علمی و ادبی خدمات +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۶۷: سمیہ علیم شازیہ	(اردو زبان کے فروغ میں) ریڈیو پروگراموں کا حصہ ۱۹۸۰ تا ۱۹۶۰	میرٹھ زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۲۶۸: کمال احمد	ریڈیو اور ٹیلی وژن کی زبان	جواہر ۹۰		معیار
۲۶۹: نصرت جان	(اردو زبان و ادب کی ترویج و ترقی میں) ساہتیہ اکینڈی کا حصہ	کشمیر ۲۰۰۵	محمد زمان آزرده	بازیافت
۲۷۰: منور مقبول عثمانی	سنگ میل کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف اوپن

۲۷۱: نیاز احمد اعظمی	(ادارہ) شبلی اتر پردیش میں تعلیم کی ترقی کا مطالعہ، مسلمانوں کے خصوصی حوالے کے ساتھ	جامعہ ملیہ ۷۷	معیار
۲۷۲: مجیب الاسلام	(ترجم کے سلسلے میں) عثمانیہ یونیورسٹی کی خدمات	دہلی	امیر عارفی
۲۷۳: محمد ابوصالح	علی گڑھ سائنس فک سوسائٹی کے کارناموں کا تنقیدی مطالعہ +	علی گڑھ	ثریا حسین
۲۷۴: زیب النساء	فورٹ ولیم کالج کی داستانوں میں تقدیر کے تصورات	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر
۲۷۵: عبدالحفیظ	فورٹ ولیم کالج (۱۸۵۳-۱۸۰۰)	پنجاب ۸۸	وحید قریشی
۲۷۶: عبیدہ بیگم	فورٹ ولیم کالج کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی
۲۷۷: شاہد مسعود احمد	فیڈرل پبلک سروس کمیشن میں اردو کی اہمیت +	اوپن ۹۶	صدیق شبلی
۲۷۸: صفیہ بیگم	کرناٹک اردو اکیڈمی کی خدمات +	گلبرگ ۹۸	لنیک خدیجہ
۲۷۹: کوثر فاطمہ	(ضلع) گلبرگ کی ادبی و تہذیبی انجمنیں (آزادی کے بعد) +	گلبرگ ۹۴	لنیک خدیجہ
۲۸۰: فاطمہ بیگم	(شعبہ اردو) گلبرگ یونیورسٹی کی ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۸	قیوم صادق
۲۸۱: سعدیہ نور	گورنمنٹ کالج لاہور میں اردو تحقیق و تنقید: روایت اور معیار +	جی سی یو ۲۰۰۰	سلیم اختر
۲۸۲: عبدالحق	مجلس ترقی ادب لاہور کی علمی و ادبی خدمات (۱۹۵۰ء تا ۱۹۹۰ء)	اوپن، زت	یونس جاوید
۲۸۳: فضل حسین فرناش	مجلس فروغ اردو ادب (دو حہ/قطر) کی ادبی خدمات	ملتان، زت	شازیہ عنبرین
۲۸۴: صوفیہ خشک	مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کی اردو خدمات	خیرپور، زت	سردار احمد
۲۸۵: رضیہ سلطانہ	(دفتری اردو میں) مقتدرہ کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	عطش درانی
۲۸۶: فریدہ عثمانی	مقتدرہ قومی زبان کی خدمات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	رحیم بخش شاہین
۲۸۷: محمد ریاض الدین	مولانا ابوالکلام آزاد عربی فارسی ریسرچ انسٹی ٹیوٹ راجستھان ٹونک میں ادبی خدمات	اجمیر	رفعت اختر
۲۸۸: سارہ بتول	نیشنل بک فاؤنڈیشن کی علمی و ادبی خدمات کا جائزہ (بحوالہ اردو مطبوعات)	اوپن، زت	نثار احمد قریشی
۲۸۹: مشتاق احمد	(اردو زبان کی ترویج و ترقی میں) نیشنل بک ٹرسٹ آف انڈیا کا حصہ	کشمیر ۲۰۰۵	محمد زمان آزرہ
۲۹۰: نکمین زبیدی	(اردو زبان و ادب کے ارتقا میں) ہندوستانی اکیڈمی الہ آباد کا حصہ	میرٹھ، زت	یونس غازی
۲۹۱: ابوالکرام	ہندوستانی اردو اکیڈمیوں کی خدمات: ایک جائزہ +	حیدرآباد ۸۷	مجاور حسین رضوی

← اداروں کے ضمن میں، باب اول کے ضمنی عنوان ”اقبالیات“ کے تحت ”اقبالیاتی ادارے“ کے اندراجات بھی ملاحظہ کیجیے۔

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

✽ تحریکیں

وضاحت: اس حصے میں بھی ادبی تحریکوں کے ناموں (کی الف بائی ترتیب) کو پیش نظر رکھا گیا ہے۔

۲۹۲: عبدالبجار (اٹھارہویں صدی کے تاریخی، سماجی اور ادبی تناظر میں اردو) ایہام گوئی کی

کراچی ۲۰۰۳	مہ جبین زیدی	ف کراچی	تحریک اور اس کا رد عمل
پنجاب ۷۹	وزیر آغا	ف پنجاب	۲۹۳: محمد انوار الدین [انور سدید] اردو ادب کی تحریکیں
وکر م ۷۷		معیار	۲۹۴: حمیدہ بانو اردو شاعری: تحریکیں اور رجحانات
اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن	۲۹۵: سلیم اللہ شاہ اسلامی ادب کی تحریک: تاریخی اور تجزیاتی مطالعہ
کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف کراچی	۲۹۶: صائمہ ناز انصاری (اردو میں) اسلامی ادب کی تحریک: فکری اور ارتقائی مطالعہ
اوپن ۲۰۰۵	ظفر عالم ظفری	ف اوپن	۲۹۷: مہر اختر وہاب اسلامی ادب کی تحریک +
میرٹھ ۸۸	امیر اللہ شاہین	ب، ر، ۲۰۰۱/۱۰	۲۹۸: دلیر راج سپرا (اردو میں) اصلاح زبان کی تحریکیں
گلبرگ ۹۷	لنیت خدیجہ	ب، ر، ۲۰۰۶/۳	۲۹۹: ساجدہ سلطانہ الامین تحریک کی ادبی خدمات +
گلبرگ، زت	حمید سہروردی	ب، ر، ۲۰۰۶/۳	۳۰۰: کوثر فاطمہ بیسویں صدی میں اردو میں تحریکات و رجحانات کا تنقیدی جائزہ
جی سی یو، زت	محمد خاں اشرف	ف جی سی یو	۳۰۱: حامد اقبال بٹ ترقی پسند تحریک کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ
جواہر	عبدالتین شراب رددولی	ب، ر، ۹۸/۷	۳۰۲: خلیل الرحمن اعظمی (اردو میں) ترقی پسند ادبی تحریک کا تنقیدی جائزہ +
علی گڑھ ۵۸	رشید احمد صدیقی	فرحت	۳۰۳: خلیل الرحمن اعظمی (اردو میں) ترقی پسند تحریک
دہلی	قرنیں	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵	۳۰۴: ریاض احمد ترقی پسند ادبی تحریک اور اردو ناول کا ارتقا
دہلی	ارتضیٰ کریم	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵	۳۰۵: ساجد حسین ترقی پسند ادبی تحریک اور حلقہ ارباب ذوق
کلکتہ	ظفر اودکانوی	ب، ر، ۹۶/۸	۳۰۶: شمیم انور ترقی پسند تحریک اور اردو شاعری
جواہر ۹۱	محمد حسن	ب، ر، ۹۸/۷	۳۰۷: عبد السلام صدیقی ترقی پسند تحریک میں تنقیدی لفظیات
مظفر پور ۸۳		معیار	۳۰۸: علی عباس، سید ترقی پسند تحریک اور اردو کی افسانوی روایت
شکاگو	سی ایم نعیم	شاعر ۲۰۰۶/۸	۳۰۹: کارلو کپولا (اردو میں) ترقی پسند ادبی تحریک
لمٹان ۲۰۰۶	روینہ ترین	ف زکریا	۳۱۰: ندیم شاہد ترقی پسند ادبی تحریک کی فکری اساس پر متضاد انتقاد کا محاکمہ +
اکٹل ۷۹		معیار	۳۱۱: نسیم بیگم ترقی پسند تحریک اور اردو افسانہ

۳۱۲: یاسمین نکھت	ترقی پسند تحریک اور اردو شاعری	بھاگل پور	معیار
۳۱۳: یعقوب یاور کوٹی	ترقی پسند تحریک اور اردو شاعری	برکت اللہ	عبدالقوی دستوی ک، ن ۹۰/۹
۳۱۴: یوسف تقی	ترقی پسند تحریک اور اردو نظم	کلکتہ	ظفر اویسی ب، ۹۶/۸
۳۱۵: سعدیہ شفقت	حلقہ ارباب ذوق کے نامور اہل قلم کی تخلیقات +	اوپن ۹۷	وزیر آغا ف اوپن
۳۱۶: محمد آصف زہری	حلقہ ارباب ذوق کی نظم نگاری +	جواہر ۹۵	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۳
۳۱۷: مسرت پروین	علی گڑھ تحریک اور تعلیم نسواں کا ادبی و سماجی مطالعہ	علی گڑھ، زت	صغیر بیگ رفار
۳۱۸: مہاراجا جین سنگھ	علی گڑھ تحریک اور اس کا آغاز و ارتقاء	آگرہ ۷۲	معیار
۳۱۹: خالدہ افضل	سخن کی تحریک +	کراچی ۷۱	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۲۰: محمد رشید اللہ	دہلی تحریک کا اردو پر اثر	دہلی	معیار
۳۲۱: شجاع الدین	معاصر تحریکات +	علی گڑھ	منظر عباس نقوی فرحت

● لسانیات + اردو اور دیگر زبانیں

۳۲۲: آئی اے بی شیخ	اردو میں فارسی کے مستعار الفاظ	اورنگ آباد ۷۴	معیار
۳۲۳: احمد اعجاز الدین	اردو پر فرانسیسی اثرات	کراچی، زت	ظفر اقبال ف کراچی
۳۲۴: احمد سعید پراچہ	ہندکو، اردو کا تقابلی مطالعہ +	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۴
۳۲۵: احمد علی صابر بولانوی	اردو اور بلوچستانی زبانوں کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۹۳	عبد اللہ جمال دینی ف اوپن
۳۲۶: احمد علی صابر بولانوی	بلوچستان میں بولی جانے والی زبانوں کا اردو سے تقابل	اوپن، زت	عبدالرزاق صابر ف اوپن
۳۲۷: اسلم رضوی	فونٹیکس اینڈ فونولوجیکل اسٹرکچر آف اردو	علی گڑھ	ب، ۹۶/۱۰
۳۲۸: اودھیش رانی	دکنی پردیگر ہندستانی زبانوں کا اثر	حیدر آباد ۸۷	گیان چند ۹۶/۲/۵
۳۲۹: بھاردواج، ڈی آر	میواتی کا بیانیہ تجزیہ	پونا ۷۵	معیار
۳۳۰: بیدی، کے ایس	اردو اور پنجابی کا لسانیاتی رشتہ	دہلی	۵۹/۱۰/۲۲/۵
۳۳۱: جے کشوری شعرپوری	ہندی میں مستعمل گھریلو زندگی سے متعلق کشمیری الفاظ	آگرہ ۶۵	معیار
۳۳۲: جیلانی بیگم	اٹھارویں صدی میں شمالی ہند کی ادبی زبان کا لسانی جائزہ	عثمانیہ ۸۳	معیار
۳۳۳: خالد خان خٹک	سندھی، پشتو، اردو کے لسانی روابط	سندھ ۷۸	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۴
۳۳۴: رام آسراراز	اردو اور ہندی کا لسانیاتی رشتہ	دہلی، بمبئی	گوپی چند نارنگ معین

۳۳۵: رفعت آر	کشمیری میں دخیل انگریزی الفاظ +	کشمیر ۹۲	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۳۶: زاہدہ سعید	اردو مصادر کا لسانی مطالعہ	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۷: زرغونہ کنول	اردو کے آغاز و ارتقا کے نظریات	ملتان، زت	نعت الحق	ف زکریا
۳۳۸: سروش نگار ہاشمی	اردو کی لسانی تشکیلات، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	سلیم اختر	ف اوپن
۳۳۹: سمیع جان	کشمیری اور اردو میں دخیل فارسی الفاظ +	کشمیر ۹۲	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۴۰: شرف الدین اصلاحی	اردو اور سندھی کے لسانی روابط	سندھ ۶۵	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۴۱: شری رام شری	دکنی کی شکلیات	آگرہ		معیار
۳۴۲: شفیع بخش	عربی کا اثر اردو زبان و ادب پر	بہمنی ۸۳		معیار
۳۴۳: شوکت سبزواری	اردو زبان کا ارتقا	ڈھاکا ۵۳		معین
۳۴۴: منگری بی بی	اردو کے لسانی مطالعے کا ارتقائی جائزہ	کراچی، زت	عبدالسلام	ف کراچی
۳۴۵: عبدالرحمن براہوی	براہوی اور اردو کا تقابلی مطالعہ	سندھ ۷۹	نخی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۴۶: عبدالستار جوہر پراچہ	اردو اور پشتو کے لسانی روابط	پشاور ۸۲	شمس الدین مرمر قاضی اختر	ت پشاور
۳۴۷: عبدالستار ردوی	بہمنی میں اردو: لسانیاتی عمل کا مطالعہ	بہمنی ۶۵		معیار
۳۴۸: عبدالغفار کلیل	میسور میں بولی جانے والی دکنی اردو کا وضاحتی تجزیہ	علی گڑھ		رفار
۳۴۹: عبدالغفور ساسی	اردو لسانیات: تحقیقی تناظر +	جی سی یو ۲۰۰۴	سلیم اختر	ف جی سی یو
۳۵۰: عبدالوحید	اردو زبان و ادب پر عربی کے اثرات	بھاگل پور	غلام الرحمن عبدالرحیم ک، ن، ۱۰/۹۱	
۳۵۱: عزیز انصاری	اردو اور راجستھانی بولیاں	سندھ ۷۹	نخی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۵۲: عصمت جاوید	فارسی پر اردو کے لسانی اثرات [تصوف کے آئینے میں]	اورنگ آباد	نعیم الدین ب، ۷/۲۰۰۲	
۳۵۳: عطاء اللہ خان، ایم	اردو اور فارسی کے روابط	کراچی ۲۰۰۲	حنیف فوق	ف کراچی
۳۵۴: غلام مصطفیٰ خاں	فارسی پر اردو کا اثر D	ناگ پور ۵۹		معیار
۳۵۵: کالا سنگھ بیدی	اردو اور پنجابی کا لسانی رشتہ	دہلی ۶۰		معیار
۳۵۶: کریم اللہ قریشی	پہاڑی اور اردو کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۲	صابر کلروی	ف اوپن
۳۵۷: گرچن سنگھ سردار	گرنتھ صاحب میں اردو کھڑی بولی کے اثرات +	عثمانیہ ۸۳	مغنی تبسم	ب، ۵/۹۷
۳۵۸: ماجدہ عثمانی	اردو صرفیوں کا لسانی تجزیہ	کراچی، زت	کلیم رضا خان	ف کراچی

۳۵۹: مامیا، کین ساکو	اردو سندھی کے ارکان چچی کا تقابلی مطالعہ، انگریزی دخیل الفاظ کے نقطہ نظر سے +	سندھ ۹۳	نجم الاسلام	تحقیق ۱۴
۳۶۰: محمد اشفاق	اردو اور پشتو، تذکیر و تانیث +	اوپن ۲۰۰۱	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۶۱: محمد اکرم	اردو اور گوجری کالسانی رشتہ +	اوپن ۲۰۰۶	صابر آفاق	ف اوپن
۳۶۲: محمد سلیم خالد	قدیم فارسی فرہنگوں میں اردو الفاظ و تراکیب کا تہذیبی و لسانی مطالعہ	اوپن، زت	علی رضا نقوی	ف اوپن
۳۶۳: مسعود حسین خاں	اردو زبان کی ابتدا اور تاریخ	علی گڑھ ۲۵	رشید احمد صدیقی	معین
۳۶۴: مہر عبدالحق	ملتان زبان اور اس کا اردو سے تعلق	پنجاب ۵۷	سید عبداللہ	ف پنجاب
۳۶۵: ندیم اقبال پاشا	اردو لسانیات شناسی میں پروفیسر خلیل صدیقی کا مقام	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ نعمت الحق	ف ذکریا
۳۶۶: نذیر احمد گنائی	اردو اور کشمیری کا تہذیبی و لسانیاتی رشتہ +	کشمیر ۹۰	نذیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۶۷: نذیر انصاری	اردو زبان و ادب پر ہندی کا اثر	جبل پور		فرحت
۳۶۸: نصر اللہ خان	ریاست جموں کی پہاڑی زبان اور اردو سے لسانی روابط	کراچی ۹۶	یونس حسنی	ف کراچی
۳۶۹: نصیر احمد	اردو کی بولیاں اور کرختداری کا عمرانی لسانیاتی مطالعہ	علی گڑھ	عبدالعظیم	معین
۳۷۰: نعمت الحق	اردو لسانیات: تاریخ و تنقید کی روشنی میں	ملتان ۹۶	خلیل صدیقی عبدالرؤف شیخ	ف ذکریا
۳۷۱: وقار احمد جعفری	اردو میں انگریزی کے دخیل (مستعار) الفاظ	دہلی		معیار
۳۷۲: یوسف بخاری، محمد	کشمیری اور اردو زبان کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۸۰	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب

● لغت

۳۷۳: افضل شاہانہ	اردو ادبی لغات، ایک جائزہ	عثمانیہ ۸۱	رفیعہ سلطانہ	ب، ۵/۹۷
۳۷۴: انور علی، سید	اردو لغت کا ارتقا	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۳۷۵: رضوی، ایم ایچ	اردو لغت نویسی	کشمیر ۶۳		معیار
۳۷۶: شمیم طارق	پاکستانی اردو لغات (جامع) کا تقابلی مطالعہ	نمل ۲۰۰۷	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۳۷۷: عابدہ بتول	اردو لغت نویسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	تبسم کاشمیری	ف ایجوکیشن
۳۷۸: عبدالغفار کلکیل	دکنی لغت	علی گڑھ ۵۴		
۳۷۹: محمد اختر فرحت	اردو میں انگریزی کے مستعار الفاظ [۱۰۰۰ الفاظ کا لفظی و معنوی تصرف] +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۳۸۰: مسعود ہاشمی	اردو لغت نگاری کا تنقیدی جائزہ	جامعہ ملیہ		معیار
۳۸۱: نذیر احمد گنائی	اردو میں لغت نگاری	کشمیر ۹۶	نذیر احمد ملک	باز یافت ۱۴

❁ فرہنگ

۳۸۲: ۱: جمل حمید	فرہنگ کلام فیض	اجیر	رفعت اختر	۹۱/۷/۸، ۵
۳۸۳: ارشد عبد الحمید	فرہنگ اصطلاحات و بلاغت	اجیر	ف. اجیر	
۳۸۴: ام ہانی اشرف	شمالی ہند کے اردو قصائد کی فرہنگ مع تنقیدی مقدمہ	علی گڑھ ۸۰	مسعود عالم	جنید
۳۸۵: اقبال احمد شاہ	جدید تنقیدی اصطلاحات کی توضیحی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۴	ساجد خان	ف. زکریا
۳۸۶: جاوید یونس	فرہنگ آب حیات +	پنجاب ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	یادداشت
۳۸۷: حسین حارث	نو طرزِ مرصع میں عربی اور فارسی الفاظ کی فرہنگ +	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷/۷
۳۸۸: خورشید انور	دکنی اردو قصائد کی توضیحی فرہنگ	علی گڑھ ۸۵	نادر علی خاں	جنید
۳۸۹: ذکاء الدین شایاں	اٹھارویں صدی کی اردو شاعری کی فرہنگ	علی گڑھ ۷۵	خلیل الرحمن اعظمی	ب، ۲۰۰۷/۵/۷
۳۹۰: سمیرا مختار	فرہنگ کلام ذوق اردو +	پنجاب ۲۰۰۵	ادنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۳۹۱: شریف احمد قریشی	فرہنگ روح نظیر +	جواہر	نصیر احمد خاں	ب، ۸۸/۳/۷
۳۹۲: شہزاد شمن	مثنوی طریقہ کار کی روشنی میں اردو کی خواتین ناول نگاروں کی فرہنگ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷/۷
۳۹۳: صادق علی	فرہنگ کلیات اقبال	راجستھان	ف. جے پور	
۳۹۴: صباحت قمر	فرہنگ کلیات سودا [اول، دوم] +	پنجاب ۲۰۰۴	ادنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۳۹۵: صفیر صدف	فرہنگ کلیات راشد +	پنجاب ۲۰۰۶	فخر الحق نوری	ف. پنجاب
۳۹۶: ضیاء الدین انصاری	شمالی ہند کی اٹھارویں اور انیسویں صدی کی مثنویوں کی فرہنگ	علی گڑھ ۸۰	نادر علی خاں	جنید
۳۹۷: عبدالرشید صدیقی	فسانہ آزاد کی تہذیبی فرہنگ	علی گڑھ ۹۵	جنید	
۳۹۸: مجاہد الاسلام	فرہنگ قصیدہ سودا +	جواہر ۹۰	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷/۷
۳۹۹: عمر فاروق اعظم	اردو تنقید کی فرہنگ ۱۸۵۷ء تا ۱۹۴۷ء	دہلی	عتیق اللہ	عبدالحق
۴۰۰: فرحانہ کنول	اصطلاحات لسانیات کی توضیحی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۴	عبدالرؤف شیخ	ف. زکریا
۴۰۱: فرید احمد برکاتی	فرہنگ کلیات میر مع مقدمہ	راجستھان	فضل امام رضوی	ف. جے پور
۴۰۲: قدیر انجم	فرہنگ کلیات میراجی (طبع دوم) +	جی سی یو ۲۰۰۶	سمیل احمد خاں	ف. جی سی یو
۴۰۳: کرن الطاف	فرہنگ کلیات سودا [سوم، چہارم] +	پنجاب ۲۰۰۴	ادنگ زیب عالم گیر	یادداشت
۴۰۴: مجاہد الاسلام	فرہنگ کلیات سودا	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	۵، ۹۵/۸/۱۵
۴۰۵: محمد زبیر خالد	مصطلحات عروض کی فرہنگ +	ملتان ۲۰۰۶	روینہ ترین	ف. زکریا

۳۰۶: محمد نعیم خان	فرہنگ کلیات میر حسن	راجستان	ف جے پور
۳۰۷: محمد نعیم فلاجی	فرہنگ کلیات سودا	راجستان	ف جے پور
۳۰۸: مسعود احمد	فرہنگ کلیات مومن +	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۰۹: مسعود حسن، سید	فرہنگ لفظیات مصحفی	مگدھ	زین العابدین ب، ر ۹۹/۱
۳۱۰: مظہر اقبال	فرہنگ خطوط غالب مرتبہ خلیق انجم +	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۱۱: ثار احمد	فرہنگ محمد قلی قطب شاہ (مع حواشی و تعلیقات)	سندھ، زت	سید جاوید اقبال ف سندھ
۳۱۲: نذر ارشاد	رانی کیتکی کی کہانی کی فرہنگ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں ب، ر ۹۸/۷
۳۱۳: نسیم بیگ	فرہنگ نظیر اکبر آبادی +	کراچی، زت	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۳۱۴: نگہت سلطانی	طلسم ہوشربا کی فرہنگ مع تنقیدی مقدمہ +	علی گڑھ ۷۵	معیار

❁ تحقیق

۳۱۵: افروز پاشا	تحقیق اور علمی تحقیق +	گلبرگ ۸۸	عبدالرزاق فاروقی ب، ر ۲۰۰۶/۳
۳۱۶: انیس سلطانی	بھوپال میں اردو تحقیق و تنقید کا ارتقا	برکت اللہ ۹۵	آفاق احمد تمثیل
۳۱۷: زاہدہ بانو	بہار میں اردو تحقیق، آزادی کے بعد	پٹنہ ۸۸	قریشہ حسین ب، ر ۹۷/۷
۳۱۸: صائمہ گل	فن تحقیق پر مطبوعہ کتب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاکر ف قرطبہ
۳۱۹: صائمہ ارم	اردو ادب میں ادبی تحقیق کے مباحث: قیام پاکستان کے بعد +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری اردو تحقیق
۳۲۰: طارق محمود	ریاست حیدر آباد دکن میں اردو تحقیق کی روایت (ستوط حیدر آباد دکن ۱۹۴۸ء تک)	ملتان، زت	روبینہ ترین ف زکریا
۳۲۱: عبدالکریم تماپوری	دکنی تحقیق اور اس کا تنقیدی جائزہ	میسور	معیار
۳۲۲: عظمیٰ فرمان	اردو کی ادبی تحقیق و تنقید میں خواتین کا حصہ (۱۹۴۷ء سے عہد حاضر تک)	کراچی ۹۹	جلیل اختر ف کراچی
۳۲۳: فوزیہ بانو	اردو تحقیق کا ارتقا: ۱۹۴۷ء سے ۱۹۷۵ء تک	گورکھ پور	اختر بستوی ۹۲/۱۰/۱۰
۳۲۴: کلیم الحق قریشی	یونیورسٹیوں میں اردو تحقیق: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۸۷	گیان چند ۹۶/۲/۱۰
۳۲۵: مبین رزاق	انفارمیشن ٹکنالوجی، اردو زبان و ادب اور تحقیق	جی سی یو ۲۰۰۴	ہارون قادر ف جی سی یو
۳۲۶: محمد عارف	تحقیقی مقالہ نگاری: طریق کار (ترجمہ مع حواشی و تعلیقات) +	اوپن ۹۵	رضی عابدی ف اوپن
۳۲۷: مظاہر شاہ	فن تحقیق پر مطبوعہ مواد [رسائل + مضامین] کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	ریاض مجید ف قرطبہ

● حوالہ جاتی مقالے (اشاریہ، کتابیات، فہرست)

۳۲۸: پروین جہاں	شاہراہ کا توضیحی اشاریہ	علی گڑھ	جہان اردو ۲۰۰۴ء
۳۲۹: ثمر حیدر	ڈاکٹر عبادت بریلوی کے ذخیرہ کتب کا اشاریہ +	جی سی یو، زت	خالد محمود بخراپی ف جی سی یو
۳۳۰: جمیل اختر	اشاریہ آج کل	جواہر ۸۸	معیار
۳۳۱: حسن طلعت	(حیدر آبادیونیورسٹی میں مخزنہ) کراچی کے رسائل کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۰ء
۳۳۲: دیوان حنا خاں	نیرنگ خیال کا موضوعاتی اشاریہ +	جواہر ۹۲	نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷ء
۳۳۳: ربیعہ نسreen	(ماہنامہ) قومی زبان کا توضیحی اشاریہ، ابتدائی چوتھائی صدی +	اوپن، زت	معین الرحمن ف اوپن
۳۳۴: زینت نہالی	رسالہ ساقی کا توضیحی اشاریہ: ۱۹۳۰ء تا ۱۹۴۰ء +	علی گڑھ ۹۲	قاضی افضل حسین دانش گاہ
۳۳۵: ساجدہ پروین	(رسالہ) غالب کی ادبی خدمات مع اشاریہ [۱۹۷۵ء تا ۱۹۹۰ء] +	اوپن ۲۰۰۱	معین الرحمن ف اوپن
۳۳۶: سعید الرحمن	نوائے ادب کی نصف صدی کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۰ء
۳۳۷: سلطان احمد	علی گڑھ میگزین کا توضیحی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۲	اصغر عباس دانش گاہ
۳۳۸: شاہ محمد، سید	حیدر آبادیونیورسٹی میں مخزنہ لاہور کے اردو رسائل کا اشاریہ ۱۹۴۷ء تک	حیدر آباد ۹۲	انور الدین ۹۶/۲/۱۰ء
۳۳۹: شلفہ بیگم	علی گڑھ انسٹی ٹیوٹ گرٹ کا توضیحی اشاریہ: ۱۸۸۶ء تا ۱۸۹۰ء +	علی گڑھ ۹۵	اصغر عباس دانش گاہ
۳۴۰: شلفہ جبین	رسالہ ہمایوں کا توضیحی اشاریہ ابتدا سے ۱۹۴۷ء تک +	علی گڑھ ۹۲	دانش گاہ
۳۴۱: شمیم بانو قریشی	(رسالہ) سب رس کراچی کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۰ء
۳۴۲: شمیمہ خاتون	معارف کا توضیحی اشاریہ: ۱۹۴۷ء تا ۱۹۷۲ء +	علی گڑھ ۹۲	دانش گاہ
۳۴۳: شیخ سلیم	حیدر آبادیونیورسٹی کے اردو مخطوطات کی وضاحتی فہرست +	حیدر آباد ۸۹	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۰ء
۳۴۴: صفدر مرزا	اردو کے اہم ناولوں کی کتابیات (۱۹۳۱ء تا ۱۹۸۶ء)	حیدر آباد ۹۰	انور الدین ۹۶/۲/۱۰ء
۳۴۵: صفیہ بانو	رسالہ شباب اردو کا وضاحتی اشاریہ +	جی سی یو، زت	محمد ہارون قادر ف جی سی یو
۳۴۶: طارق اقبال	خدا بخش کے اردو مخطوطات کی وضاحتی کتابیات ۱۹۶۰ء تک +	جواہر ۹۷	شارب ردولوی ب، ۹۸/۷ء
۳۴۷: طارق محمود	(مجلہ) عثمانیہ حیدر آباد کن کی ادبی خدمات اور توضیحی اشاریہ [جنرل لائبریری، ملیسی میں موجود فائل کے حوالے سے] +		
۳۴۸: طاہر مسعود خان	نیا دور لکھنؤ کا اشاریہ ۱۹۰۰ء تا ۲۰۰۱ء	روہیل کھنڈ	جہان اردو ۲۰۰۴ء
۳۴۹: عامر علی	الہلال اور البلاغ کا توضیحی اشاریہ +	علی گڑھ ۸۹	محمد نعیم دانش گاہ

۳۵۰: عبد المجید بٹ	ہمارا ادب کا اشاریہ +	کشمیر ۹۱	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۳۵۱: عظمت سلطانہ	شب خون کی پچیس سالہ تدوین اور خدمات (نثر)	گلبرگہ زت	اکرام باگ	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۵۲: فاطمہ راجا	اردو ناول کی توضیحی کتابیات (۱۸۹۸ء سے ۱۹۳۷ء تک)	دہلی	شمیم کھٹ	۵، ۱۵/۵۹۵
۳۵۳: فرح ذبح	کتب خانہ لطیف الزماں خاں میں گوشہ غالبیات کا توضیحی و تشریحی اشاریہ +	اوپن ۲۰۰۰	طاہر تونسوی	ف زکریا
۳۵۴: فیض رسول	سہ ماہی عبارت (حیدرآباد) کا توضیحی اشاریہ ۱۹۹۵ء تا ۲۰۰۲ء +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد ہارون قادر	ف جی سی یو
۳۵۵: عشرت فاطمہ سروری	(رسالہ) شب خون کا تجزیاتی و وضاحتی اشاریہ +	حیدرآباد ۹۲	رحمت علی خان	۵، ۲/۹۶۲
۳۵۶: غلام مصطفیٰ	ماہ نامہ سب رس، حیدرآباد: توضیحی اشاریہ اور تنقیدی جائزہ [۱۹۳۷ء تا ۱۹۷۰ء] +	اوپن، زت		ف اوپن
۳۵۷: قمر عباس	کتب سفر نامہ کا توضیحی اشاریہ +	اوپن ۹۷	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۳۵۸: ربیعہ نسرین	قومی زبان کا توضیحی اشاریہ +	اوپن ۲۰۰۵	معین الرحمن	ف اوپن
۳۵۹: محمد آفتاب عالم	تہذیب الاخلاق کا توضیحی اشاریہ: ۱۸۷۰ء تا ۱۸۷۷ء +	علی گڑھ ۹۱	الطاف حسین ندوی	دانش گاہ
۳۶۰: محمد افروز عالم	ہندوستان میں اردو ناولوں کی وضاحتی فہرست +	معتلا	عبد المنان طرزی	ب، ۳/۹۸۷
۳۶۱: محمد ریاض الدین	عربک پرشین ریسرچ انسٹی ٹیوٹ کے نادر مخطوطات	اجمیر		ف اجمیر
۳۶۲: محمد طاہر	علی گڑھ انسٹی ٹیوٹ گزٹ کا توضیحی اشاریہ: ۱۸۰۸ء تا ۱۸۸۵ء +	علی گڑھ ۹۵	اصغر عباس	دانش گاہ
۳۶۳: محمد تقسیم اللہ	رسالہ الفاظ کا توضیحی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۳	خورشید احمد	دانش گاہ
۳۶۴: محمد قیس اللہ	مظفر علی سید اور شاہد حمید کے ذخیرہ کتب کا توضیحی اشاریہ +	جی سی یو، زت	محمد سعید	ف جی سی یو
۳۶۵: محمد نعمت	آج کل کا توضیحی اشاریہ ابتدا سے ۱۹۵۰ء تک +	علی گڑھ ۹۰	مرزا کوکب قدر	دانش گاہ
۳۶۶: محمد نور الاسلام	معاصر کا توضیحی اشاریہ +	علی گڑھ ۹۰	نور الحسن نقوی	دانش گاہ

← ”رسائل“ کے تحت بھی بعض رسائل کے اشاریوں کا ذکر ملے گا۔

❁ تدوین

وضاحت: اس حصے میں کتابوں اور مخطوطات کی ترتیب و تدوین اور ان پر حواشی و تعلیقات سے متعلق مقالات کے حوالے جمع کیے گئے ہیں۔ کتابوں کے تجزیاتی اور تنقیدی مطالعات پر مشتمل مقالات کے حوالے اسی باب اول کے آخر میں ”کتب: مطالعہ و تجزیہ“ کے تحت ملیں گے۔

۳۶۷: آصف ظیل	تذکرہ طبقات الشعرا کی تنقید و ترتیب	دہلی	معیار
۳۶۸: آمنہ خاتون	تدوین دریائے لطافت	علی گڑھ ۵۲	محمد عزیز جنید

۳۶۹: ابوسلمان شاہ جہان پوری	تذکرہ خانوادہ ولی اللہی از سرسید [ترتیب و تدوین]	سندھ ۸۰	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۷۰: احسان کریم برق	ترابی اور تدوین و ترتیب دیوان [ترابی]	پٹنہ ۷۳	فیاض الدین حیدر ب، ب، ۹۷/۷۷	
۳۷۱: احمد علی قادری	مثنوی گلدستہ کی تنقیدی تدوین از شیخ داؤد صنعتی +	عثمانیہ	ابوالفضل محمود ب، ب، ۹۷/۷۵	
۳۷۲: ارجمند آرا	منشی بالکنند بے صبر کی مثنوی لخت جگر کی تدوین مع مقدمہ +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز ب، ب، ۹۸/۷۷	
۳۷۳: ارم اجمل ملک	اردو ناکم مرقع مسہر انگیز و قباد مطبوعہ ۱۸۸۹ء اور ۱۸۹۲ء کی تدوین +	ملتان ۲۰۰۳	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
۳۷۴: اسرائیل رضا	ترتیب و تدوین دیوان رضیہ خاتون جلیلہ خدا بخش	پٹنہ ۸۶		معیار
۳۷۵: اساماعیدی	دیوان حسرت عظیم آبادی، ترتیب و تدوین	علی گڑھ ۶۶	خورشید الاسلام	جنید
۳۷۶: اطہار الحسن قریشی	تدوین دیوان ناسخ اول کی غزلیات	علی گڑھ ۷۷	انصار اللہ	جنید
۳۷۷: افری افشار	تدوین و ترتیب دیوان ممنون	دہلی ۷۰	تنویر احمد علوی، ہ، ۷۰/۵۷	
۳۷۸: اقصی نسیم سندھو	تدوین کلیات نثر طارق جامی مع مقدمہ	ملتان، زت	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۷۹: ام حبیبہ	تدوین کلیات اقبال ارشد +	ملتان، زت	شازیہ غبرین	ف زکریا
۳۸۰: امینہ خاتون	تدوین دربائے لطافت	علی گڑھ		رفقار
۳۸۱: ایم ادریس چیمہ	سحر البیان کے ایک نادر قلمی نسخے کی تحقیق و تدوین +	نمل، زت	گوہر نوشاہی	ف نمل
۳۸۲: اورنگ زیب عالم گیر	تدوین کلیات شیخ امام بخش ناسخ	پنجاب ۹۰	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۳۸۳: باقر علی زیدی	تدوین دیوان محمد تقی ہوس	علی گڑھ		معیار
۳۸۴: بدر منیر الدین	مولوی عبدالحق کے غیر مدون خطوط کی تدوین +	اوپن ۹۷	معین الرحمن	ف اوپن
۳۸۵: بشری قریشی	علامہ طالوت کے غیر مدون شعری اور نثری سرمائے کی تدوین +	اوپن، زت	شفیق احمد	ف اوپن
۳۸۶: تابندہ بتول	سلیم واحد سلیم کے کلام کی تدوین +	اوپن ۹۵	آغا سہیل	ف اوپن
۳۸۷: تحسین اشرف	تدوین و تنقیہ گلشن ہند از مرزا علی لطف +	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	ف پنجاب
۳۸۸: تحسین فاطمہ	محمد جلیل کے کلام کی تدوین اور جائزہ +	اوپن، زت	ناہیدہ رحمن	ف اوپن
۳۸۹: تنویر احمد علوی	کلیات ذوق (تدوین) D	علی گڑھ		معیار
۳۹۰: طاہر حسن رضوی	مکمل دیوان احسن اللہ خان بیان دہلوی مع تقابلی متن			
	تنقیدی تعارف اور مکمل فرہنگ	اودے پور		ف اودے پور

۴۹۱: ماقف نفیس	کاشف الحقائق (جلد دوم) حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	معین الرحمن	ف اوپن
۴۹۲: ثروت علی خان	دیوان عبدالکریم شرقی: ترتیب و تدوین	اجیر	ف اجیر	
۴۹۳: جمیل اختر	عبدالعزیز فطرت کے کلام کی تدوین	سندھ ۹۹	سعدیہ نسیم	تحقیق ۱۴
۴۹۴: جمیل جالبی	مثنوی نظامی دکنی المعروف بہ کدم راؤ پدم راؤ کی ترتیب و تدوین D	کراچی	غلام مصطفیٰ خاں	سندھ
۴۹۵: جوہر حیات	کلیم جلیسری کے کلام کی تدوین و تجزیہ +	اوپن ۲۰۰۵	صابر گلروی	ف اوپن
۴۹۶: حبیب النساء بیگم	تدوین دیوان باقر آنی	ون کیشور ۸۸	معیار	
۴۹۷: حفیظ الدین	دیپک نہنگ عسرتی کی مثنوی کی تنقیدی تدوین	حیدر آباد	معیار	
۴۹۸: حمیرا خاتون	دیوان مسہدی بخش تسلیم، حواشی و تعلیقات	پٹنہ ۷۶	صدرالدین	ب، ر، ۹۷/۷۷
۴۹۹: حمیرہ جلیلی	سب رس کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۵	حفیظ قتل	ز، ۷۵/۵۸/۷۹
۵۰۰: خالدہ بیگم	پھول بن نسخہ لندن: ایک تعارف +	گلبرگ ۸۹	رائی قریشی	ب، ر، ۲۰۰۶/۳
۵۰۱: خلیل احمد	نور اللغات (حصہ سوم و چہارم) کی تدوین و نوبع مقدمہ +	ملتان، زت	محمد ساجد خاں	ف زکریا
۵۰۲: ناصرہ بتول	نور اللغات (حصہ اول و دوم) کی تدوین و نوبع مقدمہ +	ملتان، زت	محمد ساجد خاں	ف زکریا
۵۰۳: خورشید حرا صدیقی	دیوان مرزا تقی خان ترقی کی تدوین	علی گڑھ	ب، ر، ۹۶/۱۰	
۵۰۴: ذکیہ جیلانی	تنقید و تدوین دیوان نواب یوسف علی خان ناظم	علی گڑھ ۷۶	عتیق احمد صدیقی	جنید
۵۰۵: رابعہ رضوی	تدوین کلام نوح ناروی	اوپن ۲۰۰۵	اورنگ زیب عالم گیر	ف اوپن
۵۰۶: ربیعہ نصرت	شاہ نامہ اسلام جلد اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	مظفر عباس	ف اوپن
۵۰۷: رحمت علی شاد	بیدل حیدری کے غیر مطبوعہ و غیر مدون کلام کی تحقیق و تدوین	اوپن، زت	اختر شمار	ف اوپن
۵۰۸: رخشندہ بتول	حافظ امرتسری: تدوین کلام +	اوپن، زت	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۵۰۹: رضا حسین سیال	مقدمات عبدالحق [مرتب: عبادت بریلوی] تصحیح متن حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	معراج نیر: زیدی	ف اوپن
۵۱۰: رضیہ صدیقی	دیوان سلطان کی تنقیدی تدوین	عثمانیہ ۷۷	غلام عمر خان	ز، ۷۵/۶۸/۷۹
۵۱۱: رئیس احمد نعمانی	احمد حسین بحر اور ان کے تذکروں کا تنقیدی متن	لکھنؤ		
۵۱۲: ریاض الحسن قاسمی	تدوین دیوان آبرو	علی گڑھ ۷۶	محمد نعیم	جنید
۵۱۳: ریحانہ خاتون	مولانا ظفر علی خاں کی غیر مطبوعہ تحریریں: تدوین و مقدمہ +	اوپن ۹۳	غلام حسین ذوالفقار	ف اوپن

۵۱۴: زاہد منیر عامر	کلیات میر سوز، ترتیب و تدوین	پنجاب ۹۹	خولجہ محمد زکریا	یادداشت
۵۱۵: زمر کوثر	تدوین دیوان غمگین	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	یادداشت
۵۱۶: زیب النساء	تدوین کلیات میر حسن	راجستھان	فجے پور	
۵۱۷: زینت ساجدہ	نوسر ہار، تدوین و تفسیر	عثمانیہ ۷۴	حفیظ قتل	۷/۶/۸۰ء
۵۱۸: سراج الحق قریشی	دیباچہ دیوان زادہ شاہ حاتم	علی گڑھ ۵۳	جنید	
۵۱۹: سلطان محمود حسین	خطبات گارساں دتاسی، ترتیب و تعلیقات	سندھ ۷۷	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۴
۵۲۰: سلیم احمد	اردو کے خطبات، آزادی کے بعد: تدوین	گورکھ پور ۹۰	محمود الہی	۱۱/۱۱/۱۵ء
۵۲۱: سلیمان حسین	فسانہ عجائب: ترتیب و تدوین D	لکھنؤ ۷۳		۷/۵/۱۵ء
۵۲۲: سمیرا حمیری	مرزا ابن حنیف کے علمی و ادبی مضامین کی ترتیب و تدوین +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف زکریا
۵۲۳: سمیرا انجم	تدوین کلیات جلال مرزا خانی	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید	ف زکریا
۵۲۴: سمیہ ولی خان	تدوین کلیات قادر بخش ممتاز [پ: ۱۸۸۸ء - و: ۱۹۵۱ء] +	ملتان ۲۰۰۶	انوار احمد	ف زکریا
۵۲۵: سہیلہ فاروقی	سعادت یار خاں رنگین کے کلیات رنگین کی تنقیدی تدوین	کراچی ۲۰۰۶	ظفر اقبال	ف کراچی
۵۲۶: شازیہ بی بی	تدوین کلیات جاوید علی سید مع مقدمہ +	ملتان ۲۰۰۵	محمد ساجد خان	ف زکریا
۵۲۷: شازیہ حسین	شاہ نامہ اسلام جلد دوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اوپن
۵۲۸: شاہد الحق چشتی	تدوین دیوان ناسخ (دوم) مع مقدمہ	راجستھان	فجے پور	
۵۲۹: شبیہ الحسن	(سید) آل رضا لکھنوی اور ان کے مراٹھی [تدوین] +	اوپن ۹۱	سجاد باقر رضوی	ف اوپن
۵۳۰: شبیہ الحسن نونہروی	زاد آخرت مصنفہ مرزا مغل غافل کی تنقیدی تدوین D	لکھنؤ ۷۶		۷/۶/۱۵ء
۵۳۱: شفیع الرحمن	کاشف الحقائق، حواشی و تعلیقات جلد اول +	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی	ف اوپن
۵۳۲: شکیلہ ایاز	واقف دہلوی: احوال، تدوین، دیوان و تنقید کلام	پٹنہ ۸۵	معیار	
۵۳۳: شگفتہ زکریا	تدوین دیوان شیخ ولی اللہ محب	پنجاب ۹۲	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۵۳۴: شمس الدین صدیقی	کلیات سودا کی تدوین مع مقدمہ و فرہنگ	لندن ۶۷	عبادت بریلوی	معین
۵۳۵: شمع پروین	دیوان شیفہ کی تنقید و تدوین مع مقدمہ	علی گڑھ	نعیم احمد	فرحت
۵۳۶: شمیم احمد	تدوین و ترتیب دیوان عبدالوہاب بکرد D	منظر پور ۶۷	معیار	

۵۳۷: شمیم فاطمہ خاں	دیوان احسن اللہ خاں بیان: ترتیب و تدوین مع مقدمہ، فرہنگ و حواشی	علی گڑھ ۷۴	معین احسن جذبی	جنید
۵۳۸: شہناز ذکیہ	عبرتی کی تصنیف ریاض الافکار کی تدوین مع نقد و تبصرہ	پٹنہ ۹۱	خورشید جہاں	ب، ۹۷/۷۷
۵۳۹: صابرہ بیگم	تدوین دیوان حفیظ دہلوی مع مقدمہ، حواشی و فرہنگ	علی گڑھ ۸۱	الطہر پرویز	جنید
۵۴۰: صاحب الحسن	مرزا مغل غافل کی زاد آخرت کی تنقیدی تدوین	لکھنؤ ۷۶		معیار
۵۴۱: صالحہ بیگم	دیوان قیس کی تنقیدی تدوین +	عثمانیہ ۷۸	حفیظ قیس	ب، ۹۷/۵۷
۵۴۲: صدیقہ ارمان	کلیات معنون: تدوین و ترتیب D	کراچی		ف کراچی
۵۴۳: صفدر علی شاہ	خطر تہمتی، تدوین آثار مع مقدمہ +	اوپن ۲۰۰۱	اسلم ضیا	ف اوپن
۵۴۴: ضیاء الدین خاں نیازی	تدوین کلام ممتاز احمد خاں مع مقدمہ	اوپن ۲۰۰۵	نذر صابری	ف اوپن
۵۴۵: ضیاء فاطمہ ظفر	دیوان میر (اول) ترتیب، تدوین، حواشی و مقدمہ	علی گڑھ ۷۷		جنید
۵۴۶: طیب صدیقی	کلیات خواجہ سلطان جان: تدوین و تحقیق D	متھلا		معیار
۵۴۷: طیب منیر	چراغ حسن حسرت کی غیر مدون تحریروں کی تدوین اور ان کا جائزہ [شاعری] +	اوپن ۹۱	سلطانہ بخش	ف اوپن
۵۴۸: عارف محمود	انجمن پنجاب کے دو مشاعروں 'زمستان' اور 'محب وطن' کی تدوین متن +	اوپن ۹۲	وحید قریشی	ف اوپن
۵۴۹: عارف پروین	تدوین دیوان معروف	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	فرحت
۵۵۰: عاصمہ کوثر	تدوین کلیات کشفی ملتانی +	ملتان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف زکریا
۵۵۱: علیم محمد نذیر حسن	مثنوی خوب تونگ از میاں محمد خوب چشتی کی ترتیب و تدوین	بہمنی ۵۹		معیار
۵۵۲: عاصمہ منصور	میر تقی میر: حیات و شاعری از خواجہ احمد فاروقی			
۵۵۳: عائشہ نور	(ترتیب و تدوین نوع حواشی) +	ملتان ۲۰۰۶	محمد ساجد خان	ف زکریا
۵۵۴: عبد الحمید فاروقی	یاد ایام (عبدالرزاق کان پوری) حواشی و تعلیقات +	پنجاب ۲۰۰۶	محمد سلیم ملک	اردو تحقیق
۵۵۵: عبدالرؤف	یوسف زلیخا از امین گجراتی، ترتیب و تدوین	بہمنی		فرحت
۵۵۶: عبدالسلام عادل	میر باقر مخلص مرشد آبادی: ان کی زندگی، شاعری اور ان کے دیوان کے			
۵۵۷: عبد الوارث قاضی	مخطوطات کا تنقیدی مطالعہ	کلکتہ ۷۶		معیار
۵۵۸: علی نقی	(ڈاکٹر) الیاس عشقی کے اردو نثری سرمائے کی ترتیب و تدوین اور تعلیقات +	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
۵۵۹: علی نقی	دور صفویہ کا ایک ممتاز شاعر [مع تدوین و تحشیہ متن دیوان]	پٹنہ ۹۹	غفار صدیقی	ب، ۹۷/۷۷

۵۵۸: عبدالوہاب تنیم	تدوین دیوان ذکانشوری	ڈن کیشور	معیار
۵۵۹: عتیق احمد صدیقی	قصائد سودا: تدوین و تنقید	علی گڑھ ۷۲	آل احمد سرور جنید
۵۶۰: عذرا بتول	صابر دہلوی کے کلام کی تدوین و مقدمہ	اوپن ۹۸	انوار احمد ف اوپن
۵۶۱: عطیہ سلطانہ	دیوان غواصی کی تنقیدی تدوین اور ان کی شاعری کی قدر و قیمت	عثمانیہ ۸۸	معیار
۵۶۲: علی باقر زیدی	کلیات ثناء اللہ خاں فراق دہلوی مع مقدمہ	علی گڑھ ۸۶	نور الحسن نقوی جنید
۵۶۳: علی جاوید	جعفر زئی کے کلیات کی تدوین	جواہر ۷۹	محمد حسن ب، ۷۸/۹۸
۵۶۴: علی رضا	فیض احمد فیض کے غیر مطبوعہ خطوط کی تدوین	اوپن، زت	ناہید رحمان ف اوپن
۵۶۵: عنایت علی شاہ	محمد نذیر اشک کے غیر مطبوعہ کلام کی تدوین	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر ف اوپن
۵۶۶: غلام صابر	نگارستان [ظفر علی خاں] نقد متن حواشی و تعلیقات	اوپن، زت	غلام حسین ذوالفقار ف اوپن
۵۶۷: فاخرہ منصور	ترتیب و تدوین کلیات طالب علی خان عیش: تدوین مع مقدمہ، حواشی و فرہنگ	علی گڑھ	جنید
۵۶۸: فاروق احمد صدیقی	دیوان ریاض حسن خان خیال کی ترتیب و تدوین	مظفر پور ۷۸	معیار
۵۶۹: فخر حسین بخاری	تعلیقات گارساں دتاسی، جلد دوم	اوپن، زت	سلطان محمود حسین ف اوپن
۵۷۰: فرحت افزا	حسن بخش گردیزی کے سفر ناموں کی تدوین	ملتان ۲۰۰۳	عقیلہ بشیر ف زکریا
۵۷۱: فرحت فاطمہ	دیوان یقین: ترتیب مع مقدمہ و فرہنگ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی، ۷۵/۵۹
۵۷۲: فرزانه پروین	نوطرز مرصع [ترتیب و تصحیح متن] از محمد غوث زرین	ملتان ۲۰۰۳	روبینہ ترین ف زکریا
۵۷۳: فضل حق کامل قریشی	دیوان میر اثر، ترتیب و تدوین	دہلی	ظہیر احمد صدیقی، ۷۵/۵۹
۵۷۴: فیض رسول	مقالات محمود شیرانی (جلداول، دوم، سوم اور نہم) حواشی و تعلیقات	جی سی یو، زت	وحید قریشی ف جی سی یو
۵۷۵: قریش حسین	کلیات حضرت رکن الدین عشقی	پٹنہ	فرحت
۵۷۶: قمر علی زیدی	تدوین دیوان محمد تقی ہوس	علی گڑھ	معیار
۵۷۷: کافہ چودھری	تدوین حکایات بید پائے، ترجمہ مرزا محمد رشید مع مقدمہ	ملتان ۲۰۰۵	عبدالرحمن عابد ف زکریا
۵۷۸: کامران حسین	تدوین مع مقدمہ دیوان (اردو) امید ملتانی	اوپن، زت	مختار احمد ظفر ف اوپن
۵۷۹: کامنی بیگم	دیوان میر دوم اور سوم	علی گڑھ ۷۷	جنید
۵۸۰: کلیم الحق قریشی	ریحانہ لکھنوی کی مثنوی خیابان کی تدوین	گیان چند	۷۶/۳

۵۸۱: کوب النساء بیگم	مثنوی مرآۃ الحشر از عراقی بجنوری: تنقید تدوین	عثمانیہ ۹۰	معیار
۵۸۲: کوب النساء بیگم	تبید النساء کی تنقید تدوین +	عثمانیہ ۸۳	صدر علی بیگ ب، ۹۷/۵
۵۸۳: گلزار حسین، سید	مقالات گارسان دناسی ۷۳-۱۸۷۰ء: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	سلطان محمود حسین ف اوپن
۵۸۴: محبوب اقبال	دیوان خلیل، ترتیب و تدوین مع مقدمہ و حواشی	پنڈہ ۹۱	یوسف خورشیدی ب، ۹۷/۵
۵۸۵: محمد ابرار احمد	تدوین آب حیات [مقدمہ و حواشی و تعلیقات] +	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد ف زکریا
۵۸۶: محمد امین، سید	میر کے چوتھے، پانچویں اور چھٹے دیوان کی تدوین مع مقدمہ	علی گڑھ	معیار
۵۸۷: محمد حبیب، خواجہ	دیوان دانش: ترتیب و تدوین	مظفر پور ۸۱	معیار
۵۸۸: محمد حنیف	تدوین کلیات عرش صدیقی مع مقدمہ	ملتان، زت	روبینہ ترین ف زکریا
۵۸۹: محمد خلیل	مرزا ہادی رسوا کی شاعری کی تدوین +	اوپن، زت	گوہر نوشاہی ف اوپن
۵۹۰: محمد ذکی الحق	غزلیات میر حسن دہلوی D	علی گڑھ ۷۶	جنید
۵۹۱: محمد ساجد خاں	تدوین کلیات میر تقی میر: دیوان اول تا ششم مع مقدمہ	ملتان ۲۰۰۳	فرمان فتح پوری روبینہ ترین ف زکریا
۵۹۲: محمد شمیم احمد	تذکرہ خوش معرکہ زیبا [تدوین و ترتیب]	لکھنؤ ۷۷	معیار
۵۹۳: محمد طاہر	ترتیب و تدوین شیخ مہدی علی خاں ذکی مع مقدمہ، فرہنگ و حواشی	علی گڑھ	رفقار
۵۹۴: محمد عباس	ترتیب و تدوین کلیات پرویز شاہدی	بھاگل پور ۸۹	معیار
۵۹۵: محمد علی رضا	مسدس حالی: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۵	رفیق بیگ ف اوپن
۵۹۶: محمد معز الدین	قائم چاند پوری: ترتیب کلام مع مقدمہ	ڈھاکا ۶۳	عندلیب شادانی معین
۵۹۷: محمد بیگم مطلب	دیوان احسن الدین خان میاں کی تنقید تدوین	عثمانیہ ۷۷	رفیعہ سلطانہ ۷۷/۶/۸
۵۹۸: محمود قادری	وجدی کی مثنوی مخزن عشق کی تنقید تدوین	عثمانیہ ۷۸	غلام عمر خان ۷۷/۶/۸
۵۹۹: معین الدین عقیل	اردو کی اولین نثری خودنوشت: نبیتی کہانی [مقدمہ، حواشی، تعلیقات] D	کراچی ۲۰۰۳	ف کراچی
۶۰۰: مقبول احمد نسیم	ترتیب و تدوین دیوان چشتی +	نمل ۲۰۰۷	گوہر نوشاہی ف نمل
۶۰۱: غشاء الرحمن خاں	میر نظام الدین منون دہلوی اور ان کا دیوان	ناگ پور ۷۷	معیار
۶۰۲: مہ جبین	انتخاب یادگار از امیر مینائی: تنقیدی مطالعہ و تدوین +	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسم ۷۷/۶/۸

۶۰۳: مہ جبین	تذکرہ شعرا انتخاب یادگار از امیر مینا کی کی تنقیدی تدوین:	معیار	روہیل کھنڈ ۹۰
۶۰۴: مہر سلطانہ افشاں	مقبر خاں عمر اورنگ آبادی کی مثنوی یوسف زلیخا	معیار	عثمانیہ ۸۳
۶۰۵: مہیند رتا تھ پروانہ	داستان ہفت سیاح کی تنقیدی تدوین	معیار	جموں
۶۰۶: میوند رب نواز	تدوین کلیات السلم انصاری مع مقدمہ +	معیار	ملتان ۲۰۰۵
۶۰۷: ناصرہ بتول	نور اللغات (حصہ سوم و چہارم) کی تدوین نومع مقدمہ +	معیار	ملتان، زت
۶۰۸: نبیلہ اعوان	شاہ نامہ اسلام جلد سوم، حواشی و تعلیقات +	معیار	اوپن، زت
۶۰۹: نذیر احمد	کتاب نورس D	معیار	لکھنؤ ۵۷
۶۱۰: نور الحسن نقوی	عیار الشعرا کی تدوین D	معیار	علی گڑھ
۶۱۱: نور الحسن ہاشمی	کلیات ولی: ترتیب، تہذیب D	معیار	لکھنؤ ۵۷
۶۱۲: نور السعید اختر	کلاسیکی اردو ادب کا مطالعہ مع تنقیدی تدوین مقدمہ	معیار	ناگ پور
۶۱۳: نیر اقبال	اردو قواعد کی تدوین کے اصول D	معیار	علی گڑھ
۶۱۴: واصفہ جبین	تدوین کلام فرید (اردو) مع مقدمہ +	معیار	ملتان ۲۰۰۵
۶۱۵: وسیم عباس	تدوین کلیات رحمان فراز	معیار	ملتان، زت
۶۱۶: ہارون الرشید	حکیم سید فخر الدین: حیات و کارنامے اور ان کے تذکرہ	معیار	انوار احمد
۶۱۷: یوسف التمام	ریختہ گویان ہند کی تنقیدی تدوین	معیار	لکھنؤ ۷۹
	مثنوی نہسہ درہن کی تنقیدی تدوین	معیار	عثمانیہ

✽ رسائل

اس حصے میں حوالوں کو رسالوں (کے ناموں) کی الف بائی ترتیب سے مرتب کیا گیا ہے۔ رسائل کے مزید نام باب اول کے عنوانات: ”حوالہ جاتی مقالے“، ”اقبالیات“ (ز۔ حوالہ جاتی مقالے) اور ”صحافت“ کے تحت بھی ملیں گے۔

۶۱۸: شمول حسن	آج کل کی ادبی خدمات [۱۹۳۳ء تا ۱۹۸۵ء]	پٹنہ ۷۹	کلیم احمد عاجز	ب، ۹۷/۷۷
۶۱۹: شگفتہ حسین	(ماہنامہ) ادب لطیف کی ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۱	انوار احمد	ف زکریا

۶۲۰: رفیع احمد	(کشمیر میں اردو کے) ادبی رسائل: ایک تحقیقی جائزہ +	کشمیر ۹۲	مجید مضمیر	بازیافت
۶۲۱: روشن آرا ماؤ	(ادبیات اردو کے ارتقا میں) رسائل کا کردار	پنجاب ۸۱	وحید قریشی	ف پنجاب
۶۲۲: رحمان غنی، سید	اردوئے معلیٰ کی ادبی خدمات	پٹنہ ۸۳		معیار
۶۲۳: دولت خاتون	(رسالہ) افسر کی وضاحتی کتابیات اور علمی و ادبی خدمات +	عثمانیہ	محمد علی اثر	۹۳/۱۰/۲۳، ۵
۶۲۴: محمد اشرف کمال	(اردو زبان و ادب کے تہذیبی و فکری رجحانات کے فروغ میں) افکار کا کردار	ملتان ۲۰۰۶	قاضی عابد	ف زکریا
۶۲۵: محمد عمر	الہنج کی ادبی خدمات	پٹنہ ۸۰	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۶۲۶: نرگس جہاں	(دی یگ جینکس آف) الہنج فوق آف مفتی گنج	پٹنہ ۷۵	کلیم الدین احمد	ب، ۹۷/۷
۶۲۷: محمد جاوید قادر	سہ ماہی الزبیر کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۳	شفیق احمد	ف اوپن
۶۲۸: کلکیل اختر	(اردو کے نثری اسلوب پر صحافت کا اثر)، الہلال کی روشنی میں +	جواہر ۸۹	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۶۲۹: شعائر اللہ خاں و جی	(انیسویں صدی میں) اردو رسائل: ایک تجزیاتی مطالعہ	مگدھ ۹۰	زین العابدین	۹۳/۱۰/۲۳، ۵
۶۳۰: عبدالرزاق فاروقی	اودھ پنچ کی ادبی خدمات	ون کیشور		فرحت
۶۳۱: سائرہ بانو	(جدید اردو تنقید کے فروغ میں اردو کے نمائندہ) رسائل کا کردار:			
	اوراق، صریح، آئندہ، ارتقاء، تشکیل	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد	ف زکریا
۶۳۲: محمود احمد اسیر	اوراق کی ادبی خدمات	اوپن ۹۷	انور محمود خالد	ف اوپن
۶۳۳: محمد سجاد	اورینٹل کالج میگزین میں شائع شدہ اردو نثری متون کا			
	تحقیقی و تنقیدی جائزہ [اگست ۱۹۴۷ء سے ۲۰۰۰ء]	اوپن، زت	خواجه محمد زکریا	ف اوپن
۶۳۴: رخسانہ	بچوں کے رسائل ۱۹۴۷ء کے بعد	پٹنہ ۹۰	اعجاز علی ارشد	ب، ۹۷/۷
۶۳۵: فریدہ گوہر	(پنجاب میں) بچوں کے اردو رسائل ۱۹۴۷ء تا ۱۹۹۹ء +	اوپن ۲۰۰۰	محمود الرحمن	ف اوپن
۶۳۶: شاہ سعید احمد	(اردو کی ترویج و ترقی میں) بزمِ سخن کا کردار	اوپن ۹۳	صابر کلروی	ف اوپن
۶۳۷: محمد احمد خان	(ماہنامہ) تخلیق کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	نجیب جمال	ف اوپن
۶۳۸: فرح تبسم	تہذیب الاخلاق کے نمائندہ قلمی معاونین	علی گڑھ		رفار
۶۳۹: نفیس بانو	تہذیب الاخلاق، تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۹	عتیق احمد صدیقی	جنید
۶۴۰: فرزانہ خلیل	(رسالہ) جامعہ کا تنقیدی اشاریہ ۱۹۴۳ء سے ۱۹۴۷ء تک	ملیہ اسلامیہ	صادقہ ذکی	ب، ۲۰۰۰/۷
۶۴۱: جاوید خان آفریدی	جریدہ کی ادبی خدمات مع اشاریہ +	اوپن ۹۹	ظہور احمد اعوان	ف اوپن

۶۴۲: انورالدین	حیدر آباد کن کے علمی و ادبی رسائل کا تنقیدی جائزہ ۱۹۷۷ء تک	حیدر آباد ۸۴	گیان چند	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۴۳: محمد ناظم علی	حیدر آباد کے ادبی رسائل (آزادی کے بعد سے حال تک) +	حیدر آباد ۸۵	شمیہ شوکت	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۴۴: تنسیم فاطمہ برلاس	(اردو میں) خواتین کے رسائل ۱۹۷۷ء تک +	حیدر آباد ۹۱	شمیہ شوکت	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۴۵: سیدہ شہلا	(آزادی کے بعد اردو میں) خواتین کے رسائل	حیدر آباد ۹۴	انورالدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۴۶: شیدامحمد	(اسلامیہ کالج پشاور کا مجلہ) خیبر: لسانی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	صابر کلوروی	ف اوپن
۶۴۷: شفیع احمد عثمانی	(ماہنامہ) زمانہ کانپور کا اردو ادب کے ارتقا میں حصہ	لکھنؤ ۷۸		۷۹/۶/۱۵، ۵
۶۴۸: شفیع احمد عثمانی	اردو ادب کے ارتقا میں زمانہ کانپور کا حصہ	لکھنؤ ۷۴		معیار
۶۴۹: سجاد حیدر پرویز	(اردو افسانے کے فروغ میں) ساقی کا کردار	ملتان ۲۰۰۲	انوار احمد	ف زکریا
۶۵۰: بہار مصطفیٰ امسی	(مجلہ) سر سیدین کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اوپن
۶۵۱: جہاں داد خاں	سفیر سخن: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	صابر کلوروی	ف اوپن
۶۵۲: آصف جہانگیر	(مجلہ) سیب کے تخلیقی اور فکری کردار کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	ممتاز خان کلیانی	ف زکریا
۶۵۳: اے ایم اے عزیز	شگوفہ کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۱	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۵۴: مقبول احمد شاکر	(ادبی جریدہ) صحیفہ لاہور کی ادبی خدمات +	ملتان ۹۸	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
۶۵۵: محمد عطاء اللہ خاں	(مجلہ) عثمانیہ کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۸۸	انورالدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۶۵۶: اصغر عباس	علی گڑھ انسٹی ٹیوٹ گزٹ کا تنقیدی مطالعہ اور			
	اس کا اثر اردو صحافت پر	علی گڑھ		رفار
۶۵۷: ابرار احمد عابدی	(اردو کی ادبی تحقیق و تنقید کی روایت کے ارتقا میں مجلہ) فنون کا فکری			
	کردار [۱۹۶۳ء تا ۲۰۰۰ء]	ملتان، زت	روبینہ ترین رقاضی عابد	ف زکریا
۶۵۸: غلام نبی	(معاصر تخلیقی و فکری رجحانات کے فروغ میں مجلہ) فنون کا کردار			
	[اردو شعروادب کے حوالے سے ۱۹۶۳ء تا ۲۰۰۰ء]	ملتان، زت	روبینہ ترین رقاضی عابد	ف زکریا
۶۵۹: ہمایوں خان ہا	(ماہنامہ) قند (مردان) کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۲	اعجاز راہی	ف اوپن
۶۶۰: افتخار احمد	(مجلہ) کامران سرگودھا کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	سردار احمد	ف اوپن
۶۶۱: رفیع احمد بٹ	۱۹۶۰ء کے بعد اردو کے ادبی رسائل +	کشمیر ۹۶	مجید مضمیر	بازیافت

۶۶۲: عتیق احمد جیلانی	(رسالہ) معارف کا اردو ادبی سرمایہ: ایک تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	سعدیہ نسیم	ف سندھ
۶۶۳: اکبر علی	(رسالہ) معاصر [پٹنہ] کی ادبی خدمات	پٹنہ ۹۰	ممتاز احمد	ب، ر ۷/۷۹
۶۶۴: فرحین فیاض	(ماہ نامہ) مسہر نسیم روز کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۶۶۵: محمد عظیم الحق	ندیم گیا کی ادبی خدمات	پٹنہ	ممتاز احمد	ب، ر ۷/۷۹
۶۶۶: غلام یلین	(اردو افسانے کی تخلیقی روایت اور) نقوش +	ملتان ۹۵	انوار احمد	ف زکریا
۶۶۷: نسیم سراج	نقوش کے خطوط نمبر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	صابر کلوروی	ف قرطبہ
۶۶۸: طارق فاطمی	(ماہ نامہ) نگار کے پچیس سال	مگدھ ۸۷		معیار
۶۶۹: محمد انور نذیر علوی	نگار پاکستان کی ادبی خدمات، ۱۹۶۲ء تا ۱۹۹۳ء +	اوپن ۹۶	محمد مظفر عالم جاوید	ف اوپن
۶۷۰: محمد ممتاز خان کلیانی	نگار کی ادبی خدمات و روایات، ایک تجزیہ	ملتان ۲۰۰۰	نجیب جمال	ف زکریا
۶۷۱: رعنا جمیل	نوائے ادب کی ادبی خدمات	پٹنہ ۹۰	ممتاز احمد	ب، ر ۷/۷۹
۶۷۲: اطہر مسعود خان	(اشاریہ رسالہ) نیا دور، لکھنؤ ۱۹۵۵ء تا ۲۰۰۱ء	روہیل کھنڈ	حسن احمد نظامی	ب، ر ۵/۲۰۰۴
۶۷۳: غفور احمد	رسالہ نیا دور کی ادبی خدمات مع توضیحی اشاریہ +	اوپن، زت	معین الدین عقیل	ف اوپن
۶۷۴: محمد انور نذیر علوی	نیرنگ خیال کی ادبی خدمات	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ	ف بہاول پور
۶۷۵: غلام فرید	(انوائج پاکستان کے ہفت روزہ) ہلال، کی ادبی خدمات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ] +	اوپن ۲۰۰۰	بشیر سیفی	ف اوپن

اقبالیات

✽ سوانح اقبال

۶۷۶: احمد سعید منہاس	اقبال اور اسلامیہ کالج لاہور +	اوپن، زت	آغا یمن	ف اقبالیات
۶۷۷: بشیر احمد بشیر	اقبال بحیثیت وکیل +	اوپن ۹۴	طاہر تونسوی	ف اقبالیات
۶۷۸: ثریا جبین	اقبال کا برصغیر میں، لاہور سے باہر قیام اور سرگرمیوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۶۷۹: حصہ خالدي	دستاویزات اقبال، انگلستان میں +	اوپن، زت	محمد اکرم چغتائی	ف اقبالیات
۶۸۰: خالد محمود	کشمیری شخصیات سے اقبال کے ذاتی و فکری روابط +	اوپن، زت	مظفر ملک	ف اقبالیات
۶۸۱: خالدہ سلطانہ	حیات و شخصیت اقبال: خطوط کے آئینے میں +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۶۸۲: خدیجہ یاسمین	اقبال اور سائنس کمیشن +	اوپن ۹۲	احمد سعید	ف اقبالیات
۶۸۳: راجا عبدالقیوم	تقسیم برصغیر کی دستاویزات میں علامہ اقبال کی سیاسی خدمات کا جائزہ +	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۶۸۴: راشدہ نورین	علامہ اقبال اور آل انڈیا کشمیر کمیٹی +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۸۵: ریحانہ کوثر	اقبال کا جرمنی میں قیام +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۸۶: زمرہ کوثر	۱۹۴۷ تک اقبال پر مطبوعہ اہم اردو کتب میں شخصیت اقبال کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۵	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۶۸۷: سخاوت خاں	آفتاب اقبال +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۸۸: ظفر الاسلام	علامہ اقبال کا دورہ جنوبی ہند +	بنگلور ۹۵	محمد نور الدین	کتبیات
۶۸۹: عبدالرشید ملک	علامہ اقبال کی مسلم لیگ سے وابستگی +	اوپن ۹۱	محمد رشید	ف اقبالیات
۶۹۰: عبدالکریم قاسم	علامہ اقبال کے اساتذہ +	اوپن ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۶۹۱: محمد ارشد جاوید العزیز	علامہ اقبال بحیثیت ممبر لیجسلیٹو کونسل +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۶۹۲: محمد علی خاں	علامہ اقبال کے بیرون برصغیر سفر: ایک تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۴	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۹۳: محمد وقار چیمہ	علامہ اقبال اور شیخ عطا محمد کے روابط +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۹۴: منظور حسین	اقبال کی سیاسی زندگی کا ارتقا	اوپن	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۶۹۵: نذر خلیق	اقبال کے ریاست بہاول پور کے ساتھ تعلقات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	شفیق احمد	ف اقبالیات

● اقبال اور شخصیات

وضاحت: اس حصے میں مقالہ نگاروں کے بجائے شخصیات کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب پیش نظر رکھی گئی ہے۔

۶۹۶: چمن لال ریٹا	(اقبال اور) آرو بندو..... [مقالہ ہندی زبان میں ہے]	کشمیر ۸۵	مخدومی
۶۹۷: سمیع اللہ	(اقبال اور) ابن تیمیہ: افکار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	سمیل حسن
۶۹۸: سراج الدین	(علامہ اقبال پر) ابن خلدون کے عمرانی و تاریخی اثرات +	اوپن ۹۴	امین اللہ و شیر
۶۹۹: غزالہ ہمایوں	(اقبال اور) ابن رشد کے چینی روابط +	اوپن ۹۵	عبدالخالق
۷۰۰: عظیم اللہ جندران	(مولانا) احمد رضا خان اور علامہ اقبال کے تعلیمی نظریات کا تقابلی جائزہ	بہاول پور ۲۰۰۲	نقطہ نظر ۱۰/۲۰۰۳
۷۰۱: رانا افتخار احمد	(اقبال اور) اشننگر کے تصور تاریخ کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	وحید عشرت
۷۰۲: محمد یونس میو	(علامہ محمد اقبال اور مولانا) اشرف علی تھانوی: افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۹	محمد طفیل ہاشمی

- ۷۰۳: اکرام اللہ شاہد (اقبال اور) افغان شخصیات اوپن، زت صابر گلوروی ف اقبالیات
- ۷۰۴: غلام مصطفیٰ (علامہ اقبال اور سید جمال الدین) افغانی + اوپن، زت محمد صالح طاہر ف اقبالیات
- ۷۰۵: منزل حسن (اقبال اور) افلاطون + اوپن ۹۵ وحید عشرت ف اقبالیات
- ۷۰۶: محمد شمیم بٹ اکبر اور اقبال کی تنقید مغرب: ایک تحقیقی مطالعہ کشمیر، زت بشیر احمد نحوی ف مخدومی
- ۷۰۷: محمد آصف اعوان (اقبال اور) اکبر الہ آبادی کی تنقید مغرب، تحقیقی مطالعہ اوپن ۹۴ غلام حسین ذوالفقار ف اقبالیات
- ۷۰۸: بختیار معراج امام غزالی، شاہ ولی اللہ اور اقبال کے تعلیمی افکار کا تقابلی جائزہ اوپن، زت خوشی محمد ف اقبالیات
- ۷۰۹: طارق احمد مسعود غزالی: Al-Ghazali & Iqbal, their Perspective on Education + کشمیر ۲۰۰۴ بشیر احمد نحوی ف مخدومی
- ۷۱۰: زیب التماس رویا (کلام اقبال میں) انبیاء کا تذکرہ اوپن ۲۰۰۱ وحید عشرت ف اقبالیات
- ۷۱۱: شاہدہ یوسف (اقبال اور ٹی ایس) ایلٹ اوپن ۲۰۰۵ عبدالغنی ف اقبالیات
- ۷۱۲: یوسف اعظمی (Religion and Man in the Political Works of) Eliot and Iqbal عثمانیہ ۸۹ کتابیات
- ۷۱۳: محمد اکرم (کلام اقبال میں) تاریخی شخصیات اور ان کے ساتھ اقبال کے ذہنی روابط کا جائزہ اوپن ۲۰۰۴ صدیق شبلی ف اقبالیات
- ۷۱۴: رانا فضل الرحمان (اقبال و) جوش کی شاعری کا تقابلی جائزہ اوپن، زت انور محمود خالد ف اقبالیات
- ۷۱۵: کنور ظفر اقبال (اقبال اور) جیس وارڈ کی نظری مہمیں اوپن، زت اشرف عدیل ف اقبالیات
- ۷۱۶: نسیم ملک چودھری رحمت علی اور علامہ اقبال کے تصور پاکستان کا تقابلی جائزہ اوپن ۲۰۰۳ وحید عشرت ف اقبالیات
- ۷۱۷: خادم حسین بخاری حالی، پیش رو اقبال + اوپن ۹۵ محمد اسلم درانی ف اقبالیات
- ۷۱۸: نصرت بانواندرابی حالی، اکبر اور اقبال کی پیامی شاعری کا تقابلی مطالعہ کشمیر ۸۴ آل احمد سرور ف مخدومی
- ۷۱۹: منور ہاشمی، سید (علامہ اقبال کی اردو شاعری میں فطرت نگاری اور ہم عصر شاعر) حسرت موہانی کی فطرت نگاری سے تقابلی جائزہ سندھ ۲۰۰۳ فہمیدہ شیخ تحقیق
- ۷۲۰: کوثر اظہار (اقبال اور) حسرت موہانی کے لسانی و سیاسی نظریات کا تحقیقی مطالعہ اوپن، زت ثار احمد قریشی ف اقبالیات
- ۷۲۱: رضیہ شیخ (اقبال اور) حفیظ جالندھری کی شاعری کا تقابلی جائزہ اوپن، زت ہارون الرشید تبسم ف اقبالیات
- ۷۲۲: شاہد مصطفیٰ (علامہ اقبال اور) خواجہ غلام فرید کے افکار و نظریات کا تحقیقی و تقابلی مطالعہ (تصوف، عشق، عظمت انسان) + اوپن ۲۰۰۱ شفیق احمد ف اقبالیات
- ۷۲۳: خورشید حسن خان خوشحال خٹک کے تنکیالی اور اقبال کے مرد مومن کا تقابلی مطالعہ اوپن، زت اقبال نسیم خٹک ف اقبالیات

۷۲۴: نور محمد

دُرْخِیم: (Comparative Study of Sociological Thoughts of Iqbal and) Emile Durkheim

اوپن، زت سعیدہ اقبال ف اقبالیات

اوپن ۹۴ رحیم بخش شاہین ف اقبالیات

(اقبال اور) راس مسعود +

۷۲۵: فتح خان، ملک

رائسی، جیش: (The Philosophy of Self in Sir Muhammad Iqbal and) Jaish Royce

۷۲۶: ساجدہ ادیب

عثمانیہ ۸۱ عالم خوند میری کتابیات

اوپن ۲۰۰۶ محمود الرحمن ف اقبالیات

(ڈاکٹر علامہ اقبال اور) رشید احمد صدیقی کے ذہنی و فکری روابط +

۷۲۷: مسرت شاہین

اوپن، زت صدیق شبلی ف اقبالیات

(علامہ اقبال اور مولانا) روم کے تصور فقر کا تقابلی جائزہ +

۷۲۸: عزیز الرحمن عزیز

اوپن، زت ف اقبالیات

(اقبال اور) رومی کے تصور عشق کا تقابلی جائزہ +

۷۲۹: شبیر احمد

سی اے قادر یادداشت

(The Impact of) Rumi upon the Religious Thought of Iqbal) پنجاب ۷۳

۷۳۰: نذیر قیصر، ایم

ملتان ۹۵ عبدالرؤف شیخ ف زکریا

سرسید اور اقبال کے عمرانی تصورات کا تقابلی مطالعہ +

۷۳۱: بشری خان

اوپن ۹۵ آغا سہیل ف اقبالیات

سید احمد خاں اور علامہ اقبال کے ذہنی روابط +

۷۳۲: طاہر مسعود

متھلا ضیاء الرحمن ب، ۹۸/۳

سرتمسی، رحیم اور اقبال کے یہاں فکری ہم آہنگی کا تقابلی مطالعہ D

۷۳۳: عبدالقیوم

اوپن ۲۰۰۴ اسلم حیات درانی ف اقبالیات

(اقبال اور شیخ) سعدی کا فلسفہ اخلاق +

۷۳۴: شیر محمد بزدار، صوفی

اوپن ۲۰۰۰ سلطان محمود حسین ف اقبالیات

(اقبال اور) سیالکوٹ کی معاصر شخصیات +

۷۳۵: صوفیہ بٹ

اوپن ۲۰۰۲ اختر پرویز ف اقبالیات

(علامہ) شبلی نعمانی اور اقبال +

۷۳۶: کلکیل احمد، چودھری

اوپن، زت عبدالغنی ف اقبالیات

(اقبال اور) شیکسپیر، شاعری کے حوالے سے تقابلی مطالعہ +

۷۳۷: محمد اعجاز الحق

اوپن ۹۲ عبدالمجید زدانی ف اقبالیات

(علامہ اقبال اور پنجاب کے) صوفیہ +

۷۳۸: نعمت علی کوکب

اوپن، زت جلال سونیدن ف اقبالیات

(اقبال اور) عاکف +

۷۳۹: مصباح شاہین

اوپن، زت اقبال نسیم خٹک ف اقبالیات

عبد الرحمن بابا اور علامہ اقبال کے افکار کا جائزہ +

۷۴۰: مشتاق علی

عطیہ فیضی، شبلی نعمانی، علامہ اقبال (اور دیگر مشاہیر اردو) سے روابط

۷۴۱: محمد یامین

کراچی، زت معین الدین عقیل ف کراچی

کی نوعیت، اثر پذیری کا تحقیقی و تجزیاتی مطالعہ

اوپن ۲۰۰۰ صدیق شبلی ف اقبالیات

(اقبال اور) علی شریعتی: فکری روابط کا تحقیقی مطالعہ +

۷۴۲: شبیر افضل خان

اوپن، زت صدیق شبلی ف اقبالیات

غالب اور اقبال کے فکری روابط +

۷۴۳: نبیلہ سجاد

۷۴۴: زاہدہ پروین	غالب کا فکرو فن اور اقبال +	کشمیر ۸۲	آل احمد سرور	ف مخدوی
۷۴۵: خالد الماس	فرائد اور اقبال کے نظریات شخصیت کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۹۷	نعیم احمد	ف اقبالیات
۷۴۶: امبرین منیر	(اقبال) فیض، راشد، مجید امجد اور مختار صدیقی کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	سمیل احمد خاں	ف اقبالیات
۷۴۷: محمد نذیر	(اقبال اور) قائد اعظم کے روابط (ایک تحقیقی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۴۸: قمر سلطانہ	(اقبال کا تصور خودی اور) لالہ بخش کا تصور موت +	اوپن ۲۰۰۱	محمد معروف	ف اقبالیات
۷۴۹: بابر بیگ مطالی	(ڈاکٹر محمد اقبال و حضرت) مجدد الف ثانی: افکار و نظریات +	اوپن ۲۰۰۱	محمود اختر	ف اقبالیات
۷۵۰: محمد الیاس چیمہ	(علامہ اقبال اور) محمود شبستری +	اوپن ۹۹	عبدالمجید یزدانی	ف اقبالیات
۷۵۱: سکندر عباس زیدی	(اقبال اور) مرتضیٰ مطہری کے افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۹	محمد اکرم شاہ	ف اقبالیات
۷۵۲: احمد محمود الزماں	(اقبال اور) ملٹن +	اوپن ۲۰۰۱	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۵۳: تسکین کوثر، سیدہ	(اقبال و) ملک الشعراء بہار (فکری و فنی جائزہ) +	اوپن، زت	مہر نور محمد	ف اقبالیات
۷۵۴: سلطان محمود کوثر	(اقبال اور) مہجور کشمیری: شخصیت اور افکار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	محمد یوسف بخاری	ف اقبالیات
۷۵۵: مظفر احمد ٹاک	(اقبال اور) مہجور +	کشمیر ۸۶	محمد امین اندرابی	ف خاور
۷۵۶: عابدہ خاتون	(علامہ اقبال اور) میاں محمد بخش کے افکار و نظریات کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اکرم طاہر	ف اقبالیات
۷۵۷: شاہ زیب	میر ولی اللہ اور علامہ اقبال کے ذہنی و فکری روابط (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن، زت	عطش درانی	ف اقبالیات
۷۵۸: شاہدہ یوسف	(اقبال اور) ورڈز ورتھ +	اوپن ۹۹	جیلانی کامران	ف اقبالیات

(A Comparative Study of Iqbal's Theories and) Fukuyama's Theory (The

۷۵۹: محمد اویس صادق

اوپن، زت اشرف عدیل ف اقبالیات

+End of History and the Last Man)

● اقبال شناس

وضاحت: اس حصے میں اقبال شناسوں کے ناموں کی (الف بائی) ترتیب ملحوظ رکھی گئی ہے۔

۷۶۰: ساجدہ پروین	(پروفیسر) آل احمد سرور بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد اسلم ضیا	ف اقبالیات
۷۶۱: نصرت آرا	(پروفیسر) آل احمد سرور کی اقبال شناسی ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	تسکینہ فاضل	ف مخدوی
۷۶۲: خالد محمود	(ڈاکٹر) ابواللیث صدیقی بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد اکرم شاہ	ف اقبالیات

۷۶۳: رفیق احمد	(سید) ابوالحسن علی ندوی کی اقبال شناسی +	کشمیر ۲۰۰۲	منصور احمد میر	بازیافت
۷۶۴: محمد اکرم	(مولانا) ابوالحسن علی ندوی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	زاہد منیر عامر	ف اقبالیات
۷۶۵: سفیرہ بیگم	(پروفیسر) اسلوب احمد انصاری کی اقبال شناسی: ایک جائزہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۶۶: ملکہ ریحانہ	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۷۶۷: فرحت زہرہ	(ڈاکٹر) اکبر حسین قریشی کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	میاں مشتاق احمد	ف اقبالیات
۷۶۸: نجف علی، سید	اے ڈی نسیم بطور اقبال شناس +	جی سی یو، زت	شفیق عجمی	ف جی سی یو
۷۶۹: شہزاد اسلام	بشیر احمد ڈار بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۷۷۰: ارشاد حسین شاہ	(غلام احمد) پرویز کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۷۱: محمد حبیب اللہ خان	جابر علی سید، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۰	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۷۷۲: فرح عزیز خاں	(اقبال شناسی کی روایت میں ڈاکٹر) جاوید اقبال کا مقام +	ملتان ۲۰۰۲	ممتاز خان کلیانی	ف زکریا
۷۷۳: رافعدوانی	(پروفیسر) جگن ناتھ آزاد کی اقبال شناسی	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۷۴: نائیلہ ارم نیازی	چراغ حسن حسرت کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	طیب منیر	ف اقبالیات
۷۷۵: فریال ارشاد	(اقبالیات) چودھری محمد حسین +	اوپن ۹۹	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۷۷۶: ریاض احمد بٹ	حامدی کشمیری کی اقبال شناسی +	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	ف مخدوی
۷۷۷: توکل حسین	خانوادہ اقبال کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۷۷۸: ریاض احمد	(ڈاکٹر) خلیفہ عبدالحکیم بحیثیت اقبال شناس: ایک جائزہ	کشمیر، ۲۰۰۷	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۷۹: امان اللہ	خواجہ عبدالحمید عرفانی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۸۰: طالب حسین بخاری	راجا حسن اختر، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۰	احسان اکبر	ف اقبالیات
۷۸۱: نذیرہ بیگم	(ڈاکٹر) رحیم بخش شاہین بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۸۲: ظہور احمد مخدوی	(ڈاکٹر) رفیع الدین ہاشمی کی اقبال شناسی: ایک تحقیقی جائزہ	کشمیر، ۲۰۰۷	تسکینہ فاضل	ف مخدوی
۷۸۳: عبدالواحد	سلیم احمد بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	ایوب صابر	ف اقبالیات
۷۸۴: شمیم اختر	(ڈاکٹر) سید عبداللہ کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۷۸۵: عاشق حسین	(آغا) شورش کاشمیری بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	محمد صالح طاہر	ف اقبالیات

۷۸۶: بھیرجی	شیخ ایاز: (Iqbal Shanasi of) Shaikh Ayaz	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۸۷: محمد اقبال گل	(اقبالیات) شیخ عبدالقادر +	اوپن ۲۰۰۴	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۷۸۸: حلیمہ سعدیہ	(مولانا) صلاح الدین احمد بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۵	انور سدید	ف اقبالیات
۷۸۹: ثریا مسعود	(سید) عابد علی عابد کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۴	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۷۹۰: تنویر حسین	(حافظ) عباد اللہ فاروقی بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	محمد حامد	ف اقبالیات
۷۹۱: محمد سلیم	(مولوی) عبدالحق کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	صابر کلروی	ف اقبالیات
۷۹۲: محمد عارف	(پروفیسر ڈاکٹر) عبدالمغنی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر	ف اقبالیات
۷۹۳: پروینہ حبیب	(پروفیسر) عبدالمغنی کی اقبال شناسی: ایک مطالعہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدوی
۷۹۴: رانی ثریا طاہرہ	عبدالواحد معینی بطور اقبال شناس +	اوپن ۹۳	معین الدین عقیل ریونس حنی	ف اقبالیات
۷۹۵: منیر احمد	عبدالوہاب عزام کی اقبال شناسی +	اوپن ۹۳	ظہور احمد ظہر	ف اقبالیات
۷۹۶: زاہد حسین چغتائی	(اقبالیات) عرشی امرتسری +	اوپن ۲۰۰۴	احسان اکبر	ف اقبالیات
۷۹۷: محمد طاہر اشرف	عزیز احمد کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۷۹۸: شکیلہ فیض	(اردو اقبال شناسی کی روایت میں) عشرت حسن انور کا مقام و مرتبہ	بہاول پور ۲۰۰۵	عقیلہ شاہین	ف بہاول پور
۷۹۹: خالد مبین	(پروفیسر ڈاکٹر) علی نہاد تارلان بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	مسعود اختر شیخ	ف اقبالیات
۸۰۰: زینت فردوس	غلام رسول مہر بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۰۱: محمد سہیل سرور	(ڈاکٹر) غلام جیلانی برق بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۸۰۲: سید اللہ	(سید) غلام رضا سعیدی بحیثیت اقبال شناس +	اوپن، زت	مہر نور محمد	ف اقبالیات
۸۰۳: فارحناز	فتح محمد ملک بطور اقبال شناس +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۸۰۴: آنسہ زیب النساء	(اقبال سب کے لیے کے حوالے سے ڈاکٹر) فرمان فتح پوری کی			
	اقبال شناسی، تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۸۰۵: نسیم مسعود	فقیر سید وحید الدین کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۲	محمود الرحمن	ف اقبالیات
۸۰۶: محمد ارشد خان	محمد دین تاثیر بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۸۰۷: افتخار احمد	(اقبالیات) محمد دین فوق +	اوپن ۹۷	صابر کلروی	ف اقبالیات
۸۰۸: محمد شفیق عجمی	(ڈاکٹر) محمد رفیع الدین، بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۵	وحید عشرت	ف اقبالیات
۸۰۹: محمد شفیق عجمی	(اقبال شناسی کی روایت میں ڈاکٹر) محمد رفیع الدین کا مقام	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۸۱۰: سعیدہ مہتاب	(ڈاکٹر) محمد ریاض بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۹	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۱۱: محمد یوسف	(اقبالیات) محمد شفیع: تدوین و تحقیق +	اوپن ۲۰۰۰	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۸۱۲: محمد اسلم	(اقبالیات) محمد عبداللہ چغتائی +	اوپن ۹۲	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۸۱۳: غلام یلین	(پروفیسر) محمد عثمان بطور اقبال شناس +	اوپن، زت	عطش درانی	ف اقبالیات
۸۱۴: زبیدہ جبین	(پروفیسر) محمد منور بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۳	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۸۱۵: محمد عتیق خان	ڈاکٹر ملک حسن اختر بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۹۶	سلطان محمود حسین	ف اقبالیات
۸۱۶: امتیاز حسین	(ڈاکٹر) ممتاز حسن بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۱	تحسین فراقی	ف اقبالیات
۸۱۷: شہباز فیصل	میر عبدالصمد کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۵	صابر کلروی	ف اقبالیات
۸۱۸: سلیم تقی شاہ	(پروفیسر) نظیر صدیقی بطور اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۶	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۱۹: ثمرین اختر	(سید) وقار عظیم بحیثیت اقبال شناس +	اوپن ۲۰۰۶	نثار احمد قریشی	ف اقبالیات
۸۲۰: فوزیہ بتول	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۱	وزیر آغا	ف اقبالیات

● اقبال کے اثرات

۸۲۱: آفتاب احمد	اردو شاعری پر اقبال کے اثرات	پنجاب ۹۰	مرزا محمد منور	ف پنجاب
۸۲۲: اسد اللہ دوانی	اقبال اور جموں کشمیر کا اردو ادب	جموں ۹۵	جگن ناتھ آزاد	۹۶/۱۰/۱۰/۱۰
۸۲۳: امیر حمزہ	کلام فقیر پر اقبال کے اثرات +	اوپن، زت	انعام الحق جاوید	ف اقبالیات
۸۲۴: انجم سلطانہ	اردو غزل کو اقبال کی دین +	عثمانیہ ۸۵	سیدہ جعفر	کتبیات
۸۲۵: جمیل اصغر	اقبال کے مقلد اردو شعرا +	اوپن ۹۵	رشید گوریجہ	ف اقبالیات
۸۲۶: جہاں آرا کمالی	میر غلام رسول ناز کی شاعری پر اقبال کے اثرات +	کشمیر ۲۰۰۳	تسکینہ فاضل	ف خاور
۸۲۷: رئیسہ پروین	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر اقبال کے اثرات	دہلی ۲۰۰۶	عتیق اللہ	۲۰۰۶/۱۰/۲۲/۱۰
۸۲۸: سجاد چند رائے	جدید اردو شاعری اور اقبال +	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف خاور

۸۲۹: شاہ نواز عالم	مابعد کی شاعری پر اقبال کے اثرات	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رقار
۸۳۰: صادق حسین گوہر	جدید اردو غزل پر اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۹	اسلم ضیا	یادداشت
۸۳۱: عبدالرؤف رفیقی	پشتو شاعری میں اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۷	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۸۳۲: غلام قاسم مجاہد	بلوچی ادب پر اقبال کے اثرات +	اوپن ۹۶	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۸۳۳: محمد شفیع سنبھلی	کشمیری شعر پر اقبال کا اثر +	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف خاور
۸۳۴: مظہر علی خان	اردو نظم پر اقبال کے اثرات	کراچی ۹۲	ظفر اقبال	ف کراچی
۸۳۵: نسیم عباس	قرۃ العین حیدر پر علامہ اقبال کے اثرات کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	اسلم انصاری	ف اقبالیات
۸۳۶: طاہرہ ناز	نسیم حجازی پر اقبال کے اثرات کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	شفیق احمد	ف اقبالیات
۸۳۷: ہما گل	اسلامی انقلاب کے بعد ایران میں اقبالیات کے جدید رجحانات +	اوپن ۲۰۰۶	محمد سلیم مظہر	ف اقبالیات

❁ اقبال کی تصانیف اور تحریریں

وضاحت: اس حصے میں حوالوں کی ترتیب، اقبال کی تصانیف اور تحریروں (کے عنوانات کی) الف بائی ترتیب کے مطابق ہے۔

۸۳۸: عابد حسین، سید	(کلام اقبال کی) اردو بیاضوں میں لسانی تراجم کا جائزہ +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۸۳۹: عبدالجبار شاکر	(اقبال کی) اردو نثر کا فکری و فنی مطالعہ	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۴۰: محمد عبدالحفیظ	اقبال کی اردو نظموں کا فکری و فنی مطالعہ	مدراں ۸۲	نجم الہدیٰ	معیار
۸۴۱: دبیر حسین دبیر	ارمغانِ حجاز حصہ سوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۶	ظہیر احمد صدیقی	ف اقبالیات
۸۴۲: ریاض احمد شاہد	ارمغانِ حجاز کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمد یزدانی	ف اقبالیات
۸۴۳: محمد طیب اللہ	ارمغانِ حجاز (فارسی) حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۴	آغا یحییٰ	ف اقبالیات
۸۴۴: رعنا مشتاق	اسرارِ خودی کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	کلثوم فاطمہ سید	ف اقبالیات
۸۴۵: روزینہ انجم نقوی	(مثنوی) اسرارِ خودی: نقدِ متن، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۹	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۴۶: اسفندیار	اصلاحاتِ اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	قرطبہ، زت	صابر کلوروی	ف قرطبہ
۸۴۷: عبدالستار	اصلاحاتِ اقبال کی تدوین	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاکر	ف قرطبہ
۸۴۸: شبیر حسین خاں	اقبال نامہ کا تنقیدی مطالعہ +	دہلی ۹۳	عبدالحق	کتابیات
۸۴۹: زیب النساء	انوارِ اقبال [خطوط] ترتیب و تحشیہ +	اوپن ۹۹	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت

۸۵۰: صابر حسین کلروی	باقیات شعرا اقبال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۸۹	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۸۵۱: عبدالمجید اندرابی، سید	باقیات اقبال کا تنقیدی جائزہ	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۸۵۲: افتخار منیر بھٹی	بال جبریل کی شروح کا توضیحی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۵	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۸۵۳: سحر افروز	بال جبریل اسلامی تاریخ کے حوالے	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار
۸۵۴: فرحت ریاض	(لفظیات) بال جبریل کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۵: توقیر احمد خاں	بال جبریل کی امجری	دہلی ۸۰	عبدالحق	یادداشت
۸۵۶: محمد قاسم	بال جبریل کی منظومات پر محققانہ حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۷: محمد صدیق، میاں	بال جبریل میں تاریخی حوالہ جات: ایک تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۴	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۸: نجمہ ظفر	بال جبریل کی غزلیات، رباعیات، قطعات پر محققانہ حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۴	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۵۹: محمد قمر اقبال	بانگ درا، حصہ سوم [نظم ارتقا کے بعد] +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین	اقبالیات
۸۶۰: صورت جہاں	بانگ درا کی منظوم نظمیں +	کشمیر ۹۲	محمد امین اندرابی	ف مخدومی
۸۶۱: حفیظ احمد	بانگ درا کی نظموں کا تاریخی پس منظر +	اوپن ۲۰۰۶	فاروق احمد	ف اقبالیات
۸۶۲: حفیظ الرحمن	بانگ درا کی منتخب منظومات کا اسلوبیاتی تجزیہ +	اوپن، زت	احسان الرحمن	ف اقبالیات
۸۶۳: عبدالوحید فیصل	بانگ درا، حصہ دوم کا تحقیقی مطالعہ مع تعلیقات +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۸۶۴: فردوس جہاں	(اقبال کی امجری) بانگ درا کی روشنی میں +	دہلی ۷۹	عبدالحق	کتابیات
۸۶۵: گل زرینہ آفتاب	بانگ درا، حصہ اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۸۶۶: محمد اکبر	(عنوانات) بانگ درا (حصہ اول) +	بہاول پور ۲۰۰۶	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۸۶۷: محمد بشیر چودھری	بانگ درا کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴	محمد اسلم ضیا	ف اقبالیات
۸۶۸: محمد سفیان	بانگ درا حصہ سوم مع حواشی و تعلیقات (نظم بلاد اسلامیہ سے ارتقا تک) +	اوپن ۹۷	صابر کلروی	ف اقبالیات
۸۶۹: محمد علی رضوی	بانگ درا میں آتش کا اعیانی پیکر	مظفر پور ۹۳	ناز قادری	کتابیات
۸۷۰: محمد حمید کھوکھر	پس چہ باید کرد اے اقوامِ شرق مع مسافر کے اردو اور انگریزی منشور اور منظوم تراجم کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۸۷۱: محمد یوسف اعوان	اقبال کے کلام کی تدوین نو (بترتیب زمانی ۱۹۲۵ء تا ۱۹۳۸ء)	خیر پور، زت	یوسف خشک	ف خیر پور
۸۷۲: نگہت پروین	پس چہ باید کرد اے اقوامِ مشرق مع مسافر فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمد اکرم اکرام	ف اقبالیات

۸۷۳: عظمیٰ عزیز خاں	مثنوی پس چہ باید کرد اے اقوامِ شرق مع مسافر: تقابل متن		
۸۷۴: عبدالعزیز پرواز	پیامِ مشرق (حصہ لالہ طور و افکار) کے حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی
۸۷۵: عنصر اظہر، سید	(حواشی و تعلیقات) پیامِ مشرق (حصہ دوم) +	اوپن ۲۰۰۳	محمد سلیم مظہر
۸۷۶: نوید کیانی	پیامِ مشرق کے اردو انگریزی تراجم کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۳	محمد ریاض
۸۷۷: ساجدہ پروین	تاریخ تصوف (از اقبال) حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	آفتاب اصغر
۸۷۸: مشتاق احمد گنائی	تشکیل جدید الہیات اسلامیہ کے مسلم اعلام +	کشمیر ۹۹	محمد امین اندرابی
۸۷۹: رفیع الدین ہاشمی	تصانیف اقبال کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ	پنجاب ۸۱	وحید قریشی
۸۸۰: ارشاد احمد شاہ	جاوید نامہ: مقدمہ، حواشی اور تعلیقات	اوپن ۲۰۰۰	معز الدین
۸۸۱: ذوالفقار سعید	جاوید نامہ میں مستعمل مصادر اور ان کے تعلقات +	اوپن، زت	صدیق شبلی
۸۸۲: فوزیہ اقبال	جاوید نامہ کا فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	محمود الرحمن
۸۸۳: محمد السعید جمال الدین	(منظومہ) جاوید نامہ للشاعر محمد اقبال (دراسة، تحليلية، نقدية)	عین شمس، زت	عبدالعظیم
۸۸۴: سہیل عمر، محمد	خطبات اقبال: نئے تناظر میں +	اوپن ۹۲	مرزا محمد منور
۸۸۵: غلام رسول، محمد	(اقبال اور امکانات مذہب: آخری) خطبے کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۹۲	وحید عشرت
۸۸۶: نجمہ شاہین	(مسلم کانفرنس کا) خطبہ صدارت (مقدمہ، حواشی و تعلیقات، خطبے کا تجزیہ) +	اوپن، زت	صدیق شبلی
۸۸۷: ندیم شفیق ملک	خطبہ الہ آباد: (مقدمہ، حواشی و تعلیقات) +	اوپن ۹۷	صدیق شبلی
۸۸۸: شبیر حسین خان	خطوط اقبال: اسلوب کا مطالعہ	دہلی	عبدالحق
۸۸۹: کشفۃ بانو	(مظلوم اقبال میں شامل ۱۰۳) خطوط کی تدوین و تفسیر +	اوپن ۲۰۰۵	شفیق احمد
۸۹۰: محمد عامر حمید	(اقبال کے سیاسی) خطوط، ترتیب، حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	جہانگیر عالم
۸۹۱: محمد جلال الدین نعمانی	خلافت اسلامیہ +	اوپن ۲۰۰۱	جہانگیر عالم
۸۹۲: فرزاند ماجد	(علامہ اقبال کی فارسی) دو بیٹیوں/رباعیوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی
۸۹۳: صفیہ صلاح الدین	رموز بے خودی کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی
۸۹۴: محمد آصف فاروق شاہ	مثنوی رموز بے خودی: نقد متن، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۳	محمد سلیم مظہر

۸۹۵: گفتہ صابر	زبورِ عجم کا فکری و فنی تجزیہ +	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۸۹۶: ضیغم حسین نقوی	زبورِ عجم حصہ اول، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۸	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۸۹۷: محمد مسعود الحسن بدر	زبورِ عجم حصہ دوم، حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	محمد سرفراز ظفر	ف اقبالیات
۸۹۸: طلعت کلثوم	شذراتِ فکر اقبال: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۲	وحید عشرت	ف اقبالیات
۸۹۹: طفیل محمد گوہر	ضربِ کلیم: ابتدائی تین حصے حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۰۰: قیوم حسین شاہ	ضربِ کلیم اور ارمغانِ حجاز کی شرحوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۷	صابر کلروی	ف اقبالیات
۹۰۱: محمد ظہیر	ضربِ کلیم کی امجری +	دہلی ۸۱	عبدالحق	کتابیات
۹۰۲: مقبول حسین	(لفظیات) ضربِ کلیم +	اوپن ۲۰۰۵	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۹۰۳: منیر احمد یزدانی	ضربِ کلیم آخری تین حصے، حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۹۰۴: منیر احمد، حافظ	ضربِ کلیم کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	معین نظامی	ف اقبالیات
۹۰۵: عابدہ مبشر	علم الاقتصاد: مقدمہ، ترتیب و تحشیہ +	اوپن ۹۶	وحید عشرت	ف اقبالیات
۹۰۶: عبدالجبار شاکر	(علامہ اقبال کی) غیر مدون نثر مع حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۵	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۰۷: قمر الدین، سید	فلسفہ عجم کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	سعید احمد رفیق	ف اقبالیات
۹۰۸: محمد عاصم رشید	قادیانیت پر اقبال کی تحریروں کی تدوین +	اوپن ۹۵	ریاض الحسن گیلانی	ف اقبالیات
۹۰۹: اختر النساء	گفتارِ اقبال: متن کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۶	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۱۰: پرویز اختر	گلشنِ راز جدید اور ہندگی نامہ کے حواشی و تعلیقات +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۹۱۱: شاہین، رحیم بخش	مکاتیبِ اقبال کا تنقیدی جائزہ	سندھ ۸۸	نجم الاسلام	تحقیق
۹۱۲: عبداللہ شاہ ہاشمی	مکاتیبِ اقبال بنام نیاز الدین خان: حواشی و تعلیقات +	اوپن ۹۳	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۱۳: محمد سفیان	(علامہ اقبال کے ۳۰۰ منتخب) مکاتیب کے حواشی و تعلیقات	اوپن، زت	ارشاد احمد شاکر	ف اقبالیات
۹۱۴: شاہ نواز پروین قادری	مکاتیبِ اقبال کے ادبی پہلو +	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	ف خاور
۹۱۵: محمد امین اندرابی	مکاتیبِ اقبال کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۸۰	آل احمد سرور	ف خاور
۹۱۶: محمد امین اندرابی	اقبال کے خطوط کا تنقیدی مطالعہ	کشمیر ۸۳	آل احمد سرور	ف مخدومی
۹۱۷: محمد صدیق [ظفر جازی]	(مجموعہ) مکاتیبِ اقبال جہانِ دیگر + (اردو انگریزی) تعلیقات و حواشی +	اوپن ۹۶	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات

۹۱۸: طالب حسین اشرف	ملفوظات اقبال: تحقیق و تجزیہ +	اوپن ۹۳	صابر حسین کلروی	ف اقبالیات
۹۱۹: محمد امین نجار	(اقبال کی) نثر کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۸۶	محمد امین اندرابی	ف خاور
۹۲۰: محمد بشیر چودھری	(علامہ اقبال کی مرتبہ) نصابی کتب: ایک تجزیہ +	اوپن ۹۳	وحید قریشی	ف اقبالیات
۹۲۱: خالدہ منیر	Islam as a Moral and Political Ideal			
۹۲۲: علی رضا طاہر	مطالعہ متن و ترجمہ، حواشی و تعلیقات	اوپن ۲۰۰۳	غلام حسین ذوالفقار	ف اقبالیات
	Iqbal and Persian Philosophy: Critical Study of The Development of Metaphysics in Persia			
۹۲۳: ظفر اقبال، کفور	Statements of Iqbal [اقبال کے بیانات] +	پنجاب ۹۶	عبدالخالق	یادداشت
۹۲۴: یسرت حسین	+A Critical Appraisal of Four Earlier English Works on Iqbal	اوپن ۹۷	سعید احمد	ف اقبالیات
		اوپن ۹۵	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات

❁ اقبالیاتی ادب: جائزے اور تجزیے

۹۲۵: آدم خان مروت	علامہ اقبال کے فارسی کلام کے پشتو تراجم کا تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۳	ہدایت اللہ نعیم	ف اقبالیات
۹۲۶: ایوب صابر	علامہ اقبال کی شخصیت اور فکر و فن پر اعتراضات	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۹۲۷: ارشد فضل احمد	تصانیف اقبال کے پنجابی تراجم: تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۳	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۲۸: ارشد خانم	شیخ عبدالماجد کی قادیانیت پر کتب کا جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	منہاج الدین	ف اقبالیات
۹۲۹: افضل بسرا	۱۹۷۷ء میں صد سالہ ولادت اقبال کے موقع پر پاکستان میں اقبالیاتی			
	اردو نثر کی کتب پر تحقیقی و تنقیدی نظر		بہاول پور، زت	شفیق احمد
۹۳۰: ایوب صابر، محمد	اقبال پر معاندانہ کتب کا جائزہ [اردو کتب] +	اوپن ۹۱	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۳۱: بشری ناہید	جامعہ پنجاب میں اقبالیات پر ایم اے کی سطح کے تحقیقی مقالات کا			
	تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۹۸۱ء تا ۱۹۹۲ء) +	اوپن ۲۰۰۰	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۹۳۲: خدیجہ ماہ جبین	محمد بقائی ماکان کی تشریحات و تراجم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد اقبال شاہد	ف اقبالیات
۹۳۳: خضر حیات خاں	بانگ درا کی شرحوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۹۳۴: خورشید احمد شکوری	علامہ اقبال کی سوانح عمریوں کا تحقیقی جائزہ مطبوعہ ۱۹۷۷ء تا ۱۹۸۸ء +	اوپن ۹۳	محمد معز الدین	ف اقبالیات
۹۳۵: رشید احمد شاہ بخاری	جاوید نامہ کے اردو تراجم و شروح کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن، زت	محمد اکرم شاہ	ف اقبالیات

۹۳۶: زیب النساء	اقبال اور بچوں کا ادب	بنگور ۸۲	فہیدہ بیگم	۹۳/۴/۱۵ء
۹۳۷: زیت الرحمان	کلام اقبال کے پشتو تراجم	پشاور ۲۰۰۴	صابر کلروی	ت پشاور
۹۳۸: سجاد حسین شاہ	علامہ اقبال پر ۱۹۷۶ء تک مطبوعہ سوانحی کتب کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۲	معین الرحمن	ف اقبالیات
۹۳۹: سجاد حسین شاہ	اقبال پر مطبوعہ سوانحی کتب کا تحقیقی جائزہ	بہاول پور ۲۰۰۰	شفیق احمد	یادداشت
۹۴۰: سعدیہ حسن	اقبال کو منظوم خراج عقیدت (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۹۴۱: سعدیہ نورین	کلام اقبال کے منظوم پنجابی تراجم +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	اردو تحقیق
۹۴۲: شاہد اقبال کامران	اقبال، درسیات پاکستان میں: تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۰	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۴۳: شگفتہ شہناز	اقبال کی اسرارِ خودی پر تنقیدی کتب و مضامین کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	سعد اللہ کلیم	ف اقبالیات
۹۴۴: شوکت حسین بھٹی	اسرارِ خودی کے انگریزی تراجم کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۹	صدیق شبلی	ف کتابیات
۹۴۵: شوکت حیات خان	اقبالیات کا تنقیدی ادب	منظف پور ۸۹	قمر اعظم ہاشمی	کتابیات
۹۴۶: ضیاء الرحمن گجر	اقبال بطور مصور پاکستان: کے کے عزیز کی تحقیق کا تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	جہانگیر عالم	ف اقبالیات
۹۴۷: طاہرہ منظور	اقبالیات کا تنقیدی جائزہ (۱۹۶۵ء-۲۰۰۰ء)	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۹۴۸: عارفہ پروین	جامعہ پنجاب آئی ای آر (انسٹی ٹیوٹ آف انجکشن اینڈ ریسرچ) میں اقبالیات پر ایم ایڈ اور ایم اے سطح کے تحقیقی مقالات کا شرح و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد ابراہیم خالد	ف اقبالیات
۹۴۹: عبدالحق صدیقی	اقبالیات کا تنقیدی جائزہ	گورکھ پور ۶۵	محمود الہی	۸۵/۹/۲۲ء
۹۵۰: عبدالرؤف خان رفیقی	افغانستان میں اقبال شناسی کی روایت	اوپن ۲۰۰۳	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات

An Evaluation of the English Translations of Iqbal's Poetry

۹۵۱: عبدالحق

۹۵۲: علی محمد ضیا	اسرار و رموز کی شرحوں کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۰	غلام حسین ذوالفقار	ف اقبالیات
۹۵۳: عبدالمقصود	فلسفہ اقبال و دورہا فی تحدید الفکر الاسلامی	قاہرہ ۸۱	محمد کمال جعفر	کتابیات
۹۵۴: غلام قدوس	تفہیم اقبال: ایک جائزہ اور تنقید	متھلا ۸۰	نجم الہدیٰ	ب، ۹۸/۳
۹۵۵: گلشن طارق	فروغِ اردو کے سلسلے میں اقبال کی خدمات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۷	وحید قریشی	ف اقبالیات
۹۵۶: لبتی کوثر	اقبال اور قرآن کے موضوع پر لکھی جانے والی کتب کا جائزہ +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات

● علاقائی جائزے

۹۷۵: آصف حید	آزاد کشمیر میں اقبال شناسی کی روایت +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۷۶: اسد فیض	مٹان میں اقبال شناسی +	اوپن ۹۵	نجیب جمال	ف اقبالیات
۹۷۷: امین الحق	بلوچستان میں اقبالیات کا جائزہ +	اوپن ۹۶	انعام الحق کوثر	ف اقبالیات
۹۷۸: جمیل اصغر	آزادی کے بعد بھارت میں اقبال شناسی	پنجاب، زت	تحسین فراقی	یادداشت
۹۷۹: راؤ بشیر احمد	ڈیرہ غازی خان میں اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۸۰: زیت الرحمن	پشتو زبان میں اقبال شناسی: تحقیق و تجزیہ +	اوپن ۹۳	محمد نواز طائر	یادداشت
۹۸۱: صائمہ رفعت	اقبال شناسی میں بھوپال کا حصہ	برکت اللہ	آفاق احمد	ب، ۹۹/۱
۹۸۲: غلام نازک	سرائیکی زبان میں اقبال شناسی کی روایت +	اوپن ۲۰۰۱	اسلم انصاری	ف اقبالیات
۹۸۳: کریم الدین [کریم رضا]	ہندوستان میں مطالعہ اقبال ۱۹۸۷ تا ۱۹۸۸	گلبرکہ ۹۳	عبدالرزاق فاروقی	ب، ۳/۲۰۰۶
۹۸۴: لطف الرحمن فاروقی	بنگلہ دیش میں اقبالیات کا احیا: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۹۹	محمد معز الدین	ف اقبالیات
۹۸۵: لطف الرحمن فاروقی	بنگلہ زبان میں اقبال شناسی +	اوپن ۹۹	محمد معز الدین	کتابیات
۹۸۶: محمد امام جمعہ	گرائیش ہای اقبال در ایران [مقالہ فارسی میں ہے] +	اوپن ۹۶	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۹۸۷: منصف خان صاحب	صوبہ سرحد میں اقبال شناسی: اردو مطبوعات +	اوپن ۹۳	صابر کلوروی	ف اقبالیات
۹۸۸: نزہت جمیں	سندھی زبان میں اقبال شناسی	اوپن، زت	آفاق صدیقی	ف اقبالیات
۹۸۹: نور فاطمہ	ہندوستان میں آزادی کے بعد اقبال کی تنقید	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار

● اقبال کی غزل

۹۹۰: انجم سلطانی	اردو غزل کو اقبال کی دین +	عثمانیہ ۸۵	سیدہ جعفر	
۹۹۱: زرینہ بیٹ	اقبال کی اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۸۱	آل احمد سرور	ف خاور
۹۹۲: سرور مہتاب عالم	اقبال کی اردو غزلوں کا ایک مطالعہ	راچی ۲۰۰۶	ابوذر عثمانی	ب، ۳/۲۰۰۷
۹۹۳: شبانہ سحر	فارسی غزل گوئی میں اقبال کا مقام +	اوپن ۲۰۰۳	معین نظامی	ف اقبالیات
۹۹۴: عبدالرشید	اقبال بحیثیت غزل گو +	جواہر ۹۱	اسلم پرویز	ب، ۷/۹۸
۹۹۵: محمد ایوب خان	اقبال اور اردو غزل	برکت اللہ ۸۰	عبدالقوی دسنوی	کتابیات

۹۹۶: محمد عمر نصیری	غزلیات اقبال کا فنی جائزہ +	اوپن ۹۹	ایوب شاہد	ف اقبالیات
۹۹۷: منظور عالم نعمانی	اقبال بحیثیت غزل گو	مظفر پور ۷۸	نجم الہدیٰ	کتابیات
۹۹۸: وقار حسین	اقبال کی اردو غزل کا ارتقا +	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
● اقبال کا فن				
۹۹۹: افضل احمد انور	علامہ اقبال کی اردو نظم کا ارتقا +	اوپن ۹۳	احسن زیدی	ف اقبالیات
۱۰۰۰: اکبر حسین قریشی	اقبال کی شاعری میں تلمیحات	علی گڑھ ۵۷	رشید احمد صدیقی	کتابیات
۱۰۰۱: بلقیس سراج	اردو نظم میں اقبال کا کارنامہ	کشمیر ۸۴	مسعود حسین خاں	ف خاور
۱۰۰۲: انیس فاطمہ فاروقی	اقبال کی شاعرانہ فن کاری، مختصر حیات اور اردو کلام کا مطالعہ	پٹنہ ۷۶	اختر اورینزی	ب، ر، ۷۷/۹۷
۱۰۰۳: توقیر احمد خاں	اقبال کی شاعری میں امیجری	دہلی ۸۵	عبدالحق	کتابیات
۱۰۰۴: جاوید بھٹی	علامہ اقبال کی علامت نگاری +	اوپن ۲۰۰۲	سلیم اختر	ف اقبالیات
۱۰۰۵: روبینہ رشید	اردو نظم گوئی میں اقبال کا مقام +	اوپن، زت	معز الدین	ف اقبالیات
۱۰۰۶: زاہدہ پروین	اقبال کی شاعری میں ہیئت کے تجربات کی روایت +	اوپن ۹۲	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۰۷: عبدالغنی	فارسی نظم گوئی میں مقام اقبال +	اوپن ۹۶	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۱۰۰۸: عبید الرحمن ہاشمی	اقبال کا فن، تشبیہات، استعارات اور علامات کی روشنی میں [صرف اردو کلام]	علی گڑھ ۷۵	خلیل الرحمن اعظمی	ب، ر، ۱۰/۹۶
۱۰۰۹: محمد فیاض ظفر	اردو شاعری میں فطرت نگاری، علامہ اقبال کے خصوصی تناظر میں	مٹھلا ۹۰	طیب صدیقی	ب، ر، ۳/۹۸
۱۰۱۰: گوہر علی انصاری	تشبیہات و استعارات اقبال	پٹنہ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ر، ۷۷/۹۷
۱۰۱۱: لیاقت علی	اقبال کی لغوی اور لسانی بحثیں +	اوپن ۲۰۰۱	عبدالحمید یزدانی	ف اقبالیات
۱۰۱۲: محمد شعیب قاضی	اقبال کی شاعری میں پیکر تراشی	راچی ۸۸		کتابیات
۱۰۱۳: محمد کوثر اعظم	اقبال کی شاعری میں منظر نگاری	مظفر پور ۹۰	فاروق احمد صدیقی	کتابیات
۱۰۱۴: محمد نعیم بزمی	اقبال کی امیجری +	اوپن ۲۰۰۳	خورشید رضوی	ف اقبالیات
۱۰۱۵: محمد آفتاب ضیا	اقبال بحیثیت اردو اور فارسی شاعر	مظفر پور	ناظر صدیقی	ب، ر، ۷۷/۲۰۰۱
۱۰۱۶: مدر شاہد	اقبال کی اردو شاعری میں پرندوں کی علامتی معنویت +	کشمیر ۲۰۰۴	تسکینہ قاضی	ف مخدومی

ماقبل حصے ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“ کے تحت بھی بعض مقالات میں اقبال کے فن پر مباحث شامل ہیں۔

❁ اقبالیاتی کتابوں اور جرائد کا جائزہ

۱۰۱۷: ابرار خاں	مجلہ پیغام آشنائی اقبال شناسی	اوپن، زت	محمد سلیم اختر	ف اقبالیات
۱۰۱۸: اشفاق حسین بخاری	اقبال شناسی میں روزنامہ امروز کا کردار ۱۹۳۸ تا ۱۹۹۱ء	اوپن، ۲۰۰۳	گوہر نوحی	ف اقبالیات
۱۰۱۹: اقرار حسین شیخ	رسالہ فنون کی اقبال شناسی	اوپن، ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۲۰: انوار الحق	اقبالیات ماہ نو: ابتدا سے دسمبر ۱۹۷۷ء تک کا تحقیقی جائزہ	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۱۰۲۱: انیس فاطمہ	ڈاکٹر ابوسعید نور الدین کی تصنیف اسلامی تصوف اور اقبال کا تنقیدی و توضیحی مطالعہ	اوپن، زت	احسان اکبر	ف اقبالیات
۱۰۲۲: ثمنینہ یاسمین	ڈاکٹر جسٹس جاوید اقبال کی سوانح اپنا گریبان جاک کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۲۳: راشد حمید	زندہ رود کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۱۰۲۴: ریاض ہمدانی	اقبال و آفتاب از بیگم رشیدہ جہاں: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	بہاول پور، ۲۰۰۶	روشن آرا راؤ	ف بہاول پور
۱۰۲۵: ساجد رمضان	سرگزشت اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۲۶: ساجدہ اکبر	اقبالیات قومی زبان کا توضیحی و تجزیاتی مطالعہ، ابتدا سے دسمبر ۱۹۷۷ء تک	اوپن، ۲۰۰۱	سعد اللہ کلیم	ف اقبالیات
۱۰۲۷: سرفراز کوثر	زبور عجم میں تشبیہات کا جائزہ	اوپن، ۲۰۰۳	محمد اکرم اکرام	ف اقبالیات
۱۰۲۸: ناملہ کوثر	اقبال (از عطیہ بیگم) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۲۹: سلیم اللہ شاہ	Gabriel's Wing کا تنقیدی و تجزیاتی مطالعہ	اوپن، ۲۰۰۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اقبالیات
۱۰۳۰: حسرتہ بٹول	اقبال کامل (عبدالسلام ندوی) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۳۱: شاہ علی اعظم بخاری	نقد اقبال کا تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	محمد اشرف چودھری	ف اقبالیات
۱۰۳۲: شجاعت علی اسد	علامہ اقبال اور روزنامہ احسان	اوپن، ۲۰۰۰	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۳۳: کلکیل احمد	رسالہ العلم میں اقبالیات: تحقیقی جائزہ [۱۹۵۱ تا ۲۰۰۰ء]	اوپن، ۲۰۰۲	ظہور احمد اعوان	ف اقبالیات
۱۰۳۴: صابر حسین	اقبال کے آخری دو سال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	شاہد احمد رضوی	ف اقبالیات
۱۰۳۵: صبغہ فاروق	اقبال اور مجلہ صوفی	اوپن، ۲۰۰۰	سہیل احمد خاں	ف اقبالیات
۱۰۳۶: عبدالکریم خان	اقبال اور کشمیر کے تعلق پر لکھی گئی تین کتب کا تحقیقی و تقابلی مطالعہ	اوپن، زت	عطش درانی	ف اقبالیات
۱۰۳۷: عظمیٰ میلائی	علی عباس جلال پوری کی اقبال کا علم کلام کا تنقیدی مطالعہ	اوپن، ۲۰۰۳	وحید عشرت	یادداشت

۱۰۳۸: علی احمد	مجلہ فیض الاسلام کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	عبدالغنی	ف اقبالیات
۱۰۳۹: غزالہ ثار	ذکر اقبال کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد صالح طاہر	ف اقبالیات
۱۰۴۰: فضل حق فاروقی	مجلہ اقبالیات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	اختر علی	ف اقبالیات
۱۰۴۱: محمد اعظم	اقبالیات قومی زبان کا توضیحی و تجزیاتی مطالعہ ۱۹۷۸ء تا ۲۰۰۰ء +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۴۲: محمد افضل	روزنامہ نوائے وقت کی اقبال شناسی +	اوپن ۲۰۰۳	عبدالرزاق	ف اقبالیات
۱۰۴۳: محمد جنید خان	سیر افغانستان کی تدوین نو +	اوپن ۲۰۰۴	صابر کلروی	ف اقبالیات
۱۰۴۴: محمد حامد علی	<i>Glimpses of Iqbal's Mind and Thought</i>			
	(حامد حسن بلگرامی کی کتاب کا اردو ترجمہ) +	جی سی یو، زت	محمد شفیق عجمی	ف جی سی یو
۱۰۴۵: محمد سرور	ماہ نو اقبالیات کا توضیحی و تجزیاتی مطالعہ (۱۹۷۸ء تا ۱۹۹۸ء) +	اوپن ۲۰۰۱	اورنگ زیب عالمگیر	ف اقبالیات
۱۰۴۶: محمد مظہر سعید	<i>Iqbal and The Civil and Military Gazette</i>	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۰۴۷: محمد ممتاز ندیم	ماہ نامہ اوراق کی اقبال شناسی +	اوپن، زت	سجاد حسین شیرازی	ف اقبالیات
۱۰۴۸: محمد نفیس حسن	نقوش اقبال [ابوالحسن علی ندوی] کا تنقیدی جائزہ +	دہلی	عبدالحق	ب، ۳، ۹۷
۱۰۴۹: محمد وسیم انجم	مجلہ نیرنگ خیال میں اقبالیات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۹۸	رحیم بخش شاہین	ف اقبالیات
۱۰۵۰: محمود خان	رسالہ خیابان میں اقبالیات: تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶	صابر حسین کلروی	ف اقبالیات
۱۰۵۱: ممتاز حسین نعیم	مجلہ اقبال کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	اختر علی	ف اقبالیات
۱۰۵۲: میوند ناز	حیات اقبال: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ملتان ۲۰۰۳	روبینہ ترین	ف زکریا
۱۰۵۳: نواز شرباب	دانائے راز کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اقبالیات
۱۰۵۴: ندیم شفیق ملک	<i>Perception of Life and Works of Allama Iqbal in Pakistani English Journalism:</i>			
	<i>A Survey of the English Dailies</i>	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اقبالیات

❁ اقبال کے افکار و تصورات

۱۰۵۵: آصف جاہ کامرانی	اقبال کا فلسفہ خودی اور اس کا مقصد ☆	الہ آباد ۵۶	اعجاز حسین	۷، ۸، ۹، ۶، ۷، ۷
۱۰۵۶: آفاق فاخری	اقبال کے فکری سرچشمے	اودھ		کتابیات
۱۰۵۷: ابوالحسنات	اقبال اور کیونزم +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ۳، ۸۸

۱۰۵۸: ابوسعید نور الدین	اسلامی تصوف اور اقبال	کراچی ۵۹	ابواللیث صدیقی	خبرنامہ ۷۵/۷۶
۱۰۵۹: احسان الحق	اقبال کی شاعری میں اولیا اور مشائخ: ایک جائزہ +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۰: ارشاد احمد شاہ	اقبال اور دو قومی نظریہ، متون اقبال کی روشنی میں +	اوپن ۹۰	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۰۶۱: ارشد خانم	اقبال کے تصورات فنون لطیفہ، جنوبی ایشیا کے معاشرتی تناظر میں	ملتان ۲۰۰۷	انوار احمد	ف زکریا
۱۰۶۲: اشتیاق احمد	اقبال کی شاعری میں خودی کا تصور	گدھ	اصح ظفر	۸۸/۸۷/۸۶
۱۰۶۳: اشتیاق حسین دانی	[اقبال اور] تصویر اہل بیت: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۴: اشفاق حسین ملک	اقبال کا نظریہ شعر +	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ب، ۹۸/۵
۱۰۶۵: اعجاز اشرف شاہ	اقبال کی شاعری کا اصلاحی پہلو +	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی	ف خاور
۱۰۶۶: اعجاز اشرف شاہ	معاصر اصلاحی تحریکیں: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کشمیر ۲۰۰۵	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۶۷: افضل حمید	سیاسات برصغیر میں علی گڑھ تحریک اور اقبال کے کردار کا تقابلی جائزہ +	اوپن، زت	شاہد اقبال کامران	ف اقبالیات
۱۰۶۸: اکرام اللہ شاہد	علامہ اقبال اور افغانستان، پشتو ادبیات +	اوپن ۹۸	نواز طائر	ف اقبالیات
۱۰۶۹: اکرام الحق گوہر	اقبال کا شعور جمہوریت	اوپن ۹۵	احمد سعید	یادداشت
۱۰۷۰: الطاف حسین	اقبال کی شاعری اور انگریزی اصناف +	اوپن، زت	تحسین فراقی	ف اقبالیات
۱۰۷۱: امیر حمزہ شاہ	اقبال کا تصور انسان +	کشمیر ۲۰۰۴	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۰۷۲: انور علی محمد	Iqbal's Religious Idean [اقبال کے مذہبی افکار]	ماربرگ ۵۴		کتابیات
۱۰۷۳: انیلہ محمود	علامہ اقبال کا تصور توحید +	اوپن، زت	انور محمود خالد	ف اقبالیات
۱۰۷۴: بابر جاوید	علامہ اقبال کے تصور اخلاق کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	نیا عرفان	ف اقبالیات
۱۰۷۵: بشری لطیف	اقبال اور فکر اسلامی کی تشکیل جدید (جنوبی ایشیا ہند میں ہند			
	اسلامی فکر کا ارتقا اور فکر اقبال کی معنویت)	کراچی زت	یونس حسنی	ف کراچی
۱۰۷۶: بشیر احمد نحوی	اقبال اور تصوف +	کشمیر ۸۲	کبیر احمد جاسی	ف خاور
۱۰۷۷: بشیر احمد نحوی	نظریہ تصوف اور اقبال [وحدت الوجود اور وحدت الشہود کی روشنی میں]	کشمیر	آل احمد سرور	ف مخدومی
۱۰۷۸: بشیر احمد [غملین زدہ پای]	اقبال کی شاعری کے کشمیری شعرا +	کشمیر ۲۰۰۲	تسکینہ فاضل	ف مخدومی
۱۰۷۹: بنت حیدر	اقبال کی ایران دوستی +	اوپن ۲۰۰۵	فرحت ناز	یادداشت

- ۱۰۸۰: بیگم فردوس جہاں اقبال کی شاعری دہلی ۸۳ عبدالحق کتابیات
- ۱۰۸۱: پری بانو، مسز اقبال کی شاعری میں ارضی مقامات کی اہمیت و معنویت
- [اردو کلام کی روشنی میں] برکت اللہ ۹۲ آفاق احمد کتابیات
- ۱۰۸۲: پروین فیروز حسن A Political Philosophy of Iqbal پنجاب ۶۷ یادداشت
- ۱۰۸۳: تبسم +Iqbal & Kantian Epistemology. A Study in Comparison
- ۱۰۸۴: تسنیم رضا رضوی اقبال کے نظام فکر میں آزادی کی اہمیت + کشمیر ۹۵ محمد امین اندرابی ف مخدومی
- ۱۰۸۵: ثناء الرحمن اقبال کے اردو کلام میں تہذیبوں کا عروج و زوال: تجزیاتی مطالعہ اوپن، زت ۹۵ عبد الغنی ف اقبالیات
- ۱۰۸۶: چصفیدہ میر + Political Ideology of Iqbal اوپن، زت ۸۶ آمل احمد سرور + سلیم قدوائی ف خاور
- ۱۰۸۷: حاتم رام پوری فوق البشر کا تصور اور اقبال کا مردِ مومن مظفر پور ۷۶ اختر حسین قادری کتابیات
- ۱۰۸۸: حامد اقبال بٹ اقبال اور ترقی پسند تحریک + سہیل احمد خاں ف اقبالیات
- ۱۰۸۹: حمید الرحمن Problem of Determinism and Indeterminism of Universe: a New Approach
- +to Iqbal's Concept of the Universe اوپن، زت راشد متین ف اقبالیات
- ۱۰۹۰: حمیرا خالد عالم اسلام کے زوال کے اسباب کلام اقبال کے تناظر میں + اوپن، زت احسان اکبر ف اقبالیات
- ۱۰۹۱: خالد اقبال یاسر اقبال پر ادبی تحریکوں کے اثرات بہاول پور، زت نجیب جمال ف بہاول پور
- ۱۰۹۲: خالد اقبال یاسر معاصر ادبی تحریکیں اور شعریات اقبال + اوپن ۹۲ محمد ریاض ف اقبالیات
- ۱۰۹۳: خالد الماس فرائڈ اور اقبال کے نظریات شخصیت کا تقابلی مطالعہ + اوپن ۹۷ نعیم احمد ف اقبالیات
- ۱۰۹۴: خدیجہ طاہر اقبال کی شاعری میں عورت کا تصور + دہلی ۸۳ افتخار بیگم کتابیات
- ۱۰۹۵: خورشید انور The Epistemology of Muhammad Iqbal and His Conception of the Ego
- [محمد اقبال کا نظریہ علم اور ان کا تصور خودی] برسلز ۸۵ جے روئے تنکس یادداشت
- ۱۰۹۶: دلاور خان اقبال اور دعوتِ دین + اوپن ۹۷ رحیم بخش شاہین ف اقبالیات
- ۱۰۹۷: رابعہ سرفراز اقبال کا نظریہ فن نقادوں کی نظر میں (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) + اوپن ۲۰۰۵ ریاض مجید ف اقبالیات
- ۱۰۹۸: راشد حمید اقبال کا تصور تاریخ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ اوپن ۲۰۰۵ صدیق شبلی ف اقبالیات

۱۰۹۹: قمر التنا	علامہ اقبال کے نظریات کی روشنی میں قومی تعلیمی پالیسیوں کا جائزہ +	اوپن، زت	ظفر اقبال	ف اقبالیات
۱۱۰۰: رخسانہ حسن	اقبال کی اردو شاعری میں تصور اخلاق +	کشمیر ۲۰۰۳	بشیر احمد نحوی	ف خاور
۱۱۰۱: رضوان الحق صدیقی	مطالعہ اقبال، تاریخ اسلام کی روشنی میں	مکتبہ ۸۵	طیب صدیقی	کتابیات
۱۱۰۲: رضوی، ایم اے	Metaphysical Concept of Iqbal [اقبال کا مابعد الطبیعیاتی تصور] مظفر پور ۷۶			کتابیات
۱۱۰۳: رضیہ سلطانہ	اقبال کی اردو شاعری میں عورت کا مقام +	عثمانیہ ۹۱	انور الدین	۹۶/۲/۱۰، ۵
۱۱۰۴: رفعت حسن	The Main Philosophical Ideas in the Writings of Muhammad Iqbal			

ڈرامہ ۶۸

۱۱۰۵: رؤف مائیکل	Spiritual Pluralism and the Philosophy of Allama Iqbal with Especial Reference to Iqbal's Attitude Towards Other Religion	ہارورڈ یونیورسٹی پبلشر ۸۳		
۱۱۰۶: زیب النساء سرودیا	کلام اقبال میں انبیاء کرام کا تذکرہ: ایک تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	وحید عشرت	یادداشت
۱۱۰۷: سبحان الدین	اقبال کا تصور محنت +	اوپن ۲۰۰۶	احسان اکبر	ف اقبالیات
۱۱۰۸: سلمیٰ بتول	اردو کے نمائندہ شعرا میں عشق کی روایت اور اقبال +	اوپن، زت		ف اقبالیات
۱۱۰۹: سیح جان	Iqbal's Concept of God +	کشمیر ۹۹	محمد امین اندرابی	ف مخدومی
۱۱۱۰: سنگھ، ایچ جے	The Contribution of Sir Muhammad Iqbal to the Modern Islamic Thought			

شکاگو یونیورسٹی ۵۳

۱۱۱۱: سنیتا کماری	اقبال اور ہندو مذہب +	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۱۱۲: شاہدہ رسول	اقبال کا تصور کشف (اپنے خطبات کی روشنی میں) ایک تجزیاتی مطالعہ	ملتان، زت	انوار احمد	ف زکریا
۱۱۱۳: شبیر احمد، سید	کلام اقبال کے اعلام و مشاہیر	کشمیر ۹۸	محمد امین اندرابی	ف خاور
۱۱۱۴: شبیر احمد، سید	مشاہیر پر اقبال کی اردو نظمیں +	کشمیر ۹۵	محمد امین اندرابی + تسکینہ فاضل	ف خاور
۱۱۱۵: شجاع الدین فاروقی	فکر اقبال اور ہم عصر فکری میلانات	علی گڑھ ۸۹	منظر عباس نقوی	جنید
۱۱۱۶: شرافت علی ندوی	اقبال کی شاعری میں شخصیات	برکت اللہ ۹۱	عبد القوی دسنوی	کتابیات
۱۱۱۷: شفیقہ رسول	اقبال اور ہیومنیزم +	کشمیر ۸۵	آل احمد سرور	ف خاور
۱۱۱۸: شفیقہ رسول	اقبال اور ہیومنیزم	کشمیر ۹۹	آل احمد سرور	ف خاور
۱۱۱۹: گلشن بیگم	Iqbal and Reconstruction of Islamic Thought	پنجاب ۲۰۰۲	عبد الحلق	یادداشت

- ۱۱۲۰: شمیم احمد فکر اقبال کا تنقیدی مطالعہ [نثری تحریروں کے حوالے سے] دہلی ۲۰۰۳ عبدالحق ب، ۲۰۰۵/۵
- ۱۱۲۱: شہناز اقبال قریشی +Iqbal's Message to Youth (An Evaluation of Some Selected Poems) کشمیر ۲۰۰۴ تسکینہ فاضل ف منحدوی
- ۱۱۲۲: شہناز اقبال قریشی The Concept of Time and Iqbal: A Study کشمیر، زت بشیر احمد نحوی ف منحدوی
- ۱۱۲۳: شیراز علی زیدی سامراجیت پر اقبال کی تنقید+ اوپن، زت فتح محمد ملک ف اقبالیات
- ۱۱۲۴: صابرہ سلیم صدیقی اقبال کا تصور عشق جواہر ۲۰۰۵ انوار عالم عبدالحق
- ۱۱۲۵: صالحہ نذیر Reception of Western Thought in Iqbal's Philosophy and Poetry سوربورن، زت قلب ڈاروس یادداشت
- ۱۱۲۶: صائمہ صادق اسلام میں وسیع النظری (لبرل ازم) کا تصور اور علامہ اقبال+ اوپن، زت سعیدہ اقبال ف اقبالیات
- ۱۱۲۷: صدیق جاوید فکر اقبال کا عمرانی مطالعہ پنجاب ۸۴ عبادت بریلوی ف پنجاب
- ۱۱۲۸: صفری بی بی اسلامی معاشرے میں عورت کی حیثیت، اقبال کی نظر میں+ اوپن ۹۵ منہاج الدین ف اقبالیات
- ۱۱۲۹: صفری بی بی اقبال پر قادیانوں کی تنقید: ایک تحقیقی جائزہ اوپن ۲۰۰۴ منہاج الدین ف اقبالیات
- ۱۱۳۰: صلاح الدین الاتجاه الاسلامی فی شعر اقبال الازہر ۸۷ جودہ عبداللہ کتابیات
- ۱۱۳۱: صورت جہاں اقبال بحیثیت شاعر فطرت کشمیر ۲۰۰۱ محمد امین اندرابی ف خاور
- ۱۱۳۲: ضمیر شہزاد بٹ اقبال اور احادیث نبوی ﷺ+ اوپن ۲۰۰۶ بابر بیگ مطالی ف اقبالیات
- ۱۱۳۳: ضیاء الدین +Iqbal's Criticism of Secularism اوپن، زت سعیدہ اقبال ف اقبالیات
- ۱۱۳۴: طارق احمد مسعود + Iqbal and Education: A Critical Study کشمیر ۹۹ محمد امین اندرابی ف منحدوی
- ۱۱۳۵: طالب حسین اشرف جدید علم الکلام اور اقبال اوپن ۲۰۰۳ نعیم احمد ف اقبالیات
- ۱۱۳۶: طالب حسین سیال اقبال اور انسان دوستی+ اوپن ۲۰۰۲ صدیق شبلی ف اقبالیات
- ۱۱۳۷: طالب حسین سیال تصوف اور عمرانی مسائل: اقبال کی نظر میں (ایک تحقیقی و تنقیدی مطالعہ) بہاول پور، زت شفیق احمد ف بہاول پور
- ۱۱۳۸: طالعہ افروز اقبال اور فنون لطیفہ+ کشمیر ۸۲ آل احمد سرور ف خاور
- ۱۱۳۹: طاہر حمید تنولی علامہ اقبال کا فلسفہ زمان: جدید علمی اور فکری رجحانات کی روشنی میں+ ایجوکیشن، زت تبسم کاشمیری ف ایجوکیشن
- ۱۱۴۰: ظفر اقبال راؤ Iqbal and His Contemporary Western Literary Movements اوپن ۲۰۰۰ وحید عشرت ف اقبالیات

- ۱۱۴۱: ظفر اقبال اقبال کی اردو شاعری کے اماکن: ایک مطالعہ + کشمیر ۲۰۰۲ بشیر احمد نحوی ف خاور
- ۱۱۴۲: ظفر حسین ظفر اقبال اور ملی نشاۃ ثانیہ اوپن، زت خالد علوی ف اقبالیات
- ۱۱۴۳: ظفر حسین ظفر برصغیر کے مسلمانوں کا جدا گانہ تشخص اور اقبال: ایک تنقیدی مطالعہ + سندھ ۲۰۰۰ سعدیہ نسیم یادداشت
- ۱۱۴۴: ظہور احمد اعوان Iqbal and Afghan پشاور ۸۸ شمس الدین صدیقی یادداشت
- ۱۱۴۵: ظہور احمد اقبال اور سیاسیات کشمیر + اوپن ۹۳ محمد ریاض ف اقبالیات
- ۱۱۴۶: ظہیر احمد Iqbal's Political Philosophy متھلا ۸۲ کتابیات
- ۱۱۴۷: عابدہ اقبال زیدی اقبال: تحریک پاکستان کے مورخین کی نظر میں + اوپن، زت فتح محمد ملک ف اقبالیات
- ۱۱۴۸: عابدہ مبشر فارسی مثنوی گوئی میں اقبال کا مقام اوپن ۲۰۰۱ عبدالحمید یزدانی ف اقبالیات
- ۱۱۴۹: عارف حسین رضوی اقبال کا معاشی نظریہ متھلا ۸۹ کتابیات
- ۱۱۵۰: عالم خوند میری، ایس Iqbal's Concept of Time and its Relation to Contemporary Thought عثمانیہ
- ۱۱۵۱: عبدالباسط خان اقبال کے محبوب دیار و امصار (بحوالہ کلیات اقبال) + اوپن، زت محمد حامد ف اقبالیات
- ۱۱۵۲: عبدالحق اقبال اور تحریک خلافت + اوپن ۹۵ احمد سعید ف اقبالیات
- ۱۱۵۳: عبدالحی عادل اقبال کا سیاسی شعور مظفر پور کتابیات
- ۱۱۵۴: عبدالرحمن قریشی ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں کلام اقبال کا حصہ + حیدر آباد ۸۱ غلام عمر خان ب، ۹۷/۵
- ۱۱۵۵: عبدالرزاق اقبال کے ذہنی ارتقا میں فکر مغرب کا حصہ کراچی ۹۳ شاہ علی ف کراچی
- ۱۱۵۶: عبدالعلیم ہلال ڈاکٹر محمد اقبال کا سماجی فلسفہ: ایک تنقیدی مطالعہ بھگل پور ۷۴ کتابیات
- ۱۱۵۷: عبدالقیوم، راجا +The Political Role of Allama Iqbal in the Documents of Division of Sub-Continent: اوپن ۲۰۰۳ محمود الرحمن یادداشت
- ۱۱۵۸: عبدالکریم عباسی علامہ اقبال کا نظریہ تسخیر کائنات + اوپن، زت شفیق احمد ف اقبالیات
- ۱۱۵۹: عبدالمجید، سید اقبال کا فلسفہ: ایک جائزہ + [اسرار خودی کے حوالے میں] کشمیر ۲۰۰۲ تسکینہ فاضل ف مخدوی
- ۱۱۶۰: عتیق الرحمن بٹ اقبال کے اردو کلام میں اصحاب رسول ﷺ کا تذکرہ + اوپن، زت احسان اکبر ف اقبالیات
- ۱۱۶۱: عذرا شفیع فرد اور جماعت علامہ اقبال کی نظر میں + اوپن ۲۰۰۳ اسلم ضیا یادداشت
- ۱۱۶۲: عرفان احمد ملک اقبال اور جدید ذہن کشمیر، زت بشیر احمد نحوی ف مخدوی
- ۱۱۶۳: عطا محمد ملک اقبال کی شاعری میں طنز + اوپن ۹۳ عبدالحمید یزدانی ف اقبالیات

۱۱۸۴: فہمیدہ بیگم	اقبال کی شاعری میں ہندوستانی تصور	کلکتہ ۸۹	کتبیات
۱۱۸۵: فیض احمد	اقبال کا تصور عمل +	کشمیر ۲۰۰۵	قدوس جاوید ف کشمیر
۱۱۸۶: قمر النساء	علامہ اقبال کے نظریات کی روشنی میں قومی تعلیمی پالیسیوں کا جائزہ +	اوپن، زت	ظفر اقبال ف اوپن
۱۱۸۷: قمر جہاں	اقبال پر قرآن کا اثر	جبل پور	کتبیات
۱۱۸۸: کشور تصدق	علامہ اقبال اور فہم علوم +	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۱۱۸۹: کلثوم سلیم	متون اقبال میں رسول آخرا زمان حضرت محمد ﷺ کا تذکرہ: تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالحمید یزدانی ف اقبالیات
۱۱۹۰: کنور محمد اشرف خان	+Spiritual Democracy as Conceived by Allama Iqbal		
		اوپن، زت	محمد حامد ف اقبالیات
۱۱۹۱: کھانا، منظور حسین	Foundation of Pakistani Nationalism, The Life and Times of Allama Iqbal		
		نیویارک ۸۸	کارل میکس کورٹی پیٹر
۱۱۹۲: گلنام علی ناصر	شعر اقبال میں اہل بیت اطہار کا تذکرہ: تحقیقی و توضیحی مطالعہ +	اوپن، زت	گوہر نوشای ف اقبالیات
۱۱۹۳: ماریک، ژاں	Life and Works of Muhammad Iqbal	چارلس یونیورسٹی، پراگ ۵۸	
۱۱۹۴: مبشر حسین	اقبال اور احیائے اسلام +	اوپن، زت	ابصار احمد ف اقبالیات
۱۱۹۵: محبوب عالم بھکانی	پاکستان کے ثقافتی مسائل اور تعلیمات اقبال +	اوپن ۹۶	شفیق احمد ف اقبالیات
۱۱۹۶: محمد آصف	اسلامی اور مغربی تہذیب کی کشمکش، فکر اقبال کے تناظر میں	ملتان، زت	انوار احمد ف زکریا
۱۱۹۷: محمد آصف اعوان	علامہ اقبال کا تصور ارتقا: تحقیقی جائزہ	اوپن ۲۰۰۱	محمد معروف ف اقبالیات
۱۱۹۸: محمد ارشد	اقبال کا سیاسی شعور	علی گڑھ، زت	عقیل احمد صدیقی رفار
۱۱۹۹: محمد اسد اللہ دانی	اقبال اور جموں و کشمیر کا اردو ادب	کشمیر ۹۵	جگن ناتھ آزاد ف خاور
۱۲۰۰: محمد اشفاق چغتائی	علامہ اقبال کا تصور وجود و شہود +	اوپن ۹۲	ابصار احمد ف اقبالیات
۱۲۰۱: محمد اقبال ڈار	+Evolution of Mystic Thought in Iqbal	اوپن ۲۰۰۴	محمد اشرف چودھری ف اقبالیات
۱۲۰۲: محمد اقبال، شیخ	رومانی انگریزی شعرا کے علامہ اقبال پر اثرات +	اوپن ۹۲	رفیع الدین ہاشمی ف اقبالیات
۱۲۰۳: محمد اقبال، شیخ	علامہ اقبال پر برطانوی شعرا کے اثرات	اوپن ۲۰۰۲	آغا یمن کتبیات
۱۲۰۴: محمد اقبال اجتہادی	اقبال اور مسئلہ جبر و قدر +	اوپن ۲۰۰۴	نعیم احمد ف اقبالیات

۱۲۰۵: محمد اقبال	اقبال اور یونیٹ پارٹی پنجاب +	اوپن ۹۸	محمد اسلم ضیاء	ف اقبالیات
۱۲۰۶: محمد اکرم	علامہ اقبال اور تحریک اتحاد اسلامی (متون اقبال کی روشنی میں) +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۲۰۷: محمد امین شیخ	اقبال کے تعلیمی تصورات: ایک تجزیہ +	کشمیر ۲۰۰۵	تسکینہ فاضل	ف مخدومی
۱۲۰۸: محمد انور صادق	اقبال کی نفسیات مذہب +	اوپن ۹۶	وحید عشرت	ف اقبالیات
۱۲۰۹: محمد حسین، شیخ	تجربہ دینی از دید گاہ علامہ اقبال	غلامی حسین ابراہیمی	یادداشت	
۱۲۱۰: محمد ظلیل	اقبال کا نظریہ نفس +	اوپن، زت	وحید عشرت	ف اقبالیات
۱۲۱۱: محمد ذاکر اللہ	کلام اقبال میں مقامات ارضی کا جائزہ +	حیدر آباد ۹۳	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۰، ۱۰
۱۲۱۲: محمد سعید	علامہ اقبال کا تصور بقائے دوام اور اس کے تعلیمی مضمرات +	اوپن ۲۰۰۱	انجم رحمانی	ف اقبالیات
۱۲۱۳: محمد شفیع کھانڈے	اقبال اور ان کا تصور آزادی +	کشمیر ۲۰۰۲	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۲۱۴: محمد شمیم بٹ	اقبال کی فطرت شناسی بانگ درا کے حوالے سے +	کشمیر ۲۰۰۳	تسکینہ فاضل	ف مخدومی
۱۲۱۵: محمد صفدر	بچوں سے متعلق اقبال کی شاعری کا فکری و فنی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۲۱۶: محمد طفیل سالک	Iqbal's Philosophy of Law	پنجاب ۹۸	عبدالخالق	یادداشت
۱۲۱۷: محمد عبدالرحیم	اقبال اور تصوف +	حیدر آباد ۸۱	غلام عمر خاں	ب، ۹۷/۵، ۹۷
۱۲۱۸: محمد عرفان	اقبال اور کشمیر +	اوپن ۹۲	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۲۱۹: محمد فضل اللہ، سید	اقبال اور تصور ولایت: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۳	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۲۲۰: محمد فضل اللہ، سید	اقبال اور تصور امامت	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۲۲۱: محمد فیاض	اقبال اور مسئلہ آبادی +	اوپن ۲۰۰۰	خالد مسعود	ف اقبالیات
۱۲۲۲: محمد قمر اقبال	اقبال کا تصور حقیقت مطلق	اوپن، زت	راشد متین	ف اقبالیات
۱۲۲۳: محمد محسن اختر	اقبال اور تصوف	بھاگل پور ۸۹	کتبیات	
۱۲۲۴: محمد معروف	Iqbal's Philosophy of Knowledge, A Critical Approach to Iqbal's Position on Religious Experience as a Source of Knowledge			

پنجاب ۶۸ غلام صادق کتبیات

۱۲۲۵: محمد منظور عالم کلام اقبال میں قرآنی آیات و احادیث اور مذہبی اصطلاحات کا جائزہ + حیدر آباد ۹۳ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۰، ۱۰

۱۲۲۶: محمد ناصر	صور خیال در شعر فارسی اقبال	اوپن، زت	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۲۲۷: محمد وسیم انجم	اقبال کی نظر میں اسلامی فقہ کی تشکیل جدید	اوپن ۲۰۰۵	خالد مسعود	ف اقبالیات
۱۲۲۸: مسرت امیر	افکار اقبال اور غلامی +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اقبالیات
۱۲۲۹: مسرت پروین نلیم	اردو شعرا اور اقبال +	اوپن ۹۳	محمد ریاض	ف اقبالیات
۱۲۳۰: مسرت پروین نلیم	ملوکیت، اقبال کی نظر میں	اوپن ۲۰۰۶	گوہر نوشاہی	ف اقبالیات
۱۲۳۱: مسعود رضا گل ملک	Post-Cold War Interaction Between the Western and the Islamic Civilizations: A Case Study in the light of Allama Iqbal's Vision + اوپن، زت	محمود احمد عازی	ف اقبالیات	
۱۲۳۲: مشتاق احمد گنائی	فلسفہ اقبال میں اجتہاد کی اہمیت	کشمیر ۲۰۰۳	بشیر احمد نحوی	ف خاور
۱۲۳۳: مظفر حسین وڑائچ	اقبال اور اندلس کی اسلامی میراث +	اوپن ۹۵	ظہور احمد ظہر	ف اقبالیات
۱۲۳۴: مناظر اسد	اقبال کی شاعری پر انگریزی رومانوی شاعری کے اثرات +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	کتبیات
۱۲۳۵: منظور حسین	اقبال اور وسط ایشیا +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۲۳۶: منیر حسین	اقبال کی دعائیہ شاعری +	اوپن ۹۵	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۲۳۷: ناصرہ بیگم	مغربی تہذیب: اقبال اور اکبر کی نظر میں	دن کیشور	رضی الدین احمد	کتبیات
۱۲۳۸: ناہید سلطانہ	کلام اقبال میں اعلام و اماکن کی فکری اہمیت	پنجاب ۷۹	افتخار احمد صدیقی	ف پنجاب
۱۲۳۹: ناہید گل	اقبال اور وجودیت +	اوپن ۹۶	صدیق شبلی	ف اقبالیات
۱۲۴۰: نجمہ پروین	علامہ اقبال اور فنون لطیفہ +	اوپن ۹۷	اسلم ضیا	ف اقبالیات
۱۲۴۱: نذیر احمد بٹ	اردو ادبی تنقید میں اقبال شناسی کا مطالعہ	کشمیر ۸۰	قدوس جاوید	بازیافت ۱۴
۱۲۴۲: نذیر احمد شیخ	اقبال اور سوشلزم +	کشمیر ۸۳	کبیر احمد جاسی	ف خاور
۱۲۴۳: نذیر احمد شیخ	اقبال اور سوشلزم	کشمیر ۸۷	کبیر احمد جاسی	ف مخدومی
۱۲۴۴: نصرت بانواندرابی	حالی، اکبر اور اقبال کی پیامی شاعری کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۸۰	آل احمد سرور	ف خاور
۱۲۴۵: نصرت حسین	اقبال کا تصور نسواں: ایک تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کشمیر، زت	بشیر احمد نحوی	ف مخدومی
۱۲۴۶: نعیم احمد	اقبال کا تصور بھائے دوام	پنجاب ۸۷	عبدالخالق	ف پنجاب
۱۲۴۷: نیر اسلام	علامہ اقبال کے اردو اشعار کی سیاسی رمزیات +	اوپن، زت	فتح محمد ملک	ف اقبالیات

۱۳۳۸: ہارون الرشید تبسم اقبال بحیثیت ادبی نقاد +

ادب ۹۳ محمد ریاض ف اقبالیات

۱۳۳۹: یاسمین اقبال بٹ کلام اقبال اردو کے کردار: ایک تحقیقی جائزہ +

ادب ۲۰۰۶ محمد آصف اعوان ف اقبالیات

✽ غالبیات

۱۳۵۰: ابوالعاصم، سید

غالب کے مکاتیب کا نثری اسلوب

دہلی ۷۳ خواجہ احمد فاروقی غالب ۹۸

۱۳۵۱: اشرف علی خان

جدید اردو شاعری پر مرزا غالب کا اثر

ناگ پور محمد حبیب ۷۷/۸/۱۵ ز، ۵

۱۳۵۲: اقبال احمد، سید

غالب کی شاعری کا فکری آہنگ

مکہ ۸۵ صفحہ ۱۵۲

۱۳۵۳: انبساط امین

پاکستان میں اردو مطالعہ غالب کی نصف صدی (۱۹۹۹ء تک)

بہاول پور، زت روشن آراؤ ف بہاول پور

۱۳۵۳: برائن سلور

غالب کی تشبیہات و استعارات

شکاگو سی ایم نعیم شاعر ۲۰۰۶/۸

۱۳۵۵: بیگم ن حسنین

غالب کے خطوں میں عصری حسیت

پٹنہ ۸۸ صفحہ ۱۵۲

۱۳۵۶: جاوید اقبال

غالبیات کا تنقیدی مطالعہ

دہلی ۲۰۰۶ ابن کنول ۲۰۰۶/۱۰/۲۳ ز، ۵

۱۳۵۷: جلیل عباسی

خطوط غالب کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ

لکھنؤ غالب ۹۸

۱۳۵۸: حسنا، سید

غالب کا شعری فن

دہلی محمد حسن غالب ۹۸

۱۳۵۹: حسن امام

غالب کی شاعری میں استعارے کا نظام

مکہ ۷۷ وہاب اشرفی ۷۷/۸/۱۵ ز، ۵

۱۳۶۰: خورشید الاسلام

غالب اور عالمگیری شعرا

علی گڑھ ۵۳ آل احمد سرور جنید

۱۳۶۱: رضاء اللہ حیدر

غالب اور معاصر علماء: باہمی روابط اور اثرات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +

ادب ۲۰۰۱ معین الرحمن ف ادب

۱۳۶۲: روجی طبعی

حیات و کائنات اور انسانوں کے حوالے سے غالب اور فانی کی

کراچی، زت مد جبین زیدی ف کراچی

۱۳۶۳: زاہد شمیم

غالب کے اردو خطوط کا تنقیدی مطالعہ

کشمیر ۷۳ غالب ۹۸

۱۳۶۳: سحان کور

اردو تنقید میں غالب شناسی

کشمیر ۸۰ کلیل الرحمن بازیافت

۱۳۶۵: سلیم زینت کاظمی

غالب شناسی کی روایت میں وزیر الحسن عابدی کی خدمات +

ایجوکیشن، زت تبسم کا شمیری ف ایجوکیشن

۱۳۶۶: سیاب سہیل

کالی داس گپتا رضا کی غالب شناسی +

جی سی یو ۲۰۰۰ معین الرحمن ت، ن ۲۰۰۲/۵

۱۳۶۷: شاکرہ بیگم

عہد غالب کا تہذیبی اور تنقیدی مطالعہ +

دہلی تنویر احمد علوی غالب ۹۸

۱۳۶۸: کلیل پٹانی

پاکستان میں غالب شناسی تحقیق و تنقید

پنجاب، زت فخر الحق نوری یادداشت

۱۲۶۹: شوکت محمود	انیسویں صدی کی اردو مزاح نگاری میں غالب کا مقام +	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۱۲۷۰: صائمہ شمس	یادگار غالب کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	تحسین فراقی	ف اوپن
۱۲۷۱: صبیحہ انور	غالب کا غیر متداول کلام	لکھنؤ		غالب ۹۸
۱۲۷۲: صبیحہ جاہت	غالب کی امیجری	علی گڑھ ۶۸		غالب ۹۸
۱۲۷۳: عبدالحق	غالب کی المیہ شاعری	متھلا	عبد المنان طرزی	ب، ۹۸/۳
۱۲۷۴: عبدالرحیم	حیاتِ غالب از شیخ اکرام: حواشی و تعلیقات +	اوپن، زت	وحید قریشی	ف اوپن
۱۲۷۵: عبداللہ شیدا	غالب کی اردو اور فارسی شاعری کا تقابلی مطالعہ اور ذرائع کی تحقیقات	کشمیر ۶۷		معیار
۱۲۷۶: عبدالمغنی فاروقی	ناقدین غالب	ون کٹیشور		غالب ۹۸
۱۲۷۷: عبد المنان خاں	خطوط غالب کا اسلوب	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	غالب ۹۸
۱۲۷۸: غازی محمد نعیم	غالب کا اسلوب حیات (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالعزیز ساحر	ف اوپن
۱۲۷۹: غوث محمد خاں	(اردو غزل میں تخلیقی عمل کا مطالعہ) غالب کے خصوصی حوالے سے	لکھنؤ		غالب ۹۸
۱۲۸۰: فرح ذبح	تفہیم غالب کی روایت میں علی گڑھ کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۷	عقیلہ بشیر	ف زکریا
۱۲۸۱: فرحت حسین، سید	دیوان غالب سے متعلق قلمی نسخوں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	قمر رئیس	غالب ۹۸
۱۲۸۲: فرزانہ کوثر	برصغیر کی تہذیبی و ثقافتی روایات: خطوط غالب کی روشنی میں +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۱۲۸۳: فریدہ بیگم	کلام غالب کا فنی مطالعہ	علی گڑھ ۷۹	خورشید الاسلام	جنید
۱۲۸۴: قمر الدین، سید	سندھ میں غالب شناسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
۱۲۸۵: قمر النساء	مکاتیب غالب میں طنزیہ عناصر	کشمیر، زت	محمد زمان آزرده	ب، ۹۸/۵
۱۲۸۶: کاظم علی خاں	غالب کا ادبی شعور: نثری تصانیف کے آئینے میں	کان پور	ملک زادہ منظور احمد	غالب ۹۸
۱۲۸۷: متین الرحمن، سید	غالبیات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	برکت اللہ ۷۴		غالب ۹۸
۱۲۸۸: محمد ایوب [شاہد]	شارحین دیوان غالب [اردو شروح کا تقابلی مطالعہ]	پنجاب ۸۶	وحید قریشی	ف پنجاب
۱۲۸۹: محمد تمیز عالم	غالب کے خطوط میں مختلف عناصر کی نشان دہی +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۲۹۰: محمد رفیع انصاری	خطوط غالب کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	بنارس		غالب ۹۸
۱۲۹۱: محمد شاہ عالم	شارحین غالب کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفقار

۱۲۹۲: محمد شہباز انصاری	خطوط غالب میں طنز و مزاح کے عناصر +	جواہر ۸۸	اشفاق محمد خان	ب، ۹۸/۷۷
۱۲۹۳: محمد ماہر رضا	غالب کے خطوط کا سماجیاتی مطالعہ (دہلی کے حوالے سے) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۲۹۴: محمد مرتضیٰ ہاشمی	اردو نثر کی ترقی میں غالب کا حصہ	راچی ۸۳		صحیفہ ۱۵۲
۱۲۹۵: محمد مشتاق خان	غالب کے نقاد	گورکھ پور ۸۲	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
۱۲۹۶: محمد مظہر عالم	مرزا غالب ان کی شاعری اور فن	پٹنہ ۸۰	محمد صدیق	ب، ۹۷/۷۷/۹۸
۱۲۹۷: محمد یار گوندل	غالب پر سوانحی کتب کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۹	ریاض مجید	ف اوپن
۱۲۹۸: محمد یار گوندل	سوانح غالب پر کتب و مضامین: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	یادداشت
۱۲۹۹: مشیر احمد	خطوط غالب کے ادبی مباحث کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یادداشت
۱۳۰۰: معین الرحمن	غالبیات کا تحقیقی و توضیحی مطالعہ	سندھ ۷۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۳۰۱: مقصود صفدر علی شاہ	اردو لفظیات غالب کا تحقیقی و ساختیاتی مطالعہ	اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۱۳۰۲: نشاط ہادی	انیسویں صدی کے ہندوستانی افکار کی روشنی میں غالب کی اردو شاعری کا مطالعہ	الہ آباد		غالب ۹۸
۱۳۰۳: نصیر الدین	غالب کے خطوط کا سماجیاتی مطالعہ	گورکھ پور ۸۲	احمر لاری	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
۱۳۰۴: نواب علی وارثی	غالب کے اردو خطوط کا مواد: ایک تجزیہ +	جواہر ۸۲	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷۷
۱۳۰۵: نوشاہہ سمیع	مرزا اسد اللہ خاں غالب اور خولجہ غلام فرید کے افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	اسلم انصاری	ف اوپن
۱۳۰۶: نیلو فر احمد	اردو میں ادبی خط نگاری اور غالب	بمبئی ۲۰۰۵	یونس اکا سکر	ک، ۲۰۰۵/۷۷
۱۳۰۷: نیر پرویز	تمین اہم غالب شناس (غلام رسول مہر، مالک رام، معین الرحمن) +	خیر پور ۲۰۰۰	مرغوب راحت	ف خیر پور

تراجم

اردو ادب کی تاریخ: ڈاکٹر محمد صادق کی کتاب History of Urdu Literature

۱۳۰۸: احمد بلال

حصہ اول کا اردو ترجمہ +	جی سی یو ۲۰۰۴	محمد خاں اشرف	ف جی سی یو
منتخب انگریزی ڈراموں کے اردو تراجم +	حیدر آباد ۸۸	رحمت علی خان	۹۶/۲/۱۵، ۵
میر و سودا اور غالب کی غزلوں کے انگریزی تراجم +	پنجاب، زت	محمد کامران	پنجاب
ہجکے فکشن کے اردو تراجم	علی گڑھ		رفار
اردو ادب میں انگریزی سے نثری تراجم	پنجاب ۸۶	عبادت بریلوی	ف پنجاب

۱۳۳۳: محمد عاصم اعظمی	اردو میں احادیث نبوی کے تراجم و تشریحات	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۱۳۳۵: محمد مسعود احمد	اردو میں قرآنی تراجم اور تفاسیر	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۳۳۶: محمد نیاز احمد	جرمن ادب کے اردو تراجم کا تجزیاتی مطالعہ	دہلی	ابن کنول	۲۰۰۶/۱۰/۲۳، ۵
۱۳۳۷: محمود الحسن بزی	پنجابی شعرا کے منظوم اردو تراجم +	اوپن، زت	محمد احسان الحق	ف اوپن
۱۳۳۸: مشیر علی	اردو میں روسی ادب کے تراجم	کراچی، زت	ذوالقرنین احمد	ف کراچی
۱۳۳۹: نرہری، ٹی	اردو سے تملگو اور تملگو سے اردو تراجم: ایک جائزہ	حیدر آباد ۹۲	انور الدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۱۳۴۰: انس رانی	سندھی فکشن کے اردو تراجم کے فنی اور سماجی منظر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	طاہرہ بگھت	ف کراچی

● تذکرے

۱۳۴۱: حسن احمد نقوی، سید	شعراے اردو کے تذکرے: تنقیدی تحقیقی مطالعہ، میر سے شیفہ تک	وکر م ۶۸	معیار	
۱۳۴۲: حنیف نقوی	شعراے اردو کے تذکرے	وکر م	ابو محمد سحر	فرحت
۱۳۴۳: رئیس احمد خان	شعراے اردو کے تذکرے ۱۸۳۵ء کے بعد	راجستھان	فیروز احمد	۹۶/۱/۱۵، ۵
۱۳۴۴: عابد علی	اردو شعرا کے تذکرے: آب حیات کے بعد	کراچی ۹۰	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۱۳۴۵: علی مراد عمرانی	بلوچستان میں اردو تذکرہ نگاری +	خیر پور، زت	یوسف شنگ	ف خیر پور
۱۳۴۶: عظمت اللہ قریشی	مصحفی کی تذکرہ نگاری	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	فرحت
۱۳۴۷: فرمان فتح پوری، دلدار علی	اردو شعرا کے تذکرے اور تذکرہ نگاری D	کراچی ۷۴	ابوالیث صدیقی	خبرنامہ مئی ۷۹
۱۳۴۸: منصور عالم	بہار میں تذکرہ نگاری	مگدھ ۷۶	معیار	
۱۳۴۹: نیاز سلطان پوری	اردو تذکرہ نگاری ۱۸۳۵ء کے بعد	فیض آباد	ب، ۲۰۰۲/۳	

● صحافت

۱۳۵۰: ابراہیم تنویر	اردو صحافت کا آغاز و ارتقاء انیسویں صدی میں +	حیدر آباد ۹۲	انور الدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۱۳۵۱: احمد مقصود اقبال	حیدر آباد میں اردو کالم نگاری	حیدر آباد ۹۱	انور الدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۱۳۵۲: افضل مصباحی	روزنامہ راشنریا سیپھاراکا خصوصی کالم ”دستاویز“: ایک مطالعہ +	دہلی ۲۰۰۶	ابن کنول	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۳۵۳: امین فاروق	سندھ میں اردو کی ادبی صحافت	سندھ ۸۷	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳

۱۳۵۴: انور الدین	حیدر آباد کے ادبی رسائل و جرائد: ۱۹۳۷ء تک	حیدر آباد ۸۴	گیان چند	معیار
۱۳۵۵: جاوید حیات	بہار میں اردو صحافت	پٹنہ ۸۶		معیار
۱۳۵۶: حمید الدین قادری	اردو زبان کی ترویج و اشاعت میں روزنامہ سیاست کا حصہ	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۳۵۷: رضوان احمد خاں	اردو صحافت، آزادی کے بعد	پٹنہ		معیار
۱۳۵۸: رئیس صدیقی	بیسویں صدی سے آزادی ہند تک میرٹھ کی صحافت +	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۱۳۵۹: رئیس صدیقی	کرتانک میں اردو صحافت	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۳۶۰: زینت بیگم	راہ نمائے دکن کی ادبی خدمات ۱۹۳۹ء تا ۱۹۵۶ء +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۳۶۱: سلیم احمد	میرٹھ میں اردو صحافت (نمائندہ اخبارات و رسائل کی روشنی میں) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۶۲: صفی اللہ، سید	ٹاٹل ناڈو میں اردو صحافت D	مدراں	یوسف کوکن	فرحت
۱۳۶۳: طلعت گل	اردو میں رپورٹنگ کا ارتقا: ایک تنقیدی مطالعہ	دہلی	شریف احمد	عبدالحق
۱۳۶۴: ظہور احمد	روزنامہ جنگ دہلی پینڈی کا ادبی ایڈیشن: تحقیقی و تنقیدی جائزہ			
	[۲۹/ مئی ۱۹۷۸ء سے ۲۰۰۲ء تک]	اوپن	نوازش علی	ف اوپن
۱۳۶۵: عبدالباری	روزنامہ منصف کی علمی و ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۳۶۶: عبدالواحد خٹک	اردو اور سندھی صحافت کا تقابلی مطالعہ	سندھ ۷۸	سخی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۱۳۶۷: عبدالستار نیازی	اردو کی ترقی میں ریاست بہاول پور کے اردو اخبارات و رسائل کا حصہ +	اوپن ۹۳	روشن آراؤ	ف اوپن
۱۳۶۸: عثمان شاہ	صوبہ سرحد میں اردو صحافت کا ارتقا +	پشاور ۲۰۰۶	صابر کلروی	ف پشاور
۱۳۶۹: عفریہ حامد علی	اردو زبان و ادب کی ترقی میں صحافت کا حصہ	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۱۳۷۰: غوث محی الدین	اردو کے نامور ادیب و صحافی ۱۹۳۷ء تک: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۸۸	انور الدین	۹۶/۲/۱، ۵
۱۳۷۱: فاروقی، زیڈ ایچ	ہندوستان کی جنگ آزادی میں اردو صحافت کا رول	روہیل کھنڈ ۸۸		معیار
۱۳۷۲: فضل اللہ، سید	اردو فن صحافت سے متعلق کتابوں کا تنقیدی و نظریاتی مطالعہ	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۹۶/۲/۱، ۵
۱۳۷۳: فضل اللہ، سید	اردو صحافت اور ادارہ نویسی +	حیدر آباد ۹۰	انور الدین	۹۶/۲/۱، ۵
۱۳۷۴: محبوب حسین، میر	اردو نثر میں غیر صحافتی سیاسی ادب	حیدر آباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱، ۵
۱۳۷۵: محمد اعجاز الدین حامد	حیدر آباد دکن کے روزنامے اور ہفتہ وار: ۱۹۳۷ء تک	حیدر آباد ۹۰	انور الدین	۹۶/۲/۱، ۵

۱۳۷۶: محمد امجد علی	اردو صحافت کا فروغ: ۱۹۰۱ء تا ۱۹۳۷ء +	حیدر آباد ۹۴	انور الدین	۹۶/۳/۱۵ء
۱۳۷۷: محمد قیصر کامل	ہندوستان کی جنگ آزادی میں اردو صحافت کا کردار	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسم	۹۳/۹/۱۵ء
۱۳۷۸: مختار احمد	اردو میں مذہبی صحافت +	کشمیر	محمد زمان آزرہ	ب، ۹۸/۵
۱۳۷۹: ممتاز مہدی	حیدر آباد کے اردو روزناموں کی ادبی خدمات: ۱۹۳۸ء کے بعد +	حیدر آباد ۸۵	مجاور حسین رضوی	۹۶/۳/۱۵ء
۱۳۸۰: منظور احمد بابا	جموں و کشمیر میں اردو صحافت +	کشمیر ۸۵	برج پریمی	باز یافت ۱۳
۱۳۸۱: نادر علی خان	اردو صحافت کی تاریخ ۱۸۲۲ء تا ۱۸۵۷ء	علی گڑھ ۸۰	جنید	
۱۳۸۲: نعیم، ایم اے	آندھرا پردیش میں اردو کے غیر مسلم صحافیوں کی خدمات +	حیدر آباد ۹۲	انور الدین	۹۶/۳/۱۵ء
۱۳۸۳: نعیم شاہد	بہار کی اردو صحافت میں گہرا حصہ	مگدھ ۹۰	معیار	
۱۳۸۴: ولی اللہ صدیقی	بہار میں اردو صحافت	مظفر پور ۸۳	معیار	

✽ کتب: مطالعہ و تجزیہ

اس حصے میں جملہ حوالے، عنوانات میں مذکور کتابوں (کے ناموں) کی الف بائی ترتیب کے مطابق یکجا کیے گئے ہیں۔ کہیں کہیں بعض کتابوں کے ناموں کے بعد قلابین میں بطور توضیح، مصنفین کے نام دیے گئے ہیں۔ یہ توضیحات مقالوں کے اصل عنوانات کا حصہ نہیں ہیں۔ مزید کتابوں کے نام باب اول کے عنوانات: ”فرہنگ“، ”تدوین“، ”اقبالیات“ اور ”غالبیات“ کے تحت بھی ملیں گے۔

۱۳۸۵: فرقان احمد	آثار الصنادید کا سماجیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۸۶: محمد ارشد	آثار الصنادید کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۸۷: شمر حسین نقوی	آخر شب کے ہم سفر: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۶	محمد کامران	ف اوپن
۱۳۸۸: کلیم اللہ	(قرۃ العین حیدر کے ناول) آخر شب کے ہم سفر کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۸۹: نوشاد عالم	آگ کا دریا اور اُداس نسلیں کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفار
۱۳۹۰: خادم حسین	انتظار حسین کے ناول آگے سمندر ہے کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴	سعید مرتضیٰ زیدی	ف اوپن
۱۳۹۱: ظفر اسلم، ایس	ابن الوقت کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۲: عرفان فشی	ابن الوقت کا تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۹۷	محبوبہ دانی	باز یافت ۱۳
۱۳۹۳: آل اظہر آنس	ابن الوقت کے بنیادی مباحث اور سرسید تحریک +	اوپن ۹۰	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۹۴: غلام سرور	(راجندر سنگھ بیدی کے افسانوی مجموعے) اپنے دکھ مجھے دے دو کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر، زت	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۳

۱۳۹۵: محمد نور الحق	اداس نسلیں [عبداللہ حسین]: تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۶: پرویز احمد وانی	امراؤ جان ادا کا تہذیبی مطالعہ +	کشمیر ۹۳	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۱۳۹۷: شازیہ رزاق	(ڈراما) انار کلی: تحقیق و تنقید کے آئینے میں +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	اردو تحقیق
۱۳۹۸: غلام محی الدین ڈار	(امتیاز علی تاج کا ڈراما) انار کلی: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت ۱۳
۱۳۹۹: افروز عباس نقوی	اندر سبھا کے کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ	جواہر ۸۰	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۰: شاہد حسین	اندر سبھا کی روایت	جواہر		معیار
۱۴۰۱: شاہد رضا جمال	اپٹا اور اردو ڈراما: ایک تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۶/۷
۱۴۰۲: محمد ارشد اقبال	(خوجا احمد عباس کے ناول) انقلاب کا سماجی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۳: مصمم احمد	انگارے کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۴: محمد کامران	انگارے: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	سہیل احمد خاں	ف اوپن
۱۴۰۵: طیب علی خان	ایسی بلندی ایسی پستی [عزیز احمد] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۶: محمد عتیق الرحمن	(بیدی کے ناول) ایک چادر میلی سی کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۷: حلیمہ معز الدین	باغ و بہار کے کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۷	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۸: شعیب رضا خان	باغ و بہار کا اسلوبیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۴۰۹: محمد صفی الرحمن	باغ و بہار مرتبہ رشید حسن خاں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۷	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۴۱۰: وسیم بیگم	(مصطفیٰ کی مثنوی) بحر المحبت کا تنقیدی جائزہ +	دہلی		
۱۴۱۱: شاکر حسین	(مخدوم کے شعری مجموعے) بساطِ رقص کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۴۱۲: ابوسفیان	(اردو میں فن) بلاغت کی اہم کتابوں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	محمد امین	رفار
۱۴۱۳: حفیظ الدین	(عشرتی کی مثنوی) بنبہ درپن کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۸۰	غلام عمر خان	ہ، ۷۹/۶/۸
۱۴۱۴: فہمیدہ خاں	بوستان خیال (مترجم: خواجہ امان دہلوی) کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۲	مسعود عالم	جنید
۱۴۱۵: نصیر احمد کمال	بوستان خیال کا تہذیبی اور لسانی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبدالحق
۱۴۱۶: رقیہ یاسمین	بہار دانش، منظوم از محمد اسماعیل طیش کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	سلطانہ بخش	ف اوپن
۱۴۱۷: عبدالاحد کمار	بہار عشق: ایک تنقیدی مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۳	عارفہ بشری	باز یافت ۱۳

۱۳۱۸: امین فاطمہ	بہاول پور کا شعری ادب: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور ۲۰۰۶ مزل ناز	ف بہاول پور
۱۳۱۹: عرفان حیدر	بہاول پور میں اردو: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور، زت	ف بہاول پور
۱۳۲۰: صفیہ عباد	(رشید امجد کے افسانوں کا فنی و فکری مطالعہ) ہزار آدم کے بیٹے سے		
۱۳۲۱: نور السعد اختر	ست رنگے پرندے کے تعاقب میں تک +	اوپن	ف اوپن
۱۳۲۲: حشمت النساء	(وجہی کی) تاج الحقائق: ترتیب و تنقید	بہمی ۶۹	معیار
۱۳۲۳: موسیوار دووان روبرٹ	تاریخ ادب اردو کا تنقیدی جائزہ (حصہ اول) +	بگور ۷۷	فہمیدہ بیگم
۱۳۲۴: مصطفیٰ حسین نظامی	(گارساں داس کی) تاریخ ادب ہندوی و ہندوستانی کا تنقیدی مطالعہ +	دہلی ۷۸	خواجه احمد فاروقی
۱۳۲۵: تبسم ذوالفقار	(تاریخ روہیل کھنڈ): گل رحمت	روہیل کھنڈ	معیار
۱۳۲۶: محمد جعفر	(خواجه منظور حسین کی کتاب) تحریک جدوجہاد بطور موضوع		
۱۳۲۷: عباس سید	سخن: تدوین مع مقدمہ و تعلیقات +	جی سی یو ۲۰۰۰	معین الرحمن
۱۳۲۸: عبد المجید عابد	(اکبر حیدری کشمیری کی کتاب) تحقیقی جائزہ: ایک مطالعہ +	کشمیر ۹۲	قدوس جاوید
۱۳۲۹: قیصر الزماں	تذکرۃ البلاد مصنفہ حسین علی کرمانی کا ترجمہ اور تنقیدی مطالعہ	بہمی	فرحت
۱۳۳۰: غلام ایم انصاری	توبۃ النصوح کے متون کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی
۱۳۳۱: دیولیش	(نذیر احمد کے ناول) توبۃ النصوح کا سماجی مطالعہ +	جواہر ۸۹	اشفاق محمد خاں
۱۳۳۲: ابوالکلام	ٹیڑھی لکیر [عصمت چغتائی] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی
۱۳۳۳: روبینہ	چاند گہن اور تمس: ایک تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں
۱۳۳۴: یونس حسن	(قرۃ العین حیدر کے ناول) چاندنی بیگم کا تنقیدی تجزیہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی
۱۳۳۵: وحیہ عرفانہ	چاندنی بیگم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید
۱۳۳۶: محمد شہزاد ابراہیمی	چاندنی بیگم: فنی اور فکری مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	ناصر بلوچ
۱۳۳۷: وحید الرحمان	(عصمت چغتائی کے افسانوی مجموعے) چوٹیس کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی
۱۳۳۸: زید حق شمس	(ناول) خالد بن ولید کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں
	خامہ بگوش کے قلم سے [مرتب: مظفر علی سید]: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۱	اسلم انصاری
	خدا کی بستی [شوکت صدیقی] کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں

۱۳۳۹: بشیر احمد	خطبات رشید احمد صدیقی: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶ نجیب جمال ف بہاول پور
۱۳۴۰: محمد عثمان	(مرزا ابوطالب کی) خلاصۃ الافکار کا تنقیدی مطالعہ	پٹنہ ۷۷ عطاء الرحمن کاکوی ب، ر، ۹۷/۷۷
۱۳۴۱: طارق اقبال	(میر کی مثنوی) خواب و خیال کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۲ شارب ردولوی ب، ر، ۹۸/۳۳
۱۳۴۲: خورشید عالم	خوابوں کا سویرا: تنقیدی مطالعہ (معنفہ عبدالصمد) +	جواہر ۹۷ شارب ردولوی ب، ر، ۹۸/۷۷
۱۳۴۳: طاہرہ سعید	خوشبو [پروین شاکر] میں شامل نظموں کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۹ محمد زمان آزرده باز یافت ۱۳
۱۳۴۴: شمیم انہونی	(تذکرہ) خوش معرکہ زیبا [سعادت خاں ناصر]	لکھنؤ عبدالاحد خاں خلیل معین
۱۳۴۵: محمد منظر رضا	خونِ جگر ہونے تک [فضل کریم احمد فضل]: بنگال کی	
	تہذیبی، تاریخی اور سیاسی دستاویز کا تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۶ ناصر بلوچ ف اوپن
۱۳۴۶: محمد شاکر	داراشکوہ [قاضی عبدالغفار] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳ ب، ر، ۹۸/۷۷
۱۳۴۷: زرینہ بٹ	داستانِ امیر حمزہ میں فوق الفطری عناصر	کشمیر فرحت
۱۳۴۸: نسیم سلطانی	داستانِ امیر حمزہ کا تہذیبی مطالعہ	کراچی ۷۳ فرمان فتح پوری خبرنامہ ۷۹/۵
۱۳۴۹: مجاور حسین رضوی	داستانِ امیر حمزہ کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ D	الہ آباد معیار
۱۳۵۰: محمد افضل	(جمیلہ ہاشمی کے ناول) دشتِ سوس کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت عارف ثاقب ف اوپن
۱۳۵۱: یثود	دو بھیگے لوگ از اقبال مجید کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ محمد صغیر بیک رفتار
۱۳۵۲: محمد سعید	دیوانِ غالب، نسخہ عرشی: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴ معین الرحمن ف اوپن
۱۳۵۳: اعجاز احمد مہدی	راجا گدہ [بانو قدسیہ] کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت رشید امجد ف اوپن
۱۳۵۴: ولی اللہ سلفی	(مثنوی) رام و سیتا	پٹنہ ۷۰ ب، ر، ۹۷/۷۷
۱۳۵۵: محمد یوسف، خواجہ	راکھ اور نادار لوگ کا تقابلی مطالعہ: موضوع اور اسلوب کے حوالے سے +	اوپن ۹۷ رشید امجد ف اوپن
۱۳۵۶: محبت اللہ	رتن سنگھ کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر شارب ردولوی ب، ر، ۹۸/۷۷
۱۳۵۷: اعجاز احمد	روشنائی [سجاد ظہیر] ایک تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳ نصیر احمد خاں ب، ر، ۹۸/۷۷
۱۳۵۸: محمد اسلم انصاری	(چودھری افضل حق کی تصنیف) زندگی کا فکری و فنی مطالعہ +	اوپن ۹۲ مہر عبدالحق ف اوپن
۱۳۵۹: ضیاء الرحمن	(مثنوی) سحر البیان کے کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۵ اسلم پرویز ب، ر، ۹۸/۷۷
۱۳۶۰: کاظم حسین	سوزشِ عشق: اردو کی ایک نایاب مثنوی D	پٹنہ معیار

۱۳۶۱: تعظیم جہاں	(قرۃ العین حیدر کے ناول) سینا ہرن کا تجزیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۶۲: شازیہ جبین	شام کی منڈیر سے [وزیر آغا] تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ناصر بلوچ	ف اوپن
۱۳۶۳: منظور احمد طاہر	شاہ نامہ اسلام [حفیظ جالندھری] تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۵	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۶۳: اقبال شہباز	صبح بنارس، شام اودھ [احسن فاروقی] کافی و فکری جائزہ +	اوپن، زت	آغا سہیل	ف اوپن
۱۳۶۵: راہی معصوم رضا	طلسم ہوش ربا میں ہندوستانی زندگی کے عکس	علی گڑھ	آل احمد سرور	جنید
۱۳۶۶: آمنہ سلطان	(دکنی) طوطی ناموں کا تنقیدی مطالعہ +	عثمانیہ ۸۰	رفیعہ سلطانہ	ب، ۹۷/۵
۱۳۶۷: عبدالعلی خان	عبرت الغافلین ترجمہ اور تنقیدی اہمیت +	جواہر ۸۱	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۳۶۸: فرزانہ ریاض	عشرت فانی [عشرت رحمانی]: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	سہیل احمد خاں	ف اوپن
۱۳۶۹: ملکہ پروین	عجائب القصص کا تنقیدی جائزہ +	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	فرحت
۱۳۷۰: عبدالستار	علی پور کا ایللی [ممتاز مفتی] تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۱	انور محمود خالد	ف اوپن
۱۳۷۱: احمد حسن قریشی	(تذکرہ) عیار الشعرا کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۸۸	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۱۳۷۲: احمد خان	(قاضی عبدالستار کے ناول) غالب کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۷	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۷۳: یوگندر سنگھ	(پریم چند کے ناول) غبن کا تجزیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۳۷۴: فیروز عالم	(الیاس احمد گدی کا ناول) فائز ایریا: ایک تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۷۵: شہناز سلطانہ	(حسین الحق کے ناول) فرات کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۲۰۰۳	محمد زمان آزرده	ف کشمیر
۱۳۷۶: صفرا امام	(عبدالکلیم شرر کے ناول) فردوس بریں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۰	محمد حسن	ب، ۹۸/۷
۱۳۷۷: طلعت سلطانہ	فسانہ آزاد میں لکھنوی تہذیب کے عناصر	علی گڑھ ۸۱	خورشید الاسلام	جنید
۱۳۷۸: محمد مونس انصاری	فسانہ آزاد کا تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ	مسعود عالم	رفقار
۱۳۷۹: عبدالحق خان	فسانہ عجائب کا اسلوبیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۵	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۸۰: عبدالقیوم	فسانہ مبتلا کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۸۱: سیما عثمانی	(راجستھان کی اولین نثری تصنیف) قصہ رنگین گفتار: تنقید و تجزیہ	اجمیر		ف اجمیر
۱۳۸۲: داؤد احمد ریانی	کارِ جہاں دراز ہے: قرۃ العین حیدر کے سوانحی ناول کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	محمد اسلم انصاری	ف اوپن
۱۳۸۳: سلطان احمد	کتابیات کشمیر، اردو حصہ اول و دوم اور سوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۱	عطش درانی	ف اوپن

۱۳۸۴: غلام محی الدین بٹ	کربلا تا کربلا ایک تنقیدی جائزہ +	کشمیر، زت	محمد زمان آزرده	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۵: شاہینہ اختر	(کشمیری لال ذکر کا ناول) کرمان والی کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر، ۲۰۰۴	محبوبہ دانی	باز یافت ۱۳
۱۳۸۶: اسدایوب نیازی	کشمیر اداس سے [محمود ہاشمی] کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۳۸۷: بکرم سنگھ	(عبدالقادر سروری کی کتاب) کشمیر میں اردو حصہ اول و دوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمیر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۸: مینا پروین	کشمیری زبان اور شاعر، حصہ اول و دوم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کشمیر، زت	نذیر احمد ملک	ب، ۹۸/۵
۱۳۸۹: ناظمہ نقوی	گردش رنگِ جمن، (قرۃ العین حیدر): تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۵	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۱۳۹۰: عشرت جہاں ہاشمی	کلیات ظفر کے مختلف نسخوں کے متون کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبدالحق
۱۳۹۱: محمد سیح الرحمن	(عزیز احمد کے ناول) گریز کا تنقیدی مطالعہ	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۲: خلیق الزماں	گلِ نغمہ [عظیم الدین احمد] کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۳: صاحب علی	گلدستہ پیام یار کا تنقیدی مطالعہ +	علی گڑھ	نادر علی خاں	فرحت
۱۳۹۴: محمد خورشید عالم	لندن کی ایک رات: تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۵: جمیل اختر	(حیات اللہ انصاری کے ناول) لہو کے پھول کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۶: شاہد اختر انصاری	لیلیٰ کے خطوط اور مجنوں کی ڈائری کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۳۹۷: تقدیس زہرا	مشرق و مغرب کے نغمے: حواشی و تعلیقات +	پنجاب ۲۰۰۵	تحسین فراقی	یادداشت
۱۳۹۸: راشد ظفیل	مٹی کا دیا [میرزا ادیب]: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	ناصر بلوچ	ف اوپن
۱۳۹۹: محمد رئیس	(مثنوی) نل و دمن از بھگوت رائے راحت کا تنقیدی مطالعہ	مظفر پور ۸۶	معیار	
۱۵۰۰: صندر حسین	(حیات اللہ انصاری کے ناول) مدار کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۶	شارب ردولوی	ب، ۹۸/۷
۱۵۰۱: محمد جعفر احراری	(مشرقی معیار نقد اور) مراۃ الشعرا +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۲: راشد انور	(مجرع سلطان پوری کے مجموعہ کلام) مشعلِ جان کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۳: شاہ نواز عالم	مضامین پطرس بخاری کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۳
۱۵۰۴: رخسانہ	مقالات سرسید کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	ریاض مجید	ف قرطبہ
۱۵۰۵: شائستہ نگار	مقالات شبلی جلد چہارم کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	تحسین فراقی	ف اوپن

۱۵۰۶: نذیر بیگم	مقدمہ شعر و شاعری کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	انوار احمد	ف زکریا
۱۵۰۷: صبیحہ بیگم	(پیغام آفاقی کے ناول) مکان کا تنقیدی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۱۵۰۸: خالد حسین	(پریم چند کے ناول) نرملا کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ر، ۹۸/۷
۱۵۰۹: مبشر احمد	نقوش رفتگان: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۵۱۰: ذاکر حسین نقوی	نل و دمن فیضی کا تنقیدی مطالعہ M	پٹنالاہ ۷۸	گل و نٹ سنگھ	ب، ر، ۹۶/۱۰
۱۵۱۱: اوشا گنپت راؤ اتھاپے	(ابراہیم عادل شاہ ثانی کے عہد کی دکنی ہندی کتابوں) نورس اور ابراہیم نامہ کا تنقیدی جائزہ	پونا		معیار
۱۵۱۲: عزت النساء بیگم	(دکنی) نور ناموں کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۷۸	حفیظ قتیل	
۱۵۱۳: زرینہ پروین	نوطرز مرصع اور باغ و بہار کا تقابلی مطالعہ +	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی	فرحت
۱۵۱۴: شملہ ستار	نوطرز مرصع اور باغ و بہار: تقابلی مطالعہ	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد احسان الحق	ف جی سی یو
۱۵۱۵: آفاق احمد حسانی	بھماری شاعری [مسعود حسن رضوی ادیب] کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۷	اسلم پرویز	ب، ر، ۹۸/۷
۱۵۱۶: زبیر احمد قمر	(تذکرہ) ہمیشہ بہار لطیف کشن چندا خلاص	پٹنالاہ ۶۶	شاہ عطاء الرحمن	ب، ر، ۹۷/۷
۱۵۱۷: عبد المجید گنائی	(ماہر القادری کی کتاب) یاد رفتگان حصہ اول و دوم کا تنقیدی جائزہ +	کشمیر ۹۹	نذیر احمد ملک	بازیافت ۱۳
۱۵۱۸: محمد نعیم	(آپ بیتی کافن اور) یادوں کی برات +	اوپن، زت	صابر کلروی	ف اوپن
۱۵۱۹: آسیہ راحت	(اختر الایمان کے شعری مجموعے) یادیں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	ب، ر، ۹۸/۷
۱۵۲۰: غلام حسن میر	(اختر الایمان کا مجموعہ کلام) یادیں: ایک مطالعہ +	کشمیر ۲۰۰۵	مجید مضمیر	بازیافت ۱۳

۲

شاعری

✽ شاعری : مجموعی مطالعہ

۱۵۲۱: آصف قادری	اردو میں مزاحمتی شاعری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۵۲۲: آمنہ بہار	اردو شاعری میں کشمیر	قرطبہ، زت	صابر آفاق	ف قرطبہ
۱۵۲۳: ابراہیم محمد ابراہیم مصری	عربی اور اردو شاعری: لیلیٰ مجنوں کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۹۳	تحسین فراقی	ف پنجاب
۱۵۲۴: ابوالخیر کشتی	اردو شاعری کا سیاسی و تاریخی پس منظر [۱۷۰۷ء سے ۱۸۵۷ء تک]	کراچی ۷۱	ابواللیث صدیقی	ف کراچی
۱۵۲۵: ابواللیث صدیقی	لکھنؤ کا دبستان شاعری	علی گڑھ	رشید احمد صدیقی	فرحت
۱۵۲۶: اثر، حمید اللہ خاں	اردو شاعری اور تصوف	ناگ پور	رفیع الدین	۷، ۱۵/۸/۷۷
۱۵۲۷: احمد، سید	راجستھان میں اردو شاعری کا ارتقا: ۱۹۰۰ء تک	راجستھان	روشن اختر کاظمی	ب، ۸/۹۶
۱۵۲۸: اورلیس نظامی، محمد	ساگر کشمیری کے اہم شعرا اور ان کے کلام کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ساگر	محمد شفیع	۷، ۱۵/۹/۹۷
۱۵۲۹: اسرار الحق قریشی	اردو شعروادب کے ارتقا میں لکھنؤ کے ہندو شعرا کا حصہ	لکھنؤ	سلیمان حسین	ب، ۱۷/۲۰۰۷
۱۵۳۰: اسلم انصاری	اردو شاعری میں المیہ تصورات [میر سے فانی تک]	ملتان ۹۸	طاہر تونسوی رنجیب جمال	ف ذکریا
۱۵۳۱: اسما حسن	اردو شاعری میں تصور عشق کا مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۵۳۲: اشتیاق احمد انصاری	شاعرات بنگال: حیات اور کارنامے	کلکتہ	مشتاق احمد	ک، ۶/۹۵
۱۵۳۳: اشفاق حسین	اردو شاعری میں اشتراکی رجحانات [بیسویں صدی میں]	الہ آباد ۷۷	خل حسین	۷، ۱۵/۸/۷۹
۱۵۳۴: اعجاز حسین، سید	اردو شاعری پر مذہب کے اثرات D	الہ آباد ۳۶	محمد ضامن علی	۷، ۱۵/۸/۷۹
۱۵۳۵: اعجاز حسین، سید	اردو شاعری پر مغرب کے اثرات: ۱۷۰۷ء سے ۱۸۵۰ء تک +	الہ آباد	فرحت	
۱۵۳۶: افتخار الحسن چشتی	جدید اردو شاعری میں تکنیک اور ہیئت کے تجربات	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی	عبدالحق
۱۵۳۷: افتخار حسین مغل	آزاد کشمیر میں اردو شاعری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۷	بشیر سیفی	ف اوپن
۱۵۳۸: افضل الدین اقبال	مدراں میں اردو ادب و شاعری کی نشوونما	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر	۷، ۱۵/۸/۹۶
۱۵۳۹: افضل الدین جنیدی ✓	اردو شاعری میں تصوف	گلبرگ، زت	عبدالحمید اکبر	ب، ۳/۲۰۰۶
۱۵۴۰: افتخار بیگ	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر وجودیت کے اثرات	اوپن، زت	راشد متین	ف اوپن
۱۵۴۱: اکبر حسینی	گلبرگ میں اردو شاعری (۱۹۵۷ء تا حال) +	گلبرگ ۹۲	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۱۵۴۲: الیاس عشقی	اردو شاعری پر مغرب کے اثرات (ایک تاریخی جائزہ)	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳

فرحت	بنارس ۷۲	پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا	۱۵۳۳: امرت لال عشرت
۲۰۰۴/۵، ب محمد سمیع اللہ	امراؤٹی	مہاراشٹر میں اردو شاعری [آزادی کے بعد]	۱۵۳۴: امین انعام دار
معیار	مظفر پور ۷۲	اردو شاعری میں جدید رجحانات	۱۵۳۵: انور حسین
معیار	مظفر پور ۸۳	اردو کی انقلابی شاعری	۱۵۳۶: انور علی
۹۲/۳/۵، عادل حسین جعفری	بنارس	مشاہیر شعراے اردو کی فارسی شاعری	۱۵۳۷: انیس ادیب
پنجاب ۹۰	سجاد باقر رضوی	علم المعانی، استعارہ اور اردو شاعری	۱۵۳۸: انیس ناگی
معیار	مظفر پور ۶۱	صوفیانہ عشقیہ شاعری کا مطالعہ	۱۵۳۹: ایس اے حسن
معیار	پونا	انیسویں صدی تک خاندیش میں اردو شاعری کا ارتقا	۱۵۵۰: اے آر خان
۹۹	اوپن	شاعری کا دبستان دہلی، دبستان لکھنؤ: ایک غیر حقیقی تقسیم +	۱۵۵۱: باقر علی شاہ
فرحت	مدراں	نواب غلام غوث خان اعظم کے عہد میں اردو زبان و ادب کا ارتقا	۱۵۵۲: بدر النساء
۹۶/۲/۱۵، نور الدین	حیدر آباد ۸۷	اردو شاعری میں ہندو تہوار +	۱۵۵۳: بلرام
۸۵/۹/۲۲،	دن کیشور	اردو شاعری میں تعلیمی تصورات: اکبر، حالی اور اقبال	۱۵۵۴: بی زینت النساء
۱۳	مدراں	اردو شاعری میں عوامی زندگی	۱۵۵۵: پروین فاطمہ
۱۳	سندھ ۷۲	اردو شاعری کا معاشرتی پس منظر	۱۵۵۶: تاج الدین صدیقی
۷۹/۶/۱۵،	اودے پور	اردو شعرا کے تذکروں کا انسانی کلو پیڈیا +	۱۵۵۷: ثاقب حسن رضوی
۱۳	سندھ ۸۱	اردو شاعری کا دینی پس منظر	۱۵۵۸: ثریا صدیقی
جنید	علی گڑھ ۶۵	ولی سے قبل دکن میں اردو شاعری کا ارتقا: ولی سے پہلے	۱۵۵۹: جمال شریف، محمد
۹۷/۵، ب، غلام عمر خان	عثمانیہ	اٹھارویں صدی عیسوی میں شعراے دہلی پر شعراے دکن کے اثرات	۱۵۶۰: جیلانی بیگم
۲۰۰۶/۳، ب، شمیم ثریا	گلبرگہ، زت	گلبرگہ میں اردو شاعری کا ارتقا (عہد بہمنی تا حال)	۱۵۶۱: چندا حسینی، سید
۹۶/۸، ب، ظفر اودکانوی	کلکتہ	ہنگامی اردو شاعری	۱۵۶۲: چودھری
۷۹/۵/۸، محمد ضامن علی	الہ آباد ۴۳	اردو شاعری میں فطرت نگاری	۱۵۶۳: حامد حسن بلگرامی
رفار	علی گڑھ	اردو میں نظریہ شاعری (ولی سے اقبال تک)	۱۵۶۴: حامد مسعود

۱۵۶۵: حبیب اللہ	اعظم گڑھ اور اردو شاعری	بنارس ۸۸	معیار
۱۵۶۶: حسن احمد نظامی	شمالی ہند کی اردو شاعری میں ایہام گوئی	علی گڑھ ۷۷	عقیق احمد صدیقی جنید
۱۵۶۷: حسن اختر، ملک	شمالی ہند کی اردو شاعری: عہد محمد شاہی میں	پنجاب ۷۹	عبادت بریلوی ف پنجاب
۱۵۶۸: حمیدہ محسن	اردو شاعری: رجحانات و تحریکات	برکت اللہ ۷۶	عبدالودود عبدالحق
۱۵۶۹: حنیف، ایم	اردو میں اخلاقی شاعری	ناگ پور	رفیع الدین ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۷۹
۱۵۷۰: حنیف خان یوسفی	اردو شاعری کا نظریاتی و فکری مطالعہ (۱۸۵۷ء-۱۹۷۰ء)	کراچی ۹۹	سحر انصاری ف کراچی
۱۵۷۱: خالد جاوید احمد	اردو شاعری پر سقوط ڈھاکہ کے اثرات +	اوپن ۲۰۰۰	بشیر سیفی ف اوپن
۱۵۷۲: خان رشید	اردو شاعری کا تاریخی اور سیاسی پس منظر	سندھ ۶۳	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۱۵۷۳: خلیل احمد	اردو شاعری میں تعلیمی تصورات	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی ب، ۲۰۰۶
۱۵۷۴: خورشید انور	اردو شاعری میں جدیدیت کا رجحان: ۱۹۷۰ء تک +	جواہر ۸۳	اسلم پرویز ب، ۹۸، ۹۹
۱۵۷۵: خورشید احمد	جدید اردو شاعری میں وجودی رجحان: ۱۹۶۰ء کے بعد +	جواہر ۸۳	اسلم پرویز ب، ۹۸، ۹۹
۱۵۷۶: درخشاں تاجور	ہندوستان کی جدوجہد آزادی میں اردو شاعری کا حصہ	گورکھ پور ۸۸	اختر بستوی ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸
۱۵۷۷: ذاکر، ایم	اردو شاعری میں اساطیری عناصر	کراچی ۹۳	فرمان فتح پوری ف کراچی
۱۵۷۸: ذی شان تبسم	اردو شاعری میں متصوفانہ عناصر	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۱۵۷۹: راحت زہرا	کلاسیکی اردو شاعری میں منظر نگاری [میر تقی غالب]	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں ف جی سی یو
۱۵۸۰: رام آسراراز	اردو شاعری میں قومی یک جہتی کی روایت	بنارس ۷۱	حکم چند تیر فرحت
۱۵۸۱: رب نواز مونس	جدید اردو شاعری پر سرائیکی اسالیب اور لفظیات کا اثر +	اوپن ۹۳	عبدالرؤف شیخ ف اوپن
۱۵۸۲: رحمت علی خان	اردو شاعری میں صنائع اور بدائع: تاریخی، تقابلی اور تنقیدی مطالعہ	حیدر آباد ۸۷	مجاور حسین رضوی ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸
۱۵۸۳: رخسانہ عابدی	اردو شاعری کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ: ۱۹۳۷ء تک	علی گڑھ ۹۶	ابوالکلام قاسمی جنید
۱۵۸۴: رخسانہ محمد	جدید ہندی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	کولہا پور ۷۷	
۱۵۸۵: رضا حیدر	اردو شاعری میں مذہبی اقدار: میر تقی میر سے اقبال تک	دہلی	عقیق اللہ ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰، ۱۰۰۱، ۱۰۰۲، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴، ۱۰۰۵، ۱۰۰۶، ۱۰۰۷، ۱۰۰۸، ۱۰۰۹، ۱۰۱۰، ۱۰۱۱، ۱۰۱۲، ۱۰۱۳، ۱۰۱۴، ۱۰۱۵، ۱۰۱۶، ۱۰۱۷، ۱۰۱۸، ۱۰۱۹، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۴، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۲۸، ۱۰۲۹، ۱۰۳۰، ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۰۳۳، ۱۰۳۴، ۱۰۳۵، ۱۰۳۶، ۱۰۳۷، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰، ۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۰، ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳، ۱۰۶۴، ۱۰۶۵، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸، ۱۰۶۹، ۱۰۷۰، ۱۰۷۱، ۱۰۷۲، ۱۰۷۳، ۱۰۷۴، ۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۰۷۷، ۱۰۷۸، ۱۰۷۹، ۱۰۸۰، ۱۰۸۱، ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲، ۱۰۹۳، ۱۰۹۴، ۱۰۹۵، ۱۰۹۶، ۱۰۹۷، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۲، ۱۱۰۳، ۱۱۰۴، ۱۱۰۵، ۱۱۰۶، ۱۱۰۷، ۱۱۰۸، ۱۱۰۹، ۱۱۱۰، ۱۱۱۱، ۱۱۱۲، ۱۱۱۳، ۱۱۱۴، ۱۱۱۵، ۱۱۱۶، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۱۲۰، ۱۱۲۱، ۱۱۲۲، ۱۱۲۳، ۱۱۲۴، ۱۱۲۵، ۱۱۲۶، ۱۱۲۷، ۱۱۲۸، ۱۱۲۹، ۱۱۳۰، ۱۱۳۱، ۱۱۳۲، ۱۱۳۳، ۱۱۳۴، ۱۱۳۵، ۱۱۳۶، ۱۱۳۷، ۱۱۳۸، ۱۱۳۹، ۱۱۴۰، ۱۱۴۱، ۱۱۴۲، ۱۱۴۳، ۱۱۴۴، ۱۱۴۵، ۱۱۴۶، ۱۱۴۷، ۱۱۴۸، ۱۱۴۹، ۱۱۵۰، ۱۱۵۱، ۱۱۵۲، ۱۱۵۳، ۱۱۵۴، ۱۱۵۵، ۱۱۵۶، ۱۱۵۷، ۱۱۵۸، ۱۱۵۹، ۱۱۶۰، ۱۱۶۱، ۱۱۶۲، ۱۱۶۳، ۱۱۶۴، ۱۱۶۵، ۱۱۶۶، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸، ۱۱۶۹، ۱۱۷۰، ۱۱۷۱، ۱۱۷۲، ۱۱۷۳، ۱۱۷۴، ۱۱۷۵، ۱۱۷۶، ۱۱۷۷، ۱۱۷۸، ۱۱۷۹، ۱۱۸۰، ۱۱۸۱، ۱۱۸۲، ۱۱۸۳، ۱۱۸۴، ۱۱۸۵، ۱۱۸۶، ۱۱۸۷، ۱۱۸۸، ۱۱۸۹، ۱۱۹۰، ۱۱۹۱، ۱۱۹۲، ۱۱۹۳، ۱۱۹۴، ۱۱۹۵، ۱۱۹۶، ۱۱۹۷، ۱۱۹۸، ۱۱۹۹، ۱۲۰۰، ۱۲۰۱، ۱۲۰۲، ۱۲۰۳، ۱۲۰۴، ۱۲۰۵، ۱۲۰۶، ۱۲۰۷، ۱۲۰۸، ۱۲۰۹، ۱۲۱۰، ۱۲۱۱، ۱۲۱۲، ۱۲۱۳، ۱۲۱۴، ۱۲۱۵، ۱۲۱۶، ۱۲۱۷، ۱۲۱۸، ۱۲۱۹، ۱۲۲۰، ۱۲۲۱، ۱۲۲۲، ۱۲۲۳، ۱۲۲۴، ۱۲۲۵، ۱۲۲۶، ۱۲۲۷، ۱۲۲۸، ۱۲۲۹، ۱۲۳۰، ۱۲۳۱، ۱۲۳۲، ۱۲۳۳، ۱۲۳۴، ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۱۲۳۷، ۱۲۳۸، ۱۲۳۹، ۱۲۴۰، ۱۲۴۱، ۱۲۴۲، ۱۲۴۳، ۱۲۴۴، ۱۲۴۵، ۱۲۴۶، ۱۲۴۷، ۱۲۴۸، ۱۲۴۹، ۱۲۵۰، ۱۲۵۱، ۱۲۵۲، ۱۲۵۳، ۱۲۵۴، ۱۲۵۵، ۱۲۵۶، ۱۲۵۷، ۱۲۵۸، ۱۲۵۹، ۱۲۶۰، ۱۲۶۱، ۱۲۶۲، ۱۲۶۳، ۱۲۶۴، ۱۲۶۵، ۱۲۶۶، ۱۲۶۷، ۱۲۶۸، ۱۲۶۹، ۱۲۷۰، ۱۲۷۱، ۱۲۷۲، ۱۲۷۳، ۱۲۷۴، ۱۲۷۵، ۱۲۷۶، ۱۲۷۷، ۱۲۷۸، ۱۲۷۹، ۱۲۸۰، ۱۲۸۱، ۱۲۸۲، ۱۲۸۳، ۱۲۸۴، ۱۲۸۵، ۱۲۸۶، ۱۲۸۷، ۱۲۸۸، ۱۲۸۹، ۱۲۹۰، ۱۲۹۱، ۱۲۹۲، ۱۲۹۳، ۱۲۹۴، ۱۲۹۵، ۱۲۹۶، ۱۲۹۷، ۱۲۹۸، ۱۲۹۹، ۱۳۰۰، ۱۳۰۱، ۱۳۰۲، ۱۳۰۳، ۱۳۰۴، ۱۳۰۵، ۱۳۰۶، ۱۳۰۷، ۱۳۰۸، ۱۳۰۹، ۱۳۱۰، ۱۳۱۱، ۱۳۱۲، ۱۳۱۳، ۱۳۱۴، ۱۳۱۵، ۱۳۱۶، ۱۳۱۷، ۱۳۱۸، ۱۳۱۹، ۱۳۲۰، ۱۳۲۱، ۱۳۲۲، ۱۳۲۳، ۱۳۲۴، ۱۳۲۵

۱۵۸۸: ریاض الدین انصاری	راجستھان میں اساتذہ دہلی و لکھنؤ کا سلسلہ تلمذ	اجیر	فاجیر
۱۵۸۹: ریشمہ بیگم	کرناٹک میں اردو شاعری (آزادی کے بعد)	گلبرگہ، زت	عبدالحمید اکبر ب، ۲۰۰۶/۳
۱۵۹۰: زبیدہ انور	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر مغرب کے اثرات +	کراچی، زت	فکراچی
۱۵۹۱: ساجد علی خان	اردو شاعری پر برصغیر کے تہذیبی اثرات	کراچی ۸۵	ابواللیث صدیقی فکراچی
۱۵۹۲: سرور احمد	اردو ہندی رومانوی شاعری میں پرندوں کی علامتیں +	جواہر ۷۹	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۱۵۹۳: سعادت واسع	حیدرآبادی شاعرات ۱۹۳۷ کے بعد +	حیدرآباد ۹۲	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۰، ۵
۱۵۹۴: سعدیہ نور	جدید شعری رویوں کا مرکز لاہور [شعراے لاہور کی شاعری میں ہیئت اور اسلوب کا تجزیہ] جی سی یو، زت	سعدت سعید	فجی سی یو
۱۵۹۵: سعید احمد سندیلوی	سندیلہ کے مشاہیر شعرا	لکھنؤ	انیس اشفاق ۲۰۰۶/۷/۸، ۵
۱۵۹۶: سعیدہ وسیم دردانہ	ایچ پور کے بعض قدیم شعرا کی حیات اور کارنامے	ناگ پور ۷۷	معیار
۱۵۹۷: سفیر احمد خاں	ہندستان میں اردو شاعری کے موضوعات کا سماجی تجزیہ: ۱۹۶۰ء کے بعد	جواہر ۸۸	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۱۵۹۸: سیکینہ سجاد	بیسویں صدی میں خواتین کی اردو شاعری کا تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	کراچی ۹۷	شاہ علی فکراچی
۱۵۹۹: سلمیٰ عیسیٰ	جدید اردو شاعری	انقرہ ۷۴	ب، ۹۸/۷
۱۶۰۰: سمیر عبدالحمید ابراہیم	اردو شاعری کی ساخت اور ترقی، ۱۸ویں صدی میں	پنجاب ۷۸	عبادت بریلوی فپنجاب
۱۶۰۱: سہیل عباس	اردو شاعری میں اصلاح سخن کی روایت	پنجاب ۲۰۰۶	فخرالحق نوری یادداشت
۱۶۰۲: سید اختر	اردو شاعری میں ۱۸۵۷ء کی جنگ آزادی کے مرثیے +	حیدرآباد ۸۵	گیان چند ۹۶/۲/۱۰، ۵
۱۶۰۳: شاہ محمود الرحمن	جنگ آزادی کے اردو شعرا	سندھ ۸۱	غلام مصطفیٰ خاں معین
۱۶۰۴: شاہدہ بیگم	سندھ میں اردو شاعری کا ارتقا	کراچی ۷۸	فرمان فتح پوری فکراچی
۱۶۰۵: شاہین تبسم	جدید اردو شاعری (۱۹۳۷ء-۱۹۸۷ء)	دہلی	مغیث الدین فریدی عبدالحق
۱۶۰۶: شبانہ فاروقی	اردو شاعری پر اشتراکیت کے اثرات	راجستھان	فجے پور
۱۶۰۷: شبانہ کوثر	اردو کے منتخب شعرا کے ہاں تصوف کی روایت (میر، درد، غالب،		
	اقبال اور اصغر گوٹروی) کے خصوصی حوالے سے	پشاور ۲۰۰۵	صابر گلروی فپشاور
۱۶۰۸: شبنم رومان	قیام پاکستان کے اثرات اردو شاعری پر +	کراچی ۹۸	یونس حسنی فکراچی
۱۶۰۹: شبیہ الحسن	لکھنؤ کی اردو شاعری، ۱۹۰۰ء تا ۱۹۳۷ء تک	پنجاب ۹۶	سہیل احمد خاں فپنجاب

۱۶۱۰: شجاعت علی	اردو شاعری میں حب الوطنی: ۱۹۳۷ء تک	حیدر آباد ۹۳	رحمت علی خاں	۹۶/۲/۱۵ء
۱۶۱۱: شرف الدین بھیرزادہ	دکن کے رنگین صوفی شعرا کا تنقیدی مطالعہ	۸۹		معیار
۱۶۱۲: کلیل احمد صدیقی	اٹھارویں صدی کی صوفیانہ شاعری D	لکھنؤ		۷۹/۶/۱۵ء
۱۶۱۳: کلیل احمد صدیقی	اٹھارویں صدی تک اردو میں صوفیانہ شاعری	لکھنؤ ۷۳		معیار
۱۶۱۴: کلیل پٹانی، محمد	راجن پور، بہاول پور اور ڈیرہ غازی خان کے قدیم اردو شعرا، آغاز سے ۱۹۹۰ء تک +	اوپن ۹۵	شفیق احمد	ف اوپن
۱۶۱۵: شگفتہ عارف	اردو شاعری کی ترقی میں شعراے آ رہ کا حصہ (آزادی کے بعد)		طلحہ رضوی	۲۰۰۰/۶/۸ء
۱۶۱۶: شمیم انور	اردو شاعری میں جدید رجحانات	کلکتہ	ظفر ادگانوی	۷۸/۳/۱۵ء
۱۶۱۷: شمیم انور	آزادی کے بعد اردو شاعری میں جدید رجحانات اور تکنیک +	کلکتہ ۷۷		معیار
۱۶۱۸: شمیم حنفی	بیسویں صدی کی اردو شاعری میں جدیدیت کی فلسفیانہ اساس D	علی گڑھ ۷۵		معیار
۱۶۱۹: شہزادی پروین	پاکستان کی نمائندہ اردو شاعرات ۱۹۷۳ء تا حال +	اوپن ۲۰۰۳	خورشید رضوی	ف اوپن
۱۶۲۰: شہناز شفیع	شمالی ہندوستان کے اہم شعرا کے کلام کا تنقیدی مطالعہ	ساگر		
۱۶۲۱: صبیح الدین افغانی	راجستھان کے اردو شعرا D	مگدھ		معیار
۱۶۲۲: صفدر علی بیک	اردو شاعری تصوف کا اثر +	عثمانیہ ۶۶	حفیظ قیس	۷۹/۶/۸ء
۱۶۲۳: طاہرہ جمیں	اردو شاعری میں ہیئت کے نئے تجربات +	اوپن ۹۲	صدیق جاوید	ف اوپن
۱۶۲۴: طاہرہ نگہت	۱۹۳۷ء کے بعد اردو شاعری میں پاکستانی قومیت کا اظہار	کراچی ۸۳	ابوالخیر کشتی	ف کراچی
۱۶۲۵: ظہیر حسین	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر مغربی سیاسی اور ادبی تصورات کا اثر D	الہ آباد		معیار
۱۶۲۶: ظہیر حسین	اردو شاعری دو عالمی جنگوں کے درمیان ☆	الہ آباد	اعجاز حسین	۷۹/۵/۸ء
۱۶۲۷: ظہور الدین	بیسویں صدی کی شاعری پر مغربی رجحانات کا اثر	جموں ۷۲		معیار
۱۶۲۸: ظہیر احمد	برہان پور میں اردو شاعری کی روایت	اندور ۲۰۰۶	محمد شفیع	۲۰۰۶/۷/۲۲ء
۱۶۲۹: ظہیر الدین مدنی	سجرات کے اردو شعرا	بہمنی ۳۸		معیار
۱۶۳۰: ظہیر رحمتی	اردو شاعری کی تنقیدی اصطلاحات	جواہر ۲۰۰۱	نصیر احمد خاں	ب ر ۲۰۰۱/۷ء
۱۶۳۱: عارف بخاری	اردو شاعری میں روایت کی بازیافت: ۱۹۳۷ء کے بعد +	کراچی ۲۰۰۶	یونس حسنی	ف کراچی
۱۶۳۲: عالیہ عسکری	جنگ آزادی میں اردو شاعری کا حصہ	لکھنؤ ۶۳		۷۹/۶/۱۵ء

۱۶۳۳: عائشہ مجید	پاکستانی اردو شاعرات پر بیسویں صدی کی تحریکوں کے اثرات (تحقیقی و تنقیدی جائزہ)	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۱۶۳۴: عبدالاحد	اردو شاعری میں قومی یک جہتی	ون کیثور		فرحت
۱۶۳۵: عبدالباقی	مروجہ اصنافِ سخن پر جدید اردو شاعری کا اثر	جبل پور ۷۵		معیار
۱۶۳۶: عبدالحق	فارسی شاعری کا اثر اردو شاعری پر	ڈھاکا ۵۷		اورینٹل
۱۶۳۷: عبدالسلام سندیلوی	اردو شاعری میں منظر نگاری D	لکھنؤ ۶۳		۷۹/۶/۱۵، ۵
۱۶۳۸: عبدالصمد خان	اردو شاعری پر ۱۸۵۷ء کی جنگ آزادی کے اثرات	دہلی	صادق علی	عبدالحق
۱۶۳۹: عبدالقادر فاروقی	اردو شاعری اور تصوف: تاریخی و تنقیدی جائزہ	کولہا پور ۸۰		معیار
۱۶۴۰: عبدالکریم خالد	بیسویں صدی کی اردو شاعری پر عربی شاعری کے اثرات +	اوپن ۹۳	خورشید رضوی	ف اوپن
۱۶۴۱: عبدالمقیت [شاہر علی]	اردو شاعری پر قرآن وحدیث کے اثرات	سندھ ۷۴	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۶۴۲: عظمیٰ حسن	جدید اردو شاعری کا تہذیبی شعور	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۱۶۴۳: علی زیدی	اردو کی زندانی شاعری کا تحقیقی مطالعہ [۱۸۸۱ء تا ۱۹۴۷ء]	کراچی ۹۶	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۶۴۴: علی محمد خان	لاہور کا دبستان شاعری	پنجاب ۸۹	سجاد باقر رضوی	ف پنجاب
۱۶۴۵: علیا بانو عسکری	ہندوستان کی جدوجہد آزادی (۱۸۵۷ء-۱۹۴۱ء) میں اردو شاعری کا حصہ	لکھنؤ ۶۳		معیار
۱۶۴۶: علیم اللہ حالی	اردو شاعری کے رجحانات: ۱۸۸۰ء-۱۹۴۷ء	مکہ ۷۷		معیار
۱۶۴۷: علیم اللہ حسینی	کرناٹک کے اردو نظم گو شعرا کا جائزہ (۱۹۵۶ء کے بعد)	گلبرگ، زت	جلیل تنویر	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۶۴۸: عمران احمد	اٹھارویں صدی کے اہم اردو شعرا کا تصور شعر	علی گڑھ ۲۰۰۳	محمد امین	رفار
۱۶۴۹: عنوان چشتی	اردو شاعری میں ہیئت کے تجربے	دہلی ۷۳	صدیق الرحمن قدوائی	
				۷۹/۵/۱۵، ۵
۱۶۵۰: غزالہ ناروی	اردو شاعری میں جذبہ قومیت اور قوم پرستی کی تحریکیں	بہمنی	یونس اکاسکر	۹۹/۵/۸، ۵
۱۶۵۱: غلام احمد دانی	اردو شاعری میں اشاریت +	کشمیر ۸۳	قدوس جاوید	باز یافت ۱۳
۱۶۵۲: غلام حسین ذوالفقار	اردو شاعری کا سیاسی و سماجی پس منظر	پنجاب ۶۰	سید عبداللہ	ف پنجاب
۱۶۵۳: غلام شبیر رانا	اردو شاعری میں حریت فکر کے رجحانات: ۱۹۵۸ء تا ۱۹۸۸ء +	اوپن ۹۵	محمد اسلم ضیا	ف اوپن
۱۶۵۴: فاخرہ اکبر	پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا (۱۹۰۱ء تا ۱۹۴۷ء)	اوپن، زت	وحید قریشی	ف اوپن

۱۶۵۵: فاطمہ بیگم	سترہویں صدی کی دکنی شاعری میں ہندوستانی عناصر +	عثمانیہ ۷۹	رفیعہ سلطانہ	ب، ۹۷/۵
۱۶۵۶: فرحت رخسانہ	شمالی ہند کے شعرا کا دکنی شعر پر اثر	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست	ب، ۹۷/۵
۱۶۵۷: فریاد علی	اردو اور ہندی کی رومانی شاعری کا تقابلی مطالعہ	جامعہ ملیہ		
۱۶۵۸: قاضی رضوانہ	مراثیوں کی نظم گو خواتین شاعرات، آزادی کے بعد	اورنگ آباد	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۲/۷
۱۶۵۹: قاضی عبدالستار	اردو شاعری میں قنوطیت	علی گڑھ ۵۸	رشید احمد صدیقی	رفقار + فرحت
۱۶۶۰: کارکی گپتا	بیسویں صدی کی اردو ہندی شاعری میں عورت کا تصور	اندرو	عزیز اندوری	ب، ۲۰۰۶/۱۵
۱۶۶۱: کشور سلطانہ	اردو شاعری میں قرآنی تلمیحات	سندھ ۷۳	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۱۶۶۲: کلیم احمد عاجز	بہار میں اردو شاعری کا ارتقا: ۱۸۵۸ء-۱۹۱۴ء	پٹنہ ۶۵	اختر اورینوی	ب، ۹۷/۷
۱۶۶۳: کوثر عنایت	اردو شاعری میں عالم گیریت کے رجحانات +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر	ف ایجوکیشن
۱۶۶۴: گارکی گپتا	بیسویں صدی کی اردو شاعری میں عورت کا تصور	اندور	عزیز اندوری	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۶۶۵: گلزار احمد دانی	کشمیر کی اردو شاعری میں عصری شعور	کشمیر، زت	قدوس جاوید	ب، ۹۸/۵
۱۶۶۶: گلزار یاسمین	اردو میں خواتین کی شعری خدمات	امراؤتی		ب، ۲۰۰۵/۹
۱۶۶۷: گل نغمہ	ہندوستانی موسم تہوار اور میلے، شمالی ہند کی اردو شاعری میں	برکت	آفاق احمد	ب، ۹۹/۱
۱۶۶۸: گلناز یاسمین	اردو میں خواتین کی شعری خدمات	امراؤتی		ب، ۹۵/۸
۱۶۶۹: گوپی چند نارنگ	اردو شاعری میں ہندوستانی عناصر	دہلی ۵۸	خولجہ احمد فاروقی	ب، ۲۰۰۶/۱۰
۱۶۷۰: لیاقت علی	اردو شاعری کی ترویج و ترقی میں رام پور کی خدمات	پنجاب، زت	فخر الحق نوری	ف پنجاب
۱۶۷۱: مجاور حسین رضوی	ہندستان کی قومی یک جہتی میں اردو شاعری کا حصہ	الہ آباد ۷۴	احتشام حسین	ب، ۷۹/۵
۱۶۷۲: محبوبہ دانی	اردو اور کشمیری شاعری میں رومانیت	کشمیر ۷۹	حامد کاشمیری	باز یافت ۱۴
۱۶۷۳: محمد اسلم [ضیا]	علم عروض اور اردو شاعری	پنجاب ۸۶	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۱۶۷۴: محمد اسلم کھوکھر	عسا کر پاکستان کے اردو شعرا: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴	انعام الحق جاوید	ف اوپن
۱۶۷۵: محمد افضل رضا	اردو کے قدیم پشتون شعرا +	اوپن ۹۵	تقویم الحق	ف اوپن
۱۶۷۶: محمد حسن، سید	اردو میں عشقیہ شاعری	بہمنی ۸۲		معیار
۱۶۷۷: محمد حنیف فوق	The Social Analysis of Urdu Poetry during and after 1857 ڈھا کا ۶۳	عندلیب شادانی		اورینٹل

جامعات میں اُردو تحقیق	۸۰	شاعری
۱۶۷۸: محمد حنیف قریشی	اردو اور انگریزی کی فطری [نچرل] شاعری کا تقابلی مطالعہ	دہلی صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق
۱۶۷۹: محمد خالد	اردو شاعری میں تصوف کی روایت	علی گڑھ، زت ابوالکلام قاسمی رفقا
۱۶۸۰: محمد رفیع	شعراے مالیر کوئلہ کی ادبی دین	پٹنالا ۹۰ زینت اللہ شیخ ب، ۹۶/۱۰
۱۶۸۱: محمد رمضان بٹ	[مشعل سلطان پوری]	
۱۶۸۲: محمد شفیق احمد	جدید اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۸۳ حامد کاشمیری بازیافت
۱۶۸۳: محمد شمیم، حافظ	اردو شاعری پر تصوف کے اثرات: ولی تا اقبال	پٹنالا ۸۰ کلیم الدین احمد ب، ۹۷/۷
۱۶۸۳: محمد صغیر الدین	اردو کی قومی اور وطنی شاعری [حالی سے اقبال تک]	پٹنالا ۸۹ یوسف خورشیدی ب، ۹۷/۷
۱۶۸۵: محمد ظفر اقبال	برصغیر کے معاشی حالات کے اردو شاعری پر اثرات +	اوپن، زت معین الدین عقیل ف اوپن
۱۶۸۶: محمد عارف	اردو کی رومانی شاعری کا تنقیدی جائزہ: ۱۹۵۰ء تا ۱۹۵۰ء	دہلی ۸۸ معیار
۱۶۸۷: محمد عبدالرشید ارشد	دہستان دلی کی شاعری میں قنوطیت +	عثمانیہ ۸۱ یوسف سرمست ب، ۹۷/۵
۱۶۸۸: محمد عبدالمقیت	اردو میں جدید شاعری کا ارتقا	ناگ پور اے کیو خطیب ۵، ۸۰/۱۱/۲۲
۱۶۸۹: محمد عطاء اللہ خان	محبوبیہ دور کے اردو شعرا [۱۹۹۳ء]	حیدر آباد ۹۴ شمینہ شوکت ۵، ۹۶/۲/۱
۱۶۹۰: محمد عمران ہاشمی	بلوچستان میں مزاحمتی اردو شاعری +	خیر پور، زت یوسف خشک ف خیر پور
۱۶۹۱: محمد فاروق الزمان	بیگوسرائے ضلع کے مرحومین شعرا کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	مٹھلا ظفر حبیب ب، ۹۸/۳
۱۶۹۲: محمد قاسم یعقوب	پاکستان میں اردو رزمیہ شاعری کا فنی و فکری مطالعہ	اوپن، زت یوسف حسن رحمہ نقوی ف اوپن
۱۶۹۳: محمد گل عباس	اردو شاعری میں انسان دوستی، ولی سے اقبال تک [منتخب شعرا کے حوالے سے]	اوپن ۲۰۰۴ ظفر عالم ظفری ف اوپن
۱۶۹۴: محمد ناصر، آغا	بلوچستان میں اردو شاعری کا سماجی و سیاسی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۶ جمیل جالبی ف کراچی
۱۶۹۵: محمد نسیم الدین	اٹھارویں صدی کی دکنی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	حیدر آباد ۹۶ انور الدین ب، ۹۶/۸
۱۶۹۶: محمد یعقوب	اردو شاعری کے رجحانات: انشاء اللہ خاں سے غالب تک	دہلی خلیق انجم ۵، ۲۰۰۶/۱۰/۲۳
۱۶۹۷: محمد یوسف خاں	جموں و کشمیر میں اردو شاعری +	کشمیر ۸۳ قدوس جاوید بازیافت ۱۳
۱۶۹۸: محمد یوسف شاہ	وجودیت اور جدید اردو شاعری	کشمیر ۸۱ حامد کاشمیری بازیافت ۱۳
۱۶۹۹: محمود الرحمن، سید شاہ	جنگ آزادی کے اردو شعرا ۱۸۵۷ء تا ۱۹۴۷ء	سندھ ۸۱ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳

- ۱۷۰۰: مختار احمد ظفر ملتان کی شعری روایت [راجا عبداللہ نیاز، اسد ملتان، علامہ طالوت، کشفی ملتان، کیفی جام پوری، شفقت کاظمی]
- ۱۷۰۱: مدار شاہ اردو شاعری میں تلمیحات کا استعمال سماجی اور ثقافتی پس منظر میں
- ۱۷۰۲: مصاحب علی صدیقی اردو شاعری میں تلمیحات
- ۱۷۰۳: مظاہر الحق اردو شاعری میں احتجاجی شعور
- ۱۷۰۴: مظفر مہدی اردو کی تحریری شاعری
- ۱۷۰۵: مظہر تاشاد در بھنگا میں اردو شاعری کا ارتقا
- ۱۷۰۶: معراج انور خان آزادی کے بعد اردو شاعری میں فکری و فنی انحرافات
- ۱۷۰۷: معصوم حسن انصاری اردو شاعری میں ہندوستانیت: ایک تنقیدی مطالعہ
- ۱۷۰۸: مغیث الدین فریدی اردو شاعری میں قومیت کا تصور
- ۱۷۰۹: مقبول علی فاروقی اردو شاعری پر ہندی کا اثر
- ۱۷۱۰: مقصود احمد انصاری جدوجہد آزادی میں اردو شعرا کا حصہ
- ۱۷۱۱: ممتاز بیگم عہد آصفیہ میں اردو شاعری
- ۱۷۱۲: منصور عالم رومان اور اردو کے چند رومانی شعرا
- ۱۷۱۳: منظور احمد گلبرگ کی شعری تصانیف کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۹۶۰ کے بعد)
- ۱۷۱۴: منظور احمد طاہر اردو رزمیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (۱۸۷۵ء تک)
- ۱۷۱۵: منظور احمد عمرانی بلوچستان کی اردو شاعری میں بلوچ شعرا کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +
- ۱۷۱۶: مہتاب علی ہندی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ
- ۱۷۱۷: مہناز خالد پاکستان اردو شاعری میں عصری مسائل: تحقیق و تجزیہ +
- ۱۷۱۸: ناشر نقوی اردو کے شعرا کا ایک تجزیاتی مطالعہ
- ۱۷۱۹: ناہید کوثر اردو شاعری کا ارتقا [۱۷۳۹ء سے ۱۸۰۳ء]
- ۱۷۲۰: ناہید ندیم جدید اردو شاعری میں فطرت نگاری، ۱۹۷۴ء تا حال
- ۱۷۲۱: نجمہ بی بی شیخ ایاز کے اردو تراجم کی افادیت اور ان کے، جدید شاعری پر اثرات +
- ملتان ۹۳ اے بی اشرف ف زکریا
- بہمنی نظام الدین گوریکر ۹۵/۱۱/۱۰، ۰
- لکھنؤ ۶۵ ۷۹/۶/۱۰، ۰
- مظفر پور ۸۸ معیار
- راچی ۸۲ احمد سجاد احمد سجاد
- مٹھلا ۸۶ معیار
- علی گڑھ، زت ابوالکلام قاسمی رفقا
- کلکتہ مظفر خفی ۲۰۰۳/۷/۲۲، ۰
- دہلی ۷۵ خواجہ احمد فاروقی ۷۹/۵/۱۰، ۰
- آندھرا معیار
- مظفر پور ۸۴ معیار
- گلبرگ ۲۰۰۶ جلیل تنویر ۲۰۰۶/۱۰/۸، ۰
- مکہ معیار
- گلبرگ ۲۰۰۶ اکرام باگ ب، ۲۰۰۶/۳، ۰
- اوپن، زت معین الرحمن ف اوپن
- سندھ، زت نسیم آرا سرتاج ف سندھ
- پٹنہ معیار
- ایجوکیشن، زت مظفر عباس ف ایجوکیشن
- چنڈی گڑھ فکیل خان ۹۵/۶/۸، ۰
- پنجاب ۸۰ افتخار احمد صدیقی ف پنجاب
- پنجاب ۹۶ سہیل احمد خاں ف پنجاب
- خیر پور مرغوب راحت ف خیر پور

۱۷۲۲: ندیم عالم	اردو شاعری پر جدید مصورانہ تحریکوں کے اثرات +	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	ف پنجاب
۱۷۲۳: نریندر ناتھ دیرمئی	ہندوستان کی اہم سیاسی و سماجی تحریکات اور اردو شاعری (۱۹۱۳ء تا			
۱۷۲۴: نسیم فاطمہ	اردو شاعری میں انتظار کا تصور +	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۱۷۲۵: نسیم، اے ڈی	اردو شاعری کا مذہبی اور فلسفیانہ عنصر	پنجاب ۵۹	سید عبداللہ	ف پنجاب
۱۷۲۶: نکبت سراج	۱۹۳۷ء کے بعد اردو شاعری میں قومی شعور کی نمود	کراچی ۸۵	ابوالخیر کشفی	ج ت
۱۷۲۷: نور الحسن ہاشمی	دہلی کا دبستان شاعری	علی گڑھ ۴۳	رشید احمد صدیقی	فرحت
۱۷۲۸: نوید شمیمہ	اردو کی احتجاجی شاعری: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۸۸	گیان چند	۹۶/۲/۱۵، ۱۶
۱۷۲۹: نویدہ کوثر	اٹھارویں صدی کی اردو شاعری میں ثقافتی مظاہر کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	اوپن، زت	معین الدین عقیل	ف اوپن
۱۷۳۰: ہاشمی، عبدالستار	دکنی شاعری کا سماجی و ثقافتی پس منظر +	عثمانیہ	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵/۱۷
۱۷۳۱: یاسمین حبیب	اردو شاعرات کا تصور محبوب ۱۹۳۷ء کے بعد +	اوپن ۲۰۰۳	احسان الحق	ف اوپن
۱۷۳۲: یوسف فاروقی	اردو شعرا کی فارسی اور اردو شاعری کا تقابلی مطالعہ	سندھ ۷۴	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳

✽ حمد، نعت، منقبت، سلام

۱۷۳۳: احسن زیدی	اردو میں منقبت نگاری	پنجاب ۸۴	وزیر آغا	ف پنجاب
۱۷۳۴: اطہر النساء بیگم	عہد آصف جہاں میں اردو نعتیہ شاعری	گلبرگ ۸۷	عبدالرزاق فاروقی	۹۲/۹/۱۵، ۱۶
۱۷۳۵: تنویر عارف	دبستان میں نعت رسول ﷺ کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	اسلم فرخی	ف کراچی
۱۷۳۶: حیدر نقی رضوی	اردو میں سلام نگاری	جیل پور ۸۲		معیار
۱۷۳۷: رحمت خاتون	حیدر آباد کرناٹک میں منقبت نگاری ۱۹۵۶ء کے بعد +	گلبرگ ۹۳	رای قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰
۱۷۳۸: رفیع الدین اشفاق	اردو میں نعتیہ شاعری	ناگ پور ۵۵	معین	
۱۷۳۹: ریاض مجید	اردو نعت	پنجاب ۸۲	وحید قریشی	ف پنجاب
۱۷۴۰: ریحانہ بیگم	اردو نعت گوئی میں قرآن وحدیث کی تعلیمات	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۱۷۴۱: زہرا بیگم، سیدہ	اردو میں سلام گوئی کی روایت	عثمانیہ ۹۵	محمد انوار الدین	۹۶/۳/۲۰، ۲۱
۱۷۴۲: شاہدہ پروین	اردو کی نعتیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کان پور	شجاعت علی	۹۰/۸/۱۵، ۱۶

۱۷۴۳: شاہدہ نسرین	کرناٹک میں اردو نعتیہ شاعری	گلبرگہ، زت	رای قریشی	۱۵/۹/۹۲ء
۱۷۴۴: شاہ رشاد عثمانی	بہار میں اردو کی نعتیہ شاعری	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۱۷۴۵: شریف احمد عاصی کرنالی	اردو حمد و نعت پر فارسی شعری روایت کا اثر	ملتان ۹۹	وحید قریشی	راے بی اشرف
۱۷۴۶: شکیلہ خاتون	اردو نعت کا صنفی و ہمیشگی مطالعہ	کان پور	محمد اسماعیل آزاد	ب، ۱۱/۹/۹۹
۱۷۴۷: شوکت چغتائی	اردو نعت کے جدید رجحانات	سندھ ۹۳	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۱۷۴۸: شہاب الدین، قاضی	اردو میں میلاد نامے	ناگ پور ۶۳	یادداشت	
۱۷۴۹: شید احمد کا کاخیل	اردو نعت میں غیر اسلامی عناصر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	قرطبہ، زت	صابر کلروی	ف قرطبہ
۱۷۵۰: صغیر بیگ مرزا	اردو میں نعت گوئی کی ابتدا اور ارتقا	لکھنؤ	فرحت	
۱۷۵۱: طیبہ خانم	خواتین کی اردو نعتیہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۱۷۵۲: عباس رضا	اردو اسلام نگاری کا تاریخی اور فکری جائزہ	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	یادداشت
۱۷۵۳: قائم علی خاں	راجستھان میں نعت گوئی	اجیر	ف اجیر	
۱۷۵۴: محمد اسماعیل	اردو شاعری میں نعت گوئی کا ارتقا	لکھنؤ	محمد کلیل احمد صدیقی	۱۵/۵/۹۷ء
۱۷۵۵: محمد مظفر عالم جاوید	اردو میلاد نامے: تحقیق، تنقید، تاریخ	بہاول پور ۹۲	شفیق احمد	یادداشت
۱۷۵۶: محمد نسیم	بہار میں اردو نعت گوئی	محلا	عبدالمنان طرزی	ب، ۱۱/۳/۹۸
۱۷۵۷: منیر فاطمہ	تامل ناڈو میں اردو کی نعتیہ شاعری ۱۸۰۰ء سے ۱۹۸۰ء تک +	مدراں	نجم الہدی	فرحت
۱۷۵۸: نگار سلطانہ	بیسویں صدی میں اردو کے غیر مسلم نعت گو شعرا	کان پور ۹۳	محمد اسماعیل	ک، ۱۷/۹/۹۳

✽ غزل

۱۷۵۹: آفتاب حسین سرائی	کلاسیکی اردو غزل میں محبوب کا تصور، ۱۸۵۷ء تک +	اوپن ۹۵	مہر عبدالحق	ف اوپن
۱۷۶۰: احمد حمید الدین	اردو غزل میں تجربات +	حیدر آباد ۸۶	مجاور حسین رضوی	۱۵/۲/۹۶ء
۱۷۶۱: ارشد حسین	اردو غزل کا تاریخی ارتقا	اجیر	ف اجیر	
۱۷۶۲: ارشد محمود ناشاد	اردو غزل کا تکنیکی، ہمیشگی اور عروضی سفر	پنجاب ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۱۷۶۳: انجم آرا، سیدہ	شعراے حقد میں کی اردو غزل کا استعاراتی نظام (ولی سے آتش تک)	گلبرگہ، زت	حشمت علی	ب، ۱۱/۳/۲۰۰۶
۱۷۶۴: انیس محمد انصاری	آزادی کے بعد اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف بے پور	

۱۷۶۵: ایم اے نظام	بہار میں نئی غزل	بھاگل پور	معیار
۱۷۶۶: بشیر بدر	آزادی کے بعد کی اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۷۲	جنید
۱۷۶۷: تحریم ظفر	اردو غزل کی تنقید [حالی سے فراق تک] +	ملتان ۹۸	عبدالرؤف شیخ ف زکریا
۱۷۶۸: ثمینہ ندیم	پاکستانی غزل کا خدائی مطالعہ +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خان اشرف ت ن ۲۰۰۳/۵
۱۷۶۹: ثمینہ ندیم	اردو غزل کے کردار: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	جی سی یو، زت	محمد خاں اشرف ف جی سی یو
۱۷۷۰: جاوید تپانی	اردو غزل میں عورت کا تصور	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک ف پنجاب
۱۷۷۱: جرأت عباس	اردو غزل میں انہی غزل کے رجحانات تحقیقی مطالعہ +	ایجوکیشن، زت	عبدالکریم خالد ف ایجوکیشن
۱۷۷۲: حبیب مرشد خاں	۱۹۶۰ کے بعد بہار میں اردو غزل	بھاگل پور	مناظر عاشق ہر گانوی
۱۷۷۳: خالد علوی	غزل کے جدید رجحانات: ۱۹۳۶ء سے ۱۹۸۶ء تک	دہلی	عبداللہ حق ۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۹
۱۷۷۴: رفیق حسین	اردو غزل اور اس کی نشو و نما ۱۸۵۷ء تک ☆	الہ آباد ۳۲	محمد ضامن علی ۷۹/۵/۸، ۹
۱۷۷۵: سہاش بھدوریا	اردو، گجراتی اور ہندی غزلوں کا تجزیہ	گجرات ۹۰	معیار
۱۷۷۶: سراج الدین اجملی	اردو غزل کا علامتی نظام: تہذیبی و ثقافتی تناظر	دہلی	قمر رئیس عبداللہ حق
۱۷۷۷: سعد اللہ کلیم	اردو غزل کی تہذیبی و فکری بنیادیں	پنجاب ۸۳	خولجہ محمد زکریا ف پنجاب
۱۷۷۸: سلیم محی الدین	اردو غزل کا تنقیدی جائزہ	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری ب، ۷۹/۲۰۰۲
۱۷۷۹: شارق جاوید	فارسی اور اردو کلاسیکی غزل کا تقابلی مطالعہ: اخلاقی اقدار کے حوالے سے	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۱۷۸۰: شاہانہ رضیہ	بہار میں جدید اردو غزل کا ارتقا	مگدھ	ایف زمان ب، ۷۹/۲۰۰۰
۱۷۸۱: شاہدہ بیگم	اردو غزل کی تنقید [حالی سے کلیم الدین تک]	علی گڑھ ۹۰	معیار
۱۷۸۲: شاہین افروز	راجستھان میں جدید اردو غزل	اجمیر	ف اجمیر
۱۷۸۳: شبینہ پروین	اردو غزل کا ثقافتی کردار (کشمیر کی اردو غزل کے حوالے سے) +	کشمیر ۲۰۰۲	قدوس جاوید بازیافت ۱۳
۱۷۸۴: شبینہ پروین	اردو غزل: جدیدیت سے مابعد جدیدیت تک	کشمیر ۲۰۰۶	قدوس جاوید بازیافت ۱۳
۱۷۸۵: شفیع الدین، خولجہ	اردو غزل کے طنزیہ کردار +	حیدر آباد ۸۹	رحمت علی خاں ۹۶/۲/۱۱، ۹
۱۷۸۶: طارق حسین زیدی	کلاسیکی اردو غزل میں ہندوستانی تہذیب کی عکاسی (میر تقی غالب)	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں ف جی سی یو

۱۷۸۷: طارق ہاشمی	اردو غزل میں اسلوب، زبان اور ہیئت کے تجربات	پشاور ۲۰۰۵	گوہر نوشاہی	ت پشاور
۱۷۸۸: طاہرہ بانو	اردو غزل کا طویل ارتقا کی سفر	ناگ پور	فشا الرحمن فشا	۹۵/۱۱/۲۳، ۵
۱۷۸۹: طاہرہ بشیر ملک	پاکستانی اردو غزل کا اسلوبیاتی جائزہ +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۱۷۹۰: طاہرہ منظور	اردو غزل کا تہذیبی تناظر [ابتدا تا حال]	دہلی	عبدالحق	ک، ن ۲۰۰۳/۵
۱۷۹۱: ظہیر علی خاں	غزل کی تنقید کی اصطلاحات +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۱۷۹۲: عابد حسین	اردو غزل پر بیسویں صدی کی ادبی تحریکوں اور رجحانات کے اثرات	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۱۷۹۳: عائشہ خاتون	اردو غزل کے معروف اشعار کی تحقیق و تصحیح +	حیدر آباد ۸۴	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۵، ۵
۱۷۹۳: عبدالاحد ظلیل	اردو غزل کے پچاس سال [۱۸۷۰ء تا ۱۹۲۰ء]	لکھنؤ ۶۰	مسعود حسن رضوی ادیب	
۱۷۹۵: عبدالحفیظ قسطل	اردو غزل کا ارتقا	عثمانیہ ۵۳	محی الدین قادری زور	۷۹/۵/۱۵، ۵
۱۷۹۶: عبدالباقی استاد	ضلع بنگلور میں اردو غزل کا جائزہ +	گلبرگ ۹۳	راہی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۷۹۷: عبدالرؤف امیر	اردو غزل: مخالفت و مدافعت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ: حالی تا حال +	اوپن ۹۵	مرزا حامد بیگ	ف اوپن
۱۷۹۸: عبدالستار	۱۹۳۷ء کے بعد اردو غزل کے نئے رجحانات	ون کٹیور	معیار	
۱۷۹۹: عبدالصمد انصاری	قرآن اور اردو غزل	کراچی، زت	جلیل جالبی	ف کراچی
۱۸۰۰: عبدالعزیز ساحر	جدید اردو غزل میں فلسفہ وحدت الوجود کی فکری معنویت	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۱۸۰۱: عبدالقیوم خٹائی	اردو غزل میں ہندوستانی موسیقی کے عناصر	کشمیر ۹۳	قدوس جاوید	باز یافت ۱۳
۱۸۰۲: عتیق انور	اردو غزل کی تنقید کا جائزہ +	انجوائیشن، زت	تبسم کاشمیری	ف انجوائیشن
۱۸۰۳: عروج کنول	اردو غزل میں نزکیت [۱۸۵۷ء تک]	پنجاب، زت	محمد نعیم ملک	ف پنجاب
۱۸۰۴: عطاء الرحمن قاضی	پاکستانی اردو غزل میں فکری و فنی رجحانات کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۱۸۰۵: غلام حسین ساجد	آزادی کے بعد اردو غزل کا علامتی مطالعہ +	اوپن، زت	انوار احمد	ف اوپن
۱۸۰۶: غلام محمد بڑھ	کشمیری غزل پر اردو غزل کے اثرات	کشمیر ۸۴	فکلیل الرحمن	باز یافت ۱۳
۱۸۰۷: فاخرہ اکبر	پاکستانی اردو غزل میں جمالیاتی عناصر +	اوپن ۹۸	تحسین فراقی	ف اوپن
۱۸۰۸: فوزیہ بتول	اساتذہ دہلی کی غزل کی تلمیحات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	زاہد نصیر عامر	ف اوپن

۱۸۰۹: فیضی زاہد	جدید غزل میں کلاسیکی روایت +	کشمیر، زت	محبوبہ دانی	ب، ۹۸/۵
۱۸۱۰: کاظم جاوید عالم	کراچی کے دبستان شاعری میں اردو غزل کا ارتقا	کراچی ۲۰۰۳	اسلم فرخی	ف کراچی
۱۸۱۱: کلیم احمد	اردو غزل میں ہندوستانی سماج	اجمیر		ف اجمیر
۱۸۱۲: گل عباس اعوان	اردو غزل پر مسلم ثقافت کے اثرات ۱۸۵۷ء سے ۱۹۵۷ء تک +	اوپن ۹۶	سعد اللہ کلیم	ف اوپن
۱۸۱۳: محمد ابو ظفر	آزادی کے بعد بہار میں اردو غزل کا تنقیدی مطالعہ	متھلا، زت	محمد کمال الدین	ب، ۹۸/۳
۱۸۱۴: محمد اسلم خالد	اردو غزل کے رجحانات: قیام پاکستان کے بعد +	اوپن ۹۲	سجاد باقر رضوی	ف اوپن
۱۸۱۵: محمد انور صابر	پاکستان میں اردو غزل کا ارتقا	بہاول پور ۹۳	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۸۱۶: محمد خان کھوسہ	لکھنؤی غزل میں مبالغہ +	اوپن ۹۳	طاہر تونسوی	ف اوپن
۱۸۱۷: محمد سیف اللہ	اردو غزل: ۱۹۶۰ء کے بعد	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر رضوی	رفتار
۱۸۱۸: محمد شاہد خاں	بجے پور میں اردو غزل	اجمیر		ف اجمیر
۱۸۱۹: محمد صادق	ترقی پسند اردو غزل: آغاز و ارتقا	ساگر	فداء المصطفیٰ	و، ۲۰۰۴/۱۱
۱۸۲۰: محمد ظفر الحق چشتی	بیسویں صدی کی اردو غزل میں مابعد الطبیعیاتی عناصر	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر	ف اوپن
۱۸۲۱: محمد عثمان خان	اردو غزل میں تصوف کے رجحانات	علی گڑھ	نادر علی خان	فرحت
۱۸۲۲: محمد علی اثر	دکنی غزل کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۸۱	غلام عمر خان	و، ۷/۵/۹۷
۱۸۲۳: محی الدین بچہ	اردو غزل کے اثرات: کشمیری غزل پر	کشمیر		معیار
۱۸۲۴: منظر فرید	جدید پاکستانی غزل کا مطالعہ [موضوع، ہیئت اور اسلوب کے حوالے سے]	ایجوکیشن، زت	عبدالکریم خالد	ف ایجوکیشن
۱۸۲۵: منظر کاظمی	اسالیب غزل	راچی ۸۸		معیار
۱۸۲۶: میمونہ بیگم	دکنی غزل کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ: ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گلبرگہ ۲۰۰۰	حشمت علی	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۸۲۷: ثناء احمد ترابی	اردو غزل میں عصری رویے (۱۹۳۷ء تا ۱۹۹۷ء)	کراچی ۲۰۰۶	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۱۸۲۸: نجمہ رحمانی	آزادی کے بعد اردو غزل میں علامتی رجحان	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۱۸۲۹: نذیر تبسم	سرحد کے اردو غزل گو شعرا قیام پاکستان کے بعد	پشاور ۲۰۰۳	خاطر غزنوی	ت پشاور
۱۸۳۰: نعیم نبی	ریاست بہاول پور میں اردو غزل کی روایت	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۱۸۳۱: نویدہ کوثر	۱۹۷۰ء کے بعد پاکستان میں اردو غزل کا فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۹۶	انور محمود خالد	ف اوپن

۱۸۳۲: ویم بیک	بیسویں صدی میں اردو غزل: ۱۹۱۳ء سے ۱۹۳۷ء تک	ملیہ اسلامیہ	محمد ذاکر	ک، ن، ۹۳/۷
۱۸۳۳: وقار احمد رضوی	جدید غزل حالی کے بعد: ایک تحقیقی اور تنقیدی جائزہ	کراچی ۸۳	ابواللیث صدیقی	ف کراچی
۱۸۳۴: وقار افضل، سید	جدید اردو غزل میں تشبیہات واستعارات کا جائزہ +	جی سی یو، زت	خالد محمود بخرنانی	ف جی سی یو
۱۸۳۵: یوسف خورشیدی	اردو غزل میں فکری عناصر [میر سے داغ تک] D	پٹنہ ۷۷		معیار

● مثنوی

۱۸۳۶: احمد بخش	ہندستانی اساطیر: اردو مثنویوں کے آئینے میں	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
۱۸۳۷: احمد حسن دانش	بہار میں اردو مثنوی نگاری کا ارتقا	مظفر پور ۸۷		معیار
۱۸۳۸: بشیر احمد شاہ	گل بکاوی پر مبنی تین کشمیری مثنویاں اور گلزارِ نسیم کا تقابلی مطالعہ	کشمیر ۹۵	مجید مضمّر	بازیافت ۱۳
۱۸۳۹: خورشید سلطانہ	اردو مثنوی میں اخلاقی عناصر	مدرا س	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۸۴۰: ذاکر حسین نقوی	انسانی شخصیت کا تصور: مثنوی رومی کی روشنی میں	پٹنہ ۸۱	گل و نت سنگھ	ب، ۹۶/۱۰
۱۸۴۱: سلیمان حسین	لکھنؤ اسکول کی مثنویاں	لکھنؤ ۶۳		۷۹/۶/۱۵، ۵
۱۸۴۲: سہیل اختر	بہار میں اردو مثنوی نگاری کا ارتقا	مظفر ۸۸	شا کر خلیق	ب، ۹۸/۳
۱۸۴۳: سیدہ بیگم	شمالی ہند کی مثنویوں میں فضا آفرینی کا فن	پٹنہ		معیار
۱۸۴۴: شہزادی بیگم	تامل ناڈو میں اردو مثنوی کا ارتقا: ۱۸۰۰ء سے ۱۹۸۰ء تک +	مدرا س	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۸۴۵: صبیحہ نسرین	حضرت محمد ﷺ سے متعلق دکنی مثنویاں +	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۵، ۵
۱۸۴۶: عالم آرا	شمالی ہند کی مشہور مثنویوں کے نسائی کردار	پٹنہ ۶۹		پٹنہ
۱۸۴۷: فہیدہ بیگم	ریاست میسور میں مثنوی کا ارتقا	میسور		معیار
۱۸۴۸: کنڈن لال	اردو کی تاریخی مثنویاں	دہلی	فضل الحق	عبدالحق
۱۸۴۹: گوپی چند نارنگ	ہندستانی قصوں سے ماخوذ اردو مثنویاں	دہلی ۵۹	خواجہ احمد فاروقی	معین
۱۸۵۰: گھڑو بھائی اسماعیل	دکن کی نوشتہ اردو مثنویوں کا سماجی، سیاسی اور تہذیبی پس منظر	کولھاپور		
۱۸۵۱: گیان چند	شمالی ہند کی مثنویاں D	وکر م ۶۳		۶۶/۱۰/۲۲، ۵
۱۸۵۲: محبوب علی قریشی	اردو مثنویوں میں استحصال جنس	مگدھ ۸۵		معیار
۱۸۵۳: امیر الدین انصاری	بہار میں اردو مثنوی	بھاگل پور	رضی احمد	۹۶/۶/۲۲، ۵

۱۸۵۴: محمد عقیل رضوی	اردو مثنوی کا ارتقا: شمالی ہندوستان میں ۱۷۵۰ء سے ۱۹۵۰ء تک ☆	الہ آباد ۵۰	اعجاز حسین	۷۹/۵/۸۰ء
۱۸۵۵: محمد قمر الزمان	بہار میں اردو مثنوی کا ارتقا	پٹنہ	معیار	
۱۸۵۶: محمد قیوم صادق	بیجاپور کی اردو مثنویاں	بمبئی ۷۸	معیار	
۱۸۵۷: محمد یحییٰ	دہلی میں رومانوی مثنویوں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	ارتضیٰ کریم	۲۰۰۶/۱۰/۲۲ء
۱۸۵۸: مہ نور زمانی بیگم	جنوبی ہند کی متصوفانہ مثنویاں	بنگلور ۹۰	فہمیدہ بیگم	۹۳/۴/۱۵ء
۱۸۵۹: نجم الہدیٰ	اردو مثنویوں میں کردار نگاری	بہار ۷۳	معیار	
۱۸۶۰: نصرت بانو	اردو کی نمائندہ مثنویوں میں فوق الفطرت عناصر اور ان کی اہمیت	کشمیر	فرحت	
۱۸۶۱: نفیس النساء صدیقی	دکنی مثنوی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گلبرگہ ۲۰۰۰	قیوم صادق	۲۰۰۶/۳/ب

❁ قصیدہ

۱۸۶۲: پرویز احمد	بہار میں اردو قصیدہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	متھلا	محمد کمال الدین	ب، ۹۸/۳/ب
۱۸۶۳: حاکوثر	شرح قصائد سودا اور ذوق [شاہان وقت کی روشنی میں]	دہلی	عقیق اللہ	ب، ۲۰۰۴/۵/ب
۱۸۶۴: سعادت سعید	اردو قصیدے کا تہذیبی اور فنی مطالعہ	پنجاب ۸۷	خولجہ محمد زکریا	ف، پنجاب
۱۸۶۵: فاروق، زیڈ ایچ	اردو قصیدہ: آغاز و ارتقا	ناگ پور ۷۵	فرحت + معیار	
۱۸۶۶: محمد کمال الدین	بیسویں صدی میں اردو قصیدہ نگاری [۱۹۶۵ء تک]	پٹنہ ۷۳	اختر اورینوی	ب، ۹۷/۷/ب
۱۸۶۷: محمود الہی	اردو قصیدہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۵۸	محمد حسن	جنید

❁ مرثیہ

۱۸۶۸: ابن حسن عابدی شہباز	اردو مرثیے میں نسوانی کردار	اودھ ۸۸	معیار	
۱۸۶۹: ارشاد احمد ارشد	اردو میں شخصی، مذہبی اور قومی مرثیہ نگاری: تاریخ و تنقید	پنجاب ۶۱	سید عبداللہ	ف، پنجاب
۱۸۷۰: اظہار احمد	مراثی شاد میں فکری عناصر	متھلا ۸۳	محمد مطیع الرحمن	ب، ۹۸/۳/ب
۱۸۷۱: افضل حسن	مرثیہ بعد انیس، بہار میں ۱۸۵۷ء سے ۱۹۷۰ء تک	پٹنہ ۷۷	مطیع الرحمن	ب، ۹۷/۷/ب
۱۸۷۲: اقبال حیدر	شاد کی مرثیہ نگاری	پٹنہ ۸۷	ثریا جمال	ب، ۹۷/۷/ب
۱۸۷۳: اکبر حیدری	اودھ میں اردو مرثیے کا ارتقا اور اس میں میر، ضمیر، دبیر، خلیق کا نمایاں حصہ D	لکھنؤ ۷۳		۷۹/۶/۱۵ء
۱۸۷۴: بشیر النساء بیگم	اردو شاعری میں شخصی مرثیے	حیدر آباد ۹۳	گیان چند	۹۶/۲/۱۰ء

۱۸۷۵: پروین کاظمی	میر انیس کے مرثیے میں نسائی کرداروں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۱۸۷۶: ثریا جمال مظہری	انیس سے جوش تک اردو مرثیے کا ارتقا: ۱۸۵۰ء-۱۹۵۷ء D	منظفر پور ۸۱	معیار	
۱۸۷۷: چراغ علی	اردو مرثیے کا ارتقا: بیجا پور اور گولکنڈہ میں	عثمانیہ ۶۶	عبدالقادر سروری	۷۹/۶۸/۵۷
۱۸۷۸: حسن گوپال پوری	بہار میں اردو مرثیہ نگاری	منظفر پور ۸۸	معیار	
۱۸۷۹: رخسانہ مراد	اردو میں شخصی مرثیے کا تنقیدی مطالعہ	کلکتہ	منظفر حنفی	ب، ۲۰۰۳/۵
۱۸۸۰: رشید النساء موسوی	دکن میں مرثیہ اور عزاداری	عثمانیہ ۶۳	محی الدین قادری زور	۷۹/۶۸/۵۷
۱۸۸۱: رضیہ سلطانہ	اسلامی کلچر: اردو مرثیے میں	پنجاب ۸۳	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۱۸۸۲: روبینہ تنیم	دکنی مرثیہ و قصیدہ: تحقیقی و تنقیدی جائزہ ۱۳۰۰ء تا ۱۷۰۰ء +	گلبرگہ ۲۰۰۰	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۱۸۸۳: ریاست علی	دہلی میں اردو مرثیے کا ارتقا: انیسویں صدی کے آخر تک	دہلی	تنویر احمد علوی	۷۹/۵۸/۱۵
۱۸۸۴: زاہدہ بیگم	حیدر آباد میں مرثیہ نگاری آزادی کے بعد	حیدر آباد ۸۹	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۳
۱۸۸۵: زوار حسین بھٹہ	اردو مرثیے میں تنزل کے عناصر [آغاز تا حال]	اوپن، زت	اسداریب	ف اوپن
۱۸۸۶: زوار حسین بھٹہ	سرائیکی اور اردو مرثیے کا تقابلی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	اسداریب	ف اوپن
۱۸۸۷: زیبا بطنین	جدید اردو مرثیہ نگاری کا تنقیدی و تحقیقی جائزہ	علی گڑھ، زت	دردانہ قاسمی	رفار
۱۸۸۸: سعیدہ بیگم	اردو مرثیہ اور خانوادہ دبیر	پٹنہ ۷۷	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۸
۱۸۸۹: سکینہ راج	اردو مرثیے کے ارتقا میں بوہرہ شعرا کی خدمات	اندور	عزیز اندوری	۷۹/۶۸/۱۸
۱۸۹۰: شائستہ بیگم	اردو میں شخصی مرثیے: ایک تنقیدی جائزہ	گورکھ پور، زت	احمر لاری	۹۱/۱۱/۱۵
۱۸۹۱: شاہینہ پروین	اتری بہار میں مرثیہ نگاری	معتلا ۹۵	سمیل اختر	ب، ۹۸/۳
۱۸۹۲: شکیلہ رضوی	جدید اردو مرثیے کا تنقیدی مطالعہ	اودے پور	ف اودے پور	
۱۸۹۳: گلنفتہ جبین	اردو میں شخصی مرثیے کا تاریخی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۶۹	اصغر عباس	جنید
۱۸۹۴: شمشاد حیدر زیدی	اردو مرثیے میں ہیئت اور موضوع کا تجربہ: بیسویں صدی میں	الہ آباد	فضل امام رضوی	ک، ۲۰۰۳/۷
۱۸۹۵: شہناز آرا	اردو مرثیے میں بہار اور ساقی نامہ	پٹنہ ۸۷	ثریا جبین	ب، ۹۷/۷
۱۸۹۶: شہناز بیگم	بہار میں اردو مرثیہ: آزادی کے بعد	پٹنہ	معیار	
۱۸۹۷: طلعت جہاں	اردو مرثیہ: آزادی کے بعد [ہندستان میں]	حیدر آباد، زت	رحمت اللہ	ب، ۹۶/۸
۱۸۹۸: کنیل احمد نسیم	جدید اردو مرثیہ: روایت و انحراف	جواہر ۲۰۰۶	خواجہ اکرام	۷۹/۶۸/۱۸

۱۸۹۹: مسیح الزماں	لکھنؤ میں مرثیہ: انیس تک D	الہ آباد ۶۷	احتشام حسین	۷۰/۸/۵۹
۱۹۰۰: منیر احمد	قیام پاکستان کے بعد بہاول پور میں اردو مرثیے کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	نجیب جمال	ف بہاول پور
۱۹۰۱: نرگس بانو	کشمیری اور اردو مرثیے میں ڈرامائی عناصر	کشمیر ۹۶	محبوبہ دانی	بازیافت
۱۹۰۲: نشاط نقوی	اردو مرثیوں میں کردار نگاری [خواتین کے حوالے سے]	علی گڑھ	صغیر بیک	رفقار
۱۹۰۳: نصرت فاطمہ	راجستھان میں مرثیہ اور سلام گوئی کی روایت	اجیر	فاجیر	
۱۹۰۴: ہلال رضا نقوی	مرثیہ گوئی گذشتہ پچیس برسوں میں	کراچی ۸۵	ممتاز حسین	ف کراچی

❁ رباعی + چہار بیت

۱۹۰۵: امین چندر شرما	اردو میں رباعیات کا ارتقا	ناگ پور	معیار	
۱۹۰۶: کلکیل جہاں گیری	اردو میں چار بیت کی روایت +	جواہر ۹۵	نصیر احمد خاں	ب، ۳/۹۱
۱۹۰۷: کلکیل جہاں گیری	اردو میں عوامی روایت چہار بیت کے حوالے سے	جواہر	نصیر احمد خاں	ب، ۱/۲۰۰۵
۱۹۰۸: عبدالسلام	اردو رباعیات	لکھنؤ ۵۸		۷۰/۶/۵۹
۱۹۰۹: محمد راشد میاں	اردو شاعری میں چار بیت کی روایت اور اس کا فنی و تنقیدی جائزہ	راجستھان	حسین رضا خان	ب، ۸/۹۶

❁ نظم: [بشمول: آزاد نظم اور معرّٰی نظم] مجموعی مطالعہ

۱۹۱۰: آسیہ بانو	پاکستانی شاعرات کی نظموں کے موضوعات: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	صدیق شبلی	ف اوپن
۱۹۱۱: ابرار حسین رحمانی	اردو نظم پر ترقی پسند تحریک کے اثرات +	جواہر ۸۶	اسلم پرویز	ب، ۷/۹۸
۱۹۱۲: احتشام الدین فاروقی	اردو نظم میں سیاسی شعور: ۱۸۵۷ء تا ۱۹۴۷ء	وکر	فرحت	
۱۹۱۳: اصغر علی بلوچ	بیسویں صدی کی اردو نظم میں فلسفہ اخلاق	پنجاب، زت	فخر الحق نوری	یادداشت
۱۹۱۴: اقبال حسین	جدید اردو نظم میں اساطیری علامات کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۶	روبینہ ترین عامر سہیل	ف زکریا
۱۹۱۵: پرویز اختر شاد	[ن، م راشد، میراجی، جیلانی کامران، منیر نیازی] + پاکستانی غزلی کا فنی و عروضی مطالعہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۱۹۱۶: تزئین گل	سرحد میں جدید اردو نظم: قیام پاکستان کے بعد +	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان	ف پشاور
۱۹۱۷: تسنیم رحمان	اردو نظم میں تمثال کاری	پنجاب، زت	فخر الحق نوری	یادداشت
۱۹۱۸: حبیب اللہ [حامد کشمیری]	جدید اردو نظم پر یورپی اثرات	کشمیر ۶۶	عبدالقادر سروری	بازیافت
۱۹۱۹: حنیف کنفی	اردو میں نظم معرّٰی اور آزاد نظم	جامعہ ملیہ	گوپی چند نارنگ	معین

۱۹۲۰: خان فخر الدین	آزادی کے بعد اردو میں طویل نظم نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر رضوی	رفقار
۱۹۲۱: رفعت اختر خاں	اردو نظم کے جدید رجحانات	راجستھان	محمد علی زیدی	فرحت
۱۹۲۲: رفعت جہاں	جدید نظم: ہیئت اور روایت	راجستھان ۸۲		معیار
۱۹۲۳: روشن اختر	اردو میں طویل نظم نگاری کی روایت اور ارتقا	راجستھان	فضل امام رضوی	فرحت
۱۹۲۴: سعدیہ ہاما جید	پاکستانی اردو نظم میں عورت کا تصور +	اوپن ۹۸	نوازش علی	ف اوپن
۱۹۲۵: سعدیہ ہاما جید	جدید اردو نظم میں سماجی درد مندی کا عنصر	نمل ۲۰۰۶	گوہر نوشانی	ف نمل
۱۹۲۶: سعید احمد	جدید اردو نظم پر مغربی افکار کے اثرات	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۱۹۲۷: شازیہ عنبریں	ملتان میں جدید اردو نظم کا ارتقا +	ملتان ۹۸	روبینہ ترین	ف زکریا
۱۹۲۸: شاہین مفتی	جدید اردو نظم میں وجودیت	ملتان ۹۹	انوار احمد	ف زکریا
۱۹۲۹: شعیب احمد	راجستھان میں اردو نظم کا تاریخی و تنقیدی مطالعہ	راجستھان		ف جے پور
۱۹۳۰: ضیاء الدین	تلنگانہ میں اردو نظم: آزادی کے بعد +	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۱۹۳۱: طارق احمد	جدید اردو نظم میں کردار نگاری +	اوپن ۲۰۰۱	گوہر نوشانی	ف اوپن
۱۹۳۲: طارق حبیب	جدید اردو نظم پر تنقید: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	وزیر آغا	ف اوپن
۱۹۳۳: عتیق اللہ	جدیدیت اور اردو نظم	اورنگ آباد	نعیم الدین	ب، ر، ۲۰۰۲
۱۹۳۴: عقیقہ حسین	اردو نظم پر اساطیری اثرات +	اوپن، زت	سلیم اختر	ف اوپن
۱۹۳۵: عقیل احمد صدیقی	اردو نظم: ۱۹۳۶ء تا حال	علی گڑھ ۸۴	شہریار	جنید
۱۹۳۶: علی ظہیر منہاس	اردو آزاد نظم: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۹۵	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۱۹۳۷: عمران تبسم، محمد	اردو نظم پر ہندی اثرات [قیام پاکستان کے بعد] +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف اوپن
۱۹۳۸: غلام مصطفیٰ صدیقی	نظم: مجموعی اردو نظم میں علامت نگاری ۶۵ء تک	بھاکل پور ۸۸		
۱۹۳۹: فرحت خاتون	میرٹھ میں اردو نظم نگاری کی روایت	میرٹھ ۲۰۰۳	یونس غازی	ف میرٹھ
۱۹۴۰: فرمان علی طاہر	بیسویں صدی کی اردو نظم میں شعری رجحانات: ہیئت، اسلوب اور آہنگ کے تجربے [ابتداء سے ۱۹۸۰ء تک]	بہاول پور، زت		ف بہاول پور
۱۹۴۱: فضل حق خورشید	اردو نظم کا ارتقا (ابتداء سے میر جعفر زٹلی تک) +	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۹۴۲: فضل حق خورشید	اردو نظم کا تحقیقی جائزہ: جعفر زٹلی کے بعد سے دور حاضر تک	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۱۹۴۳: فیروزہ اختر	اردو نظم میں کشمیر +	کشمیر ۲۰۰۵	مجید مضمیر	بازیافت

۱۹۴۴: قرعلی	آزاد نظم کا آغاز و ارتقا	بھاگل پور	معیار
۱۹۴۵: محمد اجل	آزاد نظم میں عورت کا تصور	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک یادداشت
۱۹۴۶: محمد سلیم	پاکستان میں جدید اردو نظم نگاری کا ارتقا (۱۹۴۷ء کے بعد)	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان ت پشاور
۱۹۴۷: محمد حنیف	اردو میں نظم کے تجزیاتی مطالعات کی روایت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	وزیر آغا ف اوپن
۱۹۴۸: محمد نعیم بزمی	اردو آزاد نظم میں شمال نگاری (قیام پاکستان کے بعد) +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف اوپن
۱۹۴۹: محمد یاسین	کشمیر کی اردو نظموں کا سماجی کردار +	کشمیر ۲۰۰۳	قدوس جاوید بازیافت
۱۹۵۰: مظہر علی خان	جدید اردو نظم اقبال کے بعد: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کراچی، زت	وقار احمد رضوی ف کراچی
۱۹۵۱: ندیم احمد	بیسویں صدی میں طویل نظموں کا تنقیدی مطالعہ (ماسوایا نیہ نظمیں)	دہلی	عقیق اللہ عبدالحق
۱۹۵۲: نظر محمد	پنجاب کے ثقافتی عناصر، پاکستان کی اردو نظم میں: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	یوسف حسن ف اوپن
۱۹۵۳: نعمان احمد	اردو نظم میں سماجی مسائل کی عکاسی	گورکھ پور	احمر لاری ۱۵/۱۱/۹۱
۱۹۵۴: ولی احمد ولی	بہار میں جدید نظم نگاری	مظفر پور ۸۸	معیار
۱۹۵۵: یوسف تقی	آزادی کے بعد اردو نظم میں مختلف رجحانات	کلکتہ ۸۰	معیار

❁ متفرق اصنافِ شعر

۱۹۵۶: آفتاب احمد	ربنختی: ابتداء، ارتقا اور زوال	گمدھ	معیار
۱۹۵۷: اختر پرویز	اردو مستط کا ارتقا	پنجاب ۹۷	خواجه محمد زکریا ف پنجاب
۱۹۵۸: اشتیاق احمد قمر	پاکستان میں اردو ماہیان نگاری +	اوپن، زت	طیب منیر ف اوپن
۱۹۵۹: اقبال بانو	اُردو زبان میں بارہ ماسر کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ ف بہاول پور
۱۹۶۰: انور عجمادی	اردو پیمیلیوں میں سماجی اور ثقافتی اثرات	راچی ۸۶	معیار
۱۹۶۱: بسم اللہ نیاز	اردو میں گیتوں کا مقام	کراچی ۷۳	ابوالیث صدیقی خبرنامہ ۷۵/۷۹
۱۹۶۲: خلیل احمد صدیقی	ربنختی کا تنقیدی مطالعہ	وکر م ۶۶	سلیم حامد رضوی معیار
۱۹۶۳: رفیق سندیلوی	پاکستان میں اردو ہائیکو +	اوپن ۹۳	بشیر سیفی ف اوپن
۱۹۶۴: زین العابدین	اردو میں واسوخت نگاری	پٹنڈا ۷۷	صدر الدین فضا ب، ر ۷۷/۹۷
۱۹۶۵: سعد اللہ خاں	اردو میں شہر آشوب	ناگ پور	معیار

۱۹۶۶: شہاب الدین، قاضی	اردو میں میلاد نامے	ناگ پور	معیار
۱۹۶۷: عابدہ آفریدی	اردو قطعات نگاری	راجستھان	فضل امام رضوی فرحت
۱۹۶۸: عبدالرحیم نشتر	اردو ادب میں ہیروڈی	ناگ پور	معیار
۱۹۶۹: عذرا لطیف	اردو میں نثری نظم: ارتقا اور امکانات	کراچی ۲۰۰۶	جیل جالبی ف کراچی
۱۹۷۰: عصمت جہاں	اردو ہیروڈی	پٹنہ ۷۹	اسرائیل رضا ب، ۹۷/۷۷
۱۹۷۱: عمرانہ فضل	اردو نوحہ نگاری: قیام پاکستان کے بعد +	اوپن، زت	سعید مرتضیٰ زیدی ف اوپن
۱۹۷۲: عمران ظفر	اردو شاعری میں تحریف نگاری (قیام پاکستان تا حال)	اوپن ۲۰۰۵	اسلم ضیا ف اوپن
۱۹۷۳: فرحانہ منظور	اردو ادب میں ہیروڈی کا ارتقا	بہاول پور، زت	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۱۹۷۴: فرمان علی طاہر	اردو شاعری میں کیخوز	اوپن ۹۶	نجیب جمال ف اوپن
۱۹۷۵: نعمت حسین جعفری	اردو میں شہر آشوب	کراچی ۷۰	عبدالقیوم اور نیٹل
۱۹۷۶: قیصر جہاں	اردو گیتوں کا تنقیدی جائزہ [۱۸۵۷ء سے ۱۹۵۷ء تک]	علی گڑھ ۶۸	آل احمد سرور جنید
۱۹۷۷: کنول ظہیر	پاکستان میں اردو دوسے کی روایت +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ف جی سی یو
۱۹۷۸: محمد رئیس علوی	پاکستان میں اردو ہائیکو نگاری اور اس کی مقبولیت کے اسباب	کراچی، زت	محمد شمس الدین ف کراچی
۱۹۷۹: محمد عثمان	اردو بارہ ماسہ اور اس کا تحقیقی جائزہ	پٹنہ	معیار
۱۹۸۰: محمد عقیل	اردو شاعری میں تضمین نگاری کی روایت	دہلی	عبدالحق
۱۹۸۱: محمد نسیم الدین	دکن کے صوفیانہ گیت +	حیدر آباد ۸۹	گیان چند ۹۶/۲/۱۵
۱۹۸۲: محمدی بیگم	گلبرگہ کے دکنی لوک گیتوں کا ثقافتی جائزہ	گلبرگہ، زت	شمیم ثریا ب، ۲۰۰۶/۳
۱۹۸۳: مہ جبین خاتون	اردو میں دوہا	بھاگل پور، زت	مناظر عاشق ہرگنوی ۲۰۰۶/۱۸/۵
۱۹۸۴: منیبہ خانم	اردو میں قطعہ نگاری	ملتان، زت	روبینہ ترین ف ذکر یا
۱۹۸۵: نعیم احمد	اردو میں شہر آشوب	دہلی ۶۶	خواجہ احمد فاروقی ۷۹/۵/۱۵
۱۹۸۶: نور محمد خان	اردو میں ہائیکو نگاری اور تراویلے +	حیدر آباد ۸۷	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۵

۴

خ

● نثر : مجموعی مطالعہ

۱۹۸۷: احمد عبدالرحیم جاگیردار	اردو نثر کا دہلوی دبستان	کولہا پور ۷۴	برکت رام + محبوب عباس معین
۱۹۸۸: اعجاز احمد جان	اردو میں نثر فنی (پر تکلف نثر) ۱۸۵۷ء تک	اوپن ۹۳	صدیق شبلی ف اوپن
۱۹۸۹: افتخار حسین مغل	آزاد کشمیر میں اردو کا نثری ادب	اوپن ۲۰۰۳	صابر آفاق ف اوپن
۱۹۹۰: امتیاز احمد خاں	اردو میں مرصع نثر کی روایت	پٹنہ ۸۸	معیار
۱۹۹۱: امیر اللہ شاہین	اردو کے اسالیب نثر	دہلی	قرنیں ۷۹/۵/۱۵، ۷۹/۵/۱۵
۱۹۹۲: انوار احمد خاں	تحریک آزادی کے فروغ میں اردو نثر کا حصہ [۱۸۵۷ء تا ۱۹۲۲ء]	گورکھ پور ۹۱	محمود الہی ۹۱/۱۱/۱۵، ۷۹/۵/۱۵
۱۹۹۳: بدرالدین خان	شمالی ہند میں اردو نثر کا ارتقاء، از ابتدا تا ۱۸۵۷ء	گورکھ پور	فرحت
۱۹۹۳: بدرالدین خان انجم عرفانی			
	شمالی ہند میں اردو نثر کا ارتقاء: ۱۸۵۷ء کے آغاز کے ساتھ	گورکھ پور	معیار
۱۹۹۵: بشیر احمد	علمائے ہند کی اردو نثر کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور
۱۹۹۶: بشیر احمد [منصور]	اردو نثر پر ستوپ ڈھاکہ کے اثرات	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک ف پنجاب
۱۹۹۷: حضور معین الدین	کرناٹک میں اردو نثر آزادی کے بعد	گلبرگ، زت	جلیل تنویر ب، ۲۰۰۶/۳/۳۰
۱۹۹۸: ذوالفقار احمد	سندھ کی خانقاہوں میں اردو نثری ادب کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ +	سندھ، زت	جاوید اقبال ف سندھ
۱۹۹۹: راج کیشور یا پانڈے	دکن کی ابتدائی نثر	عثمانیہ	
۲۰۰۰: رضاء اللہ حیدر	اردو نثر کے ارتقاء میں علمائے پنجاب کے کردار کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ		
	(۱۸۳۹ء تا ۱۹۰۰ء)	اوپن، زت	سفیر اختر ف اوپن
۲۰۰۱: رفعت سلطانیہ	اردو نثر پر تصوف کے اثرات	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
۲۰۰۲: رفیع رؤف	انیسویں صدی، دلی کی زندگی اور تہذیب: اردو نثر کی روشنی میں	عثمانیہ ۸۸	معیار
۲۰۰۳: رفیع سلطانیہ	انیسویں صدی میں اردو نثر کا ارتقاء	عثمانیہ ۵۵	عبدالقادر سروری ۷۹/۶/۸، ۷۹/۶/۸
۲۰۰۴: رئیسہ بانو خان	اردو کی ادبی نثر اور دہلی کے نثر نگار: ۱۹۰۰ء-۱۹۴۷ء	دہلی	تنویر احمد علوی ۲۰۰۶/۱۰/۲۳، ۷۹/۶/۸
۲۰۰۵: ریاست حسین فاروقی	اردو میں علمی نثر: آغاز سے تاحال	دہلی	گوپی چند نارنگ عبدالحق
۲۰۰۶: سوہن لال کول	اردو نثر میں سماجی طنز: انیسویں صدی میں +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده بازیافت

۲۰۰۷: شوکت بولو	اردو نثر کا زریں دور	انقرہ ۷۱	ب، ۹۸/۷
۲۰۰۸: شہناز انجم	اردو نثر کا ارتقا، شمالی ہند میں: ۱۸۰۰ء سے ۱۸۵۷ء تک	جامعہ ملیہ	عنوان چشتی معین
۲۰۰۹: صبیحہ خاتون	حیدر آباد کرناٹک میں اردو نثر کا ارتقا ۱۹۵۶ء کے بعد +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۰۱۰: ضیاء الدین صدیقی	تحریک آزادی ہند کا تاریخی و سماجیاتی مطالعہ: اردو نثر کی روشنی میں	جامعہ ملیہ ۸۹	معیار
۲۰۱۱: طارق سعید	بیسویں صدی کے اسالیب نثر اردو کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۷	قاضی عبدالستار جنید
۲۰۱۲: طفیل، ایم	اردو نثر کی ترقی میں طب اور اطباء کا حصہ	کراچی، زت	یونس حسنی ف کراچی
۲۰۱۳: طیب انصاری	عہد آصف جاہی میں اردو نثر نگاری	گلبرگ ۸۶	قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۰۱۳: طیبہ خاتون	اردو نثر کی نشوونما: ۱۸۵۷ء تا ۱۸۱۳ء	دہلی ۸۴	صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق
۲۰۱۵: ظفر اقبال	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۸۵۷ء سے ۱۹۱۳ء تک	پٹنہ	فرحت
۲۰۱۶: عابدہ بیگم	انیسویں صدی کی اردو نثر کا ارتقا (۱۸۰۰ء - ۱۸۵۷ء)	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی عبدالحق
۲۰۱۷: عارف خان	اردو نثر میں سادگی کی تحریک	جواہر ۹۲	اشفاق محمد خان ب، ۹۸/۷
۲۰۱۸: عبدالحق	اردو نثر کے اسالیب (محمد حسین آزاد سے ابوالکلام آزاد تک)	پٹنہ ۷۴	جہیل مظہری ب، ۹۷/۷
۲۰۱۹: عذرا بتول	ممتان میں اردو کی نثری اصناف کے آغاز و ارتقا کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ممتان، زت	انوار احمد ف زکریا
۲۰۲۰: عصمت صدیقی	علی گڑھ کے دبستان نثر کے دور جدید: سرسید کے بعد سے ۱۹۴۷ء تک	کراچی ۹۲	عبدالقیوم ف کراچی
۲۰۲۱: عطیہ بیگم	آزادی کے بعد غیر افسانوی نثر کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	شمیم نکہت عبدالحق
۲۰۲۲: فرحت العین	اردو نثر میں اشتراکی فکر کے اثرات +	جواہر ۸۰	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۲۰۲۳: محمد ایوب قادری	اردو نثر کے ارتقا میں علما کا حصہ	کراچی ۸۰	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۲۰۲۳: محمد شعیب	لکھنؤ میں اردو نثر: ۱۸۰۰ء تا ۱۸۵۰ء	راجستھان	ف جے پور
۲۰۲۵: محمد عبدالربیب	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۹۱۳ء سے ۱۹۴۷ء تک	معتلا ۸۸	محمد طیب صدیقی ب، ۹۸/۳
۲۰۲۶: محمد قیام الدین	بہار میں تخلیقی اردو نثر: آزادی کے بعد D	معتلا	رئیس انور ب، ۹۸/۳
۲۰۲۷: مدبر علی زیدی	اردو نثر میں جدید رجحانات	راجستھان	محمد علی زیدی فرحت
۲۰۲۸: مظفر اقبال	بہار میں اردو نثر کا ارتقا: ۱۸۵۷ء تا ۱۹۱۳ء D	پٹنہ ۷۰	معیار

- ۲۰۲۹: مظفر منصور اردو نثر پر پہلی جنگ آزادی کے اثرات (۱۸۵۷ء تا ۱۹۰۰ء) + جواہر ۹۱ نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷
- ۲۰۳۰: مکرم النساء ۱۸۵۷ء اور اردو نثر + حیدر آباد ۸۵ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵، ۵
- ۲۰۳۱: ممتاز احمد خان The Tradition of Omak Prose in Urdu پنہ ۸۷ ممتاز احمد ب، ۹۷/۷
- ۲۰۳۲: ممتاز صادق کشمیر میں اردو نثر کا تحقیقی مطالعہ سندھ ۲۰۰۰ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
- ۲۰۳۳: منور حسین اردو میں علمی نثر ۱۸۵۷ء-۱۹۱۳ء علی گڑھ رفار
- ۲۰۳۴: منہاج الدین سندھ کے اردو نثر نگار سندھ ۷۳ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
- ۲۰۳۵: میر محبوب حسین اردو نثر میں غیر صحافی سیاسی ادب کا مطالعہ حیدر آباد ۸۵ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵، ۵
- ۲۰۳۶: نجم الدین صدیقی [نجم الاسلام]
- دبستان دہلی کی نثر سندھ ۶۹ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
- ۲۰۳۷: نسیم رحمن اردو نثر کے ارتقا میں لاہور کی خدمات جی سی یو، زت سعادۃ سعید ف جی سی یو
- ۲۰۳۸: نعمان عالم بیسویں صدی میں غیر افسانوی نثر کے ارتقا میں علی گڑھ کا حصہ علی گڑھ، زت اصغر عباس رفار
- ۲۰۳۹: وسیم الرحمن اردو نثر کے ارتقا میں علی گڑھ کا حصہ علی گڑھ شہریار فرحت
- ۲۰۴۰: وسیم الرحمن اردو نثر کا اجمالی جائزہ (۱۸۰۰ء سے ۱۸۵۰ء تک) فورٹ ولیم کالج کے علاوہ + علی گڑھ شہریار فرحت
- ❁ داستان
- ۲۰۴۱: آغا سہیل دبستان لکھنؤ کے داستانی ادب کا ارتقا پنجاب ۷۹ عبید اللہ خاں ف پنجاب
- ۲۰۴۲: اطہر پرویز، محمد عثمان داستان کافن: داستانوں کے مطالعے کی روشنی میں علی گڑھ جنید
- ۲۰۴۳: ثناء اللہ بٹ فورٹ ولیم کالج کی داستانوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ کشمیر فرحت
- ۲۰۴۴: حسن محمد خاں اردو داستانوں پر قرآنی قصص کے اثرات سندھ ۷۱ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
- ۲۰۴۵: دلدار علی [فرمان فتح پوری] اردو کی منظوم داستانیں کراچی ۷۰ ابوالیث صدیقی ف کراچی
- ۲۰۴۶: رانی صابر اردو کی نمائندہ داستانوں میں تائیدیت کے عناصر [باغ و بہار، فسانہ عجائب، آرائش محفل] + ملتان ۲۰۰۴ ممتاز خان کلیانی ف ذکریا
- ۲۰۴۷: زینت جہاں اردو داستانوں کا تنقیدی مطالعہ علی گڑھ معیار
- ۲۰۴۸: سعید احمد اردو داستانوں میں حیوانات کی علامتی حیثیت (فورٹ ولیم کالج) اوپن ۲۰۰۵ محمد کامران ف اوپن

۲۰۴۹: سلطانہ بخش محمدی	اردو کی نثری داستانوں میں طنز و مزاح اور ان کے محرکات کا جائزہ	پنجاب ۷۸	وقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۵۰: سہیل احمد خاں	اردو داستانوں کا علامتی مطالعہ	پنجاب ۷۹	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۲۰۵۱: شفاعت محمد	دہلی میں داستان گوئی	دہلی		معیار
۲۰۵۲: شفیق احمد	اردو داستانوں میں ولین کا تصور	مگدھ		معیار
۲۰۵۳: شمیمہ ستار	نو طرزِ مرصع اور باغ و بہار کا تقابلی مطالعہ +	جی سی یو، زت	محمد احسان الحق ت، ن، ۲۰۰۳/۵	
۲۰۵۴: شہناز کوثر	اردو داستانوں کے منفی کردار: تحقیق و تنقید (۱۹۳۵ء تا ۱۹۸۲ء) +	اوپن، زت	سہیل احمد خاں	ف اوپن
۲۰۵۵: عفت زریں	فورٹ ولیم کالج کی داستانوں کا تہذیبی مطالعہ	دہلی	تنویر احمد علوی	عبدالحق
۲۰۵۶: عمر خان آرزو	عالمی کلاسیکی داستان اور اردو داستانوں کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۹۳	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۲۰۵۷: فرانس پرچٹ	اردو اور ہندی کے عوام پسند قصے	شکاگو	سی ایم نعیم	شاعر ۲۰۰۶/۸
۲۰۵۸: فرزانہ بیگم	دکن کی نثری داستانیں	عثمانیہ ۷۹	رفیعہ سلطانہ	ز، ۵، ۷۹/۶/۸
۲۰۵۹: فہیدہ تبسم	اردو داستان کے مرکزی کردار	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۲۰۶۰: قمر الہدیٰ	فن داستان گوئی اور داستان پر معاصر تنقید +	علی گڑھ	عتیق احمد صدیقی	فرحت
۲۰۶۱: گیان چند	اردو کی نثری داستانیں	الہ آباد ۴۸	محمد ضامن علی	ز، ۵، ۷۹/۵/۸
۲۰۶۲: محمد اقبال جاوید	دکن کی منکوم داستانیں	سندھ ۷۴	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۰۶۳: محمد عثمان [اطہر پرویز]	داستان کا فن [داستانوں کے مطالعے کی روشنی میں]	علی گڑھ		ب، ۹۶/۱۰
۲۰۶۴: محمود نقوی [سہیل بخلی]	اردو کی نثری داستانوں کا تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۶۳	وقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۶۵: ہاجرہ ولی	لکھنؤ میں داستان گوئی کا ارتقا	لکھنؤ		معیار

✽ افسانہ

۲۰۶۶: آغا مسعود رضا خاکی	اردو افسانے کا ارتقا	پنجاب ۶۸	وقار عظیم	ف پنجاب
۲۰۶۷: ابو خالد صدیقی	اردو کے افسانوی ادب میں جدوجہد آزادی کے آثار	کراچی ۸۳	ابوالیث صدیقی	ف کراچی
۲۰۶۸: ابو مسعود	آزادی سے قبل ترقی پسند اردو افسانہ	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر نقوی	رفقار
۲۰۶۹: احمد قدوس جاوید	اردو مختصر افسانہ: ۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۰ء تک	پٹنہ ۷۵	صدر الدین شمس	ب، ۷۷/۷۹
۲۰۷۰: اختر جاوید	ترقی پسند تحریک اور اردو افسانہ +	جواہر ۹۱	اشفاق محمد خاں	ب، ۷۸/۷۹

۲۰۷۱: اختر عباس نقوی	افسانے کا دبستان راولپنڈی +	اوپن ۹۲	توصیف تبسم	ف اوپن
۲۰۷۲: ارشد رضا	منٹو کے افسانوں پر فرائڈ کے جنسی نظریے کے اثرات	بھاکل پور	مناظر عاشق ہرگانوی	
۲۰۷۳: ارشد محمود آصف	اردو افسانے میں آزادی اظہار کے مسائل	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۲۰۷۴: ارم سلیم	پاکستانی اردو افسانے پر جدیدیت کے اثرات	پنجاب، زت	ضیاء الحق	ف کراچی
۲۰۷۵: ارم یامین	سندھ میں اردو افسانہ: ۱۹۴۷ء تا ۲۰۰۰ء	کراچی، زت		ف کراچی
۲۰۷۶: اسلم جمشید پوری	آزادی کے بعد اردو افسانہ: فنی و فکری جائزہ: ۱۹۴۷ء تا ۱۹۹۰ء	دہلی	عظیم الشان صدیقی	
۲۰۷۷: امیرہ خاتون	اردو افسانے میں کردار نگاری کا فن	مظفر پور ۸۹		معیار
۲۰۷۸: امتیاز عالم	عہد پریم چند کے اردو ہندی افسانوں کا تقابلی مطالعہ	دہلی	قرریس	۲۰۰۶/۱۰/۲۳ء
۲۰۷۹: انوار احمد	اردو مختصر افسانہ: اپنے سیاسی و سماجی تناظر میں	ملتان ۸۴	خولچہ محمد زکریا	ف زکریا
۲۰۸۰: انوری بیگم	بہار کی خواتین افسانہ نگار	راچی ۸۷		معیار
۲۰۸۱: اورنگ زیب نیازی	اردو افسانے میں ادبی محاسن	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	ف پنجاب
۲۰۸۲: اوم پرکاش کپور	جدید ہندی اور اردو افسانہ	دہلی ۷۹		معیار
۲۰۸۳: بشیر النساء	اردو افسانے کے ارتقا میں خواتین کا حصہ	ناگ پور ۷۸		معیار
۲۰۸۴: بیگم شاکری خاتون	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (۱۹۴۷ء) تک	گورکھ پور ۸۳	احمر لاری	ف گورکھ پور
۲۰۸۵: بیگم ماہ جنیں	اردو افسانوں میں قومی یک جہتی کے عناصر	گورکھ پور ۹۹	افغان اللہ خاں	ف گورکھ پور
۲۰۸۶: بیگ، اے آر	اردو افسانے کے ارتقا میں وادی کشمیر کا حصہ	میرٹھ	خالد حسین خاں	ب، ر، ۲۰۰۱ء
۲۰۸۷: تزئین فاطمہ	بیسویں صدی میں خواتین کی اردو افسانہ نگاری: ۱۹۰۱ء تا ۲۰۰۰ء	امراوتی	محمد سعد اللہ	۲۰۰۳/۹/۸ء
۲۰۸۸: شمیمہ صدیقی	جدید افسانے پر جدید نظم کے اثرات +	نمل، زت	احمد جاوید	ف نمل
۲۰۸۹: جان محمد خاں	اردو افسانے پر اشتراکیت کے اثرات	راجستھان		ف جے پور
۲۰۹۰: جاوید اختر	بہاول پور میں اردو افسانے کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	مزل ناز	ف بہاول پور
۲۰۹۱: جمال آرائی	مختصر افسانے کا ارتقا (پریم چند تا حال)	علی گڑھ ۸۳	قاضی عبدالستار	جنید

۲۰۹۲: جمیل اختر	جدید اردو افسانے میں وجودیت کے اثرات	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۲۰۹۳: جہاں آرا بیگم	اردو کی خواتین افسانہ نگار	میسور	معیار	
۲۰۹۴: حبیبی، ایم ایس ایچ	اردو ہندی کے ترقی پسند نمائندہ افسانوں کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۰۹۵: حسین الحق	علامت نگاری کا تصور نئے اردو افسانوں کے خصوصی مطالعے کے ساتھ	گمدھ ۸۴	معیار	
۲۰۹۶: حسین، ایس ایس	اردو میں خاتون افسانہ نگاروں کا تقابلی و تجزیاتی مطالعہ ۱۹۳۶ء تا ۱۹۵۰ء	راچی ۶۸	معیار	
۲۰۹۷: حنیف احمد خاں	ترقی پسند افسانے میں کردار نگاری	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رفقار
۲۰۹۸: خالد محمود سنجرائی	اردو افسانے کے اینارمل کردار	ملتان ۲۰۰۵	انوار احمد سلیم اختر	ف زکریا
۲۰۹۹: خالد محمود سنجرائی	منٹو، بیدی اور ممتاز مفتی کے افسانوں میں اینارمل کردار +	اوپن ۲۰۰۲	آغا سہیل	ف اوپن
۲۱۰۰: خان، این آر	مختصر اردو افسانے (۱۹۳۰ء تا حال) میں تکنیک اور کرافٹ کا مطالعہ	دہلی	قرر رئیس	عبدالحق
۲۱۰۱: خضرہ بیگم	مختصر تاریخ اردو افسانہ (ہندوستان میں)	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۰۲: خورشید احمد	اردو افسانے میں ہیئت و اسلوب کے تجربے	علی گڑھ ۸۸	جنید	
۲۱۰۳: خورشید زاہد عابدی	ترقی پسند افسانے میں عورت کا تصور	جواہر ۸۵	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۳
۲۱۰۴: خورشید عالم خاں	اردو افسانوں میں گاؤں کی عکاسی	گورکھ پور ۹۰	اختر بستوی	ف گورکھ پور
۲۱۰۵: ذاکرہ تبسم	اردو افسانہ نگاری پر کارل مارکس کے اثرات	پٹنہ ۸۷	ثریا جمیں	ب، ۹۷/۷
۲۱۰۶: راج کمار سنگھ	اردو افسانہ اور نو حقیقت نگاری +	کشمیر ۸۲	برج پری	ف کشمیر
۲۱۰۷: راج کمار سنگھ	اردو افسانے میں حقیقت نگاری	کشمیر ۸۷	قدوس جاوید	ف کشمیر
۲۱۰۸: راحت افشاں	پاکستان کی خواتین افسانہ نگار اور جدید افسانوی رجحانات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۲۱۰۹: رچھپال سنگھ	اردو افسانے کے فروغ میں سکھوں کا رول	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید	بازیافت
۲۱۱۰: رحمن ایم اے	جدید اردو افسانہ: سمت و رفتار	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۲۱۱۱: رختاج امین	صوبہ سرحد میں اردو افسانہ	پشاور ۹۵	منور رؤف	ت پشاور
۲۱۱۲: رخسانہ سلطانہ	بیسویں صدی میں اردو افسانہ: تحریکات و رجحانات (ہندوستان میں)	گلبرگ ۲۰۰۵	حشمت فاتحہ خوانی	ہ، ۲۰۰۵/۸
۲۱۱۳: رضیہ بیگم	اردو اور ہندی کے افسانوں کا تقابلی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور	

۲۱۱۴: روبینہ الماس	اردو افسانے میں جلاوطنی کے تجربے کا اظہار +	ملتان ۲۰۰۳	علمدار حسین بخاری	ف زکریا
۲۱۱۵: روبینہ قادری	آزادی کے بعد اردو افسانے میں تانیشی رجحان (ہندوستان میں)	گلبرگہ، زت	شمیم ثریا	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۱۶: رونق جہاں زیدی	اردو افسانے میں حقیقت نگاری	علی گڑھ		رفقار
۲۱۱۷: ریاض احمد	اردو افسانے میں ترقی پسند مصنفین کا حصہ	مگدھ		معیار
۲۱۱۸: سٹیون پولوس	اردو اور ہندی کی چار چار خواتین افسانہ نگاروں کا مطالعہ	شکاگو	سی ایم نعیم	شاعر ۲۰۰۶/۸
۲۱۱۹: سریتا خاں	ہجرت اور پاکستان میں اردو افسانہ نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۰	محمد خان اشرف	ت، ۲۰۰۳/۵
۲۱۲۰: سعیدہ اختر	خواتین افسانہ نگار ☆	الہ آباد ۷۸	فردوس فاطمہ نصیر	
۲۱۲۱: سفیر حیدر	کافکا کے اردو افسانے پر اثرات +	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۱۲۲: سلمان علی بنوری	اردو افسانے میں تکنیک کے تجربات: آغاز تا ۱۹۳۷ء +	اوپن ۲۰۰۰	صابر کلروی	ف اوپن
۲۱۲۳: سلیم آغا قزلباش	جدید اردو افسانے کے رجحانات	پنجاب ۹۵	خولجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۲۱۲۴: سمیرا بشیر	تقسیم ہند کے اثرات اردو افسانے پر	کراچی ۲۰۰۵	یونس حسنی	ف کراچی
۲۱۲۵: سیما بیگم	ترقی پسند اردو ہندی افسانے کا تقابلی مطالعہ ۱۹۶۰ء تک	علی گڑھ		رفقار
۲۱۲۶: سیدہ فرحانہ بیگم	اردو افسانے میں پس ماندہ طبقات اور ان کے مسائل	گلبرگہ، زت	عبد الحمید اکبر	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۲۷: شازیہ سعید	پاکستان میں اردو کی افسانہ نگار خواتین: ۱۹۷۳ء تا ۲۰۰۰ء	اوپن، زت	محمد عالم خان	ف اوپن
۲۱۲۸: شاہ جہاں	اردو افسانوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۱	اختر بستوی	ف گورکھ پور
۲۱۲۹: شعیب عتیق	۱۹۳۷ء اور اردو کا افسانوی ادب	ملتان ۹۷	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
۲۱۳۰: شفیعہ خاتون	اردو افسانے میں سماجی شعور	کشمیر ۸۶	محمد زمان آزرده	بازیافت
۲۱۳۱: فکیل احمد انجم	اردو افسانے میں داستانوی عناصر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	سلطانہ بخش	ف اوپن
۲۱۳۲: فکیل احمد انجم	پاکستان کی سماجی و سیاسی صورت حال اور اردو افسانہ	اوپن، زت	ناصر بلوچ	ف اوپن
۲۱۳۳: فکیل احمد	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (۱۹۳۷ء تا حال)	گورکھ پور	احمر لاری	ف گورکھ پور
۲۱۳۴: شمیم الدین	چھوٹا ناگ پور میں اردو افسانوں کا آغاز و ارتقا	راچی ۸۲		معیار
۲۱۳۵: شہناز شاہین	اردو افسانے پر مغربی ادب کے اثرات	جواہر ۹۱	نصیر احمد خاں	ب، ۲۰۰۷/۷

۲۱۳۶: شیبہ عالم	اردو افسانہ (۱۹۷۵ء تا ۲۰۰۰ء)	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ف جی سی یو
۲۱۳۷: صادق علی	ترقی پسند افسانہ ۱۹۳۶ء تا ۱۹۵۷ء	اورنگ آباد ۸۰	عصمت جاوید	ب ر ۲۰۰۲
۲۱۳۸: صابر حسین، سید	اردو افسانہ نگار خواتین کا ایک تقابلی اور تجزیاتی مطالعہ: (۱۹۳۶ء تا ۱۹۶۰ء)	راچی	جلیل مظہری	جنید
۲۱۳۹: صالحہ بیگم	اردو افسانے میں عورت کا تصور	جامعہ ملیہ		معیار
۲۱۴۰: صائمہ ارم	اردو افسانے میں شہری زندگی کے مسائل	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۱۴۱: صائمہ کاظمی	اردو افسانے میں طنز و مزاح (ابتدا تا ۱۹۴۷ء) +	اوپن ۲۰۰۳	وزیر آغا	ف اوپن
۲۱۴۲: صائمہ یوسف	اردو افسانے کے منفی کردار: آغاز سے قیام پاکستان تک +	پنجاب، زت	محمد کامران	یادداشت
۲۱۴۳: صباحت مشتاق	اردو افسانے کا اسلوبیاتی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۷	اے بی اشرف درویش ترین	ف زکریا
۲۱۴۴: صلاح الدین	اردو افسانہ اور جنس: قیام پاکستان سے تاحال +	اوپن ۹۵	انوار احمد	ف اوپن
۲۱۴۵: طارق بن عمر	سجاد حیدر یلدرم، پریم چند، سعادت حسن منٹو، غلام عباس اور کرشن چندر کی اردو افسانہ نگاری کا تقابلی مطالعہ +	خیر پور، زت	یوسف خشک	ف خیر پور
۲۱۴۶: طلعت پروین	اردو افسانے پر تقسیم ہند کے اثرات	علی گڑھ، زت	خالد سیف اللہ	رفقار
۲۱۴۷: ظفر سعید	اردو افسانے پر تقسیم ہند کے اثرات	پٹنہ		معیار
۲۱۴۸: قل ہما	دہلی میں اردو افسانہ (۱۹۰۰ء - ۱۹۴۷ء)	دہلی	شمیم بکھت	عبدالحق
۲۱۴۹: عائشہ خاتون	اردو افسانوں کا تجزیہ آزادی کے بعد	علی گڑھ ۲۰۰۳	قمر الہدیٰ فریدی	رفقار
۲۱۵۰: عائشہ سلطانہ	مختصر اردو افسانے کا عمرانیاتی مطالعہ (۱۹۴۷ء تا ۱۹۸۱ء)	دہلی ۸۹	قمر رئیس	عبدالحق
۲۱۵۱: عبدالحفیظ	بہار میں افسانہ نگاری کی نشوونما اور ترقی	مگدھ ۷۴		معیار
۲۱۵۲: عبدالرحمن عابد	اردو افسانے میں اساطیری علامات	ملتان ۲۰۰۰	انوار احمد	ف زکریا
۲۱۵۳: عبدالرحمن	اردو افسانے میں تکنیک کے تجربے	علی گڑھ، زت	خورشید احمد	رفقار
۲۱۵۴: عبدالرشید خاں	اردو افسانے میں جنسی نفسیات	کشمیر ۹۵	نذیر احمد ملک	بازیافت
۲۱۵۵: عبدالقادر	مراثیوارہ میں اردو افسانہ (ستوط حیدر آباد کے بعد)	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب ر ۲۰۰۲
۲۱۵۶: عبید اللہ چودھری	اتر پردیش میں اردو افسانہ: ۱۹۶۰ء کے بعد	بھاگل پور	منظر عاشق ہرگنوی	۹۲/۲۸/۰۵
۲۱۵۷: حقیق عالم خاں	اردو میں مختصر افسانہ نگاری کا ارتقا	گورکھ پور ۸۲	احمر لاری	ف گورکھ پور

۲۱۵۸: عذرا لیاقت	بیسویں صدی کی نمائندہ افسانوی نثر نگار خواتین: ایک تنقیدی جائزہ +	ملتان ۲۰۰۳	روبینہ ترین	ف زکریا
۲۱۵۹: عذرا سلطانہ	ہندوستان کی اردو خاتون افسانہ نگار	گلبرگہ ۲۰۰۱	عبدالرحیم	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۱۶۰: عرفان ضیا یوسف	آزادی کے بعد بہار کے چند منفرد افسانہ نگار [غیاث احمد گدی، انور عظیم، احمد یوسف، کلام حیدری]		اسلم آزاد	ب، ۲۰۰۰/۷
۲۱۶۱: عزیز فاطمہ	اردو افسانے میں سماجی وثقافتی پس منظر	لکھنؤ ۸۲		معیار
۲۱۶۲: عشرت بیٹاب، جی	مغربی بنگال میں اردو مختصر افسانہ: آغاز تا ۱۹۸۹ء	راچی ۹۰	احمد سجاد	احمد سجاد
۲۱۶۳: عشرت جہاں	اردو افسانے کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ، زت	دردانہ قاسمی	رفقار
۲۱۶۴: عصمت جمیل	اردو افسانے میں عورت کا تصور	ملتان ۹۹	اسداریب عبدالرؤف شیخ	
۲۱۶۵: عظمت ہما	اردو اور پشتو کے نمائندہ افسانے +	اوپن ۲۰۰۳	اعجاز راہی	ف اوپن
۲۱۶۶: عظیم راہی	جدید اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ: ۱۹۷۰ء کے بعد	امراوتی ۲۰۰۶	محبوب راہی	ب، ۲۰۰۷/۳
۲۱۶۷: عفت یا سکین	آزادی کے بعد حیدر آباد کی خواتین افسانہ نگار +	حیدر آباد ۸۹	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۷
۲۱۶۸: غزالہ قرمر	۱۹۶۰ء کے بعد خواتین افسانہ نگاروں کا تنقیدی و تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفقار
۲۱۶۹: غضنفر اقبال سہروردی	اردو افسانہ، ۱۹۸۰ء کے بعد (ہندستان میں)	اورنگ آباد	رعنا حیدری	پیش رفت ۲۰۰۵/۹
۲۱۷۰: غلام احمد ڈار	اردو افسانے میں سماجی طنز: ۱۹۳۶ء کے بعد	کشمیر ۹۳	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۲۱۷۱: غلام احمد ڈار	منٹو، بیدی اور کرشن چندر کے افسانوں میں سماجی طنز +	کشمیر ۸۵	محمد زمان آزرہ	ف کشمیر
۲۱۷۲: غلام حسین الظہر	اردو افسانے کا نفسیاتی مطالعہ	سندھ ۷۵	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۱۷۳: غلام رسول بڑھاتا	اردو افسانہ: ۱۹۶۰ء کے بعد +	کشمیر ۸۲	قدوس جاوید	بازیافت
۲۱۷۴: غلام محمد مرتضیٰ	اردو نثر کے ارتقا میں بہار کا حصہ D	مگدھ		معیار
۲۱۷۵: غوث عثمانی، ایس	اردو افسانوں میں سماجی مسائل کی عکاسی (ابتداء سے ۱۹۴۷ء تک)	گورکھ پور	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵
۲۱۷۶: غیاث الدین، محمد	اردو اور ہندی افسانوں میں فرقہ واریت کے مسائل کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ ۹۰	قاضی عبدالستار	جنید
۲۱۷۷: فرح جاوید	اردو افسانے کے فروغ میں علی گڑھ کا حصہ	دہلی	فرحت فاطمہ	۲۰۰۶/۱۰/۲۲
۲۱۷۸: فرحت جہاں آرا	اردو افسانے میں انسانی نفسیات کے عناصر	بہار ۸۳		معیار

۲۱۷۹: فردوس انور قاضی	اردو افسانے کے نئے رجحانات	کوئٹہ ۸۲	مجتبیٰ حسین	اورینٹل
۲۱۸۰: فردوس فاطمہ	جدید اردو افسانہ نگاری D	پٹنہ		فرحت
۲۱۸۱: فریحہ بگمت	اردو افسانے میں مابعد الطبیعیاتی عناصر	نمل ۲۰۰۵	رشید امجد	ف نمل
۲۱۸۲: فریدہ کول	معاصر اردو افسانے میں سماجی شعور (۱۹۳۵ء-۱۹۵۱ء) +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرہ	بازیافت
۲۱۸۳: فوزیہ اسلم	اردو افسانے میں تکنیک اور اسلوب کے تجربات	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۲۱۸۴: فہیم محمد جان	تقسیم ہند کا اثر اردو اور بنگلہ افسانے پر +	جواہر ۸۰	محمد حسن	ب، ر، ۹۸/۷
۲۱۸۵: قدسیہ بانو	اردو افسانے میں پاکستانی معاشرے کے خدو خال +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۲۱۸۶: کوثر پروین	جنوب مغربی ہند کے معروف جدید افسانہ نگار			
	(خصوصی مطالعہ، انتخاب اور تجزیہ)	گلبرگ، زت	اکرام باگ	ب، ر، ۲۰۰۶/۳
۲۱۸۷: گل رخ ذہین	اردو افسانے میں ہندوستانی معاشرہ، ۱۹۶۰ء تک	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رفقار
۲۱۸۸: لیاقت علی	پاکستان میں پنجابی دیہات کے تین کردار: جاگیردار، مولوی اور مدرس:			
	اردو کی افسانوی نثر کے تناظر میں ایک تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان، زت	قاضی عابد	ف زکریا
۲۱۸۹: مبارکہ حمید	بلوچستان میں اردو افسانے کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۸	فردوس انور قاضی	ف اوپن
۲۱۹۰: مبینہ بیگم	اردو کے رومانوی افسانے: ایک تنقیدی مطالعہ	دہلی	شریف احمد	ز، ۲۰۰۶/۱۰/۲۲
۲۱۹۱: مجید مضممر	اردو افسانے میں علامت نگاری	کشمیر ۸۲	حامد کاظمیری	بازیافت
۲۱۹۲: محمد آفتاب عالم	اردو میں رومانی افسانے کی روایت	علی گڑھ، زت	صغیر بیک	رفقار
۲۱۹۳: محمد اجل اجملی	اردو افسانے میں عوامی زندگی ☆	الہ آباد ۶۳	اعجاز حسین	ز، ۷/۸/۹۵
۲۱۹۴: محمد اختر	اردو افسانے کی عملی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	رفقار
۲۱۹۵: محمد اشفاق تابش	اردو افسانے کے متصوفانہ رجحانات: ۱۹۳۷ء تا حال (تحقیقی و تنقیدی جائزہ)	اوپن ۲۰۰۳	تحسین فراقی	ف اوپن
۲۱۹۶: محمد ایوب	اردو افسانے میں دلت ادب: ایک تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ر، ۹۸/۷
۲۱۹۷: محمد ایوب خان	آزادی کے بعد پنجاب کے اردو افسانہ نگار +	پٹنہ ۹۲	زینت اللہ شیخ	ب، ر، ۹۶/۱۰
۲۱۹۸: محمد حامد کمال	اردو افسانے کی تشکیل و روایت میں ڈاکٹر کارپو (Karyoo) کا حصہ	کراچی، زت	حنیف فوق	ف کراچی
۲۱۹۹: محمد حامد	پریم چند کے بعد اردو افسانہ	مظفر پور ۷		معیار

۲۲۰۰: محمد خالد سیف اللہ	ترقی پسند افسانوں میں دیہاتی زندگی کی پیش کش	علی گڑھ ۹۵	ابوالکلام قاسمی	جنید
۲۲۰۱: محمد سعد اللہ	اردو افسانے کے ارتقا میں خواتین کا حصہ	امراوتی ۸۸		معیار
۲۲۰۲: محمد سلیمان	اردو افسانہ: روایت اور امکانات	منظرف پور ۸۸		معیار
۲۲۰۳: محمد شفیق	اردو افسانے پر ۲۰ ویں صدی کی ادبی تحریکوں اور رجحانات کے اثرات	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۲۲۰۴: محمد صغیر فراہم	اردو افسانہ ترقی پسند تحریک سے قبل (۱۹۰۱ء-۱۹۳۶ء)	علی گڑھ ۸۶	محمد نعیم	جنید
۲۲۰۵: محمد طارق چغتاری	اردو ہندی افسانے کا تقابلی مطالعہ (۱۹۶۰ء کے بعد)	علی گڑھ	نور الحسن نقوی	جنید
۲۲۰۶: محمد ظفر عالم	اردو کے نامور افسانہ نگاروں پر تقسیم ہند کے اثرات	پٹنہ ۸۸	قریشہ حسین	ب، ر، ۹۷/۷۷
۲۲۰۷: محمد عالم خاں	اردو افسانے میں رومانی رجحانات	پنجاب ۹۷	خولجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۲۲۰۸: محمد فیروز عالم	ترقی پسند تحریک کے نمائندہ افسانہ نگار، ایک جائزہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ر، ۹۸/۷۷
۲۲۰۹: محمد قاسم	مقبوضہ کشمیر اور اردو کا افسانوی ادب	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۲۲۱۰: محمد قیام الدین	بہار میں اردو افسانہ نگاری	متھلا ۹۱	عبدالمنان طرزی	ب، ر، ۹۸/۳۳
۲۲۱۱: محمدی بیگم	گلبرگہ میں اردو افسانے کا ارتقا +	گلبرگہ ۸۷	قیوم صادق	ب، ر، ۲۰۰۶/۳۳
۲۲۱۲: محمود الحسن	اردو افسانے میں پاکستانیت +	اوپن ۹۸	عبدالرؤف شیخ	ف اوپن
۲۲۱۳: محمود خان، آر	افسانوی ادب میں اشاریت	دن کنیشور		معیار
۲۲۱۴: محمود شریف	اردو افسانے سے متعلق تحقیقی و تنقیدی کتابوں کا اشاریہ +	حیدر آباد ۹۲	محمد انور الدین	ہ، ز، ۹۶/۲۱
۲۲۱۵: محمود عالم	آزادی کے بعد اردو مختصر افسانوں میں جدید رجحانات	بہار ۸۹		معیار
۲۲۱۶: مدحت	۱۹۷۰ء کے بعد اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	خورشید احمد	رفتار
۲۲۱۷: مشتاق احمد بیگ	اردو افسانے میں بچوں کے کردار کا سماجی و نفسیاتی مطالعہ +	جی سی یو ۲۰۰۴	سہیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۲۱۸: معشوق ربانی	بہار کے اردو افسانوں کا اسلوبی مطالعہ	مگدھ ۸۶		معیار
۲۲۱۹: منشا جہاں	جدید افسانے کا تنقیدی مطالعہ	اودے پور		ف اودے پور
۲۲۲۰: منصور احمد میر	اردو افسانے میں تہذیبی عناصر	کشمیر ۸۶	محمد زمان آزرہ	بازیافت
۲۲۲۱: مومن جلیل مسعود	تقسیم ہند کے فسادات کے اثرات اردو افسانوں پر +	حیدر آباد ۸۴	ثمینہ شوکت	ہ، ز، ۹۶/۲۱
۲۲۲۲: منو ازانور	اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ ۱۹۴۷ء تا ۱۹۷۰ء	جواہر		معیار

۲۲۲۳: مہر نگار	بہار میں اردو افسانہ، ۱۹۶۰ء کے بعد	بھاگل پور ۸۹	معیار
۲۲۲۴: مہناز خاتون	تقسیم ہند کے بعد اردو افسانے کے موضوعات +	جواہر ۷۹	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۳
۲۲۲۵: ثار احمد	آزادی کے بعد اردو میں حقیقت پسند افسانے	علی گڑھ ۲۰۰۵	قمر الہدیٰ فریدی رفار
۲۲۲۶: ثار احمد	اردو افسانے کے اہم رجحانات: ۱۹۴۷ء کے بعد	علی گڑھ ۹۲	محمد نعیم جنید
۲۲۲۷: نرگس بانو	ریاست [کشمیر] میں اردو افسانہ +	کشمیر ۹۲	محبوبہ وانی بازیافت
۲۲۲۸: نسیم آرا	اردو افسانے کا ارتقا: ۱۹۳۶ء تا حال	الہ آباد ۷۸	رفیق حسین سید ۷، ۵/۸/۷۹
۲۲۲۹: نسیم رحمان	اہم اردو افسانہ نگاروں کی تنقیدی نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ف جی سی یو
۲۲۳۰: نصرت یاسمین	قیام پاکستان کے بعد کے افسانے میں علامت نگاری +	اوپن، زت	سلیم اختر ف اوپن
۲۲۳۱: نصیر ایم اے	مغربی بنگال میں اردو افسانہ	کلکتہ ۷۹	معیار
۲۲۳۲: نفیس النساء صدیقی	کرناٹک میں اردو افسانہ آزادی کے بعد	گلبرگہ، زت	جلیل تنویر ب، ۲۰۰۶/۳
۲۲۳۳: نگہت آرا	اردو کی ممتاز خواتین افسانہ نگاروں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	رفار
۲۲۳۴: نگہت ریحانہ خاں	اردو مختصر افسانہ: فنی و تکنیکی مطالعہ (۱۹۴۷ء کے بعد)	دہلی ۸۴	قمر رئیس ۷، ۲۲/۱۰/۲۰۰۶
۲۲۳۵: ہاجرہ پروین	آزادی کے بعد جنوبی ہند کے اردو افسانے کا تنقیدی مطالعہ	گلبرگہ ۲۰۰۶	اکرام باگ ب، ۲۰۰۶/۳
۲۲۳۶: یاسمین رفیق	پاکستانی افسانے میں جانور: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد ف اوپن
۲۲۳۷: یاسمین سلطان	افسانوی ادب میں اسلامی ثقافت کے مظاہر	کراچی ۲۰۰۳	معین الدین عقیل ف کراچی

✽ ڈراما + تمثیل

۲۲۳۸: ابواللیث	اردو ڈرامے کے تنقیدی سرمائے کا جائزہ +	جواہر ۸۶	محمد حسن ب، ۹۸/۳
۲۲۳۹: اخلاق حسین اثر	ریڈیو ڈرامے کا فن	دکرم	ابو محمد سحر فرحت
۲۲۴۰: اشفاق احمد بخاری	اردو کی منظوم تمثیلیں	سندھ ۷۹	نخی احمد ہاشمی بازیافت
۲۲۴۱: ثروت النساء	اردو کے منظوم ڈراموں کا تاریخی و تنقیدی مطالعہ	اودے پور	ف اودے پور
۲۲۴۲: ذکی طارق	۱۹۴۷ء کے بعد اردو میں منظوم ڈراما	میرٹھ ۲۰۰۰	خالد حسین خاں ب، ۲۰۰۱/۱
۲۲۴۳: راضیہ شمیر	اردو ڈرامے کے منفی کردار	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۲۲۴۴: رب نواز مولس	پاکستان میں ریڈیائی ڈرامے کا ارتقا (۱۹۴۷ء تا ۱۹۹۷ء)	اوپن ۲۰۰۵	نصر اللہ ناصر ف اوپن
۲۲۴۵: رضی الرحمن	اردو میں تاریخی ڈرامے کا تنقیدی و تحقیقی مطالعہ	دہلی	قمر رئیس ۷، ۲۲/۱۰/۲۰۰۶

۲۲۳۶: رضیہ سلطانہ	اردو ادب میں تمثیل نگاری	دہلی، زت	فرحت
۲۲۳۷: ریاض الرحمن	اردو کے تاریخی ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے دور جدید تک)	دہلی	عبدالحمید
۲۲۳۸: سعود جامعی	اسٹیج کافن	راچی	معیار
۲۲۳۹: شبانہ نذیر	اردو ادب پر: آزادی کے بعد	برکت اللہ	شفیقہ فرحت ۹۵/۵/۵۰
۲۲۵۰: کلکیل احمد خان	ڈرامے کافن اور تکنیک اور اردو کے چند اہم ڈرامے	مگدھ ۸۰	معیار
۲۲۵۱: شمیم النساء	آزادی کے بعد اردو ڈراما	علی گڑھ ۲۰۰۵	جمال آرائی رفاہ
۲۲۵۲: ضیاء الدین	پاکستان ٹیلی وژن ڈراما اور کشمیر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	آغا ناصر ف اوپن
۲۲۵۳: ضیاء الدین خاں	اردو ڈرامے کے ارتقا میں پی ٹی وی مرکز اسلام آباد کا کردار +	اوپن ۲۰۰۶	نوازش علی ف اوپن
۲۲۵۴: عارف اختر نقوی	ہندستان میں اردو منظوم ڈراموں کی روایت: ۱۹۳۷ء تک +	جواہر ۸۹	محمد حسن ب، ۹۸/۷/۰
۲۲۵۵: عبدالحمید بی، ٹی	اردو ڈرامے پر شیکسپیر کا اثر	مدراں	معیار
۲۲۵۶: عبدالعلیم نامی	اردو تھیٹر	بمبئی ۵۳	نجیب اشرف ندوی فرحت
۲۲۵۷: عزیز احمد مدنی	پاکستان ٹیلی وژن کراچی سے پیش کردہ اردو ڈراموں کا فنی اور تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	ظفر اقبال ف کراچی
۲۲۵۸: عطیہ نشاط خاں	اردو ڈرامے میں تجربہ اور روایت ☆	الہ آباد ۷۷	مسح الزماں ۷۹/۵/۸۰
۲۲۵۹: عزیز عزیز	پی ٹی وی ڈراموں میں ادبی روایت کا ارتقا +	انجکیشن، زت	عبدالکریم خالد ف انجکیشن
۲۲۶۰: غلام رسول مکرانی	اردو ادب میں تمثیل نگاری	گورکھ پور ۷۷	محمود الہی ۹۱/۱۱/۱۵
۲۲۶۱: فائزہ رحمان ہاشمی	اردو کے تاریخی ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	عتیق اللہ عبدالحمید
۲۲۶۲: قاسم	اردو ڈرامے کے ارتقا میں بہار کا حصہ	بھاگل پور ۹۰	معیار
۲۲۶۳: قمر اعظم ہاشمی	اردو ڈراما: آغا حشر کے بعد (۱۹۷۰ء تک)	پٹنہ ۶۹	اختر احمد ب، ۹۷/۷/۰
۲۲۶۴: کوثر دلشاد	اردو ڈرامے میں حقیقت پسندانہ میلان	پٹنہ ۸۳	اسلم آزاد ب، ۹۷/۷/۰
۲۲۶۵: مبین صدیقی	اردو ڈراما: نئے ابعاد	مٹھلا، زت	رکیم انور ب، ۹۸/۳/۰
۲۲۶۶: محمد اسلم قریشی	ڈرامائی نظریات اور تکنیک کی روشنی میں اردو ڈرامے کا جائزہ	پنجاب ۶۳	وقار عظیم راتیا علی تاج
			ف پنجاب

محمد سلمان بھٹی	پاکستان ٹیلی وژن ڈراموں میں سماجی تحقیق [لاہور مرکز کے حوالے سے]	جی سی یو ۲۰۰۰	معین الرحمن راضی	۲۲۶۷
محمد شاہد حسین	انیسویں صدی کے اردو ڈرامے میں اندر سبھا کی روایت +	جواہر ۷۸	اسلم پرویز	۲۲۶۸
محمد طفیل آزاد	اردو میں ریڈیو ڈرامے کا آغاز و ارتقا +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	۲۲۶۹
محمد قاسم	اردو ڈرامے کے ارتقا میں بہار کا حصہ	بھاگل پور	مظفر اقبال	۲۲۷۰
محمد کاظم	مغربی بنگال میں اردو ٹکڑا ٹک +	جواہر ۹۶	اسلم پرویز	۲۲۷۱
محمد سلطانہ	دکن میں اردو ڈراما +	حیدر آباد ۸۳	مجاور حسین رضوی	۲۲۷۲
مظہر الحق	اردو ڈراما نگاروں کا تذکرہ	دہلی	صادق علی	۲۲۷۳
معین الدین احمد	حیدر آبادی مصنفین کے ریڈیائی ڈرامے +	حیدر آباد ۸۳	مغنی تبسم	۲۲۷۴
منون عالم	بیسویں صدی میں دہلی میں اردو ڈرامے کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	صادق علی	۲۲۷۵
منظر اعظمی	اردو ادب میں تمثیل نگاری	جموں ۷۴	گیان چند	۲۲۷۶
مسعود جامی	اسٹیج کافن	راچی ۸۷	معیار	۲۲۷۷
نجم النساء	بھوپال میں اردو ڈرامے کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	برکت اللہ	آفاق احمد	۲۲۷۸
نسیم طاہرہ	اردو ڈراما: نفسیاتی لسانیات کے تناظر میں جائزہ	کراچی، زت	عبدالسلام	۲۲۷۹
نعمان راشد	پاکستانی پنجاب میں جدید تھیٹر: ایک سماجیاتی مطالعہ	ملتان، زت	روبینہ ترین	۲۲۸۰
نعمان راشد	ملتان میں جدید اردو تھیٹر کا عمرانی مطالعہ +	ملتان ۲۰۰۴	روبینہ ترین	۲۲۸۱
نورین رزاق	اردو ڈرامے میں طربیہ عناصر قیام پاکستان کے بعد	پنجاب ۲۰۰۵	محمد کامران	۲۲۸۲
وارث احمد خاں	اردو ڈرامے کے رجحانات: آزادی کے بعد +	جواہر ۸۳	محمد حسن	۲۲۸۳

● ناول

آصف واسع	بہار میں اردو ناول نگار: ۱۹۴۷ء تک	پنہ ۷۸	اختر اورینوی	۲۲۸۴
ابوالبرکات، محمد	اردو ناول میں کردار نگاری	پنہ	اسلم آزاد	۲۲۸۵
اسما پروین	خواتین کے لکھے گئے اصلاحی ناول	علی گڑھ، زت	صغیر بیک	۲۲۸۶
اطہر معز	اردو ناول ۱۹۸۰ء کے بعد (ہندوستان میں)	گلبرگ، زت	حمید سہروردی	۲۲۸۷

۲۲۸۸: انظر حسین نقوی	اردو ناول کا تنقیدی مطالعہ [۱۹۱۳ء سے ۱۹۷۰ء تک] +	دہلی، زت	فرحت
۲۲۸۹: اعجاز احمد	اردو ناول میں کشمیر بطور موضوع: تحقیقی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد ف اوپن
۲۲۹۰: افشار احمد	اردو ناول ۱۹۳۶ء کے بعد	گورکھ پور ۸۸	احمر لاری ف گورکھ پور
۲۲۹۱: امر ناتھ بٹ	داستانی روایت اور اردو ناول	کشمیر ۸۴	قدوس جاوید بازیافت
۲۲۹۲: انوار عالم	ترقی پسند ادبی تحریک کے زیر اثر لکھے جانے والے اردو ناولوں کا		
	تنقیدی تجزیہ [۱۹۳۶ء تا ۱۹۴۷ء] +	جواہر ۸۵	محمد حسن ب، ۹۸/۷
۲۲۹۳: ایمن انصاری	اردو ناولوں میں سماجی مسائل کی عکاسی	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری ۹۱/۱۱/۱۵
۲۲۹۴: بدرہ خاتون	پاکستانی ناول پر تقسیم ہند کے اثرات	اوپن ۲۰۰۵	طیب منیر ف اوپن
۲۲۹۵: برکت رام سونی	اردو ادب میں سماجی ناول کا آغاز و ارتقا	پونا ۶۲	معیار
۲۲۹۶: بشری پروین	پاکستانی ناول کا موضوعاتی مطالعہ (۱۹۳۷ء تا حال) +	نمل، زت	رشید امجد ف نمل
۲۲۹۷: پریا تاجپتا	اردو ناول کے منفی کردار (آغاز تا ۱۹۴۷ء) +	پنجاب ۲۰۰۵	محمد کامران اردو تحقیق
۲۲۹۸: تہذیب ہاشمی	آزادی کے بعد ناولوں میں رجحانات	مظفر پور ۸۴	معیار
۲۲۹۹: ثروت جہاں	اردو ہندی ناولوں کا تقابلی مطالعہ	راجستھان	مدیر علی زیدی ب، ۹۶/۸
۲۳۰۰: ثناء اللہ	اردو میں تاریخی ناول نگاری: آغاز و ارتقا	امراوتی ۸۸	معیار
۲۳۰۱: جاوید اختر	اردو ناول نگار خواتین [ترقی پسند تحریک سے ۱۹۸۰ء تک]	ملتان ۹۴	اسداریب راے بی اشرف ف زکریا
۲۳۰۲: جمال آرا نظامی	اردو ناول میں دیہاتی زندگی کا عکس [۱۸۵۷ء سے ۱۹۸۰ء تک] M	علی گڑھ	فرحت
۲۳۰۳: حمیرا شفاق	اردو ناول پر فرانسیسی ناولوں کے اردو تراجم کے اثرات	ملتان ۲۰۰۵	روبینہ ترین ف زکریا
۲۳۰۴: حمیرا طاہر	۱۹۶۰ء کے بعد اردو کے اہم ناولوں میں نسوانی کردار	علی گڑھ	خالد سیف اللہ رفتار
۲۳۰۵: حیات پاشا	اردو ناولوں میں ترقی پسندی	مدراں	نجم الہدیٰ فرحت
۲۳۰۶: خالد اشرف	بھارتی اور پاکستانی ناولوں کے رجحانات	دہلی	قمر رئیس عبدالحق
۲۳۰۷: خالد سہیل	اردو ناول نگاری میں صوبہ سرحد کی خواتین کا حصہ +	اوپن	منور رؤف ف اوپن
۲۳۰۸: خورشید عالم	اردو کے ترقی پسند ناول	علی گڑھ، زت	خورشید احمد رفتار
۲۳۰۹: ذاکر حسین	بیسویں صدی کے اردو ناولوں میں کسانوں اور مزدوروں کے مسائل	گورکھ پور، زت	اختر بستوی ۹۱/۱۱/۱۵

۲۳۱۰: رحمن اختر	اردو اور پنجابی ناولوں میں پنجاب کی نمائندگی	پٹیالہ، زت	ناشر نقوی	ب، ۹۶/۱۰
۲۳۱۱: رشید احمد گوریچہ	اردو میں تاریخی ناول نگاری	پنجاب ۸۶	عبد اللہ خاں	ف، پنجاب
۲۳۱۲: رضا احمد	اردو ناول میں تصوف کی روایت	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	یادداشت
۲۳۱۳: رضیہ بیگم	اردو ناول میں کردار نگاری کا فن	پٹنہ		معیار
۲۳۱۴: رفیق سندیلوی	اردو ناول میں ہیر و کا تصور: قیام پاکستان کے بعد	اوپن، زت	رشید امجد	ف، اوپن
۲۳۱۵: روبینہ پروین	اردو ناول میں مہاجر کردار	علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب	رفتار
۲۳۱۶: ریاض احمد	ترقی پسند ادبی تحریک اور اردو ناول کا ارتقا	دہلی	قمر رئیس	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵
۲۳۱۷: زرینہ عقیل احمد	جدید اردو ناول میں سماجی نظریات کا تنقیدی جائزہ	الہ آباد ۷۷	رفیق حسین سید	۷۹/۵/۸، ۵
۲۳۱۸: زینت کوثر	اردو ناولوں کا تہذیبی اور ثقافتی مطالعہ	راجستھان		ف، جے پور
۲۳۱۹: سجاد حسین	اردو ناولوں میں ہندوستانی سماج	مدراں	نجم الہدیٰ	فرحت
۲۳۲۰: سعید افتخار	اردو ناول کے نسوانی کردار: قیام پاکستان سے ۲۰۰۰ تک	اوپن، زت	رشید امجد	ف، اوپن
۲۳۲۱: سعیدہ مہتاب	اردو ناول: قیام پاکستان کے بعد	پشاور ۸۲	مرتضیٰ اختر جعفری	ت، پشاور
۲۳۲۲: سلیم اللہ	پریم چند کے بعد اردو ناول میں کردار نگاری کا فن	مظفر پور ۸۴		معیار
۲۳۲۳: شاہ یحییٰ ابدالی	اردو ناول، ۱۹۴۷ء کے بعد	بھاگل پور		معیار
۲۳۲۴: شاہدہ پال	اردو ناول میں کردار نگاری	کشمیر ۸۰	کلیل الرحمن	باز یافت
۲۳۲۵: شاہدہ غفران زیدی	اردو ناولوں میں نسوانی کردار [ابتداء سے پریم چند تک]	دہلی	صدیق الرحمن قدوائی	عبدالحق
۲۳۲۶: شاہینہ سرور خان	انیسویں صدی کے ناولوں میں معاشرت کا مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف، کراچی
۲۳۲۷: شاہینہ سرور خان	انیسویں صدی کے ناولوں میں نسوانی معاشرت کا مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف، کراچی
۲۳۲۸: شمع افروز زیدی	اردو ناول میں طنز و مزاح	جامعہ ملیہ ۸۶	مظفر خفی	معین
۲۳۲۹: شمیم احمد	آزادی کے بعد اردو ناول کی ترقی میں خواتین ناول نگاروں کا حصہ	مظفر پور ۸۳		معیار
۲۳۳۰: شوکت افزا کرمانی	اردو ناول میں مشترکہ ہندوستانی تہذیب [پریم چند تک]	کشمیر ۸۴	نذیر احمد ملک	ف، کشمیر
۲۳۳۱: شوکت افزا	پریم چند کے بعد اردو ناول میں ہندوستانی تہذیب	کشمیر ۸۹	نذیر احمد ملک	باز یافت
۲۳۳۲: شیبہ عالم	اردو کے نمائندہ ناول نگاروں کے تصورات تاریخ کا جائزہ	ملتان، زت	عقیلہ جاوید	ف، زکریا

- ۲۳۳۳: صالح زریں اردو ناول کا سماجی و سیاسی مطالعہ: ۱۹۳۷ء تک
 ۲۳۳۴: صبیحہ شاہین ہندوستان کی اردو خاتون ناول نگار ۱۹۰۱ء تا ۱۹۹۰ء
 ۲۳۳۵: صفدر مرزا اردو ناولوں میں ہندوستان کی معاشی پس ماندگی کے اثرات کا مطالعہ +
 ۲۳۳۶: صلاح الدین [درویش] اردو ناول میں انسان دوستی [تحقیق و تنقید]
 ۲۳۳۷: صوبیہ سلیم اردو ناول کے کلیدی نسوانی کردار
 ۲۳۳۸: صوفی، بی آر اردو ناولوں کا پس منظر
 ۲۳۳۹: طارق احمد جموں و کشمیر میں اردو ناول +
 ۲۳۴۰: ظہور احمد پاکستان میں اردو ناول: ۱۹۷۰ء تا ۱۹۹۰ء +
 ۲۳۴۱: عالم گیر شبنم اردو ناولوں میں اخلاقی پیش کش: ۱۹۳۵ء تک +
 ۲۳۴۲: عائشہ مظہر اردو ناول پر تقسیم ہند کے اثرات
 ۲۳۴۳: عبدالحق [حسرت کاسکجوی] پاکستان میں اردو ناول
 ۲۳۴۴: عبدالسلام اردو ناول: بیسویں صدی میں
 ۲۳۴۵: عتیق الرحمن قاسمی اردو ناول کا تنقیدی مطالعہ
 ۲۳۴۶: عشرت بانو اردو کے علاقائی ناول
 ۲۳۴۷: عظیم الشان صدیقی اردو ناول کا آغاز اور ارتقا [۱۸۸۷ء سے ۱۹۱۳ء تک]
 ۲۳۴۸: عقیل احمد اردو ناول پر تقسیم ہند کے اثرات [قرۃ العین حیدر اور قاضی عبدالستار کے ناولوں کی روشنی میں] +
 ۲۳۴۹: عقیل رضوی، محمد اردو ناول میں سماجی محرکات D
 ۲۳۵۰: عقیلہ بشیر اردو ناول میں عورت کا تصور (۱۹۳۰ء تا ۱۹۹۰ء)
 ۲۳۵۱: غلام ربانی اردو ناول میں تعلیمی مسائل
 ۲۳۵۲: غلام محمد بٹ اردو ناول میں حقیقت نگاری [۱۹۳۷ء کے بعد] +
 ۲۳۵۳: غوثیہ سلطانہ اردو ناول کا ارتقا: ابتدا سے ۱۹۰۰ء تک +
 ۲۳۵۴: فاخرہ پروین وجودیت اور اردو ناول +
 ۲۳۵۵: علی احمد فاطمی ۹۷/۱۱/۱۵ء
- گلبرگہ ۲۰۰۰ قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳/۲۰۰۶
 حیدر آباد ۸۳ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۲۰۰۶
 اوپن ۲۰۰۳ رشید امجد ف اوپن
 نمل، زت رشید امجد ف نمل
 پونا فرحت
 کشمیر ۹۰ برج پریمی بازیافت
 اوپن ۹۳ غلام حسین اظہر ف اوپن
 متھلا رئیس انور ب، ۹۸/۳/۲۰۰۶
 علی گڑھ، زت قیصر جہاں رفتار
 سندھ ۷۰ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
 کراچی ۷۲ ابواللیث صدیقی ف کراچی
 علی گڑھ ۸۲ قاضی عبدالستار جنید
 پٹنہ ۸۱ ممتاز احمد ب، ۹۷/۷/۲۰۰۶
 دہلی فرحت
 جواہر ۸۶ صدیق الرحمن قدوائی
 ب، ۹۸/۷/۲۰۰۶
 الہ آباد ۷۹/۵/۲۰۰۶
 ملتان ۲۰۰۱ روبینہ ترین ف ذکر یا
 رانچی ۸۸ ف گورکھ پور
 کشمیر، زت محبوبہ دانی ب، ۹۸/۵/۲۰۰۶
 حیدر آباد ۹۰ محمد انور الدین ۹۶/۲/۲۰۰۶
 جی سی یو، زت سعادت سعید ف جی سی یو

۲۳۵۵: فاخرہ شمیم	اردو ناول کے بیس سال [۱۹۸۰ء تا ۲۰۰۰ء] +	ملتان ۲۰۰۳	عقیلہ بشیر	ف زکریا
۲۳۵۶: فاروق عثمان	اردو ناول میں مسلم ثقافت [بحوالہ خصوصی عزیز احمد، قرۃ العین حیدر،			
	انتظار حسین، خدیجہ مستور]	ملتان ۹۹	اے بی اشرف	ف زکریا
۲۳۵۷: فخر الکریم صدیقی	اردو ناولوں میں خاندانی زندگی (۱۹۶۹ء تا ۱۹۷۰ء)	الہ آباد		معیار
۲۳۵۸: فرحانہ نیلووفر	خواتین کے ناولوں میں مرد کردار (آزادی کے بعد)	علی گڑھ، زت	خورشید احمد	رفقار
۲۳۵۹: فردوس عشائی	اردو کے تین نمایندہ ناول	کشمیر ۸۱	حامد کاشمیری	بازیافت
۲۳۶۰: فرزانہ جعفری	اردو ناولوں میں شعور کی رو	راچی ۸۳		ف گورکھ پور
۲۳۶۱: فروغ مہدی	آزادی کے بعد اردو ناول	دہلی	علی جاوید	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵
۲۳۶۲: فریحہ اشرف	پاکستان میں اردو سوانحی ناول نگاری کی روایت +	جی سی یو ۲۰۰۰	نیر صدیقی	ت ن ۲۰۰۳
۲۳۶۳: فہمیدہ کبیر	اردو ناول عورت کا تصور: نذیر احمد تا پریم چند	علی گڑھ ۸۲	معین احسن جذبی	جنید
۲۳۶۴: فیاض عالم	اردو ہندی ترقی پسند ناولوں کا تقابلی مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	علی جاوید	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵
۲۳۶۵: فیروز مظفر	اردو ناول میں ہندوستان کی دیہی زندگی کا مطالعہ	برکت اللہ ۸۵	عتیق اللہ	
۲۳۶۶: قاضی آرشاہن	آزادی کے بعد اردو میں خواتین مصنفین کی ناول نگاری	ناگ پور ۸۰		معیار
۲۳۶۷: کمال، ایس	آزادی کے بعد اردو ناولوں کا سماجی پس منظر	پٹنہ		معیار
۲۳۶۸: کنیرضا	آزادی کے بعد اردو ناولوں میں نسوانی کردار	گورکھ پور	محمود الہی	۹/۱۱/۱۱، ۵
۲۳۶۹: کوثر رسول	اردو ناول میں تانیثیت (امراؤ جان ادا، ٹیڑھی لکیر اور			
	آنگن کے خصوصی مطالعے کے حوالے سے)	کشمیر ۲۰۰۵	نذیر احمد ملک	بازیافت
۲۳۷۰: کوثر	اردو ناولوں میں معاشرتی اقدار سے منحرف اہم نسوانی کردار	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی	رفقار
۲۳۷۱: گلزار احمد پڈر	اردو ناول پر فکری اور ادبی تحریکوں کے اثرات	کشمیر ۹۱	حامد کاشمیری	بازیافت
۲۳۷۲: محسنہ بیگم	اردو ناول ۱۹۴۷ء تا ۱۹۸۰ء (ہندوستان میں)	گلبرگہ، زت	حمید سہروردی ب	۲۰۰۶/۳، ۵
۲۳۷۳: محمد اسلم آزاد	اردو ناول: ۱۹۴۷ء سے ۱۹۶۷ء تک	پٹنہ ۷۳	اختر اورینوری ب	۹۷/۷، ۵
۲۳۷۴: محمد اشرف گل	اردو ناول: سانچہ مشرقی پاکستان کے تناظر میں	بہاول پور، زت	عقیلہ شاہین	ف بہاول پور
۲۳۷۵: محمد اشرف	اردو ناول میں المیہ عناصر +	کشمیر ۸۳	فکلیل الرحمن	بازیافت

۲۳۷۶: محمد اشرف	اردو ناول میں المیہ عناصر	کشمیر ۸۷	تکلیل الرحمن	بازیافت
۲۳۷۷: محمد افضل	اردو ناول میں سماجی شعور	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۲۳۷۸: محمد اقبال	پاکستانی پنجابی ناولوں پر اردو زبان و ادب کے اثرات	کراچی، زت	طاہرہ نگہت	ف کراچی
۲۳۷۹: محمد اقبال احمد	اردو میں تاریخی ناول نگاری	بنگلور ۹۰	فہمیدہ بیگم	۹۳/۳/۱۵، ۵
۲۳۸۰: محمد اکرم	آزادی کے بعد اردو ناولوں میں شہری مسائل	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رفقار
۲۳۸۱: محمد انجم	اردو میں تاریخی ناول	دہلی، زت	قرر رئیس	۷۹/۵/۱۵، ۵
۲۳۸۲: محمد بلال سہیل	پاکستانی اردو ناول میں تہذیبی اور فکری مباحث	اوپن، زت	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۲۳۸۳: محمد ثقلین	اردو میں سماجی ناول کی روایت: تحقیق و تجزیہ +	ایجوکیشن، زت	تبسم کاشمیری	ف ایجوکیشن
۲۳۸۴: محمد حبیب	اردو کے نفسیاتی ناول کے فروغ میں ممتاز مفتی کا حصہ	راچی ۸۶		معیار
۲۳۸۵: محمد ریاض ملک	تحریک پاکستان اردو ناول کے آئینے میں: ۱۹۷۰ء تک +	اوپن	طاہر تونسوی	ف اوپن
۲۳۸۶: محمد شاکر	اردو کے تاریخی ناول: ایک جائزہ	مظفر پور ۸۳		معیار
۲۳۸۷: محمد شفیق	پاکستانی اردو ناول میں دیہاتی زندگی +	جی سی یو، زت	خالد محمود بخراپی	ف جی سی یو
۲۳۸۸: محمد ظفر الدین	اردو ناول کی ساخت اور تکنیک کا تنقیدی مطالعہ (پریم چند کے بعد)	دہلی	قرر رئیس	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۵
۲۳۸۹: محمد عارف	اردو ناول اور آزادی کے تصورات	پنجاب ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	
۲۳۹۰: محمد غیاث الدین	اردو ناولوں میں ہندوستانی زندگی کا عکس	مظفر پور ۸۲		معیار
۲۳۹۱: محمد فاروق انصاری	تقسیم ہند کے بعد چند اہم اردو ناولوں میں تہذیبی انتشار +	جواہر ۹۰	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷، ۵
۲۳۹۲: محمد کبیر عالم	اردو ناولوں میں اصلاحی رجحان: ۱۹۴۷ء تک +	مٹھلا	رئیس انور	ب، ۹۸/۳، ۵
۲۳۹۳: محمد کمال	اردو ناول کا سماجی پس منظر [آزادی کے بعد]	پٹنہ ۸۱	اسلم آزاد	ب، ۹۷/۷، ۵
۲۳۹۴: محمد یمن انصاری	اردو ناولوں میں سماجی مسائل کی عکاسی ۱۹۳۵ء تک	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری	ف گورکھ پور
۲۳۹۵: محی الدین انصاری	اردو ناول میں خواتین کا حصہ	مظفر پور ۷۹		معیار
۲۳۹۶: مقبول بادشاہ	اردو ناول پر مغربی ادب کے اثرات: ۱۹۳۵ء کے بعد +	ون کٹیشور	محمد سلیمان خاں	فرحت
۲۳۹۷: مقبول حسین پاشا	اردو ناول، ۱۹۳۸ء کے بعد	ون کٹیشور		معیار
۲۳۹۸: ممتاز احمد خاں	آزاد کے بعد اردو ناول: اسالیب اور رجحانات، ۱۹۴۷ء-۱۹۸۶ء	کراچی ۹۲	ابوالیث صدیقی	ف کراچی

۲۳۹۹: موہن سنگھ	(اردو ناول آزادی کے بعد: راجندر سنگھ بیدی، بلونت سنگھ، کرشن چندر،	پٹیل ۷۹	معیار
۲۴۰۰: میر احمد علی	اردو ناول اور تحلیل نفسی +	حیدر آباد ۸۴	مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۴۰۱: ناصر احمد خاں	اردو ناول: نذیر احمد سے مرزا سواتک	پنجاب ۶۶	وقار عظیم ف پنجاب
۲۴۰۲: نذیر احمد خاں	اردو کے چند مشہور ناولوں میں ہندستانی سماج کی جھلکیاں	ناگ پور	منشاء الرحمن منشا ب، ۳/۸/۹۸
۲۴۰۳: نزہت سمیع الزماں	اردو میں تاریخی ناولوں کا ارتقا	لکھنؤ، زت	شبیر الحسن نونہروی ۷۹/۶/۱۵، ۵
۲۴۰۴: نسرین کوثر	پریم چند کے بعد اردو ناول میں نسوانی کردار	کشمیر ۸۹	نذیر احمد ملک باز یافت
۲۴۰۵: نسرین کوثر	اردو ناول میں نسوانی کردار: پریم چند تک +	کشمیر ۸۴	نذیر احمد ملک باز یافت
۲۴۰۶: نسیم افتداری علی خاں	اردو کی نمایاں ناول نگار خواتین: ۴۷ء تک	لکھنؤ، زت	نور الحسن ہاشمی ۷۹/۶/۱۵، ۵
۲۴۰۷: نسیم بانو	اردو میں خواتین ناول نگار، ان کے ادبی اور فنی کارنامے ☆	الہ آباد	احتشام حسین ۷۹/۵/۸، ۵
۲۴۰۸: نسیم	اردو کی خاتون ناول نگار	بنارس ۹۰	معیار
۲۴۰۹: نشاط عزیز	آزادی کے بعد اردو ہندی ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور
۲۴۱۰: نعیم مظہر، حافظ	پاکستانی ناولوں میں اسلامی فکر کی عکاسی	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۲۴۱۱: نفیس اختر	اردو ناولوں میں خواتین کے مسائل +	حیدر آباد ۹۰	مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۴۱۲: نکیت جہاں	اردو ناولوں پر تقسیم ہند کے اثرات [۱۹۹۳ء]	حیدر آباد ۹۴	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۴۱۳: نہال احمد	حیدر آباد میں اردو ناول نگاری: ایک جائزہ +	حیدر آباد ۹۱	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۴۱۴: نیل فرزانہ	اردو ادب کی اہم خواتین ناول نگار	علی گڑھ ۸۵	ثریا حسین جنید
۲۴۱۵: واجد وحید راجا	اردو کے تاریخی ناولوں میں منظر نگاری +	اوپن، زت	ناہید رحمان ف اوپن
۲۴۱۶: وحید الرحمن	قبل آزادی کے اردو ناول میں بیانیہ تکنیک	دہلی	ظہیر احمد صدیقی عبدالحق
۲۴۱۷: وحید کوثر، سید	اردو ناولوں میں تعلیمی تصورات	دن کیشور ۸۶	معیار
۲۴۱۸: ہارون ایوب	اردو ناول: پریم چند کے بعد	علی گڑھ ۷۳	قاضی عبدالستار جنید
۲۴۱۹: یوسف التمام	حیدر آباد میں اردو ناول کا ارتقا +	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست ب، ۵/۷/۹۷
۲۴۲۰: یوسف شریف الدین	بیسویں صدی کے اردو ناولوں کے رجحانات اور ان کی خصوصیات	عثمانیہ ۶۷	رفیعہ سلطانہ ۷۹/۶/۸، ۵

✽ ناولٹ

۲۳۲۱: شیخ صدیق محی الدین	اردو ناولٹ کا مطالعہ	حیدر آباد ۹۰	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۹۰۵
۲۳۲۲: صبا عارف	اردو میں ناولٹ نگاری	برکت اللہ ۹۷		ب، ۲۰۰۵
۲۳۲۳: گلزار احمد پڈر	ناولٹ کا فن اور اردو کے چار جدید ناولٹ +	کشمیر ۸۵	کلیل الرحمن	بازیافت
۲۳۲۴: مہدی احمد رضوی	اردو ناولٹ نگاری کا فن اور ارتقا	منظر پور ۷۹		معیار
۲۳۲۵: وضاحت حسین رضوی	اردو ناولٹ کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	گورکھ پور ۸۸	افغان اللہ خان	ف گورکھ پور

✽ فکشن [= افسانوی ادب]

وضاحت: فکشن کا اردو مترادف ”افسانوی ادب“ رائج ہے اور اس میں عموماً افسانوی نثر کی پانچ اصناف (داستان، افسانہ، ناول، ناولٹ، ڈراما) شامل کی جاتی ہیں۔

۲۳۲۶: آصف اقبال	افسانوی ادب میں طوائف کا کردار: قیام پاکستان سے ۲۰۰۰ء تک	اوپن، زت	احمد جاوید	ف اوپن
۲۳۲۷: احمد حسین آزاد	بہار میں اردو فکشن: ایک تنقیدی جائزہ	گمدھ ۸۳		معیار
۲۳۲۸: اختر نجیب	اردو فکشن کا ادبی تنقیدی جائزہ	جواہر ۸۸		معیار
۲۳۲۹: اودھیش رانی	اردو ناولٹوں کا تاریخی مطالعہ ۱۹۰۷ء تا ۱۹۳۶ء +	حیدر آباد ۸۲	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۹۰۵
۲۳۳۰: پروین اختر	اردو فکشن پر روسی ادبیات کے اثرات	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۲۳۳۱: سمیرا بشیر	اردو فکشن پر تقسیم ہند کے اثرات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	کراچی ۲۰۰۵	یونس حسنی	ف کراچی

A Critical Survey of the Development of the

۲۳۳۲: شائستہ اکرام اللہ

Urdu Novel and Short Story

۲۳۳۳: شاہدہ ترنم	جدید اردو فکشن: جہات و امکانات (۱۹۸۰ء کے بعد) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۲۳۳۴: عذرا اشرف	اردو کے افسانوی ادب میں بہار کی خدمات	پٹنہ	محمد اسرار نیل رضا	ب، ۲۰۰۷
۲۳۳۵: کرن سنگھ	اردو فکشن پر سندھ کی ثقافت کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۲۳۳۶: محمد قاسم	کشمیر اور اردو کا افسانوی ادب	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۲۳۳۷: مسعود عالم	اردو فکشن ۱۹۳۶ء کے بعد	علی گڑھ ۷۵	منظر عباس نقوی	جنید

۲۳۳۸: تاہید قر	جدید اردو فکشن میں وقت کا تصور	نمل ۲۰۰۵	رشید امجد	ف نمل
۲۳۳۹: ندیم اشرف	اردو کے افسانوی ادب پر وجودیت کے اثرات +	اوپن، زت	آغا سہیل	ف اوپن

✽ انشائیہ

۲۳۴۰: بشیر احمد	اردو انشائیے میں سماجی طنز	کشمر ۹۸	مجید مضمیر	بازیافت
۲۳۴۱: بشیر احمد وانی	اردو انشائیے میں سماجی شعور	کشمر، زت	مجید مضمیر	ب، ۹۸/۵
۲۳۴۲: جاوید احمد گرو	اردو انشائیہ: دہلی کالج سے علی گڑھ تحریک تک +	کشمر ۸۳	فکلیل الرحمن	بازیافت
۲۳۴۳: سیدہ جعفر	اردو ادب میں انشائیے کا ارتقا	عثمانیہ ۵۹		معیار
۲۳۴۴: محمد اسد اللہ	اردو انشائیوں کا تاریخی و تنقیدی جائزہ	ناگ پور	نعیم الدین	۹۲/۴/۱۵، ۵
۲۳۴۵: محمد بشیر سیفی	اردو میں انشائی ادب کا ارتقا: قدیم انشائیے سے جدید انشائیے تک	پنجاب ۸۳	وحید قریشی	ف پنجاب

✽ مضمون

۲۳۴۶: سیدہ جعفر	اردو میں مضمون نگاری کا ارتقا	عثمانیہ ۵۹	عبدالقادر سروری	۷۹/۶/۸، ۵
۲۳۴۷: محمد شمس اقبال	عہد سرسید میں مضمون نگاری کا ارتقا +	جواہر ۹۴	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۳۴۸: ناصر حسین نقوی	اردو میں مضمون نگاری کا ارتقا ☆	الہ آباد ۵۸	رفیق حسین سید	۷۹/۵/۸، ۵

✽ خاکہ / شخصیت

۲۳۴۹: بشری شمینہ	اردو میں شخصیت نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ [سرسید کے دور سے ۱۹۸۵ء تک]	ملتان، زت	روبینہ ترین	ف زکریا
۲۳۵۰: دروانہ شوکت	پاکستان میں اردو خاکہ نگاری کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ (۱۹۴۷ء سے ۱۹۷۷ء تک)	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
۲۳۵۱: رفیع الدین	۱۹۴۷ء کے بعد اردو ادب میں خاکہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار
۲۳۵۲: زریں فاطمہ	اردو میں خاکہ نگاری: تاریخ و تجزیہ	جون پور	اشفاق احمد اعظمی	۹۳/۵/۱، ۵
۲۳۵۳: صابرہ سعید	اردو میں خاکہ نگاری کا فن	عثمانیہ ۷۵	غلام عمر خان	۷۹/۶/۸، ۵
۲۳۵۴: گل تاز	صوبہ سرحد میں اردو خاکہ نگاری +	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۲۳۵۵: محمد اسد اللہ وانی	اردو میں خاکہ نگاری کا ارتقا	جموں		معیار

✽ سفرنامہ

۲۳۵۶: برکت علی	سفرنامہ اور اردو سفرنامے ۱۹۰۱ء تا ۱۹۷۵ء	پٹنہ	معیار
۲۳۵۷: بشری علم الدین	اردو میں خواتین کے سفرنامے +	اوپن ۲۰۰۳	ریاض مجید ف اوپن
۲۳۵۸: بیگم بشری خاتون	اردو کے غیر مذہبی سفرنامے	گورکھ پور ۸۷	محمود الہی ف گورکھ پور
۲۳۵۹: جاوید محمود سہو	پاکستان میں حج کے سفرناموں کا جائزہ: ۱۹۸۰ء تا ۱۹۹۰ء +	اوپن ۹۳	انوار احمد ف اوپن
۲۳۶۰: ذوالفقار احمد خاں	اندلس کے اردو سفرنامے +	اوپن، زت	رفیع الدین ہاشمی یادداشت
۲۳۶۱: ذوالفقار علی احسن	اردو سفرناموں میں جنس نگاری کا رجحان (۱۹۳۷ء کے بعد) +	پنجاب ۲۰۰۶	فخر الحق نوری ف پنجاب
۲۳۶۲: ساجد کمال	اردو سفرنامہ: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	منظفر پور	فاروق احمد صدیقی ۹۳/۲/۱۵ء
۲۳۶۳: شبیلہ کوثر	اردو ادب میں ایران کے سفرنامے: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۴	انور سدید ف اوپن
۲۳۶۴: صدف فاطمہ	خواتین کے سفرناموں کا فنی و مشاہداتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال ف کراچی
۲۳۶۵: صوفیہ فاطمہ	آزادی کے بعد ہندوستان میں سفرناموں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں رفقا
۲۳۶۶: عزت النساء بیگم	اردو سفرنامے	عثمانیہ ۸۳	معیار
۲۳۶۷: عمران	صوبہ سرحد میں سفرنامہ نگاری +	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان ف پشاور
۲۳۶۸: فرحت و شیر	۱۹۹۶ء سے ۲۰۰۳ء تک کے سفرناموں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۴	سلیم اختر ف جی سی یو
۲۳۶۹: قدسیہ بیگم	انیسویں صدی کے اردو سفرنامے	دہلی ۷۹	شمیم بکھت عبدالحق
۲۳۷۰: قطب النساء	اردو زبان میں سفرنامے	ناگ پور ۵۹	عبدالقادر سروری

۷/۱۵/۸۷ء

۲۳۷۱: محمد برکت علی	سفرنامہ اور اردو سفرنامے ۱۹۰۱ء تا ۱۹۷۵ء	پٹنہ ۸۲	ممتاز احمد ب، ۷/۱۵/۸۷ء
۲۳۷۲: محمد شہاب الدین	اردو میں حج کے سفرنامے	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم رفقا
۲۳۷۳: منظور الہی [ممتاز]	اردو سفرنامے: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۹	عبید اللہ خاں ف پنجاب

✽ رپورتاژ

۲۳۷۴: زبیر گوہر	اردو میں رپورتاژ نگاری: فن اور ارتقا	منظفر پور ۸۱	قمر اعظم ہاشمی معیار
۲۳۷۵: سعدی ساجد	رپورتاژ نگاری	اورنگ آباد	مجید بیدار ب، ۷/۱۵/۸۷ء
۲۳۷۶: محمد اصغر	اردو میں رپورتاژ نگاری کی روایت +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز ب، ۷/۱۵/۸۷ء

+ = ایم فل ☆ = ڈی فل D = ڈی لٹ M = ایم لٹ زت = زیر تحقیق بلا نشان = پی ایچ ڈی

سیرت نبوی ﷺ

۲۳۷۷: اسد اللہ کامل	اردو میں سیرت نبوی ﷺ کا ادب	کشمیر ۶۸	عبدالقادر سروری	بازیافت
۲۳۷۸: انور محمود خالد	اردو نثر میں سیرت رسول ﷺ	پنجاب ۸۲	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۲۳۷۹: زین العابدین	اردو میں سیرت نبوی ﷺ	ناگ پور، زت	فرحت	
۲۳۸۰: شفیقہ پروین	اردو شاعری میں سیرت کی روایت	کشمیر ۸۶	فکلیل الرحمن	ب، ۹۸/۵
۲۳۸۱: ضیاء الدین مجاہد	سیرت النبی ﷺ اردو نثر میں	گلبرگ ۹۶	رائی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۳۸۲: طاہر اقبال خاں	اردو میں منظوم سیرت نگاری	اوپن ۲۰۰۳	انور محمود خالد	ف اوپن
۲۳۸۳: عبدالجبار خاں	اردو میں سیرت نبوی ﷺ کا سرمایہ	سندھ ۷۹	نئی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۲۳۸۴: محمد فکلیل صدیقی	برصغیر پاک و ہند میں سیرت نگاری کے رجحانات	کراچی ۲۰۰۵	محمد صابر	ان ۲۰۰۵/۸

آپ بیتی

۲۳۸۵: احمد زمان	ملتان کے تین سیاست دانوں کی خودنوشتوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ			
	(یوسف رضا گیلانی، صاحبزادہ فاروق علی، جاوید ہاشمی)			
۲۳۸۶: اطہر نسیم	اردو ادب کی آپ بیتیاں: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	قاضی عابد	ف زکریا
۲۳۸۷: انور علی	اردو آپ بیتیوں میں سوانحی مواد کا تحقیقی و توضیحی جائزہ +	نمل، زت	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۲۳۸۸: حمیرا ماجد	پاکستان میں اہم آپ بیتیوں کی تاریخ کا تنقیدی جائزہ	پشاور ۲۰۰۶	صابر کلوروی	ف پشاور
۲۳۸۹: رام دتا چک	اردو کی آپ بیتیوں اور شخصی یادداشتوں کا جائزہ	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ف جی سی یو
۲۳۹۰: سلمان علی	اردو آپ بیتیوں میں خرق عادات واقعات	جموں		معیار
۲۳۹۱: شیریں جمال	اردو کی خودنوشت سوانح عمریاں	قرطبہ، زت	صابر کلوروی	ف قرطبہ
۲۳۹۲: صبیحہ انور	اردو میں خودنوشت سوانح حیات	پٹنہ ۸۰	محمد ذکی الحق	ب، ۹۷/۷
۲۳۹۳: صدف فاطمہ	اردو میں خودنوشت سوانح نگاری: ۱۹۴۷ء کے بعد	لکھنؤ	شبیب الحسن نونہروی	معین
۲۳۹۴: فرزانہ خاتون	پاکستان میں اردو کی خواتین آپ بیتیاں (۱۹۴۷ء تا ۲۰۰۲ء)	علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب	رفقار
۲۳۹۵: لبتی نصیر	اردو کے تین فکشن نگاروں [سلیم اختر، رشید امجد، ثار عزیز بٹ] کی آپ بیتیوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	شاہین مفتی	ف اوپن
		ملتان ۲۰۰۵	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا

۲۳۹۶: مجیب احمد قاضی	اردو میں آپ بیتی نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	امراؤتی ۹۰	معیار
۲۳۹۷: مجید یوسف زکی	خودنوشت سوانح عمری	اورنگ آباد	عصمت جاوید ب، ۲۰۰۲/۷
۲۳۹۸: محمد جمیل احمد قادری	اردو کی خودنوشت سوانح عمریاں	منظرف پور ۲۰۰۱	ممتاز احمد خاں ب، ۲۰۰۱/۷
۲۳۹۹: محمد صفدر ادا	اردو آپ بیتی کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۳	روبینہ ترین
۲۵۰۰: محمد صفدر ادا	اردو آپ بیتی کی تاریخ: آغاز سے ۱۹۳۷ء تک +	اوپن ۹۲	طاہر تونسوی
۲۵۰۱: وہاب الدین علوی	اردو میں خودنوشت سوانح نگاری	جامعہ ملیہ ۷۹	عنوان چشتی یادداشت

✽ سوانح عمری

۲۵۰۲: شاہ علی	اردو سوانح نگاری کا ارتقا	لکھنؤ ۵۶	عبدالقادر سروری
۲۵۰۳: عبدالواسع	بہار میں اردو سوانح نگاری کا آغاز و ارتقا	منظرف پور ۶۹	معیار
۲۵۰۴: کلثوم بانو	اردو سوانح نگاری کا تنقیدی مطالعہ	اودے پور	ثاقب رضوی ۹۲/۲/۸، ۷
۲۵۰۵: ممتاز فاخرہ	اردو میں فن سوانح نگاری: ۱۹۱۳ء تا ۱۹۷۵ء	دہلی ۸۲	فضل الحق عبدالحق
۲۵۰۶: وقار الحسن	اردو سوانح نگاری آزادی کے بعد	کراچی ۹۵	شاہ علی ف کراچی

✽ تنقید

۲۵۰۷: ابوارشد	ترقی پسند نظری و عملی تنقید	علی گڑھ	رفقار
۲۵۰۸: ابوبکر عباد	اردو افسانے کی نظری تنقید	علی گڑھ	رفقار
۲۵۰۹: ابوالکلام قاسمی	عربی اور فارسی تنقید کا اثر اردو تنقید پر	علی گڑھ ۸۳	خورشید الاسلام جنید
۲۵۱۰: اخلاق محمد [شہریار]	انیسویں صدی میں اردو تنقید کے رجحانات	علی گڑھ ۷۹	ثریا حسین جنید
۲۵۱۱: ارفضی کریم	اردو میں افسانوی ادب کی تنقید کا جائزہ	دہلی ۸۷	معیار
۲۵۱۲: ارشاد احمد	اردو تنقید میں جدید تر رجحانات	اوپن، زت	نوازش علی ف اوپن
۲۵۱۳: ارشاد احمد	عہد شبلی کے تنقیدی تصورات	دہلی	امیر عارفی عبدالحق
۲۵۱۴: اسلم پرویز	اردو میں مارکسی تنقید کا ارتقا	راچی ۸۹	معیار
۲۵۱۵: اشتیاق احمد	علامت نگاری کے فکری مآخذ +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف اوپن

۲۵۱۶: عجاز حسن امام اعظم	اردو تنقید: ارتقا اور جائزہ D	معصلا	ضیاء الرحمن	ب، ۳/۹۸
۲۵۱۷: امینہ خاتون	اردو میں اسلوبیاتی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفتار
۲۵۱۸: انور مقبول [سحر انصاری]	اردو تنقید پر مغربی تنقید کے اثرات	کراچی، زت	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۲۵۱۹: بنی شہباز	اردو تنقید کا ارتقا ۱۹۶۰ء کے بعد	کلکتہ ۸۹		معیار
۲۵۲۰: بشری بانو	اردو تنقید کا جائزہ [۱۹۳۷ء سے ۱۹۷۵ء تک]	گورکھ پور ۸۸	اختر بستوی	۱۵/۱۱/۹۱ء
۲۵۲۱: پروین جہاں	اردو میں مختصر افسانے کی تنقید	علی گڑھ ۹۲	شہریار	جنید
۲۵۲۲: شمینہ بشیر	اردو میں ساختیاتی تنقید +	اوپن، زت	وزیر آغا	ف اوپن
۲۵۲۳: حامدہ مسعود	اردو میں نظریہ شاعری: ولی سے اقبال تک	علی گڑھ ۸۳	ثریا حسین	جنید
۲۵۲۴: حسان احمد	اردو شاعری کی نظری اور عملی تنقید: تقسیم ہند کے بعد	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفتار
۲۵۲۵: رضیہ بانو	بہار میں اردو تنقید	پٹنہ ۸۳	ممتاز احمد	ب، ۷/۹۷
۲۵۲۶: رضیہ غفور	اردو تنقید اور حقیقت نگاری +	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۲۵۲۷: روبینہ شہناز	اردو تنقید میں پاکستانی تصور قومیت	نمل ۲۰۰۳	رشید امجد	ف نمل
۲۵۲۸: سعدیہ پروین	شعبہ اردو کے پی ایچ ڈی کے مقالات کا تعارف +	ملتان، زت	عقلیہ جاوید	ف زکریا
۲۵۲۹: سعد مسعود غنی	اردو میں انتقادِ میر کی روایت کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	محمد ساجد خان	ف زکریا
۲۵۳۰: سلیم اختر	اردو میں تنقید کا نفسیاتی دبستان	پنجاب ۷۸	وحید قریشی	ف پنجاب
۲۵۳۱: سہیل احمد	اردو میں تجزیاتی تنقید	علی گڑھ، زت	قاضی جمال حسین	رفتار
۲۵۳۲: سید رضا	جدید اردو تنقید: میلانات و رجحانات	کشمیر	محمد زمان آزرہ	ب، ۵/۹۸
۲۵۳۳: شاداب رضی	تنقید میں جدید رجحانات، بہار کے حوالے سے	بھاگل پور ۸۸		معیار
۲۵۳۴: شارب ردولوی	اردو میں جدید تنقید کے اصول	لکھنؤ ۶۵	احتشام حسین	۱۵/۶/۷۹ء
۲۵۳۵: شوکت حیات	(ناقدین) میر [تقی میر]	ون کیشور		معیار
۲۵۳۶: شمیم اطہر	یونانی شعریات کا اثر اردو تنقید پر	اودھ		معیار
۲۵۳۷: شہزاد انجم	۱۹۶۰ء کے بعد اردو کی ادبی تنقید کے لیے رجحانات کی نظریاتی بنیادیں	دہلی	شارب ردولوی	عبدالحق
۲۵۳۸: ضیاء الحسن	اردو میں عمرانی تنقید	پنجاب ۲۰۰۳	حمیدین فراقی	ف پنجاب

۲۵۶۲: محمد کلیل احمد خاں	مارکسی تنقید کے اثرات، اردو تنقید پر +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۲۵۶۳: محمد عمیر احمد	اردو کی ادبی تنقید اور جدید ذہن	محصلا ۸۹	محمد طیب صدیقی ب، ۹۸/۳
۲۵۶۴: محمد مونس	آزادی کے بعد اردو میں تصوراتی تنقید	علی گڑھ ۲۰۰۵	محمد زاہد رفار
۲۵۶۵: محمد ہادی	اردو فکشن کی تنقید: ۱۹۸۰ء کے بعد	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری رفار
۲۵۶۶: یوسف خورشیدی	مشرکہ کلچر اور اردو ادب	پٹنہ ۶۰	ب، ۹۸/۵
۲۵۶۷: محبوب عالم	اردو تنقید کے تصورات	جواہر	معیار
۲۵۶۸: محمود الحسن رضوی	اردو میں نفسیاتی تنقید	لکھنؤ ۶۶	۷، ۷۹/۶/۱۵
۲۵۶۹: مسیح الدین احمد	اردو تنقید میں ذاتی تعصب	محصلا	ضیاء الرحمن ب، ۹۸/۳
۲۵۷۰: مصیب عباس، سید	جدید اردو تنقید کے اصول	لکھنؤ ۶۶	معیار
۲۵۷۱: ممتاز احمد	اردو شعرا کا تنقیدی شعور	پٹنہ	معیار
۲۵۷۲: مہتاب عزیز رزاقی	بہار میں اردو تنقید کا تاریخی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۹۴	عتیق احمد صدیقی جنید
۲۵۷۳: ناصر عباس تیر	اردو تنقید میں جدیدیت اور مابعد جدیدیت کے مباحث +	اوپن ۲۰۰۱	وزیر آغا ف اوپن
۲۵۷۴: ناصر عباس تیر	اردو تنقید پر مغربی تنقید کے اثرات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، ۲۰۰۸	انوار احمد ف زکریا
۲۵۷۵: نجیب اختر	جدید اردو تنقید کے اہم تصورات کا تجزیہ: ۱۹۴۷ء تا ۱۹۶۰ء +	جواہر ۸۴	محمد حسن ب، ۹۸/۷
۲۵۷۶: نذیر بیگم	اردو میں عمرانی دبستان تنقید: ایک محاکمہ	ملتان	انوار احمد ف زکریا
۲۵۷۷: نذیر بیگم	مقدمہ شعر و شاعری کے انتقاد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	انوار احمد ف زکریا
۲۵۷۸: نسیم شہنوی	اردو تنقید کا مارکسی دبستان	بھوپال	عبدالقوی دسنوی فرحت
۲۵۷۹: نسیم الرحمن	اہم اردو افسانہ نگاروں کی تنقید نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ت، ۲۰۰۳/۵
۲۵۸۰: نواب کریم، سید	اردو تنقید حالی کے بعد D	پٹنہ ۷۷	معیار
۲۵۸۱: نور محمد	اردو اور ہندی تنقیدی تصورات کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۸۰	محمد حسن ب، ۹۸/۷
۲۵۸۲: نوشاہہ سردار	بیسویں صدی میں اردو تنقید کا ارتقا	الہ آباد ۸۰	معیار
۲۵۸۳: نوید انجم	ہیپتکی تنقید	علی گڑھ، زت	عتیق احمد صدیقی رفار
۲۵۸۴: وقار احمد رضوی	۱- معروضی تنقید، ۲- تاریخ نقد، ۳- کلام شاہ عبداللطیف بھٹائی: اردو نثری ترجمہ D کراچی ۲۰۰۴	ف کراچی	

۲۵۸۵: یاسمین آزادی کے بعد: اردو تنقید کے تصورات دہلی عتیق اللہ عبدالحق

✽ مکتوب

- ۲۵۸۶: ارشد المسلم سید سلیمان ندوی بحیثیت مکتوب نگار پٹنہ ۸۳ معیار
- ۲۵۸۷: جاوید اقبال، سید مکتوبات امیر مینائی کا تحقیقی جائزہ سندھ ۲۰۰۲ غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۳
- ۲۵۸۸: خواجہ احمد فاروقی اردو میں مکتوب نگاری دہلی ۵۲ عابد حسین ۷، ۱۵/۵/۷۹
- ۲۵۸۹: ذوالفقار علی خاں حفیظ جالندھری، مولانا غلام رسول مہر، احمد ندیم قاسمی اور شاہ معین الدین ندوی وغیرہ کے خطوط بنام خواجہ محمد خاں اسد [مدون، حواشی و تعلیقات] اوپن ۲۰۰۳ محمد ایوب شاہد ف اوپن
- ۲۵۹۰: رشیدہ خاتون اردو میں مکتوب نگاری کا ارتقا بنارس ۸۰ معیار
- ۲۵۹۱: ریحانہ پروین یکتا دہلوی کے مکاتیب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ + اوپن ۹۳ محمد مسعود احمد ف اوپن
- ۲۵۹۲: صابر حسن اردو خطوط نگاری میں پروفیسر عبدالغفور شاہ آبادی کا حصہ مظفر پور ۸۲ معیار
- ۲۵۹۳: مسرت یاسمین مکتوبات مولوی محمد حسین آزاد: تحقیقی و تنقیدی جائزہ نمل، زت گوہر نوشاہی ف نمل
- ۲۵۹۴: منشاء الرحمن اردو میں خطوط نگاری اور اس کی تاریخی اور ادبی حیثیت ناگ پور رفیع الدین ۷، ۱۵/۸/۷۷
- ۲۵۹۵: نسreen ممتاز بصیر اردو خطوط نگاری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ علی گڑھ ۸۷ ثریا جبین جنید
- ۲۵۹۶: نعیم طاہر مبارک اردو لائبریری میں خطوط کے مجموعے + بہاول پور، زت عقیلہ شاہین ف بہاول پور

وضاحت: اقبال اور غالب کے مکاتیب پر مقالات کے حوالے ”اقبالیات“ اور ”غالبیات“ کے تحت درج کیے گئے ہیں۔

✽ طنز و مزاح

- ۲۵۹۷: ابوالبرکات اردو طرافت نگاری پر ترقی پسند تحریک کے اثرات مظفر پور ۸۸ معیار
- ۲۵۹۸: احتشام علی خاں شمالی بہار میں طنز و مزاح متھلا، زت انیس صدی ب، ۳/۹۸
- ۲۵۹۹: اشفاق احمد ورک تقسیم کے بعد اردو نثر میں طنز و مزاح پنجاب ۲۰۰۳ تحسین فراقی یادداشت
- ۲۶۰۰: اعجاز پاپلر بیسویں صدی میں طنز و مزاح کی شاعری میرٹھ، زت خالد حسین خاں ف میرٹھ
- ۲۶۰۱: حاجی رؤف اردو نثر میں مزاح نگاری کا سیاسی اور سماجی پس منظر کراچی ۹۲ معین الدین عقیل ف کراچی

۲۶۰۲: حسین احمد زیدی	اردو طنز و مزاح پر یورپی طنز و مزاح کے اثرات	کلکتہ	ب، ۹۹/۱
۲۶۰۳: حسین رضا خاں	اردو شاعری میں طنز و مزاح کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور
۲۶۰۴: حنا بیگم	کرناٹک میں طنز و مزاح، آزادی کے بعد	گلبرگہ، زت	ب، ۲۰۰۶/۳
۲۶۰۵: سجاد باقر رضوی	طنز و مزاح کے نظریاتی مباحث اور کلاسیکی اردو شاعری ۱۹۵۷ء تک	کراچی ۸۵	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۲۶۰۶: سمیرا حبیب	اردو شاعری کے مزاحیہ پہلو	خیر پور، زت	سردار احمد ف خیر پور
۲۶۰۷: شوکت اللہ خان	اردو شاعری میں ظرافت نگاری	کراچی ۹۹	حنیف فوق ف کراچی
۲۶۰۸: صدیق، ایس۔ جے	اردو ادب میں طنز و مزاح: آزادی کے بعد ۱۹۴۷ء-۱۹۷۵ء	عثمانیہ ۸۰	معیار
۲۶۰۹: ظفر عالم	اردو صحافت میں طنز و مزاح کا ارتقا	کراچی ۹۲	فرمان فتح پوری ف کراچی
۲۶۱۰: عبدالرشید خورشید احمد انصاری	اردو ادب میں مزاحیہ کردار	گجرات ۷۷	معیار
۲۶۱۱: عبدالغفار کوکب	اخبار جنگ میں فکاہیہ کالم نگاری: آغاز تا حال +	اوپن ۹۷	روبینہ ترین ف اوپن
۲۶۱۲: عبدالغفار کوکب	اردو میں فکاہیہ کالم نگاری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ملتان ۹۹	عبدالرؤف شیخ ف زکریا
۲۶۱۳: عبدالغفور	طنز و مزاح کا تنقیدی جائزہ	بہمنی ۸۳	نظام الدین گوریکر معین
۲۶۱۴: عبدالودود	اردو نثر میں ادب لطیف	وکرمی	گیان چند فرحت
۲۶۱۵: فوزیہ نذیر	اردو کی مزاحیہ صحافت	پنجاب ۹۷	خواجه محمد زکریا ف پنجاب
۲۶۱۶: محمد انوار	پنجاب میں طنز و مزاح کا نثری ادب	پٹنالا ۹۲	زینت اللہ شیخ ب، ۹۶/۱۰
۲۶۱۷: محمد عقیل خاں	بیسویں صدی کی طنزیہ و مزاحیہ نثر کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی فرحت
۲۶۱۸: نذیر احمد انجم	بہار کے طنز و مزاح نگار	متملا ۸۷	شا کر خلیق ب، ۹۸/۳
۲۶۱۹: نزہت پروین	اردو میں طنز و مزاح: ۱۹۶۰ء کے بعد	علی گڑھ، زت	نیلیم فرزانہ رفار
۲۶۲۰: نفیس ضمیر	اردو طنز و مزاح میں علی گڑھ کا حصہ	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی رفار
۲۶۲۱: وزیر آغا	اردو ادب میں طنز و مزاح	پنجاب ۵۵	عبادت بریلوی ف پنجاب
۲۶۲۲: وسیم اقبال	آزادی کے بعد اردو کی طنزیہ اور مزاحیہ نثر کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	رفار

❁ مقدمہ / دیباچہ / تبصرہ

- ۲۶۲۳: احمدناصح، ایس اردو میں مقدمہ نگاری متھلا ۹۳ منصور عمر ب، ۳/۹۸
- ۲۶۲۴: جاوید اقبال اردو میں تبصرہ نگاری: آغاز و ارتقا + سندھ ۹۵ نجم الاسلام تحقیق ۱۳
- ۲۶۲۵: فاطمہ صبا اردو دیباچہ نگاری کے آغاز و ارتقا کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے ۱۹۰۰ء تک) سندھ، زت جاوید اقبال ف سندھ

❁ تحریف (بحوالہ نثر)

- ۲۶۲۶: وود طارق نوید اردو نثر میں تحریف نگاری: ابتداء سے ۱۹۳۷ء تک + اوپن ۹۹ سعید مرتضیٰ زیدی ف اوپن

۴

شخصیاتِ ادب

✽ شخصیاتِ ادب

وضاحت: اس حصے میں علمی و ادبی شخصیات پر تحریر کیے گئے مقالات کے حوالے یکجا کیے گئے ہیں۔ ان حوالوں کی ترتیب شخصیت وار الف بائی ہے (نہ کہ مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب)۔ ادبی شخصیات کے مزید نام باب اول کے عنوانات: ”فرہنگ“، ”حوالہ جاتی مقالے“، ”تدوین“ اور ”اقبالیات“ کے تحت بھی ملیں گے۔ نیز، آخر میں اشاریہ بھی ملاحظہ کیجیے۔

۲۶۲۷: رضوانہ	آتش کی غزل گوئی +	جواہر ۸۹	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۶۲۸: سعید شعیب	(تلامذہ) آتش اور اردو شاعری کی ترقی میں ان کا حصہ	لکھنؤ ۷۶	شبیر الحسن نونہروی	معیار + معین
۲۶۲۹: عبدالسلام، شاہ	(دبستان) آتش	لکھنؤ ۷۶	شبیر الحسن نونہروی	معین
۲۶۳۰: شعیب راہی	آتش لکھنوی کی شاعری	پٹنہ ۷۳		معیار
۲۶۳۱: عالیہ جلیل شاہ	(ڈاکٹر) آرزو چودھری کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۰	مظفر عباس	ف اوپن
۲۶۳۲: مجاہد حسین	آرزو لکھنوی: حیات اور کارنامے	بمبئی ۷۱		معیار
۲۶۳۳: اسلم فرخی	(محمد حسین) آزاد: حیات اور تصانیف	کراچی ۶۲	ابواللیث صدیقی	خبرنامہ ۹۵/۷
۲۶۳۴: شمیم حنفی	(محمد حسین) آزاد کی ادبی خدمات کا مطالعہ ☆	الہ آباد ۶۷	احشام حسین	۵، ۸/۷ ۹۵
۲۶۳۵: عبدالستار دلولی	(محمد حسین) آزاد: حیات اور کارنامے	بمبئی ۶۲		معیار
۲۶۳۶: عبدالمغنی	(محمد حسین) آزاد کی انشا پردازی، نیرنگ خیال کی روشنی میں +	جواہر ۹۰	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۲۶۳۷: محمد خالد علی	(محمد حسین) آزاد کے تنقیدی تصورات، آبِ حیات کی روشنی میں +	جواہر ۸۹	صدیق الرحمن قدوائی	
				ب، ۹۸/۷
۲۶۳۸: محمد رضوان علی	(محمد حسین) آزاد کا لسانیاتی مطالعہ [آبِ حیات اور سخن دان			
	فارس کی روشنی میں] +	جواہر ۹۶	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۹
۲۶۳۹: محمد صادق	Mohammad Hussain Azad: Life and Works	پنجاب ۳۹		ف پنجاب
۲۶۴۰: واصف اقبال	(مقلدین حالی تحقیقی و تنقیدی مطالعہ بحوالہ خصوصی حکیم) آزاد انصاری قاتلی ہند	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۲۶۴۱: روجی حسن مجید	(حافظ سید فضل حق) آزاد عظیم آبادی: عصر، حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۳	اختر اورینوی	ب، ۹۷/۷
۲۶۴۲: رحمت علی شاد	آزاد عسکری: فن اور شخصیت	اوپن ۲۰۰۴	صابر آفاقی	جامعہ نامہ ۵/۳ ۲۰۰۵
۲۶۴۳: طیب ابدالی	(حضرت) آسی غازی پوری: حیات اور خدمات و تدوین کلام D	پٹنہ ۸۳		معیار

جامعات میں اردو تحقیق	۱۲۸	شخصیات ادب
۲۶۴۴: کاظم ہاشمی	آسی غازی پوری: ایک صوفی شاعر کی حیثیت سے	پٹنہ ۷۸ جمیل مظہری معیار
۲۶۴۵: اخلاق حسین عارف	(سید) آغا حسن امانت: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ ۸۶ معیار
۲۶۴۶: انجمن آرائیہ	آغا حشر کاشمیری اور اردو ڈراما	علی گڑھ ۶۹ آل احمد سرور ب، ۹۶/۱۰
۲۶۴۷: محمد شفیع	آغا حشر کاشمیری کے ڈراموں کا تنقیدی مطالعہ	ساگر ۷۷ معیار
۲۶۴۸: مسعود صفدر امام	آغا حشر کے ڈراموں میں نسوانی کردار	راچی ۸۶ معیار
۲۶۴۹: منظر شہادت	آغا حشر کی ڈراما نگاری D	پٹنہ معیار
۲۶۵۰: شمیم ملک	آغا حشر کاشمیری: حیات اور کارنامے	پنجاب ۷۹ وقار عظیم عبادت بریلوی ف پنجاب
۲۶۵۱: طاہرہ عبد اللہ	آغا حشر کاشمیری کی ڈراما نگاری	کشمیر ۷۵ کلیل الرحمن بازیافت
۲۶۵۲: عظمیٰ بتول نقوی	(پروفیسر ڈاکٹر) آفتاب احمد نقوی: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۵ اجمل نیازی ف اوپن
۲۶۵۳: محسنہ نقوی	آل رضا: احوال و آثار +	کراچی اسلم فرخی ف کراچی
۲۶۵۴: محسنہ نقوی	(سید) آل رضا: احوال و آثار	کراچی ۲۰۰۲ اسلم فرخی ق، ۲۰۰۲
۲۶۵۵: حسام الدین	(پنڈت) آنند نرائن ملہا: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۹۱/۳/۱۰
۲۶۵۶: ذکیہ شمشاد	(اردو ادب میں) آنند نرائن ملہا کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت ام ہانی اشرف رفار
۲۶۵۷: عبدالرشید ظہیری	(پنڈت) آنند نرائن ملہا: حیات اور شاعری	پونا ب، ۲۰۰۰/۵
۲۶۵۸: صدر الدین فضا	آیت اللہ جوہری: حیات اور شاعری D	پٹنہ ۶۱ معیار
۲۶۵۹: بشیر امروہی	ابراہیم: حیات و خدمات	کلکتہ ب، ۹۶/۸
۲۶۶۰: منور تابش	ابراہیم گنوری کے کلام کا عروضی و فنی جائزہ	روہیل کھنڈ ب، ۲۰۰۶/۳
۲۶۶۱: امتیاز حسین بلوچ	ابراہیم جلیس: شخصیت اور فن	ملتان ۲۰۰۱ روبینہ ترین ف زکریا
۲۶۶۲: امتیاز حسین بلوچ	ابراہیم جلیس کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۳ روبینہ ترین ف اوپن
۲۶۶۳: رحمت علی خان	ابراہیم جلیس: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۳ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۰
۲۶۶۴: ہارون الرشید تبسم	ابراہیم جلیس: حالات و ادبی خدمات	پنجاب ۲۰۰۲ رفیع الدین ہاشمی ف پنجاب
۲۶۶۵: ریاض احمد ریاض	ابن انشا: احوال و آثار	پنجاب ۸۶ معین الرحمن عبید اللہ خاں ف پنجاب
۲۶۶۶: سیمارزاق	ابن انشا: شاعر اور مزاح نگار +	کراچی ۸۵ یونس حسنی ف کراچی

۲۶۶۷: محمد امتیاز احمد	ابن انشا کی طنز و مزاح نگاری [اردو کی آخری کتاب کی روشنی میں] +	جواہر	شاربِ رودلوی	ب، ۹۸/۷
۲۶۶۸: خورشید احمد وٹو	ابن صفی کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۷	شفیق احمد	ف اوپن
۲۶۶۹: زبیدہ جبین	(ڈاکٹر) ابن فرید کی علمی و ادبی خدمات	اوپن، زت	معین الدین عقیل	ف اوپن
۲۶۷۰: رفعت سلطانہ	(مولانا) ابوالحسن علی ندوی: حیات اور علمی خدمات	برکت اللہ	عارفہ سمیں	ب، ۹۸/۳
۲۶۷۱: شگفتہ سید	ابوالحسن علی ندوی اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۶۷۲: محمد حامد خاں	(مولانا سید) ابوالحسن علی ندوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۶	صدیق شبلی	ف اوپن
۲۶۷۳: ظفر امام، سید	ابوالفضل صدیقی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۹۵	ابوالکلام قاسمی	جنید
۲۶۷۴: عظمیٰ فضل	ابوالفضل صدیقی: فن اور معاشرتی حقیقت نگاری کا مطالعہ	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۲۶۷۵: محمد سلطان، شیخ	(بیسویں صدی کے ادبی روایت کے تناظر میں) ابوالفضل [صدیقی]	کراچی ۹۳	اسلم فرخی	ف ک
۲۶۷۶: معین الدین جمیل	کانتھیدی اور تجزیاتی مطالعہ (بیسویں صدی کے علمی اور تہذیبی پس منظر میں ڈاکٹر)	کراچی، زت	حنیف فوق	ف ک
۲۶۷۷: انوار احمد	ابواللیث صدیقی کے احوال و آثار + (مولانا) ابوالکلام آزاد کی ادبی خدمات [الہلال اور البلاغ کے خصوصی حوالے سے] +	کراچی ۲۰۰۱	یونس حسنی	ف کراچی
۲۶۷۸: سلطان احمد	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی صحافت کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	رفقار	
۲۶۷۹: شرافت حسین مرزا	(اردو ادب میں مولانا) ابوالکلام آزاد کا حصہ اور مرتبہ	دہلی	خولجہ احمد فاروقی	
۲۶۸۰: شمس الحق	(مولانا) ابوالکلام آزاد کا تصور علم [ترجمان القرآن کی روشنی میں]	اورنگ آباد، زت	مسرت فردوس	ب، ۲۰۰۲/۷
۲۶۸۱: فریدہ کول	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی نثر نگاری: الہلال و البلاغ کے آئینے میں +	کشمیر ۸۲	اسد اللہ کامل	باز یافت
۲۶۸۲: فریدہ کول	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی نثر نگاری	کشمیر ۸۶	برج پری	باز یافت
۲۶۸۳: محمد علی انور	(مولانا) ابوالکلام آزاد اور ادبی خدمات	متھلا	معیار	
۲۶۸۴: مظفر عباس	ابوالکلام آزاد: شخصیت اور فن	پنجاب ۸۰	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۲۶۸۵: منظور احمد، ملک	(مولانا) ابوالکلام آزاد کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۷	محمود الہی	ف گورکھ پور
۲۶۸۶: نصرت بانو روجی	(مولانا) ابوالکلام کے سیاسی افکار	دکرم	معیار	
۲۶۸۷: ابوسعید	ابو محمد سحر کی علمی و ادبی اور لسانی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	شہب الدین طاہر	رفقار

جامعات میں اُردو تحقیق	۱۳۰	شخصیاتِ ادب
۲۶۸۸: اساتیس	ابو محمد سید حسین سیفی بیدری کی شاعری کا تنقیدی جائزہ +	گلبرگہ ۹۷ قیوم صادق ب، ۲۰۰۶/۳
۲۶۸۹: بشیر قاطعہ کٹھی	(جعفر علی خاں) اثر کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ منظر عباس نقوی فرحت
۲۶۹۰: ریاض الحسن	آثر اور ان کا عہد	لکھنؤ ۶۷ معیار
۲۶۹۱: فتح خان	اثر لکھنوی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۳ محمود الرحمن ف اوپن
۲۶۹۲: محمد علی جوہر	(جعفر علی خاں) اثر لکھنوی: حیات و خدمات	علی گڑھ ۹۲ نور الحسن نقوی جنید
۲۶۹۳: اظہار احمد	اجتبی رضوی کی حیات اور شاعری	مظفر پور معیار
۲۶۹۴: سنجیدہ بی بی	(مولانا) احترام الدین: حیات و خدمات	اجمیر ف اجمیر
۲۶۹۵: اسد علی خاں	(سید) احتشام حسین: شخصیت اور ادبی خدمات	پنجاب ۹۳ سہیل احمد خاں ف پنجاب
۲۶۹۶: اقبال احمد ریاض	(سید) احتشام حسین: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۷۹ معیار
۲۶۹۷: شایرہ انجم نوری	احتشام حسین بحیثیت نقاد	متھلا ب، ۹۸/۳ شاکر خلیق
۲۶۹۸: شمیم بیگم	احتشام حسین: حیات، شخصیت اور عصری تنقیدی میلانات	کراچی ۸۵ عبدالقیوم ف کراچی
۲۶۹۹: فداء المصطفیٰ	احتشام حسین: حیات و شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۲ عبدالقادر خطیب معین
۲۷۰۰: محمد انور الحق	احتشام حسین کی ادبی خدمات	بھگل پور شاداب رضی ہ، ۹۲/۱۲/۸
۲۷۰۱: نسیم اختر	(اردو تنقید کی نشوونما میں سید) احتشام حسین کا حصہ	مگدھ ۸۶ معیار
۲۷۰۲: شہزاد حسین	احسان اکبر: شخصیت و فن +	اوپن، زت عبدالعزیز ساحر ف اوپن
۲۷۰۳: عبدالقادر احقر	احسان حسن خاں اور ان کی شعری خدمات	مظفر پور ۸۱ معیار
۲۷۰۴: محمد الیاس چیمہ	احسان دانش: احوال و آثار	پنجاب، زت اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۲۷۰۵: محمد امین خاور	احسان دانش کی نثری خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳ تیر صدانی ت، ۲۰۰۳/۵
۲۷۰۶: روبینہ شاہین	(محمد) احسن فاروقی بطور نقاد +	پشاور ۹۸ صابر کلروی ف پشاور
۲۷۰۷: سید شبیر	احسن فاروقی کی ناول نگاری کا تنقیدی جائزہ +	پشاور، زت روبینہ شاہین ف پشاور
۲۷۰۸: ملازم حسین اختر	(محمد) احسن فاروقی: حیات اور فن	پنجاب ۸۳ عبید اللہ خاں ف پنجاب
۲۷۰۹: ریاض محمد	احسن مارہروی کی اسلامی اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت محمد امین رفتار
۲۷۱۰: صابر علی خاں	احسن مارہروی: آثار و افکار	کراچی ۸۳ اسلم فرخی ف کراچی

۲۷۱۱: عمر جہاں	احسن مارہروی: حیات و خدمات	راجستھان	ف جے پور
۲۷۱۲: محمد ایوب	احمد اکبر آبادی کی ادبی خدمات +	علی گڑھ	ب، ۹۶/۱۰
۲۷۱۳: نصرت زریں	احمد اللہ دیوانہ: حیات اور شاعری +	بنگلور ۸۰	آمنہ خاتون، ۹۳/۳/۱۵
۲۷۱۴: صاحب خاں	احمد پراچہ: احوال و آثار +	قرطبہ	ریاض مجید، ف قرطبہ
۲۷۱۵: راحلہ خاتون	احمد جمال پاشا کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد امین، رفار
۲۷۱۶: ظفر اللہ	احمد جمال پاشا: عہد اور فن کا ایک معروضی جائزہ	پٹنہ ۸۹	اعجاز علی ارشد، ب، ۹۷/۷
۲۷۱۷: معصوم رضا	احمد جمال پاشا کی انشائیہ نگاری +	جواہر ۸۰	اسلم پرویز، ب، ۹۸/۷
۲۷۱۸: محمد ہارون قادر	احمد حسین خاں کی ادبی خدمات	جی سی یو ۲۰۰۶	نیر صدیقی، ف جی سی یو
۲۷۱۹: بلقیس صابر	احمد داؤد: شخصیت اور فن +	ملتان ۹۸	روبینہ ترین، ف زکریا
۲۷۲۰: اسما نظام	(اردو نثر کے فروغ میں مولانا) احمد رضا بریلوی کا حصہ +	کراچی، زت	ف کراچی
۲۷۲۱: تنظیم الفردوس	(اردو کی نعتیہ شاعری میں مولانا) احمد رضا بریلوی کی انفرادیت و اہمیت	کراچی ۲۰۰۳	فرمان فتح پوری، ف کراچی
۲۷۲۲: رقیہ بیگم	(مولانا) احمد رضا خاں: ادبی خدمات +	سندھ ۸۲	غلام مصطفیٰ خاں، تحقیق ۱۳
۲۷۲۳: ظہیرہ بیگم	(حضرت مولانا) احمد رضا خاں: حیات و شاعری	جبل پور ۹۰	معیار
۲۷۲۴: عاکف سنبھلی	(روہیل کھنڈ کے نثری ارتقا میں مولانا) احمد رضا خاں کا حصہ	روہیل کھنڈ	محمد سیادت نقوی، ب، ۲۰۰۳/۵
۲۷۲۵: ریحانہ بانو	احمد شجاع پاشا: فن اور شخصیت +	اوپن ۲۰۰۳	راشد متین، ف اوپن
۲۷۲۶: جاوید اقبال	احمد ظفر کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	شاہین مفتی، ف اوپن
۲۷۲۷: سراج الدین حسین	(خواجه) احمد عباس: مختصر افسانہ نگار	بہمنی	اکرام شیخ، ک، ۹۳/۱
۲۷۲۸: غلام حسین	(خواجه) احمد عباس: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی، ف گورکھ پور
۲۷۲۹: ندیم احمد کاظمی	(خواجه) احمد عباس کے افسانوں میں ترقی پسندی +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں، ب، ۹۸/۷
۲۷۳۰: تحسین اے خان	احمد علی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین، رفار
۲۷۳۱: محمد کامران	(پروفیسر) احمد علی: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۰	سہیل احمد خاں، ف پنجاب
۲۷۳۲: بی بی عائشہ	احمد فراز کی شاعری میں جمالیاتی عنصر +	پشاور، زت	اظہار اللہ اظہار، ف پشاور
۲۷۳۳: ریاض احمد دانی	احمد فراز کی غزلوں کی جذباتی ساخت +	کشمیر ۲۰۰۶	قدوس جاوید، بازیافت

۲۷۳۳: ارشد شاہین	احمد مشتاق: شخصیت اور فن +	پنجاب، زت	ضیاء الحسن	یادداشت
۲۷۳۵: رئیس فاطمہ آفریدی	(قاضی) احمد میاں اختر جو انگریزی کے علمی و ادبی کارناموں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	کراچی، زت		ف کراچی
۲۷۳۶: افشاں ملک	احمد ندیم قاسمی: بحیثیت شاعر و افسانہ نگار: ایک تجزیاتی مطالعہ	میرٹھ ۲۰۰۳	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۲۷۳۷: صائمہ حبیب	احمد ندیم قاسمی کی شاعری میں عہد کی عکاسی +	پشاور، زت	فقیرا خاں فکری	ف پشاور
۲۷۳۸: طارق احمد شاہ	احمد ندیم قاسمی کی افسانہ نگاری	کشمیر ۹۵	مجید مضمحل	بازیافت
۲۷۳۹: عمارہ اقبال	احمد ندیم قاسمی بطور شاعر	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	ف کراچی
۲۷۴۰: مظاہر اے خاں	احمد ندیم قاسمی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رفقار
۲۷۴۱: معین الدین خاں	احمد ندیم قاسمی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	ابوالکلام قاسمی	رفقار
۲۷۴۲: میمونہ جبین	احمد ندیم قاسمی کا افسانوی اسلوب +	اوپن، زت	آغا سمیل	ف اوپن
۲۷۴۳: آصف حسین [آصف سلیم]	احمد یوسف کے افسانوں کا تجزیاتی مطالعہ	پٹنہ	انیس فاطمہ فاروقی	ب، ر، ۹۹
۲۷۴۴: سراج الدین	اختر اورینوی: بحیثیت کہانی کار	مکہ ۸۵		معیار
۲۷۴۵: طاہر حسین	اختر احمد اورینوی: حیات اور کارنامے	منظفر پور ۷۸		معیار
۲۷۴۶: عامر صدیقی	اختر اورینوی کی تنقید نگاری	منظفر پور		معیار
۲۷۴۷: واصف علی، سید	اختر اورینوی: بحیثیت افسانہ نگار و ناول نگار	پٹنہ ۷۸	مطبع الرحمن	ب، ر، ۹۷
۲۷۴۸: ناز بیگم	اختر امام کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۳	قاضی افضل حسین	رفقار
۲۷۴۹: رفعت النساء بیگم	اختر الایمان: حیات اور شاعری	ون کنیشور		معیار
۲۷۵۰: صغیر احمد	اختر الایمان: شخصیت اور فن	ساگر	فدا المصطفیٰ فدوی	ب، ر، ۲۰۰۳
۲۷۵۱: عامر ضمیر	(جدید اردو نظم کی تشکیل و تعمیر میں) اختر الایمان کا مقام	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۲۷۵۲: محمد بلال سہیل	اختر الایمان کی شاعری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۹	رشید امجد	ف اوپن
۲۷۵۳: محمد نوشاد عالم	اختر الایمان: شخصیت اور ادبی خدمات	دہلی ۹۵	صادق علی	ب، ر، ۲۰۰۶/۱۰/۲۳
۲۷۵۴: ناز بیگم	اختر الایمان کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ		رفقار
۲۷۵۵: نسیم اختر	اختر الایمان: حیات و خدمات	کلکتہ ۹۰	ظفر اویسی	ب، ر، ۹۶
۲۷۵۶: سلیم محی الدین	اختر الزماں ناصر: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ر، ۲۰۰۲

۲۷۵۷: منصور عمر	اختر انصاری: حیات اور ادبی خدمات	راچی	ابو ذر عثمانی	ک، ن، ۹۰/۶
۲۷۵۸: خالد ندیم	اختر حسین رائے پوری: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۵	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۲۷۵۹: مدیحہ بٹول	اختر حسین رائے پوری اور حمیدہ اختر کی آپ بیتیوں کے فنی امتیازات +	ملتان ۲۰۰۶	روبینہ ترین	ف، ذکر یا
۲۷۶۰: یونس حسنی	اختر شیرانی اور جدید اردو ادب	دکرم ۶۵	ابو محمد سحر	فرحت + معیار
۲۷۶۱: قمر جہاں	اختر شیرانی کی رومانی شاعری	راچی ۸۶		معیار
۲۷۶۲: ناظمہ اختر	(استاد) اختر علی آبادی کی ادبی خدمات	دکرم ۶۶	کشور سلطانہ	فرحت + معیار
۲۷۶۳: عبیدہ رضوی	اختر ہوشیار پوری کی ادبی خدمات +	اوپن، زت	نوازش علی	ف، اوپن
۲۷۶۴: راحت زہرا	اخلاق احمد دہلوی کی ادبی خدمات	جی سی یو ۲۰۰۲	محمد احسان الحق	ت، ن، ۲۰۰۲/۵
۲۷۶۵: محمد اکرام الدین	ارشاد کا کوئی: حیات اور کارنامے	پٹنہ	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷
۲۷۶۶: محمد اکرم سعید	ارشاد میر: حیات و فن +	اوپن ۹۲	وحید قریشی	ف، اوپن
۲۷۶۷: رئیس انور رحمن	جسے جے متر ارامان	کلکتہ	ظفر اوگانوی	ب، ۹۶/۸
۲۷۶۸: عبدالسلیم	ارون جوشی کی فکشن نگاری کا جائزہ	اورنگ آباد	حمید خاں	و، ۲۰۰۳/۸/۱۵
۲۷۶۹: شاکر حسین	اسعد بدایونی: شخص و شاعر +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۲۷۷۰: مہر جہاں	اسد علی خاں تمنا: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۷۹	سیدہ جعفر	و، ۷۹/۶/۸
۲۷۷۱: شوکت نعیم قادری	اسد محمد خاں کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر	ف، اوپن
۲۷۷۲: محمد حامد	اسلام بخش سبائی: شخص، شاعر اور شارح	ناگ پور ۶۸		معیار
۲۷۷۳: ترنم صدیقی	(مولوی) اسماعیل میرٹھی: حیات و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	ام ہانی اشرف	رفقار
۲۷۷۴: خلیل الرحمن سیفی	اسماعیل میرٹھی: حیات اور خدمات	دہلی ۷۰	خولجہ احمد فاروقی	رگوپی چند نارنگ
۲۷۷۵: شاداب علیم	اسماعیل میرٹھی کا فکر و فن (نظریہ شاعری کے حوالے سے) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۲۷۷۶: ریاض الحسن صدیقی	اسیر اور ان کا عہد	لکھنؤ ۶۷		و، ۷۹/۶/۱۵
۲۷۷۷: محمود خاور، ایس	(ڈاکٹر) اشتیاق حسین قریشی کی ادبی و لسانی خدمات +	کراچی، زت	ابوالیث صدیقی	ف، کراچی
۲۷۷۸: انیس فاطمہ	اشفاق احمد کی فکشن نگاری	علی گڑھ ۲۰۰۳		رفقار

۲۷۷۹: انجم نورین	اشفاق احمد، بانو قدسیہ اور ممتاز مفتی کے افسانوی ادب میں جہاں مردوزن +	ملتان ۲۰۰۴	عبدالروف شیخ	ف زکریا
۲۷۸۰: شازیہ صدف	اشفاق احمد کی ادبی خدمات: پاکستانی ادب کے تناظر میں [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	پنجاب، زت	فخر الحق نوری	ف پنجاب
۲۷۸۱: نادیہ انجم	اشفاق احمد اور منشیاد کی تخلیقی نثر میں پنجابی زبان اور اسلوب کا اثر: ایک جائزہ +	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید	ف زکریا
۲۷۸۲: عبدالغفار انصاری	اشک امرت سری: حیات، تنقید اور تدوین کلام	متھلا	رکیم انور	ب، ر، ۹۷/۷۷
۲۷۸۳: اقبال احمد خاں	اصغر گوٹ وی: آثار و افکار	سندھ ۷۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۲۷۸۴: سید اللہ	اصغر گوٹ وی: حیات اور شاعری	ناگ پور		معیار
۲۷۸۵: محمد دین	اظہر صدیقی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۲	سعید مرتضیٰ زیدی	ف اوپن
۲۷۸۶: وحید الدین انجم	اظہر افسر اور ان کی ڈراما نگاری	گلبرگ ۹۳	راہی قریشی	ب، ر، ۲۰۰۶/۳
۲۷۸۷: جہاں بانو	(ڈاکٹر سید) اعجاز حسین: حیات، ادبی خدمات	عثمانیہ ۸۰	سیدہ جعفر	ب، ر، ۹۷/۵
۲۷۸۸: علی حیدر رضوی	اعجاز حسین: حیات اور کارنامے	الہ آباد ۷۹	جعفر رضا	ب، ر، ۷۹/۵/۸
۲۷۸۹: محمد حامد کمال	(اردو افسانے کی تشکیلی روایت میں ڈاکٹر) اعظم کریمی کا حصہ	کراچی، زت	حنیف فوق	ف کراچی
۲۷۹۰: نورین روبی	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۲۷۹۱: ریحانہ کوثر	(ڈاکٹر) افتخار احمد صدیقی: حیات و ادبی خدمات	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۲۷۹۲: ثوبیہ سلیمی	افتخار عارف بطور غزل گو +	فیصل، زت	صباح قمر	یادداشت
۲۷۹۳: زینت افشاں	افتخار عارف بحیثیت شاعر +	فیصل، زت	آصف اعوان	یادداشت
۲۷۹۴: مقصود حسین	افسر میرٹھی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۵	بشیر بدر	ب، ر، ۲۰۰۱/۱
۲۷۹۵: شوکت محمود	افضل منہاس: احوال و آثار +	اوپن، زت	رشید امجد	ف اوپن
۲۷۹۶: محمد عبداللہ فاروق	اقبال سہیل کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفقار
۲۷۹۷: محمد منور انجم	اقبال سہیل: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	ف گورکھ پور
۲۷۹۸: محمد نسیم اختر	(مولانا) اقبال سہیل کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفقار
۲۷۹۹: محمد ایاز	اقبال عظیم: احوال و آثار +	اوپن، زت	نظر کامرانی	ف اوپن
۲۸۰۰: محمد ظیل الدین صدیقی	(محمد) اکبر الدین صدیقی: علمی و ادبی خدمات	اورنگ آباد	مسرت فردوس	ب، ر، ۲۰۰۲/۷
۲۸۰۱: عبدالرفیق رہبر	(محمد) اکبر الدین صدیقی: حیات اور کارنامے	گلبرگ ۹۴	طیب انصاری	ب، ر، ۲۰۰۶/۳

۲۸۰۲: فصیح ظفر	اکبرالہ آبادی: ایک سماجی و سیاسی مطالعہ	مگدھ ۷۲	محمد حسین	معین
۲۸۰۳: انوار عالم	اکبر بحیثیت شاعر	پنہ ۸۹		معیار
۲۸۰۴: شاہدہ خانم	اکبرالہ آبادی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۸۳	عتیق احمد صدیقی	جنید
۲۸۰۵: شفقت نسرین	اکبرالہ آبادی کی حکیمانہ شاعری +	اوپن ۹۲	غلام حسین ذوالفقار	ف اوپن
۲۸۰۶: صفری مہدی	اکبرالہ آبادی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	جامعہ ملیہ	گوپی چند نارنگ	۷۹/۹/۱۰
۲۸۰۷: عقیلہ خانم	اکبرالہ آبادی: حیات اور کارنامے	بمبئی ۵۶	فرحت + معیار	
۲۸۰۸: علی رضا حسینی، سید	اکبر بحیثیت طنزیہ مزاحیہ شاعر	لکھنؤ ۵۹		معیار
۲۸۰۹: قمر جہاں	اکبرالہ آبادی: حیات اور شاعری	بنارس ۸۵		معیار
۲۸۱۰: کلیم الدین خاں	اکبرالہ آبادی کی طنزیہ شاعری +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷
۲۸۱۱: محمد انوار عالم	اکبرالہ آبادی بحیثیت شاعر	پنہ ۸۷	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۲۸۱۲: محمد جعفر	اکبر حیدری: حیات اور کارنامے	کشمیر ۹۶	قدوس جاوید	باز یافت
۲۸۱۳: محمد زکریا، خواجہ	اکبرالہ آبادی: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۷۲	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۲۸۱۴: محمد عزیز الرحمن	اکبرالہ آبادی کے سیاسی افکار و ادراک	پنہ ۷۸	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۲۸۱۵: طاہرہ انوار	اکبر حمیدی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	نوازش علی	ف اوپن
۲۸۱۶: طلحہ رضوی برق	اکبر دانا پوری: حیات اور شاعری	پنہ ۷۵		معیار
۲۸۱۷: شاہدہ خانم	(راجستھان کا اولین صاحب دیوان شاعر مرزا) اکبر علی بیگ گل و نگار	اودے پور		ف اودے پور
۲۸۱۸: لیاقت علی	(اردو کے افسانوی ادب میں) اکرام اللہ کا مقام	ملتان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف زکریا
۲۸۱۹: عمران حیدر، سید	اکرام چغتائی بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۶	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۸۲۰: تنسیم آصف	الطاف فاطمہ کی ناول نگاری: فکری و فنی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۴	طاہر تونسوی	ف اوپن
۲۸۲۱: صائمہ اختر	الطاف فاطمہ کی ناول نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۴	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۸۲۲: آمنہ بہار رونا	الطاف قریشی: شخصیت و فن +	اوپن ۹۵	توصیف تبسم	ف اوپن
۲۸۲۳: خورشید عالم	(نواب) الہی بخش خاں معروف: حیات اور خدمات +	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	غالب ۹۸
۲۸۲۴: محمد اشتیاق	الیاس اسلام پوری: حیات اور ادبی خدمات	مگدھ		معیار

۲۸۲۵: محمد عمران	امام الدین رام نگری: حیات و خدمات	متھلا	منظر مہدی	ب، ۳/۹۸
۲۸۲۶: زبیر بن عمر	(حکیم محمد) امام امامی: شخصیت اور کارنامے	بنگور	حیدر کر مڑی	فرحت
۲۸۲۷: خواجہ محمد حامد	(مولوی) امام بخش صہبائی: حیات، شخصیت اور شاعری	ناگ پور ۶۸		معیار
۲۸۲۸: شمس النساء	لہۃ الکریم خورشید نظیر کی ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۳	انور الدین	۹۶/۲/۱۵، ۵
۲۸۲۹: محمد سلیم ملک	امتیاز علی تاج: شخصیت اور فن	کراچی ۸۹	فرمان فتح پوری	یادداشت
۲۸۳۰: صابر حسین	(اردو تحقیق اور مولانا) امتیاز علی عرشی	روہیل کھنڈ	زاہد حسین انجم	۹۳/۹/۱۵، ۵
۲۸۳۱: محمد عبد المجید	(مولانا) امتیاز علی عرشی: بحیثیت ماہر غالبیات	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفقار
۲۸۳۲: عثمان علی	امجد حیدر آبادی: نثری کارنامے	عثمانیہ ۸۱	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۵/۹۷
۲۸۳۳: محمد جمال شریف	امجد حیدر آبادی	علی گڑھ ۵۶		معیار
۲۸۳۴: مسیح اللہ	امجد نجمی: حیات اور کارنامے	راچی ۸۵	سمیع الحق	احمد سجاد
۲۸۳۵: اختر حسین شاہ قادری	امداد امام اثر: حیات اور کارنامے D	منظر پور ۸۳		معیار
۲۸۳۶: مشتاق حسین	امداد امام اثر کا تنقیدی شعور: کاشف الحقائق کے آئینے میں +	کشمیر ۲۰۰۳	قدوس جاوید	بازیافت
۲۸۳۷: فضل امام رضوی	امیر اللہ تسلیم: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۷۴	محمود الہی	ف گورکھ پور
۲۸۳۸: محمد مصطفیٰ، ملک	امیر الدین وجد کی زندگی اور ان کی اردو شاعری	گدھ ۷۷		معیار
۲۸۳۹: ابو محمد ابوالقاسم	(اردو ادب میں) امیر مینائی کا حصہ	آگرہ ۶۴		فرحت + معیار
۲۸۴۰: ابو محمد بحر	(مطالعہ) امیر [مینائی]	آگرہ ۶۳	مسح الزماں	معین
۲۸۴۱: کریم الدین احمد	امیر مینائی اور ان کے تلامذہ	سندھ ۶۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۲۸۴۲: محمد رضا نقوی	امیر مینائی اور محسن کا کوروی کی حمد و نعت کا تقابلی مطالعہ ☆	الہ آباد ۷۷	محمد عقیل رضوی	۷، ۸، ۹، ۹۷
۲۸۴۳: محمد ہارون عثمانی	(مولانا) امین احسن اصلاحی کی ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۲۸۴۴: حسین شاہد	(دکنی ادب کے ارتقا میں) امین الدین اعلیٰ اور ان کے خلفاء کا حصہ	عثمانیہ	حفیظ قتل	۷، ۸، ۹، ۹۷
۲۸۴۵: محمد الیاس	امین حزیں: شخصیت اور شاعری +	اوپن، زت	تیر صدانی	ف اوپن
۲۸۴۶: عبد الحمید فاروقی	امین گجراتی اور ان کی مثنوی یوسف زلیخا	بمبئی ۲۸		معیار

۲۸۴۷: بدیع الدین	انتظار حسین کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب ۹۸/۷
۲۸۴۸: گل محمد بٹ	انتظار حسین کے افسانوں میں داستانی عناصر +	کشمیر ۲۰۰۵	مجید مضر	باز یافت
۲۸۴۹: کرن رباب نقوی	انجم رومانی: فن و شخصیت [۱۹۲۰ء-۲۰۰۱ء] +	اوپن ۲۰۰۵	تحسین فراقی	ف اوپن
۲۸۵۰: فرزانه بانو	انجم فوقی بدایونی: فکر و فن کے آئینے میں	ناگ پور	۹۳/۸/۸	ز ۹۳/۸/۸
۲۸۵۱: انیس الرحمن	(بہار میں مزاح نگاری اور) انجم مانپوری	مکہ ۷۵	معیار	
۲۸۵۲: شیا لال کاکڑا	[عابد پیشاوری]			
۲۸۵۳: تبسم	انشاء اللہ خاں انشاد بھوی: حیات، شخصیت اور ہندی نثر میں ان کا حصہ	جموں ۷۵	گیان چند	۷۹/۶/۲۲
۲۸۵۴: فضل عباس (شوب کاشی)	انوار انجم: احوال و آثار +	اوپن ۹۲	انوار احمد	ف اوپن
۲۸۵۵: شایستہ حمید خاں	(ڈاکٹر) انور سدید بطور نقاد +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صدانی	ف جی سی یو
۲۸۵۶: عبدالغنی، خوبہ	(علامہ محمد) انور شاہ کشمیری، ان کے متوسلین اور علامہ کی خدمات	سندھ ۹۱	انجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۲۸۵۷: عارفہ خاتون	انور عظیم آبادی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفتار
۲۸۵۸: اکبر حیدری	(میر) انیس کی رزمیہ شاعری	لکھنؤ ۶۹	۷۹/۶/۱۵	ز ۷۹/۶/۱۵
۲۸۵۹: پروین کاشمی	(میر) انیس کے مرثیے میں نسائی کرداروں کا تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۲۸۶۰: زاہد ہمایوں	(مراثی) انیس میں جمالیاتی عناصر کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۶	محسنہ نقوی	ف اوپن
۲۸۶۱: زہرہ افضل	(مراثی) انیس میں شاعرانہ فنکاری	پٹنہ ۸۱	ممتاز احمد	معیار
۲۸۶۲: ظفر عباسی	انیس کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاکر	ف قرطبہ
۲۸۶۳: فاروق احمد راتھر	(مراثی) انیس کا تہذیبی مطالعہ: ہندوستانی مشترکہ تہذیب کے حوالے سے	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۸۶۴: فدا حسین، سید	(فردوسی اور) انیس: تقابلی مطالعہ	لکھنؤ ۶۳	۷۹/۶/۱۰	ز ۷۹/۶/۱۰
۲۸۶۵: فضل امام رضوی	(میر) انیس کی مرثیہ نگاری D	گورکھ پور	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵
۲۸۶۶: فضل امام	انیس: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۸۳	معیار	
۲۸۶۷: تقیام حسین جعفری	(شاگردان) انیس D	کراچی ۸۳	ف کراچی	
۲۸۶۸: نذر عابد	(میر) انیس کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت	ارشاد شا کر اعوان	یادداشت

۲۸۹۲: ذاکرہ غوث	(خواتین خانوادہ قاضی) بدرالدولہ کی علمی و ادبی خدمات	مدراس	سجاد حسین	ک، ن، ۱۰/۹۳
۲۸۹۳: سجاد حسین، سید	(قاضی) بدرالدولہ: حیات اور کارنامے +	مدراس	نجم الہدیٰ	فرحت
۲۸۹۴: کبیر الدین خاں وارثی	بدرالدین اوگھٹ شاہ وارثی	مگدھ ۸۳		معیار
۲۸۹۵: عبدالرزاق کالہوں	(غلام جیلانی) برق: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۲۸۹۶: ستار خاں خٹک	برق کوہاٹی: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	اعجاز راہی	ف اوپن
۲۸۹۷: انجم بارہ بٹکوی	(ڈاکٹر) بشیر بدر کی شخصیت اور فن	برکت اللہ	محمد نعمان خاں	
۲۰۰۳/۶/۸، ۵				
۲۸۹۸: نازیہ ملک	(ڈاکٹر) بشیر سیفی: شخصیت و شاعری +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۲۸۹۹: خلیل اللہ قاسمی	بشیر کرنولی: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ		معیار
۲۹۰۰: رضیہ پروین	بشیر نواز: فن و شخصیت	اورنگ آباد	رعنا حیدری	ب، ۷/۲۰۰۳
۲۹۰۱: ناصرہ بصری	(فن تاریخ گوئی اور) بھر ٹوکی	راجستھان		ف جے پور
۲۹۰۲: حسن امام	(حضرت احمد لنگا دریا) بلنچی کی حیات، شاعری اور ملفوظات کا تنقیدی جائزہ	پٹنہ ۷۵	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۷/۹۷
۲۹۰۳: شاکر احمد بھٹی	(احوال و آثار حضرت حسین نوشہ) بلنچی: تدوین دیوان فارسی مع نقد و تبصرہ	پٹنہ ۷۲	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۸/۹۷
۲۹۰۴: مظفر بلنچی	(فصح الدین) بلنچی: حیات اور کارنامے	راچی ۲۰۰۳	احمد سجاد	احمد سجاد
۲۹۰۵: رچھپال سنگھ	بلونت سنگھ کی افسانہ نگاری +	کشمیر ۹۲	قدوس جاوید	باز یافت
۲۹۰۶: فہیم احمد خاں	بلونت سنگھ بحیثیت افسانہ نگار +	پٹنہ ۸۹	اسلم آزاد	ب، ۷/۹۷
۲۹۰۷: محمد قمر الہدیٰ	بلونت سنگھ کے افسانے کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۳/۹۸
۲۹۰۸: وہاب عندلیب	(خانوادہ سلسلہ) بندہ نواز کے صوفیہ کی اردو خدمات	میسور		معیار
۲۹۰۹: احمد رضوی، سید	بہادر شاہ ظفر کی حیات اور تصانیف ☆	الہ آباد ۶۷	محمد عقیل رضوی	۵، ۸/۹۷
۲۹۱۰: ثاقب اسد خاں	بہادر شاہ ظفر کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ		رفقار
۲۹۱۱: محمد اسلم پرویز	بہادر شاہ ظفر: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۵	خولجہ احمد فاروقی	۵، ۱۵/۹۷
۲۹: محمد اسلم	بہادر شاہ ظفر اور ان کی شاعری	دہلی ۶۶		معیار
۲۹۱۳: نعیم الحق	بہادر شاہ ظفر اور ان کی شاعری کا تہذیبی پس منظر +	کراچی، زت	ابوالیث صدیقی	ف کراچی

۲۹۱۳: ظفر اللہ پالوی	بہاء الدین کلیم: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۹	معیار
۲۹۱۵: محمد اصغر، سید	بہزاد لکھنوی کی شاعری کا فکری و فنی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال ف کراچی
۲۹۱۶: اسعد احمد بدایونی	بے خود موہانی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۸۹	نور الحسن نقوی جنید
۲۹۱۷: امانت بخش	(مرزا عبدالقادر) بیدل	پونا	معیار
۲۹۱۸: رضوانہ	بیدی کے افسانوں میں نسوانی کردار +	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۵
۲۹۱۹: زیب النساء	(راجندر سنگھ) بیدی کے نسوانی کردار	علی گڑھ، زت	نیلیم فرزانہ رفقا
۲۹۲۰: شمس الحق عثمانی	بیدی اور اس کا فن	جامعہ ملیہ ۷۹	گوپی چند نارنگ یادداشت
۲۹۲۱: شہناز نبی	بیدی: حیات اور فن	کلکتہ	ظفر اودکانوی ب، ۹۶/۸
۲۹۲۲: عبدالوحید خاں	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں سماجی تصور +	مدراں	نجم الہدیٰ فرحت
۲۹۲۳: علی خاں، سید	بیدی کی کہانیوں میں سماجی اور نفسیاتی پہلو	متھلا	محمد انیس ب، ۹۸/۳
۲۹۲۴: غلام رسول پرے	بیدی کے نسوانی کردار +	کشمیر ۹۵	مجید مضر ب، ۹۸/۵
۲۹۲۵: مجید احمد آزاد	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں سماجی مسائل کی پیش کش	متھلا	ریس انور ب، ۹۸/۳
۲۹۲۶: محمد احسن	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں پنجاب کی زندگی +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز ب، ۹۸/۷
۲۹۲۷: محمد عمران خاں	(راجندر سنگھ) بیدی: حیات و خدمات	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی ف گورکھ پور
۲۹۲۸: محمد معین الدین	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوں میں عورت کا تصور	متھلا ۸۸	محمد کمال الدین ب، ۹۸/۳
۲۹۲۹: ثار مصطفیٰ	(راجندر سنگھ) بیدی اور ان کی ادبی خدمات	پٹنہ ۶۷	اختر اورینوی ۶۸/۸/۸
۲۹۳۰: محمد رمضان	(راجندر سنگھ) بیدی کے افسانوی ادب کی انتقادی قسمن، ایک تحقیقی تنقیدی رپورٹ +	لمٹان ۲۰۰۶	قاضی عابد ف زکریا
۲۹۳۱: شریف حمیدی، ایس ایم	(حضرت) ظلیل بیگوسرائے کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	متھلا	ظفر حبیب ب، ۹۸/۳
۲۹۳۲: سلٹی پروین	بنی نرائن جہاں کے ادبی کارنامے	کلکتہ ۷۹	معیار
۲۹۳۳: اختر خدیجہ	پروین شاکر کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	سراج الدین اجملی رفقا
۲۹۳۴: خان محمد بھٹی	پروین شاکر کی شاعری میں عورت +	اوپن، زت	شفیق احمد ف اوپن
۲۹۳۵: نشاط بانو	(اردو شاعری کی ترقی میں) پروین شادی کا حصہ	راچی ۸۹	معیار
۲۹۳۶: احمد حسین انصاری	پریم چند اور ان کا اسلوب +	جواہر ۸۱	نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷

۲۹۳۷: احمد حسین	پریم چند کی زندگی اور ناولوں میں گاندھیائی اثرات D	الہ آباد	معیار
۲۹۳۸: اختر کمال بانو	پریم چند کے افسانوں میں عورت	منظر پور ۸۸	معیار
۲۹۳۹: انصار حسین کاظمی	پریم چند کے ناولوں کا سیاسی، سماجی اور معاشی پس منظر	پٹنہ ۹۲	اسلم آزاد ب، ۹۷/۷۷
۲۹۴۰: انور حسین خاں	پریم چند کے ناولوں کا سماجیاتی مطالعہ	گورکھ پور ۸۹	ف گورکھ پور
۲۹۴۱: تسلیم بانڈے	پریم چند کی کہانیوں میں سیاسی عناصر +	کشمیر ۸۳	برج پری
۲۹۴۲: جگت نرائن ہیکروال	پریم چند: حیات اور تخلیقات	لکھنؤ ۳۵	معیار
۲۹۴۳: ذاکر حسین	پریم چند کے افسانوں میں حقیقت نگاری (ایک تجزیاتی مطالعہ) +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۲۹۴۴: سعید الظفر عباسی	پریم چند کے ناولوں اور کہانیوں پر گاندھیائی اثرات	الہ آباد ۷۸	جعفر رضا
۲۹۴۵: سیدہ اسرا	پریم چند کے افسانوں میں علامت نگاری +	حیدر آباد ۹۲	رحمت علی خان ۹۶/۲/۱۰، ۵
۲۹۴۶: سیما فاروقی	پریم چند کے ناولوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۳	ف گورکھ پور
۲۹۴۷: کلکیل الرحمن	پریم چند کی افسانہ نگاری D	پٹنہ	معیار
۲۹۴۸: شمیم بھٹ	پریم چند کے ناولوں میں عورتوں کا کردار	لکھنؤ ۶۳	۷۹/۶/۱۰، ۵
۲۹۴۹: عبدالستار	پریم چند کے نمائندہ کردار [ناول کی روشنی میں]	پٹنہ ۸۷	اسلم آزاد ب، ۹۷/۷۷
۲۹۵۰: عبداللہ	پریم چند اور شرت چند: ایک تقابلی جائزہ	راچی ۸۳	وہاب اشرفی احمد سجاد
۲۹۵۱: عبدالمنان خاں	پریم چند کی کہانیوں میں متوسط طبقے کی تہذیبی زندگی کا مطالعہ +	جواہر ۸۸	نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷۷
۲۹۵۲: عبدالوحید	پریم چند کے افسانوں کا سماجیاتی مطالعہ	گورکھ پور ۸۶	ف گورکھ پور
۲۹۵۳: عبید اللہ خاں	پریم چند کا عہد اور فن	پنجاب ۶۲	فقار عظیم ف پنجاب
۲۹۵۴: عظمت اللہ خاں	پریم چند کے ناولوں اور افسانوں میں ہر یکوں کے مسائل +	حیدر آباد ۹۰	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۰، ۵
۲۹۵۵: محمد اعظم ابراہیم بگلی	پریم چند اور ان کے اردو افسانے: ایک نفسیاتی مطالعہ	شیواجی ۷۵	معیار
۲۹۵۶: محمد حسن غافل	پریم چند کے اسلوب کے ارتقا کا ساختیاتی مطالعہ: بازار حسن،		
	گوشہ عافیت اور گنودان کی روشنی میں	جواہر ۸۶	معیار
۲۹۵۷: محمد زکریا	پریم چند کے ناولوں پر تحریک آزادی کے اثرات (میدانِ عمل کے		
	خصوصی حوالے سے) +	جواہر ۸۷	نصیر احمد خاں ب، ۹۸/۷۷

۲۹۵۸: مصاحب علی (ترکیں)	پریم چند کا تنقیدی مطالعہ بحیثیت ناول نگار	علی گڑھ ۵۹	رشید احمد صدیقی	جنید
۲۹۵۹: منہاج الدین	پریم چند کی غیر افسانوی تحریروں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	صغیر بیگ	رفقار
۲۹۶۰: نسرین اقبال	پریم چند کے نسوانی کردار	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۲/۷
۲۹۶۱: نیسہ پامرتی	پریم چند کا سیاسی شعور اور ان کی کہانیاں +	کشمیر	برج پریمی	ب، ۹۸/۵
۲۹۶۲: واحد قریشی	پریم چند کے افسانوں میں حقیقت کا عمل	راچی	دہاب اشرفی	ک، ن، ۲۰۰۳/۶
۲۹۶۳: ہمایوں رشید	پریم چند کے ناولوں میں زندہ جاوید کردار	مگدھ ۸۶		معیار
۲۹۶۳: یاسمین خان	پریم چند کے ناولوں میں اخلاقی اقدار +	عثمانیہ ۸۲	یوسف سرمست	ب، ۹۷/۵
۲۹۶۵: منصور احمد میر	پریم چند کا تھوڑا اور جدید مختصر افسانہ +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۹۶۶: سلطان انجم	پریم وار برٹنی: شخصیت اور فن	چندی گڑھ	ہارون ایوب	۹۳/۸/۲۲، ۵
۲۹۶۷: صابرہ شاہین	پطرس کے تنقیدی، علمی مضامین کا جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر	ت، ن، ۲۰۰۳
۲۹۶۸: میمونہ بیگم	پطرس بخاری: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست	ب، ۹۷/۵
۲۹۶۹: شاہانہ خانم	تابش دہلوی: احوال و آثار	کراچی، زت	صدیقہ ارمان	ف کراچی
۲۹۷۰: ریاض قدیر	تاشیر [ڈاکٹر ایم ڈی]: شخصیت اور ادبی کارنامے	پنجاب ۲۰۰۲	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۲۹۷۱: غلام مصطفیٰ	تبسم کاشمیری بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۲۹۷۲: صفیہ ودود	تخلص بھوپالی: حیات اور ادبی خدمات	بھوپال	عبدالقوی دسنوی	فرحت
۲۹۷۳: طارق جاوید	تصدق حسین خالد: احوال و آثار	اوپن ۲۰۰۵	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۲۹۷۳: زینت اللہ، شیخ	تلوک چند محروم: شخصیت اور شاعری	پٹنالا	گل دنت سنگھ	ب، ۹۶/۱۰
۲۹۷۵: نذیر احمد بٹ	تہا انصاری: حیات اور کارنامے +	کشمیر ۸۵	محمد زمان آزرده	باز یافت
۲۹۷۶: عرشہ جبین	تہنیت النساء زور اور ان کی نعتیہ شاعری +	حیدر آباد		ک، ن، ۲۰۰۳/۱
۲۹۷۷: حنا صبا	ٹالستانی اور اردو ادب +	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۲۹۷۸: شریف ملک	ٹھاکر پونچھی: حیات اور کارنامے	جموں		معیار
۲۹۷۹: نظیر الحسنین خیال لکھنوی	ٹاقب لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	شجاعت علی سندیلوی	معین
۲۹۸۰: تنویر احمد	ثروت میرٹھی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ

۲۹۸۱: مبشر رضا نقوی	جابر علی سید: شخصیت اور فن +	اوپن، زت	عبدالرحمن عابد	ف اوپن
۲۹۸۲: محمد عمر فاروق	جانبا زمرزا: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۵	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۲۹۸۳: شبانیم	جاں نثار اختر: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	عتیق احمد رضوی	رفار
۲۹۸۳: کشور سلطان	جاں نثار اختر: شخصیت اور فن	برکت اللہ ۷	تمثیل	
۲۹۸۵: مشتاق احمد	جذبی کا فکرو فن، گدازِ شب کی روشنی میں +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷۷
۲۹۸۶: عارف حسین	(معین احسن) جذبی: حیات اور کارنامے	بھاگل پور ۸۷	معیار	
۲۹۸۷: مجیب الرحمن قریشی	جرات: حیات اور شاعری	دہلی ۶۷	ظہیر احمد صدیقی	ز، ۷۹/۱۵
۲۹۸۸: محمد یونس	جرات: بحیثیت مثنوی نگار +	پٹنہ	فرحت	
۲۹۸۹: محمد یونس	(مثنویات) جرات	پٹنہ	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷۷
۲۹۹۰: کاظم حسین	(محمد) جعفر خان راغب اور ان کا اردو کلام	پٹنہ ۷۳	ب، ۹۷/۷۷	
۲۹۹۱: حبیب اختر قریشی	جعفر علی حسرت: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۷۷	معیار	
۲۹۹۲: علوی، ایس اے	جعفر علی حسرت: حیات اور تصانیف	کراچی ۷۵	ابواللیث صدیقی	ز، ۷۹/۱۵
۲۹۹۳: نواب حسن خاں نظامی	جگر بیلوی: حیات، شخصیت اور شاعری	روہیل کھنڈ	زاہد حسن وسیم	ز، ۹۳/۱۵
۲۹۹۳: احمر رفائی	جگر مراد آبادی: آثار و افکار	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۲۹۹۵: محمد اسلام	جگر مراد آبادی: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۶۵	نور الحسن ہاشمی	ز، ۷۹/۱۵
۲۹۹۶: مہتاب احمد انصاری	جگر مراد آبادی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۲۹۹۷: رضوان اللہ	(پروفیسر) جگن ناتھ آزاد: حیات اور خدمات	مظفر پور ۸۵	معیار	
۲۹۹۸: محمد قیس	جگن ناتھ آزاد کی شاعری کا تنقیدی جائزہ D	مٹھلا	محمد طیب صدیقی	ب، ۹۸/۳۳
۲۹۹۹: منظور عالم	جگن ناتھ آزاد، فکرو فن	حیدر آباد	سیدہ جعفر	ب، ۹۶/۸۸
۳۰۰۰: شاہ انجم	جلیل قدوائی کی تنقیدی خدمات: ایک تحقیقی مطالعہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	تحقیق ۱۴
۳۰۰۱: محمد اسلم سروبی	جلیل قدوائی: تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۲۰۰۳	فخر الحق نوری	یادداشت
۳۰۰۲: عبدالحق انصاری	جلیل مانک پوری: حیات اور فن	بہمنی ۷۷	نظام الدین گوریکر	معیار
۳۰۰۳: محمد ارمغان	جلیل مانک پوری: احوال و آثار	اوپن ۹۶	گوہر نوشاہی	ف اوپن

۳۰۰۴: محمد ذکی احمد کوروی	جلیل مانک پوری: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۷۸	۷۹/۶/۱۵، ۵
۳۰۰۵: مختار احمد قریشی	جلیل ہاشمی: شخصیت اور فن +	اوپن، زت	عبدالستار جوہر پراچہ ف اوپن
۳۰۰۶: شہاب صفدر	جمال احسانی: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۳	قرۃ العین طاہرہ ف اوپن
۳۰۰۷: فہیدہ عتیق	جیل الدین عالی کی شخصیت اور فکر و فن کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال ریونس حسنی ف کراچی
۳۰۰۸: رضوانہ نسیم	(ڈاکٹر) جیل جالبی: شخصیت و فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۳۰۰۹: محمد انیس الرحمن	(اردو تنقید کے ارتقا میں ڈاکٹر) جیل جالبی کی خدمات	بھاگل پور	مناظر عاشق ہرگانی
۳۰۱۰: محمد عیسیٰ انصاری	(اردو تنقید میں) جیل جالبی کی خدمات	متھلا	منظر مہدی ب، ۳/۸/۲۰۰۳
۳۰۱۱: اسرائیل رضا، ایم	جیلہ خاتون: حیات اور شاعری D	پٹنہ، زت	فرحت
۳۰۱۲: سلیم اشرف	جیل مظہری کا فن	منظر پور ۷۹	معیار
۳۰۱۳: صدر عالم	جیل مظہری کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قمر الہدیٰ فریدی رفار
۳۰۱۴: فضیل احمد	جیل مظہری: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۳	معیار
۳۰۱۵: قمر سلطانہ	جیل مظہری: حیات اور ادبی خدمات +	حیدر آباد ۸۲	سیدہ جعفر ۹۶/۲/۱۵، ۵
۳۰۱۶: محمد دین انصاری	جیل مظہری بحیثیت نثر نگار	منظر پور	ب، ۷/۷/۲۰۰۰
۳۰۱۷: محمد مظہر عالم	(علامہ) جیل مظہری، کلکتہ اسکول اور اردو صحافت	متھلا ۹۶	محمد نعمت اللہ ب، ۳/۸/۹۸
۳۰۱۸: محمد نعمت اللہ	جیل مظہری کی نثری خدمات	متھلا ۹۰	رئیس انور ب، ۳/۸/۹۸
۳۰۱۹: نفیس فاطمہ	جیل مظہری بحیثیت مرثیہ نگار	پٹنہ ۸۳	یوسف خورشیدی ب، ۷/۷/۹۷
۳۰۲۰: رفعت شاکر	جیل ملک کی شاعری +	اوپن، زت	رفیق بیک ف اوپن
۳۰۲۱: شمع افروز	جیلہ ہاشمی کی فکشن نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	نیلیم فرزانه رفار
۳۰۲۲: محمد اسلم	جیلہ ہاشمی کا افسانوی ادب +	اوپن ۹۶	سعید مرتضیٰ زیدی ف اوپن
۳۰۲۳: مشتاق احمد	جیلہ ہاشمی: شخصیت اور فن	بہاول پور ۲۰۰۱	محمد سلیم ملک اخبار اردو ۲۰۰۲/۱۰
۳۰۲۴: رحمت اللہ خان	جوش ملیحانی: شخصیت اور فن	پٹنہ ۸۷	ذاکر حسین نقوی ب، ۱۰/۹/۹۶
۳۰۲۵: اسماعیل خاں، ملک	(اردو شاعری کو) جوش کا عطیہ	علی گڑھ	قاضی عبدالستار جنید

۳۰۲۶: بشیر النساء بیگم	جوش ملیح آبادی: بحیثیت غزل گو شاعر +	حیدر آباد ۸۳	گیان چند	۹۶/۲/۱۵
۳۰۲۷: ثریا خانم	جوش ملیح آبادی: شخصیت اور فن	راجستھان		ف جے پور
۳۰۲۸: سکھ چین سنگھ	جوش ملیح آبادی کے اسالیب نثر کا تنقیدی مطالعہ	جموں ۸۸		معیار
۳۰۲۹: ضیا امام، سید	جوش [ملیح آبادی] کی مرثیہ نگاری +	جواہر	شارب ردولوی	ب، ۹۸/۳
۳۰۳۰: عصمت ملیح آبادی	(رومانی شاعری میں) جوش کی خدمات	لکھنؤ ۸۲	عبدالاحد خاں ظلیل	معین
۳۰۳۱: غنفر زیدی	جوش کی شاعری کا فنی و فکری ارتقا	دہلی	عتیق اللہ	عبدالحق
۳۰۳۲: قمر عباس، سید	جوش ملیح آبادی کی شاعری کا اسلوبیاتی مطالعہ +	کراچی، زت	عبدالسلام	ف کراچی
۳۰۳۳: محمد اسرائیل حسن	جوش ملیح آبادی کی نثر نگاری	مظفر پور ۸۶		معیار
۳۰۳۴: مناظر اسد	جوش بحیثیت شاعر فطرت +	جواہر ۹۴	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۳۰۳۵: منصور احمد قریشی	جوش کی نظم نگاری اور اردو شاعری پر اس کے اثرات [تحقیقی و تنقیدی جائزہ]	ملتان ۲۰۰۶	فرمان فتح پوری رفعت الحق	ف ذکریا
۳۰۳: نسرین رئیس خان	جوش ملیح آبادی کی امیجری کا تنقیدی مطالعہ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی	عبدالحق
۳۰۳۷: یحییٰ احمد	جوش کا لسانی مطالعہ	پشاور ۲۰۰۳	خاطر غزنوی	ت پشاور
۳۰۳۸: حمید سہروردی	جوگندر پال: شخصیت اور افسانوی فن	اورنگ آباد، زت	عصمت جاوید	ب، ۲۰۰۲/۷
۳۰۳۹: نعیم اختر، ایس ایم	جوگندر پال بحیثیت افسانہ نگار	متھلا ۹۵	مظفر مہدی	ب، ۹۸/۳
۳۰۴۰: الماس	جون ایلیا: شخصیت اور فن کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۴	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۰۴۱: فلک شیر	جون ایلیا کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۵	تیر صدانی	ف جی سی یو
۳۰۴۲: زرینہ ناہید	جیلانی بانو: شخصیت اور کارنامے	گلبرگ ۹۵	طیب انصاری	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۰۴۳: عذرا پروین	جیلانی بانو کی افسانہ نگاری	راچی ۸۷		معیار
۳۰۴۴: ممتاز سلطانہ	جیلانی بانو +	حیدر آباد ۸۳	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۵
۳۰۴۵: بشیر احمد [منصور]	جیلانی بی اے: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۱	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۳۰۴۶: ماجد مشتاق	جیلانی کا مران بطور شاعر +	جی سی یو ۲۰۰۳	تیر صدانی	ت، ۲۰۰۳/۵
۳۰۴۷: طیب منیر	چراغ حسن حسرت: احوال و آثار	ملتان ۲۰۰۱	عبدالرؤف شیخ	ف ذکریا

۷۹/۱۵/۶، ۵	لکھنؤ ۸۸	چکبست: حیات اور کارنامے	۳۰۴۸: افضل احمد
معیار	کشمیر ۶۷	چکبست: عہد، حیات اور کارنامے	۳۰۴۹: کاشی ناتھ، پنڈت
ف اوپن	ادپن ۲۰۰۱	حاجی لعل (نظم و نثر) کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	۳۰۵۰: شاہین اختر
احمد سجاد	راچی ۹۸	(مولانا) حاذق بہرامی: حیات اور خدمات D	۳۰۵۱: مظفر حسن عالی
ف اوپن	ادپن، زت	حافظ عبدالرشید: احوال و آثار +	۳۰۵۲: محمد صادق چغتائی
ف اوپن	ادپن، زت	حافظ لدھیانوی کی نثر اور شاعری	۳۰۵۳: شبیر احمد قادری
۷۷/۱۰/۸، ۵	راچی ۹۷	(اردو نثر نگاری میں) حالی کے کارنامے	۳۰۵۴: آفتاب احمد آفاقی
ف جے پور	راجستھان	حالی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	۳۰۵۵: اختر پروین
ف جی سی یو	جی سی یو، زت	(اردو تنقید میں) حالی شناسی	۳۰۵۶: بدر منیر الدین
معیار	ناگ پور ۶۰	(اردو کے اصلاحی ادب میں) حالی کا حصہ	۳۰۵۷: رضیہ بیگم
ف اودے پور	اودے پور	(خواجہ الطاف حسین) حالی کا اسلوب نثر	۳۰۵۸: ریاست حسین فاروقی
معیار	ون کٹیشور	حالی کی پیامی شاعری اور عصری آگمی	۳۰۵۹: شاہ سکندر
معیار	لکھنؤ ۶۰	حالی بحیثیت شاعر D	۳۰۶۰: شجاعت علی سندیلوی
جنید	علی گڑھ ۹۶	حالی اور شبلی کے تنقیدی نظریات کا تقابلی مطالعہ	۳۰۶۱: شہباز اختر
فرحت	مدراں	(اردو کے اسلام پسند شعرا) حالی، اکبر اور اقبال کا فکری جائزہ +	۳۰۶۲: عبدالحق، اے
۷۹/۵	کراچی ۶۲	حالی کی اردو نثر نگاری	۳۰۶۳: عبدالقیوم
		(مولانا) حالی اور مصلیٰ سرن گیتا: تقابلی مطالعہ [مستندس حالی	۳۰۶۴: غلام رسول، سید
فرحت	اتامائی ۸۶	اور بھرت بھارتی کے خصوصی حوالے کے ساتھ]	
	ناگ پور	حالی کا ذہنی ارتقا D	۳۰۶۵: غلام مصطفیٰ خاں
۲۰۰۵/۱۲/۱۵، ۵	ماسکو	حالی [مقالہ روسی زبان میں ہے]	۳۰۶۵: لد میلا و اسی لیوا
رفقار	علی گڑھ، زت	حالی کی علمی و ادبی خدمات	۳۰۶۷: محمد آفتاب عالم
ف گورکھ پور	گورکھ پور ۸۲	حالی کی نثر	۳۰۶۸: مسعود اختر
۷۹/۵/۸، ۵	الہ آباد ۷۲	حالی، بحیثیت سوانح نگار ☆	۳۰۶۹: مسیح، آر آر

۳۰۷۰: معین احسن جذبی	حالی کی شاعری میں سیاسی شعور	علی گڑھ ۵۶	رشید احمد صدیقی	جنید
۳۰۷۱: مقبول احمد	حالی بحیثیت نثر نگار اور تنقید نگار	الہ آباد		جنید
۳۰۷۲: نصرت بانواندرا بی	حالی اور اکبر کی شاعری کا تقابلی مطالعہ +	کشمیر	آل احمد سرور	ف خاور
۳۰۷۳: مقصود حسین	حامد اللہ انسر میرٹھی	میرٹھ ۸۲		معیار
۳۰۷۴: ضیا فاطمہ	حامد حسن قادری کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رفقار
۳۰۷۵: نور محمد سرور	حامد حسن قادری: سوانح اور ادبی خدمات	سندھ ۷۸	نخی احمد ہاشمی	تحقیق ۱۳
۳۰۷۶: شایستہ حمید	(مولانا) حامد علی خاں: شخصیت اور فن	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۳۰۷۷: رابعہ امت البشیر	حامد کا شمیری کی تنقید نگاری +	کشمیر ۹۸	بشیر احمد نحوی	بازیافت
۳۰۷۸: ریاض احمد، حافظ	(مولانا) حبیب الرحمن خاں شروانی: احوال و آثار +	سندھ ۸۲	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۳۰۷۹: دل شادا جمل	حبیب جالب: ادبی خدمات +	اوپن ۹۵	سعادت سعید	ف اوپن
۳۰۸۰: شفقت مطلوب	حبیب جون پوری: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۶	شمینہ محبوب	ف اوپن
۳۰۸۱: ثمرین سعید	حجاب امتیاز علی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵	قاضی افضل حسین	رفقار
۳۰۸۲: عبدالغفور شاہ قاسم	حجاب امتیاز علی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۴	گوہر نوشاہی	ف اوپن
۳۰۸۳: مجیب احمد خان	حجاب امتیاز علی: حیات اور ادبی خدمات +	دہلی	شریف احمد	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۷
۳۰۸۴: علی انور کاندھرو	(اردو کی ترقی میں پیرسید) حسام الدین راشدی کا حصہ: ایک تحقیقی جائزہ +	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج	ف سندھ
۳۰۸۵: اسامہ سعیدی	حسرت عظیم آبادی، زندگی اور شاعری	علی گڑھ ۶۸		فرحت
۳۰۸۶: افرقریشی	حسرت موہانی، نظم و نثر	علی گڑھ ۸۱	معین احسن جذبی	جنید
۳۰۸۷: درخشاں قیوم	حسرت موہانی اور ان کے معاصرین کی غزل گوئی	علی گڑھ، زت	صغیر بیگ	رفقار
۳۰۸۸: ریحان غنی	حسرت موہانی اور اردو نئے معلی	پٹنہ		معیار
۳۰۸۹: شریف الدین	(مولانا) حسرت موہانی بحیثیت صحافی +	جواہر	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۳۰۹۰: نفیس احمد صدیقی	حسرت موہانی کی تحریروں میں آزادی اور قومی یک جہتی کی عکاسی	دہلی	شارب ردولوی	۲۰۰۶/۱۰/۲۲، ۷
۳۰۹۱: نور العین (احمر لاری)	حسرت موہانی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۹	محمود الہی	ف گورکھ پور

جامعات میں اُردو تحقیق	۱۳۸	شخصیاتِ ادب
۳۰۹۲: عبدالمعبد	حسن امام درد: حیات اور ادبی خدمات	متھلا منصور عمر ب، ۹۸/۱
۳۰۹۳: شاہدہ سعید	(پاکستان میں ترقی پسند تحریک اور) حسن حمیدی: کلام و حیات +	خیر پور ۲۰۰۳ سردار احمد ف خیر پور
۳۰۹۴: محمد بدیع الزمان	(سید) حسن خالص	پٹنہ ۷۹ محمد صدیق ب، ۹۷/۷
۳۰۹۵: فاروق احمد	حسن رضوی: شخصیت اور فن +	جی سی یو ۲۰۰۳ نیر صمدانی ف جی سی یو
۳۰۹۶: انعم طاہرہ	حسن عسکری بطور تنقید نگار +	جی سی یو ۲۰۰۳ محمد خان اشرف ت، ۲۰۰۳/۵
۳۰۹۷: انعم طاہرہ	(محمد) حسن عسکری اور جدید ادبی شعور	جی سی یو، زت محمد خان اشرف ف جی سی یو
۳۰۹۸: عزیز ابن الحسن	محمد حسن عسکری کے تنقیدی تصورات اور جدید تنقیدی رویے	پنجاب، زت تحسین فراقی یادداشت
۳۰۹۹: ناصر حیات	(محمد) حسن عسکری اور تہذیبی مباحث +	اوپن، زت ثار احمد قریشی ف اوپن
۳۱۰۰: غلام مصطفیٰ خاں	حسن غزنوی بطور شاعر	ناگ پور ۴۷ یادداشت
۳۱۰۱: انیس الرحمن	(خواجه) حسن نظامی: حیات و تصانیف	روہیل کھنڈ معیار
۳۱۰۲: محیط خاں	(خواجه) حسن نظامی: حیات و خدمات	ناگ پور ۹۰ معیار
۳۱۰۳: امام مرتضیٰ نقوی	(خواجه) حسن نظامی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۷۶ منظر عباس نقوی جنید
۳۱۰۴: بلقیس شاہین	(خواجه) حسن نظامی، حیات اور فن +	کراچی، زت ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۱۰۵: آصف علی	(خواجه) حسن نظامی: بحیثیت صحافی +	جواہر ۹۳ اسلم پرویز ب، ۹۸/۷
۳۱۰۶: محمد نیر رضوی	(خواجه) حسن نظامی کی انشائیہ نگاری سسی پارہ دل کی روشنی میں	جواہر ۸۹ اسلم پرویز ب، ۹۸/۷
۳۱۰۷: نسرین سلطان	(خواجه) حسن نظامی: حیات اور تصانیف کا مطالعہ	دہلی فضل الحق عبدالحق
۳۱۰۸: معین الدین احمد جوہر	(اردو انشائیہ اور) حسین عظیم آبادی کی انشائیہ نگاری	مظفر پور ممتاز احمد خاں ۹۴/۶، ۸، ۵
۳۱۰۹: شہزاد احمد خان	حسین سحر: شخصیت اور فن +	اوپن، زت نجیب جمال ف اوپن
۳۱۱۰: طاہر اقبال خاں	(علامہ) حسین میر کا شمیری: شخصیت و فن +	اوپن ۹۵ ریاض احمد ریاض ف اوپن
۳۱۱۱: نواز حسین زیدی	حفیظ جالندھری: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۵ سہیل احمد خاں پنجاب
۳۱۱۲: مظہر عباس	حفیظ شاہد: فن و شخصیت +	بہاول پور ۲۰۰۶ شفیق احمد ف بہاول پور
۳۱۱۳: سمیع احمد، سید	(حافظ سید شاہ نذر الرحمن) حفیظ عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	پٹنہ ۸۲ کلیم احمد عاجز ب، ۹۷/۷
۳۱۱۴: سعیدہ النساء	حفیظ قتل: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲، ۱، ۵

۳۱۱۵: مظفر الدین احمد	حفیظ میرٹھی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۱۱۶: اے بی اشرف	(اردو ڈرامے کا ارتقا بحوالہ خصوصی) حکیم احمد شجاع بحیثیت ڈراما نگار	ملتان ۸۳	خواجه محمد زکریا	ف زکریا
۳۱۱۷: رفعت آرا	حکیم سید عبدالحی ہاتف: حیات اور شاعری	راپڑی ۷۶	محمد صدر الدین فضا شمس احمد سجاد	
۳۱۱۸: ہارون الرشید	حکیم سید فخر الدین: حیات اور کارنامے اور ان کے تذکرہ ریختہ			
	گویان ہند کی تنقیدی تدوین	لکھنؤ ۷۹		معیار
۳۱۱۹: محمد رئیس الحق	حکیم عاجز: عہد اور شاعری	پٹنہ ۸۶	اعجاز علی ارشد	ب، ۷۷/۷۸
۳۱۲۰: البتی قریشی	(ادب اطفال کے فروغ و ترقی میں) حکیم محمد سعید کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ			
۳۱۲۱: رعنا اقبال	حمایت علی شاعر کی ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۱۲۲: عباس خان	حزہ شنواری کی اردو میں علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۱	ظہور احمد اعوان	ف اوپن
۳۱۲۳: شمیمہ سلیم	حزہ فاروقی کے آثار کا علمی محاکمہ +	ملتان ۲۰۰۵	انوار احمد	ف زکریا
۳۱۲۴: محمد احسان الحق	(پروفیسر) حمید احمد خاں: احوال و آثار	کراچی ۸۲	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۳۱۲۵: نازیہ بخاری	حمید اختر: ترقی پسند ادبی تحریک کی نمائندہ آواز: اپنی تصانیف کے آئینے میں +	ملتان، زت	انوار احمد	ف زکریا
۳۱۲۶: فہیم الدین پیرزادہ	حمید الماس: فن اور شخصیت	گلبرگ ۲۰۰۰	قیوم صادق	ب، ۷۷/۷۸
۳۱۲۷: رفعت ہاشمی، سیدہ	حمید سہروردی کے افسانوں کا تنقیدی تجزیہ +	گلبرگ ۹۷	قیوم صادق	ب، ۷۷/۷۸
۳۱۲۸: شمیمہ یاسمین	حمید نسیم بطور نقاد +	اوپن ۲۰۰۵	عبدالعزیز خالد	ف اوپن
۳۱۲۹: عشرت ناہید	حیات اللہ انصاری: شخصیت اور ادبی کارنامے	برکت اللہ ۲۰۰۱	آفاق حسین صدیقی	عبدالحق
۳۱۳۰: حمیرہ بانو	حیات اللہ انصاری: حیات و خدمات	گورکھ پور، زت	احمر لاری	ہ، ۷۷/۷۸
۳۱۳۱: رضوان انجم	حیات اللہ انصاری کے افسانوں کا تنقیدی جائزہ +	جواہر ۹۱	نصیر احمد خان محمد حسن	
				ب، ۷۷/۷۸
۳۱۳۲: رحمان حمیدی	حیات اللہ انصاری: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۹		معیار
۳۱۳۳: اختر شمار، محمد اعظم	حیدر دہلوی: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۳	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۳۱۳۴: عبدالباق استاد	حیدر قریشی: شخصیت اور ادبی جہات	گلبرگ، زت	حمید سہروردی	ب، ۷۷/۷۸

جامعات میں اُردو تحقیق	۱۵۰	شخصیاتِ ادب
۳۱۳۵: قلندر عباس	خادم رزمی: شخصیت اور فن +	بہاول پور ۲۰۰۶ روینہ رفیق ف بہاول پور
۳۱۳۶: محمد اسحاق	خاطر غزنوی: فن و شخصیت +	پشاور نذیر تبسم ف پشاور
۳۱۳۷: محمد جنید	خاقان خاور: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۲۰۰۵ قرۃ العین طاہرہ ف اوپن
۳۱۳۸: منور علی، شیخ	خالد رحیم: حیات اور ادبی خدمات	بھونیشور ۹۷ حفیظ اللہ ۹۷/۹۸/۹۹
۳۱۳۹: سعدیہ بتول	خالدہ حسین کے ناول اور افسانوں کا تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت احمد جاوید ف اوپن
۳۱۴۰: اشتیاق عالم	خدیجہ مستور کی ناول نگاری کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۱ صدیق الرحمن قدوائی ب ۹۸/۳
۳۱۴۱: راشدہ قاضی	(اردو کا افسانوی ادب اور) خدیجہ مستور	ملتان، زت روینہ ترین ف زکریا
۳۱۴۲: زید صابری	(اردو کے افسانوی ادب میں) خدیجہ مستور کا حصہ +	کراچی، زت یونس حسنی ف کراچی
۳۱۴۳: سلیم قریشی	خدیجہ مستور کی تصنیفات میں عورت کا تصور	اوپن ۹۶ سلیم اختر ف اوپن
۳۱۴۴: شیریں امام	خدیجہ مستور: حیات اور کارنامے	متھلا ۹۵ ضیاء الرحمن ب، ۹۸/۳
۳۱۴۵: فارخہ یلین	خدیجہ مستور کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت طارق چغتاری رفقار
۳۱۴۶: ظفر اقبال	خلش ہمدانی کی ناول نگاری +	اوپن ۲۰۰۴ نوازش علی ف اوپن
۳۱۴۷: عبدالبشر خان	(ڈاکٹر) خلیفہ عبدالکیم: حیات اور ادبی کارنامے +	عثمانیہ ۸۳ صفدر علی بیک ب، ۹۷/۵
۳۱۴۸: عطاء الرحمن عطا	خلیق ابراہیم خلیق کی ادبی خدمات +	ملتان، زت انوار احمد ف زکریا
۳۱۴۹: قطب سرشار	(ڈاکٹر) خلیق انجم: شخصیت اور ادبی خدمات	عثمانیہ اشرف رفیع ب، ۲۰۰۲/۱
۳۱۵۰: بشیر احمد قادری	خلیق قریشی، احوال و آثار +	اوپن ۹۹ ریاض مجید ف اوپن
۳۱۵۱: امجد علی شاکر	خلیل الرحمن اعظمی: احوال و آثار +	اوپن ۹۱ سجاد باقر رضوی ف اوپن
۳۱۵۲: ثمرین جہاں	خلیل الرحمن اعظمی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت ظفر احمد صدیقی رفقار
۳۱۵۳: دردانہ بیگم	خلیل الرحمن اعظمی: حیات و ادبی خدمات +	عثمانیہ ۸۱ سیدہ جعفر ب، ۹۲/۵
۳۱۵۴: سراج الاسلام	خلیل الرحمن اعظمی: فن اور شخصیت	راچی ۸۳ ابوذر عثمانی احمد سجاد
۳۱۵۵: عفت آراکشی	(اردو تنقید کے ارتقا میں) خلیل الرحمن اعظمی کا حصہ	مکہ ۸۴ معیار
۳۱۵۶: غنفر عباس	خلیل الرحمن اعظمی: حیات اور شخصیت +	علی گڑھ ثریا حسین فرحت
۳۱۵۷: غلام نبی بٹ	خلیل الرحمن اعظمی کی غزل گوئی +	کشمیر ۹۲ نذیر احمد ملک باز یافت

۳۱۵۸: کوثر عالیہ	خلیل الرحمن اعظمی: حیات و خدمات	راجستھان	ف جے پور
۳۱۵۹: محمد اسلام الدین	خلیل الرحمن اعظمی: حیات اور شاعری	پٹنہ	معیار
۳۱۶۰: ندیم اقبال پاشا	(اردو لسانیات شناسی میں پروفیسر) خلیل صدیقی کا مقام	ملتان، زت	نعت الحق ف زکریا
۳۱۶۱: ضیاء الدین	خواجه احمد عباس: حیات اور ادبی خدمات	جموں	معیار
۳۱۶۲: غلام حسین	خواجه احمد عباس: حیات و کارنامے	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی ۱۵/۱۱/۹۱ء
۳۱۶۳: محمد ممتاز انصاری	خواجه احمد عباس کی ناول نگاری	راچی ۸۸	معیار
۳۱۶۴: نذیر احمد	خواجه احمد عباس اور کلمیہ شور کا تنقیدی و تقابلی مطالعہ	ون کٹیشور	معیار
۳۱۶۵: فاروقی فرید بیگم	(پروفیسر) خواجه احمد فاروقی: شخصیت اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست ب، ۵/۷/۹۷ء
۳۱۶۶: محمد عبدالحق	خواجه احمد فاروقی: شخصیت اور ادبی خدمات	دہلی	ابن کنول ۲۳/۱۰/۲۰۰۶ء
۳۱۶۷: میمونہ وحید	خواجه احمد فاروقی: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۶	معیار
۳۱۶۸: ذکیہ بدر	خواجه دل محمد: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	سلطانہ بخش ف اوپن
۳۱۶۹: ساجد ندیم خان	خواجه غلام فرید اور خواجه میر درد کے افکار اور اسلوب کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	شوذب کاظمی ف اوپن
۳۱۷۰: رفعت جمال	خورشید الاسلام کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	محمد زاہد رفقا
۳۱۷۱: انوار احمد خاں	خوشی محمد ناظر اور کشمیر میں اردو شاعری کا ارتقا	دہلی ۸۰	قمر رئیس عبدالحق
۳۱۷۲: آفتاب احمد انصاری	داغ کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۹۰	نادر علی خاں جنید
۳۱۷۳: اسعد بدایونی	داغ کے اہم تلامذہ +	علی گڑھ	معیار
۳۱۷۴: زیدی، ایم اے	(اردو ادب میں) داغ کا حصہ	راجستھان	احشام حسین فرحت
۳۱۷۵: محمد علی زیدی	(مطالعہ) داغ	راجستھان	ف جے پور
۳۱۷۶: نشاط اختر	بہار میں دبستان داغ (مبارک اور حامد عظیم آبادی)	پٹنہ ۸۰	یوسف خورشیدی ب، ۷/۷/۹۷ء
۳۱۷۷: بشیر احمد صدیقی	(مرزا) دبیر کی مرثیہ نگاری	علی گڑھ ۷۱	معین احسن جذبی جنید
۳۱۷۸: ذاکر حسین فاروقی	(دبستان) دبیر	بہمنی ۶۳	نجیب اشرف ندوی معین
۳۱۷۹: عبدالاحد بانورو	(مراثی) دبیر کا مطالعہ: مشترکہ تہذیبی تناظر میں +	کشمیر ۲۰۰۳	محبوبہ وانی بازیافت
۳۱۸۰: محمد زمان آزرہ	(مرزا سلامت علی) دبیر: حیات اور کارنامے	کشمیر ۷۸	خلیل الرحمن بازیافت

جامعات میں اردو تحقیق	۱۵۲	شخصیاتِ ادب
۳۱۸۱: مصباح رضوی	دیر شناسی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	جی سی یو ۲۰۰۴ ثاقف نفیس ف جی سی یو
۳۱۸۲: مظفر حسن ملک	(مرزا) دبیر: سوانح و کلام	پنجاب ۶۰ عابد علی عابد ف پنجاب
۳۱۸۳: نذر عابد	(مرزا) دبیر کے مرثیوں میں پیکر تراشی	قرطبہ، زت ارشاد احمد شاہ ف قرطبہ
۳۱۸۴: نفیس قاطمہ	(مرزا) دبیر اور ان کے مرثیے کا فن	بہار ۸۳ معیار
۳۱۸۵: غلام مجتبیٰ انصاری	Darwish Husain Wali: A Critical Edition of His work	پٹنہ ۷۰ ب، ر، ۹۷/۷۷
۳۱۸۶: احمد معاویہ صدیقی	(بیسویں صدی کے اردو ادب میں طنز مزاح میں) دلاور فگار کا مقام	کراچی، زت ظفر اقبال ف کراچی
۳۱۸۷: محمد عاصم رضوی	دلاور فگار: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵ محمد امین رفار
۳۱۸۸: حامد علی خاں	دل شاہ جہان پوری: شخصیت اور فن	روہیل کھنڈ زاہد حسن وسم ۹۳/۹۱/۱۵، ۹
۳۱۸۹: نگہت باری	دیکھ قمر: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت خالد حسین خاں ف میرٹھ
۳۱۹۰: حسن آرا شاہین	(شمس العلماء مولوی محمد) ذکاء اللہ دہلوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۸۲ ثریا حسین جنید
۳۱۹۱: رفعت جمال	ذکاء اللہ: حیات اور ان کے علمی کارنامے	روہیل کھنڈ زاہد حسن وسم ق، ز، ۹۱/۱۰
۳۱۹۲: شبیر احمد	ذکی انور اور ان کی ناول نگاری	راچی ۸۶ نادم بلخی احمد سجاد
۳۱۹۳: تنویر احمد علوی	ذوق: حیات اور شاعری	علی گڑھ ۶۰ آل احمد سرور فرحت
۳۱۹۴: شمیم افزا	(دبستان) ذوق +	کراچی ۸۱ اسلم فرخی ف کراچی
۳۱۹۵: حسین ناہر خاں	راجا رشید محمود کی نعتیہ شاعری کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن، زت انور محمود خالد ف اوپن
۳۱۹۶: مظہر حسن	راجا محمد عبداللہ نیاز: حیات و فن +	اوپن، زت افتخار بیگ ف اوپن
۳۱۹۷: عبدالقادر	راجا مہدی علی خان	عثمانیہ عقیل ہاشمی ۹۸/۱۳/۲۳، ۹
۳۱۹۸: عبدالباسط	راز مراد آبادی: حیات و فن	اوپن ۹۵ محمود الرحمن ف اوپن
۳۱۹۹: انصار اللہ	راخ کی مثنوی نگاری	گورکھ پور ۶۷ معیار
۳۲۰۰: حمیدہ خاتون	راخ کے شاگرد بحر لکھنوی	پٹنہ ۷۶ معیار
۳۲۰۱: لطف الرحمن شمس	راخ بحیثیت غزل گو	پٹنہ ۷۰ مطیع الرحمن ب، ر، ۹۷/۷۷
۳۲۰۲: محمد مطیع الرحمن	راخ کے دو شاگرد: محسن اور فرحت	پٹنہ ۷۸ کلیم الدین احمد ب، ر، ۹۷/۷۷
۳۲۰۳: ممتاز احمد	راخ بحیثیت مثنوی نگار +	پٹنہ فرحت

۳۲۰۴: ممتاز احمد	راخ بحیثیت مثنوی نگار	پنہ ۵۷	کلم الدین احمد	ب، ۹۷/۷۷
۳۲۰۵: عبدالرؤف	راخ عرفانی بحیثیت غزل گو +	اوپن، زت	محمد عالم خاں	ف اوپن
۳۲۰۶: اسرار حیدری	(ن، م) راشد کافن اور شاعری	مظفر پور ۸۱	معیار	
۳۲۰۷: لائق احمد	(ن، م) راشد: فکر و فن	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفتار
۳۲۰۸: محمد فخر الحق نوری	(ن، م) راشد: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۹۷	خواجہ محمد زکریا	ف پنجاب
۳۲۰۹: داؤد	(علامہ) راشد الخیری اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	کراچی ۲۰۰۳	ابوالخیر کشفی	ف کراچی
۳۲۱۰: ادیس صدیقی	(علامہ) راشد الخیری کی افسانہ نگاری	اوپن ۹۱	نظر کامرائی	ف اوپن
۳۲۱۱: خالدہ عشرت ریاض	راشد الخیری کے ناولوں کا تنقیدی تجزیہ	کراچی، زت		ف کراچی
۳۲۱۲: داؤد	(علامہ) راشد الخیری اور ان کے خاندان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	کراچی، زت	ابوالخیر کشفی	ف کراچی
۳۲۱۳: محمد ارشد	راشد الخیری کی ناول نگاری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں	رفتار
۳۲۱۴: ہاجرہ خاتون صدیقی	(مولانا) راشد الخیری: حیات اور کارنامے	ساگر ۸۸	معیار	
۳۲۱۵: محمد اسرار نیکل رضا	راضیہ خاتون جمیلہ: حیات اور شاعری	پنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷۷
۳۲۱۶: نسرین گلگتہ	راغب مراد آبادی کافن اور شخصیت: اردو کے رباعی گو شعرا کے تناظر میں	کراچی ۲۰۰۱	وقار احمد رضوی	ف کراچی
۳۲۱۷: شری و شوکار سنہا	رام پرساد کھوسلا شاد بحیثیت شاعر	مظفر پور	قمر اعظم ہاشمی	۹۳/۶۱/۵، ۵
۳۲۱۸: صدیق الرحمن قدوائی	(ماسٹر) رام چندر: قدیم دہلی کالج کی ایک اہم شخصیت +	دہلی ۶۲	خواجہ احمد فاروقی	معین
۳۲۱۹: خالدہ پروین	رام ریاض: حیات و فن +	اوپن ۹۵	ریاض احمد ریاض	ف اوپن
۳۲۲۰: تیر حسن	رام لعل: بحیثیت افسانہ نگار	بھاگل پور	مناظر عاشق ہرگنوی	
۳۲۲۱: گلگتہ عارف	رام لعل: حیات، شخصیت اور خدمات	ناگ پور	عتیق الرحمن خان	۹۵/۱۲/۵، ۵
۳۲۲۲: محمد عارف	ربیعہ فخری: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۰	فتح محمد ملک	ف اوپن
۳۲۲۳: تیر مسعود رضوی	رجب علی بیک سرور ☆	الہ آباد ۶۵	مسح الزماں	۷۹/۵/۸، ۷
۳۲۲۴: عائشہ صدیقہ	رحمن جامی کی شاعری میں فنی اور میٹیکی تجربے: ایک تنقیدی مطالعہ	حیدر آباد ۲۰۰۵	رحمت یوسف زئی	
۳۲۲۵: راضیہ شمیر	رحمن مذنب کی افسانہ نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد	ف اوپن
۳۲۲۶: افتخار الدین	رحیم گل: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	اعجاز رائی	ف اوپن

۳۲۲۷: ریاض احمد	رسا جاودانی: حیات اور شاعری +	کشمیر ۹۰	مجید مضر	بازیافت
۳۲۲۸: آدم غلام حسین شیخ	(مرزا ہادی) رسوا: حیات اور ناول نویسی	بہمنی		معیار
۳۲۲۹: ظہیر حسین فتح پوری	رسوا کی ناول نگاری	پنجاب ۶۵	دقار عظیم	ف و پنجاب
۳۲۳۰: عمران احمد	(مرزا) رسوا کے ناولوں کا سماجیاتی مطالعہ	جامعہ ملیہ		معیار
۳۲۳۱: کوثر فردوس	(مرزا محمد ہادی) رسوا کے ناولوں میں کردار نگاری کا تنقیدی جائزہ	مٹھلا، زت	شاہدہ شمیم بانو	ب، ۳، ۹۸
۳۲۳۲: محمد تو حید خاں	(مرزا) رسوا کے ناولوں کے نسوانی کردار، امراؤ جان ادا اور			
	شریف زادہ کی روشنی میں +	جواہر ۸۸	اسلم پرویز	ب، ۴، ۹۸
۳۲۳۳: میمونہ بیگم	(مرزا) رسوا: سوانح تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ		جنید
۳۲۳۴: ضیف سیف ہاشمی	رشید احمد رشید: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ ۹۰	عبدالرزاق فاروقی	۱۵، ۱۵، ۹۲
۳۲۳۵: بکتگین صبا	(جدید اردو ادب کے تناظر میں) رشید احمد صدیقی کے طنز و مزاح کا تحقیقی اور تنقیدی جائزہ			
		کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۲۳۶: قطب الدین اشرف	(اردو طرافت اور) رشید احمد صدیقی	بہار		معیار
۳۲۳۷: اکرام الدین، خواجہ	رشید احمد صدیقی کے اسلوب کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۳	نصیر احمد خاں	ب، ۴، ۹۸
۳۲۳۸: اقبال اختر	اردو نثر میں طرافت: بحوالہ خصوصی رشید احمد صدیقی	پٹنہ ۶۷	صدر الدین فضا	ب، ۴، ۹۷
۳۲۳۹: امتیاز احمد	رشید احمد صدیقی کے تنقیدی نظریات	دہلی	عبدالحق	عبدالحق
۳۲۴۰: بشیر احمد وانی	رشید احمد صدیقی کا اسلوب +	کشمیر ۹۲	مجید مضر	بازیافت
۳۲۴۱: ترنم گل	رشید احمد صدیقی کے خطوط کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پشاور، زت	روبینہ شاہین	ف پشاور
۳۲۴۲: رونق جہاں زیدی	رشید احمد صدیقی: حیات اور فن	علی گڑھ ۸۶	ثریا حسین	جنید
۳۲۴۳: بکتگین صبا	(جدید اردو ادب کے تناظر میں) رشید احمد صدیقی کا طنز و مزاح اور تنقیدی جائزہ +	کراچی، زت	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۲۴۴: سروری صدیقہ	رشید احمد صدیقی کی خاکہ نگاری +	بنگلور ۸۱	عبدالغفار کلکیل	۱۵، ۱۵، ۹۳
۳۲۴۵: علیم الدین محمد	رشید احمد صدیقی کے فن کا تنقیدی مطالعہ (انشائیوں کے حوالے سے)	علی گڑھ		رقار
۳۲۴۶: محمد ریاض احمد	(اردو انشائیے کے ارتقا میں) رشید احمد صدیقی کا حصہ D	بھاگل پور	مظفر اقبال	ک، ۸، ۹۲

۳۲۳۷: سلیمان (الطہر جاوید)	رشید احمد صدیقی: شخصیت اور فن	۶۷	مسعود حسین خاں	۷۹/۶/۸
۳۲۳۸: شازیہ الیاس	(پروفیسر ڈاکٹر) رشید احمد گوریجہ: شخصیت و فن +	اوپن، زت	ریاض احمد ریاض	۷۹/۶/۸
۳۲۳۹: نورینہ تحریم	رشید اختر ندوی کی علمی و ادبی خدمات	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق	ف بہاول پور
۳۲۵۰: آفتاب احمد فریدی	رشید امجد کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفار
۳۲۵۱: صفیہ عباد	رشید امجد کا فنی و فکری مطالعہ [بے زار آدم کے بیٹے سے سنت رنگ پرندے کے تعاقب میں تک]	اوپن ۲۰۰۳	احمد جاوید	ف اوپن
۳۲۵۲: شاہدہ بانو	(ڈاکٹر) رشید جہاں: حیات و ادبی خدمات	الہ آباد		معیار
۳۲۵۳: مشتاق احمد	(جدید اردو شاعری میں طنز و مزاح کی روایت اور) رضا نقوی راہی کی شاعری	مظفر پور	ممتاز احمد خاں	۲۰۰۳/۷/۱۵
۳۲۵۴: عقیل اشرف	رضا نقوی و راہی: شخصیت اور شاعری	راچی ۸۳		معیار
۳۲۵۵: اظہار اللہ اظہار	رضا ہمدانی: شخصیت اور شاعری +	پشاور ۹۸	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۳۲۵۶: عطیہ سلطان	رفعت سروش: حیات اور فن	برکت اللہ	شفیقہ فرحت	ب، ۹۹/۱
۳۲۵۷: کوثر سلطانیہ	(ڈاکٹر) رفیعہ سلطانیہ: حیات و خدمات	اورنگ آباد، زت	مسرت فردوس	ب، ۲۰۰۲/۷
۳۲۵۸: اسما عالم	رفیعہ منظور الامین: حیات اور کارنامے +	گلبرگ ۹۳	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۲۵۹: سجاد حسین خاں	(سید) رفیق حسین: شخصیت و فن +	اوپن ۹۵	رشید امجد	ف اوپن
۳۲۶۰: عبدالرؤف	رفیق خاور: احوال و آثار	پنجاب ۲۰۰۲	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۲۶۱: ثریا جمیں	رنجور عظیم آبادی: حیات اور فن	پٹنہ ۷۷	کلیم الدین احمد	ب، ۹۷/۷
۳۲۶۲: نسیم اختر	روش صدیقی	میرٹھ ۹۳	بشیر بدر	ف میرٹھ
۳۲۶۳: محمد نعمت	روش صدیقی: حیات اور شاعری	علی گڑھ ۹۶	کوکب قدر	جنید
۳۲۶۴: صبیحہ سلطانیہ	رؤف خیر: شخصیت اور فن +	حیدر آباد	میر محبوب حسین	
۳۲۶۵: محمد اجمل ہاشمی	رکیم احمد جعفری کے ناولوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۹۱	رشید احمد گوریجہ	ف اوپن
۳۲۶۶: سکندر خاتون زیدی	رکیم امر وہوی کی شاعری کا مطالعہ: قطعات رکیم کے خصوصی حوالے سے +	کراچی ۲۰۰۱	یونس حسنی	ف کراچی

منصف ۲۰۰۳/۵/۹

۳۲۶۷: محمد قاسم جلال	رئیس امر وہوی: احوال و آثار	بہاول پور ۹۷	محمد سلیم ملک	ف بہاول پور
۳۲۶۸: سعید الحسن نقوی	رئیس امر وہوی حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	جلدیشن مدن نہرو	ب، ر ۱/۲۰۰۷
۳۲۶۹: محمد علقہ سلفی	(مولانا) ریاست علی ندوی: حیات و کارنامے	متھلا ۸۶	محمد طیب صدیقی	ب، ر ۳/۹۸
۳۲۷۰: ارسلان اختر، ایس ایم	ریاض احمد کی تنقید نگاری +	اوپن، زت	ف اوپن	
۳۲۷۱: خلیل اللہ خاں	ریاض خیر آبادی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۲	سلام سندیلوی	ف گورکھ پور
۳۲۷۲: صاحب علی	ریاض خیر آبادی کی صحافت کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	نادر علی خاں	رفتار + فرحت
۳۲۷۳: سجاد حسین شاہ	ریاض شاہد: احوال و آثار	اوپن، ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	ف اوپن
۳۲۷۴: تسلیم جہاں	ریوتی سرن شرما کی ڈراما نگاری: ایک تجزیہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۲۷۵: رفعت سلطانہ	زینت ساجدہ: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۸۹	رحمت علی خان	ہ، ز ۸/۲۶۷
۳۲۷۶: نسیم کوثر	زینت عبدالقادر: احوال و آثار +	اوپن ۹۲	سلطانہ بخش محمدی	ف اوپن
۳۲۷۷: آنسہ پروین	ساحر لدھیانوی: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۹۹	افغان اللہ خاں	ف گورکھ پور
۳۲۷۸: انور ظہیر	ساحر: شخص اور شاعر +	جواہر ۸۸	اسلم پرویز	ب، ر ۷/۹۸
۳۲۷۹: ضیاء الدین	ساحر لدھیانوی: حیات اور شاعری	متھلا ۸۹	محمد مطیع الرحمن	ب، ر ۳/۹۸
۳۲۸۰: عبدالرؤف شاد	ساحر لدھیانوی اور معاصر شعرا: ایک تنقیدی جائزہ	میرٹھ ۲۰۰۳	یونس غازی	ف میرٹھ
۳۲۸۱: سلٹی شاہین	ساغر نظامی: حیات اور ادبی کارنامے	دہلی	قمر رئیس	عبدالحق
۳۲۸۲: محمد فاروق بخش	ساغر نظامی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۹۲	بشیر بدر	ف میرٹھ
۳۲۸۳: محمد اشرف سلیمان	(مولانا عبد المجید) سالک: حیات اور کارنامے	بہاول پور ۹۵	روشن آراؤ	ف بہاول پور
۳۲۸۴: نورین کھوکھر	سائرہ ہاشمی کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۳۲۸۵: عارف محمود	سجاد باقر رضوی کی ادبی خدمات: پاکستانی طرز احساس کے تناظر میں	پنجاب ۹۸	سہیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۲۸۶: عرفان الہدی	(منشی) سجاد حسین کی ناول نگاری (حاجی بگللوں کی روشنی میں) +	جواہر ۹۴	نصیر احمد خاں	ب، ر ۷/۹۸
۳۲۸۷: امکار ناتھ	سجاد ظہیر کی ادبی خدمات +	کشمیر ۸۲	برج پریمی	باز یافت
۳۲۸۸: تنویر احمد نور	سجاد ظہیر کے ادبی کارنامے	مظفر پور ۸۹	معیار	

۳۲۸۹: شاجین فاطمہ	سجاد ظہیر کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یادداشت
۳۲۹۰: عبدالرشید	سجاد ظہیر کی ناول نگاری [لندن کسی ایک رات کے خصوصی پس منظر میں] +	پٹنالا ۸۶	ذاکر حسین نقوی	ب، ر، ۹۶/۱۰
۳۲۹۱: عبدالقیوم ابدالی	سجاد ظہیر: حیات اور کارنامے	راچی ۸۳	ابوذر عثمانی	احمد سجاد
۳۲۹۲: عزیز ایوب	سجاد ظہیر: شخصیت اور فن	بھوپال	شفیقہ فرحت	و، ز، ۲۰۰۰/۷
۳۲۹۳: موہن لعل پریمی	پہل سرمست کی سوانح حیات اور اردو شاعری +	اوپن ۹۹	عبدالحق حسرت	ف اوپن
۳۲۹۴: سہج الحق	(فخر الدین) سخن دہلوی: حیات اور شاعری	راچی ۷۷		معیار
۳۲۹۵: اودہ نارائن پانٹھک	سدرشن: شخصیت اور افسانہ نگاری	پٹنالا ۹۰	زینت اللہ شیخ	ب، ر، ۹۶/۱۰
۳۲۹۶: اودہ نارائن پانٹھک	سدرشن کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ +	پٹنالا ۸۳	زینت اللہ شیخ	ب، ر، ۹۶/۱۰
۳۲۹۷: راحت افشاں	سراج اورنگ آبادی اور غزل کی روایت +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۹۸: صدیق محی الدین	سراج اورنگ آبادی کی غزل میں محبوب کا تصور +	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	و، ز، ۹۶/۲
۳۲۹۹: بشیر احمد وانی	سردار جعفری: بحیثیت شاعر و ناقد +	کشمیر ۸۲	برج پریمی	باز یافت
۳۳۰۰: پروین جمال	(علی) سردار جعفری: حیات و ادبی خدمات	گورکھ پور، زت	محمود الہی	و، ز، ۹۱/۱۱/۱۵
۳۳۰۱: داؤد کشمیری	سردار جعفری: حیات اور شاعری	بہمنی ۷۳		معیار
۳۳۰۲: کوثر پروین	سردار جعفری: شخصیت اور فن	کشمیر ۹۶	محمد زمان آزرہ	باز یافت
۳۳۰۳: نصرت جبین	(علی) سردار جعفری کی شاعری کی فکری و فنی جہات	علی گڑھ		رفار
۳۳۰۴: آل اظہر آنس	سر سید کے معترضین: تنقیدی و تحقیقی جائزہ	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۳۳۰۵: امت الحمید کوثر	(اردو کی علمی ترقی میں) سر سید اور ان کے رفقاء کے کار کا حصہ	کراچی ۸۰	فرمان فتح پوری	ف کراچی
۳۳۰۶: انعام الحق	سر سید احمد خاں کی نثر	گورکھ پور ۸۳	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۳۰۷: بشری خان	سر سید اور اقبال کے عمرانی تصورات کا تقابلی مطالعہ +	ملتان ۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
۳۳۰۸: ریاض حسین	سر سید کے ادبی مضامین کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ: ماخذ کے خصوصی مطالعے کے ساتھ +	اوپن، زت	اسلم انصاری	ف اوپن
۳۳۰۹: سعدیہ فرحت قدوسی	سر سید پر علمی کاموں کا تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۳۱۰: شمیم الدین	سر سید احمد خاں کا نظریہ تعلیم و تربیت	علی گڑھ		رفار
۳۳۱۱: صفی اختر	سر سید کا تصور تعلیم	علی گڑھ، زت	شہاب الدین شہاب	رفار

۳۳۱۲: طاہر مسعود	سر سید احمد خاں کی تعلیمی اور سماجی خدمات پر اختلافی رویہ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	ادپن، زت	گوہر نوشای	ف اوپن
۳۳۱۳: ظفر حسن	سر سید اور حالی کا نظریہ فطرت	سندھ ۷۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۳۱۴: فرزانہ بیگم	(قومی سالمیت اور) سر سید +	بنگلور ۸۰	آمنہ خاتون	۹۳/۴/۱۵، ۵
۳۳۱۵: قدسیہ خاتون	(اردو ادب میں) سر سید احمد خاں کا حصہ ☆	الہ آباد ۷۳	احتشام حسین	۷۹/۵/۸، ۵
۳۳۱۶: محبوب شاہ، ایس	سر سید احمد خاں اور علی گڑھ تحریک کے ناقدین کا تحقیقی جائزہ	کراچی ۹۱	حنیف فوق	ف کراچی
۳۳۱۷: محمد ابوصالح	سر سید کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۹۰	نور الحسن نقوی	جنید
۳۳۱۸: مولانا بخش قادری	سر سید کے ادبی اسلوب کا تجزیہ +	جواہر ۹۰	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷، ۷
۳۳۱۹: یوسف ایم [فوق کرمی]	سر سید کے سیاسی افکار	علی گڑھ		ب، ۹۶/۱۰، ۵
۳۳۲۰: ابراہیم نقوی	سرشار بحیثیت ناول نگار	لکھنؤ ۶۳		۷۹/۶/۱۵، ۵
۳۳۲۱: ثریا جمال مظہری	سرشار کے نسوانی کردار	پٹنہ ۷۴	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷، ۷
۳۳۲۲: عبدالغفور شیخ	سرشار کے معاصرین اور ان کا ثقافتی ورثہ	کولہاپور	ایم این وڈورن	ب، ۹۹/۱، ۵
۳۳۲۳: لطیف حسین، سید	(پنڈت رتن ناتھ) سرشار اور اردو ادب	آگرہ ۵۷	محمد تنیم صدیقی	فرحت + معیار
۳۳۲۴: محمد ابوشاہد	(رتن ناتھ) سرشار کے ناولوں میں کردار نگاری	مظفر پور ۸۵		معیار
۳۳۲۵: دشنو گوپال	(رتن ناتھ) سرشار اور ان کی تصانیف کا مطالعہ ☆	الہ آباد ۵۵	اعجاز حسین	۷۹/۵/۸، ۵
۳۳۲۶: ریحانہ خاں	(آل احمد) سرور: شخصیت اور کارنامے	میرٹھ ۷۹		معیار
۳۳۲۷: عابد التنا	(آل احمد) سرور کی ادبی خدمات +	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر	ب، ۹۷/۵، ۷
۳۳۲۸: غنی حیدر زکریا	(آل احمد) سرور کی تنقید نگاری	راچی ۸۲	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۳۲۹: حکم چند تیر	سرور جہاں آبادی: حیات اور شاعری D	بنارس ۶۵	گیان چند	معیار
۳۳۳۰: رخسانہ سلطانہ	سرور موزاتی کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	گلبرگ ۹۹	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳، ۵
۳۳۳۱: میمونہ بانو	(پروفیسر) سرور: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خاں	۷۹/۶/۸، ۵
۳۳۳۲: رحمت اللہ قریشی	سرورس مچھلی شہری: حیات، شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	یونس غازی	ف میرٹھ
۳۳۳۳: نشاط عابدین	سریر صابری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۸۹	یوسف خورشیدی	ب، ۹۷/۷، ۷
۳۳۳۴: حسن آرزو	سعادت یار خاں رنکین: حیات اور شاعری D	مگدھ ۷۷		معیار

۳۳۳۵: صابر علی خاں	سعادت یار خاں رنگین: حیات و کلام	پنجاب ۵۲	ابواللیث صدیقی	ف پنجاب
۳۳۳۶: عبدالننان طرزی	(نواب) سعادت علی خاں: حیات و خدمات	مٹھلا ۸۱	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۳۸۹
۳۳۳۷: حسین محمود	سعید احمد اختر: شخصیت و فن +	اوپن، زت	صابر کلوروی	ف اوپن
۳۳۳۸: شاہد نواز	سعید احمد رفیق: احوال و آثار +	مٹان ۲۰۰۳	قاضی عابد	ف زکریا
۳۳۳۹: شیخ نعیم الدین	سعید شہیدی: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خاں	ب، ۵/۹۷
۳۳۴۰: معین الدین شاہین	(رام بابو) سکینہ: حیات اور خدمات	راجستھان		ف جے پور
۳۳۴۱: رعنا حیدری	سکندر علی وجد: حیات و شاعری	اورنگ آباد		ب، ۷/۲۰۰۲
۳۳۴۲: حسن احمد سید	سلام سندیلوی: حیات اور خدمات	مٹھلا ۸۶	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۹۸
۳۳۴۳: عزیز اندوری	سلام محلی شہری	اردو ۷/۲۰۰۳		
۳۳۴۴: محمد طیب صدیقی	سلطان جان: حیات اور شاعری D	مٹھلا ۸۶	محمد مطیع الرحمن	ب، ۳/۹۸
۳۳۴۵: ثروت عثمانی	سلطان حیدر جوش: حیات اور ادبی خدمات	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۳۴۶: فرزانه صدف	(سید) سلطان محمود حسین کی علمی اور ادبی خدمات کا تنقیدی اور تحقیقی مطالعہ +	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج	ف سندھ
۳۳۴۷: جلیل اشرف	(اردو تنقید کے فروغ میں ڈاکٹر) سلیم اختر کا حصہ	راچی	وہاب اشرفی	ک، ۸/۹۷
۳۳۴۸: تسلیم قاطرہ	سلیم احمد: طرز فکر اور طرز اظہار کا شاعر و نقاد	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۳۴۹: مختار احمد عزی	سلیم احمد: شخصیت اور فن	بہاول پور ۹۱	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۳۵۰: جمعدار عذرا سلطانہ	سلیم تمنائی حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۱	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۳۵۱: حسن آرا	(مولوی) سلیم الدین تسلیم: حیات اور کارنامے	راجستھان		ف جے پور
۳۳۵۲: زرغونہ کنول	(اردو شعر و ادب کے فروغ میں مجلہ سویر اور محمد) سلیم الرحمن کی خدمات +	مٹان ۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی	ف زکریا
۳۳۵۳: سلیم، م ق	سلیمان ادیب: حیات اور کارنامے	مظفر پور	ناز قادری	ب، ۱/۲۰۰۲
۳۳۵۴: ذکیہ فریدی	(دکن کے شاعر) سلیمان خطیب	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ۷/۲۰۰۲
۳۳۵۵: شمیم ثریا	سلیمان خطیب: شخصیت اور فن	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۳۵۶: اختر علی	(سید) سلیمان ندوی اور ان کی علمی، ادبی اور دینی خدمات	پنجاب ۸۳	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۳۵۷: ارشد اسلم، سید	(سید) سلیمان ندوی: بحیثیت مکتوب نگار	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد	ب، ۷/۹۷

۳۳۵۸: ظفر الدین انصاری	(سید) سلیمان ندوی کی سوانح نگاری	مظفر پور	معیار
۳۳۵۹: عبداللہ شیخ	(سید) سلیمان ندوی: حیات اور کارنامے	بمبئی ۹۰	معیار
۳۳۶۰: علی وردی خان	(سید) سلیمان ندوی: حیات و خدمات	مظفر پور ۷۵	معیار
۳۳۶۱: ماہ جبین زیدی	(مولانا سید) سلیمان ندوی: حیات و تصانیف	کراچی ۸۵	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۳۳۶۲: محمد حامد خان	(سید) سلیمان ندوی کا نثری اسلوب +	اوپن، زت	صدیق شبلی ف اوپن
۳۳۶۳: محمد ہاشم	(سید) سلیمان ندوی: حیات اور ادبی کارنامے	علی گڑھ ۸۲	نادر علی خاں جنید
۳۳۶۴: نعیم صدیقی ندوی	(سید) سلیمان ندوی کی ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۹	احمر لاری ف گورکھ پور
۳۳۶۵: ثوبان سعید	سودا کا تنقیدی مطالعہ [عبرت الغافلین کے خصوصی حوالے سے] +	جواہر ۹۵	اسلم پرویز ب، ر ۹۸/۷
۳۳۶۶: شیخ چاند	سودا	عثمانیہ ۳۲	معیار
۳۳۶۷: طارق جاوید جنجوعہ	سودا اور حاتم کی غزل کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۹۲	وحید قریشی ف اوپن
۳۳۶۸: علی عمران عثمانی	سودا کی قصیدہ نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	علی گڑھ ۲۰۰۵	محمد ہاشم یادداشت
۳۳۶۹: رحیم انصاری	(مولانا) سہیل کے مضامین کا جائزہ	راچی ۸۸	معیار
۳۳۷۰: محمد یعقوب راجا	سہیل بخاری: احوال و آثار +	اوپن ۹۳	محمد ایوب شاہد ف اوپن
۳۳۷۱: اعجاز رسول	سہیل عظیم آبادی: حیات و کارنامے	پٹنہ	معیار
۳۳۷۲: حبیب الحق	سہیل عظیم آبادی کی افسانہ نگاری	پٹنہ	معیار
۳۳۷۳: رابعہ بیگم	سہیل عظیم آبادی کی تخلیقات میں نسوانی کردار	مٹھلا	رکیم انور ب، ر ۹۸/۳
۳۳۷۴: شبیر احمد	سہیل عظیم آبادی اور ان کا فن	بھاگل پور ۸۴	معیار
۳۳۷۵: عزیز الرحمن	(بہار کی علاقائی تہذیب کی عکاسی) سہیل عظیم آبادی کی کہانیوں میں	جواہر ۸۹	صدیق الرحمن قدوائی ب، ر ۹۸/۷
۳۳۷۶: قیصر جمالی	سہیل عظیم آبادی کے افسانوں میں ادبی و تہذیبی روایات	مظفر پور ۸۴	معیار
۳۳۷۷: محمد حبیب الحق	سہیل عظیم آبادی کی افسانہ نگاری	پٹنہ ۸۴	اعجاز علی ارشد ب، ر ۹۷/۷
۳۳۷۸: زہرہ رضوی	سید احمد دہلوی: حیات اور کارنامے	کشمیر	فرحت
۳۳۷۹: تسنیم اختر	(ڈاکٹر) سید عبداللہ: احوال و آثار	بہاول پور ۹۵	شفیق احمد ف بہاول پور

۳۳۸۰: محمد صابر رضا	(ڈاکٹر) سید عبداللہ بطور محقق +	اوپن ۹۳	وحید قریشی	ف اوپن
۳۳۸۱: تنویر جہاں	سید محمد: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۵، ۵
۳۳۸۲: جلیل، ایم اے	(پروفیسر) سید محمد کی ادبی خدمات	گلبرگ ۹۱	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳/۳
۳۳۸۳: محمد انور اقبال	(سید) محمد صاحب: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵/۵
۳۳۸۴: شفیق النساء روبینہ	(پروفیسر) سیدہ جعفر کی حیات اور ادبی خدمات	گلبرگ ۹۹	رائی قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳/۳
۳۳۸۵: شفیق النساء روبینہ	(پروفیسر) سیدہ جعفر کے تحقیقی کارنامے +	گلبرگ ۹۲	لنق خدیجہ	ب، ۲۰۰۶/۳/۳
۳۳۸۶: روبینہ شائشہ	سیف الدین سیف: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	تحسین فراقی	ف اوپن
۳۳۸۷: محمد رفیق بلوچ	سیف زلفی: احوال و آثار +	اوپن ۹۴	شفیق احمد	ف اوپن
۳۳۸۸: افتخار احمد	سیماب اور دبستان سیماب	پونا ۷۳		معیار
۳۳۸۹: زرینہ ثانی	سیماب کی نظم نگاری	ناگ پور ۶۹		معیار
۳۳۹۰: فرحت زہرا	سیماب اکبر آبادی کی شاعری	علی گڑھ، زت	محمد ہاشم	رفار
۳۳۹۱: میر احمد علی	شباب اور نگ آبادی: شخصیت اور فن +	عثمانیہ ۸۳	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۹۷/۵/۵
۳۳۹۲: حبیب ضیا	(مہاراجا کشن پرشاد) شاد کی حیات اور خدمات	عثمانیہ ۶۶	حفیظ قتل	۷۹/۶/۸، ۵
۳۳۹۳: مظفر خنی	شاد عارفی: شخصیت اور فن	برکت اللہ	عبدالقوی دستوی	فرحت
۳۳۹۴: ابومنور گیلانی	(ارشاد تلامذہ) شاد عظیم آبادی	بہار ۸۵		معیار
۳۳۹۵: آل احمد انجم فاطمی	شاد عظیم آبادی کا فن اور اردو غزل	مگدھ ۷۴		معیار
۳۳۹۶: تحسین عباسی	شاد عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	بنارس ۸۸		معیار
۳۳۹۷: رضوان احمد خاں	شاد عظیم آبادی بحیثیت مرثیہ نگار	مگدھ ۸۵		معیار
۳۳۹۸: عین الہدی	شاد عظیم آبادی کے تین اہم شاعر	مگدھ ۸۵		معیار
۳۳۹۹: وصی احمد	(بہار کی شاعری میں) شاد کے ہندو تلامذہ کا حصہ	بہار ۸۸		معیار
۳۴۰۰: وہاب اشرفی	شاد عظیم آبادی اور ان کی نثر نگاری	مظفر پور ۶۷	اختر قادری	معین
۳۴۰۱: شمینہ شوکت	(مہاراجا چند لال) شاداں کی حیات اور شاعری	کشمیر ۶۰	محی الدین قادری زور	۸۹/۶/۸، ۵

۳۳۰۲: محمد زاہد	شاداں بگڑائی بحیثیت شارح +	اوپن، زت	فخر الحق نوری	ف اوپن
۳۳۰۳: حلیمہ فردوس	شاؤ: شخصیت اور شاعر	میسور	ہاشم علی خان	۹۵/۹/۸۰، ۵
۳۳۰۴: فاطمہ زہرا	شاؤ تمکنت: حیات اور ادبی خدمات	بہی ۲۰۰۴	یونس اکا سکر	۲۰۰۴/۲/۲۲، ۵
۳۳۰۵: نور النساء	شاؤ تمکنت: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	مجاور حسین رضوی	۹۶/۲/۱۰، ۵
۳۳۰۶: عرشہ جبین	شارب رد ولوی بحیثیت نقاد	حیدر آباد	محبوب حسین	۲۰۰۳/۱۰/۱۰، ۵
۳۳۰۷: پروین فاطمہ	(عہد والا جاہی کے تین شاعر) شاطر، پرتو اور ایمان کے شعری			
	کارناموں کا تنقیدی جائزہ +	مدراس	نجم الہدیٰ	فرحت
۳۳۰۸: سنجیدہ سلطانی	(مولانا) شاعری، حیات اور کارنامے	دیانند سوسوتی	حبیب الرحمن نیازی	۲۰۰۲/۷/۷، ۵
۳۳۰۹: سارہ خالد	شان الحق حقی کی ادبی خدمات [افسانہ، شاعری اور تراجم کے تناظر میں] +	جی سی یو، زت	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۳۳۱۰: محمد طلحہ رضوی برق	شاہ اکبر دانا پوری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۹	جمیل مظہری	۹۷/۷/۷، ۵
۳۳۱۱: احسان اللہ	(حضرت سید) شاہ ایوب ابدالی منیر	مگدھ ۸۳		معیار
۳۳۱۲: غلام نبی بٹ	شاہ حاتم: حیات اور شاعری	کشمیر ۹۵	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۳۱۳: محمد صدر الدین فضا	شاہ حیات جویری: حیات اور شاعری D	پٹنہ		فرحت
۳۳۱۴: قطب الدین حسینی	(حضرت) شاہ خاموش: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد	میر محبوب حسین	۹۶/۲/۱۰، ۵
۳۳۱۵: داؤد خاں، پی	شاہ رفیع الدین دہلوی کی اردو خدمات	وَن کٹیشور		معیار
۳۳۱۶: قریشہ حسین	شاہ رکن الدین عشق عظیم آبادی: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۴		معیار
۳۳۱۷: محمد ہاشم علی	شاہ صدر الدین کی حیات اور اردو خدمات	علی گڑھ ۷۴	حبیب النساء	جنید
۳۳۱۸: قاسم احسن محمد	شاہ ظہور الحق ظہور پھلواری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۷۷		معیار
۳۳۱۹: خاور جمیل	شاہ عالم ثانی آفتاب: احوال و آثار	کراچی ۹۵	اسلم فرخی	ف کراچی
۳۳۲۰: ارشد اللہ	(احوال و افکار و آثار) شاہ عبدالحکیم حاکم لاہوری	بھاگل پور ۸۶		معیار
۳۳۲۱: منصور حسن	(سید) شاہ علی فانی گورکھ پوری: حیات و خدمات	مظفر پور		معیار
۳۳۲۲: شاہ حسن عثمانی	شاہ کمال علی دیواری: حیات اور کارنامے	راچی ۸۶	وہاب اشرفی	احمد سجاد

۳۳۲۳: رابعہ بیگم	شاہ محمد چند حسینی نامی شاہ پوری: حیات اور شاعری	گلبرگ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۳۲۴: ثار احمد ترابی	شاہ مراد خان پوری: حیات و فن +	اوپن ۹۶	ثار احمد قریشی	ف اوپن
۳۳۲۵: صبیحہ نسیرین	شاہ میراں جی شمس العشاق: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۹۲	گیان چند	و، ۲/۱۹۶
۳۳۲۶: شاہ عالم خاں (خانوادہ)	شاہ میر کی اردو خدمات	عثمانیہ ۷۹	حفیظ قلیل	و، ۸/۶/۷۹
۳۳۲۷: عبدالرزاق عظیم	شاہ نصیر دہلوی	پنجاب ۷۲	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۳۲۸: ارتضیٰ حسین رضوی	شاہ نور الحق پتن	پٹنہ	سید حسن	ب، ۷/۷۹
۳۳۲۹: ذیشان فاطمی	شاہ ہاشم حسین آباد، بحیثیت شاعر	پٹنہ ۷۷	جلیل مظہری	ب، ۷/۷۹
۳۳۳۰: محمد عارف	شاہد احمد دہلوی: حالات و آثار	بہاول پور ۹۲	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۳۳۱: سہلی صدیقی	شاہد حمید بطور مترجم +	جی سی یو، زت	محمد خاں اشرف	ف جی سی یو
۳۳۳۲: وہاب التمام	شاہد صدیقی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۴	سیدہ جعفر	و، ۲/۱۹۶
۳۳۳۳: عبدالباسط	شاہد نصیر: حالات زندگی اور تدوین کلام +	اوپن، زت	سفیر اختر	ف اوپن
۳۳۳۴: ارشد جمال	شبلی کی سیرت نگاری	ناگ پور	معیار	
۳۳۳۵: جمیلہ عرشی	(مولانا) شبلی کی شاعری اور نثری خدمات کا تنقیدی مطالعہ	راجستھان	ف جے پور	
۳۳۳۶: خضر حیات	شبلی کی نثر کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۵	ظفر احمد صدیقی	یادداشت
۳۳۳۷: بختی احمد ہاشمی، سید	شبلی کا ذہنی ارتقا	سندھ ۶۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۳۳۸: فکیل احمد	شبلی کے تنقیدی نظریات، شعر العجم جلد چہارم کی روشنی میں +	دہلی، زت	شارب ردولوی	ب، ۳/۱۹۸
۳۳۳۹: غفر علی	شبلی کے تنقیدی نظریات	علی گڑھ ۸۲	نور الحسن نقوی	جنید
۳۳۴۰: غلام غازی خاں	(علامہ) شبلی بحیثیت مورخ اسلام	مظفر پور ۸۸	معیار	
۳۳۴۱: غلام نبی بٹ	شبلی کا نظریہ شعر اور اس کی جہتیں	کشمیر ۲۰۰۴	نذیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۳۴۲: قیصر انبی	شبلی نعمانی بحیثیت سوانح نگار	مگدھ ۸۸	معیار	
۳۳۴۳: محمد جمیل اختر	شبلی نعمانی، سوانح نگار اور مورخ کی حیثیت سے	مٹھلا ۹۵	طیب صدیقی	ب، ۳/۱۹۸
۳۳۴۴: محمد شمیم	شبلی کی نثر	گورکھ پور ۸۶	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۳۴۵: محمد نصیر	(علامہ) شبلی کی نثری خدمات	مظفر پور ۸۶	معیار	

۳۳۴۶: محمد نعیم ندوی، شاہ	(دہستان) شبلی کی علمی و ادبی خدمات	سندھ ۷۱	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۴
۳۳۴۷: نیر جہاں	شبلی بحیثیت سوانح نگار، ایک تنقیدی مطالعہ	جامعہ ملیہ	صغریٰ مہدی	ک، ن ۹۵/۶
۳۳۴۸: آفتاب احمد صدیقی	شبلی اور ان کی تصانیف	علی گڑھ ۳۸	رشید احمد صدیقی	ب، ر ۹۶/۱۰
۳۳۴۹: یوسف رحمت	(حکیم عبدالنبی) شجر طہرانی: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۹۵	سلطان محمود حسین	ف اوپن
۳۳۵۰: اقبال احمد	شرر کے تاریخی ناولوں کا مقام اردو ادب میں	بنگلور	معیار	
۳۳۵۱: انیس فاطمہ	شرر اور حیدر آباد +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت	ز، ۹۶/۲/۵
۳۳۵۲: اورنگ زیب [ممتاز منگوری]	شرر کے تاریخی ناول اور ان کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	پنجاب ۷۵	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۳۳۵۳: روبینہ شاہین	(عبدالخلیم) شرر کی غیر افسانوی نثر: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۳۳۵۴: شریف احمد	(عبدالخلیم) شرر: حیات اور کارنامے	دہلی ۷۸	ظہیر احمد صدیقی	ز، ۲۰۰۶/۱۰/۲۳
۳۳۵۵: عبدالقادر خطیب	شرر کی ناول نگاری	ناگ پور	معیار	
۳۳۵۶: علی احمد فاطمی	(عبدالخلیم) شرر: بحیثیت ناول نگار	الہ آباد ۷۹	محمد عقیل رضوی	معین
۳۳۵۷: محمد جمیل	(عبدالخلیم) شرر کی غیر تاریخی ناول نگاری	پٹنہ ۹۰	امرونت سنگھ	ب، ر ۹۶/۱۰
۳۳۵۸: مناظر عاشق ہرگنوی	(عبدالخلیم) شرر بحیثیت شاعر	بھاگل پور ۸۴	معیار	
۳۳۵۹: نصرت سلطانیہ	شرف الدین ساحل: حیات اور علمی کارنامے	دکرم	آفاق صدیقی	ز، ۲۰۰۶/۸/۲۳
۳۳۶۰: محمد سمیع احمد	شرف جہاں: حیات اور تصانیف	پٹنہ ۷۷	سید حسن	ب، ر ۹۷/۷
۳۳۶۱: امان اللہ خاں	(سید محمد حسن) شفا گوالیاری: حیات اور شاعری	معتلا ۸۹	معیار	
۳۳۶۲: غلام رسول ملکانی	شفقت کاظمی: شخصیت و فن +	اوپن ۹۶	رشید احمد ملکانی	ف اوپن
۳۳۶۳: ثوبان فاروقی	شفق عماد پوری: حیات اور کارنامے	منظف پور	معیار	
۳۳۶۴: سلیمان بلخی	شفق عماد پوری بحیثیت غزل گو	مکہ ۸۹	معیار	
۳۳۶۵: قمر رحمان	شفق تمنائی پھلوا روی: حیات و خدمات	مکہ ۸۹	معیار	
۳۳۶۶: سمیرا نقیس	شفیق الرحمن کے اسلوب نگارش کا تجزیاتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۳۳۶۷: ریاض حسین	شفیق الرحمن کی ادبی خدمات	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا

۳۳۶۸: ریحانہ پروین	شفیق الرحمن: ایک مطالعہ	برکت اللہ ۸۹	آفاق احمد	تمثیل
۳۳۶۹: یوسف الدین ساجد	شفیق الرحمن +	حیدر آباد ۹۴	مغنی تبسم	۹۶/۲/۱۵ء
۳۳۷۰: فہمیدہ ناظمہ	شفیق جون پوری: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۹۲	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۳۷۱: تیمور حسن	(پاکستان کی اردو غزل کی تشکیل میں) کلیب جلالی کی خدمات	پنجاب، زت	ضیاء الحسن	یادداشت
۳۳۷۲: حسین علی	کلیب جلالی کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ، زت	مہتاب حیدر نقوی	رفار
۳۳۷۳: فیروزی بیگم	تکلیل الرحمن کی آرکی ٹائپل تنقید کا تنقیدی مطالعہ	راچی ۹۰		معیار
۳۳۷۴: مسرت اللہ خان	تکلیل بدایونی شخصیت اور فن	روہیل کھنڈ	این ایچ خان نظامی	۹۹/۸/۸ء
۳۳۷۵: فریدہ محسن	تکلیل اختر: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۳		معیار
۳۳۷۶: محمد مجاہد	تکلیل اختر: حیات اور کارنامے	راچی ۸۳	شمین اختر	احمد سجاد
۳۳۷۷: ڈاکٹر احمد فیض	تکلیل اختر کی افسانہ نگاری	منظرف پور	محمد شاکر	۹۳/۱۰/۱۵ء
۳۳۷۸: شازیہ انور	(اٹھارویں صدی کا ایک کم نام شاعر مخدوم الملک سید)			
	شمس الدین گیلانی (خامس) +	اوپن، زت	نصر اللہ ناصر	ف اوپن
۳۳۷۹: محمد اسد اللہ	(احوال و آثار) شمس الدین حسین عاجز مع ترتیب و تحشیہ کلیات	پٹنہ ۸۶	محمد شرف عالم	ب، ۹۷/۷/۷ء
۳۳۸۰: نویدہ بیگم	(ڈاکٹر) شمس الدین صدیقی: احوال و آثار +	پشاور ۲۰۰۳	ظہور احمد اعوان	ت پشاور
۳۳۸۱:	(اردو کے سائنسی ادب میں نواب) شمس الامرا کی خدمات	نمل، زت		یادداشت
۳۳۸۲: محمد حسن رضا	ش مظفر پوری: فکر و فن	راچی ۸۶	احمد سجاد	احمد سجاد
۳۳۸۳: امتیاز احمد	شمس منیری: حیات اور خدمات	متھلا ۲۰۰۶	ایم کمال الدین	۲۰۰۶/۱۱/۸ء
۳۳۸۴: زبیدہ نسreen	شمیم احمد: حیات و فن +	اوپن ۹۶	یونس حسنی	ف اوپن
۳۳۸۵: مشتاق احمد	شمیم احمد: حیات اور ادبی خدمات +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۳۳۸۶: خواجہ علی انجم	شمیم کرہانی: حیات، شخصیت اور شاعری	ناگ پور ۷۵		معیار
۳۳۸۷: سردار علی	شورش کاشمیری: احوال و آثار	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۳۸۸: جواہرہ بانو	شوریدہ کاشمیری +	کشمیر ۹۲	حامد کاشمیری منڈیر احمد ملک	ف کشمیر
۳۳۸۹: اختر جہاں	شوق قدوائی، بحیثیت شاعر	پٹنہ ۸۶	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۷ء
۳۳۹۰: مریم حامدی	شوق قدوائی: زندگی اور کارنامے	کشمیر		فرحت

۳۳۹۱: ریاض احمد	شوق نیوی: حیات و خدمات	پٹنہ ۸۰	مطبع الرحمن	ب، ر، ۹۷/۷
۳۳۹۲: محمد ابراہیم	شوق نیوی: بحیثیت شاعر و فن کار	پٹنہ ۷۵	جمیل مظہری	ب، ر، ۹۷/۷
۳۳۹۳: سعید مرتضیٰ زیدی	شوکت تھانوی	پنجاب ۸۶	وحید قریشی / معین الرحمن	ف، پنجاب
۳۳۹۴: عامریک	شوکت تھانوی کے ناولوں کا فنی اور معاشرتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف، کراچی
۳۳۹۵: فرحت فاطمہ	شوکت تھانوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رفقار
۳۳۹۶: فیروز احمد	شوکت تھانوی بحیثیت مزاح نگار	متھلا ۹۵	بدیع الزمان	ب، ر، ۹۸/۳
۳۳۹۷: کے بشیر احمد	شوکت سبزواری: حیات اور ادبی خدمات	دن کشیشور ۸۶	معیار	
۳۳۹۸: سارہ غبر	شوکت صدیقی اور چارلس ڈکنز کے افسانوی ادب کا تقابلی مطالعہ	ملتان ۲۰۰۳	انوار احمد	ف، زکریا
۳۳۹۹: مریم حسین	(اردو کے افسانوی ادب کے تناظر میں) شوکت صدیقی کے فکر و فن کا			
	تنقیدی و تحقیقی جائزہ	کراچی ۹۹	حنیف فوق	ف، کراچی
۳۵۰۰: تزئین گل	شوکت واسطی: شخصیت اور فن	پشاور ۲۰۰۵	ظہور احمد اعوان	ت، پشاور
۳۵۰۱: شبنم امان	شوکت واسطی بطور خود نوشت سوانح نگار	پشاور ۲۰۰۶	ناہید رحمن	ف، پشاور
۳۵۰۲: محمد اشرف	شوکت ہاشمی: شخصیت و فن	اوپن، زت	اختر شمار	ف، اوپن
۳۵۰۳: عارفہ بشری	شہزاد کا شمیری	کشمیر ۹۲	حامد کا شمیری / مجید مضمحل	باز یافت
۳۵۰۴: محمد اجمل	شہاب دہلوی: احوال و آثار	اوپن ۹۶	محمد عارف	ف، اوپن
۳۵۰۵: منزل بھٹی	شہاب دہلوی: حیات و کارنامے	بہاول پور ۹۹	شفیق احمد	ف، بہاول پور
۳۵۰۶: اختر الحسن	شہباز عظیم آبادی: حیات اور خدمات	منظف پور ۶۷	معیار	
۳۵۰۷: ساجد حسین	شہریار: حیات و خدمات	گورکھ پور ۲۰۰۰	افغان اللہ خاں	ف، گورکھ پور
۳۵۰۸: شاہد صدیقی	شہریار کی شاعری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف، میرٹھ
۳۵۰۹: سعید جاوید	شہرت بخاری: بحیثیت شاعر	جی سی یو ۲۰۰۰	تیر محمدانی	ت، ن، ۲۰۰۲/۵
۳۵۱۰: اسد فیض	شہزاد منظر کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	نثار احمد قریشی	جامعہ نامہ ۲۰۰۵/۲
۳۵۱۱: اختر مرزا	شیخ چاند: فن، شخصیت اور تجزیہ	بمبئی	زہرہ موڈک	ب، ر، ۹۹/۱

۳۵۱۲: خسرو جہاں	شیخ چاند: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	گیان چند	۹۶/۲/۱۰۵
۳۵۱۳: سحر سعیدی	شیخ چاند کی ادبی خدمات	اورنگ آباد		ب، ۲۰۰۲/۷
۳۵۱۴: سراج النساء	شیخ حفیظ دہلوی: شخص اور شاعر +	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۰۵
۳۵۱۵: معظم الدین، محمد	شیخ محمد اکرام: حیات و ادبی کارنامے	علی گڑھ ۹۳	نادر علی خاں	جنید
۳۵۱۶: فصیح الزماں	(حکیم عبدالحمید) شیدا سہرامی: حیات اور خدمات	گمدھ ۸۳		معیار
۳۵۱۷: محمد شفیع ہدم	شیر افضل جعفری: حیات و فن +	اوپن ۹۲	ریاض مجید	ف اوپن
۳۵۱۸: ظہیر احسن	(میر) شیر علی افسوس (حیات، معاصرین، تصانیف، شاعری اور زبان)	پٹنہ ۶۵	کلیم الدین احمد	معیار
۳۵۱۹: شیخ پروین	شیفتہ کے عہد کا ادبی ماحول +	علی گڑھ	نعیم احمد	فرحت
۳۵۲۰: صلاح الدین خان	شیفتہ: حیات و تصانیف	دہلی ۷۴	ظہیر احمد صدیقی	عبدالحق
۳۵۲۱: علی صفدر جعفری	(نواب محمد مصطفیٰ خاں) شیفتہ: تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	پنجاب ۸۴	افتخار احمد صدیقی	ف پنجاب
۳۵۲۲: ذکیہ خاتون	شیو برت و رمن اور ان کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ		رفقار
۳۵۲۳: خاور ندیم	(ڈاکٹر) صابر آفاقی کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن، زت	صغیر احمد	ف اوپن
۳۵۲۴: شمیم رفیق جہاں	صابر شاہ آبادی: حیات اور خدمات +	گلبرگ ۸۸	رای قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۵۲۵: جاوید احمد سعیدی	صالحہ عابد حسین: حیات، شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۱		معیار
۳۵۲۶: نذر حسین	صبا اکبر آبادی: احوال و آثار	بہاول پور ۲۰۰۵	عقیلہ شاہین	ف بہاول پور
۳۵۲۷: زبیدہ نسreen	صبا اکبر آبادی: شخصیت اور فن	کراچی، زت	ذوالقرنین احمد	ف کراچی
۳۵۲۸: محمد فہیم الدین حیدر	صباح الدین عبدالرحمن: حیات اور کارنامے	پٹنہ	کلیم احمد عاجز	ب، ۹۷/۷
۳۵۲۹: صائمہ علی	صدیق سالک: حیات اور ادبی خدمات +	اوپن، زت	ریاض قدیر	ف اوپن
۳۵۳۰: علی وقار	صدیق سالک: احوال و آثار	قرطبہ، زت	ارشاد احمد شاکر	ف قرطبہ
۳۵۳۱: مظہر عباس	صفدر میر کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	شفیق عجمی	ف جی سی یو
۳۵۳۲: محی الدین ظفر اداگانی	صغیر احمد بلگرامی: بحیثیت شاعر اور ناقد	پٹنہ ۶۷	جیل مظہری	ب، ۹۷/۷
۳۵۳۳: شوکت سلطانہ	صغیرا ہمایوں مرزا: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۹	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۰۵
۳۵۳۴: مشتاق احمد	صغیر احمد جان: احوال و آثار +	اوپن ۹۲	صابر کلروی	ف اوپن

۳۵۳۵: نجمہ عسکری	صنوبر مرزا پوری: حیات اور ادبی اکتسابات	لکھنؤ ۸۸	معیار
۳۵۳۶: مسعود اختر	صفی اورنگ آبادی کی خدمات	اورنگ آباد، زت	مست فردوس ب، ۲۰۰۲/۷
۳۵۳۷: فاروق کلیل	(دبستان) صفی	عثمانیہ	فریدہ بیگم ک، ۲۰۰۳/۳
۳۵۳۸: غلام یلین	(مولانا) صلاح الدین احمد کی ادبی و صحافتی خدمات	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آرا راؤ یادداشت
۳۵۳۹: محمود احمد اسیر	(مولانا) صلاح الدین احمد اور ان کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	وزیر آغا ف اوپن
۳۵۴۰: عبدالوہاب غوری	صلاح الدین تیرکی ادبی خدمات	عثمانیہ	۹۹/۶/۱۵، ۵
۳۵۴۱: حضور معین الدین	صلاح الدین تیرکی حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی
۳۵۴۲: نثار احمد قریشی	صوفی غلام مصطفی تبسم: حیات اور فن	پنجاب ۸۶	وحید قریشی ف پنجاب
۳۵۴۳: خالد رشید	صوفی منیری: حیات اور شاعری	پٹنہ ۶۴	اختر اورینوی ب، ۹۷/۷
۳۵۴۴: محمد طیب ابدالی	(حضرت) صوفی منیری: حیات اور نثری کارنامے	پٹنہ ۶۷	اختر اورینوی ب، ۹۷/۷
۳۵۴۵: طلعت پروین	صہبا اختر کی شخصیت و فن کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	مدہ جبین زیدی ف کراچی
۳۵۴۶: راشد اسرار	صہبا لکھنوی کی ادبی و صحافتی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	کراچی، زت	ظفر اقبال ف کراچی
۳۵۴۷: صفورارانی	(سید) ضمیر جعفری کی سنجیدہ شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	صدیق شبلی ف اوپن
۳۵۴۸: رضوان الرحمن	ضمیر الدین احمد کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۴	اسعد بدایونی ر قار
۳۵۴۹: رفیق احمد خاں	ضیاء الدین برنی کی علمی و ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج ف سندھ
۳۵۵۰: فقیرا خان فخری	ضیا جعفری: احوال و آثار +	پشاور ۸۲	مرتضیٰ اختر جعفری ت پشاور
۳۵۵۱: راجیش مشرا	طالب بنارس: حیات اور کارنامے	بنارس	معیار
۳۵۵۲: غلام محمد وانی	طالب کاشمیری: شخصیت اور فن +	کشمیر ۹۰	محبوبہ وانی بازیافت
۳۵۵۳: نگہت جہاں	طاہر شادانی: شخصیت اور ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	حمسین فراقی ف اوپن
۳۵۵۴: اشرف رفیع	طباطبائی: حیات اور کارناموں کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ ۷۰	معیار
۳۵۵۵: محمود احمد کاوش	طفیل ہوشیار پوری: حیات و ادبی خدمات +	اوپن ۹۸	حمسین فراقی ف اوپن
۳۵۵۶: قاضی کلیل الدین	(ڈاکٹر) طیب انصاری کی تصانیف کا تنقیدی مطالعہ	گلبرگ، زت	شمیم ثریا ب، ۲۰۰۶/۳

۳۵۵۷: ممتاز بیگم	(پروفیسر محمد) طیب انصاری کی ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۹	قیوم صادق	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۵۵۸: عبدالمنان	ظفر ابن متین: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۰	توصیف تبسم	ف اوپن
۳۵۵۹: عطاء اللہ خان	ظفر پیامی: حیات اور خدمات	پٹنہ		ب، ۷/۲۰۰۰
۳۵۶۰: طاہرہ اقبال	ظفر حسین اشک [۱۸۹۶ء تا ۱۹۵۰ء]: حیات و خدمات	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۳۵۶۱: اسد اللہ، سید	(ڈاکٹر) ظفر حمیدی: حیات اور شاعری	مٹھلا ۹۴	محمد طیب صدیقی	ب، ۳/۹۸
۳۵۶۲: ریاست علی خاں	(مولانا) ظفر علی خاں: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۹۳	نور الحسن نقوی	جنید
۳۵۶۳: قاضی فکیل الدین	(مولانا) ظفر علی خاں بحیثیت شاعر	برہان پورہ ۹۰		معیار
۳۵۶۴: نظیر حسین زیدی	(مولانا) ظفر علی خاں بحیثیت شاعر و صحافی	سندھ ۷۰	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۵۶۵: طاہرہ ڈار	(اردو سفر نامے میں) ظہور احمد اعوان کا مقام و مرتبہ +	پشاور، زت	نذیر تبسم	ف پشاور
۳۵۶۶: قاسم احسن وارثی	ظہور الحق پھلواری: حیات اور خدمات	پٹنہ		معیار
۳۵۶۷: سردار علی جاوید	ظہور نظر: ادیب و شاعر +	اوپن ۹۳	شفیق احمد	ف اوپن
۳۵۶۸: عبدالخالق تنویر	ظہور نظر: احوال و آثار	بہاول پور ۹۸	شفیق احمد	یادداشت
۳۵۶۹: محمد قاسم احسن وارثی	ظہیر الحق پھلواری: حیات اور خدمات	پٹنہ		معیار
۳۵۷۰: شہزاد احمد	ظہیر دہلوی کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین	رفار
۳۵۷۱: مختار شمیم	ظہیر دہلوی: حیات اور فن	ک، ن ۹۲/۱		
۳۵۷۲: یاد علی جعفری	ظہیر دہلوی: حیات اور شاعری	راجستھان		ف جے پور
۳۵۷۳: علی احمد	ظہیر غازی پوری: حیات اور شاعری	مٹھلا	محمد کمال الدین	ب، ۳/۹۸
۳۵۷۴: محمد اجمل ندیم	(ڈاکٹر) ظہیر فتح پوری: حیات و خدمات +	اوپن ۲۰۰۲	شبیر الحسن	ف اوپن
۳۵۷۵: ناہید مراتب	ظہیر کاشمیری: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۳۵۷۶: محمد شفاعت علی	(ڈاکٹر سید) عابد حسین: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۱	یوسف سرمست	ب، ۵/۹۷
۳۵۷۷: فلک شیر	عابد سیمابی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۵	اسلم ضیا	ف اوپن
۳۵۷۸: عبدالرؤف شیخ	(سید) عابد علی عابد: شخصیت اور فن	ملتان ۸۶	سلیم اختر	ف زکریا

۳۵۷۹: محمد یامین	عطیہ فیضی، شبلی نعمانی، علامہ اقبال اور دیگر مشاہیر اردو سے روابط کی نوعیت و اثر پذیری کا تحقیقی و تجزیاتی مطالعہ	کراچی، زت	معین الدین عقیل	ف کراچی
۳۵۸۰: سعیدہ بہاء الدین	عارف الدین خاں عزیز اور ان کے کارنامے	حیدر آباد ۹۰	معیار	
۳۵۸۱: جمیلہ بیگم منیرہ	عارف شاہ پوری: حیات اور اردو خدمات	میسور	معیار	
۳۵۸۲: لجنی ٹار	عارف عبدالتین کی ادبی خدمات [اردو ادب کے حوالے سے] +	اوپن ۲۰۰۳	محمد عالم خان	ف اوپن
۳۵۸۳: رضا احمد	عاشق بٹالوی کی افسانہ نویسی کا فکری و فنی مطالعہ +	اوپن، زت	ریاض احمد	ف اوپن
۳۵۸۴: عبدالباقی	(خواجه محمد شاہ بخش) عاصی: شخصیت اور شاعری +	اوپن ۹۷	عبدالرؤف شیخ	ف اوپن
۳۵۸۵: آسیہ فردوس	(ڈاکٹر) عبادت بریلوی بحیثیت خاکہ نگار +	اوپن ۹۹	تحسین فراقی	ف اوپن
۳۵۸۶: آصف نسیم	اردو تحقیق و تنقید میں ڈاکٹر عبادت بریلوی کا مقام (ان کی مرتبہ کتب کے حوالے سے) +	ملتان، زت	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۵۸۷: روبینہ شایستہ	(ڈاکٹر) عبادت بریلوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۴	خواجه محمد زکریا	ف اوپن
۳۵۸۸: شبانہ امیر	(اردو تنقید کے ارتقا میں) عبادت بریلوی کا حصہ	عثمانیہ ۹۰	معیار	
۳۵۸۹: سیدہ میر قادری	عباس علی خان احسان اور حیدر آباد +	حیدر آباد ۹۲	شمینہ شوکت	ز، ۹۶/۲/۱۰
۳۵۹۰: توفیق احمد خاں	عبدالباری ساقی: حیات اور خدمات	مگدھ ۸۵	معیار	
۳۵۹۱: اقبال احمد	(جنوبی ہند میں اردو کی ترویج و اشاعت میں افضل العلماء ڈاکٹر) عبدالحق کا حصہ	دن کنیشور	عبدالاحد	ز، ۲۰۰۲/۱/۲۲
۳۵۹۲: رومانہ زریں	عبدالحق بحیثیت محقق	پٹنہ	قریشہ حسین	ب، ۹۷/۷/۷
۳۵۹۳: شازیہ عنبریں	(اردو تحقیق کی روایت میں مولوی) عبدالحق کا مقام	ملتان ۲۰۰۶	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۵۹۴: شہاب الدین	(مولوی) عبدالحق کی ادبی اور لسانی خدمات +	علی گڑھ	اصغر عباس	
۳۵۹۵: قاطبہ بیگم	(ڈاکٹر) عبدالحق: حیات اور کارنامے +	مدراں	نجم الہدیٰ	
۳۵۹۶: قمر عباس	(اردو لسانیات میں مولوی) عبدالحق کا مقام	اوپن ۲۰۰۵	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۵۹۷: مسرت فردوس	(بابائے اردو مولوی) عبدالحق کے قیام اور گنگ آباد کی ادبی خدمات	اورنگ آباد	عبدالحمید بیدار	ک، ن، ۹۳/۱۲/۱۲
۳۵۹۸: مشتاق احمد	عبدالحق: تنقید نگاری کی حیثیت سے	پٹنہ ۷۵	معیار	
۳۵۹۹: معراج تیر	(بابائے اردو مولوی) عبدالحق بطور محقق	پنجاب ۶۵	عبداللہ خاں	ف پنجاب
۳۶۰۰: نسیم انور	(مولوی) عبدالحق: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۷۵	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱/۱۱

۳۶۰۱: حیدر علی تیر	(احوال و آثار اور افکار) عبد الحمید پریشان	پٹنہ ۶۹	سید حسن	ب، ۹۷/۷۷
۳۶۰۲: شمیمہ بشیر	عبد الحمید عدم: حیات اور فن	پنجاب ۸۹	سجاد باقر رضوی	ف، پنجاب
۳۶۰۳: شاہد احمد بچی	عبد الحالیق خلیق: حیات اور ادبی کارنامے	متھلا	شا کرخلیق	ب، ۹۸/۳
۳۶۰۴: کوثر شبانہ خٹک	عبد الرحمن بابا اور خواجہ میر درد کے افکار کا تقابلی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۰	اقبال نسیم خٹک	ف، اوپن
۳۶۰۵: میر اشفاق احمد ابوسعید	(پروفیسر) عبد الرحمن خان: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۱	ابوالفضل محمود قادری	ب، ۹۷/۵
۳۶۰۶: رشیدہ فیض	(فشی) عبد الرحمن خان: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	شمیم حیدر ترندی	ف، اوپن
۳۶۰۷: عائشہ سعید	(ڈاکٹر) عبد السلام: حیات اور خدمات	کراچی ۹۹	یونس حسنی	ف، کراچی
۳۶۰۸: شباب الدین	عبد السلام ندوی: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۸۸	مسعود عالم	جنید
۳۶۰۹: گلشن طارق	عبد السلام ندوی کی ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۳	رفیع الدین ہاشمی	ف، اوپن
۳۶۱۰: محمد اخلاق	عبد الصمد تپش کی حیات و خدمات کا تنقیدی مطالعہ	متھلا	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳
۳۶۱۱: آصف علی چٹھہ	(ترجمے کا فن اور) عبد العزیز خالد کے تراجم +	پنجاب ۲۰۰۵	فخر الحق نوری	اردو تحقیق
۳۶۱۲: محمد نواز کنول	عبد العزیز خالد کی اردو غزل گوئی: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	محمد احسان الحق	ف، اوپن
۳۶۱۳: محمد جمیل اختر	عبد العزیز فطرت: شخصیت اور فن	اوپن ۹۳	نثار احمد قریشی	ف، اوپن
۳۶۱۴: محمد عالم چودھری	(علامہ شیخ) عبد العزیز علانی: حیات و فن +	اوپن ۹۶	خواجہ عبدالغنی	ف، اوپن
۳۶۱۵: حامد اقبال	(دبستانِ عظیم آباد کے معروف شاعر) عبد الغفور کامل کے			
	کارناموں کا تنقیدی مطالعہ	متھلا، زت	ظفر حبیب	ب، ۹۸/۳
۳۶۱۶: اختر الحسن	عبد الغفور شہباز: حیات اور کارنامے	منظف پور ۶۷	معیار	
۳۶۱۷: محمد اعظم الحق	(پروفیسر) عبد الغفور شہباز بحیثیت نظم نگار	پٹنہ ۸۰	کلیم احمد عاجز	ب، ۹۷/۷۷
۳۶۱۸: محمد صدر الحق	عبد الغفور نساخ: حیات و تصانیف	ڈھاکا ۶۶		
۳۶۱۹: صفدر حسین، سید	(سرشیخ) عبد القادر کی حیات اور ادبی خدمات	کراچی ۷۵	ابواللیث صدیقی	ف، کراچی
۳۶۲۰: نسیم کوثر	(مسز) عبد القادر: حیات و فن +	اوپن ۹۴	سلطانہ بخش	ف، اوپن
۳۶۲۱: تپش ترنم بتول	(اردو شعری روایت میں) عبد اللطیف تپش کا مقام +	مٹان ۲۰۰۳	عبدالروف شیخ	ف، زکریا
۳۶۲۲: محمود الحسن [شا کر]	عبد اللطیف تپش: احوال و آثار +	اوپن، زت	محمد کامران	ف، اوپن

شخصیاتِ ادب	۱۷۲	جامعات میں اُردو تحقیق
۳۶۲۳: حسین کمال محمد	(اردو ناول کا سماجی پس منظر) عبداللہ حسین، بحیثیت ناول نگار	پنہ ۸۱
۳۶۲۴: عظمت اللہ خان	(حضرت) عبداللہ شاہ: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۹۵
۳۶۲۵: شمس الہدیٰ	عبدالماجد دریا بادی کا اسلوب نگارش، صدیقی جدید کی روشنی میں	جواہر ۹۷
۳۶۲۶: محمد عتیق الرحمن خاں	عبدالماجد دریا بادی: حیات اور خدمات	ناگ پور
۳۶۲۷: مصباح الاسلام	عبدالماجد دریا بادی: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ ۷۶
۳۶۲۸: منظور اختر [حسین فراقی]	عبدالماجد دریا بادی: احوال و آثار	پنجاب ۸۵
۳۶۲۹: محمد بدرالدین انصاری	(اردو ادب میں تعمیری تنقید اور پروفیسر) عبدالمغنی	مٹھلا
۳۶۳۰: شہناز بیگم	عبد المنان بیدل: حیات اور خدمات	پنہ
۳۶۳۱: طلعت خورشید	عبد اللہ علیم: شخصیت اور فن +	اوپن ۲۰۰۲
۳۶۳۲: ممتاز حسین ملک	(علامہ) عتیق فکری: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۳
۳۶۳۳: شہناز بیگم	(میر) عثمان علی خان: حیات اور ادبی کارنامے	حیدر آباد ۸۶
۳۶۳۴: میر احمد الدین علی	(میر) عثمان علی خان کی اردو ادبی خدمات +	عثمانیہ ۸۱
۳۶۳۵: محمد عارف [کلیم]	عبدیم ہاشمی: احوال و آثار +	اوپن، زت
۳۶۳۶: فضل عباس [شوذب کاظمی]		
۳۶۳۷: ظفر الحق چشتی	(ڈاکٹر) عرش صدیقی: حیات اور علمی و ادبی خدمات	اوپن ۲۰۰۱
۳۶۳۸: اختر احمد رضوی	(محمد حسین) عرشی اور ان کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۲۰۰۱
۳۶۳۹: گہمت ظفر	عرفان اسلام پوری: حیات اور شاعری	مگدھ ۷۸
۳۶۴۰: سیدہ الطہر	عرفان صدیقی کی ادبی و صحافتی خدمات	جی سی یو ۲۰۰۶
۳۶۴۱: عنایت حسین	عرفان صدیقی: شخصیت اور شاعری (ایک تنقیدی مطالعہ)	سہیل احمد خاں
۳۶۴۲: خالد اشرف	عزی دہلوی: حیات و ناول نگاری +	ف جی سی یو
۳۶۴۳: صفیہ حمید	عروج زیدی بدایونی: حیات اور ادبی کارنامے	محمد عقیل احمد
		علی گڑھ، زت
		میرٹھ، زت
		اسلم جمشید پوری
		ف میرٹھ
		دہلی ۸۳
		قمر رئیس
		معین
		بریلی
		صابر سنہلی
		۲۰۰۲/۵، ۷

۳۶۴۳: اعجاز حنیف	عزیز احمد: زندگی اور کارنامے	پنجاب ۸۵	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۶۴۵: ساحرہ عزیز	عزیز احمد کی تنقید نگاری	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۳۶۴۶: شمیم افزا قمر	عزیز احمد اور ان کی ناول نگاری D	بھگل پور		معیار
۳۶۴۷: کوثر دلشاد	عزیز احمد کے ناولوں کے نسوانی کردار	پٹنہ		معیار
۳۶۴۸: میر مجاہد علی	عزیز احمد اور اردو ادب	اورنگ آباد		ب، ۲۰۰۲
۳۶۴۹: نورین ثروت	عزیز احمد کے ناولوں کے کردار +	اوپن، زت	مشاق احمد	ف اوپن
۳۶۵۰: ظریف خان، ایم	(جدید اردو غزل اور) عزیز حامد مدنی کا اسلوب +	کراچی، زت	سحر انصاری	ف کراچی
۳۶۵۱: مشاق احمد صدیقی	(مرزا) عزیز فیضانی دارا پوری: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	صابر کلروی	ف اوپن
۳۶۵۲: مسعود حسن رضوی	عزیز لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ ۸۳	شبیب الحسن نونہروی	معین
۳۶۵۳: نعیم نقوی	(دبستان لکھنؤ میں) عزیز لکھنوی کا مرتبہ	کراچی ۹۳	ابوالخیر کشفی	ف کراچی
۳۶۵۴: امجد اقبال	عزیز ملک: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۰	نوازش علی	ف اوپن
۳۶۵۵: زاہد حسین چغتائی	عزیز ملک: شخصیت اور علمی و ادبی خدمات	کراچی، زت	ذوالقرنین احمد	ف کراچی
۳۶۵۶: شاہد اقبال	عشرت گیاوی: حیات اور شاعری	مکہ ۸۸		معیار
۳۶۵۷: شمس آصف	(خولجہ عبدالرؤف) عشرت لکھنوی: احوال و آثار اور ان کے تذکرہ آب بقا کی تنقیدی تدوین +	کراچی، زت	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۶۵۸: ایڈلن روجی	عصمت چغتائی	جموں		معیار
۳۶۵۹: دل افروز منجو	عصمت چغتائی: شخصیت اور فن	کشمیر ۸۶	برج پریمی	باز یافت
۳۶۶۰: رحمن ثاقب	عصمت چغتائی: فکر و فن اور نسوانی کردار	ڈن کیشور ۸۵		معیار
۳۶۶۱: طلعت ماہ	عصمت چغتائی کی کلشن نگاری	علی گڑھ ۲۰۰۳	صفیر بیگ	رفار
۳۶۶۲: عارفہ سلطانہ	عصمت چغتائی: حیات اور کارنامے	اجمیر		ف اجمیر
۳۶۶۳: عشرت سلطانہ	عصمت چغتائی: ان کے مختصر افسانوں کا تنقیدی جائزہ	راپٹی		معیار
۳۶۶۴: فرزانه خاتون	عصمت چغتائی بحیثیت ناول نگار	پٹنہ	کلیم احمد عاجز	ب، ۲۰۰۷
۳۶۶۵: فرزانه کوکب	عصمت چغتائی: شخصیت اور فن	ملتان ۲۰۰۶	روبینہ ترین	ف ذکریا
۳۶۶۶: محمد اشرف	عصمت چغتائی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۹۰	اختر بستوی	۱۵/۱۱/۹۱

محمد اسلم بیک	عصمت چغتائی کی افسانہ نگاری: ایک تجزیاتی مطالعہ	روہیل کھنڈ	عارف حسن خاں	۲۰۰۰ء، ۱۰/۲۲
۳۶۶۸: نکبت آرا شاہین	عصمت چغتائی کے ناولوں میں خواتین کے مسائل +	حیدر آباد ۹۵	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۵ء
۳۶۶۹: نوشاد عالم آزاد	عصمت چغتائی کی ناول نگاری	بھاگل پور ۸۹	معیار	
۳۶۷۰: یوسف خان مسکی	عصمت چغتائی	میرٹھ ۷۲	امیر اللہ شاہین	۲۰۰۱ء، ۱/۲
۳۶۷۱: علی ابدالی	عطا بہاری: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۴	معیار	
۳۶۷۲: محمد سلیم اختر	عطا حسین کلیم: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۵	انعام الحق جاوید	ف اوپن
۳۶۷۳: عرفان احمد بیک	عطا شاد: فن و شخصیت کا تنقیدی جائزہ	اوپن، زت	فردوس انور قاضی	ف اوپن
۳۶۷۴: اکرام الدین باگ	عطا کلیانوی: حیات و خدمات	گلبرگ ۹۱	عبدالرزاق فاروقی	۲۰۰۶ء، ۳/۲
۳۶۷۵: میمونہ نیر	عطاء الحق قاسمی: بحیثیت کالم نگار +	جی سی یو ۲۰۰۴	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۳۶۷۶: محمود الحسن قریشی	(اردو ادب و خطابت کی روایت میں سید) عطاء اللہ شاہ بخاری			
	کی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ محمد امین	ف زکریا
۳۶۷۷: مسرت	(ڈاکٹر) عطش درانی: علمی و ادبی خدمات +	پشاور، زت	روبینہ شاہین	ف پشاور
۳۶۷۸: حنا آفریں	عظیم بیک چغتائی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۴	قاضی جمال حسین	رفقار
۳۶۷۹: ریحانہ یاسمین	عظیم بیک چغتائی: حیات اور کارنامے	بہار ۸۲	معیار	
۳۶۸۰: محمد رئیس	(بیسویں صدی کے تہذیبی اور معاشرتی پس منظر میں)			
	عظیم بیک چغتائی کے فن کا مطالعہ	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی	ف کراچی
۳۶۸۱: مسرت جہاں	(مرزا) عظیم بیک چغتائی: شخصیت اور کارنامے	راجستھان	ف جے پور	
۳۶۸۲: محفوظ الحسن	عظیم عظیم آبادی: عصر، حیات اور شاعری	مگدھ ۷۸	معیار	
۳۶۸۳: محمد اصغر	عفرا بخاری کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۳۶۸۴: مظہر کھویا	علقہ شبلی: حیات اور شاعری	مظفر پور	ک، ن، ۹۴/۳	
۳۶۸۵: خلیل اللہ حسینی	علی احمد جلیلی: حالاتِ زندگی اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۳	مغنی تبسم	۲، ۵/۸۳
۳۶۸۶: محمد انصار اللہ نظر	(میر) علی اوسط رشک: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۶	محمود الہی	۱۵/۱۱/۹۱ء

۳۶۸۷: فیروز حیدری	علی جواز زیدی: شخصیت اور فن	ناگ پور	ک، ن ۲۰۰۳/۱
۳۶۸۸: حماد رسول	(اردو میں خرد افروزی کی روایت میں) علی عباس جلال پوری کی تصنیفات کا مقام +	ملتان ۲۰۰۶	قاضی عابد ف زکریا
۳۶۸۹: تہینہ اختر	علی عباس حسینی: حیات اور ادبی خدمات	جموں ۷۹	گیان چند معین
۳۶۹۰: ثریا اقبال	(پریم چند کا ایک ہم عصر) علی عباس حسینی	اورنگ آباد	رعنا حیدری ب، ر ۲۰۰۲/۷
۳۶۹۱: محمد اسلم حیات	علی عباس حسینی: شخصیت اور فن	ملتان ۹۰	سلیم اختر ف زکریا
۳۶۹۲: اکبر علی بیگ	(مرزا) علی لطف: حیات اور کارنامے	عثمانیہ	مغنی تبسم ۷۹/۶/۸
۳۶۹۳: کہکشاں	علی محمد لون کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	محمد زمان آزرہ بازیافت
۳۶۹۴: محمد جعفر	علیم صبا نویدی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۹۴	انور الدین ۹۶/۲/۱
۳۶۹۵: محمد قاسم	علیم صبا نویدی: شخصیت اور فن	مظفر پور	ناز قادری ۹۵/۱/۲۳
۳۶۹۶: اسما حبیب	علیم ناصری: حیات اور ادبی خدمات +	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر ف پنجاب
۳۶۹۷: سیادت نقوی	علی نذر: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	عثمان قریشی ۹۳/۹/۱۵
۳۶۹۸: ریاض احمد	عمر فیضی: حیات و خدمات اور غیر مطبوعہ کلام کی تدوین +	اوپن، زت	اسرار احمد ف اوپن
۳۶۹۹: موسیٰ شیخ	عمیق حنفی: شخصیت اور فن	اندور	عزیز اندوری ک، ن ۲۰۰۳/۷
۳۷۰۰: محمد منیر خاں	عنایت اللہ بحیثیت ناول نگار +	اوپن، زت	راشد متین ف اوپن
۳۷۰۱: اشتیاق احمد	(ڈاکٹر) عندلیب شادانی: شخصیت اور فن	پنجاب ۲۰۰۵	عبید اللہ خاں اردو تحقیق
۳۷۰۲: کلثوم ابوالبشر	(سید و جاہت حسین) عندلیب شادانی: حیات اور کارنامے	بہینی	معیار
۳۷۰۳: محمد اسلم قاسمی	عنوان چشتی کی تنقیدی بصیرت: ایک جائزہ	میرٹھ ۲۰۰۵	اسلم جمشید پوری
۳۷۰۴: عالیہ مقصود	عوض سعید بحیثیت خاکہ نگار	حیدر آباد ۲۰۰۵	انور الدین سیاست ۲۰۰۶/۱/۳
۳۷۰۵: عبدالقیوم خٹائی	غم طاؤس: فن اور شخصیت +	کشمیر ۹۰	قدوس جاوید ف کشمیر
۳۷۰۶: منزل حسین	غانفل کرناٹی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۵	خیال امر وہوی ف اوپن
۳۷۰۷: طلعت رضوان	غبار بھٹی: فن اور شخصیت	پٹنہ	ممتاز احمد ۹۸/۳/۸
۳۷۰۸: تسلیم اختر	غلام الثقلین نقوی بطور ناول نویس اور افسانہ نگار کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۲۰۰۳	انور سدید ف اوپن

۳۷۰۹: سلوی اشرف	غلام الثقلین کی افسانہ نگاری: فنی و فکری جائزہ +	نمل ۲۰۰۵	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۳۷۱۰: اقبال برکی	(خولجہ) غلام السیدین کی علمی و تعلیمی خدمات	پوتا	اے ایچ انصاری	ب، ۳/۹۸
۳۷۱۱: فرحت حسین، سید	(خولجہ) غلام السیدین: حیات اور کارنامے	جامعہ طیبہ	گوپی چندر سعید انصاری	۷۹/۹/۱۵
۳۷۱۲: عظمیٰ سعید	غلام جیلانی اصغر: حیات اور ادبی خدمات +	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	یادداشت
۳۷۱۳: صفیہ مشتاق	(ڈاکٹر) غلام حسین ذوالفقار کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	نیر صدانی	ف جی سی یو
۳۷۱۴: نیاز احمد	غلام ربانی تاباں: حیات اور خدمات	گورکھ پور، زت	اختر بستوی	۱۵/۱۱/۹۱
۳۷۱۵: طیب کوکب	غلام ربانی تاباں: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ	منظور احمد	۲۲/۱۰/۹۵
۳۷۱۶: علمدار حسین بخاری	(اردو افسانے کی روایت میں) غلام عباس کا مقام	ملتان ۲۰۰۱	انوار احمد	ف زکریا
۳۷۱۷: نوشابہ پروین	غلام عباس: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ		رفقار
۳۷۱۸: محمد انور	غلام عمر خاں کے تحقیقی و تنقیدی کارنامے	وَن کٹیشور		معیار
۳۷۱۹: مسرور احمد زئی	(ڈاکٹر) غلام مصطفیٰ خاں کی علمی و ادبی شخصیت: ایک تجزیاتی مطالعہ	ہمدرد ۲۰۰۲	اسلم فرخی	یادداشت
۳۷۲۰: اختر جمیل نظمی	(حضرت) غمگین دہلوی	جبل پور ۷۵		فرحت
۳۷۲۱: ایس آر جیم پیکر	غواصی: حیات اور شاعری کا مطالعہ	پوتا		معیار
۳۷۲۲: صبغت اللہ، محمد	غواصی کی مثنویوں کا تنقیدی مطالعہ	بنگلور ۸۹	فہمیدہ بیگم	۱۵/۳/۹۳
۳۷۲۳: فاطمہ بیگم	غواصی کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ		معیار
۳۷۲۴: انظار عالم	غیاث احمد گدی کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	اسلم پرویز	ب، ۷/۹۸
۳۷۲۵: جمشید قمر	غیاث احمد گدی کی افسانہ نگاری	راچی ۹۰	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۷۲۶: محمد تصویر انصاری	غیاث احمد گدی: حیات اور فن	پٹنہ ۹۰	اعجاز علی ارشد	ب، ۷/۹۷
۳۷۲۷: محمد حسن امام فاروقی	غیاث احمد گدی کے افسانوں میں ہمبستی تبدیلی	مٹھلا، زت	منصور علی	ب، ۳/۹۸
۳۷۲۸: رفعت اعجاز	فارغ بخاری کی نثر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	نوازش علی	ف اوپن
۳۷۲۹: ضیاء الرحمان	فارغ بخاری: احوال و آثار	پشاور ۲۰۰۵	فقیر اہاں فخری	ف پشاور
۳۷۳۰: شبیہ خاتون	فاروق بانسپاری: حیات و خدمات	گورکھ پور ۲۰۰۰	افغان اللہ خاں	ف گورکھ پور

۳۷۳۱: عراق رضازیدی	(مثنویات) فانی کشمیری کا تنقیدی جائزہ	پٹیالہ ۹۰	زینت اللہ شیخ	ب، ۹۶/۱۰
۳۷۳۲: معراج الحسن	فانی کی شاعری میں حزنِ عناصر	روہیل کھنڈ	فہمیدہ کبیر	۹۳/۹/۱۵، ۵
۳۷۳۳: مفتی تبسم	فانی بدایونی: حیات و خدمات اور شاعری کا تنقیدی مطالعہ	عثمانیہ	مسعود حسین خاں	معین
۳۷۳۴: کلیم الدین ثمر	فانی گورکھپوری	مگدھ ۸۶		معیار
۳۷۳۵: ضیاء اللہ	(پروفیسر) فتح محمد ملک، شخصیت و فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	مزل ناز	ف بہاول پور
۳۷۳۶: مسرت جبین	فتح محمد ملک: فن اور شخصیت +	جی سی یو ۲۰۰۴	نیر صدانی	ف جی سی یو
۳۷۳۷: طلعت رشید	فدا حسین فدا: شخصیت اور فن +	پنجاب ۲۰۰۵	محمد سلیم ملک	اردو تحقیق
۳۷۳۸: محمد حسین	(میرزا محمد علی) فدوی عظیم آبادی: حیات اور شاعری	پٹنہ		فرحت
۳۷۳۹: افغان اللہ خاں	فراق کی شاعری	گورکھ پور ۷۸	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۷۴۰: ایچ ایف کردی	فراق: شخصیت اور شاعری	کولہا پور ۷۸		معیار
۳۷۴۱: پرویز احمد	فراق گورکھپوری: بحیثیت اردو تنقید نگار	بھاگل پور ۸۹		معیار
۳۷۴۲: تبسم فاطمہ	فراق گورکھپوری: حیات اور کارنامے	بنارس ۹۰		معیار
۳۷۴۳: تسکینہ فاضل	فراق کی شاعری میں ہندوستانی عناصر	کشمیر ۸۴	آل احمد سرور	ف مخدومی
۳۷۴۴: رفعت سلطانہ	فراق کی غزل گوئی کے اہم رجحانات	عثمانیہ ۸۱		معیار
۳۷۴۵: شازیہ اسلم	فراق گورکھپوری کے انتقادی رویوں میں جمالیاتی عناصر +	پشاور، زت	روبینہ شاہین	ف پشاور
۳۷۴۶: صدف بخاری	فراق گورکھپوری کے اردو غزل پر اثرات +	جی سی یو ۲۰۰۶	سمیل احمد خاں	ف جی سی یو
۳۷۴۷: محمد حارث صدیقی	فراق گورکھ پوری کی رباعیات کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۵	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۳
۳۷۴۸: نوازش علی	فراق گورکھ پوری: فن اور شخصیت	پنجاب ۸۹	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۷۴۹: خالد حسین خان	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۹۱	بشیر بدر	ب، ۲۰۰/۱۱
۳۷۵۰: عبدالحی صدیقی	فرحت اللہ بیگ کی نثر کا تجزیاتی مطالعہ	علی گڑھ ۸۲	منظر عباس نقوی	جنید
۳۷۵۱: عرفان محمود صدیقی	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: شخصیت و فن +	سندھ ۹۸	نجم الاسلام	تحقیق ۱۳
۳۷۵۲: محمد اسرار نیل صدیقی	(مرزا) فرحت اللہ بیگ: حیات اور ادبی کارنامے	پنجاب ۹۴	سمیل احمد خاں	ف پنجاب

۳۷۵۳: محمد سہیل

(مرزا) فرحت اللہ بیگ، بحیثیت مزاح نگار، نذی احمد کی کہانی:

کچھ ان کی، کچھ میری زبانی کی روشنی میں

جواہر ۹۷ شارب ردولوی ب، ۹۸/۷

۳۷۵۴: اقبال واجد

فرحت کا کوروی: عصر، حیات اور ادبی خدمات

مگدھ ۸۴ معیار

۳۷۵۵: نسیم بانو

فرخندہ لودھی: حیات اور ادبی کارنامے +

پنجاب ۲۰۰۶ محمد سلیم ملک اردو تحقیق

۳۷۵۶: شمس الحق

(حکیم رکن الدین) فصیح کاشی: حیات اور کارنامے

پٹنہ ۷۰ سید حسن ب، ۹۷/۷

۳۷۵۷: افتخار الزماں

فکرتونسوی بحیثیت صحافی اور طنز و مزاح نگار

متھلا، زت انیس صدی ب، ۹۸/۳

۳۷۵۸: فردوس جمال

فکرتونسوی: حیات اور ادبی خدمات

کان پور اسماعیل آزاد فتح پوری

ک، ن، ۹۵/۶

۳۷۵۹: کنیز فاطمہ

فکرتونسوی: حیات اور خدمات

گورکھ پور ۹۳ محمود الہی ف گورکھ پور

۳۷۶۰: محمد ممتاز فرخ

فکرتونسوی بحیثیت طنز و مزاح نگار

بھاگل پور مناظر عاشق ہر گانوی

ک، ن، ۹۳/۴

۳۷۶۱: محمد اجل نیازی

(محمد دین) فوق اور ان کی علمی و ادبی خدمات

پنجاب ۸۶ سہیل احمد خاں پنجاب

۳۷۶۲: شہناز پروین

فہمیدہ ریاض، کشورناہید اور پروین شاکر کی شاعری میں عورت کا شعور ذات +

ملتان ۲۰۰۴ روبینہ ترین ف زکریا

۳۷۶۳: تبسم خان

فیاض گوالیاری: حیات اور ادبی خدمات

اندور عزیز اندوری

ز، ۲۰۰۴/۶/۱۵

۳۷۶۴: شاہد محمود شاہ

(مولوی) فیروز الدین ڈسکوی: احوال و آثار +

اوپن ۲۰۰۱ گوہر نوشاہی ف اوپن

۳۷۶۵: تنویر جہاں

فیض احمد فیض کی شاعری میں تشبیہ و استعارہ

مظفر پور ۷۲ معیار

۳۷۶۶: رعنا تبسم

فیض احمد فیض: حیات اور ادبی خدمات

گورکھ پور، زت احمر لاری، ۹۱/۱۱/۱۵

۳۷۶۷: شاہین مفتی

فیض کی شاعری میں رنگ کی اہمیت +

اوپن ۹۳ صدیق شبلی ف اوپن

۳۷۶۸: صلاح الدین حیدر

فیض احمد فیض: شخصیت اور فن

ملتان ۹۴ سلیم اختر انوار احمد ف زکریا

۳۷۶۹: طاہر علی صدیقی

فیض کی شاعری کا فکری و فنی مطالعہ

راجستھان ف جے پور

۳۷۷۰: طلعت جہاں

فیض کی شاعری میں پیکر تراشی

راچی ۷۵ وہاب اشرفی احمد سجاد

۳۷۷۱: ظہور احمد، ملک

فیض احمد فیض: احوال و آثار +

کراچی ۲۰۰۲ وقار احمد رضوی ف کراچی

۳۷۷۲: عبدالحلیم

فیض احمد فیض کے مجموعہ کلام دستِ صبا کا تنقیدی تجزیہ +

جواہر ۹۱ اشفاق محمد خاں ب، ۹۸/۳

۳۷۷۳: عبدالرشید اختر	فیض احمد فیض: حیات، شخصیت و شاعری	ناگ پور ۸۸	معیار
۳۷۷۴: لقاء الرحمن	فیض کی شاعری کا ابتدائی دور (نقش فریادی کی روشنی میں) +	جواہر ۸۷	اشفاق محمد خاں ب، ۹۸/۷
۳۷۷۵: معصومہ میر	(جدید اردو شاعری میں) فیض کا مرتبہ +	کراچی، زت	ابواللیث صدیقی ف کراچی
۳۷۷۶: نصرت آرا چودھری	فیض اور جدید شعری ذہن +	کشمیر ۸۲	حامی کاشمیری بازیافت
۳۷۷۷: نصرت آرا چودھری	فیض کی شاعری: روایت اور انفرادیت	کشمیر ۸۶	حامی کاشمیری بازیافت
۳۷۷۸: نغمہ تبسم	فیض احمد فیض: شخصیت اور شاعری +	کراچی، زت	عبدالقیوم ف کراچی
۳۷۷۹: اسما سرین	فیض جھنجھانوی: حیات و فن +	اوپن ۹۵	انوار احمد ف اوپن
۳۷۸۰: خالد محمود	قابل اجیری کی غزل گوئی +	اوپن، زت	انعام الحق جاوید ف اوپن
۳۷۸۱: بشاشیر	(حضرت) قادر لنگا: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۹۴	رحمت علی خان و، ۹۶/۲
۳۷۸۲: شعیبہ معید	(پیرزادہ) قاسم: شخصیت و فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	نجیب جمال ف بہاول پور
۳۷۸۳: راز الدین خاں	قاسم شاہ نس جواہر اور نور محمد کی اندرونی کاسماجی اور سنسکرت مطالعہ ۱۹۳۶ء-۱۹۳۳ء	جواہر ۸۸	معیار
۳۷۸۴: جمیل اختر اعوان	قاسم علی خان آفریدی کی اردو شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۰	صدیق شبلی ف اوپن
۳۷۸۵: سیما پروین	قاضی عبدالستار کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۳۷۸۶: قادر فرزانہ	قاضی عبدالغفار: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۸۲	شمیہ شوکت و، ۹۶/۲
۳۷۸۷: محمد علی کاظمی	قاضی عبدالغفار: حیات اور کارنامے	علی گڑھ ۶۹	خلیل الرحمن اعظمی جنید
۳۷۸۸: تحریر بیک انجم	قاضی عبدالودود: شخصیت اور کارنامے	گورکھ پور ۸۸	محمود الہی ف گورکھ پور
۳۷۸۹: شمیمہ کمال	قاضی عبدالودود کی تحقیق: تنقیدی جائزہ	مظفر پور ۸۶	معیار
۳۷۹۰: علاء الدین خان	(جدید اردو تحقیق و تنقید) قاضی عبدالودود کی متنی تحقیق و تنقید کے اثرات	دہلی ۲۰۰۶	ارتضیٰ کریم و، ۲۰۰۶/۱۰-۲۳
۳۷۹۱: قمر سلطانہ	قاضی عبدالودود: حیات اور اردو تحقیق کو ان کی دین	عثمانیہ	معیار
۳۷۹۲: محمد نور الاسلام	قاضی عبدالودود کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ ۹۳	نور الحسن صدیقی جنید
۳۷۹۳: نصرت جان	(پروفیسر) قاضی غلام محمد: حیات اور فن +	کشمیر ۲۰۰۳	محمد زمان آزرده بازیافت
۳۷۹۴: عبدالحی، سید	قائم چاند پوری: حیات اور فن	بمبئی	فرحت
۳۷۹۵: محمد شمیم	قائم چاند پوری کی شاعری	علی گڑھ، زت	قاضی افضل حسین رفقا

محمد عرفان	قائم چاند پوری	علی گڑھ	آل احمد سرور	جنید
۳۷۹۷: زوار حسین شاہ	(سید) قائم رضا امروہوی: حیات اور کارنامے	بہاول پور ۲۰۰۵	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۷۹۸: جنید رضوی، ایس ایم	(علامہ) قلیل دانا پوری کی رباعی نگاری	آرہ ۲۰۰۰	ب، ۲۰۰۰/۷	
۳۷۹۹: محمد ابراہیم	قربی ویلوری حیات و خدمات	منظر پور ۹۳	نجم الہدیٰ	ک، ن ۹۳/۳
۳۸۰۰: زیب النساء	قدرت اللہ شہاب، اشفاق احمد، ممتاز مفتی اور ہانو قدسیہ			
	کے صوفیانہ رجحانات کا تجزیہ +	۹۵	عبدالرؤف شیخ	ف زکریا
۳۸۰۱: فریدہ نذیر	قدرت اللہ شہاب اور ان کے ادبی کارنامے +	اوپن ۹۱	نظیر صدیقی	ف اوپن
۳۸۰۲: اختر سلطانہ	قرۃ العین حیدر اور ان کے کارنامے	حیدر آباد ۸۷	شمیہ شوکت	۹۶/۲/۱۰
۳۸۰۳: جمیل اختر	قرۃ العین حیدر کے افسانوں کا فکری اور فنی ارتقا +	جواہر	محمد حسن نصیر احمد خاں	
				ب، ۹۸/۷
۳۸۰۴: حاکنول	قرۃ العین حیدر کی ادبی تنقید: ایک محاکمہ +	۲۰۰۵	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۸۰۵: راحیلہ یوسف	قرۃ العین بحیثیت مترجم +	اوپن، زت		ف اوپن
۳۸۰۶: رعنا عرفان	قرۃ العین حیدر: حیات اور کارنامے	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ب، ۲۰۰۱/۱
۳۸۰۷: ریحانہ قمر	(آزادی کے بعد) قرۃ العین حیدر کے افسانے +	جواہر ۸۰	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۳۸۰۸: زاہد انور خاں	(اردو ناول کی روایت اور) قرۃ العین حیدر	بھاگل پور ۸۸		معیار
۳۸۰۹: سہیل بیابانی	قرۃ العین حیدر کی افسانہ نگاری	اورنگ آباد	عصمت جاوید	ب، ۲۰۰۲/۷
۳۸۱۰: فہیم صادقہ	قرۃ العین حیدر کے ناولوں میں نسائی کردار	پٹنہ ۸۰	قریشہ حسین	ب، ۹۷/۷
۳۸۱۱: صاعقہ مرزا	قرۃ العین حیدر کے چار ناولٹ +	کشمیر ۹۰	حامد کاشمیری	باز یافت
۳۸۱۲: محمد طارق	قرۃ العین حیدر کے ناولوں میں نسوانی کردار	علی گڑھ، زت	محمد عقیل احمد	رقار
۳۸۱۳: ناصر نقوی	قرۃ العین حیدر کا ذہنی سفر	اوپن، زت		ف اوپن
۳۸۱۴: نسیم آرا	قرۃ العین حیدر کے ناولوں کا تہذیبی و تاریخی مطالعہ	علی گڑھ، زت	طارق چغتاری	رقار
۳۸۱۵: نوشاد عالم	قرۃ العین حیدر اور عبداللہ حسین کے ناولوں کا تقابلی مطالعہ	علی گڑھ		رقار
۳۸۱۶: ہرنس سنگھ قصور	قرۃ العین حیدر بحیثیت ناول نگار	چنڈی گڑھ	ہارون ایوب	۹۲/۱۰/۲۳

۳۸۱۷: جلال انجم	قلق میرٹھی: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۶	امیر اللہ شاہین ب، ۱۱/۱۲/۲۰۰۱
۳۸۱۸: شاہ کلیل احمد	قلی قطب شاہ کی شاعری میں ہندوستانی تمدن	پٹنہ ۷	معیار
۳۸۱۹: ظلیل احمد طاہر	قمر اجٹالوی کی ناول نگاری: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۱	آغا سہیل ف اوپن
۳۸۲۰: انجم سعید	(بھوپال کے بابائے صحافت حکیم) قمر الحسن: شخصیت اور ادبی خدمات	برکت اللہ	آفاق احمد ب، ۲۵/۴/۲۰۰۳
۳۸۲۱: ضیاء حسین، ایس	قمر جلالوی: حیات و شاعری +	کراچی ۸۵	ابوالیث صدیقی ف کراچی
۳۸۲۲: بابر عالم	قمر جمیل: ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خاں اشرف ف جی سی یو
۳۸۲۳: تیمور حسن	قمر جمیل: شخصیت و فن +	اوپن	فخر الحق نوری ف اوپن
۳۸۲۴: مسرت جہاں	قمر رئیس کی علمی و ادبی خدمات		
۳۸۲۵: مظفر حسن عالی	قمر نعمانی: شخصیت اور فن	مگدھ	ب، ۱۱/۱۱/۲۰۰۰
۳۸۲۶: اشرف علی	قوس جزہ پوری: حیات اور کارنامے	مگدھ ۸۷	معیار
۳۸۲۷: محمد ہارون قادر	قیصر بارہوی کے مرثیے کا تحقیقی مطالعہ +	اوپن ۹۱	سجاد باقر رضوی ف اوپن
۳۸۲۸: محمد آغا کار احمد	قیصر صدیقی: شخصیت اور شاعری	محلہ	سلیم اشرف، سید ب، ۲۳/۳/۹۸
۳۸۲۹: غلام محمد بٹ	قیصر قلندر کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۲	مجید مضر باز یافت
۳۸۳۰: تسنیم کوثر قریشی	قوم نظر: احوال و آثار +	اوپن ۹۹	روبینہ ترین ف اوپن
۳۸۳۱: رای قریشی	کالی داس گپتا رضا: شخصیت، شاعری اور کارنامے	بنگلور	فرحت
۳۸۳۲: محمد سجاد رضوی	کبیر داس	میرٹھ ۷۹	بشیر بدر ب، ۱۱/۱۲/۲۰۰۱
۳۸۳۳: عزیز الرحمن	کرامت علی کرامت کا فکر و فن	راچی ۸۸	وہاب اشرفی احمد سجاد
۳۸۳۴: آنسا احمد سعید	کرشن چندر کے افسانوں کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۹۸	رشید امجد ف اوپن
۳۸۳۵: آنسا احمد سعید	کرشن چندر کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ +	اوپن ۹۲	صدیق شبلی ف اوپن
۳۸۳۶: احمد حسن	کرشن چندر: حیات و تصانیف ☆	الہ آباد ۶۳	رفیق حسین ب، ۲۵/۸/۹۷
۳۸۳۷: اشفاق احمد خاں	کرشن چندر کی ناول نگاری	پٹنہ	معیار
۳۸۳۸: امام، سید	کرشن چندر بحیثیت ناول نگار	پٹنہ ۸۶	ممتاز احمد ب، ۲۷/۷/۹۷
۳۸۳۹: انور شفیق	کرشن چندر کے ناولوں میں سماجی شعور	جون پور	منور انجم ک، ۷/۵/۲۰۰۵

۳۸۴۰: اوپکا منوہر پریم چند	کرشن چندر کی ناولوں اور افسانوں میں عصری حسیات	آندھرا ۸۱	معیار
۳۸۴۱: حیات بادشاہ	کرشن چندر کے ناولوں میں ترقی پسندی +	مدراں	نجم الہدیٰ فرحت
۳۸۴۲: خورشید احمد	کرشن چندر کے ناولوں کی تہذیبی فضا	جواہر ۸۸	معیار
۳۸۴۳: رشید آثار	کرشن چندر اور یشپال کی کہانیوں کا تقابلی مطالعہ	بہمنی ۸۶	معیار
۳۸۴۴: شفیق اعظمی	کرشن چندر کی افسانہ نگاری	گورکھ پور ۸۶	گورکھ پور
۳۸۴۵: شمشاد جہاں	کرشن چندر کے اہم ناولوں میں نسوانی کردار	پٹنہ ۸۵	ممتاز احمد ب، ۹۷/۷
۳۸۴۶: طاہرہ پروین	کرشن چندر کے منتخب افسانوں کا سماجیاتی مطالعہ +	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
۳۸۴۷: ظل السبع	کرشن چندر کے ناول Chaddar کا تجزیاتی مطالعہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں ب، ۸۸/۷
۳۸۴۸: عبدالسلام	کرشن چندر: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری ب، ۲۰۰۲/۷
۳۸۴۹: غوثیہ بیگم	کرشن چندر کے ناولوں اور افسانوں میں انسانی اقدار	عثمانیہ ۸۰	یوسف سرمست ب، ۹۷/۵
۳۸۵۰: غیاث الدین	کرشن چندر کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ +	علی گڑھ	قاضی عبدالستار فرحت
۳۸۵۱: فہمیدہ خاتون	کرشن چندر کے ناولوں میں نسوانی کردار	کلکتہ	عبدالمنان ب، ۹۶/۸
۳۸۵۲: محمد بیگ [احساس]	کرشن چندر: حیات اور کارنامے	حیدر آباد ۸۵	گیان چند ہ، ۹۶/۲/۱۵
۳۸۵۳: محمد شبیر	کرشن چندر: فکر و فن	مدراں	معیار
۳۸۵۴: محمد نیاز	کرشن چندر کے افسانوی ادب میں حقیقت پسندی	دہلی	اے تابش عبدالحق
۳۸۵۵: مظہر حسین	(ملنگانہ میں کسانوں کی جدوجہد اور) کرشن چندر کا ناول +	جواہر ۸۶	مدیق الرحمن قدوائی ب، ۹۸/۷
۳۸۵۶: منظور احمد بابا	کرشن چندر کے رومانی کردار	کشمیر ۹۰	محمد زمان آزرده ف کشمیر
۳۸۵۷: مہ جبین	کرشن چندر کے ناولوں کے نسوانی کردار	میسور	معیار
۳۸۵۸: منور زمانی بیگم	کرشن چندر کے ناولوں میں نسوانی کردار +	بنگلور ۷۸	آمنہ خاتون ۹۳/۳/۱۵
۳۸۵۹: نازش حکیمین	کرشن چندر کے افسانوں کا تجزیاتی مطالعہ	میرٹھ، زت	یونس غازی ف میرٹھ
۳۸۶۰: مشتاق علی	کرم حیدری: احوال و آثار +	اوپن ۹۷	رحیم بخش شاہین ف اوپن
۳۸۶۱: غلام شبیر رانا	کرشن چندر خاں: احوال و آثار	اوپن ۲۰۰۲	نثار احمد قریشی ف اوپن
۳۸۶۲: شان احمد صدیقی	(مولوی) کریم الدین: حیات اور کارنامے	راچی ۷۸	وہاب اشرفی معین

۳۸۶۳: پرویز احمد دانی	کشمیری لال ذاکر کی ناول نگاری	کشمیر ۹۹	محمد زمان آزرده	ف کشمیر
۳۸۶۴: جاوید محی الدین	کشمیری لال ذاکر کا افسانوی ادب میں حصہ +	حیدر آباد ۹۴	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۵، ۵
۳۸۶۵: وحیدہ بانو	کشمیری لال ذاکر: شخصیت اور کارنامے	ساگر	فداء المصطفیٰ فدوی	۲۰۰۶/۵/۱۵
۳۸۶۶: وگراج	کشمیری لال ذاکر کی ناول نگاری: ایک تجزیاتی مطالعہ	چنڈی گڑھ	ہارون ایوب	۹۳/۴/۲۳، ۵
۳۸۶۷: شگفتہ خانم	کلام حیدری: حیات اور ادبی خدمات	روہیل کھنڈ	شہزاد انجم	۲۰۰۶/۹/۹ کن
۳۸۶۸: معزز قیصر	(اعتماد الدولہ مرزا) کلب حسین خاں بہادر نادر: حیات و ادبی خدمات	لکھنؤ	سلیمان حسین	معین
۳۸۶۹: عبدالرحمن بٹ	کلب علی خاں فائق کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۶	نیر صدیقی	ف جی سی یو
۳۸۷۰: آفتاب احمد	کلیم الدین احمد کے تنقیدی نظریات اور ان کا عمل	پٹنہ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹
۳۸۷۱: ریاض میر، سید	(چند اردو شاعروں پر) کلیم الدین احمد کی تنقید: ایک تبصرہ +	جواہر ۹۶	اشفاق محمد خاں	ب، ۹۸/۷/۹
۳۸۷۲: زیبا محمود	کلیم الدین: حیات اور کارنامے	گورکھ پور ۹۶	اختر بستوی	ف گورکھ پور
۳۸۷۳: عامر مصطفیٰ صدیقی	کلیم الدین احمد بحیثیت تنقید نگار	راچی ۸۸	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۸۷۴: قمر الہدیٰ فریدی	کلیم الدین احمد: حیات اور خدمات	علی گڑھ ۸۹	عتیق احمد صدیقی	جنید
۳۸۷۵: محمد کلام خاں	کلیم الدین احمد بحیثیت خودنوشت سوانح نگار	پٹنہ ۸۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷/۹
۳۸۷۶: محمد وارث الرحمن	(پروفیسر) کلیم الدین احمد کی ادبی تصانیف کا تنقیدی جائزہ	پٹنہ ۸۰	معیار	
۳۸۷۷: انیس الحق	کلیم عاجز: حیات اور شاعری	پٹنہ	معیار	
۳۸۷۸: نعیم الدین	(اردو غزل کے ارتقا میں) کلیم عاجز کا حصہ	راچی ۸۸	وہاب اشرفی	احمد سجاد
۳۸۷۹: عصمت بتول	کلیم عثمانی بطور شاعر +	اوپن، زت	زاہد منیر عامر	ف اوپن
۳۸۸۰: جیلانی	کنور: ایک بنگالی شاعر	کلکتہ	ظفر اوجا نوی	ب، ۹۶/۸/۹
۳۸۸۱: ارشد علی	کنول ڈبائیوی: شخصیت اور ادبی کارنامے	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۸۸۲: عصمت اللہ خاں	کتبہ لال کپور: شخصیت اور فن	پنجاب ۸۶	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۸۸۳: نہال ناظم	کتبہ لال کپور: حیات اور خدمات	علی گڑھ ۹۶	نور الحسن نقوی	جنید
۳۸۸۴: احمد خان عرشی	کوثر نیازی کی ادبی خدمات +	اوپن ۹۷	بشیر سیفی	ف اوپن

- ۳۸۸۵: ذوالقرنین احمد کوئین فرانسو: حیات اور خدمات بحوالہ مخصوص قصہ عشق افزا (نسخہ باقر) کراچی ۲۰۰۴ ظفر اقبال ف کراچی
- ۳۸۸۶: محمد شعیب شاقی (جسٹس ایم آر) کیانی: احوال و آثار اوپن ۲۰۰۴ ظہور احمد اعوان ف اوپن
- ۳۸۸۷: پروین کیف کیف بھوپالی: حیات اور شاعری برکت اللہ ۲۰۰۱ آفاق احمد ب، ر، ۲۰۰۱/۷
- ۳۸۸۸: شاہینہ بیگم کیفی اعظمی کی شاعری کا تنقیدی جائزہ علی گڑھ، زت محمد زاہد رفار
- ۳۸۸۹: شکیلہ رفعت علی کیفی اعظمی: فکر و فن گورکھ پور ۸۹ افغان اللہ خاں ف گورکھ پور
- ۳۸۹۰: علی نجابت کیفی اعظمی: حیات اور شاعری روہیل کھنڈ زاہد حسن وسم، ۹۳/۹/۱۵
- ۳۸۹۱: ظہور الحسن (برج موہن دتا تریہ) کیفی کے ادبی کارناموں کا تنقیدی جائزہ علی گڑھ ۶۳ جنید
- ۳۸۹۲: ڈون رابرٹ گارساں دتاسی کے مطالعات ہندوستانی زبان و ادب: ایک تنقیدی مطالعہ دہلی خواجہ احمد فاروقی عبدالحق
- ۳۸۹۳: طارق کفایت اللہ گرامی جالندھری: شخصیت اور فن + پٹیالہ زینت اللہ شیخ ب، ۹۶/۱۰/۰
- ۳۸۹۴: صدیق الرحمن قدوائی (ڈاکٹر) گل کرائسٹ: عہد اور کارنامے دہلی ۲۰۰۱ خواجہ احمد فاروقی
- ۳۸۹۵: نازنین قریشی (بریگیڈر) گلزار احمد: شخصیت اور فن + اوپن ۲۰۰۱ عطش درانی ف اوپن
- ۳۸۹۶: حامد علی خاں گوپی چند نارنگ: حیات اور ادبی خدمات مظفر پور ۹۶/۲/۱۵
- ۳۸۹۷: محمد فیضان گوپی چند نارنگ بحیثیت مفکر اور نظریہ ساز (ترقی پسند جدیدیت اور مابعد جدیدیت کے حوالے سے) + میرٹھ، زت اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
- ۳۸۹۸: محمد عثمان گیان چند: احوال و آثار قرطبہ، زت ریاض مجید ف قرطبہ
- ۳۸۹۹: فوزیہ رانی لالہ صحرائی: حیات اور ادبی خدمات + اوپن ۲۰۰۲ شمیمہ محبوب ف اوپن
- ۳۹۰۰: اقبال زرگر لطیف الدین احمد: حیات اور کارنامے جموں ۸۰ معیار
- ۳۹۰۱: ایوب تاباں لطیف الدین احمد کی ادبی خدمات علی گڑھ معیار
- ۳۹۰۲: موہن لعل پریمی (اردو میں) لطیف شناسی کی روایت اوپن، زت عبدالحق حسرت ف اوپن
- ۳۹۰۳: رشید اسرار لکھنوی کی ادبی و صحافتی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ کراچی ۲۰۰۲ ظفر اقبال ف کراچی
- ۳۹۰۴: اکبر رحمانی لمحہ حیدر آبادی: حیات اور کارنامے جلگاؤں غلام دگلیر شہاب
- ۳۹۰۵: مجیب خاں لئیق صلاح کی علمی و ادبی خدمات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ گلبرگہ، زت اکرام باگ ب، ۲۰۰۶/۳

۳۹۰۶: ابوذر	ماجد الباقری: فن و شخصیت +	اوپن، زت	ریاض قدیر	ف اوپن
۳۹۰۷: شازیہ خاں	ماجد صدیقی کی اردو غزل گوئی +	اوپن، زت	طیب منیر	ف اوپن
۳۹۰۸: شرافت علی	مالک رام بطور مدون +	پنجاب، زت	زاہد منیر عامر	یادداشت
۳۹۰۹: محمد ارشد	مالک رام: تحقیقی مطالعہ	علی گڑھ ۲۰۰۴		رفقار
۳۹۱۰: محمد شریف	مالک رام: حیات و خدمات	راجستھان		ف جے پور
۳۹۱۱: خالد سجاد	مانوس سہرامی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶	ابوذر عثمانی	احمد سجاد
۳۹۱۲: سہیل افضل	مانی جاکسی: شخصیت اور شاعری	کراچی، زت	تنظیم الفردوس	ف کراچی
۳۹۱۳: عبدالحمد گنائی	ماہر القادری کی ادبی خدمات	کشمیر ۲۰۰۴	نذیر احمد ملک	بازیافت
۳۹۱۴: عبدالغنی فاروق	ماہر القادری: حیات اور ادبی خدمات	پنجاب ۹۰	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۹۱۵: غلام حسین [راشد]	ماہر کرناٹی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	محمود الرحمن	ف اوپن
۳۹۱۶: محمد توحید	مائل خیر آبادی کی نثری خدمات	راچی ۸۹	احمد سجاد	احمد سجاد
۳۹۱۷: حشمت فاتحہ خوانی	(سید) مبارز الدین رفعت کی ادبی خدمات	گلبرگہ ۹۱	قیوم صادق	ب، ۳، ۲۰۰۶
۳۹۱۸: محمدی عابدی	متین سروش: حیات اور ادبی خدمات	گلبرگہ، زت	رای قریشی	۹۲، ۹۱، ۱۵، ۹
۳۹۱۹: کنور محمد علی خاں	مجاز: حیات اور کارنامے	میرٹھ ۸۵	امیر اللہ شاہین	ب، ۱، ۲۰۰۱
۳۹۲۰: محمد اظہر	مجاز: شاعری اور شخصیت +	جواہر ۸۸	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۷، ۹۸
۳۹۲۱: معیز عثمانی	مجاز: شخص اور شاعر	الہ آباد ۸۰	خل حسین	معین
۳۹۲۲: عرفان احمد بیک	(پروفیسر) مجتبیٰ حسین: احوال و آثار +	اوپن ۹۳	فردوس انور قاضی	ف اوپن
۳۹۲۳: سردار پاشا	مجتبیٰ حسین بحیثیت خاکہ نگار +	گلبرگہ ۹۶	لنیت خدیجہ	ب، ۳، ۲۰۰۶
۳۹۲۴: سلطان علی رضا	(ترقی پسند غزل) مجروح سلطان پوری کے حوالے سے	علی گڑھ، زت	محمد زاہد	رفقار
۳۹۲۵: شمیمہ شہناز	مجنوں گورکھ پوری: احوال و آثار +	اوپن، زت	ریاض مجید	ف اوپن
۳۹۲۶: زرینہ عقیل احمد	مجنوں گورکھ پوری: حیات اور کارنامے D	الہ آباد		۷، ۸، ۹۵، ۷
۳۹۲۷: شاہین فردوس	مجنوں گورکھ پوری کی حیات اور ادبی خدمات	جون پور	اشفاق احمد اعظمی	۷، ۸، ۷۹، ۹
۳۹۲۸: عبدالستار نیازی	مجنوں گورکھ پوری: حیات و خدمات	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال	ف کراچی

۳۹۲۹: مشیر عالم، سید	مجنوں گورکھ پوری کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۳	اشفاق محمد خاں ب، ر ۹۸/۷
۳۹۳۰: افتخار بیگ	مجید امجد کی شاعری اور فلسفہ وجودیت +	اوپن ۹۶	نوازش علی ف اوپن
۳۹۳۱: رضیہ رحمن	(لفظیات) مجید امجد کا سماجی تناظر +	ملتان ۹۵	روبینہ ترین ف زکریا
۳۹۳۲: عامر سہیل	(جدید اردو شاعری کے تناظر میں) مجید امجد کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	ملتان ۲۰۰۰	انوار احمد ف زکریا
۳۹۳۳: طاہر مسعود	مجید لاہوری: شخصیت اور فن +	کراچی، زت	ف کراچی
۳۹۳۴: علی شیر طور	(اردو کے طنزیہ اور مزاحیہ ادب میں) مجید لاہوری کا مقام	ملتان ۹۶	انوار احمد ف زکریا
۳۹۳۵: محمد عقیل خاں	محبوبیک ستم ظریف کی مزاح نگاری +	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی فرحت
۳۹۳۶: فدا حسین انصاری	(نواب) محبت خاں محبت: احوال و آثار	سندھ ۹۲	نجم الاسلام تحقیق ۱۴
۳۹۳۷: نادرہ زیدی	(فشی) محبوب عالم کی علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۹۲	عبید اللہ خاں ف پنجاب
۳۹۳۸: شہانہ امیر	(میر) محبوب علی خان آصف اور ادبی خدمات +	حیدر آباد ۸۳	شمینہ شوکت ۹۶/۲/۱۵
۳۹۳۹: سمیع الرحمن	محسن الملک +	کراچی ۲۰۰۳	مہ جبین زیدی ف کراچی
۳۹۴۰:	محسن الملک کی ادبی خدمات	نمل، زت	یادداشت
۳۹۴۱: شمیم گوہر	محسن دانا پوری: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۵	معیار
۳۹۴۲: عبدالقیوم	محسن در بھنگوی: حیات اور شاعری	معتلا ۸۵	محمد طیب صدیقی ب، ر ۹۸/۳
۳۹۴۳: رضا رضوی	محسن کا کوروی اور امیر مینائی کی حمد و نعت نگاری ایک تقابلی مطالعہ	الہ آباد ۷۷	معیار
۳۹۴۴: ریاض آصف	محسن نقوی: شخصیت و فن +	اوپن، زت	سمیل احمد خاں ف اوپن
۳۹۴۵: شاکر حسین بخاری	محسن نقوی: احوال و آثار	بہاول پور، زت	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۳۹۴۶: فوزیہ سحر	محمد اسحاق بھٹی کی خاکہ نگاری +	پنجاب ۲۰۰۶	ضیاء الحسن اردو تحقیق
۳۹۴۷: محمد توحید انصاری	محمد اسحاق مائل خیر آبادی: حیات اور نثری کارنامے	راچی ۹۰	احمد سجاد احمد سجاد
۳۹۴۸: عبید بازغ امر	محمد اکرم عزم: احوال و آثار اور تمدن کلام +	اوپن، زت	عبدالعزیز ساحر ف اوپن
۳۹۴۹: معظم الدین	(شیخ) محمد اکرام: حیات و ادبی خدمات	علی گڑھ	رفقار
۳۹۵۰: فاروق احمد	(پروفیسر) محمد امین اندرابی: حیات اور کارنامے	کشمیر ۲۰۰۴	محمد زمان آزرده بازیافت

۳۹۵۱: مجیر احمد آزاد	محمد بشیر فاروقی شادان: حیات اور کارنامے	میتھلا ۲۰۰۵	آفتاب اشرف
۳۹۵۲: مختار خٹ	(سید) محمد جعفری: شخصیت و فن +	اوپن ۲۰۰۵	غلام شبیر رانا
۳۹۵۳: غلام غوث	(ڈاکٹر) محمد حسن اور کارنامے	راچی ۸۷	شبین اختر
۳۹۵۴: محمد آفتاب عالم	(پروفیسر سید) محمد حسنین: حیات اور ادبی خدمات	مگدھ	محمد منظور عالم، ز ۱۱/۱۰/۲۰۰۳
۳۹۵۵: خالد محمود خٹک	محمد حسین عنقا: افکار و آثار	کوئٹہ	ب، ر ۱۱/۱۰/۲۰۰۴
۳۹۵۶: عائشہ مریم	(ڈاکٹر) محمد حمید اللہ کی اردو سیرت نگاری	اوپن، زت	حافظ محمد سجاد
۳۹۵۷: وحید الرحمن	محمد خالد اختر: شخصیت اور فن	اوپن ۲۰۰۵	اسلم انصاری
۳۹۵۸: ندیم مرتضیٰ جعفری	محمد خالد اختر کی ادبی خدمات	ملتان، زت	عبدالرؤف شیخ
۳۹۵۹: طاقت نفیس	(مرزا) محمد سعید دہلوی: حیات اور فن	جی سی یو، زت	جی سی یو
۳۹۶۰: محمد شاہ جہاں	محمد سعید کے تاریخی ناول: تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن ۲۰۰۲	نثار احمد قریشی
۳۹۶۱: محمد اقبال	محمد سلیم الرحمن کی نظم کا فنی و اسلوبیاتی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس
۳۹۶۲: زرغونہ کنول	(اردو شعر و ادب کے فروغ میں مجلہ سویرا اور) محمد سلیم الرحمن کی خدمات	ملتان ۲۰۰۳	ممتاز خان کلیانی
۳۹۶۳: محمد شفیق شاہد	(ڈاکٹر) محمد طاہر فاروقی: احوال و آثار	اوپن ۹۸	عبدالستار پراچہ، ظہور احمد اعوان
۳۹۶۴: محمد شاہد	(اردو کی ادبی صحافت کے ارتقا میں) محمد طفیل کی خدمات	بھاگل پور	مناظر عاشق ہرگانی
۳۹۶۵: رخسانہ شمس بخاری	محمد عبدالقدیر حسرت صدیقی کی ادبی خدمات +	سندھ، زت	نسیم آرا سرتاج
۳۹۶۶: محمد جاوید پٹانی	محمد عبداللہ قریشی بحیثیت محقق +	ملتان ۹۸	عبدالرؤف شیخ
۳۹۶۷: اکبر علی بیک	محمد عزیز مرزا: شخصیت، حیات اور کارنامے	حیدرآباد	معیار
۳۹۶۸: عرفان سلطانہ	محمد علی اثر: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	مسرت فردوس ب، ر ۱۱/۱۰/۲۰۰۳
۳۹۶۹: حمیدہ ریاض	(مولانا) محمد علی جوہر: حیات و خدمات	ناگ پور ۷۹	معیار
۳۹۷۰: شبیر علی	(مولانا) محمد علی جوہر: سیاسی فکر و عمل	بہمنی ۸۳	معیار
۳۹۷۱: ظہیر علی صدیقی	(مولانا) محمد علی جوہر کی اردو ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	لکھنؤ ۸۲	ملک زادہ منظور احمد

۳۹۷۲: محمد فضیل انصاری	محمد علی جوہر کی صحافت +	علی گڑھ	اصغر عباس	فرحت
۳۹۷۳: نسیم بانو	محمد علی جوہر: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۸		معیار
۳۹۷۴: نظر برنی	(مولانا) محمد علی جوہر: حیات اور ان کے علمی و صحافتی کارنامے	گدھ ۲۰۰۲	علیم اللہ حالی	
				۲۰۰۲/۱۲/۲۲ء
۳۹۷۵: انور حسین	(چودھری) محمد علی ردو لوی: حیات اور ادبی خدمات	لکھنؤ	شبیر الحسن نونہروی	۹۲/۳/۱۵ء
۳۹۷۶: ثریا شمیل	(چودھری) محمد علی ردو لوی: حیات اور فن	کراچی ۲۰۰۴	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۹۷۷: محمد عبدالحی	محمد علی طیب: حیات اور تصانیف	دہلی ۸۰	فضل الحق	عبدالحق
۳۹۷۸: عمیق الرحمن	(مولانا) محمد علی موٹگیری کی اردو خدمات	بھاگل پور		معیار
۳۹۷۹: حامد اشرف	محمد علی مہکری خانزادہ: حیات اور خدمات ادب +	گلبرگ ۹۱	راہی قریشی	۲۰۰۶/۳/ب
۳۹۸۰: محمد شہزاد اختر	محمد عنایت اللہ وارثی: شخصیت اور علمی و ادبی کارنامے +	اوپن، زت	عبدالستار نیازی	ف اوپن
۳۹۸۱: زیب التسانیم	(پروفیسر) محمد مجیب: بحیثیت خاکہ نگار	ون کیشور		معیار
۳۹۸۲: صادقہ ذکی	(پروفیسر) محمد مجیب: حیات اور اردو خدمات	پٹنہ ۸۰		معیار
۳۹۸۳: عبدالحمید خاں	محمد مشتاق شارق: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۹۸۴: محمد احمد خاں	محمد ہادی حسین: ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۴	محمد خاں اشرف	ف جی سی یو
۳۹۸۵: عبدالرشید خاں	محمد یوسف ٹینگ کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	حامد کشمیری	بازیافت
۳۹۸۶: ریاض احمد	(پروفیسر) محمود الہی کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	اصغر عباس	رفار
۳۹۸۷: سردار پاشا	محمود ایاز اور سوغات کا دورِ سوم	گلبرگ، زت	اکرام باگ	۲۰۰۶/۳/ب
۳۹۸۸: ظلیل اللہ	محمود بحری من لگن کے خصوصی حوالے کے ساتھ	میسور ۷۴		معیار
۳۹۸۹: یونس شاہ، سید	(مرزا) محمود سرحدی: حیات اور شاعری +	اوپن ۹۱	مرتضیٰ اختر جعفری	ف اوپن
۳۹۹۰: مظہر محمود شیرانی	(حافظ) محمود شیرانی: حیات اور کارنامے	پنجاب ۸۳	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۹۹۱: محمد اقبال	محمود نظامی: احوال و آثار [۱۹۶۰ تا ۱۹۱۱] +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالمگیر	ف اوپن
۳۹۹۲: منیر الحقوی	محوی صدیقی: حیات اور کارنامے	برکت اللہ		معیار
۳۹۹۳: منیر حسین صدیقی	(محمد حسین) محوی صدیقی: حیات اور زبان و ادب کی خدمات	برکت اللہ	محمد نعمان خاں	۹۹/۱۱/۱۱ء

۳۹۹۴: رقیہ فرہین	(ڈاکٹر سید) محی الدین قادری زور: زندگی، شخصیت اور کارنامے	ناگ پور	معیار
۳۹۹۵: سلطانہ نزہت اکرام	(ڈاکٹر سید غلام) محی الدین قادری زور: حیات اور علمی و ادبی خدمات	پنجاب ۸۲	خولجہ محمد زکریا ف پنجاب
۳۹۹۶: طاہرہ جبین	مختار صدیقی کی نثر نگاری +	اوپن ۹۵	سعادت سعید ف اوپن
۳۹۹۷: مظفر حسین	مختار مسعود کی ادبی خدمات کا تحقیقی جائزہ +	اوپن، زت	صابر گلروی ف اوپن
۳۹۹۸: شاذ کمکنت	مخدوم محی الدین: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۸۳	رفیعہ سلطانہ معین
۳۹۹۹: عطاء الرحمن	مخدوم محی الدین: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۸۴	معیار
۴۰۰۰: مناظر الحق	مخدوم محی الدین کی جدید اردو شاعری میں خدمات	مگدھ ۸۸	معیار
۴۰۰۱: عبدالقدوس مرزا	(سید) مرتضیٰ حسین فاضل لکھنوی: احوال و آثار +	اوپن، زت	وحید قریشی ف اوپن
۴۰۰۲: محمد کمال الدین	مرزا ارادت خاں واضح: حیات و خدمات	پٹنہ ۸۰	حبیب المرسلین ب، ر، ۹۷/۷۷
۴۰۰۳: لیلیٰ فاطمہ	مرزا ظفر الحسن: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۶	گیان چند ۹۶/۲/۱۵
۴۰۰۴: ضمیر احمد خاں	مرزا مسرت یار خاں شرف: حیات اور شاعری	جبل پور ۸۸	معیار
۴۰۰۵: مطیع احمد	مرزا مسیح فطرت موسوی: حیات و خدمات	مظفر پور ۶۷	معیار
۴۰۰۶: صائمہ سلیم	مرزا منور کی مضمون نگاری +	جی سی یو ۲۰۰۳	سلیم اختر ت، ن، ۲۰۰۳/۵
۴۰۰۷: قرۃ العین چغتائی	(تحلیقی ادب میں) مستنصر حسین تارڑ کا مقدم حوالہ: سفر نامہ یا ناول؟ +	ملتان ۲۰۰۶	عقیلہ جاوید ف زکریا
۴۰۰۸: مریم عرفان	مستنصر حسین تارڑ کی ناول نگاری +	ایجوکیشن، زت	تبسم کاشمیری ف ایجوکیشن
۴۰۰۹: زبیدہ خاتون	مسعود اختر جمال: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۹۳	احمر لاری ف گورکھ پور
۴۰۱۰: وسیم آرا	(سید) مسعود حسن رضوی ادیب	جامعہ ملیہ ۷۸	شمیم حنفی
۴۰۱۱: حفیظ الرحمن طاہر تونسوی	(سید) مسعود حسن رضوی ادیب: احوال و آثار	پنجاب ۸۳	خولجہ محمد زکریا ف پنجاب
۴۰۱۲: ریحانہ سلطانہ	(پروفیسر) مسعود حسین کی لسانی و ادبی خدمات	عثمانیہ	اشرف رفیع ۹۲/۹/۸
۴۰۱۳: میمونہ سبحانی	(اردو کے افسانوی ادب میں) مسعود مفتی کا مقام +	ملتان ۲۰۰۵	عقیلہ بشیر ف زکریا
۴۰۱۴: امتیاز عالم، ایس ایم	(پروفیسر) مسلم عظیم آبادی: حیات اور کارنامے	مظفر پور	ب، ر، ۲۰۰۰/۷
۴۰۱۵: دل افروز گنجو	(ڈاکٹر) مسیح الزماں: ادیب اور محقق +	کشمیر ۸۲	جعفر رضا ف کشمیر
۴۰۱۶: آفتاب احمد	مشتاق احمد یوسفی کے طنز و مزاح کا تنقیدی مطالعہ (آپ گم کی روشنی میں) +	جواہر ۹۶	صدیق الرحمن قدوائی ب، ر، ۹۸/۷

۳۰۱۷: الطاف حسین	مشتاق احمد یوسفی کے اسلوب کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	پشاور، زت	صابر کلروی	ف پشاور
۳۰۱۸: سطوت فاطمہ	مشتاق احمد یوسفی کا فن مزاح +	گلبرگ ۲۰۰۱	حشمت علی	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۰۱۹: محمد طاہر	مشتاق احمد یوسفی کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۳		رفقار
۳۰۲۰: ارشد محمد آصف	مشتاق قمر: احوال و آثار +	اوپن، زت	راشد متین	ف اوپن
۳۰۲۱: ابو عبیدہ ابدالی	مشرقی منیری: حیات اور شاعری	مگدھ ۸۱		معیار
۳۰۲۲: محمود احمد کاوش	مشفق خوجہ: احوال و آثار	پنجاب، زت	اورنگ زیب عالمگیر	یادداشت
۳۰۲۳: غلام یسین انجم	مشفق خوجہ کی مکتوب نگاری	نمل، زت	گوہر نوشای	ف نمل
۳۰۲۴: تنزیل احمد	مصطفی بطور شاعر	روہیل کھنڈ	شجاعت علی	۹۳/۹/۱۵، ۵
۳۰۲۵: سعیدہ وارثی	مصطفی اور ان کی مثنویاں	پٹنہ ۷۵	جمیل مظہری	ب، ۷/۷۹
۳۰۲۶: محمد صالحین [تجسم کا شیری]	(غلام ہمدانی) مصطفی: حیات و فن	پنجاب ۷۲	عبادت بریلوی	ف پنجاب
۳۰۲۷: نور الحسن نقوی	مصطفی: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۸	خوجہ احمد فاروقی	۷۹/۵/۱۵، ۵
۳۰۲۸: صفیہ ابراہیم شیخ	مصطفی زیدی: ترقی پسندی اور رومانویت کے سنگم کا شاعر +	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۰۲۹: تاج الدین تاجور	مصطفی زیدی: شخصیت اور فن +	پشاور ۹۸	فقیرا خاں فخری	ت پشاور
۳۰۳۰: محمد اسلم راہی	مظفر خیر آبادی: حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفقار
۳۰۳۱: محمد ظفر العلام ظفر	(قاری عبد الحمید) مظفر مظفر پوری: حیات و خدمات	مٹھلا ۸۸	محمد طیب صدیقی	ب، ۳/۹۸
۳۰۳۲: محمد رفیق مرزا	(خدا بخش) مظفر نظامی: شخصیت و فن +	اوپن ۹۸	سلطان محمود حسین	ف اوپن
۳۰۳۳: ہاجرہ پروین	مظہر الزماں خاں: شخصیت اور افسانوی فن +	گلبرگ ۲۰۰۱	اکرام الدین باگ	ب، ۳/۲۰۰۶
۳۰۳۴: محبوب راہی	(ڈاکٹر) مظفر حنفی: حیات شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۶	منشاء الرحمن منشا	معین
۳۰۳۵: کفایت اللہ انصاری	مظفر علی اسیر: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۴	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۰۳۶: بشری نذیر	مظفر علی سید کی ادبی خدمات +	جی سی یو ۲۰۰۳	محمد خاں اشرف	ت، ۳/۲۰۰۳
۳۰۳۷: روبینہ شاہین	مظفر علی سید: شخصیت اور فن	پشاور ۲۰۰۵	صابر کلروی	ت پشاور
۳۰۳۸: خلیق انجم	(مرزا) مظہر جان جاناں: حیات اور کارنامے	دہلی ۶۲	خوجہ احمد فاروقی	۷۹/۲/۱۵، ۵

۳۰۳۹: اعجاز حسن امام اعظم	منظر امام کی تخلیقات کا تنقیدی مطالعہ	محمدا ۸۹	محمد طیب صدیقی ب، ۳/۹۸
۳۰۴۰: پریمی رومانی	منظر امام: حیات اور فن	جموں	سکھ جین سنگھ ۲۰۰۰/۱۰/۲۲
۳۰۴۱: نابید رحمان	(سید) منظر گیلانی: شخصیت اور فن +	پشاور	صابر کلوری روحیدہ غفور ت پشاور
۳۰۴۲: فرخندہ امین	(ڈاکٹر) منظر محمود [شیرانی] بطور محقق +	جی سی یو ۲۰۰۴	محمد شفیق عجمی ف جی سی یو
۳۰۴۳: صائمہ سلیم	(ڈاکٹر سید) معین الرحمن: احوال و آثار	اوپن، زت	نثار احمد قریشی ف اوپن
۳۰۴۴: شاہدہ تنیم	(ڈاکٹر) مغنی تبسم: حیات اور کارنامے	حیدر آباد	رحمت یوسف زکی
۳۰۴۵: سبیلہ جہانگیر	مقبول جہانگیر کی ادبی خدمات +	جی سی یو، زت	ثاقب نفیس ف جی سی یو
۳۰۴۶: شیر علی	مقبول عامر: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۵	طیب منیر ف اوپن
۳۰۴۷: عزیز انصاری	ملار موزی: حیات اور فن	جبل پور ۷۵	معیار
۳۰۴۸: عزیز احمد	ممتاز حسین کی علمی و ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	شہاب الدین ثاقب رفار
۳۰۴۹: محمد شفیع الدین	(اردو تنقید میں پروفیسر) ممتاز حسین کا مقام	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۳۰۵۰: نور محمد	ممتاز حسین: آثار و افکار، ترقی پسند تحریک کے حوالے سے +	کراچی، زت	اسلم فرخی ف کراچی
۳۰۵۱: مشتاق احمد	ممتاز شیریں کا ذہنی ارتقا	اوپن، زت	نظیر صدیقی ف اوپن
۳۰۵۲: نازنین اختر	(مفسر العلماء مولوی) ممتاز علی کی شخصیت اور علمی خدمات	پنجاب ۸۳	افتخار احمد صدیقی ف پنجاب
۳۰۵۳: روبینہ رفیق	ممتاز مفتی: احوال و آثار	بہاول پور ۲۰۰۴	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۳۰۵۴: سعدیہ کلثوم	ممتاز مفتی کی خاکہ نگاری +	اوپن، زت	طیب منیر ف اوپن
۳۰۵۵: عبدالکریم خالد	ممتاز مفتی کے افسانوی ادب میں نفسیات نگاری	پنجاب ۲۰۰۵	سہیل احمد خاں اردو تحقیق
۳۰۵۶: علاء الدین خاں	ممتاز مفتی کے افسانوں کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں ب، ۷/۹۶
۳۰۵۷: محمد حبیب	ممتاز مفتی کی ناول نگاری	راچی ۸۷	معیار
۳۰۵۸: محمد حبیب	ممتاز مفتی کی ناول نگاری	راچی ۸۷	معیار
۳۰۵۹: نجمہ عارف	ممتاز مفتی کا فکری ارتقا	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی ف اوپن
۳۰۶۰: نگہت شاہین	ممتاز مفتی کی خاکہ نگاری کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	پشاور ۲۰۰۵	روبینہ شاہین ف پشاور
۳۰۶۱: صدیقہ ارمان	ممنون: حیات اور شاعری	کراچی ۷۵	ابواللیث صدیقی ف کراچی

۳۰۶۲: منشاء الرحمن	(مطالعہ میر نظام الدین) ممنون دہلوی	ناگ پور ۷۸	خواجه محمد حامد	معین
۳۰۶۳: قاسم حسن وارثی	مناظر احسن گیلانی: حیات اور ادبی خدمات	مکدھ ۸۱		معیار
۳۰۶۴: ریحانہ عزیز	(ڈاکٹر) مناظر عاشق ہرگانوی: حیات اور کارنامے	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف میرٹھ
۳۰۶۵: محمد عالم	(ڈاکٹر) مناظر عاشق ہرگانوی: حیات اور کارنامے	ونو بھاوے	جلیل اشرف ک، ن	۲۰۰۴/۱
۳۰۶۶: اشرف الدین	(سعادت حسن) منٹو کی افسانہ نگاری	مکدھ ۸۶		معیار
۳۰۶۷: انصار احمد	(سعادت حسن) منٹو اور سماجی حقیقت نگاری: معاصر افسانہ نگاروں کے فنی تناظر میں	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۰۶۸: ایم ندیم اسلم	(بیسویں صدی کی سیاسی و سماجی صورت حال میں) منٹو کے نسوانی کردار	نمل ۲۰۰۶	رشید امجد	ف نمل
۳۰۶۹: بکر کرم	منٹو کے افسانوں میں تکنیک کا تنوع	قرطبہ، زت	صابر کلروی	ف قرطبہ
۳۰۷۰: برج پریمی	منٹو: حیات اور کارنامے	کشمیر ۷۶	حامد کاشمیری	بازیافت
۳۰۷۱: پرویز احمد، ایس	منٹو اور عصمت کے یہاں عورت +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	
۳۰۷۲: سعدیہ بشیر	منٹو کے غیر جنسی افسانوں کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر	ف ایجوکیشن
۳۰۷۳: صابر عبداللطیف ہوشی	منٹو کے افسانوں میں نفسیاتی و جنسیاتی پہلو	کولہا پور	غلام دہگیر	۲۰۰۷/۱، ۵
۳۰۷۴: طاہر عباس	(پاکستان میں) منٹو شناسی کی روایت +	ملتان ۲۰۰۵	عبدالرحمن عابد	ف ذکریا
۳۰۷۵: طاہرہ اقبال	(سعادت حسن) منٹو کے افسانوں میں اسلوبیاتی تنوع +	اوپن، زت	احمد جاوید / صلاح الدین	
۳۰۷۶: علی شاکر بخاری	(سعادت حسن) منٹو: سوانح اور ادبی کارنامے	پنجاب ۸۴	صوفی تبسم روحید قریشی	ف اوپن
۳۰۷۷: فیض الرحمان	منٹو کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	عقیل احمد صدیقی	ف پنجاب
۳۰۷۸: فیضان احمد	(سعادت حسن) منٹو کے افسانوں میں کردار نگاری +	جواہر ۸۹	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۳۰۷۹: کامران عباس	(سعادت حسن) منٹو، بطور مضمون نگار و خاکہ نگار +	نمل، زت	احمد جاوید	ف نمل
۳۰۸۰: محمد لیاقت	منٹو کے شاہ کار افسانے: تحقیق و تجزیہ +	پٹیالہ	زینت اللہ شیخ	ب، ۹۶/۱۰
۳۰۸۱: محمد نعیم	(سعادت حسن) منٹو کی کردار نگاری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۰۸۲: مسرت جہاں	منٹو کی کچھ کہانیوں کے نسوانی کرداروں کا سماجیاتی مطالعہ +	جواہر ۸۵	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷

۳۰۸۳: مسرت رحمن	منٹو کے افسانوں کے نسوانی کرداروں کے رویوں کا نفسیاتی مطالعہ	راچی ۸۶	معیار
۳۰۸۴: مصطفیٰ شاہ، سید	منٹو کی خاکہ نگاری +	کشمیر ۲۰۰۳	مجید مضمّر
۳۰۸۵: نگار عظیم	منٹو کی افسانہ نگاری کا تنقیدی جائزہ	جامعہ طیبہ	ایم حنیف
۳۰۸۶: کامران عباس	(سعادت حسن) منٹو بطور مضمون نگار و خاکہ نگار +	نمل، زت	احمد جاوید
۳۰۸۷: اسد مصطفیٰ	منٹو پانی پتی: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۳	رشید امجد
۳۰۸۸: فرحان غنی	منٹو نول کشور اور قومی یک جہتی	پٹنہ	رضیہ تبسم
۳۰۸۹: طیبہ جبین	منصور قیصر: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۳	طیب منیر
۳۰۹۰: محبوب راہی	منظر خفی کی حیات، شخصیت اور کارنامے	ناگ پور ۸۴	معیار
۳۰۹۱: محمد صلاح الدین	منظر شہاب: حیات اور ادبی خدمات	متمہلا	فاران شکوہ یزدانی
۳۰۹۲: اختر آزاد	منظر کاظمی کی تخلیقات کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری
۳۰۹۳: پروین اختر	منظور حسین شور علیگ: احوال و آثار +	اوپن ۹۷	صدیق شبلی
۳۰۹۴: عبدالغفور قاسم	منظور حسین منظور: احوال و آثار +	اوپن ۹۶	محمد مظفر عالم جاوید
۳۰۹۵: راج سنگھ	منور لکھنوی: حیات اور خدمات، ایک تنقیدی مطالعہ	جموں	معیار
۳۰۹۶: شہاب اللہ	(علامہ) منور لکھنوی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	چندی گڑھ	ہارون ایوب
۳۰۹۷: شاہدہ سلطانہ	منہاج الدین شوکت: حیات اور ادبی خدمات +	حیدر آباد ۹۲	مجاور حسین رضوی
۳۰۹۸: سلمیٰ اختر	منیر احمد شیخ: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۴	رشید امجد
۳۰۹۹: ریاض الدین	منیر شکوہ آبادی: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۸۶	محمود الہی
۳۱۰۰: زہرہ یاسمین	منیر شکوہ آبادی: حیات اور شاعری	لکھنؤ ۶۵	عبدالاحد خاں خلیل
۳۱۰۱: محمد احمد توصیف تبسم	منیر شکوہ آبادی: حیات اور شاعری	سندھ ۸۸	نئی احمد ہاشمی
۳۱۰۲: رونق علی یونس	منیر فاطمی: احوال و آثار +	اوپن، زت	میاں مشتاق احمد
۳۱۰۳: امرینہ شریف	منیر نیازی کی شاعری کا موضوعاتی و فنی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	سلیم اختر

۳۱۰۴: سمیرا اعجاز	منیر نیازی: احوال و آثار	پنجاب، زت	محمد سلیم ملک	یادداشت
۳۱۰۵: امتیاز احمد	(مولانا) مودودی کی نثر نگاری	راچی ۲۰۰۳	احمد سجاد	یادداشت
۳۱۰۶: ظفر اقبال احمد	(مولانا) مودودی بطور نثر نگار +	اوپن ۹۳	رفیع الدین ہاشمی	ف اوپن
۳۱۰۷: فریدہ قادری	(مولانا) مودودی کی ادبی خدمات +	کشمیر ۸۲	محمد زمان آزرده	ب، ۹۸/۵
۳۱۰۸: فریدہ قادری	(مولانا) مودودی کی نثری خدمات	کشمیر ۸۶	محمد زمان آزرده	بازیافت ۱۳
۳۱۰۹: محمد جاوید اصغر	(سید ابوالاعلیٰ) مودودی کی نثر نگاری	پنجاب، زت	رفیع الدین ہاشمی	یادداشت
۳۱۱۰: محمد ثار الدین	(سید ابوالاعلیٰ) مودودی بحیثیت انشا پرداز	بھگل پور	مناظر عاشق ہرگنوی	ب، ۹۹/۳/۸
۳۱۱۱: سعدیہ ظیل	موسیٰ خان کلیم: احوال و آثار +	پشاور، زت	صابر کلروی	بازیافت
۳۱۱۲: سراج بانو رجوی	(حیات، فن اور تلامذہ) مومن	کراچی، زت	ایس شاہ علی	ف کراچی
۳۱۱۳: ظہیر احمد صدیقی	مومن دہلوی: حیات اور شاعری	دہلی ۶۱	خولجہ احمد فاروقی	جنید
۳۱۱۴: ناظر حسن زیدی	مومن خاں مومن دہلوی	پنجاب ۶۲	وقار عظیم	ف پنجاب
۳۱۱۵: انوار احمد	موہن لال انیس اور ان کا تذکرہ	پٹنہ ۷۰	عطاء الرحمن کاکوی	ب، ۹۷/۷
۳۱۱۶: مسعودہ بانو	مہجور: حیات اور اردو کا رتا مے +	کشمیر ۹۲	محمد زمان آزرده	بازیافت
۳۱۱۷: اقبال وارث	مہجور شمس: حیات اور شاعری	راچی ۸۷		معیار
۳۱۱۸: فیروز احمد	مہدی افادی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۸۰	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۱۹: الماس تبسم	مہدی علی خاں مہدی: حیات اور شاعری	پٹنہ ۷۹	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۳۱۲۰: محمد شجاعت علی	مہدی نظمی: فن اور شخصیت +	حیدر آباد ۹۰	مجاور حسین رضوی	ب، ۹۶/۲/۱
۳۱۲۱: شفیق احمد	(مولانا غلام رسول) مہر: حیات اور کارنامے	پنجاب ۸۳	غلام حسین ذوالفقار	ف پنجاب
۳۱۲۲: برج بھوشن	مہندر ناتھ بحیثیت ناول نگار	چندی گڑھ ۹۰		معیار
۳۱۲۳: عبدالحمید گنائی	(مولانا حکیم جلال الدین غازی) میثم کاشمیری: حیات اور ادبی خدمات +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	بازیافت ۱۳
۳۱۲۴: افضل حسین قاضی	میر کی شعری لسانیات (غزلوں کی روشنی میں)	گورکھ پور ۸۱	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۲۵: تیمور حسن	میر، قافی اور ناصری حزن شاعری کا تقابلی مطالعہ +	اوپن، زت	عارف ثاقب	ف اوپن
۳۱۲۶: حمیرا ارشد	میر کے اردو اور فارسی کلام کا تقابلی مطالعہ	پنجاب ۲۰۰۶	تحسین فراقی	اردو تحقیق

۳۱۲۷: سعید اللہ خان	میر تقی میر کا عروضی مطالعہ	میرٹھ ۹۰	امیر اللہ شاہین	ب، ۲۰۰۱/۱۱
۳۱۲۸: شاہد پرویز	میر تقی میر کی مثنویات کا اسلوبی مطالعہ +	جواہر ۷۹	نصیر احمد خاں	ب، ۹۸/۷
۳۱۲۹: شاہین نقوی	میر تقی میر کی شخصیت اور شاعری کا نفسیاتی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	مدہ جمیل زیدی	ف کراچی
۳۱۳۰: شفیق الرحمن	(کلام) میر میں صنائع لفظی و معنوی +	ملتان، زت	محمد ساجد خان	ف زکریا
۳۱۳۱: شفیقہ پروین	(جدید اردو غزل میں) میر کی روایت	کشمیر ۸۱	محمد زمان آزرہ	باز یافت ۱۳
۳۱۳۲: صادق حسین گوہر	(کلام) میر کے صوفیانہ اور فکری ابعاد	اوپن، زت	اسلم انصاری	ف اوپن
۳۱۳۳: صفیہ حیات	میر تقی میر کا غم	میسور ۷۵	معیار	
۳۱۳۴: عارف حسن خاں	میر کی شاعری کا فنی مطالعہ	علی گڑھ	ب، ۹۶/۱۰	
۳۱۳۵: محمد اسحاق	(تلمیحات) میر کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	اوپن، زت	فرمان فتح پوری	ف اوپن
۳۱۳۶: میمونہ بیگم	میر کی شاعری کا استعاراتی نظام	گلبرگ ۲۰۰۵	حشمت علی	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۱۳۷: نذر عباس گوندل	(پاکستان میں) میر شناسی کی روایت +	اوپن ۹۸	سمیل احمد خاں	ف اوپن
۳۱۳۸: نواب حسین، سید	میر: ایک مطالعہ ☆	الہ آباد ۵۰	محمد ضامن علی	ہ، ۷/۵/۹۹
۳۱۳۹: عبدالرؤف	میر باقر مخلص مرشد آبادی: زندگی، شاعری اور ان کے دیوان کے مخطوطات کا تنقیدی مطالعہ D کلکتہ ۷۶	معیار		
۳۱۴۰: اختر رشید امجد	میراجی: شخصیت اور فن	پنجاب ۹۰	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۱۴۱: اشرف جمال	میراجی اور تحلیل نفسی، نظموں کے حوالے سے +	جواہر ۹۶	شارب ردو لوی	ب، ۹۸/۷
۳۱۴۲: زرینہ پروین	میرامن اور ان کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ	ابوالکلام قاسمی	فرحت
۳۱۴۳: عبدالمنان	میرامن دہلوی: حیات اور خدمات	کلکتہ ۷۹	عبدالرؤف	ب، ۹۶/۸
۳۱۴۴: نفیس جہاں انصاری	میرامن: ادبی اور تنقیدی کارنامے	دہلی ۸۲	ظہیر احمد صدیقی	
			ہ، ۷/۵/۹۹	
۳۱۴۵: سبج اللہ	میر جعفر زٹلی: حیات اور خدمات	ناگ پور ۷۹	معیار	
۳۱۴۶: ارشد احمد	میر حسن کی غزل: تحقیق و تدوین +	اوپن ۹۲	نثار احمد قریشی	ف اوپن
۳۱۴۷: محمد ذکی الحق	(غزلیات) میر حسن دہلوی D	پٹنہ ۷۶		
۳۱۴۸: فضل الحق	میر حسن لکھنوی: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۶۲	محمود الہی	ف گورکھ پور

۳۱۴۹: وحید قریشی	میر حسن اوران کا زمانہ D	پنجاب ۶۵	یادداشت
۳۱۵۰: علی زیدی	میر خلیق بحیثیت مرثیہ گو	پٹنہ ۸۲	مطبع الرحمن ب، ر، ۹۷/۷
۳۱۵۱: رضوی، ایس۔ ایف	میر خورشید علی نفیس: حیات اور شاعری	روہیل کھنڈ	زاہد حسن و سیم ہ، ز، ۹۳/۹/۱۵
۳۱۵۲: طاہرہ جم الدین بیگم	(خواجه) میر درد اوران کے تلامذہ	پنجاب ۸۱	وحید قریشی یادداشت
۳۱۵۳: نسرین گل	(خواجه) میر درد اور رحمان بابا کی صوفیانہ شاعری: تقابلی مطالعہ	اوپن، زت	ہمایوں ہما ف اوپن
۳۱۵۴:	(خواجه) میر درد: شخصیت، شاعری اور تصوف	ساگر	فداء المصطفیٰ ہ، ز، ۲۰۰۳/۹/۱۵
۳۱۵۵: زہرہ شامل	میرزا ادیب بحیثیت ڈراما نگار	مٹھلا	شا کر خلیق ب، ر، ۹۸/۳
۳۱۵۶: سردار احمد خان	میر سوز: آثار و افکار ترتیب دیوان سوز	سندھ ۷۱	غلام مصطفیٰ خاں تحقیق ۱۴
۳۱۵۷: لیتھ خدیجہ	میر شمس الدین فیض: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۷۸	سیدہ جعفر ب، ر، ۹۷/۵
۳۱۵۸: انور جہاں	میر ضمیر لکھنوی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	معیار
۳۱۵۹: رفیعہ قادری	میر عابد علی خاں: حیات اور کارنامے	گلبرگ ۹۳	طیب انصاری ب، ر، ۲۰۰۶/۳
۳۱۶۰: جعفر رضا	میر عشق اوران کے خاندان کے مرثیہ نگار	الہ آباد ۶۷	مسح الزماں ہ، ز، ۷۹/۵/۸
۳۱۶۱: محمد انصار اللہ	میر علی اوسط رشک: حیات اور خدمات	گورکھ پور ۶۹	محمود الہی ف گورکھ پور
۳۱۶۲: کوثر پروین	میر غلام رسول ناز کی شخصیت +	کشمیر ۹۰	محبوبہ وانی بازیافت ۱۴
۳۱۶۳: رحمنارکن الدین	میر محفوظ علی بدایونی کے ادبی کارنامے	علی گڑھ ۸۳	منظر عباس نقوی جنید
۳۱۶۴: محمد اسلم	میر محفوظ علی بدایونی	میرٹھ ۷۹	امیر اللہ شاہین ب، ر، ۲۰۰۱/۱
۳۱۶۵: راشد احمد	میر ناصر علی کی نثری خدمات کا تنقیدی مطالعہ +	جواہر ۹۴	نصیر احمد خاں ب، ر، ۹۸/۷
۳۱۶۶: مشرف احمد	(اردو انشائیے کی روایت اور) میر ناصر علی	کراچی ۹۱	ابوالخیر کشفی ق، ز، ۹۱/۱۱
۳۱۶۷: فرقان علی سلمانی [مختور کا کوروی]			
۳۱۶۸: محمد فیروز دہلوی	میر نذر علی درد کا کوروی: حیات اور کارنامے	لکھنؤ	محمود الحسن رضوی ب، ر، ۹۳/۷
۳۱۶۹: شاہ سعید	میر مہدی مجروح	دہلی	مغیث الدین فریدی غالب ۹۸
۳۱۷۰: حبیب الرحمن نیازی	میر ولی اللہ: احوال و آثار	قرطبہ، زت	صابر کلوروی ف قرطبہ
	میکش اکبر آبادی: حیات اور خدمات	راجستھان ۷۹	ف جے پور

۳۱۷۱: ارشاد عثمان	نادم سیتا پوری: حیات و ادبی خدمات کا تحقیقی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۱۷۲: ظہیر احمد	نازش پر تاب گڑھی: حیات اور شاعری	گورکھ پور ۹۲	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۷۳: حسین بانو	ناخ اور ان کے تلامذہ	سندھ ۶۸	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۱۷۴: حمیدہ خاتون	(بہار کے تلامذہ) ناخ	پٹنہ ۷۶		معیار
۳۱۷۵: رضا حیدر مخدومی	ناخ اسکول کے چند مشاہیر شعرا	لکھنؤ ۶۱		معیار
۳۱۷۶: شبیہ الحسن نونہروی	ناخ کا تنقیدی مطالعہ	لکھنؤ ۷۳		۷۹/۶/۱۵ء
۳۱۷۷: محمد احسن [احسن نشاط]	ناخ: فکر و فن	گورکھ پور ۸۰	محمود الہی	ف گورکھ پور
۳۱۷۸: محمد ایوب خان	ناصر علی سرہندی: شخصیت اور فن غزل گوئی	پٹنہ، زت	زینت اللہ شیخ	ب، ۹۶/۱۰ء
۳۱۷۹: آسیہ بانو	ناصر کاظمی: حیات اور کارنامے +	حیدر آباد ۸۷	مفتی تبسم	۹۶/۲/۱۵ء
۳۱۸۰: حسن عباس رضوی	ناصر کاظمی: شخصیت اور فن	پنجاب ۹۴	سمیل احمد خاں	ف پنجاب
۳۱۸۱: محمد جاوید گل کشکوری	ناصر کاظمی اور میر تقی میر کی فکری و ذہنی مماثلتیں	اوپن، زت	محمد اسلم حیات	ف اوپن
۳۱۸۲: محمد محفوظ خاں	ناصر کاظمی کی غزلوں کا تقابلی مطالعہ +	جواہر ۹۳	صدیق الرحمن قدوائی	ب، ۹۸/۷ء
۳۱۸۳: مہتاب حیدر نقوی	ناصر کاظمی کی شاعری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۹۶	عتیق احمد صدیقی	جنید
۳۱۸۴: فیضان حسن	ناصر نذیر فراق دہلوی کی حیات اور ادبی خدمات	دہلی	صادق علی	۲۰۰۶/۱۰/۲۲ء
۳۱۸۵: جاوید اقبال	نثار عزیز بٹ بحیثیت ناول نگار	اوپن ۲۰۰۴	آغا سہیل	ف اوپن
۳۱۸۶: نواز حسین زیدی، سید	نجم آفندی: شخصیت اور فن +	اوپن ۹۶	تحسین فراقی	ف اوپن
۳۱۸۷: انعام الحق عباسی	(ڈاکٹر) نجم الاسلام: حیات اور کارنامے	کراچی ۲۰۰۲	ظفر اقبال	ف کراچی
۳۱۸۸: اشرف جہاں	(فن کار نگار نگاری اور ڈپٹی) نذیر احمد	پٹنہ ۷۷	قریشہ حسین	ب، ۹۷/۷ء
۳۱۸۹: اشفاق احمد اعظمی	(ڈپٹی) نذیر احمد: حیات اور ادبی خدمات	گورکھ پور ۷۷	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵ء
۳۱۹۰: اشفاق محمد خاں	(ڈاکٹر) نذیر احمد کے ناولوں کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ ۷۲	خلیل الرحمن اعظمی	جنید
۳۱۹۱: اعجاز علی ارشد	نذیر احمد ناول نگار کی حیثیت سے	پٹنہ		ج ت
۳۱۹۲: افتخار احمد صدیقی	(مولوی) نذیر احمد: احوال و آثار	پنجاب ۶۶	وقار عظیم	ف پنجاب
۳۱۹۳: بدر التمام	نذیر احمد کے ناولوں میں سماجی اقدار	پٹنہ ۷۶		معیار

۳۱۹۴: پروین بیگم	نذیر احمد اور پریم چند کی ناولوں کا تقابلی مطالعہ +	بنگور ۸۰	فہمیدہ بیگم	۹۳/۴/۱۵، ۵
۳۱۹۵: تبسم خاتون	نذیر احمد کی زبان و بیان +	جواہر ۸۱	اشفاق محمد خاں	۹۸/۷، ب، ر، ۷
۳۱۹۶: جاوید انور صدیقی	نذیر احمد کی نگارشات میں اخلاقی اقدار	مظفر پور	عبدالواسع	ج، ت
۳۱۹۷: ریحانہ کوثر	(ڈپٹی) نذیر احمد کی ناول نگاری کے تحقیقی مطالعات کا جائزہ			
	[ڈاکٹر افتخار احمد صدیقی کے خصوصی حوالے سے] +			
۳۱۹۸: سچا چوف	نذیر احمد کا مقام اردو ادب میں			اخبار اردو ۱۲/۹۶
۳۱۹۹: شاہدہ شمیم بانو	(ڈپٹی) نذیر احمد کے ناولوں میں نسوانی کردار	رانچی ۹۰	احمد سجاد	احمد سجاد
۳۲۰۰: عتیق الرحمن	نذیر احمد کے ناولوں میں دہلی کی عکاسی	جواہر ۸۰	نصیر احمد خاں	۹۸/۷، ب، ر، ۷
۳۲۰۱: غزالہ پروین	نذیر احمد اور ان کے ناولوں میں خواتین کے مسائل	گورکھ پور ۹۷	اثر لکھنوی	ف، گورکھ پور
۳۲۰۲: مجیب الرحمن یوسفی	(ڈپٹی) نذیر احمد دہلوی کے محاورات	سندھ ۹۶	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۲۰۳: محمد اظہر حیات	(مولوی) نذیر احمد کے ناولوں میں ان کے تعلیمی تصورات کا تنقیدی جائزہ	ناگ پور	عبدالرب عرفان	۹۹/۱، ب، ر، ۷
۳۲۰۴: محمد علی امام	نذیر احمد بحیثیت اخلاقی ناول نگار	بھاگل پور ۸۸		ج، ت
۳۲۰۵: محمد مقیم	نذیر احمد کے ناولوں کے نسوانی کردار	مظفر پور ۸۴	محمد سلیمان	ج، ت
۳۲۰۶: منور حسین	نذیر احمد بطور مترجم قرآن	مگدھ ۸۴		ج، ت
۳۲۰۷: منیر الدین عرشی	نذیر احمد اور ان کی ناول نگاری	سندھ ۷۲	غلام مصطفیٰ خاں	تحقیق ۱۳
۳۲۰۸: نسرین سلطانہ	(ڈپٹی) نذیر احمد کے ناولوں میں کردار نگاری	معتلا	شاہدہ تبسم	۹۸/۳، ب، ر، ۷
۳۲۰۹: شمرہ منور	نذیر احمد شیخ: حیات اور فن +	اوپن ۹۶	رضیہ سلطانہ	ف، اوپن
۳۲۱۰: عذرا بانو	(پروفیسر) نذیر احمد تحقیقی خدمات (اردو زبان و ادب کے حوالے سے)	علی گڑھ، زت	ظفر احمد صدیقی	رفقار
۳۲۱۱: اسلم پرویز	نذیر بناری: حیات و خدمات	گورکھ پور، زت	محمود الہی	۹۱/۱۱/۱۵، ۵
۳۲۱۲: ناصر اللہ انصاری	نذیر فتح پوری: حیات اور خدمات	اورنگ آباد، زت	حامد اشرفی	۲۰۰۵/۸، ۵
۳۲۱۳: محمد اقبال مصصام	(ڈاکٹر) نذیر مرزا برلاس: احوال و آثار +	اوپن ۹۵	صابر کلروی	ف، اوپن
۳۲۱۴: دیوان سنگھ ناگ پال	(ڈاکٹر) نریش: شخصیت اور فن	میرٹھ، زت	خالد حسین خاں	ف، میرٹھ
۳۲۱۵: محمد صدر الدین	نساخ: حیات و تصانیف	ڈھاکا	عندلیب شادانی	معین

۳۲۱۶: حسین بن علی نقوی	نسیم امروہوی کی مرثیہ نگاری کا تنقیدی مطالعہ	میرٹھ، زت	اسلم جمشید پوری	ف میرٹھ
۳۲۱۷: عبدالجبار	نسیم انہونی: حیات اور کارنامے	راچی ۸۶		ج ت
۳۲۱۸: غلام محمد بٹ	(تاریخی ناول کا فن اور) نسیم حجازی	کشمیر ۹۶	مجید مضر	باز یافت
۳۲۱۹: محمد خورشید عالم	نسیم حجازی بحیثیت تاریخی ناول نگار	مظفر پور ۹۱	محمد شاکر	ج ت
۳۲۲۰: ممتاز عمر	نسیم حجازی کی تاریخی ناول نگاری کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	کراچی ۲۰۰۳	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۲۱: شبنم عثمان	نشاط انصاری: حیات اور کارنامے +	کشمیر ۲۰۰۲	محمد زمان آزرده	باز یافت
۳۲۲۲: محمد ارشد خاں	نثار واحدی: شخصیت اور فن	گورکھ پور ۹۱	احمر لاری	ف گورکھ پور
۳۲۲۳: سعیدہ مختار	نصیر الدین ہاشمی: احوال و آثار	پنجاب ۷۹	افتخار احمد صدیقی	اورینٹل
۳۲۲۴: واجدہ فرزانہ	نصیر الدین ہاشمی: حیات اور ادبی کارنامے +	حیدر آباد ۸۳	سیدہ جعفر	۹۶/۲/۱۰، ۵
۳۲۲۵: ناصر رضا خان جلالی	نصیر الدین حسین نصر: حیات اور کارنامے	پٹنہ ۷۸	کلیم الدین احمد	ب، ۷۷/۷۷، ۹
۳۲۲۶: محمد اسلم خاں	(نواب) نصیر حسین خیال: شخصیت اور ادبی خدمات +	اوپن ۹۲	توصیف تبسم	ف اوپن
۳۲۲۷: محمد مجیب الدین	(پروفیسر) نظام الدین الیس گوریکر: حیات اور خدمات +	گلبرگ ۹۶	قیوم صادق	ب، ۲۰۰۶/۳، ۲
۳۲۲۸: کلثوم طارق برنی	(سید) نظری زیدی: احوال و آثار +	اوپن ۲۰۰۴	معین الرحمن	ف اوپن
۳۲۲۹: اشرف التمام	نظم طباطبائی: حیات اور کارنامے	عثمانیہ ۷۳	رفیعہ سلطانہ	۷۹/۶/۸، ۵
۳۲۳۰: آل ظفر حسینی	نظیر کی شاعری میں قومی یک جہتی کے عناصر	مظفر پور ۹۵	اشفاق احمد	ج ت
۳۲۳۱: جلیلہ محمد جان	نظیر اکبر آبادی کی خدمات بحیثیت نظم گو	مظفر پور ۷۸		ج ت
۳۲۳۲: خالد کفایت اللہ	(غزلیات) نظیر لدھیانوی کا تنقیدی جائزہ +	پٹنہ ۹۱	زینت اللہ شیخ	ب، ۹۶/۱۰، ۹
۳۲۳۳: رانی لئی ناز	نظیر اکبر آبادی کی غزل گوئی +	نمل، زت	گوہر نوشای	ف نمل
۳۲۳۴: رضی الدین احمد	نظیر اکبر آبادی کا درجہ، اردو شاعری میں	علی گڑھ		جنید
۳۲۳۵: رضی حیدر	نظیر اکبر آبادی: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۹۲	قمر اعظم ہاشمی	ج ت
۳۲۳۶: شفیقہ فرحت	نظیر اکبر آبادی	ق، ۲۰۰۵/۳، ۲		
۳۲۳۷: ضمیر احمد خاں	نظیر اکبر آبادی: حیات اور شاعری	بہمنی ۶۳		فرحت
۳۲۳۸: طلعت حسین	نظیر اکبر آبادی کے کلام کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	عتیق احمد صدیقی	جنید

ن ج ت	ناگ پور	نظیر اکبر آبادی کی شاعری میں ہندوستانی فضا	۳۲۳۹: ظفر علی
فرحت	نجم الہدیٰ مدراس ۸۶	(شاعرانہ فطرت ورؤز ورتھ اور) نظیر کا تقابلی مطالعہ	۳۲۴۰: عظمت اللہ
۲۰۰۱/۱۱/۲۰	خالد حسین خاں ب، ۲۰۰۱/۱۱/۲۰	نظیر اکبر آبادی	۳۲۴۱: عوض علی
۹۸/۳/۹۸	محمد حسن ب، ۹۸/۳/۹۸	نظیر اکبر آبادی کی شاعری کے فکری سانچے +	۳۲۴۲: محمد سلیمان
ن ج ت	مظفر پور	نظیر کی شاعری میں فطرت اور تہذیب کے عناصر D	۳۲۴۳: محمد سلیمان
فرحت	گورکھ پور	نظیر اکبر آبادی: حیات اور شاعری D	۳۲۴۴: ملک زادہ منظور
ف او پ ن	نثار احمد قریشی	نظیر صدیقی بحیثیت نقاد +	۳۲۴۵: نگہت جمال
ف او پ ن	طیب منیر	نعیم صدیقی کی علمی وادبی خدمات	۳۲۴۶: عبداللہ شاہ ہاشمی
ف بہاول پور	مزل ناز	نقوی احمد پوری اور ان کے تلامذہ شعر و ادب +	۳۲۴۷: علی اکبر
۹۱/۸/۸/۹۱	اجیر	نواب الہی بخش معروف	۳۲۴۸: محمد ریاض الدین خان
۸۷	گلبرگہ ۸۷	نواب بہادر یار جنگ کی زندگی اور خدمات	۳۲۴۹: زاہد حسین تماپوری
۹۲/۹/۱۵/۹۲			
معیار	کلکتہ	نواب سید محمد آزاد بحیثیت طنز نگار	۳۲۵۰: مشتاق احمد
معین	بمبئی ۷۲	نوح ناری: حیات اور شاعری	۳۲۵۱: ظفر الاسلام ظفر
رفار	شہب الدین بقیہ	(ڈاکٹر) نور الحسن ہاشمی کی علمی وادبی خدمات	۳۲۵۲: بنت زہرا
ف او پ ن	ارشاد احمد شاہ	نیاز سواتی: احوال و آثار +	۳۲۵۳: ولی آستان
معیار	لکھنؤ	نیاز فتح پوری	۳۲۵۴: اختر زہرا محسن
جنید	آل احمد سرور	نیاز فتح پوری کی تحریروں کا تنقیدی مطالعہ	۳۲۵۵: امیر عارفی
ن ج ت	بھاگل پور	نیاز فتح پوری کا حصہ، اردو افسانے کے ارتقا میں	۳۲۵۶: درخشاں انجم
معین	کراچی ۸۵	نیاز فتح پوری: احوال و آثار	۳۲۵۷: عقیلہ شاہین
	فرمان فتح پوری	نیاز فتح پوری کے ہاں عورت کا تصویر ایک شاعر کا	۳۲۵۸: محمد رحمت اللہ
۹۸/۷/۹۸	اسلم پرویز ب، ۹۸/۷/۹۸	انجام، شہاب کی سرگزشت کے حوالے سے +	
ن ج ت	ناگ پور ۷۸	نیاز فتح پوری: حیات، شخصیت اور کارنامے	۳۲۵۹: نظیر رشیدی
ف او پ ن	ظہور احمد اعوان	(حکیم) تیر واسطی: فن اور شخصیت +	۳۲۶۰: اصحیح وحید

۳۲۶۱: زہرہ ممتاز	واجد علی شاہ کا عہدِ نیابرج	کلکتہ ۷۹	معیار
۳۲۶۲: کوکب قدر سجاد علی مرزا	واجد علی شاہ کی ادبی و ثقافتی خدمات	علی گڑھ ۶۸	خلیل الرحمن اعظمی
۳۲۶۳: زاہد اختر شاہین	واصف علی و واصف: شخصیت اور فن	بہاول پور، زت	نجیب جمال
۳۲۶۴: محمد ظہیر بدر	واصف علی و واصف: احوال و آثار	اوپن ۹۷	تحسین فراقی
۳۲۶۵: بلقیس آفاق	(نور العین) واقف: حیات و شاعری	پٹنہ	ب، ر، ۷۷/۹۷
۳۲۶۶: محمد مشیر اسلام	(شاہ) واقف: حیات اور کارنامے	پٹنہ ۸۳	ممتاز احمد
۳۲۶۷: نشاط افروز	واقف جون پوری کی حیات اور ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	قیصر جہاں
۳۲۶۸: محمد مصطفیٰ ملک	(حضرت امیر لدین) وجد کی زندگی اور ان کی اردو شاعری	مگدھ	۷۷/۵۲۳/۷۷
۳۲۶۹: جاوید وشت	(اسد اللہ) وجہی: حیات اور ادبی کارنامے	جامعہ ملیہ	گوپی چند نارنگ
۳۲۷۰: اسرار احمد	وحید اختر کی ادبی خدمات	علی گڑھ، زت	عقیل احمد صدیقی
۳۲۷۱: اظہر سلطانہ	وحید اختر: فن اور فن کار	حیدر آباد ۹۳	شمینہ شوکت
۳۲۷۲: محمد اصغر	(جدید اردو مرثیہ اور) وحید الحسن ہاشمی +	جی سی یو، زت	محمد ہارون قادر
۳۲۷۳: جعفر علی	(جدید اردو مرثیہ اور) وحید الحسن ہاشمی کی مرثیہ نگاری +	ایجوکیشن، زت	عبدالکریم خالد
۳۲۷۴: منظر عباس نقوی	وحید الدین سلیم: حیات اور ادبی کارنامے	علی گڑھ ۶۳	آل احمد سرور، مجنوں گورکھ پوری
۳۲۷۵: روبینہ ناز	(ڈاکٹر) وحید قریشی کی علمی و تحقیقی خدمات	نمل، زت	گوہر نوشاہی
۳۲۷۶: سحہ خان	ڈاکٹر وحید قریشی بطور محقق +	اوپن، زت	نثار احمد قریشی
۳۲۷۷: عبدالغفار [شاہین]	ڈاکٹر وحید قریشی، بحیثیت مدون +	اوپن، زت	اورنگ زیب عالم گیر
۳۲۷۸: سعدیہ طاہر	(ڈاکٹر) وزیر آغا کی علمی و ادبی خدمات	نمل، زت	رشید امجد
۳۲۷۹: صفدر نعیم	(ڈاکٹر) وزیر آغا کے تہذیبی و ثقافتی نظریات کا تنقیدی جائزہ +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر
۳۲۸۰: عابدہ مقبول	وزیر آغا کی انشائیہ نگاری اور اس کی جہتیں	کشمیر ۲۰۰۴	منصور احمد میر
۳۲۸۱: عرفان رضا صدیقی	وزیر آغا کی انشائیہ نگاری	مظفر پور ۹۳	عبدالواسع
۳۲۸۲: معراج احمد	وزیر آغا: حیات اور کارنامے	مظفر پور ۹۲	عبدالواسع
۳۲۸۳: یوسف قریشی	وزیر آغا: بحیثیت افسانہ نگار	میرٹھ، زت	خالد حسین خان

۳۲۸۴: جاوید نسیمی	وسیم بریلوی: شخصیت اور شاعری	روہیل کھنڈ	حامد علی خان	ب، ۹۷/۷
۳۲۸۵: تیرتھ رام شرما	(پنڈت میلارام) وفا: حیات اور خدمات	جموں		معیار
۳۲۸۶: الیاس انصاری	وفا حسین آبادی: حیات اور شاعری	راچی ۸۶		معیار
۳۲۸۷: طاہر عباس	وقار بن الہی کی افسانہ نگاری +	نمل ۲۰۰۶	محمد آفتاب احمد	ف نمل
۳۲۸۸: حور النساء بیگم	وقار خلیل: حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۹۲	رای قریشی	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۲۸۹: شائستہ شہداد	(پروفیسر) وقار عظیم کی تنقیدی اور ادبی خدمات	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۲۹۰: غلام اصغر شاہ [اصغر ندیم]	(اردو تنقید کی روایت میں سید) وقار عظیم کا مقام	ملتان ۲۰۰۷	انوار احمد	ف زکریا
۳۲۹۱: فیضان دانش	(کلام) ولی کافی ولسانی جائزہ	پنجاب ۶۹	افتخار احمد صدیقی	اردو تحقیق
۳۲۹۲: محمد عثمان خان	ولی کی شاعری میں تصوف +	علی گڑھ	نادر علی خان	فرحت
۳۲۹۳: ملکہ پروین	ولی کی نثری تصانیف کا تنقیدی مطالعہ	علی گڑھ	محمد انصار اللہ	فرحت
۳۲۹۴: محمد نسیم احمد	(اردو تنقید کے ارتقا میں) وہاب اشرفی کا حصہ	ونو بھاوے	خورشید جہاں	ب، ۲۰۰۴/۵
۳۲۹۵: مناظر حسن	وہاب اشرفی: شخصیت اور فن	مظفر پور ۷۸	عبدالواسع	
۳۲۹۶: عظمت سلطانہ	وہاب عندلیب: شخصیت، تہذیبی اور ادبی خدمات +	گلبرگ ۲۰۰۲	اکرام باگ	ب، ۲۰۰۶/۳
۳۲۹۷: زاہد سلیم	ہادی مچھلی شہری: شخصیت اور فن	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۳۲۹۸: آمنہ خاتون	ہاشمی بیجا پوری: حیات اور کارنامے +	عثمانیہ ۸۴	غلام عمر خان	ب، ۹۷/۵
۳۲۹۹: ذاکر حسین	(مرزا) ہرگوپال تفتہ: شخصیت اور ادبی خدمات +	جواہر ۹۱	اسلم پرویز	ب، ۹۸/۷
۳۳۰۰: ابوالکلام چاند	ہوش عظیم آبادی کی شاعری	مظفر پور	عبدالواسع	ب، ۲۰۰۴/۵
۳۳۰۱: خواجہ صغیر الزماں	یاس آروی: حیات اور کارنامے	گمدھ ۸۸		ن جت
۳۳۰۲: محمد انیس، حافظ	یاس بہاری: حیات اور شاعری	پنڈے ۸۷	ممتاز احمد	ب، ۹۷/۷
۳۳۰۳: محمد اجمل	یحییٰ تنہا: حیات اور کارنامے	اوپن، زت	شفیق احمد	ف اوپن
۳۳۰۴: محمد کمال مباح	(حضرت شیخ شرف الدین) یحییٰ منیری کی نثری تخلیقات کا انتقادی ولسانی مطالعہ	پنڈے ۷۵	محمد اشرف عالم	ب، ۹۷/۷
۳۳۰۵: اشفاق اقبال	یعقوب عثمانی: فن اور شخصیت	اورنگ آباد، زت	رعنا حیدری	ب، ۲۰۰۴/۷
۳۳۰۶: عبدالرشید	یگانہ چنگیزی: حیات اور کارنامے	پنڈے		ن جت

۳۳۰۷: محمد کمال خاں	یگانہ چنگیزی کی ادبی خدمات کا تنقیدی جائزہ	علی گڑھ، زت	محمد علی جوہر	رفقار
۳۳۰۸: نجیب جمال	(میرزا) یگانہ: شخصیت اور فن	ملتان ۸۹	فرمان فتح پوری	ف زکریا
۳۳۰۹: فرحت فاطمہ	(انعام اللہ خاں) یقین کی تصانیف اور ان کے دیوان کا تنقیدی مطالعہ مع فرہنگ	دہلی	ظہیر احمد صدیقی	عبدالحق
۳۳۱۰: وردانہ علوی	(ادب لطیف میں سجاد حیدر) یلدرم کا مرتبہ	علی گڑھ ۸۰	ثریا حسین	جنید
۳۳۱۱: سلمیٰ بلگرامی	(سجاد حیدر) یلدرم: شخصیت اور فن	عثمانیہ ۷۴	سیدہ جعفر	ز ۵، ۸، ۹، ۶، ۷
۳۳۱۲: سورج سنگھ	(سجاد حیدر) یلدرم کی افسانہ نگاری +	جواہر ۹۷	نصیر احمد خاں	ب، ۷، ۸، ۹
۳۳۱۳: نویے بلک	(سجاد حیدر) یلدرم: حیات، شخصیت اور تصانیف	انقرہ ۹۷		ب، ۷، ۸، ۹
۳۳۱۴: عبدالرشید خان	(محمد) یوسف ٹینگ کی ادبی خدمات +	کشمیر ۹۰	حامد کشمیری	باز یافت
۳۳۱۵: شبیہ کاظمی	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں: احوال و آثار	پنجاب ۸۷	عبید اللہ خاں	ف پنجاب
۳۳۱۶: عالیہ خانم	(ڈاکٹر) یوسف حسین خاں: بحیثیت افسانہ نگار +	عثمانیہ	رفیع رؤف	ز ۵، ۸، ۱۲، ۹
۳۳۱۷: محمد موصوف احمد	یوسف حسین خاں کی ادبی خدمات	علی گڑھ ۲۰۰۴	خورشید احمد	رفقار
۳۳۱۸: محمود خاں	(پروفیسر) یوسف سرمست: حیات اور ادبی خدمات +	گلبرگ	لیق خدیجہ	ب، ۳، ۶، ۲۰۰
۳۳۱۹: افتخار احمد نیر صدیقی	یوسف ظفر: حیات اور فن	پنجاب ۸۸	خواجه محمد زکریا	ف پنجاب
۳۳۲۰: عباس مجتہد	یوسف ناظم: حیات، شخصیت اور فن ☆	بہمنی ۸۹		ج ت
۳۳۲۱: احمد بخش، ملک	یونس جاوید اور اصغر ندیم سید کے اردوئی وی ڈراموں کا تنقیدی جائزہ +	ملتان ۹۵	روبینہ ترین	ف زکریا

۵

متفرقات

✽ اردو بطور دفتری اور تعلیمی زبان

۳۳۲۲: اشفاق حسین بخاری	دفتری اردو کا تجزیاتی مطالعہ (انگریزی دور سے جدید دور تک)	نمل، زت	گوہر نوشای	ف نمل
۳۳۲۳: الماس خانم	پاکستان میں نفاذ اردو: مشکلات و امکانات +	ایجوکیشن، زت	ریاض قدیر	ف ایجوکیشن
۳۳۲۴: شاہد احمد	اردو زبان ذریعہ تعلیم +	کراچی ۹۰	حنیف فوق	ف کراچی
۳۳۲۵: عبدالرشید	اردو بحیثیت ذریعہ تعلیم	حیدر آباد ۸۵	شمینہ شوکت	۹۶/۲/۱۵، ۵
۳۳۲۶: فیاض احمد فیضی	پاکستان میں اردو بحیثیت دفتری زبان: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	بہاول پور، زت	ف بہاول پور	
۳۳۲۷: قیصر امتیاز گورمانی	رابطے کی حیثیت سے پاکستان میں اردو کی اہمیت (ایک تحقیقی جائزہ)	ملتان، زت	روبینہ ترین	ف زکریا
۳۳۲۸: محمد اسحاق علوی	آزاد کشمیر میں اردو بطور دفتری زبان (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۳	عطش درانی	ف اوپن
۳۳۲۹: مصطفیٰ کمال	حیدر آباد [دکن] میں اردو کی ترقی تعلیمی سرکاری اور سرکاری زبان کی حیثیت سے	عثمانیہ	معیار	

✽ اردو رسم الخط

۳۳۳۰: طارق جاوید	اردو رسم الخط کا آغاز و ارتقا +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد	ف بہاول پور
۳۳۳۱: طارق عزیز	اردو رسم الخط اور ٹائپ	پنجاب ۸۵	وحید قریشی	ف پنجاب
۳۳۳۲: نذیر احمد ملک	اردو رسم خط: ارتقا اور جائزہ	کشمیر ۸۱	حامد کشمیری	بازیافت ۱۴

✽ اردو نصابات

۳۳۳۳: الزبتھ شاد	اردو نصاب سازی کا ارتقا (۱۸۰۱ء تا ۱۹۴۷ء)	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس	ف ایجوکیشن
۳۳۳۴: حامد سعید بھٹی	اردو نصاب، بی اے اور اس کی تدریس (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	اوپن ۲۰۰۴	اشرف الحسنی	ف اوپن
۳۳۳۵: شازیہ مختار	پنجاب میں میٹرک کی اردو نصابی کتب کا تدریجی ارتقا +	ایجوکیشن، زت	مظفر عباس	ف ایجوکیشن
۳۳۳۶: شاہد اقبال کامران	پاکستان میں اردو زبان و ادب کی درسیات و نصابات کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	اوپن ۲۰۰۳	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۳۷: عسکری بیگ	پاکستانی جامعات میں ایم اے اردو کا نصاب	اوپن، زت	عطش درانی	ف اوپن
۳۳۳۸: کوثر سلیمان	اعلیٰ ثانوی سطح تک اردو قواعد کا نصاب اور اس کی تدریس	اوپن ۹۷	صدیق شبلی	ف اوپن
۳۳۳۹: ماہ رخ	[پنجاب اور آزاد کشمیر کے حوالے سے تنقیدی جائزہ] +	ملتان، زت	ممتاز خان کلیانی	ف زکریا
۳۳۴۰: محمد صابرین	یونیورسٹی درجات کے اردو نصابات کا تحقیقی و تنقیدی مطالعہ	جامعہ ملیہ ۸۳	گوپی چند نارنگ	معین

۳۳۳۱: منظور احمد مرزا اردو نصاب انٹرمیڈیٹ (صوبہ پنجاب): تحقیقی و تنقیدی جائزہ اوپن ۹۷ صدیق شبلی ف اوپن

✽ اردو کی تدریس

- ۳۳۳۲: اسرار حسین رضوی میرٹھ کے پرائمری سکولوں میں اردو کی صورت حال اور امکانات: ایک جائزہ+ میرٹھ، زت اسلم جمشید پوری ف میرٹھ
- ۳۳۳۳: افتخار احمد راولپنڈی، اسلام آباد کے انگریزی سکولوں میں تدریس اردو+ اوپن ۹۶ صدیق شبلی ف اوپن
- ۳۳۳۴: زاہد اقبال راجا آزاد کشمیر میں تدریس اردو کے مسائل+ اوپن، زت محمد صغیر جان ف اوپن
- ۳۳۳۵: سلیمان اطہر ثانوی زبان کی حیثیت سے اردو کی تدریس ملتان، زت انوار احمد ف زکریا
- ۳۳۳۶: شبانہ رحیم ثانوی سطح پر طریقہ ہائے تدریس اردو کا تقابلی جائزہ (سرکاری و نجی تعلیمی ادارے)+ ملتان ۲۰۰۶ روبینہ ترین ف زکریا
- ۳۳۳۷: عطیہ غنی غیر ملکوں کے لیے تدریس اردو: مسائل اور ان کا حل+ اوپن، زت ثار احمد قریشی ف اوپن
- ۳۳۳۸: محمد سلیم پشتو بولنے والے علاقوں میں ثانوی سطح تک تدریس اردو کے مسائل+ اوپن ۹۱ اشرف بخاری ف اوپن
- ۳۳۳۹: محمد عطاء اللہ اے لیول اور اولیول میں تدریس اردو: مسائل اور تجزیہ+ اوپن، زت اسرار احمد محمد عالم خاں ف اوپن

✽ متفرق

- ۳۳۵۰: احمد بخش اردو میں ادبی خطبات کی روایت پنجاب، زت محمد کامران یادداشت
- ۳۳۵۱: ارجمند بانو ریاست بھوپال اور مشاہیر بھوپال معیار
- ۳۳۵۲: انصار الحق اردو طباعت کی تاریخ+ کراچی، زت اسلم فرخی ف کراچی
- ۳۳۵۳: ام کلثوم اعوان کتب خانوں سے استفادے کی صورت حال: ایک تجزیہ [ضلع ملتان کے خواتین کالج کے حوالے سے]+ ملتان، زت ممتاز خان کلیانی ف زکریا
- ۳۳۵۴: بشیر فاطمہ کاظمی لکھنؤ کی ثقافت بیسویں صدی میں+ علی گڑھ منظر عباس نقوی فرحت
- ۳۳۵۵: حبیب ثار اردو ادب میں ہندوستانی موسیقی حیدر آباد ۹۰ مجاور حسین رضوی ۹۶/۲/۱۵
- ۳۳۵۶: راحت قریشی اردو میں مشاعرہ بھوپال ۸۹ معیار
- ۳۳۵۷: رشید ارشد ریاستوں کی تقسیم (تنظیم جدید) کے بعد اردو ذریعہ تفہیم حیدر آباد معیار
- ۳۳۵۸: شاہدہ بشیر اردو ادب کی معروف ویب سائٹس کا کردار: ایک تجزیاتی مطالعہ+ ملتان، زت روبینہ ترین ف زکریا
- ۳۳۵۹: شمیم حنفی جدیدیت کی فلسفیانہ اساس D علی گڑھ رفتار
- ۳۳۶۰: صدف حسن ادب نسواں اور معاشرتی شعور کراچی، زت معین الدین عقیل ف کراچی

۴۳۶۱: صفیہ عباد	ادبوں میں خودکشی کے محرکات (اردو ادب کے خصوصی حوالے سے)	نمل، زت	رشید امجد	ف نمل
۴۳۶۲: عبداللطیف انصاری	اردو خطبے کا آغاز اور ارتقا: تحقیقی اور تنقیدی مطالعہ (ابتداء سے عہدِ سرسید تک) +	سندھ، زت	جاوید اقبال	ف سندھ
۴۳۶۳: عتیق فیضی	اردو طباعت کی تاریخ	جواہر		معیار
۴۳۶۴: عطاء اللہ خان، محمد	اردو زودنوئیسی کا ارتقا +	اوپن ۹۱	صدیق شبلی	ف اوپن
۴۳۶۵: غفار پاشا	ضلع چنڑ میں اردو بول چال کا جائزہ D	ون کشپور	رضی الدین احمد	معیار
۴۳۶۶: قادر حسین	اردو میں تکنیکی و پیشہ ورانہ تعلیم کا تحقیقاتی جائزہ	بہمنی ۸۹		معیار
۴۳۶۷: کم یک کیو	بر عظیم اور مشرقی بعید کے لسانی، ادبی اور ثقافتی تعلقات			
	(اردو زبان و ادب کے خصوصی مطالعے کے حوالے سے)	کراچی، زت	یونس حسنی	ف کراچی
۴۳۶۸: گلبرین آبائی	جنوبی ایشیا میں مغلوں کا علمی و ادبی اور ثقافتی ورثہ	انقرہ		ب، ر، ۹۸/۷
۴۳۶۹: گلناز کوثر	تانیقیت: فکری مباحث اور ادبی اثرات	جی سی یو، زت	سعادت سعید	ف جی سی یو
۴۳۷۰: محمد انوار الدین	عالمی امن تحریک اور اردو ادب	پٹنہ ۶۰		ب، ر، ۹۸/۵
۴۳۷۱: محمد حامد، سید	اسلام میں ذرائع فروغ انسانی	برکت اللہ		ب، ر، ۹۹/۱
۴۳۷۲: محمد شکور اللہ خاں	اردو ہندی فقرہ سازی: تبدیلیاتی تجزیہ	علی گڑھ ۹۰		معیار
۴۳۷۳: منزل حسین	اردو میں علم بیان اور علم بدیع کے مباحث	پنجاب ۲۰۰۶	فخر الحق نوری	یادداشت
۴۳۷۴: مسعود سراج، سید	دکنی ادب میں تہذیب اور سماج	میسور		معیار

اشارے

اشاریے

جیسا کہ مقدمے (شق: ۱۶) میں وضاحت کی جا چکی ہے، آئندہ صفحات میں پانچ نوعیت کے اشاریے دیے جا رہے ہیں۔ یہ اشاریے حوالوں کے نمبر شمار (نہ کہ کتاب کے صفحہ نمبر) کے اعتبار سے مرتب کیے گئے ہیں۔

۱۔ نگران اساتذہ:

اس اشاریے سے معلوم ہو سکے گا کہ کسی خاص نگران کی راہ نمائی میں کتنے اور کون کون سے مقالات تحریر تیار کیے گئے ہیں۔

۲۔ شخصیاتِ علم و ادب:

اگرچہ کتاب کا چوتھا باب (شخصیاتِ ادب) اور اقبالیات کے دو ذیلی عنوانات (اقبال اور شخصیات - اقبال شناس) میں بھی شخصیات کے نام الف بائی ترتیب سے دیے گئے ہیں لیکن متعدد شخصیاتِ علم و ادب کے نام، پوری فہرستِ عناوین میں جگہ جگہ بکھرے ہوئے ہیں، اس اشاریے میں ایسے منتشر حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے۔ اگر یہ معلوم کرنا مقصود ہو کہ کسی خاص فرد یا شخصیت پر کہیں کوئی مقالہ لکھا گیا یا نہیں تو مذکورہ بالا تین حصوں کے علاوہ، اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔

۳۔ کتب و رسائل:

باب اوّل کے ذیلی عنوانات کے نمبر ۱۰ (رسائل) اور نمبر ۱۶ (کتب: مطالعہ و تجزیہ) کے تحت حوالے؛ کتابوں اور رسالوں کی ناموں کی الف بائی ترتیب سے جمع کیے گئے ہیں۔ نمبر ۱۱ ”اقبالیات“ کے ذیلی عنوان ”اقبال کی تصانیف اور تحریریں“ کے مندرجات کی بھی یہی صورت ہے۔ بایں ہمہ بہت سی کتابوں اور رسالوں کے نام دیگر حصوں کے عناوین مقالات میں بھی مذکور ہیں، جن کی تلاش اور نشان دہی، اوّل تا آخر پوری فہرست کی ایک ایک سطر دیکھے بغیر ممکن نہیں۔ یہ اشاریہ ان شمار نمبروں پر مشتمل ہے، جن میں کتابوں اور رسائل کے نام مذکور ہیں۔

۴۔ اماکن:

بہت سے مقالے علاقائی حوالوں سے تحریر کیے گئے ہیں، مثلاً: بہار میں اُردو زبان و ادب کا ارتقاء یا سندیلہ کے مشہور شعرا یا سرونج کی ادبی خدمات وغیرہ۔ اماکن کے اس اشاریے سے مختلف مقامات، شہروں، علاقوں، صوبوں اور ملکوں سے متعلق سندی مقالات کی نشان دہی ہو سکے گی۔

۵۔ متفرق موضوعات و عنوانات:

ہم نے یہ فہرست موضوع وار مرتب کرنے کی کوشش کی ہے، مگر سو فی صد ایسا کرنا ممکن نہیں تھا۔ بعض عنوانات میں دو دو تین تین

موضوعات جمع ہیں (مثالوں کے لیے دیکھیے: مقدمہ شق نمبر ۸) ظاہر ہے ایسے عنوانات ایک ہی موضوع کے تحت آ سکتے تھے، ان کے دوسرے موضوع کی نشان دہی اس اشاریے میں کی گئی ہے۔ چنانچہ کسی موضوع کی تلاش میں فہرست کے عنوانات کے علاوہ اس اشاریے سے بھی مدد ملے گی۔ اس کے حصہ (ب) میں بعض ایسے موضوعات کی نشان دہی کی گئی ہے جو فہرست میں شامل نہیں مگر مختلف عنوانات مقالات میں موجود ہیں۔

اشاریہ: نگران اساتذہ

۱۳۳۰، ۱۳۳۷، ۱۵۲۳، ۱۵۹۱، ۱۸۳۳، ۱۹۶۱،	۲۷۹۳	آصف اعوان
۲۰۲۳، ۲۰۳۵، ۲۰۶۷، ۲۳۳۳، ۲۳۹۸، ۲۶۰۵،	۲۸۶، ۷۳۲، ۱۳۶۳، ۲۳۳۹، ۲۷۴۲، ۲۰۹۹،	آغا سہیل
۲۶۳۳، ۲۷۷۷، ۲۹۱۳، ۲۹۹۲، ۳۰۶۳، ۳۱۰۳،	۳۱۸۵، ۳۸۱۹	
۳۳۳۵، ۳۳۶۱، ۳۶۱۹، ۳۶۸۰، ۳۷۷۵،	۲۲۵۲	آغا ناصر
۳۰۶۱، ۳۸۲۱	۱۲۰۳، ۸۳۳، ۶۷۶	آغا یحییٰ
۳۹۱۱، ۳۰۵۴، ۳۲۹۱، ۳۱۵۳، ۲۷۵۷، ۹۹۲	۱۵۶، ۳۱۶، ۹۸۱، ۱۰۸۱، ۱۱۷۶، ۱۶۶۷، ۲۲۷۸،	آفاق احمد
۳۳۰۱	۳۸۸۷، ۳۸۲۰، ۳۳۶۸	
۲۶۵۲	۳۳۵۹، ۳۱۲۹، ۹۸۸، ۹۶۷	آفاق صدیقی
۲۶۳۳، ۲۵۳۲، ۲۵۳۳، ۲۳۰۷، ۱۸۹۹، ۱۶۷۱،	۳۹۵۱	آفتاب اشرف
۳۳۱۵، ۳۱۷۳	۸۷۷	آفتاب اصغر
۱۱۶۰، ۱۱۰۷، ۱۰۹۰، ۱۰۲۱، ۷۹۶، ۷۸۰	۳۸۵۸، ۳۳۱۴، ۲۷۱۳	آمنہ خاتون
۱۷۳۱	۵۵۹، ۷۱۸، ۷۳۳، ۸۲۸، ۸۳۳، ۹۱۵، ۹۱۶،	آل احمد سرور
۸۶۲	۹۹۱، ۱۰۷۷، ۱۰۸۶، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۳۸، ۱۱۸۰،	
۹۹۹	۱۱۸۱، ۱۲۳۳، ۱۲۶۰، ۱۳۶۵، ۱۷۶۶، ۱۹۷۶،	
۳۰۷۵، ۳۲۵۱، ۳۱۳۹، ۲۳۲۶، ۲۰۸۸، ۱۳۲۰،	۳۲۵۵، ۳۷۹۶، ۳۷۴۳، ۳۱۹۳، ۳۰۷۲، ۲۶۳۶،	
۳۰۷۹	۳۲۷۳	
۳۹۱۶، ۳۳۸۲، ۳۰۵۱، ۲۹۰۳، ۲۱۶۲، ۱۷۰۳،	۱۲۰۰، ۱۱۹۳	ابصار احمد
۳۱۹۹، ۳۱۰۵، ۳۹۳۷	۳۱۶۶، ۲۵۵۶، ۱۳۵۲، ۱۳۳۶، ۱۲۵۶	ابن کنول
۱۱۷۰، ۱۱۵۲، ۱۰۶۹، ۶۸۲	۳۶۵۳، ۳۲۱۲	ابوالخیر کشتی
۲۱۵۷، ۲۱۳۳، ۲۰۸۳، ۱۹۵۳، ۱۸۹۰، ۱۳۰۳،	۳۶۰۵، ۳۳۹۱، ۲۸۳۲، ۶۰۴، ۲۷۱	ابوالفضل محمود قادری
۳۱۳۰، ۲۹۵۲، ۲۹۳۰، ۲۳۹۳، ۲۲۹۳، ۲۲۹۰،	۱۳۲۷	ابوالفیض عثمانی
۳۳۰۶، ۳۳۶۳، ۳۳۳۳، ۳۷۶۶، ۳۰۰۹،	۲۷۶۰، ۲۲۳۹، ۱۳۳۲	ابو محمد سحر
۳۲۲۲، ۳۰۳۵	۳۱۶۶، ۳۲۰۹، ۱۷۲۶، ۱۶۲۳، ۲۳	ابوالخیر کشتی
۲۲۶۳	۲۷، ۱۱۵، ۱۲۹۱، ۱۳۸۹، ۱۵۱۳، ۱۵۸۳، ۱۶۷۹،	ابوالکلام قاسمی
۲۶۳۱، ۲۳۷۳، ۲۲۸۳، ۱۸۶۶، ۱۶۶۲، ۱۰۰۲،	۱۷۰۶، ۲۲۰۰، ۲۵۵۸، ۲۶۱۷، ۲۶۷۳، ۲۷۴۱،	
۳۵۳۳، ۳۵۳۳، ۲۹۲۹	۳۱۳۲، ۳۹۳۵، ۳۰۶۷	
۲۵۲۰، ۲۳۰۹، ۲۱۲۸، ۲۱۰۳، ۱۵۷۶، ۱۳۲۳،	۱۰۵۸، ۳۱۳، ۳۱۹، ۲۳۳، ۱۹۳، ۱۰۲، ۶۸، ۳۳،	ابواللیث صدیقی
۳۸۷۲، ۳۸۳۳، ۳۷۱۴، ۳۶۶۶، ۲۹۳۶		

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۱۲	اشاریے
اختر پرویز	۷۳۶	۳۱۱۵، ۳۲۷۳، ۳۳۳۵، ۳۵۰۸، ۳۶۳۱
اختر حسین قادری	۱۰۸۷	۳۷۰۳، ۳۷۸۵، ۳۸۳۶، ۳۸۹۷، ۴۰۸۱
اختر راہی	۲۳۹	۴۳۳۲، ۴۳۱۶، ۴۰۹۲
اختر شمار	۳۵۰۲، ۳۰۵۶، ۵۰۷	۷۳۳
اختر علی	۲۸۷۹، ۱۰۵۱، ۱۰۴۰	اسلم حیات درانی
اختر قادری	۳۴۰۰	اسلم ضیا
ارتضیٰ کریم	۳۷۹۰، ۱۸۵۷، ۳۰۵	۱۲۳۰، ۱۲۰۵، ۱۱۶۱، ۸۶۷، ۸۳۰، ۷۶۰، ۵۳۳
ارشاد احمد شاکر	۳۱۸۳، ۲۸۶۲، ۹۱۳، ۹۰۲، ۸۳۷، ۸۰۳، ۴۱۸	۳۵۷۷، ۱۹۷۲، ۱۶۵۳
ارشاد شا کر اعوان	۴۲۵۳، ۳۵۳۰	اسلم فرخی
اسد اربیب	۲۸۶۸	۲۷۱۰، ۲۶۷۵، ۲۶۵۳، ۲۶۵۳، ۱۸۱۰، ۱۷۳۵
اسد اللہ کامل	۲۳۰۱، ۲۱۶۳، ۱۸۸۶، ۱۸۸۵	۳۷۱۹، ۳۴۱۹، ۳۲۳۳، ۳۲۳۵، ۳۱۹۴، ۳۱۲۰
اسرار احمد	۲۶۸۱، ۱۱۷۱	۴۳۵۲، ۴۰۵۰
اسرار احمد محمد عالم خاں	۳۶۹۸	۳۷۵۸
اسرائیل رضا	۴۳۳۹	اسماعیل آزاد فتح پوری
اسعد بدایونی	۱۹۷۰	۴۳۳۳
اسلم آزاد	۳۵۴۸	اسمٰء الحسنیٰ
اسلم انصاری	۲۹۳۹، ۲۹۰۶، ۲۳۹۳، ۲۲۸۵، ۲۲۶۳، ۲۱۶۰	اسمٰء بخاری
اسلم پرویز	۲۹۳۹	اسمٰء رفیع
اسلم جمشید پوری	۱۴۸۲، ۱۳۳۷، ۱۳۰۵، ۱۰۸۵، ۹۸۲، ۸۳۵	اسمٰء عدیل
	۴۱۳۲، ۳۹۵۷، ۳۳۰۸	اسمٰء احمد
	۱۳۹۹، ۱۳۹۱، ۱۳۳۳، ۹۹۳، ۴۷۲، ۱۸۸، ۱۶۳	اسمٰء احمد اعظمی
	۱۵۰۲، ۱۵۰۱، ۱۴۹۲، ۱۴۶۷، ۱۴۵۹، ۱۴۰۹	اسمٰء محمد خاں
	۲۲۶۸، ۱۹۱۱، ۱۵۷۵، ۱۵۷۳، ۱۵۱۹، ۱۵۱۵	۱۴۸۰، ۱۴۲۹، ۱۴۰۶، ۱۴۰۲، ۱۲۹۲، ۱۲۸۹، ۱۰۵۷
	۲۹۲۶، ۲۷۱۷، ۲۶۳۶، ۲۴۷۶، ۲۲۷۱، ۲۲۶۹	۲۲۰۸، ۲۰۹۳، ۲۰۷۰، ۲۰۱۷، ۱۵۰۳، ۱۴۹۶
	۳۰۳۳، ۳۰۸۹، ۳۱۰۵، ۳۱۰۶، ۳۲۳۲	۳۷۷۷، ۳۷۷۷، ۳۷۷۷، ۲۸۱۰، ۲۶۲۷، ۲۳۹۱
	۴۲۹۹، ۴۲۵۸، ۴۰۸۲، ۳۷۲۳، ۳۳۶۵، ۳۲۷۸	۴۱۹۵، ۳۹۲۹، ۳۸۷۱، ۳۸۴۷
	۱۴۷۳، ۱۳۶۱، ۱۳۸۵، ۱۳۶۱، ۱۲۹۳، ۲۶۷، ۹۵	۴۰۳۸، ۱۸۹۳، ۴۶۲، ۴۳۹، ۴۳۷، ۴۳۳
	۲۹۸۰، ۲۹۳۳، ۲۷۷۵، ۲۷۶۹، ۲۳۳۳، ۱۵۰۷	۳۹۸۶، ۳۹۷۲، ۳۵۹۴، ۳۳۹۵، ۳۰۷۳

۳۷۱۶، ۳۳۹۸، ۳۱۳۸، ۳۱۲۵، ۳۱۲۳، ۲۸۵۳	۳۲۹۱، ۳۲۲۳، ۳۰۵۲، ۳۵۲۱، ۱۷۱۹، ۱۲۳۸	افتخار احمد صدیقی
۳۳۳۵، ۳۲۹۰، ۳۹۳۳، ۳۹۳۲، ۳۷۷۹	۳۱۹۶	افتخار بیگ
۱۱۲۳	۱۰۹۴، ۳۵	افتخار بیگم
۱۱۰۳، ۶۵۵، ۶۳۵، ۴۴۳، ۴۳۸، ۲۳۵، ۱۶۶	۱۰۶۲	افصح ظفر
۱۳۷۳، ۱۳۷۲، ۱۳۷۰، ۱۳۵۱، ۱۳۵۰، ۱۳۳۹	۲۰۸۵، ۲۳۲۵، ۳۲۷۷، ۳۵۰۷، ۳۷۳۰	افغان اللہ خاں
۱۷۷۱، ۱۶۹۵، ۱۵۵۳، ۱۳۸۲، ۱۳۷۶، ۱۳۷۵	۳۸۸۹	
۳۷۰۴، ۳۶۹۳، ۲۸۲۸، ۲۳۵۳، ۲۲۱۳	۹۶۲	اقبال شاہد
۳۷۰۸، ۲۳۶۳، ۷۸۸	۱۳۱۹	اقبال شیخ
۸۵۲، ۸۳۸، ۷۹۷، ۷۷۱، ۷۱۴، ۶۸۶، ۶۳۲	۳۶۰۴، ۷۳۰، ۷۲۳	اقبال نسیم خٹک
۳۱۹۵، ۲۳۸۲، ۱۸۳۱، ۱۳۷۰، ۱۰۷۳، ۱۰۴۱، ۱۰۰۶	۳۵۱، ۱۷۱۳، ۲۱۰۱، ۲۱۸۶، ۲۲۳۵، ۳۹۰۵	اکرام باگ
۱۵۹۵	۳۲۹۶، ۳۰۳۳، ۳۹۸۷	
۳۷۵۷، ۲۵۹۸	۲۷۲۷	اکرام شیخ
۲۷۴۳	۴۵۹	الطاف حسین ندوی
۵۰۵، ۴۱۰، ۴۰۸، ۴۰۳، ۳۹۳، ۳۹۰، ۱۲۳، ۷۲	۲۲۶۶	اعتیاز علی تاج
۳۶۹۶، ۲۷۰۴، ۱۹۳۷، ۱۰۴۵، ۱۰۲۰، ۸۱۳	۲۷۷۳، ۲۶۵۶	ام ہانی اشرف
۳۲۷۷، ۳۰۲۲، ۳۹۹۱	۳۳۵۷	امرونت سنگھ
۳۱۱۲	۳۸۱۷، ۳۶۷۰، ۳۶۰۰، ۲۹۸، ۲۶۳، ۲۱۰	امیر اللہ شاہین
۱۷۸۰	۳۱۶۳، ۳۱۲۷، ۳۹۱۹	
۳۳۲۲	۲۵۱۳، ۲۷۲	امیر عارفی
۴۰۸۵	۶۹۸	امین اللہ و شیر
۳۳۸۳	۱۲۱۲	انجم رحمانی
۳۳۷۴	۳۷۶	انصار اللہ
۷۸۳	۳۷۸۰، ۳۶۷۲، ۱۶۷۴، ۸۲۳، ۲۶۵	انعام الحق جاوید
۳۷۱۰	۹۷۷، ۹۵۰، ۸۳۲، ۸۳۱	انعام الحق کوثر
۲۵۶۰، ۲۳۵۶، ۲۳۰۱، ۲۱۳۳، ۱۷۳۵، ۱۷۰۰	۶۱۳، ۵۸۵، ۵۶۰، ۵۲۳، ۵۲۲، ۱۷۲، ۱۶۱، ۶۰	انوار احمد
۳۸۵۳	۱۱۹۶، ۱۱۱۲، ۱۰۶۱، ۶۶۶، ۶۳۹، ۶۳۱، ۶۱۹، ۶۱۵	
۱۶۸۸	۲۱۳۳، ۲۰۹۸، ۲۰۱۹، ۱۹۲۸، ۱۸۰۵، ۱۵۰۶	
۱۱۳۲	۲۵۷۷، ۲۵۷۶، ۲۵۷۴، ۲۵۵۲، ۲۳۵۹، ۲۱۵۲	

۱۶۸۹، ۱۵۹۳، ۶۴۴، ۶۴۳، ۴۴۳، ۴۴۱، ۴۳۶	شمیہ شوکت	۳۳۹۶	بدیع الزمان
۲۹۵۴، ۲۹۱۸، ۲۸۸۳، ۲۴۲۱، ۲۲۲۱، ۱۸۴۵		۲۹۶۱، ۲۹۴۱، ۲۶۸۲، ۲۳۳۹، ۲۱۰۶، ۱۳۸۰	برج پرچی
۲۵۴۳، ۲۵۱۴، ۲۴۵۱، ۲۳۸۱، ۲۲۹۸		۳۶۵۹، ۳۲۹۹، ۳۲۸۷	
۲۹۳۸، ۲۸۰۲، ۲۷۸۶، ۲۶۳۳، ۲۵۸۹		۱۹۸۷	برکت رام
۳۳۲۵، ۳۲۷۱		۸۵۱، ۷۹۳، ۷۷۸، ۷۷۳، ۷۶۵، ۷۰۹، ۷۰۶	بشیر احمد نحوی
۳۸۹۹، ۳۰۸۰	شمیہ محبوب	۱۱۰۰، ۱۰۷۱، ۱۰۶۶، ۱۰۶۵، ۱۰۶۴، ۱۰۶۳، ۱۰۵۹	
۲۶۲۵، ۲۴۵۰، ۱۹۹۸، ۱۲۸۴، ۵۵۶، ۴۱۱، ۴۱	جاوید اقبال	۱۱۲۲، ۱۱۲۱، ۱۱۱۴، ۱۱۶۸، ۱۱۶۳، ۱۱۶۲، ۱۱۶۱، ۱۲۲۰	
۳۳۶۲، ۳۰۰۰		۳۰۷۷، ۱۲۴۵، ۱۲۳۲	
۴۰۱۵، ۲۹۴۳، ۲۷۸۸	جعفر رضا	۳۸۳۲، ۳۷۴۹، ۳۲۸۲، ۳۲۶۲، ۲۷۹۴، ۴۱	بشیر بدر
۳۲۶۸	جگدیش من نہرو	۳۸۸۴، ۱۹۶۳، ۱۵۷۱، ۱۵۳۷، ۶۷۵	بشیر سیفی
۱۱۹۹، ۸۲۲	جگن ناتھ آزاد	۴۰۰۸، ۲۳۸۳، ۱۸۰۲، ۱۲۶۵، ۱۱۳۹، ۳۷۷	تبسم کاشمیری
۷۳۹	جلال سونیدن	۱۵۰۵، ۱۳۹۷، ۱۲۷۰، ۱۰۷۰، ۹۷۸، ۸۱۶	تحسین فراقی
۴۰۶۵	جلیل اشرف	۳۰۹۸، ۲۸۴۹، ۲۵۹۹، ۲۱۹۵، ۱۸۰۷، ۱۵۲۳	
۲۲۳۲، ۱۹۹۷، ۱۶۴۷، ۱۷۱۱	جلیل تنویر	۳۵۸۵، ۳۵۵۵، ۳۵۵۳، ۲۵۳۸، ۳۳۸۶	
۲۲۵۱	جمال آرائی	۳۲۶۴، ۳۱۸۶، ۳۱۲۶	
۴۳۲	جمیل اختر	۱۰۱۶، ۹۶۵، ۹۱۴، ۸۲۶، ۷۸۲، ۷۷۶، ۷۶۱	تسکینہ فاضل
۱۹۶۹، ۱۷۹۹، ۱۶۹۳	جمیل جالبی	۱۲۱۴، ۱۲۰۷، ۱۱۵۹، ۱۱۲۱، ۱۱۱۴، ۱۰۷۸	
۳۳۹۲، ۳۳۲۹، ۳۳۱۰، ۲۱۳۸، ۲۶۴۴، ۲۰۱۸	جمیل مظہری	۱۶۷۵	تقویم الحق
۴۰۲۵، ۳۵۳۲		۳۹۱۲، ۳۶۴۵، ۲۶۷۴، ۱۶۴۲، ۱۹۸، ۹۷، ۷۵	تنظیم الفردوس
۱۱۳۰	جودہ عبداللہ	۲۰۵۵، ۲۰۰۴، ۱۸۸۳، ۱۳۹۰، ۱۳۱۵، ۱۲۶۷، ۴۷۷	تنویر احمد علوی
۱۱۶۶	جونہا تھن ہارٹ	۲۲۵	تنویر عباسی
۹۳۶، ۸۹۱، ۸۹۰	جہانگیر عالم	۳۵۵۸، ۲۸۲۲، ۳۲۲۶، ۲۰۷۱	توصیف تبسم
۷۵۸	جیلانی کامران	۲۵۰۴	ثاقب رضوی
۱۰۹۵	جے روئے نکس	۴۰۴۵، ۳۱۸۱	ثاقف نفیس
۳۹۵۶	حافظ محمد سجاد	۲۵۹۵، ۲۱۰۵، ۱۸۹۵	ثریا جبین
۴۲۱۲	حامد اشرفی	۱۸۷۲	ثریا جمال
۴۲۸۴	حامد علی خان	۳۱۹۰، ۳۱۵۶، ۲۵۲۳، ۲۵۱۰، ۲۴۱۴، ۲۷۳	ثریا حسین
۲۳۷۱، ۲۳۵۹، ۲۱۹۱، ۱۶۸۱، ۱۶۹۸، ۱۶۷۲	حامد کاشمیری	۴۳۱۰، ۳۲۴۲	

۲۳۰۴، ۲۱۴۶	خالد سیف اللہ	۲۵۶۱، ۳۷۷۶، ۳۷۷۷، ۳۸۱۱، ۳۹۸۵	
۱۱۴۲	خالد علوی	۳۳۳۲، ۳۳۱۳، ۳۰۷۰	
۲۳۸۷، ۱۸۳۳، ۳۲۹	خالد محمود بخرا نی	۳۵۰۳	حامی کاشمیری رمجید مضمیر
۱۲۲۷، ۱۲۲۱	خالد مسعود	۳۲۸۸	حامی کاشمیری رندیر احمد ملک
۱۶۹۶، ۱۸۵	خلیق انجم	۳۳۰۸	حبیب الرحمن نیازی
۳۲۶۲، ۳۱۹۰، ۳۷۸۷، ۱۰۰۸	خلیل الرحمن اعظمی	۳۰۰۲	حبیب المسلمین
۳۷۰	خلیل صدیقی عبدالرؤف شیخ	۳۳۱۷	حبیب النساء
۱۷۰۸، ۱۶۶۹، ۱۴۲۳، ۱۲۵۰، ۲۵۴، ۱۷۳	خواجه احمد فاروقی	۶۷۲	حسن احمد نظامی
۳۲۱۸، ۲۹۱۱، ۲۷۷۳، ۲۶۷۹، ۱۹۸۵، ۱۸۳۹		۱۱۷۳	حسن الزماں
۳۱۱۳، ۳۰۳۸، ۳۰۲۷، ۳۸۹۴، ۳۸۹۲		۱۹۰۹	حسین رضا خان
۱۸۹۸	خواجه اکرام	۳۱۳۶، ۳۰۱۸، ۱۸۲۶، ۱۷۶۳	حشمت علی
۳۶۱۳	خواجه عبدالغنی	۲۱۱۲، ۱۵	حشمت فاتحہ خوانی
۳۰۶۲	خواجه محمد حامد	۳۱۳۸	حفیظ اللہ
۱۸۶۳، ۱۷۷۷، ۶۳۳، ۵۱۴، ۳۸۲، ۱۳۷، ۵	خواجه محمد زکریا	۳۹۹، ۵۱۷، ۵۳۱، ۱۳۱۶، ۱۵۱۲، ۱۶۲۲، ۲۸۴۳	حفیظ قتل
۲۳۷۸، ۲۲۰۷، ۲۱۲۳، ۲۰۷۹، ۲۰۵۶، ۱۹۵۷		۳۳۲۶، ۳۳۹۲	
۳۵۸۷، ۳۲۰۸، ۳۱۳۳، ۳۱۱۶، ۲۹۷۰، ۲۶۱۵		۱۵۸۰	حکم چند نیر
۳۳۱۹، ۳۰۱۱، ۳۹۹۵		۲۷۶۸	حمید خاں
۳۳۱۷، ۲۳۵۸، ۲۳۰۸، ۲۲۱۶، ۲۱۵۳، ۳۶۳	خورشید احمد	۳۱۳۳، ۲۳۷۲، ۲۲۸۷، ۳۰۰	حمید سہروردی
۲۵۰۹، ۱۳۷۷، ۱۲۸۳، ۳۷۵	خورشید الاسلام	۲۸۸۳	حمیدہ شکاری
۳۲۹۴، ۵۳۸	خورشید جہاں	۲۷۸۹، ۲۶۷۶، ۲۶۰۷، ۲۱۹۸، ۳۵۳، ۶۶	حنیف فوق
۱۶۳۰، ۱۶۱۹، ۱۰۱۳	خورشید رضوی	۳۳۲۳، ۳۳۹۹، ۳۳۱۶	
۲۵۳۹	خورشید نعمانی	۲۳۷	حنیف نقوی
۷۰۸	خوشی محمد	۲۸۲۶	حیدر کرمری
۳۷۰۶	خیال امروہوی	۳۰۳۷، ۱۸۲۹، ۲۵۷	خاطر غزنوی
۲۱۶۳، ۱۸۸۷	دردانہ قاسمی	۳۱۸۹، ۲۷۳۶، ۲۶۰۰، ۲۲۳۲، ۲۰۸۶، ۱۳۵۸	خالد حسین خاں
۳۲۹۰، ۳۰۲۳	ذاکر حسین نقوی	۳۲۳۱، ۳۲۱۳، ۳۰۶۳، ۳۹۸۳، ۳۸۸۱، ۳۸۰۶	
۳۶۵۵، ۳۵۲۷، ۱۳۳۸	ذوالقرنین احمد	۳۲۸۳	

۳۰۸۸	رضیہ تبسم	۲۰۷	ذوالکلیف احمد
۳۲۰۹	رضیہ سلطانہ	۲۶۲	رادھے شام
۲۹۰۰، ۲۷۵۶، ۲۱۶۹، ۲۱۵۵، ۱۷۷۸، ۱۶۵۸	رعنا حیدری	۳۰۲۰، ۳۷۰۰، ۲۷۲۵، ۱۵۳۰، ۱۲۲۲، ۱۰۸۹	راشد تین
۳۳۰۵، ۳۸۳۸، ۳۶۹۰، ۳۳۵۴، ۲۹۶۰		۱۷۹۶، ۱۷۴۳، ۱۷۳۷، ۵۰۰، ۱۴۸، ۱۰۶، ۸۹	رای قریشی
۳۸۲، ۲۸۷	رفت اختر	۳۹۷۹، ۳۹۱۸، ۳۵۲۴، ۳۳۸۴، ۲۷۸۶، ۲۳۸۱	
۲۵۹۴، ۱۵۶۹، ۱۵۲۶	رفیع الدین	۳۲۸۸	
۸۰۱، ۷۶۹، ۷۶۶، ۶۸۱، ۳۵۷، ۲۹۵، ۱۳۰	رفیع الدین ہاشمی	۱۸۹۷	رحمت اللہ
۹۰۹، ۸۹۹، ۸۹۳، ۸۵۰، ۸۴۹، ۸۱۱، ۸۰۶		۱۷۸۵، ۱۶۱۰، ۱۳۰۹، ۶۵۳، ۴۵۵، ۴۳۱، ۲۰	رحمت علی خان
۹۶۹، ۹۶۸، ۹۶۴، ۹۴۰، ۹۳۱، ۹۲۶، ۹۱۷		۳۶۲۳، ۳۲۷۵، ۲۹۴۵، ۲۴۱۳، ۲۴۱۲، ۱۹۸۶	
۱۸۰۰، ۱۷۶۲، ۱۴۲۸، ۱۲۰۲، ۱۰۲۹، ۱۰۲۳		۳۷۸۱	
۳۲۶۰، ۳۰۴۵، ۲۷۹۰، ۲۷۵۸، ۲۶۶۴، ۲۴۶۰		۴۰۴۴، ۳۲۲۴	رحمت یوسف زئی
۴۱۰۹، ۴۱۰۶، ۳۹۱۴، ۳۶۰۹		۹۱۲، ۹۰۶، ۸۵۹، ۷۲۵، ۶۹۰، ۶۷۸، ۲۸۶	رحیم بخش شاہین
۳۳۱۶	رفیع رؤف	۱۰۹۶، ۱۰۴۹، ۱۰۰۷، ۹۵۲، ۹۳۳، ۹۲۷، ۹۲۴	
۲۰۵۸، ۱۶۵۵، ۱۴۶۶، ۵۹۷، ۳۷۳، ۸۵	رفیعہ سلطانہ	۳۸۶۰	
۳۲۲۹، ۳۹۹۸، ۲۴۲۰		۱۷۷۷، ۱۶۵۹، ۱۵۲۵، ۱۰۰۰، ۳۶۳، ۳۰۳	رشید احمد صدیقی
۳۰۲۰، ۵۹۵	رفیق بیک	۳۰۷۰، ۲۹۵۸، ۳۳۴۸	
۳۸۳۶	رفیق حسین	۳۲۶۵	رشید احمد گوریجہ
۲۳۴۸، ۲۳۱۷، ۲۲۲۸	رفیق حسین سید	۳۳۶۲	رشید احمد ملکانی
۵۷۲، ۴۷۸، ۴۴۷، ۴۴۰، ۴۰۵، ۳۱۰، ۱۷۱، ۷۴	روبینہ ترین	۱۹۲۶، ۱۷۹۲، ۱۴۵۵، ۱۴۵۳، ۲۲۸، ۴۷، ۳۰	رشید امجد
۱۹۱۴، ۱۰۵۲، ۶۵۸، ۶۵۷، ۶۰۶، ۵۹۱، ۵۸۸		۲۲۸۹، ۲۲۳۶، ۲۲۰۳، ۲۱۸۳، ۲۱۸۱، ۲۰۷۳	
۲۲۸۱، ۲۲۸۰، ۲۱۵۸، ۲۱۴۳، ۱۹۸۴، ۱۹۲۷		۲۳۳۷، ۲۳۳۶، ۲۳۲۰، ۲۳۱۴، ۲۲۹۶	
۲۶۶۱، ۲۶۱۱، ۲۴۹۹، ۲۴۴۹، ۲۳۵۰، ۲۳۰۳		۲۷۹۵، ۲۷۵۲، ۲۵۲۷، ۲۴۳۸، ۲۴۳۰، ۲۳۷۷	
۳۵۹۳، ۳۵۸۶، ۳۱۴۱، ۲۷۵۹، ۲۷۱۹، ۲۶۶۲		۴۰۶۸، ۳۸۴۳، ۳۳۵۳، ۳۲۵۹، ۳۲۲۵	
۳۸۳۰، ۳۸۰۴، ۳۷۶۲، ۳۶۶۵، ۳۶۳۶		۳۳۶۱، ۳۲۷۸، ۴۰۹۸، ۴۰۸۷	
۳۳۵۸، ۳۳۴۶، ۳۳۲۷، ۳۳۲۱، ۳۹۳۱		۸۲۵	رشید گوریجہ
۳۲۴۹، ۳۱۳۵، ۸۶۶، ۳۷۹، ۷۷	روبینہ رفیق	۱۸۵۳	رضی احمد
۴۰۶۰، ۳۷۴۵، ۳۶۷۷، ۳۲۴۱، ۲۷۰۷	روبینہ شاہین	۳۳۶۵، ۱۴۳۷	رضی الدین احمد
۱۳۶۷، ۱۲۵۳، ۱۰۲۳، ۶۷۴، ۲۳۲، ۱۷۴	روشن آرا راؤ	۴۲۶	رضی عابدی

۱۰۳۷	سجاد حسین شیرازی	۳۵۳۸، ۳۲۸۳، ۱۹۵۹	
۳۶۵۰، ۱۵۷۰، ۱۰۰۰	سحر انصاری	۱۵۲۷	روشن اختر کاظمی
۲۲۳۰، ۱۵۵۶، ۱۳۶۶، ۵۱۹، ۳۶۹، ۳۵۱، ۳۳۵	سخی احمد ہاشمی	۲۲۳۱، ۲۲۶۵، ۲۰۲۶، ۱۳۳۱، ۹۷۰، ۹۶۳	رئیس انور
۲۱۰۱، ۳۰۷۵، ۲۲۸۳		۳۳۷۳، ۳۰۱۸، ۲۹۲۵، ۲۷۸۲، ۲۳۹۲	
۲۹۳۳	سراج الدین اجملی	۳۵۸۳، ۱۳۳۲	ریاض احمد
۳۰۹۳، ۲۶۰۶، ۶۶۰، ۲۸۳، ۲۰۵	سردار احمد	۳۲۳۸، ۳۲۱۹، ۳۱۱۰	ریاض احمد ریاض
۱۵۷، ۸۰۹، ۱۳۲۹، ۱۵۹۳، ۲۰۳۷، ۲۳۵۳	سعادت سعید	۹۰۸	ریاض الحسن گیلانی
۲۵۲۶، ۲۷۹۱، ۳۰۷۶، ۳۰۷۹، ۳۲۸۳، ۳۶۸۳		۱۲، ۱۳۷، ۱۲۸۲، ۲۱۸۵، ۳۵۲۹، ۳۹۰۶، ۳۷۷۹	ریاض قدیر
۳۳۶۹، ۳۹۹۶		۳۳۲۳	
۱۸۱۲، ۱۰۲۶، ۹۳۳، ۱۸۱	سعد اللہ کلیم	۳۲۷، ۱۰۲۲، ۱۰۲۵، ۱۰۵۳، ۱۰۹۷، ۱۲۹۷	ریاض مجید
۱۱۳۳، ۶۶۲، ۳۹۳، ۱۸۷	سعدیہ نسیم	۱۵۰۳، ۱۷۵۱، ۱۷۸۹، ۲۳۵۷، ۲۷۱۳، ۳۰۵۳	
۹۲۳	سعید احمد	۳۱۵۰، ۳۵۱۷، ۳۵۶۰، ۳۸۹۸، ۳۹۲۵	
۹۰۷	سعید احمد رفیق	۶۰۲، ۱۳۷۷، ۲۹۹۳، ۳۱۸۸، ۳۱۹۱، ۳۸۹۰	زاہد حسن وسم
۳۷۱۱	سعید انصاری	۲۱۵۱	
۳۰۲۲، ۲۷۸۵، ۲۶۲۶، ۱۹۷۱، ۱۳۹۰	سعید مرتضیٰ زیدی	۲۸۳۰	زاہد حسین انجم
۱۱۳۳، ۱۱۲۶، ۷۲۳	سعیدہ اقبال	۲۷۳، ۳۸۶، ۳۸۷، ۵۰۸، ۵۱۵، ۷۶۳، ۱۱۷۸	زاہد منیر عامر
۳۳۳۳، ۲۰۰۰	سفیر اختر	۱۷۲۲، ۱۸۰۸، ۲۳۱۲، ۲۸۳۳، ۲۹۸۲، ۳۸۷۹	
۴۰۴۰	سکھ جین سنگھ	۳۹۰۸	
۳۲۷۱	سلام سندیلوی	۳۳	زبیر صدیقی
۵۶۹، ۵۸۳، ۷۳۵، ۷۷۵، ۸۱۵، ۹۷۲	سلطان محمود حسین	۳۵۱۱	زہرہ موڈک
۴۰۳۲، ۳۳۳۹		۶۲۹، ۴۰۹	زین العابدین
۳۶۲۰، ۳۱۶۸، ۲۱۳۱، ۱۳۱۶، ۵۳۷	سلطانہ بخش	۱۶۸۰، ۲۱۹۷، ۲۶۱۶، ۳۲۹۵، ۳۲۹۶، ۳۷۳۱	زینت اللہ شیخ
۳۲۷۶	سلطانہ بخش محمدی	۳۲۸۹۳، ۴۰۸۰، ۴۱۷۸، ۴۲۳۲	
۲۳۶، ۲۸۱، ۳۳۸، ۳۳۹، ۴۰۰۴، ۱۰۱۷، ۱۶۶۳	سلیم اختر	۳۸۵	ساجد خان
۱۹۳۳، ۱۹۷۷، ۲۰۹۸، ۲۱۳۶، ۲۲۲۹، ۲۲۳۰		۵۲۹، ۱۵۳۸، ۱۶۳۳، ۱۸۱۳، ۳۱۵۱، ۳۶۰۲	سجاد باقر رضوی
۲۳۶۸، ۲۳۸۸، ۲۵۳۹، ۲۵۷۹، ۲۹۶۷		۳۸۲۷	
۳۱۰۳، ۳۰۷۲، ۳۰۰۶، ۳۶۹۱، ۳۵۷۸، ۳۱۳۳		۲۸۹۲	سجاد حسین

۴۱۴۱، ۳۷۵۳		۳۷۶۸	سلیم اختر، انوار احمد
۳۷۹، ۲۸۳	شازیہ عین	۳۸۲۸	سلیم اشرف، سید
۴۱۵۵، ۳۶۲۹، ۳۶۰۳، ۲۶۹۷، ۲۶۱۸، ۱۸۴۲	شاہ کر خلیق	۳۸۶۸، ۱۵۲۹	سلیمان حسین
۱۵۱۶	شاہ عطاء الرحمن	۱۹۶۲	سلیم حامد رضوی
۲۵۰۶، ۱۵۹۸، ۱۱۵۵	شاہ علی	۱۰۸۶	سلیم قدوائی
۱۰۳۴	شاہد احمد رضوی	۸۳۷	سلیم مظہر
۱۰۶۷، ۱۰۳۰، ۱۰۲۸، ۷۷۷	شاہد اقبال کامران	۲۸۳۴	سمیع الحق
۴۲۰۸	شاہدہ تبسم	۱۴۶۸، ۱۴۰۴، ۱۰۸۸، ۱۰۳۵، ۷۴۶، ۴۰۲، ۳۶	سمیل احمد خاں
۳۲۳۱	شاہدہ شمیم بانو	۱۷۸۶، ۱۷۵۲، ۱۷۲۰، ۱۶۰۹، ۱۵۷۹، ۱۴۸۹	
۲۸۸۷، ۲۷۲۶، ۲۴۹۴	شاہین مفتی	۲۲۱۷، ۲۱۴۰، ۲۱۲۱، ۲۰۵۳، ۱۹۴۸، ۱۹۳۶	
۳۶۳۱، ۳۵۷۴	شبیر الحسن	۲۹۷۳، ۲۷۳۱، ۲۶۹۵، ۲۵۱۵، ۲۳۸۹، ۲۳۸۲	
۳۶۵۲، ۳۶۲۹، ۳۶۲۸، ۲۴۹۲، ۲۴۰۳، ۱۱۳	شبیر الحسن نونہروی	۳۵۷۵، ۳۴۰۹، ۳۲۸۵، ۳۱۱۱، ۲۹۷۷	
۳۹۷۵		۳۷۶۱، ۳۷۵۲، ۳۷۴۸، ۳۷۴۶، ۳۶۳۹	
۴۰۲۴، ۱۷۴۲	شجاعت علی	۴۱۸۰، ۴۱۴۰، ۴۱۳۷، ۴۰۵۵، ۳۹۴۴	
۲۹۷۹	شجاعت علی سندیلوی	۲۶۳	سمیل احمد خاں، عبید اللہ خاں
۳۰۸۳، ۲۱۹۰، ۱۳۶۳	شریف احمد	۱۸۹۱	سمیل اختر
۱۱، ۹	شریف احمد قریشی	۶۹۷	سمیل حسن
۸۸۹، ۸۳۶، ۷۲۲، ۶۹۵، ۶۲۷، ۴۸۵، ۴۰۶	شفیق احمد	۲۱۱۸، ۲۰۵۷، ۱۲۵۴، ۳۰۹	سی ایم نعیم
۱۵۰۹، ۱۴۱۹، ۱۱۹۵، ۱۱۵۸، ۱۱۳۷، ۹۳۹، ۹۲۹		۷۳۰	سی اے قادر
۲۶۶۸، ۱۸۳۰، ۱۸۱۵، ۱۷۵۵، ۱۶۱۳، ۱۵۲۱		۳۷۵۶، ۳۶۰۱، ۳۴۶۰، ۳۳۲۸، ۲۲۳	سید حسن
۳۳۸۷، ۳۳۷۹، ۳۳۴۹، ۳۱۱۲، ۲۹۳۴		۱۸۶۹، ۱۷۲۵، ۱۶۵۲، ۳۶۳	سید عبداللہ
۳۷۹۷، ۳۵۶۸، ۳۵۶۷، ۳۵۰۵، ۳۴۳۰		۲۷۸۷، ۲۷۷۰، ۱۵۳۸، ۱۲۱۱، ۹۹۰، ۸۲۴، ۱۵۸	سیدہ جعفر
۴۴۳۰، ۴۴۰۳، ۴۲۸۹		۳۳۲۷، ۳۱۵۳، ۳۰۴۴، ۳۰۱۵، ۲۹۹۹، ۲۸۸۹	
۳۵۳۱، ۷۶۸	شفیق عجمی	۴۳۱۱، ۴۲۲۴، ۴۱۵۷، ۳۸۶۴، ۳۶۶۸، ۳۴۳۲	
۳۲۹۲، ۳۲۵۶، ۲۲۴۹	شفیقہ فرحت	۹۵۹	سیف الرحمن ڈار
۴۴۲۳، ۴۳۷۶، ۴۳۷۵، ۴۳۲۴، ۱۸۰۶، ۱۲۶۴	شکیل الرحمن	۲۷۰۰	شاداب رضی
۴۱۸۰، ۲۶۵۱، ۲۴۸۰، ۲۴۴۲		۱۵۰۰، ۱۴۵۶، ۱۴۴۲، ۱۴۴۱، ۴۴۶، ۳۰۲، ۱۸۳	شارب ردولوی
۱۷۱۸	شکیل خان	۳۴۳۸، ۳۰۹۰، ۳۰۲۹، ۲۶۶۷، ۲۵۳۷	

۱۷، ۳۱۶، ۳۸۷، ۳۹۸، ۴۰۴، ۴۰۴، ۴۳۸۸، ۴۳۸۸	صدیق الرحمن قدوائی	۳۳۶	شمس الدین مر قسطنطین اختر
۱۳۹۳، ۱۴۰۱، ۱۴۰۵، ۱۴۰۷، ۱۴۱۱، ۱۴۳۰، ۱۴۳۰		۱۱۳۳	شمس الدین صدیقی
۱۴۳۲، ۱۴۳۵، ۱۴۴۲، ۱۴۹۱، ۱۴۹۳، ۱۴۹۵، ۱۴۹۵		۳۵۵۶، ۲۶۰۴، ۲۱۱۵، ۱۹۸۲، ۱۵۶۱	شمیم ثریا
۱۵۳۶، ۱۵۹۲، ۱۵۹۷، ۱۶۳۹، ۱۶۷۸، ۲۰۱۴، ۲۰۱۴		۴۰۱۰، ۲۳۵، ۹۰	شمیم حنفی
۲۰۱۶، ۲۰۲۲، ۲۱۰۳، ۲۲۲۲، ۲۲۲۵، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸		۳۶۰۶	شمیم حیدر ترمذی
۲۵۶۲، ۲۶۳۷، ۲۸۴۷، ۲۹۰۷، ۳۱۴۰، ۳۱۴۰		۲۵۵۳، ۲۳۶۹، ۲۱۴۸، ۲۰۲۱، ۲۰۵۲	شمیم کبھت
۳۳۷۵، ۳۶۲۵، ۳۸۵۵، ۳۹۲۰، ۴۰۱۶، ۴۰۷۱، ۴۰۷۱		۳۱۶۹	شوذب کاظمی
۴۱۸۲			
۱۶۲۳	صدیق جاوید	۴۲۵۲، ۴۰۴۸، ۲۶۸۷، ۲۳۹۳، ۲۳۱۵	شہاب الدین ثاقب
۲۷۷، ۳۳۶، ۳۶۰، ۵۲۷، ۵۳۱، ۶۸۵، ۶۸۵	صدیق شبلی	۳۳۱۱	شہاب الدین شہاب
۶۸۷، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۷۱۳، ۷۲۸، ۷۴۲، ۷۴۲		۳۰۶۱، ۲۵۲۱، ۲۰۴۰، ۲۰۳۹، ۱۹۳۵	شہر یار
۷۴۳، ۷۴۷، ۷۷۰، ۷۷۹، ۷۸۱، ۷۸۷، ۷۸۷		۲۸۶۷	شہزاد انجم
۸۰۰، ۸۱۰، ۸۱۸، ۸۳۹، ۸۴۵، ۸۵۳، ۸۵۶، ۸۵۶		۱۲۷	شیخ فرید
۸۵۷، ۸۵۸، ۸۶۳، ۸۷۴، ۸۸۱، ۸۸۶، ۸۸۶		۳۹۵۳، ۳۳۷۶	شین اختر
۸۸۷، ۸۹۲، ۹۳۰، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۵۶، ۹۶۱، ۹۶۱		۲۶۴۲، ۱۹۸۹، ۱۵۲۲، ۳۶۱	صابر آفاق
۹۷۵، ۹۷۹، ۹۸۶، ۱۰۱۹، ۱۰۳۲، ۱۰۳۶، ۱۰۵۴، ۱۰۵۴		۳۶۴۳	صابر سنبھلی
۱۰۹۸، ۱۱۱۱، ۱۱۳۶، ۱۲۲۶، ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۱۲۳۹، ۱۲۳۹			صابر کلوری
۱۲۳۳، ۱۲۸۶، ۱۳۹۳، ۱۴۶۳، ۱۴۸۶، ۱۵۵۱، ۱۵۵۱			
۱۹۱۰، ۱۹۸۸، ۲۶۷۲، ۳۳۶۲، ۳۵۴۷، ۳۵۹۶، ۳۵۹۶			
۳۷۶۷، ۳۷۸۳، ۳۸۳۵، ۴۰۵۹، ۴۰۹۳، ۴۰۹۳			
۴۳۳۶، ۴۳۳۸، ۴۳۴۱، ۴۳۴۳، ۴۳۶۴، ۴۳۶۴			
۱۷۷، ۱۲۶۹، ۱۸۲۷، ۲۲۰۹، ۲۳۳۶، ۲۹۶۹، ۲۹۶۹	صدیقہ ارمان		
۳۳۳۷	صغریٰ مہدی	۴۲۱۳، ۴۱۶۹	
۳۵۲۳	صغیر احمد	۴۰۴۱	صابر کلوری روحیدہ غفور
۳۱۷، ۱۹۰۲، ۲۱۹۲، ۲۲۸۶، ۲۹۵۹، ۳۰۸۷، ۳۰۸۷	صغیر بیک	۴۱۸۴، ۲۷۵۳، ۲۲۷۵، ۲۲۷۳، ۱۶۳۸	صادق علی
۳۶۶۱		۶۴۰	صادقہ ذکی
۵۸۲، ۳۱۴۷، ۳۱۴۷	صغیر علی بیک	۴۹۸	صدر الدین
۲۴	صفی اللہ	۲۰۶۹	صدر الدین شمس
۴۰۷۵	صلاح الدین	۳۲۳۸، ۱۹۶۴	صدر الدین فضا

۳۵۰۰، ۳۳۸۰، ۳۳۰۳، ۳۳۵۵، ۳۱۲۲، ۲۳۶۷	صوفی تبسم، وحید قریشی	۲۰۷۶
۳۲۶۰، ۳۹۶۳، ۳۸۸۶	ضیاء الحسن	۳۹۳۶، ۳۳۷۱، ۲۷۳۳
۳۰۳۶، ۲۹۸۷، ۲۳۱۶، ۸۳۱، ۵۷۳، ۵۷۱	ضیاء الحق	۲۰۷۴
۳۳۰۹، ۳۱۳۳، ۳۵۲۰، ۳۳۵۴	ضیاء الرحمن	۳۱۳۳، ۲۵۶۹، ۲۵۱۶، ۷۳۳، ۱۱۲
۲۰۲	طارق چغتاری	۲۷۳۰، ۲۵۶۳، ۲۵۵۵، ۲۳۸۰، ۲۱۸۷، ۲۰۹۷
۲۵۸۸	ظہیر الدین مدنی	۳۸۱۴، ۳۱۳۵
۱۷۰	عابد حسین	۲۳۸۵، ۱۸۱۶، ۱۵۳۰، ۱۳۱۷، ۶۷۷، ۳۵۳
۳۱۸۲	عابد حسین + فضل الحق	۲۸۲۰، ۲۵۰۰
۱۵۳۷	عابد علی عابد	۲۳۷۸، ۱۳۳۰
۳۱۲۵، ۱۳۵۰، ۸۰	عادل حسین جعفری	۱۶۱۵
۳۶۶۷	عارف ثاقب	۳۱۵۹، ۳۳۵۵، ۳۰۳۲، ۲۸۰۱، ۱۳۵۹
۱۳۱۷	عارف حسن خاں	۳۰۵۳، ۳۰۳۶، ۳۹۰۷، ۲۲۹۳، ۱۹۵۸، ۷۷۴
۲۶۷۰	عارفہ بشری	۳۲۳۶، ۳۰۸۹
۷۲۶	عارفہ یمنیں	۳۳۳۶، ۳۲۸۹، ۳۱۵۲، ۲۸۳۱، ۱۳۲۸، ۱۲۹۹
۱۹۱۳	عالم خوند میری	۳۲۱۰، ۳۰۳۰
۱۶۰۰، ۱۵۶۷، ۱۳۷۱، ۱۳۱۲، ۱۱۲۷، ۵۳۳	عامر سہیل	۱۱۸۶، ۱۰۹۹، ۸۳۳، ۶۶۳، ۵۲۵، ۳۲۳، ۱۹
۳۰۲۶، ۲۶۵۰، ۲۶۲۱، ۲۰۵۰، ۱۶۷۳	عبادت بریلوی	۱۲۱۵، ۱۲۱۵، ۱۵۳۱، ۱۶۳۳، ۱۸۷۵، ۲۱۰۸، ۲۲۵۷
۳۵۹۱	عبدالاحد	۲۹۱۵، ۲۸۵۹، ۲۳۶۳، ۲۳۳۵، ۲۳۲۷، ۲۳۲۶
۳۱۰۰، ۳۰۳۰، ۲۸۷۳، ۱۳۳۳	عبدالاحد خاں غلیل	۳۶۵۷، ۳۵۳۶، ۳۳۹۳، ۳۱۸۶، ۳۰۳۰، ۳۰۰۷
۱۰۳۸، ۱۰۰۳، ۹۳۷، ۹۰۱، ۸۶۳، ۸۵۵، ۸۳۸	عبدالحق	۳۸۸۵، ۳۹۰۳، ۳۹۲۸، ۳۹۷۶، ۳۱۷۱
۱۷۹۰، ۱۷۷۳، ۱۳۲۵، ۱۱۷۵، ۱۱۲۰، ۱۰۸۰		۳۱۸۷
۳۲۳۹، ۱۸۲۸		۲۷۶۷، ۲۷۵۵، ۱۶۱۶، ۱۵۶۲، ۳۱۳، ۳۰۶
۳۹۰۲، ۳۲۹۳	عبدالحق حسرت	۳۸۸۰، ۲۹۲۱
۲۱۲۶، ۱۵۸۹، ۱۵۳۹	عبدالحمید اکبر	۳۶۱۵، ۳۶۱۰، ۲۹۳۱، ۱۶۹۱، ۲۰۴
۹۱۰، ۸۹۶، ۸۹۵، ۸۳۲، ۸۱۲، ۷۵۰، ۷۳۸	عبدالحمید یزدانی	۳۰۵۰، ۱۶۹۳، ۲۹۷
۱۱۸۹، ۱۱۶۳، ۱۱۳۸، ۱۰۱۱، ۹۹۸، ۹۷۳، ۹۷۱		۱۵۳۳، ۳۹۲۱
۳۶۳۷		۱۲۳۳، ۷۹۵
۱۲۳۶، ۱۲۱۶، ۱۱۱۹، ۹۲۲، ۶۹۹	عبدالخالق	۲۳۱، ۶۳۱، ۱۰۳۳، ۱۱۸۲، ۱۹۳۶، ۱۹۱۶، ۲۳۵۳
		ظہور احمد اعوان

۳۲۵	عبداللہ جمال دینی	۳۲۰۳	عبدالرب عرفان
۳۰۲	عبدالتین	۳۰۷۴، ۲۹۸۰، ۵۷۷	عبدالرحمن عابد
۳۵۹۷	عبدالمجید بیدار	۲۱۵۹، ۳۵۰	عبدالرحیم
۲۶۵۹، ۳۸۵۱	عبدالمنان	۱۰۳۲	عبدالرزاق
۲۲۱۰، ۱۷۵۶، ۱۲۷۳، ۳۶۰	عبدالمنان طرزی	۳۲۶	عبدالرزاق صابر
۸۸۳	عبدالنعیم	۱۷۳۳، ۱۵۷۳، ۱۵۵۴، ۱۳۵۶، ۹۸۳، ۴۱۵، ۱۱۶	عبدالرزاق فاروقی
۳۳۰۰، ۳۲۹۵، ۳۲۸۲، ۳۲۸۱، ۳۱۹۶	عبدالواسع	۳۲۳۹، ۳۶۷۴، ۳۵۴۱، ۳۲۳۳	
۱۵۶۸	عبدالودود	۴۱۴۳	عبدالرؤف
۲۲۷۳، ۲۳۱۱، ۲۰۴۱، ۱۸۸۱، ۱۳۶۹، ۵۳۳، ۲۳۲	عبداللہ خاں	۱۵۸۱، ۷۳۱، ۶۵۳، ۴۷۳، ۴۰۰، ۳۶۵، ۶۳	عبدالرؤف شیخ
۳۳۸۷، ۳۳۵۶، ۲۷۰۸، ۲۶۸۳، ۲۶۶۵		۲۶۱۲، ۲۳۹۵، ۲۲۱۲، ۲۱۶۳، ۲۱۲۹، ۱۷۶۷	
۳۳۱۵، ۳۹۳۷، ۳۸۸۲، ۳۷۰۱، ۳۵۹۹		۳۵۸۴، ۳۳۶۷، ۳۳۰۷، ۳۰۴۷، ۲۷۷۹	
۲۸۰۴، ۲۵۷۲، ۲۰۶۰، ۱۵۶۶، ۶۳۹، ۵۰۴، ۱۶۵	عتیق احمد صدیقی	۳۹۶۶، ۳۹۵۸، ۳۸۰۰، ۳۶۷۶، ۳۶۲۱	
۳۲۳۸، ۳۸۷۴		۳۹۶۳، ۳۰۰۵	عبدالستار جوہر پراچہ
۳۲۲۱	عتیق الرحمن خان	۳۹۸۰	عبدالستار نیازی
۲۲۶۱، ۱۹۵۱، ۱۸۶۳، ۱۵۸۵، ۸۲۷، ۳۹۹	عتیق اللہ	۳۰۳۲، ۲۲۷۹، ۳۳۳	عبدالسلام
۳۰۳۱، ۲۵۸۵، ۲۳۶۵		۳۱۲۸	عبدالعزیز خالد
۳۶۹۷	عثمان قریشی	۲۷۷۱، ۲۷۰۲، ۱۸۲۰، ۱۲۷۸، ۷۹۲، ۵۶۵	عبدالعزیز ساحر
۳۷۶۳، ۳۶۹۹، ۱۸۸۹، ۱۶۶۴، ۱۶۶۰	عزیز اندوری	۳۹۳۸	
۳۸۰۹، ۳۰۳۸، ۲۳۹۷، ۲۱۳۷	عصمت جاوید	۳۶۹	عبدالعظیم
۴۱۱۵، ۲۹۰۳، ۲۹۰۲، ۱۳۴۰	عطاء الرحمن کاکوی	۳۲۳۳	عبدالغفار کلیل
۳۸۹۵، ۱۳۸۳، ۱۰۳۶، ۸۱۳، ۷۵۷، ۲۸۵	عطش درانی	۱۰۸۴، ۱۰۳۸، ۷۳۷، ۷۱۱	عبدالغنی
۳۳۳۷، ۳۳۲۸		۲۶۹۹	عبدالقادر خطیب
۲۰۷۶	عظیم الشان صدیقی	۲۳۷۰، ۲۳۳۶، ۲۰۰۳، ۱۹۱۸، ۱۸۷۷، ۱۱۶۹	عبدالقادر سروری
۲۹۸۳	عقیل احمد رضوی	۲۵۰۲	
۳۲۷۰، ۴۱۸۳، ۴۰۷۷، ۲۵۸۳، ۱۱۹۸	عقیل احمد صدیقی	۲۸۹۰، ۲۵۷۸، ۱۱۱۶، ۹۹۵، ۳۱۳، ۱۸۴، ۷۸	عبدالقوی دستوی
۳۱۹۷	عقیل ہاشمی	۳۳۹۳، ۲۹۷۲	
۴۰۱۳، ۲۳۵۵، ۱۲۸۰، ۵۷۰	عقلیہ بشر	۳۷۷۸، ۲۶۹۸، ۲۰۲۰، ۱۹۷۵	عبدالقیوم
۴۰۰۷، ۲۷۸۱، ۲۵۴۳، ۲۵۲۸، ۲۳۳۲، ۵۲۳	عقلیہ جاوید	۳۲۷۳، ۲۲۵۹، ۱۸۲۳، ۱۷۷۱	عبدالکریم خالد

۲۲۰	غلام مصطفیٰ قاسمی	۳۵۲۶، ۳۰۰۸، ۲۵۹۶، ۲۳۷۳، ۱۹۷۳، ۷۹۸	عقیدہ شاہین
۱۲۰۹	غلامی حسین ابراہیمی	۳۰۵۳، ۳۹۳۵	
۳۰۹۱	قاران شکوہ یزدانی	۲۱۱۳	علمدار حسین بخاری
۸۶۱، ۲۳۰	فاروق احمد	۲۳۳۳	علی احمد فاطمی
۲۳۶۲، ۱۰۱۳	فاروق احمد صدیقی	۲۳۶۳، ۲۳۶۱	علی جاوید
۳۲۲۲، ۱۲۳۷، ۱۲۲۸، ۱۱۷۹، ۱۱۳۷، ۱۱۲۳، ۶۵۰	فتح محمد ملک	۳۶۲	علی رضا نقوی
۱۶۰۱، ۱۳۹۷، ۱۳۲۳، ۱۲۶۸، ۹۳۱، ۳۱۹، ۳۹۵	فخر الحق نوری	۲۶۰	علیم اللہ
۲۸۷۷، ۲۷۸۰، ۲۳۶۱، ۱۹۱۷، ۱۹۱۳، ۱۶۷۰		۳۹۷۳	علیم اللہ حالی
۳۳۷۳، ۳۸۲۳، ۳۶۱۱، ۳۳۰۲، ۳۲۷۳، ۳۰۰۱		۳۲۱۵، ۱۶۷۷، ۵۹۶	عندلیب شادانی
۳۱۵۳، ۳۸۶۵، ۲۷۵۰، ۱۸۱۹	فداء المصطفیٰ فدوی	۲۵۰۱، ۲۰۰۸	عنوان چشتی
۲۱۷۷	فرحت فاطمہ	۵۵۷	غفار صدیقی
۱۰۷۹	فرحت ناز	۲۳۳۰، ۱۸۹	غلام حسین اظہر
۳۹۳۲، ۳۶۷۳، ۲۱۸۹	فردوس انور قاضی	۲۸۰۵، ۹۵۱، ۹۲۱، ۷۰۷، ۵۶۶، ۵۱۳، ۳۷۲	غلام حسین ذوالفقار
۲۱۲۰	فردوس فاطمہ نصیر	۳۱۲۱، ۳۶۲۸، ۳۳۵۲، ۲۸۱۳	
۲۵۱۸، ۱۶۰۳، ۱۵۷۷، ۱۳۳۸، ۱۳۳۳، ۵۹۱، ۸۲	فرمان فتح پوری	۳۰۷۳	غلام دہگیر
۳۳۰۵، ۳۱۲۳، ۳۰۳۵، ۲۸۲۹، ۲۷۲۱، ۲۶۰۹		۳۹۰۳	غلام دہگیر شہاب
۳۳۰۸، ۳۲۵۷، ۳۱۳۵		۳۹۵۲	غلام شبیر رانا
۳۵۳۷	فریدہ بیگم	۱۲۲۳	غلام صادق
۳۹۷۷، ۳۱۰۷، ۲۵۰۵، ۱۸۳۸	فضل الحق	۱۷۳۰، ۱۵۶۰، ۱۳۱۳، ۱۲۱۷، ۱۱۵۳، ۵۹۸، ۵۱۰	غلام عمر خان
۱۹۶۷، ۱۹۲۳، ۱۸۹۳، ۳۰۱، ۱۵۰	فضل امام رضوی	۳۳۸۳، ۳۳۳۹، ۳۳۳۱، ۲۳۵۳، ۱۸۲۲	
۳۰۲۹، ۳۷۲۹، ۲۷۳۷	فقیرا خاں فہری	۳۲۹۸	
۱۱۲۵	قلب ڈاروس	۳۳۰، ۳۳۳، ۳۲۳، ۲۱۵، ۱۶۷، ۱۵۳، ۹۲، ۷۹	غلام مصطفیٰ خاں
۳۷۲۲، ۲۳۷۹، ۱۸۵۸، ۱۳۲۲، ۹۳۶، ۱۳۹	فہمیدہ بیگم	۱۵۳۲، ۱۳۳۵، ۱۳۱۳، ۱۳۰۰، ۳۹۳، ۳۷۳	
۳۱۹۳		۱۶۹۹، ۱۶۴۱، ۱۶۶۱، ۱۶۰۳، ۱۵۷۲، ۱۵۵۸	
۷۱۹	فہمیدہ شیخ	۲۰۳۳، ۲۰۳۲، ۲۰۰۱، ۱۹۳۲، ۱۹۳۱، ۱۷۳۲	
۳۷۳۲	فہمیدہ کبیر	۲۵۸۷، ۲۳۳۳، ۲۱۷۲، ۲۰۶۲، ۲۰۳۳، ۲۰۳۶	
۳۷۰	فیاض الدین حیدر	۳۳۳۷، ۳۳۱۳، ۲۹۹۳، ۲۸۳۱، ۲۷۸۳، ۲۷۲۲	
۱۳۳۳	فیروز احمد	۳۲۰۷، ۳۲۰۲، ۳۱۷۳، ۳۱۵۶، ۳۵۶۳، ۳۳۳۶	

۳۵۱۸، ۳۲۶۱، ۳۲۰۴، ۳۲۰۲، ۱۶۸۲، ۶۲۶	کلم الدین احمد	۲۸۵۳، ۲۷۳۸، ۲۷۳۰، ۲۵۲۳، ۲۵۱۷، ۳۳۳	قاضی افضل حسین
۳۲۲۵		۳۷۹۵، ۳۵۷۰، ۳۲۵۰، ۳۲۰۷، ۳۰۸۱، ۲۸۵۷	
۳۵۸	کلم رضا خان	۳۶۷۸، ۲۵۳۱، ۲۱۹۳، ۱۰۳	قاضی جمال حسین
۳۲۶۳	کوکب قدر	۲۳۸۵، ۲۱۸۸، ۶۵۸، ۶۵۷، ۶۲۳، ۵۵۰، ۵۶	قاضی عابد
۲۹۷۴، ۱۸۳۰، ۱۵۱۰	گل و نرنگ	۳۶۸۸، ۳۳۳۸، ۲۹۳۰، ۲۸۱۸، ۲۵۴۱	
۳۳۳، ۱۹۱۹، ۲۰۰۵، ۲۸۰۶، ۲۹۲۰، ۳۷۱۱	گوپی چند نارنگ	۳۰۲۵، ۲۳۱۸، ۲۳۳۵، ۲۱۷۶، ۲۰۹۱، ۲۰۱۱	قاضی عبدالستار
۳۳۳۰، ۳۲۶۹		۳۸۵۰	
۱۱۹۲، ۱۰۱۸، ۶۰۰، ۵۸۹، ۴۸۱، ۲۳۳، ۲۳۸	گوہر نوشانی	۱۶۵۱، ۱۳۲۶، ۱۳۳۳، ۱۲۴۱، ۱۱۸۵، ۹۶۶	قدوس جاوید
۲۵۹۳، ۱۹۳۱، ۱۹۲۵، ۱۷۸۷، ۱۳۲۱، ۱۲۳۰		۱۹۲۹، ۱۸۰۱، ۱۷۸۳، ۱۷۸۳، ۱۶۹۷، ۱۶۶۵	
۳۳۳۳، ۳۰۲۳، ۳۷۶۳، ۳۳۱۲، ۳۰۸۲، ۳۰۰۳		۲۷۳۳، ۲۵۴۸، ۲۲۹۱، ۲۱۷۳، ۲۱۰۹، ۲۱۰۷	
۳۳۲۲، ۳۲۷۵		۳۷۰۵، ۲۹۰۵، ۲۸۳۶، ۲۸۱۲	
۶۳۲، ۵۸۰، ۳۳۳، ۳۲۸، ۲۱۳، ۱۷۸، ۱۰۸	گیان چند	۴۱۸۸، ۳۸۱۰، ۳۵۹۲، ۳۲۰۶، ۴۱۷	قریشہ حسین
۲۷۷۶، ۱۹۸۱، ۱۸۷۴، ۱۷۲۸، ۱۶۰۲، ۱۳۵۳		۳۱۳۷، ۳۰۰۶، ۳۰۵۲	قرۃ العین طاہرہ
۳۳۲۵، ۳۳۲۹، ۳۰۲۶، ۲۸۷۳، ۲۸۵۲، ۲۶۱۳		۳۲۳۵، ۳۲۱۷، ۲۳۷۴، ۹۳۵	قمر اعظم ہاشمی
۳۰۰۳، ۳۸۵۲، ۳۶۸۹، ۳۵۱۲		۳۰۱۳، ۲۶۲۰، ۲۳۷۰، ۲۳۲۵، ۲۱۳۹، ۲۱	قمر الہدیٰ فریدی
۳۹۲۳، ۳۳۸۵، ۲۹۹، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۵۰، ۲۲۹	لیق خدیجہ	۲۱۰۰، ۲۰۷۸، ۱۹۹۱، ۱۷۷۶، ۱۲۸۱، ۳۰۴	قمر رئیس
۳۳۱۸		۲۳۱۶، ۲۳۰۶، ۲۲۷۷، ۲۲۳۵، ۲۲۳۳، ۲۱۵۰	
۱۵۸۲، ۱۳۷۹، ۱۳۷۴، ۱۲۲۵، ۲۹۱، ۲۱۷، ۱۵۹	مجاور حسین رضوی	۳۶۳۲، ۳۳۸۱، ۳۱۷۱، ۲۳۸۸، ۲۳۸۱	
۲۱۶۷، ۲۰۳۵، ۲۰۳۰، ۱۸۸۳، ۱۷۹۳، ۱۷۶۰		۲۲۶۷، ۲۲۱۳، ۲۷۹۸، ۲۳۶۵، ۲۳۳۲، ۲۱۶۸	قیصر جہاں
۲۶۶۳، ۲۳۲۹، ۲۳۱۱، ۲۳۰۰، ۲۳۳۵، ۲۲۷۲		۱۸۶۱، ۱۵۴۱، ۱۳۶۵، ۱۳۶۰، ۲۸۰، ۱۸۰، ۱۱۴، ۹۱	قیوم صادق
۳۳۵۵، ۳۱۲۰، ۳۰۹۷، ۳۳۰۵، ۳۱۱۳		۲۶۸۸، ۲۳۳۳، ۲۳۱۱، ۲۰۱۳، ۲۰۰۹، ۱۸۸۲	
۲۱۷۹	مجتبیٰ حسین	۳۳۵۰، ۳۳۳۰، ۳۳۵۸، ۳۱۲۷، ۳۱۲۶	
۲۳۷۵	مجید بیدار	۳۲۲۷، ۳۹۱۷، ۳۵۵۷، ۳۳۲۳، ۳۳۸۲	
۲۳۳۱، ۲۳۳۰، ۱۹۳۳، ۱۸۳۸، ۱۵۲۰، ۶۶۱، ۶۲۰	مجید مضمحل	۱۱۹۱	کارل میکس کورٹی پیٹر
۳۲۳۰، ۳۲۲۷، ۲۹۲۳، ۲۸۳۸، ۲۷۳۸، ۲۵۴۰		۱۲۳۳، ۱۲۳۲، ۱۰۷۶	کبیر احمد جائسی
۳۲۱۸، ۳۰۸۳، ۳۸۲۹		۲۷۶۲	کشور سلطانہ
۳۳۰۶	محبوب حسین	۱۱۷۷	کلثوم سراج
۲۱۶۶	محبوب راہی	۸۴۳	کلثوم فاطمہ سید
۱۹۸۷	محبوب عباس	۳۶۶۳، ۳۶۱۷، ۳۵۲۸، ۳۱۱۳، ۶۱۸	کلم احمد عاجز
۲۳۵۲، ۲۳۲۷، ۱۹۰۱، ۱۸۰۹، ۱۳۸۵، ۱۳۹۲	محبوبہ وانی		

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۲۴	اشارے
۳۱۶۲، ۳۵۵۲، ۳۱۷۹	محمد حسن	۱۸۶۷، ۱۳۷۶، ۱۲۵۸، ۵۶۳، ۳۰۷، ۷۳، ۵۰
۳۲۷۳		۲۵۳۵، ۲۲۹۲، ۲۲۸۳، ۲۲۵۳، ۲۲۳۸، ۲۱۸۳
۲۸۶۰، ۱۶۹۲		۲۲۳۲، ۳۸۰۳، ۳۱۳۱، ۲۵۸۱، ۲۵۷۵، ۲۵۵۳
۲۸۶۰، ۳۷۶، ۷۶	محمد حسنین	۲۸۰۲
۳۲۸۷، ۳۷۰۹، ۲۳۸۶، ۲۳۱۰، ۲۲۳۳، ۲۰۵۹	محمد خاں اشرف	۳۰۱، ۱۱۶۵، ۱۳۰۸، ۱۷۶۸، ۱۷۶۹، ۲۱۱۹
۹۳۸		۲۸۸۸، ۳۰۹۶، ۳۰۹۷، ۳۳۳۱، ۳۸۲۲
۳۶۱۲، ۲۷۶۳، ۲۰۵۳، ۱۵۱۳، ۱۳۳۷، ۱۳۲۲		۳۰۳۶، ۳۹۸۳
۳۱۹۷	محمد ذاکر	۱۸۳۲، ۱۳۱۵
۲۳۳۳	محمد ذکی الحق	۲۳۹۱، ۱۸۲
۳۱۸۱	محمد رشید	۶۸۹
۷۱۷	محمد ریاض	۱۰۹۲، ۱۰۶۰، ۹۰۳، ۸۷۶، ۸۶۰، ۸۶۵، ۷۸۳
۱۷۵۸		۱۲۳۸، ۱۲۲۹، ۱۲۱۸، ۱۲۰۶، ۱۱۳۵
۱۷۳۶	محمد زاہد	۳۹۲۳، ۳۸۸۸، ۳۱۷۰، ۲۵۶۳
۱۲۰۱، ۱۰۳۱	محمد زمان آزرده	۱۳۹۶، ۱۳۷۸، ۱۲۸۵، ۴۵۰، ۲۸۹، ۲۶۹، ۲۳۸
۹۳۲		۲۱۳۰، ۲۰۰۶، ۱۳۸۳، ۱۳۷۵، ۱۳۳۳، ۱۳۹۸
۱۰۲۷، ۸۷۲		۲۸۶۳، ۲۵۳۲، ۲۲۲۰، ۲۱۸۲، ۲۱۷۱، ۲۱۷۰
۶۷۹		۳۶۹۳، ۳۳۸۵، ۳۳۰۲، ۲۹۷۵، ۲۹۶۵
۹۳۵، ۷۶۲، ۷۵۱		۳۱۰۷، ۳۹۵۰، ۳۸۶۳، ۳۸۵۶، ۳۷۹۳
۷۵۶	محمد ساجد خان	۳۲۲۱، ۳۱۳۱، ۳۱۲۳، ۳۱۱۶، ۳۱۰۸
۳۶۷۶، ۳۱۸۷، ۲۷۱۵، ۲۷۰۹، ۱۶۳۸، ۱۳۱۲	محمد سرفراز ظفر	۳۱۳۰، ۲۵۲۹، ۶۰۷، ۵۵۲، ۵۲۶، ۵۰۲، ۵۰۱
۱۱۱۳، ۱۱۰۹، ۱۰۸۳، ۹۱۹، ۸۷۸، ۸۶۰، ۷۵۵	محمد سعد اللہ	۸۹۷
۱۱۳۳، ۱۱۳۱، ۱۱۱۳	محمد سعید	۲۰۸۷
۳۲۹۳، ۲۸۲۳، ۱۳۶۹	محمد سلیم مظہر	۲۸۷۶، ۳۶۳
۲۹۲۳	محمد سلیم ملک	۸۹۳، ۸۷۵، ۸۳۷
۳۳۷۰، ۲۵۸۹، ۱۱۶۷، ۹۹۶، ۲۲۳		۱۹۹۶، ۱۹۳۵، ۱۷۷۰، ۱۲۹۸، ۵۵۳، ۵۱، ۲۶
۳۳۲۳		۳۷۱۲، ۳۲۶۷، ۳۰۲۳، ۲۸۷۵، ۲۷۳۹، ۲۰۸۱
۳۶۲۶، ۱۱۹۰، ۱۱۵۱، ۷۹۰	محمد سلیمان	۳۱۰۴، ۳۷۵۵، ۳۷۳۷
۱۲۵۱، ۳۹	محمد سلیمان خاں	۳۲۰۵
		۲۳۹۶

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۲۵	اشارے
محمد سمیع اللہ	۱۵۴۳	محمد کمال الدین
محمد سیادت نقوی	۲۷۲۳	محمد کمال جعفر
محمد شاکر	۳۲۱۹، ۳۳۷۷	محمد مسعود احمد
محمد شرف عالم	۳۳۷۹	محمد مطیع الرحمن
محمد شفیع	۱۶۲۸، ۱۵۲۸	۳۳۳۳، ۳۳۳۳
محمد شفیق عجمی	۳۰۳۲، ۱۰۳۳	محمد مظفر عالم جاوید
محمد کلیل احمد صدیقی	۱۷۵۳	محمد معروف
محمد شمس الدین	۱۹۷۸	محمد معز الدین
محمد صابر	۲۳۸۳	محمد منظور عالم
محمد صالح طاہر	۱۰۳۹، ۷۸۵، ۷۰۳	محمد نعمان خاں
محمد صدر الدین فضا شمس	۳۱۱۷	محمد نعمت اللہ
محمد صدیق	۳۰۹۳، ۱۲۹۶	محمد نعیم
محمد صغیر بیک	۱۳۵۱	محمد نعیم ملک
محمد صغیر جان	۳۳۳۳	محمد نواز طائر
محمد ضامن علی	۳۱۳۸، ۲۰۶۱، ۷۷۷۳، ۱۵۶۳، ۱۵۳۳، ۲۰۰	محمد نور الدین
محمد طفیل ہاشمی	۷۰۲	محمد ہارون قادر
محمد طیب صدیقی	۳۳۶۹، ۲۹۹۸، ۲۵۶۳، ۲۰۲۵، ۱۱۰۱، ۱۰۰۹	محمد ہاشم
	۳۰۳۹، ۳۰۳۱، ۳۹۳۲، ۳۵۶۱، ۳۳۳۳	
محمد عارف	۳۵۰۳	محمد ہاشم علی
محمد عالم خان	۳۵۸۲، ۳۳۰۵، ۲۱۲۷	محمد یوسف بخاری
محمد عزیز	۳۶۸	محمد یوسف کوکن
محمد عقیل احمد	۳۸۱۲، ۳۶۳۰	محمد یوشع
محمد عقیل رضوی	۳۳۵۶، ۳۰۶۹، ۲۹۰۹، ۲۸۳۲	محمد آصف اعوان
محمد علی اثر	۶۲۳	محمد اشرف عالم
محمد علی جوہر	۳۳۰۷	محمود احمد غازی
محمد علی زیدی	۲۰۲۷، ۱۹۲۱	محمود اختر
محمد کامران	۲۲۸۲، ۲۱۳۲، ۲۰۳۸، ۱۳۸۷، ۱۳۲۶، ۱۳۱۰	محمود الحسن رضوی
	۳۳۵۰، ۳۶۲۲، ۲۵۵۷، ۲۲۹۷	محمود الرحمن
		۳۵۷۳، ۲۹۲۸، ۱۸۶۲، ۱۸۱۳
		۹۵۳
		۲۵۹۱
		۱۱۰، ۱۳۱، ۱۵۸۶، ۱۸۷۰، ۳۳۷۹، ۳۳۳۶
		۳۰۹۳، ۶۶۹
		۱۱۹۷، ۷۷۸
		۹۸۵، ۹۸۳، ۹۳۳
		۳۹۵۳
		۳۹۹۳، ۲۸۹۷
		۳۰۱۷
		۲۲۲۶، ۲۲۰۳، ۵۱۲، ۳۳۹
		۱۸۰۳
		۱۳۱۸، ۹۸۰
		۶۸۸
		۳۲۷۲، ۳۵۳، ۳۳۵
		۷۷۹، ۸۵۳، ۸۲۹، ۲۳۷۲، ۲۳۵۱، ۲۳۷۶
		۳۳۹۰، ۳۳۶۸
		۱۲۵
		۷۵۳
		۲۸۸۲
		۱۹۱
		۱۲۳۹
		۳۳۰۳
		۱۲۳۱
		۷۴۹
		۳۱۶۷
		۷۸۹، ۷۸۶، ۷۵۲، ۷۲۷، ۶۸۳، ۶۳۵، ۲۵۸

۳۳۳۵، ۳۳۳۳، ۳۹۶۱، ۲۶۳۱، ۱۷۱۷، ۵۰۶	مظفر عباس	۳۹۱۵، ۳۱۹۸، ۲۶۹۱، ۱۱۵۷، ۸۸۲، ۸۰۵	
۶۸۰	مظفر ملک	۱۹۹۲، ۱۸۳۶، ۱۲۹۵، ۹۳۹، ۵۲۰، ۲۷۶، ۳۵، ۷	محمود الہی
۳۰۳۹، ۳۰۱۰، ۲۸۲۵	مظفر مہدی	۲۶۸۵، ۲۳۵۸، ۲۳۶۸، ۲۲۶۰، ۲۱۷۵	
۵۰۹	معراج نیر زیدی	۲۹۲۷، ۲۸۶۵، ۲۸۳۷، ۲۷۹۷، ۲۷۲۸	
۱۰۰۵، ۸۸۰	معز الدین	۳۶۸۶، ۳۳۷۰، ۳۳۰۰، ۳۱۶۲، ۳۰۹۱، ۳۰۶۸	
۳۱۷۷، ۳۰۸۶، ۲۳۶۳، ۵۳۷	معین احسن جذبی	۳۱۲۳، ۳۱۱۸، ۳۰۹۹، ۳۷۸۸، ۳۷۵۹، ۳۷۳۹	
۷۹۳، ۷۴۱، ۶۷۳، ۲۹۶، ۱۶۳، ۷۰، ۲۹، ۸	معین الدین عقیل	۳۲۱۱، ۳۱۸۹، ۳۱۷۷، ۳۱۷۲، ۳۱۶۱، ۳۱۴۸	
۳۵۷۹، ۲۶۶۹، ۲۶۰۱، ۲۲۳۷، ۱۷۲۹، ۱۶۸۵		۳۳۰۱، ۱۸۸۰، ۱۷۹۵، ۴۳	محی الدین قادری زور
۳۳۶۰		۵۷۸	مختار احمد ظفر
۱۲۶۱، ۹۳۸، ۴۹۱، ۴۸۳، ۴۵۸، ۴۳۵، ۴۳۳	معین الرحمن	۲۲۹۹	مدبر علی زیدی
۲۶۶۵، ۲۲۶۷، ۱۷۱۳، ۱۴۵۲، ۱۴۲۵، ۱۲۶۶		۳۹۸۹، ۳۵۵۰، ۲۳۲۱	مرقعی اختر جعفری
۳۲۲۸، ۳۲۹۳		۱۷۹۷	مرزا حامد بیگ
۹۹۳، ۹۰۴، ۸۷۳	معین نظامی	۴۶۵	مرزا کوکب قدر
۲۵۵۱، ۲۵۴۳، ۲۲۷۳، ۲۵۷، ۲۴۹، ۲۴۶	مغنی تبسم	۸۸۳، ۸۲۱	مرزا محمد منور
۳۱۷۹، ۳۶۹۲، ۳۶۸۵، ۳۳۶۹، ۲۸۸۶		۱۳۰۷، ۱۷۲۱	مرغوب راحت
۳۱۶۸، ۱۶۰۵، ۲۵۹	مغیث الدین فریدی	۳۲۳۷، ۳۷۳۵، ۲۰۹۰، ۱۴۱۸	مزل ناز
۳۹۷۱، ۱۲۸۶	ملک زادہ منظور احمد	۳۹۶۸، ۳۵۳۶، ۳۲۵۷، ۲۸۰۰، ۲۶۸۰، ۱۶۲	مسرت فردوس
۱۳۳۳، ۱۰۱۰، ۶۷۱، ۶۶۵، ۶۶۳، ۶۲۵، ۱۷۵، ۱۰۱	ممتاز احمد	۷۹۹	مسعود اختر شیخ
۲۸۱۱، ۲۵۲۵، ۲۳۷۱، ۲۳۳۶، ۲۱۱۰، ۲۰۳۱		۳۰۶۰	مسعود حسن رضوی
۳۳۸۹، ۳۳۵۷، ۳۲۱۵، ۲۹۸۹، ۲۸۶۱، ۲۸۱۳		۱۷۹۳	مسعود حسن رضوی ادیب
۳۸۷۵، ۳۸۷۰، ۳۸۳۵، ۳۸۳۸، ۳۷۰۷		۳۷۳۳، ۳۲۳۷، ۱۳۱۵، ۱۰۰۱، ۲۰۱	مسعود حسین خاں
۳۳۰۲، ۳۲۶۶، ۳۱۱۹		۳۶۰۸، ۲۸۹۱، ۱۷۷۸، ۱۴۱۴، ۳۸۳	مسعود عالم
۳۲۵۳، ۳۱۰۸، ۲۳۹۸	ممتاز احمد خاں	۵۳	مسعود حسین خاں
۱۹۰۴	ممتاز حسین	۴۱۶۰، ۳۲۲۳، ۲۸۳۰، ۲۲۵۸	مسح الزماں
۳۹۶۲، ۳۳۵۲، ۲۰۴۶، ۱۱۷۳، ۷۷۲، ۶۵۲	ممتاز خان کلیانی	۳۶۳۹، ۱۵۳۲	مشتاق احمد
۳۳۵۳، ۳۳۳۹		۴۱۵۰، ۳۳۹۱، ۳۲۰۱، ۲۷۷۷، ۱۸۷۱	مطیع الرحمن
۳۰۰۹، ۲۸۷۲، ۲۱۵۶، ۲۰۷۲، ۱۹۸۳، ۱۷۷۲	مناظر عاشق ہرگنوی	۳۲۳۶، ۲۲۷۰	مظفر اقبال
۳۱۱۰، ۳۹۶۴، ۳۷۶۰، ۳۳۲۰		۲۳۲۸، ۱۸۷۹، ۱۷۰۷	مظفر خنی
۳۵۰	منشاء الرحمن		

۲۸۹۵، ۲۸۹۸، ۳۰۹۹، ۳۳۲۳، ۳۵۱۰، ۳۶۱۳	منشاء الرحمن فشا	۱۵۲، ۱۲۱، ۱۷۸، ۲۳۰، ۲۳۳
۲۸۶۱، ۳۹۶۰، ۴۰۴۳، ۴۱۴۶، ۴۲۳۵، ۴۲۷۶	منصور احمد میر	۷۶۳، ۲۲۸۰
۳۳۳۷	منصور علی	۳۷۲۷
۱۰۵، ۲۰۹، ۲۲۵، ۳۵۹، ۹۱۱، ۱۳۵۳، ۱۷۷۷	منصور عمر	۳۰۹۲، ۲۶۲۳
۳۹۳۶، ۳۷۵۱، ۳۰۷۸، ۲۸۵۶، ۲۶۲۳	منظر عباس نقوی	۳۲۱، ۱۱۱۵، ۲۳۳۷، ۲۶۸۹، ۳۱۰۳، ۳۷۵۰
۱۸۳۹، ۱۷۵۷، ۱۵۵۲، ۹۹۷، ۹۵۴، ۸۴۰، ۹۳		۴۳۵۴، ۴۱۶۳
۲۹۲۲، ۲۸۹۳، ۲۳۱۹، ۲۳۰۵، ۱۹۳۰، ۱۸۴۴	منظور احمد	۳۷۱۵
۳۲۳۰، ۳۸۴۱، ۳۷۹۹، ۳۵۹۵، ۳۴۰۷، ۳۰۶۲	منور انجم	۳۸۳۹
۳۱۷۸، ۲۲۵۶	منور رؤف	۲۱۱۱، ۲۳۰۷، ۲۸۷۸
۱۳، ۶۳۷، ۶۷۰، ۹۷۶، ۱۰۹۱، ۱۳۳۹، ۱۵۳۰	منہاج الدین	۹۲۸، ۹۵۸، ۱۱۲۸، ۱۱۲۹
۱۵۷۸، ۱۷۷۹، ۱۸۰۳، ۱۹۰۰، ۱۹۷۳، ۲۶۴۰	مہ جمیں زیدی	۲۹۲، ۲۹۲، ۳۵۳۵، ۳۹۳۹، ۴۱۲۹
۴۲۶۳، ۴۰۴۹، ۳۷۸۲، ۳۱۰۹	مہتاب حیدر رضوی	۱۸۱۷، ۱۹۲۰
۵۴۴	مہتاب حیدر نقوی	۲۰۶۸، ۳۷۷۲
۱۲۸۸، ۱۲۸۷، ۳۸۱، ۳۶۶، ۳۳۹، ۳۳۵، ۱۹۲	مہر عبدالحق	۵۸، ۱۳۵۸، ۱۷۵۹، ۳۶۳۲
۲۴۰۴، ۲۳۶۹، ۲۳۳۱، ۲۳۳۰، ۲۱۵۴، ۱۵۱۷	مہر نور محمد	۷۵۳، ۸۰۲
۳۹۱۳، ۳۳۴۱، ۳۳۱۲، ۳۱۵۷، ۲۴۰۵	میاں مشتاق احمد	۷۶۷، ۴۱۰۲
۳۵۶۵، ۳۱۳۶	میر محبوب حسین	۳۳۶۴، ۳۳۱۴
۳۹۶۵، ۳۵۴۹، ۳۳۳۶، ۳۰۸۴، ۱۷۱۵	نادر علی خاں	۳۸۸، ۳۹۶، ۴۱۴، ۴۹۳، ۸۲۱، ۳۱۷۲
۹۴	نادم بلخی	۳۷۲۲، ۳۳۶۳، ۳۵۱۵، ۴۲۹۲
۳۷۷۸، ۲۲۴۴	ناز قادری	۳۱۹۲
۱۲۷۷، ۶۲۸، ۴۳۲، ۴۱۲، ۳۹۲، ۳۹۱، ۲۶۶، ۴۰	ناشر نقوی	۸۶۹، ۳۳۵۳، ۳۶۹۵
۱۴۳۸، ۱۴۳۶، ۱۴۳۱، ۱۴۰۸، ۱۴۰۳، ۱۳۹۵	ناصر بلوچ	۲۳۱۰
۱۷۷۷، ۱۷۷۷، ۱۵۰۸، ۱۴۷۹، ۱۴۷۷، ۱۴۷۷، ۱۴۷۷	ناظر حسن زیدی	۱۳۳۴، ۱۳۳۵، ۱۳۶۲، ۱۳۹۸، ۲۱۳۲
۱۹۰۶، ۱۹۰۷، ۲۰۲۹، ۲۱۳۵، ۲۱۹۶، ۲۳۳۷	ناظر صدیقی	۱۹۵
۲۹۵۷، ۲۹۵۱، ۲۹۳۶، ۲۸۷۰، ۲۷۲۹، ۲۶۳۸	ناہید الرحمن	۱۰۱۵
۲۸۰۳، ۳۳۱۸، ۳۲۸۶، ۳۲۳۷، ۳۱۳۱، ۲۹۸۵	نثار احمد قریشی	۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸
۴۲۰۰، ۴۱۶۵، ۴۱۲۸، ۴۰۷۸، ۴۰۵۶، ۳۸۰۷		۳۵۰۱، ۲۳۱۵، ۵۶۴، ۲۸۸
۳۳۱۲		۲۷۰، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸، ۲۸۸
۳۱۳۱		

نظام الدین گوریکر	۳۲۵۱، ۳۰۰۲، ۲۶۱۳، ۱۷۰۱، ۱۱۹	وقار عظیم	۲۰۳۹، ۲۰۶۶، ۲۰۶۶، ۲۲۶۶، ۲۳۰۱، ۲۶۵۰
نظر کامرانی	۳۲۱۰، ۲۷۹۹		۲۹۵۳، ۳۲۲۹، ۳۱۱۳، ۳۱۹۲
نظیر صدیقی	۳۰۵۱، ۳۸۰۱	وہاب اشرفی	۱۲۵۹، ۱۷۳۳، ۲۰۹۲، ۲۹۵۰، ۲۹۶۲، ۲۹۹۶
نعت الحق	۳۱۶۰، ۳۰۳۵، ۳۶۵، ۳۳۷		۳۳۲۸، ۳۳۳۷، ۳۳۴۲، ۳۷۲۵، ۳۷۷۰
نعیم احمد	۳۵۱۹، ۱۲۰۴، ۱۱۸۳، ۱۱۳۵، ۱۰۹۳، ۷۳۵، ۵۳۵	ہارون الرشید تبسم	۳۸۷۸، ۳۸۷۳، ۳۸۶۲، ۳۸۳۳
نعیم الدین	۲۳۴۴، ۱۹۳۳، ۳۵۲	ہارون الیوب	۷۲۱
نواز طائر	۱۰۶۸	ہارون قادر	۲۰۹۶، ۳۸۶۶، ۳۸۱۶، ۲۹۶۶
نوازش علی	۲۸۱۵، ۲۷۶۳، ۲۵۱۲، ۲۲۵۳، ۱۹۲۳، ۱۳۶۳	ہاشم علی خان	۳۲۵
	۳۹۳۰، ۳۷۲۸، ۳۶۵۴، ۳۱۴۶	ہدایت اللہ نعیم	۳۴۰۳
نور الحسن صدیقی	۳۷۹۲	ہمایوں ہما	۹۲۵
نور الحسن نقوی	۱۱۱، ۴۶۶، ۵۴۹، ۵۶۲، ۱۳۳۶، ۲۲۰۵، ۲۶۹۲	یحییٰ شیط	۴۱۵۳
	۳۸۸۳، ۳۵۶۲، ۳۴۳۹، ۳۳۱۷، ۲۹۱۶	یوسف بخاری	۲۵۶
نور الحسن ہاشمی	۲۹۹۵، ۲۴۰۶، ۶۳	یوسف حسن	۱۱۷۲
نیاز عرفان	۱۰۷۴	یوسف خشک	۱۹۵۲، ۱۶۹۲
نیر صدائی	۱۸۶، ۲۳۶۲، ۲۷۰۵، ۲۷۱۸، ۲۸۱۹، ۲۸۲۱	یوسف خورشیدی	۲۱۳۵، ۱۶۹۰، ۱۳۳۵، ۸۷۱، ۱۳۹
	۲۸۴۵، ۲۸۵۵، ۲۹۷۱، ۳۰۴۱، ۳۰۴۶، ۳۰۹۵		۸۳، ۲۰۸، ۵۸۳، ۱۶۸۳، ۱۸۸۸، ۲۷۶۵
	۳۵۰۹، ۳۶۳۵، ۳۶۷۵، ۳۷۱۳، ۳۷۳۶	یوسف سرمست	۳۰۱۹، ۳۱۷۶، ۳۳۳۱، ۳۳۳۳
	۳۸۶۹		۲۴۷، ۱۶۵۶، ۱۶۸۷، ۲۴۱۹، ۲۹۶۳، ۲۹۶۸
نیلیم فرزانہ	۳۰۲۱، ۲۹۱۹، ۲۶۱۹	یوسف کوکن	۳۱۶۵، ۳۵۷۶، ۳۶۳۴، ۳۸۴۹
وحید عشرت	۷۰۱، ۷۰۵، ۷۱۰، ۷۱۶، ۸۰۸، ۸۸۵، ۸۹۸	یونس اگاسکر	۱۳۶۲
	۹۰۵، ۹۷۴، ۱۰۳۷، ۱۱۰۶، ۱۱۴۰، ۱۲۰۸، ۱۲۱۰	یونس جاوید	۱۳۰۶، ۱۶۵۰، ۳۴۰۴
وحید قریشی	۱۴، ۵۲، ۵۵، ۱۳۶، ۲۷۵، ۵۴۸، ۵۷۴، ۶۲۱	یونس حسنی	۲۸۲
	۸۷۹، ۹۲۰، ۹۵۵، ۹۶۰، ۱۲۷۴، ۱۲۸۸، ۱۶۵۴		۲۵، ۷۰، ۲۱۱، ۳۶۸، ۷۹۳، ۱۰۷۵، ۱۶۰۸
	۱۷۳۹، ۱۷۴۵، ۲۴۴۵، ۲۵۳۰، ۲۷۶۶		۱۶۳۱، ۱۷۴۰، ۲۰۱۲، ۲۱۲۳، ۲۴۳۱، ۲۶۶۶
	۳۳۶۷، ۳۳۸۰، ۳۴۳۷، ۳۴۹۳، ۳۵۴۴		۲۶۷۱، ۲۶۷۷، ۲۷۵۱، ۳۱۲۱، ۳۱۴۲، ۳۲۶۶
	۳۶۴۴، ۳۹۹۰، ۴۰۰۱، ۴۱۵۲، ۴۳۳۱		۳۲۹۷، ۳۳۰۹، ۳۳۴۸، ۳۳۶۶، ۳۳۸۴
وزیر آغا	۲۹۳، ۳۱۵، ۸۲۰، ۱۷۳۳، ۱۹۳۲، ۱۹۴۷، ۲۱۴۱		۳۶۰۷، ۴۰۲۸، ۴۰۶۷، ۴۲۲۰، ۴۲۹۷
	۲۵۲۲، ۲۵۵۹، ۲۵۷۳، ۲۵۳۹	یونس غازی	۳۳۶۷
وقار احمد رضوی	۱۹۵۰، ۳۲۱۶، ۳۷۷۱		۸۸، ۲۲۲، ۲۳۱، ۲۹۰، ۱۹۳۹، ۳۲۸۰، ۳۳۳۲

اشاریہ: کتب و رسائل

۱۳۳۰	تاریخ ادبیات ہندی	۳۸۵۹	
۲۵۸۴	تاریخ نقد		
۲۶۸۰	ترجمان القرآن (ابوالکلام آزاد)		
۲۳۶۹	نیرمی لکیر		
۹۳۵	جاوید نامہ	•••••	
۲۶۱۱	جنگ (روزنامہ)		
۳۲۸۶	حاجی بظول	۳۶۵۷	آبِ بھا
۱۲۷۰	حیاتِ غالب (شیخ اکرام)	۴۰۱۶	آبِ گم
۳۷۷۲	دستِ صبا	۲۶۳۸، ۲۶۳۷، ۱۳۳۳	آبِ حیات
۱۲۸۸، ۱۲۸۱	دیوانِ غالب	۲۰۴۶	آرائشِ محفل
۳۱۱۸	رینختہ گویان ہند	۲۳۶۹	آنگن
۳۲۵۱	ست رنگ پرندے کے تعاقب میں	۲۶۶۷	اردو کی آخری کتاب
۲۶۳۷	نخن دانِ فارس	۳۰۸۸	اردو کے معنی
۳۹۸۷	سوغات	۹۵۲	اسرار و رموز
۳۹۶۲، ۳۳۵۲	سویا	۱۱۵۹، ۹۳۳، ۹۳۳	اسرارِ خودی
۳۱۰۶	سی پارہٴ دل	۸۰۴	اقبال سب کے لیے
۳۲۳۲	شریف زادہ	۲۶۸۱	البلاغ
۳۳۳۸	شعر العجم، چہارم	۲۶۸۱	الہلال
۴۲۵۸	شہاب کی سرگزشت	۳۳۳۲، ۲۳۶۹	امراؤ جان ادا
۳۶۲۵	صدقِ جدید	۴۲۵۸	ایک شاعر کا انجام
۳۳۶۵	عبرت الغافلین	۲۹۵۶	بازارِ حسن
۲۰۴۶	فسانہ عجائب	۲۰۵۳، ۲۰۴۶	باغ و بہار
۱۳۳۳، ۱۳۳۱، ۱۲۲۵، ۱۱۸۷، ۹۵۶	قرآن (اور متعلقات قرآن)	۱۲۱۴، ۹۳۳	بانگِ درا
۱۷۹۹، ۱۷۴۰، ۱۶۶۱، ۱۶۴۱، ۱۳۳۵		۳۰۶۴	بھرت بھارتی
۳۸۸۵	قصہ عشق افزا	۳۲۵۱	بے زار آدم کے بیٹے
۲۸۳۶	کاشف الحقائق	۹۶۲	پیامِ مشرق

جامعات میں اُردو تحقیق	۲۳۰	اشاریے
کلام شاہ عبداللطیف بھٹائی	۲۵۸۳	احسن اللہ خاں بیان ۵۳۷
گداز شب	۲۹۸۵	احسن فاروقی ۱۳۶۳
گوشہ عافیت	۲۹۵۶	احمد حسین سحر ۵۱۱
گنودان	۲۹۵۶	احمد عباس، خولجہ ۲۳۹۹، ۱۳۰۲
لندن کی ایک رات	۳۲۹۰	احمد ندیم قاسمی ۲۵۸۹
مسدس حالی	۳۰۶۳	احمد یوسف ۲۱۶۰
معروضی تنقید	۲۵۸۳	اختر الایمان ۱۵۲۰، ۱۵۱۹
مقدمہ شعر و شاعری	۲۵۷۷	اسد ملتانی ۱۷۰۰

اشاریہ: شخصیات

من لگن	۳۹۸۸	اسلم انصاری ۶۰۶
میدانِ عمل	۲۹۵۷	یوسف زلیخا ۲۸۳۶
نذیر احمد کی کہانی	۳۷۵۳	Chaddar ۳۸۳۷
نقش فریادی	۳۷۷۳	History of Urdu Literature ۱۳۲۱، ۱۳۰۸
نوطر زمر صبح	۲۰۵۳	Myth and Meaning ۱۳۲۹
نیرنگ خیال	۲۶۳۶	Reconstruction ۱۱۶۶
آتش	۱۷۶۳	اشفاق احمد ۳۸۰۰
آغا بابر	۲۸۸۸	اشک ۲۳۹۹
آغا حشر	۲۲۶۳	اصغر گوٹادی ۱۲۰۷
آفتاب اقبال	۶۸۷	اصغر ندیم سید ۳۳۲۱
آل رضا لکھنوی	۵۲۹	اعجاز بٹالوی ۲۸۸۸
ابراہیم عادل شاہ ثانی	۱۵۱۱	افضل حق، چودھری ۱۳۵۸
ابن حنیف، مرزا	۵۲۲	اقبال ارشد ۳۷۹
ابوسعید نور الدین	۱۰۲۱	اقبال، علامہ ۱۶۸۳، ۱۶۰۸، ۱۵۸۵، ۱۵۶۳، ۱۵۵۳
ابوطالب، مرزا	۱۳۳۰	۳۵۷۹، ۳۰۶۲، ۲۵۲۳، ۱۹۵۰، ۱۶۹۳، ۱۶۸۳
ابوالحسن علی ندوی	۱۰۳۸	اقبال مجید ۱۳۵۱
ابوالکلام آزاد	۲۰۱۸	اکبر الہ آبادی ۳۰۶۲، ۱۵۵۳، ۱۲۳۳، ۱۲۳۷، ۷۱۸
احسن الدین خاں، میاں	۵۹۷	

۴۷۰	ترابی	۱۳۲۶	اکبر حیدری کاشمیری
۵۶۲	ثناء اللہ خاں فراق دہلوی	۱۲۷۳	اکرام، شیخ
۱۰۲۲	جاوید اقبال	۱۳۷۳	الیاس احمد گدی
۲۳۸۵	جاوید ہاشمی	۵۵۶	الیاس عشقی
۵۲۳	جلال مرزا خانی	۱۳۹۸	امتیاز علی تاج
۴۷۳	جیلہ خدا بخش	۳۹۳۳، ۲۵۸۷، ۸۷۸، ۶۰۳، ۶۰۲	امیر مینائی
۱۳۵۰	جیلہ ہاشمی	۵۵۳	امین گجراتی
۱۸۷۶	جوش	۲۳۵۶، ۱۳۹۰	انتظار حسین
۱۹۱۳	جیلانی کامران	۱۶۹۶	انشاء اللہ خاں
۵۴۷	چراغ حسن حسرت	۲۱۶۰	انور عظیم
۶۰۰	چشتی	۱۸۹۹، ۱۸۷۶، ۱۸۷۵، ۱۸۷۱	انیس، میر
۳۳۶۷	حاتم	۱۷۲۱	ایاز، شیخ
۵۰۸	حافظ امرتسری	۳۴۰۷	ایمان
۲۵۸۰، ۱۸۳۳، ۱۷۶۷، ۱۵۵۳، ۱۲۳۳، ۵۹۵	حالی، الطاف حسین	۴۷۲	بالمکند بے صبر، فشی
۱۰۳۳	حامد حسن بلگرامی	۳۸۰۰، ۲۷۷۹، ۱۳۵۳	بانو قدسیہ
۳۱۷۶	حامد عظیم آبادی	۲۳۹۹	بلونت سنگھ
۵۷۰	حسن بخش گردیزی	۱۳۹۹	بھگوت رائے راحت
۱۳۷۵	حسین الحق	۵۰۷	بیدل حیدری
۱۳۲۷	حسین علی کرمانی	۲۳۹۹، ۲۱۷۱، ۲۰۹۹، ۱۳۰۶، ۱۳۹۳	بیدی، راجندر سنگھ
۲۵۸۹، ۱۳۶۳	حفیظ جالندھری	۱۰۲۳	بیگم رشیدہ جہاں
۵۳۹	حفیظ دہلوی	۳۴۰۷	پرتو
۲۷۵۹	حمیدہ اختر	۵۹۳	پرویز شاہدی
۱۵۰۰، ۱۳۹۵	حیات اللہ انصاری	۳۷۶۲، ۱۳۳۳	پروین شاکر
۲۳۵۶	خدیجہ مستور	۲۱۹۹، ۲۱۳۵، ۲۰۷۸، ۲۰۱۹، ۱۵۰۸، ۱۳۷۳	پریم چند
۵۳۳	خضر تمبی	۲۳۶۳، ۲۳۳۱، ۲۳۳۰، ۲۳۲۵، ۲۳۲۲	
۱۷۸۳	خلیق	۲۳۱۸، ۲۳۰۵، ۲۳۰۴، ۲۳۸۸	
۵۸۴	خلیل	۱۵۰۷	پیغام آفاقی

۱۳۵۷	سجاد ظہیر	۳۶۵	خلیل صدیقی
۲۳۳۹، ۲۰۲۰، ۳۶۹	سر سید احمد خاں	۵۵۲	خولجہ احمد فاروقی
۱۳۳۳	سعادت خاں ناصر	۱۳۱۳	خولجہ رحمان دہلوی
۵۲۵	سعادت یار خاں رنگین	۵۳۶	خولجہ سلطان حیات
۲۳۹۵	سلیم اختر	۱۸۳۵	داغ، نواب مرزا
۲۵۸۶	سلیمان ندوی، سید	۵۸۷	دانش
۱۸۶۳، ۵۵۹، ۵۳۳	سودا، مرزا رفیع	۳۷۱	داود صنعتی، شیخ
۱۳۳۳	شاہ عبدالقادر	۱۸۸۸، ۱۸۷۳	دبیر، مرزا
۲۵۸۳	شاہ عبداللطیف بھٹائی	۳۱۸۵	درویش حسین ولی
۲۵۸۹	شاہ معین الدین ندوی	۲۵۵۲	دریدا، یاک
۷۰۸	شاہ ولی اللہ	۳۹۷	دیک نہنگ عشقی
۳۶۳	شاہد حمید	۳۳۹۸	ڈکنز، چارلس
۲۵۱۳	شبلی	۵۵۸	ذکاتوری
۳۵۷۹	شبلی نعمانی	۱۸۶۳	ذوق
۲۹۵۰	شرت چند	۱۷۰۰	راجا عبداللہ نیاز
۱۷۰۰	شفقت کاظمی	۲۳۹۹	رام نند ساگر
۱۳۳۸	شوکت صدیقی	۳۱۵۳	رحمان بابا
۵۳۵	شیفتہ	۶۱۵	رحمان فراز
۲۲۵۵	شکسپیر	۷۳۳	رحیم
۵۶۰	صابر دہلوی	۲۳۰۱، ۵۸۹	رسوا، مرزا ہادی
۱۸۷۳	ضمیر	۲۳۹۵، ۱۳۳۰	رشید امجد
۳۷۸	طارق جانی	۱۳۰۹	رشید حسن خاں
۵۶۷	طالب علی خاں عیش	۵۷۵	رکن الدین عشقی
۱۷۰۰، ۳۸۵	طالوت، علامہ	۱۸۳۰	روی
۵۶۶، ۵۱۳	ظفر علی خاں، مولانا	۵۶۸	ریاض حسن خاں
۲۸۸۸	عاشق حسین بٹالوی	۵۸۰	ریحانہ لکھنوی
۵۰۹، ۳۲۹	عبادت بریلوی	۲۱۳۵	سجاد حیدر یلدرم

۳۸۴	عبدالحمید، مولوی	۱۳۰۵	غلام فرید، خولجہ
۱۳۷۶	عبدالحمید شرر	۵۶۱	غوری
۵۵۳	عبدالرزاق کان پوری	۲۱۶۰	غیاث احمد گدی
۱۰۳۰	عبدالسلام ندوی	۲۳۸۵	فاروق علی، صاحبزادہ
۱۳۴۲	عبدالصمد	۴۱۲۵	فانی بدایونی
۴۹۳	عبدالعزیز فطرت	۶۱۶	فخر الدین، حکیم سید
۲۵۹۲	عبدالغفور شاہ آبادی	۱۷۶۷	فراق گورکھ پوری
۱۳۸۷	عبدالقادر سروری	۱۰۹۳	فرانڈ
۳۸۱۵، ۱۳۹۵	عبداللہ حسین	۶۱۴	فرید
۹۲۸	عبدالماجد، شیخ	۱۳۴۵	فضل کریم احمد فضل
۵۳۶	عبدالوہاب بکرد	۸۲۳	فقیر
۵۳۸	عبرتی	۵۶۴	فیض احمد فیض
۵۸۱	عراقی بجنوری	۵۲۴	قادر بخش ممتاز
۵۸۸	عرش صدیقی	۲۳۴۸	قاضی عبدالستار
۲۳۵۶، ۱۳۹۰، ۱۳۰۵	عزیز احمد	۲۳۴۹، ۱۳۷۲	قاضی عبدالغفار
۱۶۶۸	عشرت رحمانی	۵۹۶	قائم چاند پوری
۱۴۱۳	عشرتی	۸۳۵، ۱۳۸۸، ۱۳۳۲، ۱۳۶۱، ۱۳۸۲، ۱۳۸۹	قرۃ العین حیدر
۱۳۳۵، ۱۳۳۰	عصمت چغتائی	۲۳۵۶، ۲۳۴۸	
۶۹۳	عطا محمد، شیخ	۵۴۱	قیس
۱۰۲۸	عطیہ بیگم	۲۱۰۵	کارل مارکس
۱۳۹۲	عظیم الدین	۲۱۹۸	کارپو، ڈاکٹر
۱۰۳۷	علی عباس جلال پوری	۲۱۲۱	کافکا
۵۵۷	علی نقی	۱۲۶۶	کالی داس گپتا رضا
۱۶۹۶، ۱۶۰۷، ۱۵۷۹، ۱۳۰۵	غالب، اسد اللہ خاں	۱۰۸۳	کانٹ
۲۵۸۹، ۱۳۰۷	غلام رسول مہر	۲۳۹۹، ۲۱۷۱، ۲۱۴۵	کرشن چندر
۲۱۴۵	غلام عباس	۱۷۰۰، ۵۵۰	کشی ملانی
۱۵۵۲	غلام غوث خان اعظم، نواب	۳۷۶۲	کشور ناہید

۱۳۸۶	محمود ہاشمی	۲۱۶۰	کلام حیدری
۷۴۶	مختار صدیقی	۱۳۲۹	کلوڈ لیوی سٹراس
۱۳۱۱	مخدوم محی الدین	۳۹۵	کلیم جلیسری
۵۳۰، ۵۳۰	مرزا مغل عاقل	۳۱۶۳	کملیشور
۱۳۹۸	میرزا ادیب	۱۷۰۰	کیفی جام پوری
۱۵۱۵	مسعود حسن رضوی ادیب	۱۳۳۰، ۵۸۳، ۵۶۹، ۵۱۹، ۶۹	گارساں دتاسی
۱۳۱۰، ۱۳۳۶	مصطفیٰ	۳۵۳	لطیف الزماں خاں
۱۳۳۷، ۳۶۳	منظر علی سید	۱۵۱۶	لطیف کشن چند اخلاص
۵۳۹	معروف	۹۳۲	ماکان، محمد بقائی
۱۳۰۷	معین الرحمن	۱۳۰۷	مالک رام
۶۰۳	مقبور خاں عمر اورنگ آبادی	۱۵۱۷	ماہر القادری
۵۳۳	ممتاز احمد خاں	۳۱۷۶	مبارک
۳۸۰۰، ۲۷۷۹، ۲۳۸۳، ۲۰۹۹، ۱۳۷۰	ممتاز مفتی	۱۵۰۲	مجرور سلطان پوری
۵۳۲	ممنون	۷۴۶	مجید امجد
۲۱۷۱، ۲۱۳۵، ۲۰۹۹	منو	۲۸۳۲	محسن کاکوروی
۲۷۸۱	منشایاد	۱۳۱۶	محمد اسماعیل طیش
۱۳۲۵	منظور حسین، خواجہ	۵۷۶	محمد تقی ہوس
۱۹۱۳	منیر نیازی	۳۸۸	محمد جلیل
۵۹۳	مہدی علی خاں، شیخ	۲۵۹۳، ۲۰۱۸	محمد حسین آزاد
۳۰۶۳	میتلی سرن گیتا	۲۵۸۹	محمد خاں اسد، خواجہ
۵۷۳	میر اثر	۵۵۱	محمد خوب چشتی، میاں
۵۵۵	میر باقر مخلص مرشد آبادی	۵۷۷	محمد رشید، مرزا
۱۵۷۹، ۱۳۸۱، ۱۳۳۱، ۵۸۶، ۵۷۹، ۵۵۲، ۵۳۵	میر تقی میر	۱۳۲۱، ۱۳۰۸	محمد صادق
۲۵۳۵، ۲۵۲۹، ۱۸۷۳، ۱۸۳۵، ۱۶۰۷، ۱۵۸۵		۵۷۲	محمد غوث زرین
۲۵۳۰		۵۶۵	محمد نذیر رشک
۵۶۳، ۱۹۳۲، ۱۹۳۱	میر جعفر زئی	۲۳۷۸، ۱۸۳۵، ۱۱۸۹	محمد، حضرت
۵۹۰	میر حسن دہلوی	۵۷۳	محمود شیرانی

جامعات میں اُردو تحقیق

۲۳۵

اشاریے

۲۳۶۰، ۱۲۳۳	اندلس	۱۶۰۷	میر درد
۱۸۷۳، ۱۰۲، ۶۲	اودھ	۸۲۶	میر غلام رسول تاز
۳۵۹۷، ۴۳	اورنگ آباد	۶۰۱	میر نظام الدین ممنون
۲۳۶۳، ۱۰۷۹، ۹۸۶	ایران	۱۹۱۳	میراجی
۲۳۶۸، ۱۰۷۵، ۱۰۶۱	ایشیا، جنوبی	۳۱۲۵	ناصر کاظمی
۱۲۳۵	ایشیا، وسط	۲۳۹۵	نثار عزیز بٹ
۴۰۴۱	وحیدہ غفور	۲۳۰۴، ۲۳۶۳، ۱۳۲۹	نذیر احمد دہلوی
۱۲۶۵	وزیر الحسن عابدی	۸۳۶	نسیم حجازی

اشاریہ: اماکن

۵۳۳	ولی اللہ محبت، شیخ	۴۲۳۰	نظیر اکبر آبادی
۲۵۲۳، ۱۷۶۳، ۱۶۹۳، ۱۶۸۳، ۱۵۶۳، ۶۱۱	ولی دکنی	۳۷۸۳	نور محمد
۳۸۴۳	یشپال	۱۹۱۳، ۷۴۶	ن، م راشد
۵۷۱	یقین	۵۳۲	واقف دہلوی
۲۵۹۱	یکتا دہلوی	۵۹۸	وجدی
۲۳۸۵	یوسف رضا گیلانی	۱۳۲۱	وجہی
● ● ●		۱۶۱۵، ۲۱۳	آرہ
۱۵۹۶	الٹیچ پور	۲۳۳۳، ۲۳۳۸، ۲۳۳۸، ۱۹۸۹، ۹۷۵، ۱۷۷	آزاد کشمیر
۶۹۲	برصغیر	۱۱، ۹	آگرہ
۱۶۲۸، ۱۳۳	برہان پور	۱۳۸۲	آندھرا پردیش
۱۷۱۵، ۱۶۹۳، ۱۶۹۰، ۱۳۳۵، ۹۷۷، ۲۳۰، ۱۰۳	بلوچستان	۲۱۵۶، ۲۷۱	اتر پردیش
۲۱۸۹		۱۸۱	انک
۳۳۷، ۲۰۲، ۱۱۹	بمبئی	۳۲	اڑیسہ
۵۹	بنارس	۲۳۳۳، ۲۳۹	اسلام آباد
۱۶۲۰	بندھیل کھنڈ، شمالی	۲۵۶، ۲۵۵	اعظم گڑھ
۳۳	بنگال	۱۰۶۸، ۹۵۰	افغانستان
۲۲۷۱، ۲۱۶۲	بنگال، مغربی	۳۶	امریکہ

۲۶۱۶، ۲۲۸۰، ۲۱۹۷، ۲۰۰۰، ۱۶۵۳، ۱۵۴۳		۱۷۹۶	بگور
۲۳۳۵		۹۸۴	بگور دیش
۶۰	پنجاب، جنوبی	۱، ۲۰۸، ۲۲۳، ۴۱۷، ۱۳۳۸، ۱۳۵۵، ۱۳۸۳	بہار
۱۴۱	پورنیہ	۱۳۸۳، ۱۶۶۲، ۱۷۴۳، ۱۷۵۶، ۱۷۸۰، ۱۸۱۳	
۲۳، ۳۸، ۶۷، ۱۲۲، ۹۳، ۱۹۱، ۱۳۶۲، ۱۷۷۷	تامل ناڈو	۱۸۳۷، ۱۸۳۲، ۱۸۵۳، ۱۸۵۵، ۱۸۶۲، ۱۸۷۸	
۱۸۴۳، ۱۷۵۷		۱۸۹۱، ۱۸۹۵، ۱۸۹۶، ۱۹۵۳، ۲۰۱۵، ۲۰۲۵	
۱۹۳۰	تنگانہ	۲۰۲۶، ۲۰۲۸، ۲۰۸۰، ۲۱۵۱، ۲۱۶۰، ۲۲۱۰، ۲۲۱۸	
۱۵۰، ۱۴۵	ٹوئیک	۲۲۲۳، ۲۲۷۰، ۲۲۸۳، ۲۳۲۷، ۲۳۳۳، ۲۵۳۳	
۱۲۷	جبل پور	۲۶۱۸، ۲۵۹۸، ۲۵۷۲، ۲۵۴۷	
۶۸۵	جرمنی	۱۷۵	بہار شریف
۱۰۹	جموں	۵۱، ۷۷، ۱۳۳، ۱۷۴، ۲۳۲، ۶۹۵، ۱۳۶۷	بہاول پور
۲۳۳۹، ۱۶۹۷، ۱۳۸۰، ۱۱۹۹، ۸۲۲، ۳۶۸	جموں و کشمیر	۱۳۱۸، ۱۳۱۹، ۱۶۱۳، ۱۸۳۰، ۱۹۰۰، ۲۰۹۰	
۴۵	جون پور	۹۷۸	بھارت
۱۸۱۸	جے پور	۱۰، ۶۹، ۱۸۳، ۳۳۵۱	بھوپال
۲۳۶۵	چتوڑ	۱۸۷۷، ۱۸۵۶، ۱۱۸، ۹۱	بیجاپور
۶۰	چناب، دریا	۱۰۶	بیدر
۲۲۷۴، ۲۱۶۷، ۱۸۸۳، ۱۵۹۳، ۱۳۷۹، ۴۵۴	حیدر آباد	۱۶۹۱، ۲۰۴	بیسراے
۲۳۵، ۲۳۹، ۴۲۰، ۴۳۱، ۴۳۸، ۴۴۳، ۴۴۷	حیدر آباد دکن	۷۴، ۲۳۶، ۷۱۶، ۹۴۶، ۱۱۴۷، ۱۱۹۵	پاکستان
۱۳۷۵، ۱۳۵۴، ۱۳۵۱، ۶۴۳، ۶۴۲، ۴۵۶، ۴۵۴		۱۲۵۳، ۱۶۰۸، ۱۶۹۲، ۱۷۸۹، ۱۸۱۳	
۲۳۲۹، ۳۵۸۹		۱۸۱۵، ۱۸۲۳، ۱۸۲۹، ۱۸۳۱، ۱۹۱۶، ۱۹۲۳، ۱۹۴۸	
۲۰۰۹، ۱۷۳۷	حیدر آباد کرناٹک	۱۹۶۳، ۱۹۷۱، ۱۹۷۲، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸، ۲۰۷۳	
۱۵۵۰	خانہ پیش	۲۱۱۹، ۲۱۴۲، ۲۱۴۳، ۲۱۸۸، ۲۲۴۳، ۲۲۵۲	
۶۶	خان پور	۲۲۵۷، ۲۲۶۷، ۲۲۸۲، ۲۳۱۳، ۲۳۲۰، ۲۳۲۱	
۱۹	خیبر پور، ریاست	۲۳۳۰، ۲۳۴۳، ۲۳۸۵، ۲۴۲۶، ۲۴۲۳	
۱۷۰۵، ۱۱۰	درہنگا	۲۳۲۶، ۲۳۲۷، ۲۳۳۶	
۱۸۲۶، ۱۸۲۲، ۱۶۹۵، ۱۶۸۷، ۱۶۱۱، ۱۵۵۹	دکن	۲۳۷۴	پاکستان، مشرقی
۲۰۵۸، ۱۹۹۹، ۱۹۸۱، ۱۸۸۰، ۱۸۶۱، ۱۸۵۰		۶۶۳	پٹنہ
۲۲۷۲، ۲۰۶۲		۶۴۶	پشاور
		۷۷، ۱۴۷، ۱۶۵، ۱۷۲، ۱۹۵، ۶۳۵، ۷۳۸	پنجاب

۱۰۱	علی گریالی	۲۰۳۶، ۲۰۰۴، ۱۸۸۳، ۱۸۵۷، ۱۵۵۱، ۱۶۴، ۹۰	دہلی
۱۱۷۹	فلسطین	۲۲۷۵، ۲۰۵۱	
۲۳۸	قصور	۲۶۴، ۲۶۳	دیوبند
۶۴۸، ۶۴۷	کان پور	۱۹۹۶، ۲۶	ڈھاکا
۲۲۵۷، ۱۸۱۰، ۴۳۱	کراچی	۱۳۵	ڈیرہ اسماعیل خاں
۱۱۴، ۱۴۹، ۱۳۵۹، ۱۵۸۹، ۱۶۴۷، ۱۷۴۳	کرناٹک	۱۶۱۴، ۹۷۹	ڈیرہ غازی خان
۲۲۳۲، ۱۹۹۷		۱۷۸۲، ۱۷۵۳، ۱۶۲۱، ۱۳۲۷، ۱۴۰، ۱۲۹، ۳۲، ۲	راجستھان
۱۸۰	کرنول	۱۹۲۹	
۱۰۰، ۱۸۹، ۶۸۳، ۱۰۳۶، ۱۱۳۵، ۱۱۸۰، ۱۱۸۱	کشمیر	۱۶۱۴	راجن پور
۱۷۸۳، ۱۴۸۶، ۱۴۸۷، ۱۶۶۵، ۱۶۸۱، ۱۷۸۳		۱۶۷۰، ۲۶۶	رام پور
۱۸۰۶، ۱۸۲۳، ۱۹۴۳، ۱۹۴۹، ۲۰۳۲، ۲۰۸۶		۲۰۷۱	راول پنڈی
۲۲۰۹، ۲۲۲۷، ۲۲۵۲، ۲۲۸۹، ۲۳۳۹، ۲۳۳۶		۱۱۶	راپنچور
۲۳۳۹		۶۸	روہیل کھنڈ
۱۶۲۹	گجرات	۲۱۱۱، ۹۸۷، ۱۳۶۸، ۱۸۲۹، ۲۳۵۴، ۲۳۰۷	سرحد، صوبہ
۲۲۱۱، ۱۹۸۲، ۱۷۱۳، ۱۵۶۱، ۱۵۴۱، ۲۷۹، ۸۹	گلبرگہ	۲۳۶۵	
۱۸۷۷، ۱۲۰	گول کنڈہ	۶۶۰	سرگودھا
۱۳۸۳، ۶۶۵	گیا	۷۸	سرونج
۱۶۴۳، ۱۵۹۴، ۹۷۷، ۶۷۷، ۶۷۷، ۶۵۴، ۴۳۸	لاہور	۱۹۹۸، ۱۶۰۴، ۱۳۵۳، ۱۲۸۳، ۲۲۰، ۸۲، ۴۳	سندھ
۲۲۶۷		۲۳۳۵، ۲۰۷۵، ۲۰۳۴	
۱۸۱۶، ۱۶۰۹، ۱۵۵۱، ۶۷۷، ۴۳۸، ۱۶۸، ۱۱۳	لکھنؤ	۱۵۹۵	سندیلہ
۴۳۵۴، ۲۰۹۵، ۲۰۴۱، ۲۰۲۳، ۱۸۹۹، ۱۸۴۱		۷۳۵، ۸۰	سیال کوٹ
۵۰۰	لندن	۱۳۱	شمالی علاقہ جات
۱۱۱	لوہارو	۱۸۳	صادق پور
۱۸۶	لیہ	۲۰	عزیز باغ
۹۵	ماریشس	۱۸۲، ۱۳۳، ۲۲	عظیم آباد
۱۶۸۰	مالیر کوئلہ	۲۱۶۳، ۲۰۳۸، ۲۰۲۰، ۱۲۸۰، ۴۶۲، ۴۳۹، ۴۳۷	علی گڑھ
۲۱۵۵، ۱۶۵۸	مراٹھواڑہ	۲۶۲۰، ۲۳۳۲، ۲۱۷۷	

۸۸	مراد آباد
۴۳۶۷	مشرق بعید
۲۳۸۵، ۲۰۱۹، ۱۹۲۷، ۹۷۶، ۵۸	ملتان
۱۵۴۴، ۱۶۲	مہاراشٹر
۴۳۳۲، ۱۹۳۹، ۱۳۶۱، ۱۳۵۸، ۲۲۲	میرٹھ
۱۸۴۷، ۱۲۳، ۳۷	میسور
۹۹، ۸۳	ناگ پور، چھوٹا
۴۰	نیپال
۱۲۶، ۱۶	ودربھ
۳۱	ہزارہ
۴	ہماچل پردیش
۱۸۵۸، ۶۸۸	ہند، جنوبی
۱۹۹۳، ۱۸۵۴، ۱۸۵۱، ۱۸۳۶، ۱۶۵۶، ۳۹۶، ۳۶	ہند، شمالی
۱۹۹۳	
۱۱۵، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۹۳، ۹۸۳، ۹۸۹، ۱۱۵۳	ہندوستان
۲۳۳۳، ۲۲۵۴، ۲۱۶۹، ۱۹۹۵، ۱۷۲۳، ۱۳۷۷	
۲۳۶۵، ۲۳۳۱، ۲۳۹۱، ۲۳۷۲، ۲۳۶۵	
۳۶	یورپ

اشاریہ: متفرق عنوانات و موضوعات

اس اشاریے میں:

اول: فہرست کے عنوانات/موضوعات کے مزید حوالوں کی نشان دہی کی گئی ہے، مثلاً ادبی تحریکوں سے متعلق حوالے باب اول کے تحت نمبر ۳: ”تحریکیں“ میں یکجا ہیں، مگر اس باب کے بعض دیگر عنوانات یا دیگر ابواب میں بھی تحریکوں کا ذکر آتا ہے، ایسے حوالوں کے نمبر شمار یہاں یکجا کر دیے گئے ہیں۔ وعلیٰ ہذا القیاس

دوم: بعض دیگر متفرق موضوعات و عنوانات کے حوالوں کی نشان دہی بھی (الف بائی ترتیب سے) کی جا رہی ہے، متلاشیان موضوعات کو، اس سے بھی راہ نمائی ملے گی۔

الف۔ فہرست کے عنوانات و موضوعات

باب ۱: تاریخ زبان و ادب

۱- تاریخ زبان و ادب [تواریخ ادب اردو کا جائزہ]

۱۸۷، ۱۳۳، ۱۲۳، ۱۰۵، ۱۰۳، ۹۷، ۹۳، ۶۳، ۲۷

۲- ادارے

۱۲۰۵، ۶۹۱، ۶۸۹، ۶۸۳، ۶۷۶، ۶۳۶، ۴۳۶

۲۲۵۷، ۲۲۵۲، ۲۰۵۵، ۲۰۴۸، ۲۰۴۳، ۲۰۴۰

۲۳۳۲، ۲۲۶۷، ۲۵۹۶

۳- تحریکیں

۱۰۹۲، ۱۰۹۱، ۱۰۸۸، ۱۰۶۷، ۱۰۶۶، ۱۹۶، ۱۳

۱۶۵۰، ۱۶۳۳، ۱۵۶۸، ۱۳۹۳، ۱۱۵۲، ۱۱۴۰

۲۱۱۲، ۲۰۷۰، ۲۰۱۷، ۱۹۱۱، ۱۷۲۳، ۱۷۲۲، ۱۷۰۳

۲۳۷۱، ۲۳۱۶، ۲۳۰۱، ۲۲۹۲، ۲۲۰۸، ۲۲۰۳

۴۰۵۰، ۳۳۱۶، ۲۵۹۷، ۲۳۳۲

۶- فرہنگ

۴۳۰۹، ۵۳۷، ۵۳۳، ۴۹۰، ۳۶۲

۷- تحقیق

۳۳۸۰، ۲۹۷۱، ۲۸۷۶، ۲۸۱۹، ۵۰۷، ۲۸۱

۳۹۶۶، ۳۷۹۱

۸- حوالہ جاتی مقالات (اشاریہ- کتابیات- فہرست)

۹۷۰، ۹۶۸، ۶۷۳، ۶۷۲، ۶۷۱، ۶۷۰، ۶۳۱، ۶۲۳

۲۳۱۳، ۱۰۵۱، ۱۰۴۹، ۱۰۴۵، ۱۰۴۲، ۱۰۴۱، ۱۰۲۶

۲۵۳۳، ۲۵۲۸

۹- تدوین (کتاب- مخطوط)

۲۹۰۸، ۲۹۰۲، ۲۶۳۳، ۱۰۴۳، ۹۰۸، ۸۸۹، ۸۷۱

۳۶۹۸، ۳۳۳۳، ۳۱۱۸

۱۰- رسائل

۳۱۹

۱۱- اقبالیات

۱۶۹۳، ۱۶۸۳، ۲۳۲

۱۲- غالبیات

۲۸۳۱، ۱۶۹۶، ۱۳۱۰، ۴۵۳

۱۳- تراجم

۹۳۵، ۹۳۲، ۹۲۷، ۹۲۵، ۹۲۱، ۸۷۶، ۸۷۰

۹۳۷، ۹۳۱، ۹۳۳، ۹۵۱، ۹۶۲، ۱۰۴۳، ۱۰۷۲۱

۳۸۰۵، ۳۶۱۱، ۳۳۳۱

۱۵- صحافت

۲۶۷۸، ۲۶۱۵، ۲۶۱۲، ۲۶۱۱، ۲۶۰۹، ۶۲۸، ۱۸۰

۳۷۵۷، ۳۶۳۰، ۳۰۸۹، ۳۰۱۷

باب ۲: شاعری

۱- شاعری: مجموعی مطالعہ

۲۵۲۳، ۲۳۸۰، ۸۲۹، ۸۲۸، ۳۱۳، ۳۱۲، ۳۰۶، ۱۱، ۹

۲- حمد، نعت، منقبت، سلام

۲۹۷۶، ۲۸۳۲، ۱۹۰۳

۳- غزل

۳۲۰۱، ۱۲۷۹، ۸۳۰، ۸۲۳، ۵۹۰

۴- مثنوی

۱۴۶۰، ۱۴۵۹، ۱۴۳۱، ۱۱۲۸، ۶۰۴، ۴۹۷، ۳۹۶

۳۱۲۸، ۳۸۲۷، ۳۲۰۴، ۳۲۰۳، ۳۱۹۹، ۱۴۹۹

۵- قصیدہ

۳۹۸، ۳۸۸، ۳۸۳

۶- مرثیہ

۲۰۸۸، ۱۰۰۷، ۱۰۰۵، ۹۹۹، ۸۳۳، ۵۲۹، ۳۱۳

۳۰۲۹، ۳۰۱۹

۷- رباعی

۳۷۹۸، ۳۳۱۶

۹- متفرق اصناف شعر

۶۰، ۴۰

ب۔ بعض دیگر موضوعات و عنوانات

باب ۳: نثر

۱۔ نثر: مجموعی مطالعہ

۱۱، ۹

۲۔ داستان

۲۲۹۱، ۲۱۱۳

۳۔ افسانہ

۳۳۵۷، ۳۲۲۱، ۳۱۱

۴۔ ڈراما/تمثیل

۴۳۲۱، ۳۲۷۳، ۲۸۷۲

۵۔ ناول

۴۶۰، ۴۵۲، ۴۴۴، ۳۰۳

۷۔ فکشن (افسانوی ادب)

۲۷۷۹، ۲۷۷۸، ۲۵۶۵، ۲۵۱۱، ۱۳۱۱، ۲۵۱

۸۔ انشائیہ

۳۲۴۶، ۳۱۰۸

۹۔ مضمون نگاری

۳۳۰۸، ۴۰۰۶

۱۰۔ خاکہ/شخصیت نگاری

۳۹۸۱، ۳۹۴۶، ۳۷۰۳، ۳۵۸۵، ۳۲۴۴

۱۱۔ سفرنامہ

۴۰۰۷، ۵۷۰

۱۲۔ آپ بیتی

۳۸۷۵، ۲۷۵۹، ۳۵۰۱

۱۳۔ سوانح عمری

۱۴۔ تنقید

۳۰۹۸، ۳۹۹، ۳۰۷، ۳۰۱، ۲۸۱

۱۵۔ مکتوب

۹۱۷، ۹۱۱، ۸۹۰، ۸۸۸، ۸۳۹، ۶۶۷، ۵۶۴، ۴۱۰

۱۶۔ طنز و مزاح

۲۸۰۸، ۲۶۶۷، ۲۶۶۶، ۲۳۲۸، ۲۱۴۱، ۱۲۶۹

باب ۴: شخصیات ادب

شخصیات ادب کے لیے اشاریہ نمبر ۲ ملاحظہ کیجیے۔

باب ۵: متفرق

۵۔ متفرق: اُردو ٹائپ

۴۳۳۱

آصفیہ، عہد

۲۰۱۳، ۱۷۳۳، ۱۷۱۱، ۱۶۶

احتجاجی/مزارحتی ادب

۱۷۲۸، ۱۷۰۳، ۱۶۹۰، ۱۵۲۱، ۱۸۹، ۹۰، ۳۰

ادبی معرکے

۱۸۵، ۱۳۲

اساطیر

۲۱۵۲، ۱۵۵

اسلامی ادب

۲۹۷، ۲۹۶، ۲۹۵، ۱۳۷

اصطلاحات

۴۰۵، ۴۰۰، ۳۸۵، ۳۸۳، ۲۱۱، ۱۳۰، ۳

اصلاح معاشرہ

۲۳۹۲، ۲۲۸۶، ۹۷

اطباء کرام کی ادبی خدمات

۲۰۱۲، ۷۰، ۱۰

انسان دوستی

۲۳۳۶، ۱۶۹۳، ۱۱۳۶، ۱۱۱۸، ۱۱۱۷، ۱۰۷، ۸

انفارمیشن ٹکنالوجی

۴۲۵

انگریزی زبان و ادب

۱۰۷۰، ۱۰۸

اولیاء کرام کی ادبی خدمات

۲۲۰

بچوں کا ادب

۶۳۳، ۲۱۰، ۱۷۶، ۱۲۸، ۱۳۷، ۶۵، ۴۹، ۱۳

ہنگر زبان و ادب

۲۱۸۳

پشتو زبان و ادب

۲۱۶۵، ۱۳۱۸، ۹۳۷، ۸۳۱

پنجابی زبان و ادب

۱۳۳۷

تاریخ کوئی

۱۶۱، ۱

تانیقیت

۲۳۶۹، ۲۱۱۵

تصوف

۲۳۹۲، ۲۳۱۲، ۲۱۹۵، ۲۰۰۱، ۱۵۳۹، ۱۵۲۶

تعمیر پسند ادب

۴۱

تمگوزبان و ادب

۱۳۳۹

تلمیحات

۱۷۰۲، ۱۷۰۱، ۱۰۰۰

جاسوسی ادب

۴۷

جدیدیت

۲۵۷۳، ۲۰۷۴، ۱۹۳۳، ۱۷۸۴، ۱۶۱۸، ۱۵۷۴

۴۳۵۹

۱۷۳،۸۷،۸۱	سائنس	۱۳۳۶	جرمن زبان و ادب
۱۳۱۷	سرائیکی زبان و ادب	۱۶۰۳، ۱۶۰۲، ۱۳۲۵، ۱۱۵۴، ۳۷۷، ۲۰۰، ۱۹۳	جنگ آزادی اور اردو ادب
۲۰۶	سرقہ اور جعل سازی	۲۰۲۹، ۱۹۹۲، ۱۶۹۹، ۱۶۳۵، ۱۶۳۸	
۲۱۰۹	سکھ اور اردو ادب	۱۷۳۰، ۱۳۳۳، ۱۳۲۳، ۱۳۱۳، ۱۲۲۵، ۱۱۳۲	حدیث (اور متعلقات)
۱۳۳۰، ۹۸۸، ۹۶۷، ۲۲۵، ۲۰۵	سندھی زبان و ادب	۳۶۸۸، ۵۶	خرد افروزی
۲۰۲۲، ۱۶۰۶، ۱۵۳۳، ۱۲۳۳، ۱۲۳۲، ۱۰۵۷	سوشلزم / اشتراکیت	۳۶۷۶	خطابت
۲۵۵۰، ۲۰۸۹		۹۵۹	خطاطی
۱۱۳۳، ۷	سیکولرازم	۳۳۶۲، ۳۳۵۰	خطبات
۲۳۶۰	شعور کی رو		خواتین کی ادبی خدمات / ادب نسواں
۵۷	شیعی ادب	۱۶۵۸، ۱۵۹۸، ۳۲۲، ۳۹۲، ۲۱۲، ۹۸، ۸۳، ۷۷	
۲۹۰۸، ۱۹۹۸، ۱۶۱۳، ۱۶۱۲، ۲۲۳، ۵۸	صوفیائے کرام کی ادبی خدمات	۲۰۹۳، ۲۰۸۷، ۲۰۸۳، ۲۰۸۰، ۱۶۶۸، ۱۶۶۶	
۲۲۷	ضرب الامثال	۲۰۹۶، ۲۱۱۸، ۲۱۲۰، ۲۱۲۷، ۲۱۲۸، ۲۱۳۸	
۱۳۲۸، ۱۳۲۵، ۲۵۰۹، ۸۶، ۲۳	عربی زبان و ادب	۲۱۵۸، ۲۱۵۹، ۲۱۶۳، ۲۱۶۷، ۲۱۶۸، ۲۲۰۱	
۴۱۲۷، ۲۶۶۰، ۱۶۳۷، ۱۷۱، ۱۵۳	عروض	۲۳۳۳، ۲۳۲۹، ۲۳۰۷، ۲۳۰۱، ۲۲۸۶، ۲۲۳۳	
۲۱۹۱، ۲۱۵۲، ۲۰۹۵، ۱۰۱۶، ۱۰۰۴، ۱۵۹، ۶۱	علامت	۲۳۶۶، ۲۳۹۵، ۲۳۰۶، ۲۳۰۷، ۲۳۰۸، ۲۳۱۱	
۲۵۱۵، ۳۲۳۰		۲۳۶۴، ۲۳۵۷	
۲۰۲۳، ۲۰۰۰، ۱۹۹۵، ۷۵	علمائے کرام کی ادبی خدمات	۱۸۲۲، ۱۶۵۵، ۲۰۱، ۱۹۰، ۱۲۵، ۱۲۳، ۸۵، ۱۵	دکنی ادب
۵۲، ۴۰، ۲۹	عیسائی اہل قلم کی خدمات	۳۳۷۴، ۲۲۷۲، ۲۰۶۲، ۲۰۵۸، ۱۹۹۹، ۱۸۲۶	
۱۳۸۲، ۲	غیر مسلم اہل قلم کی خدمات	۲۱۹۶	دلت ادب
۲۵۰۹، ۱۷۳۵، ۱۷۳۲، ۱۶۳۶، ۸۵	فارسی زبان و ادب	۲۵	دینی ادب
۲۳۰۳، ۳۲۳	فرانسیسی زبان و ادب	۱۷۱۳	رزمیہ
۲۳۳۳، ۲۲۹۳، ۲۲۲۱، ۲۲۰۶، ۲۱۳۷، ۲۱۲۳، ۱۰۷	فسادات / تقسیم ہند	۲۳۳۰، ۲۳۲۹، ۳۳۸، ۳۲۶	روسی زبان و ادب
۲۳۳۱، ۲۳۱۲، ۲۳۳۸		۵۶	روشن خیالی
۱۱۲۹	قادیانی	۲۵۶۰، ۲۵۵۳، ۲۲۰۷، ۲۱۹۲، ۲۱۹۰، ۱۱۶۵	رومانیت
۱۳۳۱، ۱۳۱۹، ۱۳۱۶، ۱۲۲۵، ۱۱۸۷، ۱۵۳، ۹۲	قرآن مجید (اور متعلقات)	۳۰۲۸	
۲۰۲۳، ۱۷۹۹، ۱۷۴۰، ۱۶۶۱، ۱۳۳۵، ۱۳۳۳		۱۲	زلزلہ اکتوبر ۲۰۰۵ء
۳۲۰۶		۱۶۹۵، ۱۶۳۳، ۲۲۱، ۱۲۸، ۱۲۱، ۷۴، ۶۳	زندانی / حبسیاتی

قواعد زبان	۲۱۸، ۲۱۵، ۲۰۱، ۱۹۷، ۱۷۲، ۱۳۸، ۵۳، ۴۶
	۲۱۱، ۲۰۹، ۲۰۷
کشمیری زبان و ادب	۱۰۷۸
کہاوت	۲۲۷
گرنتھ صاحب	۳۵۷
گل دستے	۱۳۳
گوجری زبان و ادب	۱۵۱
پرل ازم	۱۱۲۶
مابعد جدیدیت	۲۵۷، ۱۷۸، ۱۷۷
محاورات	۲۲۰، ۲۲۳
مخطوطات	۲۸۱، ۲۶۱، ۲۳۶، ۲۳۳
مراٹھی زبان و ادب	۱۳۲۰
مستشرقین کی ادبی خدمات	۱۹۲، ۱۳۳، ۵۵،
نوشاہید، سلسلہ	۱۶۳
وجودیت	۲۰۹۲، ۱۹۲۸، ۱۶۹۸، ۱۵۷۵، ۱۵۴۰، ۱۲۳۹، ۴۸
	۳۹۳۰، ۲۳۳۹، ۲۳۵۳
ہجرت	۲۱۱۹، ۲۱۱۳، ۷۳، ۷۷
ہندو اور اردو ادب	۱۱۱۱، ۳۹
ہندی زبان و ادب	۱۹۳۷، ۱۷۱۶، ۱۷۰۹، ۲۰۳، ۱۵۴، ۷۱، ۳۳، ۱۸
	۲۳۶۴، ۲۲۹۹، ۲۲۰۵، ۲۱۷۶، ۲۱۲۵، ۲۱۱۳، ۲۰۹۳
	۲۸۵۲، ۲۵۸۱
ہیومنزم	۱۱۱۸، ۱۱۱۷

ضمیمہ

تاخیر سے حاصل ہونے والی مزید معلومات، مقالہ نگاروں کے ناموں کی الف بائی ترتیب سے، ذیل میں پیش کی جا رہی ہیں:

- ۱: آسیہ باجوہ بہاول پور ڈویژن میں سفرنامہ حج کی روایت + بہاول پور ۲۰۰۶ شفیق احمد ف بہاول پور
- ۲: آفتاب سرور اردو نثری ادب میں طنز و مزاح: روایت و فن + کوئٹہ ۹۶ فردوس انور قاضی
- ۳: آفتاب سرور ۱۸۵۷ء کے بعد اردو فکشن کے تشکیلی عناصر، داستان کا زوال اور ناول نگاری کوئٹہ، زت فردوس انور قاضی
- ۴: اختر فرحت اردو میں انگریزی سے مستعار الفاظ: لفظی و معنوی تبدیلیاں (آب زور سے تجوری تک ایک ہزار الفاظ کا تقابلی مطالعہ) + بہاول پور، زت روبینہ رفیق ف بہاول پور
- ۵: اعجاز احمد خانوادہ پیر مہر علی شاہ کی ادبی خدمات + بہاول پور، زت لیاقت علی ف بہاول پور
- ۶: افتخار علی سید تابش الوری: شخصیت اور فن + بہاول پور ۲۰۰۶ عقیلہ شاہین ف بہاول پور
- ۷: امان اللہ قیس فریدی: شخصیت اور فن + بہاول پور، زت مزمل بھٹی ف بہاول پور
- ۸: امجد علی حسن المرتضیٰ خاور: شخصیت اور فن + بہاول پور، زت مزمل بھٹی ف بہاول پور
- ۹: اورنگ زیب عالمگیر رشید عثمانی: شخصیت اور فن + بہاول پور، زت شفیق احمد ف بہاول پور
- ۱۰: تنویر احمد کنہیا لال کپور: بحیثیت طنز نگار رانچی ۲۰۰۷ ابوذر عثمانی، ز، ۱۳/۷/۲۰۰۷
- ۱۱: ثریا پروین فیض احمد فیض کی شاعری میں نفسیاتی عوامل + بہاول پور، زت مزمل بھٹی ف بہاول پور
- ۱۲: ثوبیہ سیسی رشید امجد کی غیر افسانوی نثر + فیصل، زت شبیر احمد قادری یادداشت
- ۱۳: ثوبیہ نسیم عطاء الحق قاسمی: شخصیت و فن + بہاول پور، زت روبینہ رفیق ف بہاول پور
- ۱۴: جمشید علی صوبہ سرحد میں اردو زبان و ادبی نثر کا ارتقا (آغاز سے قیام پاکستان تک) تحقیقی و تنقیدی جائزہ نمل، زت رشید امجد ف نمل
- ۱۵: حافظ عبدالحق شعبہ اردو پشاور یونیورسٹی، پشاور میں تحقیق کی روایت + بہاول پور، زت شفیق احمد ف بہاول پور
- ۱۶: حبیب الرحمن اردو نعت گوئی کا موضوعاتی تنقیدی مطالعہ راجستھان ۲۰۰۷ ریاض الدین

کن، ۶/۷/۲۰۰۷

۱۷: حذا رفیق	عصری تہذیبی تصادم اور فکر اقبال کا تجزیاتی مطالعہ	پنجاب، زت	غلام علی	یادداشت
۱۸: حسن پروین	جہار کھنڈ میں اردو غزل	بھاگل پور، ۲۰۰۷	مناظر عاشق ہرگانوی	۲۰۰۷/۷/۱، ۱۰
۱۹: خالد محمود خٹک	احمد ندیم قاسمی کی شاعری اور نثری تخلیقات: حیات اور اسلوب +	کوئٹہ ۹۸	فاروق احمد	تذکرہ اردو
۲۰: خالد محمود خٹک	محمد حسین عنقا	کوئٹہ	ضیاء الرحمن	تذکرہ اردو
۲۱: خان سعادت اکبر خاں	ماہنامہ سیارہ کی علمی و ادبی خدمات +	اوپن ۹۹	بشیر سیفی	ف اوپن
۲۲: رابعہ بی بی	ڈاکٹر سلیم اختر بطور اقبال شناس +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۳: رابعہ سرفراز	علامہ اقبال کے اردو کلام کا اسلوبیاتی تجزیہ	سندھ، زت	جاوید اقبال	یادداشت
۲۴: راشد منہاس	اردو زبان کے لسانی نظریات "میر امن تاحال" ایک تجزیاتی مطالعہ +	بہاول پور، زت	شفیق احمد	ف بہاول پور
۲۵: رانا سعید یوسف	ڈاکٹر محمد امین: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور
۲۶: ریاض حسین بلوچ	مجید امجد کی شاعری میں صنائع بدائع +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۲۷: زریں حمیدہ	اردو شاعری میں مغربی اصناف نظم +	فیصل، زت	احمد سعید	یادداشت
۲۸: زوار حسین شاہ	[سید قائم رضا] نسیم امروہوی: حیات اور کارنامے	بہاول پور	شفیق احمد	یادداشت
۲۹: سعدیہ حبیب	بہاول پور ڈویژن میں اردو نعتیہ شاعری کی روایت +	بہاول پور ۲۰۰۶	لیاقت علی	ف بہاول پور
۳۰: سعدیہ تہمید	انتظار حسین کی افسانوی نثر میں نو سٹیلیا +	فیصل، زت	ارشاد ایسی	یادداشت
۳۱: سعدیہ ہاشمی	ڈاکٹر شبیر الحسن ہاشمی کی تحقیقی و تنقیدی خدمات +	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین	ف بہاول پور
۳۲: سعیدہ نواب	کلام اقبال اردو اور شوقی کا موازنہ +	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۳۳: شاہد حسین	شعراے بہاول پور کے کلام میں متصوفانہ رجحان +	بہاول پور، زت	نجیب جمال	ف بہاول پور
۳۴: صدیقہ ہاشمی	کار جہاں دراز ہے کا تجزیاتی مطالعہ (جلد اول) +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور
۳۵: صفدر علی	سید وقار عظیم اور اردو افسانوی نثر کی تنقید +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۳۶: طاہرہ یاسمین	ڈاکٹر اسداریب: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی	ف بہاول پور
۳۷: عاصمہ امبر یاسمین	ابدال بیلا: شخصیت اور ادبی کارنامے +	بہاول پور، زت	ف بہاول پور	
۳۸: عبدالحمید	خورشیدناظر: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	لیاقت علی	ف بہاول پور

۳۹: عبدالحق بلوچ	بلوچی رزمیہ شاعری: تحقیق اور تنقید کی روشنی میں	کوئٹہ	خلیل صدیقی تذکرہ اردو
۴۰: عبدالرحمن براہوی	بلوچستان میں دینی ادب	سندھ	محمد صغیر الدین تذکرہ اردو
۴۱: عبدالرزاق صابر	بلوچی اور براہوئی زبانوں کے روابط	کوئٹہ ۹۰	عبداللہ جان جمالدینی تذکرہ اردو
۴۲: عبدالستار	تدریس اردو کے مسائل: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۴۳: عبدالستار	ضلع بہاول نگر میں اردو تحقیق کی روایت +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۴: عتیق احمد	شوکت حسین ہاشمی: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۴۵: عصمت اللہ	اردو ادب کی متنوع ادبی شخصیت ڈاکٹر سلیم اختر		
	(خودنوشت، سفرنامہ اور طنز و مزاح کے تناظر میں) +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۶: غلام حسین	بہاول پور ڈویژن میں ”شارحین کلام فرید“		
	خصوصی مطالعہ طاہر محمود کوریچہ اور عزیز الرحمن +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۴۷: غلام غوث	گوہر ملیانی کی نثری خدمات +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۴۸: غلام یسین انجم	مکاتیب مشفق خواجہ کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گوہر نوشای ف نمل
۴۹: غلام یسین	سید قائم مہدی ساحر لکھنوی کی شعری خدمات +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۵۰: فاروق احمد	جدید شاعری اور بیت کے تجربے	کوئٹہ ۸۷	مجتبیٰ حسین تذکرہ اردو
۵۱: فاروق ارشد	خطوط مسہر بنام انیس شاہ جیلانی: ایک جائزہ +	بہاول پور، زت	عقیدہ شاہین ف بہاول پور
۵۲: فاروق فیصل	ڈاکٹر طاہر تونسوی کی تحقیق و تنقید کا تجزیاتی مطالعہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد ف بہاول پور
۵۳: فرحت جبین	منیر نیازی کی شعری خدمات: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	روبینہ شہناز ف نمل
۵۴: فیصل ذکی	کیفی اعظمی: شخصیت اور فن ایک مطالعہ	دہلی ۲۰۰۶	پروفیسر صادق
			ہ، ز، ۲۲، ۳، ۲۰۰۷
۵۵: قمر عباس	فیاض تحسین: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۵۶: کشور شریف	وحید الحسن ہاشمی: احوال و آثار +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۵۷: کوثر جمال	پریم چند اور روشن: تقابلی مطالعہ	کوئٹہ ۸۸	مجتبیٰ حسین تذکرہ اردو
۵۸: لیلیٰ رومان	امجد قریشی کی کالم نگاری میں ادبیت: خصوصی حوالہ گوشہ صحرا +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور

۵۹: مبشر احمد	نقوش رفتگان: حواشی و تعلیقات +	بہاول پور	شفیق احمد ف بہاول پور
۶۰: محمد ابراہیم، سید	قاضی عبید اللہ: حیات اور کارنامے +	۸۵	ب، ر، ۵/۲۰۰۷
۶۱: محمد اختر ضیا	پروفیسر ڈاکٹر مشرف احمد: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	ف بہاول پور
۶۲: محمد اسماعیل	محمد اختر مونس کا بحیثیت سفر نامہ نگار +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۶۳: محمد اشفاق عباسی	نوابزادہ نصر اللہ خان ناصر: شخصیت اور فن +	بہاول پور ۲۰۰۶	لیاقت علی ف بہاول پور
۶۴: محمد امیر ملک	پاکستانی جنوبی پنجاب میں اردو شاعری کا ارتقا، آغاز سے ۲۰۰۰ تک: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	محمد آفتاب احمد ف نمل
۶۵: محمد بلال بھٹی	ارشاد ملتانی: شخصیت و فن +	بہاول پور، زت	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۶۶: محمد جاوید خان	آزاد کشمیر میں اردو تحقیق و تنقید کی روایت: تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	رشید امجد ف نمل
۶۷: محمد حفیظ طاہر	قیام پاکستان کے بعد بہاول پور میں اردو نظم کا ارتقا: بحوالہ ہیئت، فکر اور اسلوب +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۶۸: محمد رفیق	پریشان جلوے کی تدوین +	بہاول پور ۲۰۰۶	شفیق احمد ف بہاول پور
۶۹: محمد رمضان	بانگ درا اور نسخہ حیدر آباد کن کے متن کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۷۰: محمد صدیق	سنٹرل لائبریری بہاول پور میں موجود مخطوطات کا جائزہ +	بہاول پور ۲۰۰۶	روشن آراؤ ف بہاول پ
۷۱: محمد طارق الیاس	منیر نیازی کی نظموں میں ڈرامائی عناصر +	بہاول پور، زت	نجیب جمال ف بہاول پور
۷۲: محمد عبداللہ	کپتان واحد بخش سیال: شخصیت اور فن +	بہاول پور، زت	شفیق احمد ف بہاول پور
۷۳: محمد عمران	جدید اردو نظم میں تمثال آفرینی (ن، م، راشد، مجید امجد اور میراجی) +	بہاول پور، زت	مزل بھٹی ف بہاول پور
۷۴: محمد کاشف خان	جدید کالم نگاری میں ادبیت +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۵: محمد کلیم شاہ	مخدوم غفور ستاری: شخصیت اور کارنامے +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۶: محمد مالک	مکاتیب حالی کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گوہر نوشاہی ف نمل
۷۷: محمد مسعود	ماجد صدیقی کی اردو منظومات +	بہاول پور، زت	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۷۸: محمد نعمان فاروقی	حفیظ الرحمن حفیظ: حیات اور کارنامے +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۷۹: محمد نعیم طاہر	مبارک اردو لائبریری میں خطوط کے مجموعے +	بہاول پور ۲۰۰۶	عقیلہ شاہین ف بہاول پور
۸۰: محمد یونس	بہاول پور ڈویژن کے کالجوں سے شائع ہونے والے رسائل کا توضیحی مطالعہ +	بہاول پور، زت	لیاقت علی ف بہاول پور

۸۱: مریم عاقل	اُردو افسانہ اور بانو قدسیہ ۱۹۹۱ء کے بعد +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۸۲: ممتاز پروین	اُردو ادب کی خواتین آپ بیتی نگار +	بہاول پور، زت	روبینہ رفیق ف بہاول پور
۸۳: ناظمہ پروین	کھنڈوہ شہر کے اہم اُردو شعرا اور ان کا کلام	اندور، زت	محمد شفیع ہذا ۳۱/۷/۲۰۰۷
۸۴: نگہت پروین	۱۹۴۷ء کے بعد اُردو نظم کی اہمیت	دہلی، ۲۰۰۶	علی جاوید ہذا ۳۱/۷/۲۰۰۷
۸۵: واجد علی بھٹی	مکاتیب سرسید کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ	نمل، زت	گوہر نوشاہی ف نمل

چند مزید حوالے (بلا ترتیب)

۸۶: عذرا جمال	شفیقہ فرحت: فن اور شخصیت	بھاگل پور ۲۰۰۷	مناظر عاشق ہر گانوی
۸۷: حافظ محمد ثناء اللہ	تمنا مظفر پوری کی ظرافت نگاری	مظفر پور ۲۰۰۷	محمد عطاء الرحمن
۸۸: ارشاد اللہ خاں	(اردو کے تین جدید شعرا) فیض احمد فیض، مخدوم محی الدین	ب، ر، ۲۰۰۷/۷	ب، ر، ۲۰۰۷/۷
۸۹: شبانہ سلیم	اور اختر الایمان کے کلام میں سماجی وابستگی کا جائزہ	ناگ پور ۲۰۰۷	منشاء الرحمن ب، ر، ۲۰۰۷/۷
۹۰: احسن اختر ناز	اردو میں خواتین کی خودنوشت سوانح عمریاں	برکت اللہ ۲۰۰۷	آفاق احمد ب، ر، ۲۰۰۷/۷
۹۱: نائلہ اسلم رشی	ترقی پسند تحریک کا پاکستانی صحافت میں کردار (۱۹۳۷ء-۱۹۹۲ء)	پنجاب ۲۰۰۰	مسکین حجازی یادداشت
۹۲: رخسانہ فاروق	مظہر الاسلام- اردو فکشن میں ایک نیا رجحان (تحقیقی و تنقیدی جائزہ) +	فیصل زت	سعید احمد یادداشت
	احمد ندیم قاسمی اور منتخب معاصرین		
۹۳: شاہد اشرف	(سالمک، غلام رسول مہر، امتیاز علی تاج، منٹو، وزیر آغا اور انور سدید) +	فیصل زت	شبیر احمد قادری یادداشت
۹۴: فضیلت بانو	تدوین مکاتیب احمد ندیم قاسمی +	فیصل زت	افضال احمد انور یادداشت
۹۵: شبانہ ناز	مستنصر حسین تارڑ، انتظار حسین اور عطاء الحق قاسمی کے سفر ناموں کے تقابلی جائزہ +	فیصل زت	محمد ارشد اویسی یادداشت
۹۶: رخسانہ بی بی	ہائر ایجوکیشن کمیشن کے منظور کردہ اردو جرائد کا تحقیقی و تنقیدی جائزہ +	فیصل زت	آصف اعوان یادداشت
	"کئی چاند تھے سر آسمان" اور "غلام باغ" میں کارفرما		
۹۷: محمد ریاض احمد	تاریخی و تہذیبی تصورات کا تقابلی جائزہ +	فیصل زت	راجہ سرفراز یادداشت
۹۸: عاشق حسین انجم	احمد بشیر: حیات اور ادبی خدمات (خاکہ نگاری، کالم نگاری، کردار نگاری) +	فیصل زت	افضال احمد انور یادداشت
۹۹: محمود مرسل زیدی	مجلس زبان دفتری کی علمی و ادبی خدمات ----- ۱۹۳۷ تا ۲۰۰۷ +	فیصل زت	محمد ارشد اویسی یادداشت
۱۰۰: سمیرہ شفیع	ریڈیو پاکستان فیصل آباد سے نشر ہونے والے اردو ڈراموں کا تنقیدی جائزہ +	فیصل زت	شبیر احمد قادری یادداشت
	سماجی انصاف سے متعلق اقبال کے تصورات ----- ایک جائزہ +	فیصل زت	آصف اعوان یادداشت

تصریحات

کتاب ہذا میں بعض حوالے مکرر شامل ہو گئے ہیں اور بعض کی صحت مشکوک ہے، اس ضمن میں ذیل میں چند تصریحات کی جا رہی ہیں۔ (مرتب)

- ۱- نمبر ۳۸، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۶۷)
- ۲- نمبر ۳۲۶، یونیورسٹی نے موضوع منسوخ کر دیا۔
- ۳- نمبر ۶۴۸، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۶۴۷)
- ۴- نمبر ۱۴۲۰، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۳۲۵۱)
- ۵- نمبر ۲۷۹۲، قلم زد کریں۔
- ۶- نمبر ۲۷۹۳، قلم زد کریں۔
- ۷- نمبر ۳۲۰۳، قلم زد کریں۔
- ۸- نمبر ۳۳۸۱، قلم زد کریں۔
- ۹- نمبر ۳۹۴۰، قلم زد کردیں۔
- ۱۰- نمبر ۴۰۸۶، قلم زد کردیں۔ (صحیح حوالہ = ۴۰۷۹)

Printed at: HEC Printing Press